အမရပူရမြို့

မဟာဂန္ဓာရုံဆရာတော်

အရှင်ဇနကာဘိဝံသ

၏

ပဠုပကြောက် အဋ္ဌကထာ ဘာသာဋီကာ

ဓါတုကထာ အဋ္ဌကထာ ဘာသာဋီကာ

ပုဂ္ဂလပညတ္တိ အဋ္ဌကထာ ဘာသာဋီကာ

[ဓာတုကထာ မူလဋီကာနိဿယ, ပုဂ္ဂလပညတ္တိ မူလဋီကာနိဿယ,
ဓာတုကထာ ပါဠိတော်နိဿယနှင့် ပုဂ္ဂလပညတ္တိ ပါဠိတော်နိဿယ]

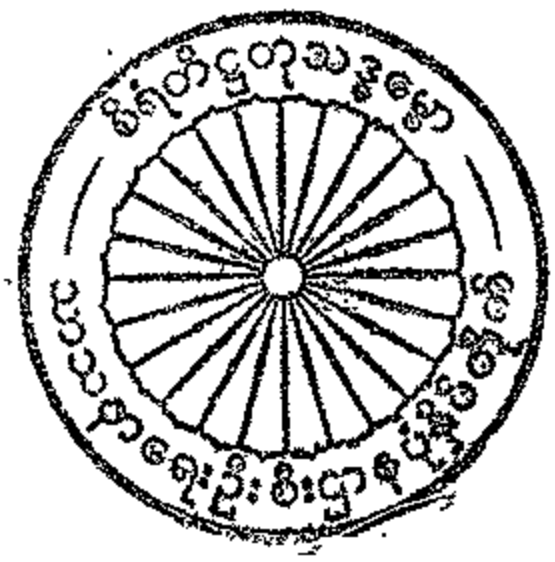

မြည်တောင်စုံ ဆိုရှယ်လစ် လမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော်
သာသနာရေးဦးစီးဌာန

သာသနာ-၂၅၂၆ ကောဇာ-၁၃၆၂ မတ်လ-၁၉၈၁
ဓာတု-က

ပဠေပကြို့ အဋ္ဌကထာ ဘာသာဋီကာ

မာတိကာ

အကြောင်းအရာ		စာမျက်နှာ
နိဒါနိုးအကျဉ်းချုပ်	....	၁
နိဒါနိုး	....	၈
ကျမ်းဦးအမှာ	....	

ဝတ္ထုကထာ အဋ္ဌကထာ ဘာသာဋီကာ

ဂန္ထာရမ္ဘ အဖွင့်—	....	၁
၀။ မာတိကာ အဖွင့်—		
၁-နယမာတိကာ အဖွင့်	....	၅
၂-အဘိဓမ္မာရမာတိကာ အဖွင့်	....	၇
၃-နယမုခမာတိကာ အဖွင့်	....	၀
၄-လက္ခဏမာတိကာ အဖွင့်	....	၁၀
၅-ဗာဟိရမာတိကာ အဖွင့်	....	၁၁
၂။ နိဒ္ဒေသ အဖွင့်—		
၁-ပဌမနယ သင်္ဂါသင်ပဒ အဖွင့်		
၁-ခန္ဓပဒ အဖွင့်	....	၁၇
၂-အာယတနပဒါဒိ အဖွင့်	....	၂၂
၆-ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒါဒိ အဖွင့်	....	၂၄
၇-တိတပဒ အဖွင့်	....	၂၇
၂-ဒုတိယနယ သင်္ဂီဟတေနအသင်္ဂီဟိတပဒ အဖွင့်	....	၂၉
၃-တတိယနယ အသင်္ဂီဟိတေနသင်္ဂီဟိတပဒ အဖွင့်	....	၃၇

ပဉ္စပကြိုဏ် အဋ္ဌကထာ ဘာသာဋီကာ

အခန်းခေါင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၄-စတုတ္ထနယ သင်္ဂီဟနေနသင်္ဂီဟတပဒ အဖွင့် ...	၄၂
၅-ပဉ္စမနယ အသင်္ဂီဟနေနအသင်္ဂီဟတပဒ အဖွင့် ...	၄၆
၆-ဆဋ္ဌနယ သမ္ဘယောဂဝိပ္ပယောဂပဒ အဖွင့် ...	၅၂
၇-သတ္တမနယ သမ္ပယုတ္တနဝိပ္ပယုတ္တပဒ အဖွင့် ...	၆၃
၈-အဋ္ဌမနယ ဝိပ္ပယုတ္တေနသမ္ပယုတ္တပဒ အဖွင့် ...	၆၆
၉-နဝမနယ သမ္ပယုတ္တေနသမ္ပယုတ္တပဒ အဖွင့် ...	၆၇
၁၀-ဒသမနယ ဝိပ္ပယုတ္တေနဝိပ္ပယုတ္တပဒ အဖွင့် ...	၆၉
၁၁-ကောဒသမနယ သင်္ဂီဟတေနသမ္ပယုတ္တဝိပ္ပယုတ္တပဒ အဖွင့်	၇၀
၁၂-ဒွေဒသမနယ သမ္ပယုတ္တေန သင်္ဂီဟတာသင်္ဂီဟတပဒ အဖွင့်	၇၃
၁၃-တေရသမနယ အသင်္ဂီဟတေနသမ္ပယုတ္တဝိပ္ပယုတ္တပဒ အဖွင့်	၇၅
၁၄-စုဒ္ဒသမနယ ဝိပ္ပယုတ္တေနသင်္ဂီဟတာသင်္ဂီဟတပဒ အဖွင့် ...	၇၆
နိဂမနကထာ အဖွင့် ...	၇၇

ဗုဒ္ဓဃောသတို့ အဋ္ဌကထာ ဘာသာဋီကာ

ဂန္ထာရမ္ဘ အဖွင့်- ...	၇၆
၁။ မာတိကာ အဖွင့်— ...	၈၁
၂။ နိဒ္ဒေသ အဖွင့်—	
၁-တေကနိဒ္ဒေသ အဖွင့် ...	၆၆
၂-ဒုကနိဒ္ဒေသ အဖွင့် ...	၁၃၃
၃-တိကနိဒ္ဒေသ အဖွင့် ...	၁၈၄
၄-စတုက္ကနိဒ္ဒေသ အဖွင့် ...	၂၂၄
၅-ပဉ္စကနိဒ္ဒေသ အဖွင့် ...	၂၆၄
၆-ဆက္ကနိဒ္ဒေသ အဖွင့် ...	၂၇၇
၇-သတ္တကနိဒ္ဒေသ အဖွင့် ...	၂၇၈
၈-၉-အဋ္ဌက, နဝက နိဒ္ဒေသ အဖွင့် ...	၂၈၄
၁၀-ဒသကနိဒ္ဒေသ အဖွင့် ...	၂၈၄

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ

ဓာတုကထာ မူလဋ္ဌီကာ နိဿယ

ဂန္ထာရမ္ဘ အဖွင့်—	.... ၂၀၆
၁။ မာတိကာ အဖွင့်	
၀-နုယမာတိကာ အဖွင့်	— ၂၆၄
၂-အစ္ဆိန္နရမာတိကာ အဖွင့်	.... ၂၆၆
၃-နုယမုခမာတိကာ အဖွင့်	.... ၃၀၁
၄-လက္ခဏမာတိကာ အဖွင့်	.... ၃၀၆
၅-ဗာဟိရမာတိကာ အဖွင့်	— ၃၀၉
၂။ နိဒ္ဒေသ အဖွင့်—	
၁-ပဌမနုယ သင်္ဂဟာသင်္ဂဟပဒ အဖွင့်	
၁-ခန္ဓပဒ အဖွင့်	.... ၃၂၆
၂-သစ္စပဒ ၀ါဒိ အဖွင့်	.... ၃၃၆
၆-ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒ အဖွင့်	.... ၃၃၇
၂-ဒုတိယနုယ သင်္ဂဟိတေနအသင်္ဂဟိတပဒ အဖွင့်	.... ၃၄၂
၃-တတိယနုယ အသင်္ဂဟိတေနသင်္ဂဟိတပဒ အဖွင့်	.... ၃၇၆
၄-စတုတ္ထနုယ သင်္ဂဟိတေနသင်္ဂဟိတပဒ အဖွင့်	.... ၄၀၇
၅-ပဉ္စမနုယ အသင်္ဂဟိတေနအသင်္ဂဟိတပဒ အဖွင့်	.... ၄၆၆
၆-ဆဋ္ဌနုယ သမ္ပယောဂ၀ိပ္ပယောဂပဒ အဖွင့်	— ၄၀၇
၇-သတ္တမနုယ သမ္ပယုတ္တေနဝိပ္ပယုတ္တပဒ အဖွင့်	.... ၄၂၀
၈-အဋ္ဌမနုယ ဝိပ္ပယုတ္တေနသမ္ပယုတ္တပဒ အဖွင့်	.... ၄၄၀
၉-နဝမနုယ သမ္ပယုတ္တေနသမ္ပယုတ္တပဒ အဖွင့်	— ၄၄၀
၁၀-ဒသမနုယ ဝိပ္ပယုတ္တေနဝိပ္ပယုတ္တပဒ အဖွင့်	.... ၄၄၃
၁၁-ကောဒသမနုယသင်္ဂဟိတေနသမ္ပယုတ္တဝိပ္ပယုတ္တပဒအဖွင့်....	၄၄၃
၁၂-ဒွါဒသမနုယ သမ္ပယုတ္တေနသင်္ဂဟိတာသင်္ဂဟိတပဒအဖွင့်	၄၄၅
၁၃-တေရသမနုယ အသင်္ဂဟိတေနသမ္ပယုတ္တဝိပ္ပယုတ္တပဒ အဖွင့်	၄၄၆
၁၄-စုဒ္ဒသမနုယ ဝိပ္ပယုတ္တေနသင်္ဂဟိတာသင်္ဂဟိတပဒ အဖွင့် ...	၄၅၀

အကြောင်းအရာ — စာမျက်နှာ

ပုဂ္ဂလပညတ္တိ မူလဋီကာ နိဿယ

၁။ မာတိကာ အဖွင့် ၄၅၃

၂။ နိဒ္ဒေသ အဖွင့်

- ၁-ဧကကနိဒ္ဒေသ အဖွင့် ၄၃၄
- ၂-ဒုကနိဒ္ဒေသ အဖွင့် ၅၁၃
- ၃-တိကနိဒ္ဒေသ အဖွင့် ၅၁၆
- ၄-စတုက္ကနိဒ္ဒေသ အဖွင့် ၅၁၆
- ၅-ပဉ္စကနိဒ္ဒေသ အဖွင့် ၅၂၁
- ၆-ဆက္ကနိဒ္ဒေသ အဖွင့် ၅၂၂
- ၇-သတ္တကနိဒ္ဒေသ အဖွင့် ၅၂၆
- ၁၀-ဒသကနိဒ္ဒေသ အဖွင့် ၅၃၀

ဓာတုကထာ ပါဠိတော်နိဿယ

ဥဒ္ဒေသ—

- ၁-နယမာတိကာ ၅၃၃
- ၂-အာဟ္ဟန္ဓရမာတိကာ ၅၃၃
- ၃-နယမုခမာတိကာ ၅၃၄
- ၄-လက္ခဏမာတိကာ ၅၃၄
- ၅-ဗာဟိရမာတိကာ ၅၃၄

၁-ပဌမနယပါဠိတော် အနက်ပေးပုံ ၅၃၄
၂-ဒုတိယနယပါဠိတော် အနက်ပေးပုံ ၅၃၅
၃-တတိယနယပါဠိတော် အနက်ပေးပုံ ၅၃၅
၄-စတုတ္ထနယပါဠိတော် အနက်ပေးပုံ ၅၃၅
၅-ပဉ္စမနယပါဠိတော် အနက်ပေးပုံ ၅၃၆
၆-ဆဋ္ဌနယပါဠိတော် အနက်ပေးပုံ ၅၃၆
၇-သတ္တမနယပါဠိတော် အနက်ပေးပုံ ၅၃၆
၈-အဋ္ဌမနယပါဠိတော် အနက်ပေးပုံ ၅၃၇
၉-နဝမနယပါဠိတော် အနက်ပေးပုံ ၅၃၇

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁၀-ဒသမနယပါဠိတော် အနက်ပေးပုံ	.... ၅၃၇
၁၁-ကောဒသမနယပါဠိတော် အနက်ပေးပုံ	.... ၅၃၇
၁၂-ဒွါဒသမနယပါဠိတော် အနက်ပေးပုံ	.... ၅၃၈
၁၃-တေရသမနယပါဠိတော် အနက်ပေးပုံ	.... ၅၃၈
၁၄-စုဒ္ဒသမနယပါဠိတော် အနက်ပေးပုံ	.... ၅၃၈
နိဒ္ဒေသ—	
၁-ပဌမနယ သင်္ဂဟသင်္ဂဟပဒနိဒ္ဒေသ	.... ၅၃၉
မူလဋ္ဌကာအဖွင့်အတိုင်း တနည်းအနက်ပေးပုံ	.... ၅၃၉
၂-ဒုတိယနယ သင်္ဂဟိတေန အသင်္ဂဟိတပဒနိဒ္ဒေသ	.... ၅၄၀
ဥဒ္ဒါန်းဂါထာအနက်	.... ၅၄၀
အကျဉ်းဆောင်ပုဒ်နှင့်အကောက်လင်္ကာ	.... ၅၄၁
ဓာတုကထာ အိမ်မြှောင်ကဗျာ	.... ၅၄၂
၃-တတိယနယ အသင်္ဂဟိတေနသင်္ဂဟိတပဒနိဒ္ဒေသ	.... ၅၄၂
ဥဒ္ဒါန်းဂါထာအနက်	.... ၅၄၂
အကျဉ်းဆောင်ပုဒ်နှင့် အကောက်လင်္ကာ	.... ၅၄၃
ဓာတုကထာ အိမ်မြှောင်ကဗျာ	.... ၅၄၃
၄-စတုတ္ထနယ သင်္ဂဟိတေနသင်္ဂဟိတပဒနိဒ္ဒေသ	.... ၅၄၄
ဥဒ္ဒါန်းဂါထာအနက်	.... ၅၄၄
အကျဉ်းဆောင်ပုဒ်နှင့်အကောက်လင်္ကာ	.... ၅၄၅
ဓာတုကထာ အိမ်မြှောင်ကဗျာ	.... ၅၄၅
၅-ပဉ္စမနယ အသင်္ဂဟိတေနအသင်္ဂဟိတပဒနိဒ္ဒေသ	.... ၅၄၅
ဥဒ္ဒါန်းဂါထာအနက်	.... ၅၄၆
အကျဉ်းဆောင်ပုဒ်နှင့် အကောက်လင်္ကာ	.... ၅၄၇
ဓာတုကထာအိမ်မြှောင်ကဗျာ	.... ၅၄၈
၆-ဆဋ္ဌနယ သမ္ပယောဂဝိပ္ပယောဂပဒနိဒ္ဒေသ	.... ၅၄၈
၁-ခန္ဓ	.... ၅၄၈
ဥဒ္ဒါန်းဂါထာအနက်	.... ၅၄၈
အကျဉ်းဆောင်ပုဒ်နှင့် အကောက်လင်္ကာ	.... ၅၄၉
ဓာတုကထာ အိမ်မြှောင်ကဗျာ	.... ၅၅၀

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၇-သတ္တမနယ သမ္မယုတ္တောနဝိပ္ပယုတ္တပဒနိဒ္ဒေသ	... ၅၅၁
ဥဒ္ဒါန်းစဉ်ဂါထာအနက်	... ၅၅၂
အကျဉ်းဆောင်ပုဒ်နှင့် အကောက်လက်ခံ	... ၅၅၂
ဓာတုကထာ အိမ်မြှောင်ကဗျာ	... ၅၅၃
၈-အဋ္ဌမနယ ဝိပ္ပယုတ္တောနသမ္မယုတ္တပဒနိဒ္ဒေသ	... ၅၅၃
ဥဒ္ဒါန်းစဉ်ဂါထာအနက်	... ၅၅၃
အကျဉ်းဆောင်ပုဒ်နှင့် အကောက်လက်ခံ	... ၅၅၄
ဓာတုကထာ အိမ်မြှောင်ကဗျာ	... ၅၅၅
၉-နဝမနယ သမ္မယုတ္တောနသမ္မယုတ္တပဒနိဒ္ဒေသ	... ၅၅၅
ဥဒ္ဒါန်းဂါထာအနက်	... ၅၅၅
အကျဉ်းဆောင်ပုဒ်နှင့် အကောက်လက်ခံ	... ၅၅၆
ဓာတုကထာ အိမ်မြှောင်ကဗျာ	... ၅၅၆
၁၀-ဒသမနယ ဝိပ္ပယုတ္တောနဝိပ္ပယုတ္တပဒနိဒ္ဒေသ	... ၅၅၇
အကျဉ်းဆောင်ပုဒ်နှင့် အကောက်လက်ခံ	... ၅၅၇
ဓာတုကထာ အိမ်မြှောင်ကဗျာ	... ၅၅၇
၁၁-ကောဒသမနယ သင်္ဂဟိတောနှ သမ္မယုတ္တ ဝိပ္ပယုတ္တပဒနိဒ္ဒေသ	၅၅၈
အကျဉ်းဆောင်ပုဒ်	... ၅၅၈
ဓာတုကထာ အိမ်မြှောင်ကဗျာ	... ၅၅၈
၁၂-ဒွါဒသမနယ သမ္မယုတ္တောနှ သင်္ဂဟိတာသင်္ဂဟိတပဒ နိဒ္ဒေသ	... ၅၅၈
အကျဉ်းဆောင်ပုဒ်	... ၅၅၈
၁၃-တေရသမနယ အသင်္ဂဟိတောနှ သမ္မယုတ္တ ဝိပ္ပယုတ္တပဒ	
နိဒ္ဒေသ	... ၅၅၈
အကျဉ်းဆောင်ပုဒ်	... ၅၅၉
ဓာတုကထာ အိမ်မြှောင်ကဗျာ	... ၅၅၉
၁၄-စုဒ္ဒသမနယ ဝိပ္ပယုတ္တောနှ သင်္ဂဟိတာသင်္ဂဟိတပဒ နိဒ္ဒေသ	၅၅၉
၁-ခန္ဓာဒိ	... ၅၅၉
အကျဉ်းဆောင်ပုဒ်နှင့် အကောက်လက်ခံ	... ၅၆၀

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ

ပုဂ္ဂလပညတ္တိ ပါဠိတော် နိဿယ

မာတိကာ—

၁-ဥဒ္ဒေသ	... ၅၆၁
ပုဂ္ဂလပညတ္တိ မာတိကာ	... ၅၆၂
၂-ဒုကဥဒ္ဒေသ	... ၅၆၂
၃-တိကဥဒ္ဒေသ	... ၅၆၂
၄-စတုက္ကဥဒ္ဒေသ	... ၅၆၂
၅-ပဉ္စကဥဒ္ဒေသ	... ၅၆၄
၆-ဆက္ကဥဒ္ဒေသ	... ၅၆၄
၇-သတ္တကဥဒ္ဒေသ	... ၅၆၄
၈-အဋ္ဌကဥဒ္ဒေသ	... ၅၆၅
၉-နဝကဥဒ္ဒေသ	... ၅၆၅
၁၀-ဒသကဥဒ္ဒေသ	... ၅၆၅

နိဒ္ဒေသ—

၁-ဧကက ပုဂ္ဂလပညတ္တိ	... ၅၆၇
၂-ဒုက ပုဂ္ဂလပညတ္တိ	... ၅၇၇
၃-တိက ပုဂ္ဂလပညတ္တိ	... ၅၈၁
၄-စတုက္က ပုဂ္ဂလပညတ္တိ	... ၅၆၁
၅-ပဉ္စက ပုဂ္ဂလပညတ္တိ	... ၆၁၃
၆-ဆက္က ပုဂ္ဂလပညတ္တိ	... ၆၁၆
၇-သတ္တက ပုဂ္ဂလပညတ္တိ	... ၆၂၀
၈-အဋ္ဌက ပုဂ္ဂလပညတ္တိ	... ၆၂၁
၉-နဝက ပုဂ္ဂလပညတ္တိ	... ၆၂၁
၁၀-ဒသက ပုဂ္ဂလပညတ္တိ	... ၆၂၀
ဓမ္မတ်သားဖွယ် အကွာရာစဉ်အညွှန်း	... ၆၂၃

ပဋ္ဌာန်းကြိုက် အဋ္ဌကထာ ဘာသာဋီကာ

နိဒါန်း အကျဉ်းချုပ်

အခြေခံ။ ။၁၃၃၆-ခု၊ ဒုတိယ ဝါဆိုလဆုတ် (၂) ရက်နေ့၌ စတင် ပို့ချရေးသားရှိ၍ ၁၃၃၉-ခု၊ ဝါခေါင်လဆန်း (၁၂) ရက်နေ့၌ ပို့ချရေးသားရှိပြီးဆုံးသည်။ တနေ့(၁)နာရီပို့ချ၏။ ၃-နှစ်နှင့် ၂၅-ရက် ကြာသည်။ သို့ရာတွင် အဖိတ် ဥပုသ်နေ့များ စာဝါနားသဖြင့် ထိုရက်များနှုတ်နိုင်ပါသေးသည်။

ရေးသားပို့ချပုံ။ ။ပါဠိတော် နိဿယကို ရဟန်းတပါးက ဆိုရ ရေးရ၏။ အဋ္ဌကထာ နိဿယနှင့် ဘာသာဋီကာကို ၂-ပါးက တာဝန်ယူ၍ ဆိုရ ရေးရ၏။ မူလဋီကာ နိဿယကို တပါးတာဝန်ယူ၍ ဆိုရ ရေးရ၏၊ ပဌမနေ့ ပါဠိ-အဋ္ဌကထာ-မူလဋီကာ-အနုက်နှင့် အဓိပ္ပါယ်များကို စာဆို ပုဂ္ဂိုလ်များက အချေါ ရေး၍ ဒုတိယနေ့၌ နံနက် (၉) နာရီခန့် ဆရာတော်ထံ ထပ်မံ ပြကြရ၏။ အဋ္ဌကထာ၏ ဘာသာဋီကာ [အဓိပ္ပါယ် ဖွင့်ဆိုချက်] ကို ဆရာတော်ကိုယ်တိုင် မချမီ တရက်ကြို၍ အကြမ်းရေးယူ ခဲ့၏။ ထိုရေးခဲ့သော အဓိပ္ပါယ်ကို ပြော၍ ပို့ချ၏။ လိုတိုးပိုလျှော့ ပြုတန်ပြု၏။

တွဲဖက် စာ၀ါ။ ။ဤ ပဋ္ဌ ပကရဏ အဋ္ဌကထာ ဘာသာဋီကာကို ရေးယင်း ပို့ချစဉ်၌ အခြေခံမှာ သုတ္တန်ပိဋကတ် သုတ်မဟာ၀ဂ္ဂ အဋ္ဌကထာ ဘာသာဋီကာကိုလည်း ပို့ချရေးသားဆဲ ဖြစ်၏။ သုတ် မဟာ ၀ါကို နေ့ (၁၂) နာရီမှ (၁) နာရီထိုးရန် (၁၀) မိနစ်အလို အံ့ထိ ချလေ့ရှိသည်။ ထိုနောက် (၁၀) မိနစ်မျှ ခေတ္တ(ကျင်ယေ စုန်ယင်း) အနားယူ၍ နေ့ (၁)နာရီမှ (၂) နာရီအထိ ပဋ္ဌပ-ကြိုက် အဋ္ဌကထာကို ပို့ချသည်။

ပဠေပကြိုဏ် ဘာသာဋ္ဌီကာ

နိဒါန်း

ပိဋ္ဌက သုံးသွယ် သုံးလောကဃ်ထဋ္ဌိတင် သမ္ဗညုညာဏ်ရှင် ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် ၄၅-ဝါကာလပတ်လုံးဟောတော်မူအပ်သော ဓမ္မအပေါင်းကို "ပိဋ္ဌက" ဟု ခေါ်သည်။ "ပိဋ္ဌက်" ခေါ် ဝါဋ္ဌိစကားသည် "သင်ယူအပ်-သင်ယူသင့်-သင်ယူထိုက်" ဟူသော အနက်ဟော ဖြစ်ရကား "ထိုထိုအနက်-ထိုထိုအကျိုး၏ တည်ရာ" ဟူသော အဓိပ္ပါယ်ကို ဆောင်ပြပေသည်။ ဝိနည်းဖြစ်စေ, သုတ္တန်ဖြစ်စေ, အဘိဓမ္မာဖြစ်စေ ယင်းဓမ္မများသည် သင်ယူသူ ကျင့်သူများအား အမျိုးမျိုးသော ကောင်းကျိုး ချမ်းသာကို သိစေနိုင် ရှုစေနိုင်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် "ပိဋ္ဌက" ဟူသော စကားလုံးသည် ဘုရားဟော စကားတော်များ၏ နာမည်ဖြစ်ကြောင်း အထင်အရှားသိနိုင်ပေသည်။ ယင်းပိဋ္ဌကသည်—

၁။ ဝိနယပိဋ္ဌက = (ရှင် လူ ရဟန်းတို့ သင်ယူထိုက်သဖြင့် သင်ယူ၍ ကျင့်သူတို့အား ထိုထို ကောင်းကျိုး ချမ်းသာကို ရစေနိုင်သော ဗုဒ္ဓ၏ အဆုံးအမ တရား စကားတော်။)

၂။ သုတ္တန္တပိဋ္ဌက= (ပန်းကုံးဌ် သီကုံးစရာကြိုး (ပန်းသီကြိုး) အလား တရားတော်များကို ဖရိုဖရဲ ပြန့်ကျဲ မဖြစ်အောင် ထိန်းထားကြောင်း ဖြစ်သော ကြိုးနှင့် အလားတူ ဖြစ်၍ ရဟန်း ရှင် လူ နတ် ဗြဟ္မာ များ၏ အကျိုးစီးပွါးကို ပြသော ဗုဒ္ဓ၏ တရားစကားတော်။)

၃။ အဘိဓမ္မာပိဋ္ဌက =(ဝိနည်း သုတ္တန်တို့ထက် လွန်ကဲ ထူးမြတ်အောင် ရုပ်-နာမ် ဓမ္မများကို အမျိုးမျိုး ဟောပြရာ ဗုဒ္ဓ၏ တရားစကားတော်)ဟု သုံးမျိုးရှိပေသည်။

ဘာကြောင့် အတိမ္မာက သာလွန်ရသလဲ

သုတ္တန်ဓမ္မထက် အတိဓမ္မာက မည်သို့သာလွန် ထူးကဲမြတ်ရပါလဲဟု မေးလျှင် အချို့သော သုတ္တန် မမ္မဋ္ဌ ရှုပ်-နာမ်တို့၏သဘောကို အတော်အတန်ကျယ်ဝန်းစွာ ဟောထားသော်လည်း အတိဓမ္မာထက် မကျယ်ဝန်း မစုံလင်လှပေ။ ဥပမာ—ခန္ဓဝဂ္ဂသံယုတ် (သုတ္တန်)ပါဠိတော်ဌ ခန္ဓာငါးပါးနှင့် စပ်၍ ကျယ်ကျယ်ဝန်းဝန်း ဖေါ်သင့်သလောက် ဟောထား သော်လည်း ခန္ဓာငါးပါးကို လိုရင်း ပဓာနမထားပဲ ယင်းခန္ဓာငါးပါး အပေါ်၌ အနိစ္စ သဘော-ဒုက္ခသဘော-အနတ္တသဘောကို ရှုမှတ် နိုင်ရုံလောက်သာ ဦးတည် ဟောထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ အတိဓမ္မာမူကား ခန္ဓာဝိဘင်း ပါဠိတော်၌ပင် ခန္ဓာငါးပါး၏ သဘောကို ကျယ်ဝန်းလှစွာ ဝေဖန်ပိုင်းခြား၍ စေ့စေ့စုံစုံ ဟောထားသည်ကို ကြည့်လျှင် သုတ္တန်ဓမ္မထက် အတိဓမ္မာက လွန်ကဲထူးမြတ်ကြောင်း အကြင်းအကျန်မရှိအောင် ဟောထားကြောင်း ကောင်းကောင်းကြီး သိနိုင်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် အတိဓမ္မာ၏သုတ္တန်ထက် လွန်ကဲထူးမြတ်ကြောင်း ရှင်းလင်းလှပေသည်၊ [အတိ=သုတ္တန်တရားထက် သာလွန်ထူးမြတ် ဆန်းပြား သော+ဓမ္မ=တရားတော်။ အတိ အတိ ရေကော ဓမ္မော အတိဓမ္မော။]

အတိဓမ္မာဘုရားဟော ဒ အတိဓမ္မာ ပိဋကကို သံဂါယနာ တင်သောအခါ ရှေးဟုတ်သလား ဦးစွာ—

၁။ အတိဓမ္မာကို အာဘယ်အရပ်မှာ ဟောတော်မူပါသနည်း။

၂။ အာဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်ကို အကြောင်းပြု၍ ဟောတော်မူပါသနည်း။

၃။ အာဘယ်အကြောင်းကြောင့် ဟောတော်မူပါသနည်း။

ဤသို့သော နိဒါန်း(အမေးအဖြေ) မပါဘောကြောင့် အတိဓမ္မာပိဋကကို "ဘုရားဟောဓမဟုတ်"ဟု ပရဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်များက ငြင်းချက် ထုတ်လာကြသည်။ ယင်းပြဿနာသည် ပထမ သံဂါယနာတင်ချိန်မှစ၍ စတုတ္ထသံဂါယနာတင်ပြီး ချိန်အထိ မပေါ်ပေါက်သေးပါ။ ထို့နောက် အဋ္ဌကထာဆရာ အရှင်မဟာ ဗုဒ္ဓဃောသ ခေတ်မတိုင်မီ နှစ်ပေါင်း ၁၀၀ (တရာ) ကျော်ခန့် ကာလမှစ၍ ပေါ်ပေါက်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ယင်းပြဿနာကို မဏ္ဍလာရာမဝါသီ "အရှင်တိဿဘူတိ" ဆရာတော်က— "ခန္ဓာ - အာယတန - ဓာတု-သစ္စ-ဣန္ဒြိယ-ပဋ္ဌိစ္စသမุปฺปาท-သတိပဋ္ဌာန-ဈာန-နာမ-ဓမ္မ" ဟူသော ပဒေသဆယ်ပါးကို အကြင်းမရှိ ကိုယ်တော်တိုင် ထိုးထွင်းရှာသိရာ မဟာဗောဓိ ညောင်ပင်သည်ပင် အတိဓမ္မာ၏ နိဒါန်းဖြစ်ကြောင်း သံယုတ္တနိကယ် ပဒေသသုတ္တန်ကို ကိုးကား၍ ယင်းပြဿနာကို ဖြေရှင်းပေးခဲ့ပါသည်။

နောက်တဖန် ဂါမဝါသီ "သုမနဒေဝ" ဆရာတော်စာလည်း တရုံသော အခါ ဗုဒ္ဓရှင်တော်မြတ်သည် တာဝတိံသာနတ်ပြည်ဝယ် ပင်လယ်ကသစ်ပင် ရင်းခံ့ ခင်းထားအပ်သော ပဏ္ဍုကမ္မလာ ကျောက်ဖျာပေါ်တွင် ထက်ဝယ် ဖွဲ့ခွေ့ သီတင်းသုံးနေတော်မူစဉ် "ကုသလာဓမ္မာ-အကုသုလာဓမ္မာ-အဗ्ယာကတာ ဓမ္မာ" စသည်ဖြင့် အတိဓမ္မာဒေသနာတော်ကို ဟောကြားတော် မူကြောင်း ထောက်ကွက်ပြု၍ ကောက်ချက်ချကာ ပရဝါဒီတို့၏ "နိဒါန်းမပါ၍ အတိ ဓမ္မာ ဒေသနာတော်သည် ဘုရားဟောမဟုတ်" ဟူသော ယူဆချက်ကို နိဒါန်း ပြု၍ ချေပခဲ့ပါသည်။

ထိုပြင်- ပိဋကနယ်မြေမှာ နေလအသွင် အလွန်ထင်ရှားသော ဗုဒ္ဓမတည (ဘုရားအလိုတော်သို) အဋ္ဌကထာဆရာကြီး အရှင်မဟာဗုဒ္ဓဃောသ ကိုယ်တိုင် ဗုဒ္ဓ၏တိုက်ရိုက် မိန့်တော်မူအပ်သော စကားတော်ကို ကိုင်ပြကာ "အတိဓမ္မာ ဘုရားဟော မဟုတ်" ဟူသော ပရဝါဒီတို့၏ စွဲချက်ကို အောက်ပါ အတိုင်း အထောက်ပြ၍ ချေပခဲ့ပါသည်။

တချိန်မှာ ဂေါသိင်္ဂသာလဝနခေါ် အင်ကြင်းတောတွင်သီတင်းသုံးတော် မူစဉ် အရှင်သာရိပုတ္တရာ အရှင်မောဂ္ဂလာန် အဂ္ဂသာဝကကြီး နှစ်ပါးနှင့် အရှင်မဟာကဿပ- အရှင်အာနန္ဒာ- အရှင်အနုရုဒ္ဓါ- အရှင်ရေဝတ ဟူသော ထင်ရှားသည့် မဟာသာဝကကြီး ၄-ပါးတို့အား ဗုဒ္ဓကိုယ်တော်တိုင် တပါးစီ တပါးစီခွဲခြား၍ မိန့်တော်မူအပ်သော စကားတို့တွင် အရှင်သာရိပုတ္တရာ ဓမ်းသဖြင့် အရှင်မောဂ္ဂလာန် ဖြေဆိုအပ်သော စကားကိုသာ စံထား၍ ပရဝါဒီတို့၏ ယူဆချက်ကို ပယ်ဖျက်ချေပခြင်း ဖြစ်သည်။

အရှင်သာရိပုတ္တရာ။ ။ငါ့ရှင် မောဂ္ဂလာန်....အတယ်သို့သော ရဟန်းသည် ယခု ငါတို့နေရာ ဒီအင်ကြင်းတောကို တင့်တယ်စေ ပါသနည်း။ (တင့်တယ်အောင်ပြုရာရောက်ပါသနည်း) (သာသနာ တော်ကို အင်ကြင်းတော-ဟု တင်စား ပြောသည်။)

အရှင်မောဂ္ဂလာန်။ ။ဤ သာသနာတော်ဝယ် ရဟန်းတော် နှစ်ပါး အာဒိ ဓမ္မာ တရားတော်ကို အချင်းချင်း ဆွေးနွေးကာ ပြဿနာ မေးမြန်းယင်း တွန့်တိုဆုတ်နစ်ခြင်း မရှိလျှင် ၎င်း ရဟန်းနှစ်ပါး၏ စကားသည် တရားအား လျော်ကန်ပါပေသည်။ ငါ့ရှင်သာရိပုတ္တရာ- အဲဒီလို ရဟန်း မျိုးသည် လပြည့်ဝန်း၏ အရောင်ဖြင့် တွန်းလင်း

တောက်ပသော ဤ အင်ကြင်းတောကို (သာသနာတော်ကို) တင့်တယ်စေပါသည်။ (တင့်တယ်အောင် ပြုရာ ရောက်ပါသည်-ဟူလို)

အထက်ပါ အရှင်မောဂ္ဂလာန်၏အဖြေကို အရှင်သာရိပုတ္တရာက ဗုဒ္ဓရှင်တော် မြတ်အား လျှောက်ထားရာ ဗုဒ္ဓကိုယ်တော်တိုင်က "ချစ်သား သာရိပုတ္တရာ သာခု သာခု=ကောင်းပါပေစု ကောင်းပါပေစု။ ချစ်သား မောဂ္ဂလာန်သည် သင်၏အမေးပုစ္ဆာကိုကောင်းစွာအမှန်ဆုံးဖြေဆိုနိုင်ပါပေစု" ဟု ချီးကျူးတော်မူပြီး ဆက်လက်မိန့်တော်မူပုံကား ကြက်သီးဆွယ်ပါပေ။ "ချစ်သား-သာရိပုတ္တရာ.... မောဂ္ဂလာန်ဟာ တကယ့် ဓမ္မကထိက အစစ်ပါပေ။ အာဘိဓမ္မာကို တကယ်တတ်မြောက်နားလည်သော ရဟန်းတို့သည်သာ ဓမ္မကထိက မည်ပါပေသည်။ အာဘိဓမ္မာကို မကျမ်းကျင် နားမလည်လျှင် တရားဟောနေသော်လည်း ဓမ္မကထိက အစစ်မဟုတ်ကြ" ဟု ဗုဒ္ဓ၏မိန့်တော်မူချက်ကို ကိုးကားပြု၍ ပရဝါဒီတို့၏စကားကို အဌကထာဆရာကြီး အရှင်မဟာဗုဒ္ဓဃောသက ချေပခဲ့ပါသည်။ (မူလပဏ္ဏာသ-မဟာဂေါသိင်္ဂသုတ်)

သာသနာသမိုင်းစဉ်

ပထမသံဂါယနာ။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူပြီးနောက် သုံးလကျော် လေးလတွင်း အရောက် (၃-လနှင့် ၄-ရက်) တွင် သာသနာအညစ်အကြေးကို သန့်ရှင်းတည်တံ့ ပြန့်ပွါးရေးဖြစ်အောင် ရာဇဂြိုဟ်ပြည်ရှင် ဘုရင်အဇာတသတ်မင်း၏ ကူညီစောင့်ရှောက် ချီးမြှောက် ထောက်မံမှုကို ခံယူကာ အရှင်မဟာကဿပ ဦးဆောင်သော ရဟန္တာအရှင်မြတ် ၅၀۰-(ငါးရာ)တို့ ပိဋကသုံးသွယ် နိကာယ်ငါးရပ်ကို ပေါင်းစုရွတ်ကာ ပထမသံဂါယနာ တင်တော်မူခဲ့ကြပါသည်၊ ယင်းသို့ သံဂါယနာတင်ရာဝယ် အာဘိဓမ္မာပိဋကာ အပါအဝင်ဖြစ်သော ကထာဝတ္ထု ကျမ်းသည် မာတိကာ (အကျဉ်း) မျှသာ ရှိပါသေးသည်။

ဒုတိယသံဂါယနာ။ ။တို့နောက်— သာသနာတော်နှစ် ၁၀၀ (တရာ) ရောက်သော အခါ ဝေသာလီပြည် ဝဇ္ဇီတိုင်းတွင် ကာလာသောကမင်း၏ ကူညီထောက်ပံ့မှုကိုရယူလျက် အရှင်မဟာကဿပ အမှူးပြုသော ရဟန္တာအရှင်မြတ် ၇၀۰ (ခုနှစ်ရာ) တို့ ပေါင်းစုရွတ်ကာ ဒုတိယသံဂါယနာ တင်တော်မူခဲ့ကြပါသည်။ ယင်းသံဂါယနာပွဲသည် ဝိနည်းကိုသာ အဓိကထား၍ တင်ခြင်းဖြစ်သဖြင့် အာဘိဓမ္မာပိဋကမှာ ထူးခြားပြောင်းလဲမှုမရှိ၊ ပထမသံဂါယနာ တင်သည့်အတိုင်းပင် ဇဏ်ခံအတည်ပြုကြပါသည်။

တတိယ သံဂါယနာ။ ။ယင်းသို့သော အခြေအနေဖြင့် ဆက်လက် တည်ရှိ
နေရာမှ သာသနာနှစ်-၂၃၅ (နှစ်ရာသုံးဆယ့်ငါး)
ရောက်သောအခါ ပါဋလိပုတ်ပြည်(အသောကာရုံကျောင်းတိုက်)၌အသောက
မင်း၏ ကူညီထောက်ပံ့မှုကိုယူ၍ အရှင်မဟာ မောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿ ထေရ်ကို
ဦးစီးတင်မြှောက်ကာ ရဟန္တာအရှင်မြတ် ၁၀၀၀(တစေါင်) စုပေါင်းလျက်
တတိယသံဂါယနာ တင်တော်မူကြပါသည်။ ယင်းတတိယ သံဂါယနာ၏
ခေါင်းဆောင် အရှင်မဟာမောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿ အရှင်မြတ်က ဗုဒ္ဓရှင်တော်မြတ်
မာတိကာ (အကျဉ်း) မှ ဟောတော်မူခဲ့သော ကထာဝတ္ထုကို (ယခုလက်ရှိ
မူအတိုင်း) အကျယ်ဟောတော်မူခဲ့ပါသည်၊ ထို့နောက် ဆက်လက်၍ အရှင်
မောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿ အရှင်မြတ်နှင့် အသောကမင်းတို့ ညီနှိုင်း တိုင်ပင်ကာ
ကိုးဘိုင်းကိုးဌာနသို့ သာသနာပြု ရဟန်းတော်များကို စေလွှတ်ခဲ့ပါသည်။
ယင်းတတိယသံဂါယနာတင်ပြီး နောက်တနှစ်ဖြစ်သော သာသနာတော်နှစ်
၂၃၆-နှစ်သို့ ရောက်သောအခါ ပါဋလိပုတ်ပြည် (မဂ္ဂဓိမဒေသ)မှ အရှင်
မဟိန္ဒအရှင်မြတ်သည် သီဟိုဠ်သို့ သာသနာပြု ကြွတော်မူပါသည်။ (နောက်
နာဂ်ဦ အနည်းငယ်ထပ်ရှင်းပါမည်။)ဤအချိန်ထိ ပိဋကတော်များသည် နှုတ်ဝှံ
ဆောင်ခေတ်သာ ရှိသေး၍ စာအုပ်စာတမ်းခေတ် မရောက်သေးပါ။

စတုတ္ထသံဂါယနာ။ ။ထို့နောက် သာသနာတော်နှစ်-၄၅၀ (လေးရာ
ငါးဆယ်)သို့ ရောက်သောအခါ သီဟိုဠ်ကျွန်းမာတုလ
ဧနပုဒ်၌ အာလောကလိုဏ်ဂူ၌ ဝဋ္ဋဂါမဏိအဘယမင်း၏ ပစ္စည်း လေးပါး
ထောက်ပံ့ကူညီမှုကို ရယူ၍ မဟာဓမ္မရက္ခိတထေရ်အမှူးရှိသော ရဟန္တာအရှင်
မြတ်-၅၀၀ (ငါးရာ) တို့ သာသနာတော် သန့်ရှင်းတည်တံ့ ပြန့်ပွားရေးကို
ရှေးရှုလျက် ပိဋကတော်များကို ပေထက်ဦးရေး၍ တည်တည်တ္တတ်တည်းရှုတ်ဖတ်
သရဇ္ဈာယ်ကာ စတုတ္ထသံဂါယနာ တင်တော်မူကြပါသည်။ ထိုအချိန်ရောက်မှ
အာဘိဓမ္မာ ခုနစ်ကျမ်းအပါအဝင် ပိဋကနိကာယ်များ စာအုပ်စာတမ်း(ပေစာ)
အဖြစ်သို့ ရောက်လာခဲ့ပေသည်။

ပေထက်အကျဉ်းရာ စတုတ္ထသံဂါယနာတင်ပြီးနောက် နှစ်ပေါင်းအတော်ကြာ
ကာလတိုင်အောင် သာသနာတော်တည်တံ့ရေးသည် "ဝိနည်းသာလျှင်အဓိက
ဖြစ်သည်" ဟူသော ယုံကြည်ချက်ဖြင့် ကျင့်သုံးနေကြ၍ တဖြည်းဖြည်း
သာသနာရေး တည်ငြိမ်မှု အရှိန်ရပြီးနောက် ကာလအနည်းငယ် ရောက်မှ
အာဘိဓမ္မာကို လေ့လာလိုက်စားမှုများသဖြင့် ပြန့်ပွားကာ သာသနာနှစ် ၅၀၀-
ကျော်ရောက်သောအခါ အာဘိဓမ္မာ ကျမ်းပြုဆရာတော်များ တစတစပေါ
ထွက်လာခဲ့ပေသည်။ သီဟိုဠ်ကျွန်း၌ သာသနာနှစ် ၉၃၀-ခန့်တွင် ပထမဆုံး

အဘိဓမ္မာနှင့် အခြားအဋ္ဌကထာ ကျမ်းများကို ပြုစုမ်းနိုင်သည့် အရှင်မဟာ ဗုဒ္ဓဃောသဆရာတော် ပေါ်ထွန်းခဲ့ ပေသည်။ ထိုအရှင် မဟာဗုဒ္ဓဃောသ ပြုစုခဲ့သော အဋ္ဌကထာကျမ်းတို့တွင် အဘိဓမ္မာအဖွင့်ဖြစ်သော—

၁။ အဋ္ဌသာလိနီအဋ္ဌကထာ=ဓမ္မသင်္ဂဏီပါဠိတော် အဖွင့်၊

၂။ သမ္မောဟဝိနောဒနီအဋ္ဌကထာ=ဝိဘင်းပါဠိတော် အဖွင့်၊

၃။ ပဉ္စပကရဏအဋ္ဌကထာ=ဓာတုကထာစသော နောက် ၅-ကျမ်းအဖွင့်၊

ဤသို့အားဖြင့် အဘိဓမ္မာအဋ္ဌကထာကြီး ၃-စောင် ပေါ်ထွန်းလာခဲ့ပေသည်။ အရှင်မဟာ ဗုဒ္ဓဃောသမတိုင်မီ အခါနှစ်ကပင် ဆရာစဉ်ဆက်တို့ ထိုက်သည့် အားလျော်စွာ အဘိဓမ္မာကို လေ့လာလိုက်စား သင်ယူပို့ချခဲ့၍သာ အရှင်မဟာဗုဒ္ဓဃောသဆရာတော်လည်း ဝိနိစ္ဆယအမျိုးမျိုးနှင့် ဆရာနည်းနိုင်ဃရည်း အဝဝကို ရရှိခဲ့သဖြင့် ယင်းအဋ္ဌကထာ များတွင် ထည့်သွင်း ရေးသားနိုင်ခဲ့ကြောင်း မှန်းဆသိခွင့်ရကြပါသည်။

အဘိဓမ္မာ ဘယ်ကစခဲ့လဲ

အဘိဓမ္မာတရားတော်သည် အဘယ်သတ္တဝါမှ စတည်ဖြစ်ပေါ်လာပါသနည်း—ဟု (သိရှင်စရာဖြစ်၍) မေးလျှင် "သဒ္ဓါတရားက စတည်ဖြစ်သည်" ဟု ဖြေရပါမည်။ မှန်ပါသည်-ကမ္ဘာ့နိုင်ငံများ သတ္တဝါတို့၏ နေ့စဉ်မပြတ် တွေ့ကြုံခံစားနေကြရသော ဘဝဒုက္ခနှင့် ဇာတိ ဇရာ ဗျာဓိ မရဏဟူသော ဝဋ္ဋဒုက္ခ အပေါင်းကိုမြင်တော်မူရာ ထိုဒုက္ခအပေါင်းမှ လွတ်မြောက်ရာ လွတ်မြောက်ကြောင်း နည်းလမ်းကောင်းကို ဉာဏ်ဖြင့်ရှာဖွေကြည့်ပြန်ရာ သမ္ဗုဒ္ဓဉာဏ်တော်ရမူသာ ဒုက္ခအပေါင်း၏ လွတ်မြောက်ရာလွတ်မြောက်ကြောင်းနည်းလမ်း (ထွက်ပေါက်)ကို ညွှန်ပြနိုင်မည်။ သို့အတွက် ဘဝထွက်ပေါက် ညွှန်ပြစရာ ကြောင်းကျိုးဆက်ပြသည့် အဘိဓမ္မာသတ္တဝါကို သိနိုင်ရေးမှာလည်း သမ္ဗုဒ္ဓဉာဏ်တော်သည်သာ အဓိကဖြစ်စရာရှိ၍ ထိုဉာဏ်ရရေးသို့ မိမိစိတ်ကို ရှေးရှည်ညွှတ်အောင် ဆုတောင်းကြောင်း(အားထုတ်ကြောင်း)ဖြစ်သော သဒ္ဓါတရားသည် အဘိဓမ္မာတရားစတည်ဖြစ်ပေါ်လာခြင်း၏ အမကြောင်းရင်းဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရှိရပေသည်။ ထို့ကြောင့် "အဘိဓမ္မာအစ, သဒ္ဓါတရားက" ဟုဆိုနိုင်ပါသည်။

အဘိဓမ္မာတရား ဘယ်သူ့ကို ဟောသလဲ

အဘိဓမ္မာတရားကို ရှေးဦးစွာလူ့အများကို မဟောပါ။ တာဝတိံသာနတ်ပြည်၌နတ်ပြဟ္မာများကိုသာ ရှေးဦးစွာဟောတော်မူပါသည်။ မှန်ပါသည်—ဗုဒ္ဓရှင်တော်မြတ်သည် သမ္ဗုဒ္ဓဉာဏ်တော်ကိုရ၍ ဘုရားဖြစ်ပြီးနောက် ဓုနစ်ဝါမြောက် (မဟာသက္ကရာဇ် ၁၁၀-ခုနှစ် ဝါဆိုလပြည့်နေ့) ၌

တာဝတိ သာသနာ့ကြွေတော်မူပြီး ပင်လယ်ကသစ်ပင်ရင်းခံ ခင်းထားအပ်သော ပဏ္ဍုကမ္ပလာ ကျောက်ဖျာပေါ်၌ သီတင်းသုံးတော်မူစဉ် အစုမ်းသုံးပါးနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော ဘုရားရှင်သည် အဘိဓမ္မာတရားတော်ကို အလွန်ကျယ်ဝန်း စွာ စကြဝဠာတသောင်းမှ ရောက်လာကြသော နတ်ဗြဟ္မာအပေါင်းအား ဝါတွင်းသုံးလပတ်လုံး ဟောတော်မူခဲ့ပြီး, သီတင်းကျွတ်လပြည့်နေ့တွင်လူ့ပြည် (သက်ဿနဂိုမ္ဗိုဿ) သို့ နတ်ဗြဟ္မာအပေါင်း ခြံရုံလျက် သက်ဆင်းတော်မူခဲ့ပြီး နောက် စန္ဒကူးတော်ဝယ် အရှင်သာရိပုတ္တရာအား အကျဉ်းမျှသော အဘိဓမ္မာ ကို ဟောတော်မူပြန်ပါသည်။ အရှင်သာရိပုတ္တရာမှတဆင့် လင်းနို့သားဖြစ်ခဲ့ ဘူးသော ရဟန်းငါးရာနှင့် အရှင်ဘဒ္ဒဇိ၊ အရှင်သောဘိတ၊ အရှင်ပိယဇာလိ အစရှိသော တပည့်အဆက်ဆက်တို့ မပျက်အောင် (ပထမသံဂါယနာမှသည် တတိယသံဂါယနာခေတ်တိုင်အောင်) အဘိဓမ္မာကို ဆောင်တော်မူခဲ့ပြီး ထို အရှင်မြတ်တို့၏ တပည့်အဆက်ဆက် အစဉ်မပျက် ဆောင်ရွက်ချက်ဖြင့် ဇမ္ဗူဒီပ် တွင် ပျံ့နှံ့အောင် အဘိဓမ္မာသာသနာပြုရာမှ ဆက်လက်၍—

၁။ အရှင် မဟိန္ဒ
၂။ အရှင် ဣဋ္ဌိယ
၃။ အရှင် ဥတ္တိယ
၄။ အရှင် သမ္ဗလ
၅။ အရှင် ဘဒ္ဒိတ
၆။ အရှင် နာဂ

ဤ အရှင်မြတ် (၆)ပါးတို့ သီဟိုဠ်ကျွန်းသို့ အဘိဓမ္မာတရားတော်ကို ဆောင် ယူတော်မူခဲ့ကြသဖြင့် ကသ္မီရတိုင်း၊ ဂန္ဓာရ၊ မဟိံသက၊ မဏ္ဍယ၊ ဝနဝါသီ၊ အပရန္တက၊ မဟာရဋ္ဌ၊ ယောနက၊ သုဝဏ္ဏဘူမိ၊ ဟိမဝန္တတိုင်းစသော အခြား ဌာနမျိုးသို့လည်း အဘိဓမ္မာနှင့်တကွ နိကာယ်ငါးရပ် ပိဋကတော်သာသနာ ပြန့်ပွားလာရာ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ပုဂံ၊ မြင်းစိုင်း၊ စစ်ကိုင်း၊ ပင်းယ၊ အင်းဝ၊ ရွှေဘိုနှင့် အမရပူရ၊ မန္တလေးခေတ် (မင်းတုံးမင်းခေတ်ကိုရည်ရွယ်သည်) မှ သည် ယနေ့ကျအောင် အနယ်နယ် အရပ်ရပ် မြန်မာနိုင်ငံအနှံ့ အဘိဓမ္မာ သာသနာ ရောင်ဝါနေဝန်း ထွန်းလင်းမှုကား အခြားထေရဝါဒတို့ထက် သာလွန်တောက်ပခြင်းသည် ဂုဏ်ယူဖွယ်တရပ်အနေဖြင့်သတ်မှတ်ကြရမည်သာ။ ယင်းသို့ပြန့်ပွားတည်ရှိနေသော အဘိဓမ္မာသည် ဓမ္မသင်္ဂဟ အားဖြင့် တူရာ ပေါင်းစုသော အခါ.....

၁။ ဓမ္မသင်္ဂဏီ
၂။ ဝိဘင်္ဂ
၃။ ဓာတုကထာ
၄။ ပုဂ္ဂလပညတ္တိ

၅။ ကထာဝတ္ထု ၆။ ပဌာန်
၆။ ယမက

ဤသို့အားဖြင့် ခုနစ်အုပ်စု (ခုနစ်ကျမ်း) ဖြစ်ပေါ်လာပါသည်။

ဓမ္မသင်္ဂဏီ

ဓမ္မသင်္ဂဏီ။ ။ကုသိုလ်စသောတရားများကို သိမ်းယူစုစည်း၍ ရေတွက်ပြရာ ကျမ်းကို "ဓမ္မသင်္ဂဏီ" ဟုခေါ်သည်၊ [ဓမ္မ=ကုသိုလ်စသော တရားများကို+သံ=သိမ်းယူ စုစည်း၍+ဂဏီ=ရေတွက်ပြရာကျမ်း။] ယင်း ဓမ္မသင်္ဂဏီကျမ်းခွဲ.....

၁။ စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ၊ ၂။ ရူပကဏ္ဍ၊
၃။ နိက္ခေပကဏ္ဍ။ ၄။ အင်္ဂကထာကဏ္ဍ။

၄-ကဏ္ဍခွဲခြား၍ ဓမ္မသတောများကို ဝေဖန်ပိုင်းခြားကာ ဟောတော်မူပါ သည်၊ (အကျယ်ကို ဆိုင်ရာကျမ်းများ၌ ရှုပါ။)

ဝိဘင်္ဂ

ဝိဘင်္ဂ။ ။ဓမ္မသင်္ဂဏီ၌ အကျဉ်းမျှသာ ဟောတော်မူအပ်သော ခန္ဓာ၊ အာယ တနစသည်တို့ကို အကျယ်ဝေဖန်၍ ဟောတော်မူအပ်သော တရားစုကို ခွဲဖွင့်ပြရာ ကျမ်းကို "ဝိဘင်္ဂပဋိကရဏ" ဟု ခေါ်တည်း၊ ၎င်းဝိဘင်္ဂပဋိကရဏ၌ ခန္ဓ ဝိဘင်္ဂ၊ အာယတနဝိဘင်္ဂ၊ ဓာတုဝိဘင်္ဂစသည်ဖြင့် ၁၈-မျိုးခွဲ၍ ဟောတော် မူထားပါသည်၊ [အကျယ်ကို ဆိုင်ရာကျမ်းခွဲ၌ရှုပါ။]

ဓာတုကထာ

ဓာတုကထာ။ ။"ဓာတု"ဟု ခေါ်ဆိုအပ်သော ခန္ဓာအာယတန အစရှိသော ပရမတ္ထသဘာဝဓမ္မများကို ဟောတော်မူရာ ကျမ်းကို "ဓာတုကထာ"ဟု ခေါ်ရသည်၊ [ဓာတု=ခန္ဓာအာယတနစသော ပရမတ္ထ သဘာဝဓမ္မများကို+ကထာ = ဟောတော်မူရာကျမ်း။]

အခြား အာဘိဓမ္မာ ခြောက်ကျမ်းတို့၌လည်း ခန္ဓာအာယတနစသော သဘာဝဓမ္မများကို ဟောတော်မူရာဖြစ်၍ "ဓာတုကထာ" ခေါ်ထိုက် သော်လည်း မကျယ်ဝန်းလှပါ၊ ဤဓာတုကထာ၌ကား နယပေါင်း ၁၄-နယ ခွဲခြားပြီးတပါး ပါးသော နယ၌ပင် ပရမတ္ထသဘာဝဓမ္မများကို လွန်မင်းစွာ ကျယ်ကျယ်ဝန်းဝန်း ဝေဖန်ပိုင်းခြား၍ ဟောတော်မူထားသဖြင့် အခြားကျမ်း

မျိုးကို ဓာတုကထာဟုမခေါ်ရပဲ ဤကျမ်းကိုသာ "ဓာတုကထာ" ဟုခေါ်ရပါသည်။ ယင်း ဓာတုကထာ၌ ဥဒ္ဒေသ-နိဒ္ဒေသဟု ၂-မျိုးခွဲခြားပြီး, ယင်း ဥဒ္ဒေသကိုပင် "မာတိကာ" ဟု ခေါ်သည်၊ ၎င်းမာတိကာသည်.....

(က) နယမာတိကာ၊ (ခ) အဘိဓမ္မာ မာတိကာ၊

(ဂ) နယမုခ မာတိကာ၊ (ဃ) လက္ခဏ မာတိကာ၊

(c) ဗာဟိရမာတိကာဟု ၈ မျိုးခွဲ၍အကျယ်ဟောတော်မူပြန်ပါသည်။

(က) နယမာတိကာ။ ။ခန္ဓာ စသည်တို့၏ ဒေသနာကို ဖြစ်စေခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ထူးခြားမှုကို "နယ"ဟု ခေါ်သည်။ ၎င်း နယသည် "သင်္ဂဟာသင်္ဂဟပဒ"စသောအားဖြင့် ၁၄-ပါးရှိသည်။ ၎င်း ၁၄-ပါး၏ အကျဉ်းခေါင်းစဉ်ကို "နယမာတိကာ"ဟု ခေါ်သည်။

(ခ) အဘိဓမ္မာတိကာ။ ။ပဋ္ဌာန်းခန္ဓာ၊ ဓာတုဝိဘင်္ဂ စသော အားဖြင့် အကျဉ်းချုပ်စကားကို မာတိကာဟု ခေါ်ရသည်။ ၎င်း မာတိကာကို ဤ ဓာတုကထာ၏ အတွင်းရောက်မှ ဟောတော်မူအပ်သောကြောင့် "အဘိဓမ္မာတိကာ"ဟု ခေါ်သည်။

(ဂ) နယမုခမာတိကာ။ ။" တိဟိသင်္ဂဟော - တိဟိအသင်္ဂဟော " စသည်ဖြင့် ဟောတော်မူအပ်သော မာတိကာသည် "နယမုခ မာတိကာ"မည်၏။ [နယ=သင်္ဂဟော-အသင်္ဂဟော စသည်ဖြင့် ဟောတော်မူအပ်သော ၁၄-ပါးသော နည်းတို့၏+မုခ=ဝင်ရာ ဝင်ကြောင်း တံခါးပေါက်။] ဤ ဓာတုကထာ၌ "သင်္ဂဟ-အသင်္ဂဟ"စသည်ဖြင့် ဟောတော်မူရာ၌ တိဟိ-ခန္ဓာ အာယတန ဓာတ် သုံးပါးတို့ဖြင့် ရေတွက် (သိမ်းယူပေါင်းစပ်)ခြင်းကို "သင်္ဂဟ"ဟုရင်း, ထို ၃-ပါးတို့ဖြင့် မရေတွက်(မသိမ်းယူမပေါင်းစပ်)ခြင်းကို "အသင်္ဂဟ"ဟုရင်း မှတ်။ သမ္ပယောဂ-ဝိပ္ပယောဂ စသည်ဖြင့်ဟောတော်မူရာ၌လည်း ယှဉ်စပ်ခြင်း, မယှဉ်စပ်ခြင်းဟု-မှတ်ပါ။ ဤနည်းအတိုင်း ဤ ဓာတုကထာတကျမ်းလုံး၌ပါသော နယတို့အတွက် ဝင်ရာဝင်ကြောင်း တံခါးကိုပြုရာဖြစ်၍ မာတိကာ မည်သည်ဟု မှတ်ပါ။ နယ အားလုံးတို့၌ သင်္ဂဟ - အသင်္ဂဟ- သမ္ပယောဂ-ဝိပ္ပယောဂ အားလုံးတို့သည် ဤ အပေါက်ဟူသမျှ၌ ဝင်ရောက်လာကြပါလိမ့်မည်။

(ဃ) **လက္ခဏမာတိကာ**။ ။"သဘာဝေါ - ဝိသဘာဝေါ" ဟူသော မာတိကာကို ပရမတ္ထသဘာဝတို့၏ အမှတ်လက္ခဏာကို အကျဉ်းပြသောကြောင့် "လက္ခဏမာတိကာ"ဟု ခေါ်သည်။ ခန္ဓာ အာယတန ဓာတ်သုံးပါးတို့ဖြင့် ပေါင်းယူရေတွက်ရာ၌ သဘောတူ (သဘာဝ)ဖြစ်မှ ပေါင်းယူ ရေတွက်ရသည်။ ပရမတ္ထတရားများကို ပေါင်းယူရေတွက်ရာ၌ ဖောက်ပြန်တတ်သော သဘောလက္ခဏာ တူသော ရုပ်မမှုကိုသာ ရှုပဋ္ဌာန်း၌ ပေါင်းယူရေတွက်၍ဖြစ်သည်။ သဘောမတူလျှင် ပေါင်း၍ မဖြစ်ပါ။ သဘောမတူ၍ ဝိသဘာဝ ဖြစ်လျှင် ပေါင်းယူရေတွက်၍ မရပါ။ ဤသို့သော သဘော လက္ခဏာများကို ပြု၍ မာတိကာကို "လက္ခဏမာတိကာ"ဟု ခေါ်သည်။

(ဂ) **ဗာဟိရမာတိကာ**။ ။"မြေသင်္ကေတကျမ်း၌ လာသော မာတိကာ အားလုံးသည် ဓာတုကထာ၏ မာတိကာများ ဖြစ်ကြသည်"ဟု ဟောတော်မူအပ်သော မာတိကာသည် "ဗာဟိရမာတိကာ" မည်သည်။ [ဗာဟိရ=ဓာတုကထာကျမ်း၏ အပြင်ဘက်၌ဖြစ်သော +မာတိကာ=ခေါင်းစဉ်အကျဉ်းချုပ်စကား။]

ပုဂ္ဂလပညတ္တိ

ပုဂ္ဂလပညတ္တိ။ ။သတ္တဝါတို့အား သိစေခြင်း၊ သိအောင် ရှုပ်မြေ-နာမ်မြေ များကို နာမည်တပ်၍ ဟောပြခြင်းကို "ပညတ္တိ"ဟု ခေါ်သည်။ ထင်းပညတ္တိသည် - ၁။ ခန္ဓပညတ္တိ, ၂။ အာယတနပညတ္တိ, ၃။ ဓာတုပညတ္တိ, ၄။ သစ္စပညတ္တိ, ၅။ ဣန္ဒြိယပညတ္တိ, ၆။ ပုဂ္ဂလပညတ္တိဟု ၆-မျိုးခွဲ၍ ဟောတော်မူပါသည်။ ခန္ဓပညတ္တိစသော ရှေးဂါးပါးကို မြေသင်္ကေတ စသော ရှေကျမ်းများ၌ အကျယ်ဝေဖန် ဟောကြားပြီးဖြစ်၍ သိနိုင်လောက်ပါပြီ။ ဤကျမ်း၌ကား ရှေကျမ်းများ၌ အကျယ်ဝေဖန်၍ မပြအပ်သေးသော ပုဂ္ဂလပညတ္တိကိုသာ အကျယ် ဝေဖန်ဟောကြားခြင်းဖြစ်၍ "ပုဂ္ဂလပညတ္တိ" ကျမ်းဟု ခေါ်ရသည်။ ရူပ ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဏ ဟူသော ပရမတ္ထသဘာဝတရားတို့သည် ဘုရားပွင့်တော် မမူသော်လည်း ကမ္ဘာနီယာမ သဒ္ဓာအတိုင်း အလိုအလျောက် ထင်ရှား ရှိနေကြပါသည်။ သို့သော် ၎င်းတရားများကို နာမည်တပ်၍ ပညတ်နိုင်သူ တဦးတယောက်မျှ မရှိသော ကြောင့် အများစု သတ္တဝါများ မသိကြ နားမလည်ကြရပါ။ မြောင်အုတ် ကျနေသောအခါ မိမိ၏ ပတ်ဝန်းကျင်၌ အရုဝတ္ထုများစွာ မျိုးစုံအောင် ရှိနေသော်လည်း နေရောင် လရောင် မီးရောင်တို့ မရှိကြသဖြင့် ဘာတခုမျှ မမြင်ကြ မသိကြရပါ။ ဗုဒ္ဓရှင်တော်တည်းဟူသော နေမင်း ထွန်းလင်း

ပေါ်ပေါက်လာသောအခါ၌ကား ဤကား ရူပ, ဤကား ဝေဒနာစသည်ဖြင့် နာမည်တပ်ပေးသဖြင့် သတ္တဝါအများ သိခွင့်ရရှိလာကြပါသည်။ ယင်းသို့ သိရှိကြရုံတွင်မဟာ မိမိတို့၏ ခန္ဓာကိုယ်အတွင်းမှာပင် ရှိပ်နာမ်တို့ ဖြစ်ပျက်နေပုံကို ပညာစက္ခုရှိသူတို့ ဉာဏ်ဖြင့် အထင်အရှား သိမြင်လာကြပါလိမ့်မည်။ ဤသို့အားဖြင့် ထင်ရှားရှိနေသော ခန္ဓာ စသည်တို့ကို မှန်ကန်အောင် နာမည်တပ်၍ ပညတ်ပေးဖို့ ကိစ္စမှာ သာမညဉာဏ်ရှိသူများ မဆောင်စွမ်းနိုင်ပါ။ ဗုဒ္ဓကဲ့သို့သော ဉာဏ်ကြီးရှင်မျှံးမှသာ ဆောင်ရွက်တော်မူနိုင်ရကား မနှိုင်းယှဉ်အပ်သော ဂုဏ်ကျေးဇူးတော်ပါပေ။

ခန္ဓပညတ္တိ။ ။အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန် ရှိပ်တရားများကို ရှိပ်အစု ဖြစ်သောကြောင့် "ရူပက္ခန္ဓာ" အဘိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန် ဖြစ်သော ဝေဒနာကို ဝေဒနာအစုဖြစ်သောကြောင့် "ဝေဒနာက္ခန္ဓာ" ဤသို့ စသည်ဖြင့် သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ်တို့၌လည်း နည်းတူပြုလျက် အစဉ်အတိုင်း နာမည် ၇ ပါးမျိုးတပ်လျက် ပညတ်တော်မူခြင်းသည် "ခန္ဓပညတ္တိ"မည်၏။

အာယတနပညတ္တိ။ ။စက္ခုပသာဒရှိပ်ကို ဆိုင်ရာ စိတ် စေတသိက်တို့၏ ဖြစ်ဖို့အကြောင်းဖြစ်၍ "စက္ခာယတန"ဟု နာမည်တပ်ပြီး ပညတ်တော်မူခြင်း, သောတ ဃာန စသည်တို့၌လည်း နည်းတူပြုလျက် အာယတန ၁၂-ပါးကို သူ့အကြောင်းနှင့်သူ နာမည်တပ်၍ ပညတ်တော်မူခြင်းသည် "အာယတနပညတ္တိ"မည်၏။

ဓာတုပညတ္တိ။ ။သူ၏ ဓာတ်သဘောအတိုင်း ထင်ရှားဖြစ်နေသော စက္ခုပသာဒရှိပ်ကို "စက္ခုဓာတ်"ဟု နာမည်တပ်၍ ပညတ်ခြင်း, သောတပသာဒရှိပ် စသည်ကိုလည်း နည်းတူပြုလျက် ဓာတ် ၁၈-ပါးကိုလည်း ဆိုင်ရာ နာမည်တပ်၍ ပညတ်တော်မူခြင်းသည် "ဓာတုပညတ္တိ"မည်၏။

သစ္စပညတ္တိ။ ။တဏှာ(လောဘ)မူတပါး ရှိပ်နှင့် လောကီစိတ် စေတသိက် တရားဟူသမျှကို အမှန် ဒုက္ခဖြစ်သောကြောင့် "ဒုက္ခသစ္စာ"ဟု နာမည်တပ်၍ ပညတ်ခြင်း, လောဘ(တဏှာ)ကို ဒုက္ခဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းမှန်သဖြင့် "သမုဒယသစ္စာ"ဟု နာမည်တပ်၍ ပညတ်ခြင်း, အသင်္ခတဓာတ်ဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်ကို ဒုက္ခသစ္စာနှင့် သမုဒယသစ္စာ ၂-ပါးတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းရာ ဧကန်ဖြစ်သဖြင့် "နိရောဓသစ္စာ"ဟု နာမည်တပ်၍ ပညတ်ခြင်း, မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးမြတ်တရားကို နိရောဓ(နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်းဖြစ်သဖြင့် "မဂ္ဂသစ္စာ"ဟု နာမည်တပ်၍ ပညတ်ခြင်း ဤသို့အားဖြင့် ဒုက္ခနှင့် နိရောဓသစ္စာသည် အကျိုးသစ္စာ ၂-ပါး, သမုဒယနှင့် မဂ္ဂသစ္စာသည် အကြောင်းသစ္စာ ၂-ပါး ဟု သစ္စာ ၄-ပါးကို ခွဲခြားမှ ပညတ်တော်မူခြင်းသည် "သစ္စပညတ္တိ"မည်၏။

ဂျန္ဒြိယပညတ္တိ။ ။စက္ခုပသာဒ ရူပ်ကို မြင်ခြင်း အလုပ်ကိစ္စ၌ အစိုးတရ ဖြစ်သောကြောင့် "စက္ခုန္ဒြိယ"ဟု နာမည်တပ်၍ ပညတ်ခြင်း၊ သောတ ဃာန ဇိဝှါ စသော ဂျန္ဒြေ ၂၂-ပါးတို့ကိုလည်း ဆိုင်ရာကိစ္စ၌ အစိုးတရ ဖြစ်သောကြောင့် သူ့အကြောင်းနှင့်တပ်၍ နာမည်တပ်ပြီး ပညတ်တော်မူခြင်းသည် "ဂျန္ဒြိယပညတ္တိ"မည်၏။

ပုဂ္ဂလပညတ္တိ။ ။အမျိုးမျိုးသော ပုဂ္ဂိုလ် များကို သူ့အကြောင်းနှင့်သူ နာမည်တပ်၍ ပညတ်တော် မူခြင်းသည် "ပုဂ္ဂလပညတ္တိ" မည်၏။ ဤပုဂ္ဂလပညတ်ခန်းဌ ပုဂ္ဂိုလ်တမျိုးမှ ဆယ်မျိုးတိုင်အောင် ခွဲခြားကာ စဉ်ပြီး အကျယ်ဝေဖန်၍ ဟောတော်မူထားသည်။

နောက်တနည်း ၆-မျိုး။ ။တလောကလုံး ရှိရှိသမျှ သတ္တဝေါ အားလုံးနှင့် သစ်ပင် တောတောင် အဆောက်အဦ ဟူသမျှ တို့သည် ခန္ဓပညတ္တိ စသော သဘာဝပညတ္တိ ၅-မျိုးဌ ဖြစ်ဧ ပုဂ္ဂလပညတ္တိ ဟူသော အသဘာဝပညတ္တိနှင့် အခြားကျန်သောပညတ္တိ ၄-မျိုးဌ ဖြစ်ဧ သက်ဆိုင်ရာတမျိုးမျိုးဌ ပါဝင် ကြလေသည်။ (သဘာဝပညတ္တိကို ဝိဇ္ဇမာန ပညတ္တိဟုဝင်း၊ အသဘာဝပညတ္တိကို အဝိဇ္ဇမာန ပညတ္တိဟု ဝင်း ခေါ်သည်။)

ဝိဇ္ဇမာနပညတ္တိ။ ။အမှန်ထင်ရှားရှိနေသော သဘာဝမျိုးများကို ဆိုင်ရာ နာမည်တပ်၍ ပညတ်ခြင်းသည် "ဝိဇ္ဇမာနပညတ္တိ" မည်၏။ ခန္ဓပညတ္တိ-အာယတနပညတ္တိ-ဓာတုပညတ္တိ-သစ္စပညတ္တိ-ဂျန္ဒြိယပညတ္တိ ဤ ငါးပါးသည် ထင်ရှားရှိသောကြောင့် "ဝိဇ္ဇမာနပညတ္တိ" အမည် ရကြသည်။ပုဂ္ဂလပညတ္တိကား ထင်ရှားမရှိသောကြောင့် "အဝိဇ္ဇမာနပညတ္တိ" အမည် ရလေသည်။ (ဝိဇ္ဇမာန=ထင်ရှားရှိနေသော သဘောတရားကို+ပညတ္တိ= ဆိုင်ရာ နာမည်တပ်၍ ပညတ်ခြင်း, အဝိဇ္ဇမာနပညတ္တိကိုကား ထိုကို ပြောင်းပြန်ပြန်၍ သိပါ။)

အဝိဇ္ဇမာနပညတ္တိ။ ။"မိန်းမ-ယောကျ်း-ပုဂ္ဂိုလ်" ဟူသည် ပရမတ္ထ အားဖြင့် ထင်ရှားမရှိ, ရူပ် ဝေဒနာစသော သဘောတရားများ အစဉ်အတိုင်း ပေါင်းစုနေမှုကို အစွဲပြု၍ "မိန်းမ-ယောကျ်း-ပုဂ္ဂိုလ်" ဟု ပညတ်၍သာ ပြောဆိုနေကြရသောကြောင့် ထိုပညတ်မျိုးသည် "အဝိဇ္ဇမာနပညတ္တိ"မည်ရပေသည်။

ဝိဇ္ဇမာနေန အဝိဇ္ဇမာနပညတ္တိ။ ။ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားရှိသော တရားနှင့် ထင်ရှားမရှိသော တရား ၂-ပါးကို ပေါင်းစပ်၍ ပညတ်အပ်သောပညတ်မျိုးသည် "ဝိဇ္ဇမာနေနအဝိဇ္ဇမာနပညတ္တိ" မည်၏။ ...."တေဝိဇ္ဇော=ဝိဇ္ဇာသုံးပါးရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်" ဟူရာ၌ "ပု၊ ဒီ၊ အာ" ဟူသော ဝိဇ္ဇာဥာဏ်သုံးပါးထင်ရှားရှိ၍ ဂုဏ်ဥာဏ် ၃-ပါးရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ကား ထင်ရှားမရှိပါ။ ဤသို့တဲ့စပ်၍ ပညတ်တော်မူအပ်သော ပညတ်မျိုးသည် "ဝိဇ္ဇမာနေန အဝိဇ္ဇမာနပညတ္တိ" မည်ရပေသည်။

အဝိဇ္ဇမာနေန ဝိဇ္ဇမာနပညတ္တိ။ ။ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားမရှိသော အရာဝတ္ထုနှင့် ထင်ရှားရှိသော သဘောတရား ၂-ပါးကို ပေါင်းစပ်၍ ပညတ်အပ်သော ပညတ်မျိုးသည် "အဝိဇ္ဇမာနေန ဝိဇ္ဇမာနပညတ္တိ" မည်၏။ "ဣတ္ထိရူပံ = မိန်းမ၏ အဆင်း" ဟူရာ၌ "မိန်းမ" သည် ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားမရှိ, အဆင်းကား ရူပ်တရားဖြစ်၍ ထင်ရှားရှိသည်။ ဤကဲ့သို့သော ပညတ်မျိုးသည် "အဝိဇ္ဇမာနေန- ဝိဇ္ဇမာနပညတ္တိ" မည်ရသည်။

ဝိဇ္ဇမာနေန ဝိဇ္ဇမာနပညတ္တိ။ ။ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားရှိသောတရား ၂-ပါးကို ပေါင်းစပ်၍ နာမည်တပ်ကာ ပညတ်ခြင်းသည် "ဝိဇ္ဇမာနေန ဝိဇ္ဇမာနပညတ္တိ" မည်၏။ ....."စက္ခုသမ္ဘဝေါ = စက္ခုဥဿုမှိသော သမ္ဘဝ" ဟူရာ၌ စက္ခုလည်းပသာဒရူပ်တရားဖြစ်၍ ထင်ရှားရှိ, ဖဿလည်း ဖဿ စေတသိက်နာမ်တရားဖြစ်၍ ထင်ရှားရှိရကား ၂-ပါးလုံးထင်ရှားရှိသောကြောင့် "ဝိဇ္ဇမာနေန ဝိဇ္ဇမာနပညတ္တိ" ဟု နာမည်တပ်၍ ပညတ်ရပေသည်။

အဝိဇ္ဇမာနေန အဝိဇ္ဇမာနပညတ္တိ။ ။ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားမရှိသောအရာဝတ္ထု ၂-ခုကို ပေါင်းစပ်၍ ပညတ်ခြင်းသည် "အဝိဇ္ဇမာနေန အဝိဇ္ဇမာနပညတ္တိ" မည်၏။ .... "ရာဇပုတ္တော = မင်းသား" ဟူရာ၌ ရာဇ=မင်းလည်း ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားမရှိ, ပုတ္တ = သားလည်း ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားမရှိရကား ဤသို့ ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားမရှိသောအရာဝတ္ထု ၂-ခုကို ပေါင်းစပ်၍ နာမည်တပ်ကာ ပညတ်အပ်သောကြောင့် "အဝိဇ္ဇမာနေန အဝိဇ္ဇမာနပညတ္တိ" မည်ရပေသည်။

ကထာဝတ္ထု

ကထာဝတ္ထု။ ။မှန်ရာပြောသူကို 'သကဝါဒီ'၊ အမှားပြောသူကို 'ပရဝါဒီ' ပုဂ္ဂိုလ်ဟုခေါ်သည်။ ဗုဒ္ဓ၏အလိုတော်နှင့် မကိုက်ညီသော ဝါဒကို လက်ကိုင်ပြု၍ ပြောဆိုသူ (ပရဝါဒီ)တို့၏ လွဲမှားနေသော ဝါဒကို

ထင်ရှားအောင် ဤ'ကထာဝတ္ထု' ကို ဟောတော်မူထားသည်။ ရင်းကျမ်းကို လည်း ကထာဝတ္ထုကျမ်းဟု နာမည်တပ်သည်။ [ကထာ = သကဝါဒီ-ပရဝါဒီ ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အခြေအတင်မေး·ဖြေသောအားဖြင့် အမှန်ရောက်အောင်ပြောဆို ကြောင်းစကား၏+ဝတ္ထု = တည်ရာကျမ်း။]

ယင်း ကထာမျိုးပေါင်းမှာ.....

ပထမ	အစုဌ်	၉-မျိုး
ဒုတိယ	။	၁၁- ။
တတိယ	။	၁၂- ။
စတုတ္ထ	။	၁၀- ။
ပဉ္စမ	။	၁၀- ။
ဆဋ္ဌမ	။	၁၀- ။
သတ္တမ	။	၁၀- ။
အဋ္ဌမ	။	၁၀- ။
နဝမ	။	၁၁- ။
ဒသမ	။	၁၁- ။
ကောဒသမ	။	၁၀- ။
ဒွါဒသမ	။	၁၀- ။
တေရသမ	။	၁၀- ။
စုဒ္ဒသမ	။	၉- ။
ပန္နရသမ	။	၁၁- ။
သောဠသမ	။	၁၀- ။
သတ္တရသမ	။	၁၁- ။
အट္ဌာရသမ	။	၉- ။
ကျေနဝီသတိမ	။	၈- ။
ဝီသတိမ	။	၆- ။
ကေဝီသတိမ	။	၈- ။
ဗာဝီသတိမ	။	၁၄- ။
တေဝီသတိမ	။	၉- ။

အားလုံးစုစုပေါင်း ၂၂၆-မျိုးကို ဤ'ကထာဝတ္ထု'ကျမ်းဌ် အကျယ်ဟော တော်မူထားသည်။ စကားအခြေအတင်ပြု၍ ဆောင်ရွက်ကြရသော ရှေနေ၊ ဝတ်လုံ၊ တရားသူကြီးများနှင့် ဝါသနာပါသူအားလုံး ဤကျမ်းကို ကြည့်ရှု အောင် လေ့လာရန် သင့်လျော်လှပေသည်။

ပထမအစု ပုဂ္ဂလကထာ။ ။ဤကထာ၌ ပရမတ္ထဒီပနီ၏ ယူဆပြောဆိုပုံ၊သကဝါဒီ တို့၏ ယူဆပြောဆိုပုံကို ဉာဏ်၌ရှင်းပြီးမှ ကျမ်းစာကို လေ့လာသောအခါ နားလည်နိုင်ပါမည်။ သို့အတွက်အနည်းယေ် ပုံစံ ထုတ်ပြပါမည်။

ပရမတ္ထဒီပနီ။ ။ပုဂ္ဂိုလ်ကို "အတ္တ၊ သို့မဟုတ် သတ္တ၊ သို့မဟုတ် ဇီဝ"ဟုခေါ်သည်။ အဲဒီ "အတ္တ-သတ္တ-ဇီဝ"လို့ခေါ်ရတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်သည် အစစ်အမှန် ကေန်တဏယ်ရှိသည်။ ဘဝတခုမှ ဘဝတခုသို့သာ ပြောင်းသွားသည်။ဗုဒ္ဓကလဲ"အတ္ထိ ပုဂ္ဂလော အတ္တဟိတာယ ပဋိပန္နော = မိမိစီးပွါးကိုသာ ကျင့်သော ပုဂ္ဂိုလ်ရှိ"လို့ သုတ္တန်ပိဋကမှာ ဟောထားပါတယ်။စင်စစ်ဒကန် အမှန်တကယ်ရှိလို့သာ ဒီလို ဟောတော်မူခြင်း ဖြစ်စရာရှိပါတယ်။ ဤကဲ့သို့ ဗုဒ္ဓ၏တရားတော်ကို ကိုးကားပြီး "ပုဂ္ဂလ၊ အတ္တ၊ သတ္တ၊ ဇီဝ" ဟာ ကေန်တကယ် ရှိသည်ဟု ယူဆကြသည်။

သကဝါဒီ။ ။ပုဂ္ဂလလို့ခေါ်တဲ့ "အတ္တ၊ သတ္တ၊ ဇီဝ" ဟာ ဟောဒီခန္ဓာကိုယ်တွင်းမှာ တကယ်ကေန်မရှိပါ။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာက ဇရားဟောတော်မူသောအခါ တရားနာသူ လူအများနားလည်အောင် လောကပညတ် အခေါ် အဝေါ် ဝေါဟာရစကားလုံးကိုယူပြီး "အတ္ထိ ပုဂ္ဂလော အတ္တဟိတာယ ပဋိပန္နော" စသည်ဖြင့် ဟောတော်မူခြင်းသာဖြစ်၍ "ပုဂ္ဂလ" (ပုဂ္ဂိုလ်) ဆိုတဲ့ အရာ ဝတ္ထုကား အမှန်တဏယ်မရှိပါ။ ဤသို့ သကဝါဒီတို့ ယူခြင်းဖြစ်သည်။

"သမ္မုတိသစ္စာ-ပရမတ္ထသစ္စာ"ဟု လောကမှာ သစ္စာ ၂-မျိုးရှိပါသည်။လူအများက တဦးနှင့်တဦး စကားပြောကြသောအခါ အများက သမုတ်၍ ခေါ်ဝေါ်လွယ်အောင် (နားလည်အောင်)ပြောဆိုအပ်သော အရာဝတ္ထုသည် "သမ္မုတိသစ္စာ" ဖြစ်သည်။ လူအများက သမုတ်ထားကြသည်ကား မှန်ပါသည်။သို့သော် ပရမတ္ထအားဖြင့်ကား တကယ်မရှိပါ။ ရွှေ၊ ဝေဒနာ၊ သညာ၊ သင်္ခါရ စသော သဘောတရားတို့စား တတယ်ကေန် အမှန်ရှိသောကြောင့် ပရမတ္ထသစ္စာမည်ကြသည်။ ဗုဒ္ဓရှင်တော်မြတ်ကား တရားနာ ပုဂ္ဂိုလ်များ နားလည်နိုင်သော သမ္မုတိသစ္စာဖြင့်သာ(အများအားဖြင့်)ဟောတော်မူသည်။ ဤစာား ပထမအစုဖြစ်သော ပုဂ္ဂလကထာ ပုံစံဖြစ်သည်။

ပထမအစု သုဒ္ဓသစ္စိကဋ္ဌကထာ။ ။လောကသုံးပါးနှင့် မဖက် သစ္စိကဋ္ဌ-အကြောင်းအရာ သက်သက်ကို အနုလောမ (အလျော်) ပစ္စကနိက (ဆန့်ကျင်ဘက်) အားဖြင့် အချေအတင် ပြောဆိုကြောင်းစကားကို 'သုဒ္ဓသစ္စိကဋ္ဌကထာ'ဟု ခေါ်သည်။အချေအတင် ပြောပုံကား—

သကဝါဒီ မေး။　"ပုဂ္ဂလ"ဟူသောအရာကို မှန်ကန်သောအနက်သဘော, မဖောက်မပြန် မြဲတ်သောအနက်သဘောအားဖြင့် ဉာဏ်ပညာဖြင့်ကပ်၍ သိနိုင်လောက်အောင် ရှိပါသလား။

ပရဝါဒီ ဖြေ။　။ဟုတ်ကဲ့"ပုဂ္ဂလ"ဆိုတဲ့ အနက်သဘောဟာ ဉာဏ်ပညာဖြင့် ကပ်၍ သိနိုင်လောက်အောင်ရှိပါရဲ့။ (ဝန်ခံသောအဖြေ ဖြစ်သည်။)

သကဝါဒီ ဆက်မေး။　။ယင်းသစ္စိကဋ္ဌပရမတ္ထဖြစ်သော သဘောတရား(ရုပ်) သည် ရှိတယ်လို့သင်ဆိုပါတယ်။

သစ္စိကဋ္ဌပရမတ္ထသဘောမျိုးအားဖြင့် အဲဒီ"ပုဂ္ဂလ"ကို ဉာဏ်ပညာဖြင့်ကပ်၍ ရအောပ် ရနိုင်ပါသလား [သစ္စိကဋ္ဌပရမတ္ထဖြစ်တဲ့ ရုပ်အစရှိတဲ့ သဘောတရား ရှိသလို, သင်ရဲ့ ပုဂ္ဂလဆိုတဲ့ အရာဝတ္ထုရှိပါရဲ့လား-လို့ ဆိုလိုသည်။]

ပရဝါဒီ ဖြေ။　။အဲဒီလိုတော့ မဆိုသင့်ပါ၊ [သစ္စိကဋ္ဌပရမတ္ထဖြစ်တဲ့ ရုပ်စသော သဘောမျိုး ရှိသလို, ပုဂ္ဂလကိုတော့ ရှိတယ်လို့ မဆိုလိုပါ-ဟူလို။]

သကဝါဒီ ပြော။　။ကျွန်ုပ် ခေါ်ပြောဆိုမည့်စကားကို သင်(ပရဝါဒီ)က လက်ခံပါ။

ပရဝါဒီ။　။ဟုတ်ကဲ့—လက်ခံပါမယ်။

သကဝါဒီ။　။ကောင်းပြီ ဒါဖြင့်ယင်း အကယ်၍ ပုဂ္ဂလကို ဉာဏ်ပညာဖြင့် ကပ်၍ ရအောပ်(သိအောပ်)တယ်ဆိုလျှင်—(အနုလောမဋ္ဌပနာ စကား။)

အဲဒီလို ပုဂ္ဂလကို ဉာဏ်ပညာဖြင့် ကပ်၍ ရအောပ်ပါတယ်လို့ ဆိုခြင်းကြောင့်, အို—ငါ့ရှင် အကြင်အနက်သည် သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထဖြစ်၏။ အဲဒီ သစ္စိကဋ္ဌပရမတ္ထဖြစ်သော အနက်အားဖြင့် ပုဂ္ဂလကို ဉာဏ်ပညာဖြင့် ကပ်၍ ရအောပ် ရနိုင်(သိအောပ် သိနိုင်) တယ်လို့ ဆိုသင့်ပါတယ်။ (အနုလောမပါပနာ စကား။)

"ဟုတ်ကဲ့"လို့ သင်ဖြေတဲ့ ပထမစကားဖြစ်တဲ့ အနုလောမ အဖို့သော ပုဂ္ဂလကို သစ္စိကဋ္ဌပရမတ္ထအားဖြင့် ဉာဏ်ပညာဖြင့် ကပ်၍ ရအောပ်၏-ဟု ဆိုထိုက်ပါသည်။ အကြင် သစ္စိကဋ္ဌပရမတ္ထ ဖြစ်သော အနက်သည် ရှိ၏။ ထို သစ္စိကဋ္ဌပရမတ္ထဖြစ်သော အနက်အားဖြင့်ကား ထို ပုဂ္ဂလကို ဉာဏ်ပညာဖြင့် ကပ်၍ ရအောပ်(သိအောပ်)၏-ဟု ဆိုထိုက်ပါလို့ တင်က ဆိုထားပါတယ်။

အဲဒီ သင်ရှိစကားဟာ ရှေနောက် ဆန့်ကျင်၍ ပုဗ္ဗာပရဝိရောဓိ-ဒေါသအပြစ် ရောက်နေပါတယ် (မှားနေပါတယ်-ဟူလို။)
(ပဋ္ဌိလောမရောပနာ စကား။)

သို့မဟုတ် အကြင် သစ္စာကဋ္ဌပရမတ္ထအနက်သည် ရှိ၏။ ထို သစ္စာကဋ္ဌပရမတ္ထအနက်အားဖြင့် ထို ပုဂ္ဂလကို ဉာဏ်ဖြင့် ကပ်၍ ရအပ်(သိအပ်)၏-ဟု အကယ်၍ (နောက်စကားကို) မဆို ထိုက်သည် ဖြစ်အံ့။ (ပဋ္ဌိလောမဋ္ဌပနာ စကား။)

ပုဂ္ဂလကို သစ္စာကဋ္ဌပရမတ္ထအားဖြင့် ဉာဏ်ပညာဖြင့် ကပ်၍ ရအပ်(သိအပ်)၏-ဟု ရှေစကားကို မဆိုထိုက်ပါဘူး။
(ပဋ္ဌိလောမပါပနာ စကား။)

"အဲဒီလိုတော့ မဆိုထိုက်ပါဘူး"လို့ ဖြေသော ပဋ္ဌိလောမ အဖို့မှာ ပုဂ္ဂလကို သစ္စာကဋ္ဌပရမတ္ထအားဖြင့် ဉာဏ်ပညာဖြင့် တပ်၍ ရအပ်(သိအပ်)၏ဟု-ဆိုထိုက်ပါသည်။ အကြင် သစ္စာ-ကဋ္ဌပရမတ္ထဖြစ်တဲ့ အနက်သည် ရှိ၏။ ထို သမ္မိကဋ္ဌပရမတ္ထ အနက်အားဖြင့် ထို ပုဂ္ဂလကို ဉာဏ်ဖြင့် ကပ်၍ ရအပ်(သိအပ်)၏ ဟုကား မဆိုထိုက်ဟူသော အကြင် စကားကို သင်ဆိုထား ပါတယ်။ အဲဒီ သင်ရှိစကားဟာ ရှေနောက် မကိုက်ညီလို့ ပုဗ္ဗာပရဝိရောဓိဒေါသ သင့်နေပါတယ်။ (မှားနေပါတယ်-ဟူလို။) (ပဋ္ဌိလောမရောပနာ စကား။)

ဤမှု နောက်၌ ပရဝါဒီ၏ ပစ္စနီက (ဆန့်ကျင်ဘက်) အမေးကို စတည်၍ ပိတိကမ္မစတုက္က, နိဂ္ဂဟစတုက္က, ဥပနယစတုက္က, နိဂမစတုက္ကတို့ကို ပြု၍ ပထမ နိဂ္ဂဟစကားကို အဆုံးသတ်စေပါသည်။ ဤ သဘောအတိုင်း အမေး အဖြေ အချေ အတင်ပြ ဝါဒမျှားကို ပြရာကထာပေါင်း ဤကျမ်းဌ် ၂၂၆-မျိုးဖြင့် အကျယ်ဝေဖန် ဟောထားပါသည်။ စူးစိုက်စွာ လေ့လာနိုင်ကြပါစေ။

ယမက

ယမက။ ။ခန္ဓာ အာယတန စသည်တို့ကိုရင်း, ကုသိုလ်ဓမ္မ စသည်တို့ကိုရင်း, ပုဂ္ဂိုလ်-သတ္တဝါ-ဇီဝ စသည်တို့ကိုရင်း အမှားမှား အယွင်းယွင်း ယူဆခြင်း ဟူသော ဝိပရိတဒိဋ္ဌိဟာကို ကထာဝတ္ထုကျမ်းဌ် မတိမ်းမစောင်း ရအောင် ဟောပြတော်မူပြီးနောက်, ယင်းဓမ္မတို့ကိုပင် ဆုံးဖြတ်ချက် ချပြီး သော (သန္နိဋ္ဌာန)အနက်, ယုံမှားအပ်သော (သံသယ)အနက်တို့၏ အစွမ်းဖြင့် နည်းမျိုးစုံ တတ်ကျွမ်းနားလည်နိုင်သော ဉာဏ်ကို ဖြစ်စေရန် ရည်ရွယ်တော်မူ၍ ဤ"ယမက"ကျမ်းကို ဟောတော်မူပါသည်။

ယမကအမျိုးမျိုး။ ။အဘယ်ကြောင့် "ယမက" (ယမိုက်) မည်သနည်း။ "အစုံအတွဲ"ဟူသော အနုက်အဓိပ္ပါယ်ရှိသောကြောင့် "ယမက"မည်ပါသည်။ ယင်း အစုံအတွဲသည် အမျိုးအမည် ခွဲခြားလျှင်....

၀။ အတ္ထယမက (အနုက် အစုံအတွဲ)

၂။ ဓမ္မယမက (ပါဠိဓမ္မ အစုံအတွဲ)

၃။ ပုဒ္ဓာယမက (ပုဒ္ဓာ အစုံအတွဲ)ဟု—သုံးမျိုး ရှိသည်။

မူလယမက၏ အစဆုံး ပါဠိတော်ဖြင့် ဥပမာပြုရလျှင်—

(က) ယော ကေစိ ကုသလာ ဓမ္မာ, သဗ္ဗေ တေ ကုသလမူလာ၊

(ခ) ယေ၀ါ ပန ကုသလမူလာ, သဗ္ဗေ တေ ဓမ္မာ ကုသလာ။

(က) အကြင် ကုသိုလ်တရားအားလုံး ရှိကြသည်။ အဲဒီ ကုသိုလ်တရားအားလုံးဟာ "ကုသလမူလ"မည်ကြသလား။

(ခ) အကြင် ကုသိုလ်မူလတရားအားလုံး ရှိကြသည်။ အဲဒီ ကုသိုလ်မူလတရားအားလုံးဟာ "ကုသိုလ်"မည်ကြသလား။

အတ္ထယမက။ ။ဤ ထုတ်ပြအပ်သော ပါဠိတော်မှာ—(၁) နံပါတ်ပုစ္ဆာဖြင့် "ကုသိုလ်မူလ"အနုက်ကို ပဓာနထား၍ ပြသည်။ (၂) နံပါတ်ပုစ္ဆာဖြင့် "ကုသိုလ်"အနုက်ကို ပဓာနထား၍ ပြသည်။ ဤသို့ ပြအပ်သော အနုက် ၂-မျိုး အစုံအတွဲသည် "အတ္ထယမက"မည်သည်။ (မူလဋ္ဌီကာ) (၁)နံပါတ်ပုစ္ဆာ၌ "ယော ကေစိ ကုသလာ ဓမ္မာ"ကို ဆုံးဖြတ်အပ်ပြီးသော ကုသိုလ်မူလဟူသော အနုက်ကို ပြသောကြောင့် "သန္နိဋ္ဌာနပဒ" ဟု ခေါ်သည်။ (၂) နံပါတ်ပုစ္ဆာ၌ "ယေ၀ါ ပန ကုသလမူလာ"ကိုလည်း "သန္နိဋ္ဌာနပဒ"ဟုပင် ခေါ်ရသည်။ ယင်း သန္နိဋ္ဌာနပဒ ၂-မျိုးဖြင့် ယူအပ်သော "ကုသိုလ်-ကုသိုလ်မူလ"အနုက် ၂-စုံ ၂-တွဲတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်လည်း "အတ္ထယမက"ဟု အမည်ရပြန်လေသည်-ဟု မူလဋ္ဌီကာတနည်းဖွင့်ပြသည်။

ဓမ္မယမက။ ။အထက်၌ ပြအပ်ခဲ့ပြီးသော ပါဠိတော်၌ "ယော ကေစိ ကုသလာ ဓမ္မာ, သဗ္ဗေ တေ ကုသလမူလာ"သည် အလိုက်သင့် ဟောတော်မူအပ်သော အနုလောမပါဠိတော် ဓမ္မတည်း။ "ယေ၀ါ ပန ကုသလမူလာ, သဗ္ဗေ တေ ဓမ္မာ ကုသလာ"သည် ပြောင်းပြန်ပြန်၍ ဟောတော်မူအပ်သော ပဋိလောမပါဠိတော် ဓမ္မတည်း။ ဤသို့အားဖြင့် "အနုလောမဓမ္မ, ပဋိလောမဓမ္မ"ဟု ၂-မျိုး အစုံထား၍ ဟောတော်မူအပ်သောကြောင့် "ဓမ္မယမက"မည်သည်။

ပုစ္ဆာယမက။ ။ယင်းအထက်ပါ (၁)နံပါတ် ပါဠိတော်သည် ကုသိုလ်မူလကို အလိုက်သင့်မေးသောကြောင့် "အနုလောမပုစ္ဆာ" မည်သည်။ (၂) နံပါတ်ပါဠိတော်သည် ကုသိုလ်ကို ပြောင်းပြန် လှန်၍ မေးသောကြောင့် "ပဋိလောမပုစ္ဆာ" မည်သည်။ ဤသို့ အနုလောမ-ပဋိလောမပုစ္ဆာအားဖြင့် ပုစ္ဆာ အစုံပြု၍ ဟောတော်မူအပ်သောကြောင့် "ပုစ္ဆာယမက" အမည်ရလေသည်။

(ယမကအဋ္ဌကထာ)

ယင်းသို့ အစုံအစုံပြု၍ ဟောတော်မူရာဖြစ်သော ယမကအမည်ရသော ဤကျမ်းဌ "မူလယမက-ခန္ဓယမက-အာယတနယမက" စသည်အားဖြင့် ၁၀-မျိုး ရှိလေသည်။

မူလယမက။ ။ဤ မူလယမကဌ် '၁-ကုသလပဒ, ၂-အကုသလပဒ, ၃-အဗျာကတပဒ, ၄-နာမပဒ' အားဖြင့် ပဒကြီး ၄-ပါးကို အခြေခံပြီး မူလနှင့်စပ်သော အမေးအဖြေကို စတည် ထားသောကြောင့် 'မူလယမက' ဟု ခေါ်ရလေသည်။ 'မူလာ' နေရာဝယ် အာဘိမ္မာတရားတော်ကိုနာယူကြသော ဝေနေယျတို့၏ စရိုက်ကြည့်ပြီး 'ဟေတု-နိဒါန-သမ္ဘဝ-ပဘဝ-သမုဋ္ဌာန-အဟာရ-အာရမ္မဏ-ပစ္စယ-သမုဒယ' ပုဒ်မျှားကို ဖလှယ်၍ နှားလည်အောင် ဟောတော်မူပါသည်။ ဒေသနာဉာဏ်တော်၏ ကြီးမားတော် မူပုံကား ဆုံးစမထင် ဉာဏ်တော်မြတ်ကြီး ပါပေတကား။

ခန္ဓယမက။ ။မူလယမကဌ် ဟောတော်မူအပ်သော ကုသိုလ်စသော ဓမ္မမျှားကိုပင် ခန္ဓာနှင့်စပ်၍ဟောတော်မူအပ်သောကြောင့် 'ခန္ဓယမက' အမည်ရပေသည်။ ယင်းခန္ဓယမကဝယ် 'ပဏ္ဏတ္တိဝါရ-ပဝတ္တိဝါရ-ပရိညာဝါရ' ဟု ဝါရကြီး ၃-ပါးကို အခြေခံပြီး ဟောတော်မူပါသည်။

ပဏ္ဏတ္တိဝါရ။ ။ခန္ဓာမျှား၏ နာမည်ပညတ်ကို 'ပဏ္ဏတ္တိ' ဟု ခေါ်သည်။ (ပဏ္ဏတ္တိနှင့် ပညတ္တိ သဘောတူပင်) ဤ ပဏ္ဏတ္တိဝါရဌ် 'ရူပံ ရူပက္ခန္ဓော = ရူပ်တရားသည် ရူပက္ခန္ဓာ မည်သလား' စသည်ဖြင့် ရူပနာမည်၊ ရူပက္ခန္ဓနာမည် စသောအားဖြင့် 'နာမည်ပညတ်' ကို ဝေနေယျတို့၏ ဉာဏ်ဌ် ရှင်းလင်းအောင် ဟောတော်မူသောကြောင့် ဤဝါရကို 'ပဏ္ဏတ္တိဝါရ' ဟု ခေါ်သည်။

ပဝတ္တိဝါရ။ ။ယဿ ရူပက္ခန္ဓော ဥပ္ပဇ္ဇတိ, တဿ ဝေနာက္ခန္ဓော ဥပ္ပဇ္ဇတိ= အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သန္တာန်မှာ ရူပက္ခန္ဓာဖြစ်နေဆဲ, အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်မှာ ဝေဒနာက္ခန္ဓာဖြစ်နေဆဲလား၊ ယဿ ရူပက္ခန္ဓော နိရုဇ္ဈတိ, တဿ ဝေဒနာက္ခန္ဓော

နိဗ္ဗဒတိ=အကြောင်း ပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်မှာ ရူပက္ခန္ဓာချုပ်နေဆဲ, အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်မှာ ဝေဒနာက္ခန္ဓာချုပ်နေဆဲလား၊ ဤနည်းအားဖြင့် ခန္ဓာတို့၏ ဥပ္ပါဒ (ဖြစ်ခြင်း) နိရောဓ (ချုပ်ခြင်း) အားဖြင့် ဖြစ်ပုံကို ဝေနေယျတို့၏ဉာဏ်ခွဲရှင်းလင်းအောင် ဟောတော်မူသောကြောင့် ဤ ဝါရကို 'ပဝတ္တိဝါရ'ဟု ခေါ်သည်။

ပရိညာဝါရ။ ။(ပိုင်းခြား၍ သိသောဉာဏ်ကို 'ပရိညာ' ဟု ခေါ်သည်။)

"ယော ရူပက္ခန္ဓံ ပရိဇာနာတိ, သော ဝေဒနာက္ခန္ဓံ ပရိဇာနာတိ=အကြောင်းပုဂ္ဂိုလ်သည် ရူပက္ခန္ဓာကိုပိုင်းခြား၍သိဆဲ အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဝေဒနာက္ခန္ဓာကို ပိုင်းခြား၍ သိဆဲလား" ဤသို့ စသည်ဖြင့် ပြအပ်ခဲ့သော အစဉ်အားဖြင့် ဖြစ်ပျက်နေသော ခန္ဓာများ၏ အကျဉ်းချုပ်အားဖြင့် ဥတ စသော ၃-ပါး ဆော ပရိညာတို့ကို ပြလျက် ဟောတော်မူရာ ဝါရကို 'ပရိညာဝါရ' ဟု ခေါ်သည်။ ပရိညာ ၃-ပါးကား ဉာတပရိညာ-တီရဏပရိညာ-ပဟာနပရိညာ ဟု ၃-မျိုး ရှိသည်။ ဤတရားကား ရူပက္ခန္ဓာ, ဤတရားကား ဝေဒနာက္ခန္ဓာ စသည်ကိုဝင်း၊ ယင်းခန္ဓာတို့၏ လက္ခဏ-ရသ-ပစ္စုပဋ္ဌာန်-ပဒဋ္ဌာန်များကိုဝင်း သိသင့်သိထိုက်သည့် အတိုင်း ပိုင်းခြား၍ သိတတ်သော ဉာဏ်သည် "ဉာတပရိညာ" မည်သည်။ ဤကဲ့သို့ မိမိ သိအပ်ပြီးသော တရားတို့ကို အနိစ္စ-ဒုက္ခ-အနတ္တ အားဖြင့် ဆုံးဖြတ်တတ်သော ဉာဏ်သည် "တီရဏပရိညာ" မည်သည်။ ယင်းခန္ဓာများ အပေါ်၌ စွဲလမ်းနေသော ဆန္ဒရာဂကို ပယ်သော အားဖြင့် သိတတ်သောဉာဏ်သည် "ပဟာနပရိညာ"မည်သည်။

အာယတနယမက။ ။မူလယမကာ၌ ဟောတော်မူအပ်ခဲ့သော ကုသိုလ်စသော တရားများကိုပင် စက္ခာယတန စသည်နှင့် စပ်၍ ဝေနေယျတို့အား သိစေတော်မူခြင်းငှါ အာယတနယမကကို ဟောတော် မူသည်။ ဤအာယတန ယမကာ၌ "စက္ခု စက္ခာယတနံ=စက္ခုပသာဒသည် စက္ခာယတန မည်သလား" ဤသို့ စသည်ဖြင့် 'စက္ခာယတန' နာမည်တပ်၍ ဝေနေယျတို့၏ ဉာဏ်၌ ရှင်းအောင် ပညတ်တော်မူခြင်းသည် "မဏ္ဍူကဝါရ"မည်၏။ "ယဿ စက္ခာယတနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, တဿ သောတာယတနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ=အကြောင်း ပုဂ္ဂိုလ်အား စက္ခာယတနဖြစ်ဆဲ, ထိုပုဂ္ဂိုလ်ဟာ သောတာယတန ဖြစ်ဆဲလား" ဤသို့ စသည်ဖြင့် အာယတန တို့၏ ဥပ္ပါဒ (ဖြစ်ဆဲ) နိရောဓ (ချုပ်ဆဲ) အားဖြင့် ဖြစ်ပုံ-ချုပ်ပုံကို ဟော်တော်မူခြင်းသည် "ပဝတ္တိဝါရ"မည်၏။ "ယော စက္ခာ-ယတနံ ပရိဇာနာတိ သော သောတာယတနံ ပရိဇာနာတိ=အကြောင်းပုဂ္ဂိုလ်သည် စက္ခာယတနကို ပိုင်းခြား၍ သိဆဲ, အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ သောတာယတန ကိုပိုင်း ခြား၍ သိဆဲလား" ဤသို့ စသည်ဖြင့် ဟောတော်မူခြင်းသည် "ပရိညာဝါရ" မည်၏။ ဤသို့အားဖြင့် ၃-ပါးသော ပရိညာတို့ကို ဝေနေယျ တို့အား သိအောင် ဟောတော်မူခြင်းသည် အာယတနယမက မည်၏။

ဝေတုယမက။ ။ဟောတော်မူအပ်ခဲ့သည့် ကုသိုလ်စသော တရားများကိုပင် ဝေတ်နှင့်စပ်၍ ဝေနေယျတို့အား သိတော်မူခြင်းငှါ "ဝေတုယမက"ကို ဟောတော်မူပါသည်။ ဤ ဝေတုယမကဌ် ပဏ္ဏတ္တိစသော ဝါရကြီးများကို ဟောတော်မူပုံမှာ ရှေးယမကများကို နည်းမှီ၍သိပါလေ။

သစ္စယမက။ ။ဟောတော်မူအပ်ခဲ့သည့် ကုသိုလ်စသော တရားများ ကိုပင် သစ္စာ ၄-ပါးနှင့်စပ်၍ ဝေနေယျတို့အားသိစေတော်မူခြင်းငှါ "သစ္စယမက"ကို ဟောတော်မူပါသည်။ ဤ သစ္စယမကဌ်လည်း ရှေး ယမကများအတိုင်း ပဏ္ဏတ္တိဝါရစသော ဝါရကြီး ၃-ပါး ဟောထားပုံကို သိပါလေ။

သခ်ါရယမက။ ။ဟောတော်မူအပ်ခဲ့သည့် ကုသိုလ်တရားများမှရထိုက်သော တရားများကို ထုတ်နှုတ်၍ "ကာယသခ်ါရ- ဝစီသခ်ါရ- စိတ္တသခ်ါရ"ဟု ၃-မျိုးခွဲပြီး ရှေးနည်းအတိုင်း ပဏ္ဏတ္တိစသော ဝါရကြီး ၃-ပါးဖြင့် ဟောတော်မူအပ်သော ယမကသည် "သခ်ါရယမက" မည်၏။ [သံ+ကောင်းစွာ+ခ ါရ (ကရ) ပြုပြင်စီမံအပ်သောတရား။]

ကာယသခ်ါရ။ ။အဿာသ ပဿာသာ ကာယသခ်ါရော = ထွက်သက် ဝင်သက် (ရှိုက်သက်+ရှူသက်) ကို "ကာယသခ်ါရ" ဟု ခေါ်သည်။ ဤရှိုက်သက် ရှူသက် (ထွက်လေ ဝင်လေ) သည် ခန္ဓာကိုယ် ဖြစ်သော ကာယနှင့်ဆက်စပ်၍ ဖြစ်ရသည်။ ကာယ(ကိုယ်) မရှိလျှင် ရှိုက်ရှူ၍ မဖြစ်နိုင်ရကား ယင်းထွက်လေဝင်လေ မျှားကိုပင် "ကာယဿ+သခ်ါရော= ကာယသခ်ါရော" အရ ကာယသခ်ါရဟု ခေါ်ရလေသည်။ ကာယ၏+ သခ်ါရ (ကာယသည်+ပြုပြင်စီမံအပ်သောတရား- ဟူလို။)

ဝစီသခ်ါရ။ ။ဝိတက္ကဝိစာရာ ဝစီသခ်ါရော=ဝိတက်ဝိစာရ တရားများကို "ဝစီသခ်ါရ"ဟု ခေါ်ရသည်။ နှုတ်မှတတွတ်တွတ် ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခြင်းသည် 'ဝစီ'၊ ယင်းကိုပင် စကားတလုံးနှင့် တလုံးကွဲပြားအောင် ပြောဆိုသော အသံသည် "ဝစီဘေဒသဒ္ဒ" မည်၏၊ ၎င်းအသံကို ဝိတက်ဝိစာရက ပြုလုပ်ပေးရလေသည်။ ထို့ကြောင့် ဝိတက်ဝိစာရတရားများကို "ဝစီယာ= ဝစီဟုဆိုအပ်သောအသံကို+သခ်ါရော = ဖြစ်ပေါ်လာအောင် ပြုလုပ်စီမံပေး ရသောတရား"များဟု ခေါ်ရလေသည်။ ထို့ကြောင့်ပင် မူလပဏ္ဏာသ, စူဠဝေဒလ္လသုတ်၌ "ဥမ္မေ စ ခေါ်-အာဝုသော ဝိသာခ-ဝိတက္ကော့ဝ ဝိစာ-ရေတ္ဝာ ပစ္ဆာ ဝါစံ ဘိန္ဒတိ, တသ္မာ ဝိတက္ကဝိစာရာ ဝစီသခ်ါရောဟု ဟော တော်မူပါသည်။

စိတ္တသင်္ခါရ။ ။သညာ စ ဝေဒနာ စ စိတ္တသင်္ခါရော, ဌပေတွာ ဝိတက္ကဝိစာရေ, သမ္ဘေပိ စိတ္တသမ္ပယုတ္တကာ ဓမ္မာ စိတ္တသင်္ခါရော = သညာနှင့် ဝေဒနာနာမ်တရားများနှင့် (ဝိတက် ဝိစာရတို့ကိုချန်) ကျန်သော စိတ်နှင့်ယှဉ်သည့်စေတသိက်တရားအားလုံးသည် "စိတ္တသင်္ခါရ" မည်ကြရလေသည်။ စေတသိက် နာမ်တရားများသည် စိတ်မဖြစ်လျှင် လုံးဝမဖြစ်နိုင်ကြ, စိတ်ကပြုလုပ် စီမံပေးမှသာ ဖြစ်နိုင်ကြရသောကြောင့် "စိတ္တသာ+သင်္ခါရော= စိတ္တသင်္ခါရော = စိတ်ကပြုလုပ်စီမံပေးမှ ဖြစ်ပေါ်လာရသော စေတသိက် နာမ်တရားများသည် "စိတ္တသင်္ခါရ" အမည်ရကြလေသည်။ ဤသို့သော နည်းကို မှီ၍ ကျန်ယမိုက်များကိုလည်း ဆိုင်ရာကျမ်းများ၌ လေ့လာနိုင်ကြပါစေ။

ပဋ္ဌာန်

ပဋ္ဌာန်။ ။ပဋ္ဌာန်ဟူသော သဒ္ဒါသည် "အကြောင်းအမျိုးမျိုး" ဟူသော အနက်ကို ဟောဏ်။ ၂၄-ပါးသော ပစ္စည်းများစုံမှ "ပဋ္ဌာန်း" ဟု ခေါ်နိုင်သည် မဟုတ်ပါ။ တပါး တပါးသော ပစ္စည်းသည်ပင် "အကြောင်းအမျိုးမျိုးကို" လောစွမ်းတော်မူနိုင်ပါသည်။ သို့အတူတ် တပါးသော ပစ္စည်းကိုပင် ပဋ္ဌာန် (ပဋ္ဌာန်း)ဟု ခေါ်နိုင်သည်။ ပဋ္ဌာန်သဒ္ဒါသည် "ပေဖန်ခြင်း" ဟူသောအနက်ကိုလည်း ဟောနိုင်ပြန်၏။ ၂၄-ပါးသော ပစ္စည်းများတွင် တပါးတပါးသော ပစ္စည်းသည်ပင် ကုသိုလ်စသော တရားများကို ပေဖန်၍ ဟောတော်မူရာ ဖြစ်သောကြောင့် "ပဋ္ဌာန်း" ဟု ခေါ်နိုင်ပြန်ပါသည်။ ဤမျှသာမကသေး ပဋ္ဌာန်သဒ္ဒါသည် "သွားခြင်း" အနက်ကိုလည်း ဟောနိုင်ပါသေးသည်။ "ဓမ္မသင်္ဂဏီ" အစ "ယမက" အထိ ရှေ့အတိုဓမ္မာကျမ်းများ၌ ဗုဒ္ဓ၏ ဉာဏ်တော်သည် ကျယ်ကျယ်ဝန်းဝန်း လွတ်လွတ်လပ်လပ် မသွားနိုင်ပါ။ (မသွား လောက်ပါ။)ဤ ပဋ္ဌာန်းကျမ်း၌ကား အတိုင်းအတာမရှိ ဉာဏ်တော်ရှိသလောက် လွတ်လွတ် လပ်လပ် ကျယ်ကျယ် ဝန်းဝန်း သွားနိုင်ခြင်းကြောင့်လည်း "ပဋ္ဌာန်း" ဟု ခေါ်နိုင်ပါသည်။

ယင်း ပဋ္ဌာန်းသည်—(က) ဓမ္မအနုလောမ၌ တိကစသော ၆-ကျမ်း၊

(ခ) ဓမ္မပစ္စနီက၌ ၆- ။

(ဂ) ဓမ္မအနုလောမ ပစ္စနီက၌ ၆- ။

(ဃ) ဓမ္မပစ္စနီကာနုလောမ၌ ၆- ။

ဤသို့ ၂၄-ပါးသော ကျမ်းတို့ဖြင့် သမန္တ=အလုံးစုံ ထက်ဝန်းကျင် တန်ဆာဆင်၍ ဟောတော်မူထားပါသည်။ ယင်းကဲ့သို့ အတိုင်းအတာ အဆုံးအစ မရှိ

ကျယ်ဝန်းဝေဆာစွာ နည်းအမျိုးမျိုးဖြင့် ဟောတော်မူအပ်သောကြောင့် ဤပဋ္ဌာန်းကျမ်းတော်ကြီးကို "အနန္တနယသမန္တပဋ္ဌာန်း" ကျမ်းတော်ကြီးဟု ခေါ်ကြရပါသည်။ ဤပဋ္ဌာန်းကျမ်းတော်ကြီးကို ဗုဒ္ဓဖြစ်ကြောင်း သမ္ဘဝတရားတော်ရရှိပြီး မကြာမီပင် ရတနာသုရ စတုတ္ထသတ္တာဟဘ်ဘီ အာဘိဓမ္မာ (လက်ရှိ ၇-ကျမ်း) တရားတော်ကို ဆင်ခြင်သုံးသပ်တော်မူရာ ရွှေဓမ္မသင်္ဂီစသော ၆-ကျမ်းကို ဆင်ခြင်သုံးသပ်တော်မူချိန်၌ ထူးခြားမှုမရှိ။ နောက်ဆုံး နှုးညံ့သိမ်မွေ့လှသော ဤပဋ္ဌာန်းဒေသနာတော်ကို ဆင်ခြင်သုံးသပ်တော်မူသော အခါ၌ကား ဗုဒ္ဓ၏ကိုယ်တွင်း၌ရှိသော စိတ်ကြောင့်ဖြစ်သော နှလုံးတော်မျှားကြည်လင်ပြီး ကိုယ်တော်ရောင် ဝင်းလက်၍ အတောင်ရှစ်ဆယ်ခန့် ရောင်ခြည်တော်မျှား ကွန်ယှက်ထွက်ပေါ်လာသည်အထိ တည်ငြိမ်စွာဖြစ်ပေါ်ခဲ့ရပါသည်။ ဤမျှလောက်ကြီးကျယ် မြင့်မြတ်လှသော ပဋ္ဌာန်းကျမ်းတော်ကြီးသည်–

(က) အတိဝိတ္ထာရ ဒေသနာ၊

(ခ) အတိသင်္ခေပ ဒေသနာ၊

(ဂ) နာတိဝိတ္ထာရနာတိသင်္ခေပ ဒေသနာဟု ၃-မျိုးရှိပါသည်။

ယင်း ၃-မျိုးတို့တွင် ဗုဒ္ဓရှင်တော်မြတ်သည် တာဝတိံသာနတ်ပြည်၌ နတ်ဗြဟ္မာများအား ဟောတော်မူအပ်သော ပဋ္ဌာန်း (အာဘိဓမ္မာ)ဒေသနာတော်သည် အလွန်ကျယ်ဝန်းသောကြောင့်(က)အတိဝိတ္ထာရ ဒေသနာဖြစ်ပါသည်။

တာဝတိံသာ၌ နိမ္မိတရုပ်ပွါးတော် (ကိုယ်စားတော်) ဖန်ဆင်းထားခဲ့ပြီး သီတင်းကျွတ် လပြည့်နေ့၌ လူ့ပြည် (သင်္ကဿနဂိုရ်) သို့ ဆင်းကြွတော်မူကာ ရေလုံးသပ် အပန်းဖြေတော်မူပြီးနောက် ခြေမြောက်ကျန်းသို့ ဆွမ်းခံကြွ-ဆွမ်းဘုဉ်းပေးပြီးသောအခါ ဟိမဝန္တာဒေသ စန္ဒကူးတောင်၌ နေ့ သန့်စင်တော်မူစဉ် ဝတ်ကြီး ဝယ်ယေါ်ပြုစုရန် ရောက်လာသော အရှင်သာရိပုတ္တရာအား ဝေယျာဝစ္စဆောင်ရွက်ယင်းပင် တာဝတိံသာနတ်ပြည်၌ ပဋ္ဌာန်းဒေသနာ ဟောတော်မူခဲ့ပုံကို အကျဉ်းမျှပြန်လည်ဟောပြတော်မူပါသည်။ အကျဉ်းမျှသာ ဟောတော်မူပါသော်လည်း အရှင်သာရိပုတ္တရာကား နည်းမျိုးစုံ ပြုမ်းလျက် ဆန်းပြားကျယ်ဝန်းစွာ ဒေသနာဉာဏ်ရင့်ကျက်ပြီးဖြစ်သည့်အားလျှော်စွာ ကျယ်ဝန်းစွာ နှားလည်ပါသည်။ ယင်းသို့ အရှင်သာရိပုတ္တရာအား ဟောတော်မူအပ်သော ပဋ္ဌာန်း(အာဘိဓမ္မာ) ဒေသနာတော်သည် အလွန်ကျဉ်းလွန်းသောကြောင့်(ခ)အတိသင်္ခေပ ဒေသနာဖြစ်ပါသည်။

အရှင်သာရိပုတ္တရာကဲ့ မြတ်စွာဘုရားထံမှ ကြားနာခဲ့ရသော ပဋ္ဌာန်း(အဘိ-ဓမ္မာ)ဒေသနာတော်ကို ရှေးဘဝက လင်းနို့မျှား ဖြစ်ခဲ့ဘူးသော တပည့်ရဟန်း ၅၀၀ (၇ါးရာ) တို့အား တဆင့်ပြန်လည်၍ ဟောတော်မူအပ်သော ပဋ္ဌာန်း (အဘိဓမ္မာ) ဒေသနာတော်သည် မကျဉ်းမကျယ် အလယ်အလတ်ဖြစ်သော ကြောင့် (၇) နာတိဝိတ္ထာရနာတိသင်္ခေပ ဒေသနာဖြစ်ပါသည်။ ယခုလက်ရှိ သင်ကြားနာယူနေကြသော ပဋ္ဌာန်းဒေသနာတော်သည် အရှင်သာရိပုတ္တရာက တပည့်ရဟန်း ၅၀၀ (၇ါးရာ)တို့အား ဟောကြားသည့် နာတိဝိတ္ထာရနာတိ-သင်္ခေပ ပဋ္ဌာန်းဒေသနာဖြစ်ပါသည်။ ဟေတုစသော ၂၄-ပစ္စည်းသည် ပဋ္ဌာန်း ၂၄-ကျမ်းမဟုတ်ပါ။ "ဓမ္မာနုလောမတိက" စသည်ကိုသာ ပဋ္ဌာန်း ၂၄-ကျမ်း ဖြစ်ကြောင်းနားလည်ပါ။

ဤပဋ္ဌာန်းဒေသနာတော်ကို ဆင်ခြင်သုံးသပ်၍ ဟောတော်မူသဖြင့် ဗုဒ္ဓ မြတ်စွာ၏ ဟဒယနှလုံးသားကြည်လင်ရှင်ပျတော်မူခြင်းကြောင့် ရောင်ခြည် တော်မျှားကိုယ်တော်မှ ထွက်ပေါ်လာသည့်တိုင်အောင် ကျွန်းမာချမ်းသာ တော်မူသကဲ့သို့ နာယူကြည်ညိုကြရသော ဝေနေယျတို့မှာလည်း ကြည်ညိုစိတ် ကြောင့် နှလုံးအေးချမ်း ရှင်လန်းသော ပီတိ, ဝမ်းမြောက်သော ပါမောဇ္ဇ တို့၏ အဟုန်သတ္တိတို့သည် ကိုယ်၏ကျန်းမာခြင်း, စိတ်၏ချမ်းသာခြင်း စသော အကြောင်းရင်း အခြေခံပြီး လူချမ်းသာ နတ်ချမ်းသာနှင့် နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာ တိုင်အောင် အဆက်ဆက်အကျိုးများရနိုင်ကြောင်းမမှိတ်မသုန် ယုံကြည်သော သဒ္ဓါအပေါင်းတို့ ခံယူကြပါစေ။

ဤသို့အားဖြင့် အဘိဓမ္မာခုနှစ်ကျမ်း၏ သဘောသွားကို ဉာဏ်သက်ဝင် နိုင်ရန် အမြင်ကျယ်သော ဤနိဒါန်းစကားကို ရေးသားဖော်ပြရခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဤကဲ့သို့သော သဘောတရားများ ကျယ်ဝန်းစွာ အဘိဓမ္မာကျမ်းတိုင်း၌ ပါရှိ သည့်အတွက် ဆိုင်ရာကျမ်းများ၌ ပေါက်ရောက်အောင် သင်ယူ လေ့လာကြ ပါလျှင် ပရမတ္ထသဘာဝကို မုချကေန့်တွေ့ရှိကြရမည် ဖြစ်ပါသည်။ ဆရာတော် သည် အလွန်နက်နဲခက်ခဲသော အဘိဓမ္မာဆိုင်ရာ ပဋ္ဌပကြိုဏ် အဋ္ဌကထာ-ဋီကာ များကို ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ် ဆရာနည်းတို့ဖြင့် သောတုဇနတို့ဉာဏ်၌ မရှင်းမလင်း နိုင်သော အချက်များကို အဓိပ္ပါယ်အဖွင့် (ဘာသာဋီကာ) အဖြစ်ဖြင့် ၁၃၃၆-ခုနှစ်၊ ဒုတိယဝါဆိုလပြည့်ကျော် (၂) ရက်နေ့၌ စတင်ပို့ချရေးသား ခဲ့၍ ၁၃၃၉-ခုနှစ်၊ ဝါခေါင်လဆန်း (၁၂) ရက်နေ့တွင် ပြီးဆုံး ခဲ့ရာ သုံးနှစ်နှင့် ၂၅-ရက် တိုင်တိုင် ကာလ ကြာညောင်းအောင် အားထုတ်ခဲ့ ပါသည်။ ထိုမျှအထိ ပင်ပန်းမှုကို ပဓာနမထားပဲ အားထုတ်ခဲ့သော ဝိရိယ ဓာတ်အခြေခံ၍ စာချ-စာသင်နှင့် လေ့လာလိုက်စားသူများအပေါ် ထားရှိ

သည့်စေတနာကိုကား မည်၍မည်မျှဟု တိုင်းတာ၍ရစကောင်းမည်မဟုတ်ပါ။ ပါဠိတော် နိဿယကို ရဟန်းတပါးက ဆိုရ-ရေးရ, အင္ဂကထာ နိဿယနှင့် ဘာသာဋီကာကို ရဟန်း ၂-ပါးတို့က ဆိုရ-ရေးရ, မူလဋီကာ နိဿယကို ရဟန်းတပါးတ ဆိုရ-ရေးရ၍ ဤကဲ့သို့ ကူညီဝိုင်းဝန်းကြသော စာဆိုပုဂ္ဂိုလ်များ၏ စေတနာနှင့် လုံ့လဝီရိယ များကိုလည်း ချီးကျူး မကုန်နိုင်သော ကုသိုလ်ပါရမီများဟုလည်း အသိအမှတ်ပြုကြရပါမည်။ အလွန်နက်နဲ ခက်ခဲ လှစ္စာသော ဤအာဘိဓမ္မာဘာသာဋီကာ အဖွင့်ကျမ်းကို ခေတ်အလိုက်နားလည် နိုင်သော အသုံးအနှုန်းတို့ဖြင့် သုံးနှစ်ကျော် ကာလတိုင်အောင် ပင်ပန်းမှုကို လျစ်လျူထား၍ ရေးသားခဲ့သော ဆရာတော်၏စေတနာကို ထောက်ထား၍ အကယ်၍များ ချွတ်ချော်တိမ်းပါးမှု တွေ့ရှိပါက မိမိကိုယ်တိုင် ရေးသားပြုစု ထားသည့် ကျမ်းအလားကဲ့သို့ ပြင်ဆင်ပြုကာ ရှုစားတော် မူနိုင်ကြပါစေ သတည်း။

ယဒိ ဥတ္တံ အယုတ္တေတ္ထ, ပမာဒေန ဘဝေန ဝါ၊
ဝစော ထေရ ဒယာဝန္တော, သန္တော သံသောဓယန္တု တံ။

ဤ-ဘာသာဋီကာ အမည်သာသည့် မှီရာတင့်ဆန်း ဤဋီကာကျမ်း၌ ပမာဒေန-သတိလွတ်ကင်း မေ့လျော့ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဘဝေန ဝါ-ခန္ဓာကိုယ်အား ခါတ်ချောက်ချား၍ စိတ်ထားမဖြောင့် လွင့်ပျောက်ခြင်း ကြောင့်လည်းကောင်း၊ အယုတ္တံ-ယုတ္တိမတန် မမှန်ကန်သော၊ ယံ ဝစော-အကြောင်စကားကို၊ ထေရ- ကရုဏာမြေ့ာ် မေတ္တာဖော်ငြား ဆရာတော် ဘုရားသည်၊ [နှာ ကို အာ ပြု] ယဒိ ဥတ္တံ-တကယ်လို့များ ရေးမှား အပ်မိအုံ၊ တံ ဝစော-အမှားကိုပင် အမှန်ထင်လတ် ရေးအပ်မိငြား ထိုစကားကို၊ ဒယာ-ဝန္တော-ကရုဏာတရား မုဒိပွါး၍ စိတ်ထားမှန်စေ မေတ္တာမျှေတော် မူကြ ကုန်သော၊ သန္တော- အာဘိဇ္ဈာနှင့် လှသာသသော စင်းလုံး ချောသည့် မနောဖြူလွင် သူတော်စင်တို့သည်၊ သံသောဓယန္တု-ကိုယ်တိုင်တီထွင် ရေး စီရင်သည့် ကျမ်းသွင်အလား ပမာထားလျက် ရှုစားတော်မူနိုင် ကြပါစေ သတည်း။

ဂန္ထတံ ခလနံ ကွာပိ, ဘဝတ္ဝေ ပမာဒတော၊
ဟသန္တိ ဒုဇ္ဇနာ တတ္ထ, သမာဒဟန္တိ သဇ္ဇနာ။

ကွာပိ-တစုံတရာ ကုန်းသာမြေပြင်၌ သော်လည်း၊ ဂန္ထတံ-အေးအေး သာသာ သွားလာရသူတို့၏၊ ပမာဒတော- သတိလွတ်ကင်း မေ့လျော့ခြင်း ကြောင့်၊ (အမှတ်တမဲ့၊) ခလနံ-ချွတ်ချော်တိမ်းပါး လဲကျ သွားခြင်းသည်၊

ဘဝတျော၀-တရုံတခါ ဖြစ်တတ်သေးသည်သာ၊ တတ္ထ-မတော်တဆ ထိုသို့လဲကျသွားရာ၌၊ ဒုဋ္ဌနာ-စိတ်ထားသေးနုပ် လူညံ့လူယုတ်တို့သည်၊ ဟသန္တီ-ပြောင်လှောင်အားရ ရယ်မောကြကုန်၏၊ သဇ္ဇနာ-ကိုယ်ချင်းစာနာ ၀ဲ့ ညှာတာ၍ စိတ်မှာရင့်ပြီး လူကြီးလူကောင်းတို့သည်ကား၊ သမာဒဟန္တိ- ကူညီဖေးမ ထူပေးကြကုန်၏။

(နိုတိ)

အရှင်စန္ဒောဘာသ
(ဦးစီးနာယက)
မဟာဂန္ဓာရုံကျောင်းတိုက်၊
အမရပူရ။

၁၃၄၂-ခုနှစ်၊-တန်ဆောင်မုန်းလဆုတ် (၅) ရက်၊
၂၃-နိုဝင်ဘာလ၊ ၁၉၈၀-ခုနှစ်

ပဋ္ဌမကရဏအဋ္ဌကထာဘာသာဋီကာ

ကျမ်းဦးအမှာ

ဇာတာ ဘာသာဋီကာ ဓာတု –
ကထာ အဋ္ဌကထာဒီနံ။
ဝိလသန္တီ ယထာ မာလာ
ယထာကာလံ မနောရမာ။

မနောရမာ–ရနံ့မွှေးစ၊ အသွေးလှလျက်၊ ချစ်မက်တွယ်တွယ်၊ နှစ်သက်ဖွယ် ဖြစ်ကုန်သော။ မာလာ–ညွှတ်နွဲ့မကွာ၊ ဆွတ်လွှဲပါဟူ၊ မူရာဟန်ပျိုး၊ ဆန်းရိုး အဖုံဖုံ၊ ပန်းမျိုးစုံတို့သည်။ ယထာကာလံ–သူ့ရာသီနှင့်၊ အခါသင့်၍၊ အခွင့် သာလာ၊ ချိန်ခါအလိုက်။ ဝိလသန္တီ–ရှုမဝတီ၊ ကြည့်မပြေအောင်၊ ဆွဲဆောင် ချက်ထူး၊ လွှန်လူးလှပ၊ ကွန်မြူးကြကုန်လျက်။ ဇာတာ ယထာ–နေရာတကာ၊ ဗေဒနာ၌၊ ဝေဒနာပြလျှင်း၊ အလှကျင်းကာ၊ ဖြစ်ပေါ်လာကုန်သကဲ့သို့။ (တထာ)–ထိုနည်းထားယူ၊ အလားတူပင်။ ဓာတုကထာ အဋ္ဌကထာဒီနံ– ဓာတုကထာ၊ ဋ္ဌကထာမှု၊ စသော ခမ်းနား၊ အခန်းခြားလာ၊ ကျမ်းငါးဖြာ တို့၏။ မနောရမာ–အနက် အဓိပ္ပါယ်၊ ခြယ်လှယ်ကုံးပြ၊ အသုံးလှလျက်၊ ချစ်မက်မပြယ်၊ နှစ်သက်ဖွယ် ဖြစ်ကုန်သော။ ဘာသာဋီကာ–အဓိပ္ပာယ်၊ ကိုယ့်ဘာသာဖြင့်၊ ဖွင့်ကာ ဆင်ပြ၊ အမြင်လှသည့်၊ ပဋ္ဌပကရဏဋီကာ၊ ဘာသာဋီကာတို့သည်။ ဝိလသန္တီ–အနက်အဓိပ္ပါယ်၊ တင့်တယ်လွန်လူး၊ ညွှန့် အဖူးဖြင့်၊ ကွန်မြူးစံပယ်ကြကုန်လျက်။ ယထာကာလံ–အခါသင့်လာ၊ အခွင့် သာက၊ ပေါ်လာကြသည့်၊ ရှေးက သာသာ၊ ကျမ်းဋီကာသို့၊ ခုခါသင့်တင့်၊ အခွင့်သာလာ၊ အခါအလျောက်ပင်။ ဇာတာ–အရှင်ဇနကာဘိဝံသ၊ မြတ် ထေရ၏၊ ဟိတကာမီ၊ မနုသီကြောင့်၊ မြန်ပြည့်တလှား၊ ရှင်လူများတို့၊ အားထားဖွယ်ရာ၊ ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့ကုန်ပြီတကား။

ဥာဏ်မြင်ကြီးမှား ဥဒ္ဓာရဏ္ဍာသယာနံ နိသမ္မကာရီနံ ပဋ္ဌိပတ္တိ ပရေသံ ဝိဝိဓ-
စိတ်ထားမြတ်သူ ဟိတသုခနိပ္ဖါဒနပ္ပယောဇနာ .... ဥဒ္ဓာရဏ္ဍာသယာနံ၊
မွန်မြတ်ကြီးမှား စိတ်ထားအလိုရှိကြကုန်သော။ နိသမ္ဘ-
ကာရီနံ၊ စူးစမ်းဆင်ခြင် အမြော်အမြင် ကြီးမားစွာဖြင့် ပြုလုပ်လေ့ ရှိကြကုန် သော ပုဂ္ဂိုလ်မွန် ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်တို့၏။ ပဋ္ဌိပတ္တိ၊ ကျင့်ကြံပြုမူချက်သည်။ ပရေသံ၊ တပါးသူတို့၏။ ဝိဝိဓဟိတသုခနိပ္ဖါဒနပ္ပယောဇနာ၊ အမျိုးမျိုး အစားစား စီးပွါးချမ်းသာတို့ကို ပြီးမြောက်ဖစေခြင်း အကျိုးရှိပါပေ၏။

[ဓမ္မသင်္ဂဏိအနုဋီကာ]

ပဠေပကြောက် အဋ္ဌကထာ ဘာသာဋီကာ

ဓာတုကထာ အဋ္ဌကထာ

ဘာသာဋီကာ

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ

ဂန္ထာရम္ဘအဖွင့်

[ဝိဘင်းကျမ်းကို ဖွင့်ပြပြီး၍ ဓာတုကထာ ကျမ်းကို ဖွင့်ပြလိုသော အရှင်ဗုဒ္ဓဃောသဆရာသည် အဋ္ဌာရသဟိ-အစရှိသော ပါဠိကို မိန့်။]

မာရဘဉ္ဇနော၊ ဒေဝပုတ္တ စသည် အပြား မာရ်ငါးပါးတို့ကို ထွားထွားညက်ညက် ဖျက်တော် မူပြီးထသော။ ဝါ၊ ဒေဝပုတ္တ စသည်အပြား မာရ်ငါးပါးတို့ကို ထွားထွားညက်ညက် ဖျက်ခြင်းရှိတော်မူထသော။ [ဋီကာဖွင့် အတိုင်း ပေးသည်။] မဟာဝီရော၊ ကြီးကျယ်ဆင့်ဆင့် ရဲရင့်ကြောင်း ဝီရိယ ရှိတော်မူထသော။ ဓာတုဘေဒပဓာနသနော၊ နှစ်ပါး သုံးပါးစသောအားဖြင့် မျိုးစုံသော ဓာတ်အပြားကို ထင်ရှား ပြတော်မူထသော။ (ဘဂဝါ၊ ဘုန်းတော်ကြီးမား ငါ့တို့ဘုရားသည်။) [ဘဂဝါပုဒ်က နာမဝါစက ဖြစ်သော ကြောင့် ဘဂဝါ ပုဒ်ကိုသာ ဋီကာ အတိုင်း ထည့်သည်။] [2] အဋ္ဌာရသဟိ၊

---

[1] ပကာရဏ။ ။ပကရီယတိ ဝုစ္စတိ အတ္ထော ဘောတိ ပကရဏံ (ပ+ကရ+ယု)။ အနက် အဓိပ္ပါယ်ကို အပြားအားဖြင့် ဆိုအပ်ရာဖြစ်သော သဒ္ဒါ အပေါင်း၊ ပဋ္ဌန်+ပကရဏံ ပဋ္ဌပကရဏံ=ဓာတုကထာ, ပုဂ္ဂလပညတ်, ကထာဝတ္ထု, ယမိုက်, ပဋ္ဌာန်း အားဖြင့် ငါးပါးသော ပါဠိရပ်တို့၏ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို အပြားအားဖြင့် ဆိုအပ်ရာဖြစ်သောကျမ်း။ ဤ "ပဋ္ဌပကရဏ"ကိုပင်မြန်မာဆရာတော်တို့က (သင်္ဂဟ ကို သင်္ဂြိုဟ် ဟု မြန်မာပြန်သကဲ့သို့) "ပဋ္ဌပကြိုက်"ဟု မြန်မာ ပြန်ကြသည်။ ပဋ္ဌပက်ရိုက်းဟုလည်း ဖတ်ကြ၏။ ပဋ္ဌန် နှင့် ပကရဏ အရ ဝါကျ အပေါင်းချည်း ရသောကြောင့် အရ မပြားသော်လည်း အတော၊ တေဒ္ဓ ပစာရ နည်းအားဖြင့် အရ ပြားသကဲ့သို့ ယူဆ၍ "ပဋ္ဌန် + ပကရဏံ"ဟု ဝစနတ္ထ ပြုလိုက်ပါသည်။

[2] အဋ္ဌာရသဟိ ဘေဒေဟိ။ ။ဝိဘင်း ပါဠိတော်ကို ခန္ဓဝိဘင်း, အာယတန-ဝိဘင်း စသော အားဖြင့် တဆယ့်ရှစ်ပါးသော အပြားတို့ဖြင့် ဟောတော်မူခဲ့၏။ ထို့ကြောင့် ဝိဘင်-ဟူသော နာမည်တော်နှင့်

တဆယ့်ရှစ်ပါးကုန်သော။ ဘေဒေဟိ၊ ခန္ဓဝိဘင်း အာယတနဝိဘင်း စသော အပြားတို့ဖြင့်။ ဝိဘင်း၊ ဝိဘင်းကျမ်းကို။ ဒေသယိတ္မာ၊ ဟောတော်မူပြီး၍။ တသော (တဿ+ဧ)၊ ထို ဝိဘင်းကျမ်း၏ပင်။ အနန္တရံ၊ အခြားမဲ့ကာလ၌။ ဝါ၊ အခြားမဲ့ ဖြစ်သော။ (ဓာတုကထံ-၌ စပ်။) ယံ ဓာတုကထံ ၊ အကြင်

လျော်အောင် "မာရဘဋ္ဌနော"ဟု ဘုရားရှင်ကို ချီးမွမ်းတော်မူပြီး၍, ဓာတုကထာ-ဟူသော နာမည်တော်နှင့် လျော်အောင် "ဓာတုတောဒဏ္ဍကာသနော"ဟု ချီးမွမ်းတော်မူပြန်သည်။ [ပကတိ ဟောသာ အာစရိယာနံ၊ ယဒိဒံ အာရဒ္ဓာနုရူပထောမနာ။]

၁။ ဓာတုကထံ။ ။"ဓာတု" အရ ခန္ဓာ အစ အရဏာ အဆုံးရှိသော တရားတို့ကို ယူရ၏။ ဘာ့ကြောင့်နည်း....ထို တရားတို့သည် ပရမတ္ထဓာတ်သဘော ဖြစ်သောကြောင့်ဝင်း, အဘိဓမ္မ ကထာ၏ တည်ရာ ဖြစ်သောကြောင့် ဝင်းတည်း။ ထိုတွင် ပဌမနည်း၌ ဓာတု သဒ္ဒါသည် သဘာဝဓမ္မ အနက်ဟော, ဒုတိယနည်း၌ ဓာတု သဒ္ဒါသည် အဘိဓမ္မ ကထာကို ဆောင်နိုင်သည့်အတွက် အဘိဓမ္မ ကထာ၏ တည်ရာ အနက်ဟောတည်း။ ကထီယန္တိ ဣတိ ဟောယ ဝါတိ ကထာ၊ ဓာတုနံ + ကထာ ဓာတုကထာ=ထို ဓာတ်တရား တို့ကို ဟောရာ ဟောကြောင်း ဖြစ်သောကြောင့် ဤ ကျမ်းကို ဓာတုကထာကျမ်း ဟု ခေါ်ရသည်။

ဘနည်း။ ။ဓာတု အရ အထင် ရှင်ဖြို့ အားဖြင့် ထင်ရှားပြီး ဖြစ်သော ဓာတ်တဆယ့်ရှစ်ပါးကို ရ၏။ မျှားသောအားဖြင့် ထို ဓာတ်တို့ကို ဟောရာ ဟောကြောင်း ဖြစ်သောကြောင့် ယေဘုယ္ယ နည်းအားဖြင့် ဓာတုကထာ မည်၏။ ဤသို့ မူလဋီကာ၌ ၂-နည်း ပြသည်။

အနုဋီကာ။ ။အနုဋီကာ၌ကား—ဓာတု သဒ္ဒါသည် သဘာဝ အနက်ကို ဟော၏။ ခန္ဓာ အစ အရဏာ အဆုံးရှိသော တရားတို့သည် အကြင်သဘောကြောင့် သင်ဟ အားဖြင့်လည်း ဥဒ္ဒေသ,နိဒ္ဒေသ တို့ကို ဟောဖို့ ရနိုင်ကုန်၏။ အသင်ဟ, သမ္ဘယောဂ, ဝိပ္ပယောဂ အားဖြင့်လည်း ဟောဖို့ ရနိုင်ကုန်၏။ ထို သဘာဝကို ဟောတော်မူရာ ဟောတော်မူကြောင်း ဖြစ်သောကြောင့် ဓာတုကထာ ကျမ်းဟု ခေါ်ရသည်။

ဤ အနုဋီကာအလို "ဓာတု" အရ သဘာဝဓမ္မဗြိတ်တို့ကို မယူပဲ ထို သဘာဝဓမ္မဗြိတ်တို့၏ သဘောကိုသာ ယူရပုံကို သိပါ။ သဘာဝတမျိုးတည်းသာ ဖြစ်၍ ကေဝုတ် ဖြစ်သောကြောင့် "ဓာတုယာ + ကထာ= ဓာတုကထာ"ဟု ပြုပါ။ [ယေန ဝါ သဘာဝေန ဓမ္မာ သင်ဟာသင်ဟ သမ္ဘယောဂဝိပ္ပယောဂေဟိ ဥဒ္ဒေသနိဒ္ဒေသေ ဂစ္ဆန္တိ၊ သော သဘာဝေါ ဓာတု၊ သာ ဓာတု ဣဓ သာတိသယံ ဒေသိတာတိ သဝိသေသံ ဓာတုယာ ကထနတော ဣမံ ပကရဏံ ဓာတုကထာတိ ဝုစ္စတိ။]

ဓာတုကထာပုဒ်၏ အနက်ကျယ်။ ။ဓာတုကထံ၊ ခန္ဓာ အစ အရဏာ အဆုံးရှိသော ဓာတ်သဘောတရားတို့ကို ဟောရာ ဟောကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့် ဓာတုကထာ မည်သော။ (တနည်း) ဓာတုကထံ၊ အဘိဓမ္မာကထာ၏ တည်ရာဖြစ်၍ အဘိဓမ္မာ ကထာကို ဆောင်တတ်သော ခန္ဓာ အစ အရဏာ အဆုံးရှိသော တရားတို့ကို ဟောရာ ဟောကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့် ဓာတု

ဓာတုကထာကို။ အဒေသယိ၊ ဟောတော်မူပြီ။ (အဟံ၊ ဝါသည်။) တဿာ (ဓာတုကထာယ)၊ထိုဓာတုကထာ၏။ အတ္ထံ၊အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ဒီပယိဿာမိ၊ ထင်ရှား ပြပေအုံ့။ (တနည်း) ဓာတုကထံ၊ ဓာတုကထာ မည်သော။ ယံ (ပကရဏံ)၊ အကြင် ကျမ်းကို။ အ ဒေသယိ၊ ပြီ။ တဿ (ပကရဏဿ)၊ ၏။ အတ္ထံ၊ ကို။ ဒီပယိဿာမိ၊ အုံ့။ တံ (ဒီပနံ)၊ ထို ထင်ရှားပြကြောင်း စကားကို။ (တုမ္မေ၊ သောတု အပေါင်း သင် သူတော်ကောင်းတို့သည်။) သမာဟိတာ?၊ ကောင်းစွာ အာရုံ၌ ထားအပ်သောစိတ် ရှိကုန်သည်။

ကထာ မည်သော။ (တနည်း) ဓာတုကထံ၊ ဓာတ်သဘောကို ဟောရာ ဟောကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့် ဓာတုကထာ မည်သော။ [ဤသို့ အနက်ကျယ်မှတ်ပါ။ ထိုတွင် ပဌမ ၂-နက်သည် မူလဋ္ဌိကာနည်း။ တတိယနည်းကား အနုဋ္ဌိကာနည်း။]

၁။ **တဿတ္ထံ။** ။"ယံ ဓာတုကထံ"ဟု အနက် ပေးရာ၌ "တဿာ + အတ္ထံ-"ဟု ပုဒ်ဖြတ်၍ "ဓာတုကထံ"ကို စွဲရ၏။ ဓာတုကထာပုဒ်က ဣတ္ထိလိင် ဖြစ်သောကြောင့် "တဿာ"ဟု ပုဒ်ဖြတ်ရသည်။ (တနည်း) "ဓာတုကထံ၊ သော။ ယံ (ပကရဏံ)"ဟု အနက်ပေးရာ၌ "တဿ + အတ္ထံ"ဟု ပုဒ်ဖြတ်၍ "တဿ (ပကရဏဿ)"ဟု စွဲရသည်။ နေရာဌာနက အတိဓမ္မ ပကရဏတို့ကို အစဉ်အတိုင်း ပြရာ ဌာန ဖြစ်သောကြောင့် "ပကရဏံ"ဟုလည်း ထည့်ပါ၌ အဖြစ်ဖြင့် ရနိုင်သည်။

၂။ **တံ သုဏာထ။** ။တံ သဒ္ဒါဖြင့် "ဒီပယိဿာမိ"၌ ဒီပန ကို စွဲစေလို၍ "တံ ဒီပနံ"ဟု ဋ္ဌိကာ ဖွင့်၏။ "ဒီပနံ" အရလည်း ပြခြင်း ကြိယာကိုသာ မယူပဲ သုဏာထ နှင့် လိုက်လျောအောင် "ဒီပနဝစန=ပြကြောင်း စကား"ကို ယူရသည်။ တံ သုဏာထ=ထို ပြကြောင်း ဖြစ်သော အဖွဲ့ စကားကို နားထောင်ကြပါ ဟူလို။ [တံ ဒီပနန္တိ=တံ ဓာတုကထာပကရဏဿ အတ္ထဒီပနံ (အနက်ကို ပြကြောင်း စကားကို)။ အတ္ထဒီပနာကာရေန ပဝတ္တံ ဝဏ္ဏနံ (အဖွဲ့ စကားကို)။ သုဏာထ၊ နာယူလိုက်ကြကုန်လော့။—အနု။]

တနည်း။ ။"တံ ဝါ အတ္ထံ"ဟု ဋ္ဌိကာ တနည်းဖွင့်၏။ တဿတ္ထ-မှ အတ္ထ-ကို ပြန်၍ စွဲစေလိုသည်။ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို နှုတ်ဖြင့် နားထောင်၍ မဖြစ်။ စိတ်ဖြင့်သာ မှတ်သား၍ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် "သုဏာထ" အရလည်း ကြားနာခြင်းသာမက၊ ကြားနာသော အားဖြင့် စိတ်၌ မှတ်မှတ် သားသား ဆောင်ထားခြင်း တိုင်အောင် (သိခါပတ္တအနက်ကို) ယူစေလို၍ "တံ ဒီပနဝစနသဝနေန ဥပဓာရေထ" ဟူ အဓိပ္ပါယတ္ထ ဖွင့်သည်။

၃။ **သမာဟိတာ။** ။ဋ္ဌိကာ၌ ၂-နည်း ဖွင့်ရာဝယ် အဝိက္ခိတ္တစိတ္တာဖြင့် "သံ+ အာဟိတာ၊ (မပျံ့လွင့်စေပဲ) အာရုံ၌ ကောင်းစွာ ထားအပ်သော စိတ်ရှိ" ဟူသော အနက်ကို ပြ၏။ သဒ္ဒ+အာဟိတံ (စိတ္တံ) ယေသံ (တုမ္မာက)န္တိ သမာဟိတာ"ဟု ပြု။ "အတ္တနော စိတ္တေ အာဟိတာ ဝါ" ဟူသော ဒုတိယနည်းဖြင့် သံ-သဒ္ဒါသည် မိမိအနက်ကို ဟောသော ပုဒ်တည်း။"စိတ်၌"ဟူသော

၀ါ၊ မိမိ စိတ်၌ သွင်းထားကြကုန်သည်။ (ဟုတ္တာ) သုဏာထ၊ နာယူ လိုက်ကြကုန်လော့။ (တနှည်း) တံ (အတ္ထံ)၊ ကို။ (တုမ္မေ) သမာဟိတာ၊ ကုန်သည်။ ၀ါ၊ ကုန်သည်။ (ဟုတ္တာ) သုဏာထ၊ နာယူသောအား အရင်းထား၍ မှတ်သားဆောင်ရွက်ကြကုန်လော့။ ဣတိ၊ ပဋ္ဌိညာ ဒုယျောဇနဒေသကနှင့် ကာလ ဒေသကို ပြရာစကားရပ် အပြီးသတ်တည်း။

အနက်ကား အပို့ထည့်အပ်သော အနက်တည်း။ အာဟိတာ ၌ တ-ပစ္စည်း ကိုလည်း ကတ္တားဟောကြပါ။ ထိုသို့ ကတ္တားဟောကြမှ တုမ္မေ သုဏာထ နှင့် လိုက်လျောမည်။ ရှေးနိဿယ၌ "အာဟိတာ၊ ထားအပ် ကုန်သည်"ဟု အနက် ပေးထားသည်ကို စဉ်းစားပါ။

၁–မာတိကာ အဖွင့်

၁–နယမာတိကာ အဖွင့်

၁။ ဟိ၊ ခ္ဆုဦးအုံ့။ (တနည်း) ဟိ၊ "ဒီပယိသောမိ"ဟူသော ပဋ္ဌိညာဉ်မှ တပါး ပဋ္ဌိညာတ ပကရဏကို ဆိုဦးအုံ့။ သင်္ဂဟာအသင်္ဂဟာတိအာဒိနံ၊ သင်္ဂဟာ အသင်္ဂဟာ အစရှိသော ပုဒ်တို့၏။ ဝသေန၊ အပြား အားဖြင့်။ ဣဒံ ပကရဏံ၊ ဤ ဓာတုကထာကျမ်းကို။ စုဒ္ဒသဝိဓေန၎၊ တဆယ့်လေးပါး အပြားအားဖြင့်။ဝိဘတ္တံ၊ ဝေဖန်အပ်ပြီ။ဣတိ၊ သို့။ဝုတ္တံ၊ အဌသာလိနီ၌ ဆိုအပ်ပြီ။ (ဆိုခဲ့ပြီ။)တံ သမ္ဘမ္ဘိ၊ ထို အလုံးစုံသော ဓာတုကထာကျမ်းသည်လည်း။ ဥဒ္ဒေသနိဒ္ဒေသတော၊ဥဒ္ဒေသနိဒ္ဒေသ အားဖြင့်။ဒ္ဒိဓာ၊ ၂-ပါး အပြားအားဖြင့်။ ဌိတံ၊ တည်၏။ တတ္ထ၊ ထို ဥဒ္ဒေသ နိဒ္ဒေသ ၂-ပါးတို့တွင်။ မာတိကာ၊ မာတိကာသည်။ ဥဒ္ဒေသော၊ ဥဒ္ဒေသ မည်၏။ ဝါ၊ အကျဉ်း ပြအံ့ပ်သော စကားရပ်မည်၏။ သာ၊ ထို မာတိကာသည်။ နယမာတိကာ[1]၊ နယမာတိကာ

၁။ **အာဒိနဋ္ဌိ**။ ။"တဿတ္ထံ ဒီပယိသောမိ" ဟူသော ပဋ္ဌိညာဉ်အား လျော်စွာ ပဋ္ဌိညာတပကရဏကို ပြလိုသောကြောင့် "သင်္ဂဟာ (ပေ) အာဒိနဋ္ဌိ" စသော ပါဋ္ဌကို မိန့်။ "တဿတ္ထံ"ဟူသော သခေါ်ပစကားအရ ထို အတ္ထကို အကျယ်ပြသော ဓာတုကထာအဌကထာ တကျမ်းလုံးကို "ဝိတ္ထာရဝါကျ"ဟု မှတ်ပါ။ အခြားကျမ်းတို့၌ "တတ္ထ"စသည်ဖြင့် တက်လာသော ဝါကျမျိုးပင်တည်း။ [တတ္ထ ကေနဋ္ဌေန အာဘိဓေမ္မော။ အဌသာလိနီ။ တတ္ထ ဝုတ္ထာတိဓမ္မတ္ထာ။ အာဘိဓမ္မတ္ထ-သင်္ဂဟ–စသည်တည်း။]

၂။ **စုဒ္ဒသ (ပေ) ဝုတ္တံ**။ ။အဌသာလိနီ ပကရဏ ပရိစ္ဆေဒ အခေါ်း၌ တဒနန္တရံ ဓာတုကထာပကရဏံ တံ နာမ။သင်္ဂဟာ အသင်္ဂဟာ (ပ) ဝိပ္ပယုတ္တေန သင်္ဂဟိတံ အသင်္ဂဟိတန္တိ စုဒ္ဒသဝိဓေန ဝိဘတ္တံ"ဟု ဆိုခဲ့သည်ကို ရည်ရွယ်၍ "စုဒ္ဒသဝိဓေန ဝိဘတ္တန္တိ ဝုတ္တံ"ဟု ဆိုသည်။ "ထို၌ ဆိုခဲ့ပြီး ဖြစ်သော ကြောင့် ဤ၌ ထပ်၍ ဆိုဖွယ် မလိုပါ" ဟူလို။ ["စုဒ္ဒသဝိဓ" အရ "သင်္ဂဟာ အသင်္ဂဟာ" ဟူသော ၂-ပုဒ်တို့ကို "တပဒ (တဖို့တစု)"ဟု ယူ၍ "သင်္ဂဟိတေန သမ္ပယုတ္တံ ဝိပ္ပယုတ္တံ" စသည်ဖြင့် လာရာ၌ကား ၃-ပုဒ်တို့ကိုမှ "တပဒ"ဟု ယူပါ။]

၃။ **နယမာတိကာ**။ ။နယ-၌ နီ-ဓာတ်သည် ပါပန (ရောက်စေခြင်း = ရောက်အောင် ဆောင်ခြင်း) အနက်ကို ဟောရ်။ ထို့ကြောင့် ဆောင်ခြင်း အနက်ကို နယ သဒ္ဒါ၏ မူလအနက် (သဒ္ဒတ္ထ) ဟု မှတ်ပါ။ ထို ဆောင်ယူခြင်းသည် ဤ နေရာ၌ ဖြစ်စေခြင်း (ဖြစ်အောင် ဆောင်ခြင်း) သိစေခြင်း (သိအောင် ဆောင်ခြင်း) တည်း။ ထို့ကြောင့် ဋီကာ၌ "ခန္ဓာဒီနံ ဒေသနာ နိယတိ

ရင်း။ အဗ္ဗဿ္ဗရမာတိကာ၊ အဗ္ဗဿ္ဗရမာတိကာရင်း။ နယမုခမာတိကာ၊ နယမုခ မာတိကာရင်း။ လက္ခဏမာတိကာ၊ လက္ခဏမာတိကာရင်း။ ဗာဟိရမာတိကာ၊ ဗာဟိရမာတိကာရင်း။ ဤတို၊ ဤသို့။ ပဋ္ဌိဝိဓာ၊ ငါးပါး အပြားရှိ၏။

တတ္ထ၊ ထို ငါးပါးအပြားရှိသော မာတိကာတို့တွင်။ [သာ ပဋ္ဌိဝိဓာ ကို ကြည့်၍ "တတ္ထ၊ ထိုငါးပါး အပြားရှိသော မာတိကာတွင်"ဟု ကေဝုစ်လည်း ပေးကြသည်။] သင်္ဂဟော အသင်္ဂဟော (ပေ) ဝိပ္ပယုတ္တေနု သင်္ဂဟိတံ အသင်္ဂဟိတန္တိ၊ သင်္ဂဟော အသင်္ဂဟော (ပေ) အသင်္ဂဟိတံ ဟူ၍။ စုဒ္ဒသဟိ၊ တဆယ့်လေးပါးကုန်သော။ ပဒေဟိ၊ ပုဒ်တို့ဖြင့်။ နိက္ခိတ္တာ၊ ချထားတော်မူအပ်သော။ အယံ၊ ဤ မာတိကာသည်။ နယမာတိကာနာမ၊ နယမာတိကာ မည်၏။ ဟိ၊ မှန်။ အယံ၊ ဤ မာတိကာကို။ သင်္ဂဟာဒိကေန၊ သင်္ဂဟ အစ ရှိသော။ ဤမိနာ နယေန ၊ ဤ နယဖြင့်။ ဓာတုကထာ ဓမ္မာ၊ ဓာတုကထာ ကျမ်းဌ် လာသော ခန္ဓာ အစရှိသော တရားတို့ကို။ ဝိဘတ္တာ၊ အကျယ် ဝေဖန်တော်မူအပ်ကုန်ပြီ။ ဤတို၊ ဤ အနက်ကို။ ဒဿေတုံ၊ ပြတော်မူခြင်းငှါ။ ဌပိတတ္တာ၊ ထားတော် မူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ နယမာတိကာတိ၊

ပဝတ္တိယတိ ဧတေဟီတိ နယာ" ဟုရင်း, ခန္ဓာဒယော ဧဝ ဝါ နိယန္တိ ဥယန္တိ ဧတေဟိ ပကာရေဟီတိ နယာ" ဟုရင်း ၂-နည်းဖွင့်သည်။ အနက်နှင့် ဒုအဓိပ္ပါယ်ကို ဋီကာနိဿယဌ ရှုပါ။ [နယနံ ပါပဏံ၊ တံ ပန ပဝတ္တနံ ဥပနဒ္ဓ ဟောတိတိ ပဝတ္တိယန္တိ ဥယန္တိတိ စ ဒ္ဝိဓာပိ အတ္ထော ဝုတ္တော။-အနု။] "နိက္ခိတ္တ = ချထား" ဟူသည် ဝေနေယျတို့ သန္တာန်ဌ ချထားခြင်းတည်း။

ဆိုလိုရင်းကား—ဤ ဓာတုကထာကျမ်းဌ် ခန္ဓာ အစရှိသောတရားတို့ကို သင်္ဂဟ, အသင်္ဂဟ စသော တဆယ့်လေးပါးသော အပြားတို့ဖြင့် ဟောတော် မူရကား ဤ တဆယ့်လေးပါးသော အပြားတို့သည် ခန္ဓာ အစရှိသည်တို့၏ ဒေသနာကို ဖြစ်စေကြောင်းလည်း ဟုတ်၏။ ထို ခန္ဓာ အစရှိသော တရားတို့ကို သိအပ်ကြောင်းလည်း ဟုတ်၏။ ထို့ကြောင့် သင်္ဂဟ, အသင်္ဂဟ စသော တဆယ့်လေးပါးသော အပြားတို့ကို "နယ"ဟု ခေါ်ရသည် - ဟူလို။ [အကျယ်ကို ဋီကာ အဓိပ္ပါယ်ဌ ကြည့်ပါ။]

[ဆောင်] ခန္ဓာအာယဘန၊ စသည်မျှားစွာ၊ ဟောပြရာဝယ်၊ ဒေသနာမြတ်၊ ဖြစ်စေအပ်ကြောင်း၊ ၎င်းအပြင်၊ ယခင်ခန္ဓာ၊ အာယတနခေါတ်၊ အရုပ်ရုပ်ကို၊ သိအပ်ဖို့အကြောင်း၊ အလွန်ကောင်းသဖြင့်၊ ပေါင်းဆယ့်လေးဖြာ၊ သင်္ဂဟ သင်္ဂဟ ကျဉ်းကျယ်ပြကို၊ နယ ဆိုတိ၊ ထို၏ အကျဉ်းမျှ၊ ခေါင်းစဉ်ပြု၊ နုယ မာ'တိ ဒုခ ါ။

နယမာတိကာဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဧတေသံ ပဒါနံ၊ ဤ သင်္ဂဟာ အသင်္ဂဟာ အစရှိသော ပုဒ်တို့၏။ ဝါ၊ တို့က။ (ဓာတုကထာ ပဏ္ဍိတ ရဏ္ဍာ-ယ ၏။) မူလဘူတတ္တာ၊ မူလ ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ မူလ-မာတိကာတိပိ၊ မူလမာတိကာ ဟူ၍လည်း။ ဝတ္တုံ၊ ဆိုခြင်းငှါ။ ဝဋ္ဋတိ၊ သင့်၏။

၂—အဗ္ဗဏ္ဏရမာတိကာ အဖွင့်

[1] ၂။ ပဌမ၊ ငါးပါး ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ ခန္ဓာတို့ဝင်း။ (ပေ) မနသိ-ကာရော၊ မနသိကာရဝင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပဌမဝိသာခိကော၊ ၂၅-ပုဒ် အလွန် ရှိသော။ ပဒသတေန၊ ပုဒ်တရာဖြင့်။ နိက္ခိတ္တာ၊ ချထားတော်မူအပ်သော။ အယံ၊ ဤ မာတိကာသည်။ အဗ္ဗဏ္ဏရမာတိကာ နာမ၊ အဗ္ဗဏ္ဏရ မာတိကာ မည်၏။

ဟိ၊ မှန်။ အယံ၊ ဤ မာတိကာကို။ [အဝတ္ထာ, ဇုစ္စတိ-တို့၌ စပ်။] သမ္ဘာပိ ဓမ္မသင်္ဂဏိ ဓာတုကထာယ မာတိကာတိ၊ သမ္ဘာပိ ဓမ္မသင်္ဂဏိ ဓာတုကထာယ မာတိကာ ဟူ၍။ (ဓာတုကထာ မာတိကတော၊ ဓာတုကထာ မာတိကာ ၄-ရပ်တို့မှ။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ အပဋ္ဌ။ ဝုတ္တာ ယထာ၊ ဟောတော်မူအပ်

---

[1] ဧတေသံ ပဒါနံ (ပေ) ဘူတတ္တာ။ ။"ပဒါနံ"၌ ပဒ ဟူသည် အနက်ကို သိကြောင်း ဖြစ်သော "သင်္ဂဟာ အသင်္ဂဟာ"စသော သဒ္ဒါတို့တည်း။ ပဋ္ဌာနေ ဥာယတေ အတ္ထော ဧတေနာတိ ပဒံ" ဟု ပြုရိုးအတိုင်း ဝစနတ္ထပြု။ ဤ သင်္ဂဟာ, အသင်္ဂဟာ စသော ပုဒ်တို့သည် ခန္ဓာ အစရှိသည်တို့ကို အကျယ်ဝေဖန်၍ ဟောတော်မူရာဖြစ်သော ဤ ဓာတုကထာကျမ်း၏ အရင်း မူလ ဖြစ်၏။ ထို အ ;င်း မူလ ဖြစ်သော ခေါင်းစဉ်ကိုပင် "မူလမာတိကာ" ဟုလည်း ခေါ်သင့်သည်၊

[2] ပဌမ ဝိသာ (ပေ) သဝေါနေ။ ။"ပဌမကခန္ဓာ ဒ္ဒါဒသာယတနာနိ (ပေ) ဗာဝီသ-တိန္ဒြိယာနိ"တို့၌ သရုပ်မဖော် သော်လည်း ပါဠိ တော်ဝယ် လာသည့်အတိုင်း "ခန္ဓာ ၅-ပါး, အာယတန ၁၂-ပါး, ဓာတ် ၁၈-ပါး, သစ္စာ ၄-ပါး, ဣန္ဒြေ ၂၂-ပါး"ဟု ရေတွက်ရ၏။ "ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒေါ" ဟူသော ပါဠိတော်၌ကား "အဝိဇ္ဇာ (ပေ) ဇရာ မရဏာ" တိုင်အောင် ၁၂-ပါးဟု ရေတွက် ရ၏။ ဇရာ မရဏာ ကို တပါးတည်း ယူရခြင်း, တဝ-အရ၌ ကမ္မဘဝ, ဥပပတ္တိ ဘဝ, ကာမဘဝ-စသည်ဖြင့် မခွဲရခြင်း၏ အကြောင်း, သောက စသည်ကို အင်္ဂါ သုံးခြား မယူရခြင်း၏ အကြောင်းကို ဋီကာ၌ ကြည့်ပါ။ "စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ"မှ စ၍ သင်္ချာရှိသည့်အတိုင်း သတိပဋ္ဌာန် ၄-ပါး စသည်ဖြင့် ရေတွက်ရ၏။ ဖဿသတ္တကရာသိ ၌လည်း သရုပ်အဘိုင်း ၇-ပါး ရေတွက်ရ၏။ ဤသို့ ရေတွက် ရသောကြောင့် အဗ္ဗဏ္ဏရမာတိကာ၌ ၂၅-ပုဒ် အပိုရှိသော ပုဒ်ပေါင်းတရာ ဖြစ်သည်။

သက္ခဲသို့။) ဧဝံ၁ ဤ အတူ။ အဝတ္ထာ၊ ဟောတော်မူပဲ။ သင်္ဂဟာဒိနာ၊ သင်္ဂဟ အစရှိသော။ နယေန၊ နယဖြင့်။ ဝိဘဇိတမ္ဘေ၊ အကျယ်ဝေဖန်ထိုက်ကုန်သော။ ခန္ဓာဒိဝမ္မေ၊ ခန္ဓာ အစရှိသော တရားတို့ကို။ သရူပတော၊ သရုပ်သကောင်အားဖြင့်။ ဒဿေတ္ဝာ၊ ပြတော်မူ၍။ ဓာတုကထာယ၊ ဓာတုကထာ မာတိကာ ၄-ရုပ်၏။ အဘ္ဘန္တရေယေဝ၂၊ အတွင်းဌာသာ။ ဌပိတတ္တာ၊ ထားတော်မူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အဘ္ဘန္တရ မာတိကာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။[ဋီကာဌ် နောက်တနည်းလည်း ဖွင့်သေး၏။] ခန္ဓာဒိပဒါနံ၊ ခန္ဓာ အစရှိသော ပုဒ်တို့၏။ ဝါ၊ တို့ကို။ ဧမ္မသင်္ဂဏီမာတိကာယ၊ ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတတ္တာ၊ မသိမ်းယူအပ် ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပကိဏ္ဏကမာတိကာတိပိ၊ ဟူ၍လည်း။ ဝတ္တုံ၊ ဆိုခြင်းငုါ။ ဝဋ္ဋတိ၊ သင့်၏။

၃—နယမုခမာတိကာ အဖွင့်

၃။ တီဟိသင်္ဂဟော။ ၃-ပါး သော ခန္ဓာ အာယတန ဓာတ်တို့ ဖြင့် သိမ်းယူ ရေတွက် ပုံကို ပြသော တီဟိ သင်္ဂဟော ပုဒ်ရင်း။ တီဟိ

၁။ ဧဝံ အဝတ္ထာ။ ။"သဗ္ဗာပိ ဓမ္မသင်္ဂဏီ ဓာတုကထာယ မာတိကာ"ဟု ဗာဟိရ မာတိကာကို ဟောတော်မူခြင်းသည် ဓာတုကထာ မာတိကာမှ ဗဟိဒ္ဓ အဖြစ်ဖြင့် ဟောတော်မူခြင်း ဖြစ်၏။ ထိုသို့ ဗဟိဒ္ဓ အဖြစ်ဖြင့် ဟောတော်မမူခြင်းကို "ဧဝံ အဝတ္ထာ"ဟု ဆိုသည်။

၂။ အဘ္ဘန္တရေယေဝ။ ။ဤ ပုဒ်ကို ဋီကာဌ် ၂-နည်းဖွင့်၏။ ထိုတွင် ပဌမနည်းဌ် "အဘ္ဘန္တရ" ဟူရာဝယ် ဓာတုကထာ တကျမ်းလုံး၏ အတွင်းမဟုတ်။ ဓာတုကထာကျမ်းဌ် မာတိကာ ၄-ပါး သီးခြားရှိ၏။ ထို မာတိကာ ၄-ပါး၏ အတွင်းတည်း။ ထို အတွင်းဌ် ပဋ္ဌာန်နှာ စသည်ဖြင့် အကျဉ်း မာတိကာကို ဟောတော်မူသောကြောင့် အဘ္ဘန္တရ မာတိကာ [မာတိကာ ၄-ပါး အတွင်းဌ် ပါဝင်သော မာတိကာ] ဟု ခေါ်ရသည်။

တနည်း။ ။သဗ္ဗာပိ ဓမ္မသင်္ဂဏီ (ပေ) မာတိကာ"ဟူသည် ဤ ဓာတုကထာ ကျမ်းမှ အပ ဖြစ်သော ဓမ္မသင်္ဂဏီကျမ်းဌ် လာသော မာတိကာ ' တည်း။ ထိုသို့မဟောပဲ "ပဋ္ဌာန်နှာ ဒွါဒသာယတနာနိ" စသည်ဖြင့် ဤ ဓာတုကထာ ကျမ်း၏ အတွင်းဌ် သရုပ်ဖော်၍ ဟောတော် မူအပ်သောကြောင့် ပဋ္ဌာန်နှာ စသော မာတိကာကို "အဘ္ဘန္တရ မာတိကာ"ဟု ခေါ်ရသည်။ ဤနည်းဌ် "အဘ္ဘန္တရ" ဟူသည် ဓာတုကထာကျမ်း၏ အတွင်းတည်း။

[ဆောင်] ဓာတုကထာ၊ ကျမ်းဌ် ပါသည့်၊ မာတိကာလေး၀၊ အတွင်းပြုသဖြင့်၊ အဘ္ဘန္တရ၊ နာမမည်မှု၊ တနည်းရှိသော်၊ ဓာတုကထာ၊ ကျမ်းတွင်းမှာပင်၊ ထင်စွာ ထုတ်ပြန်၊ သရုပ်ဖန်သဖြင့်၊ အဘ္ဘန္တရ၊ မည် နာမ၊ ခေါ်ရ မာတိကာ။

[ပကိဏ္ဏကမာတိကာ ခေါ်ရပုံကို ဋီကာနိဿယဌ် ကြည့်ပါ။]

အသင်္ဂဟာ၊ သုံးပါးသော ခန္ဓာ အာယတန ဓာတ်တို့ဖြင့် မသိမ်းယူ မရေတွက် ပုံကို ပြသော တီဟိ အသင်္ဂဟာ ပုဒ်ဝင်း။ စတူဟိ သမ္မယောဂေါ၊ လေးပါးသော နာမကွန္ဓာ တို့နှင့် အညီ အမျှ ကေဠာ-ဒတာ အစရှိသော အပြားတို့ဖြင့် ယှဉ်ပုံကို ပြသော စတူဟိ သမ္မယောဂေါ ပုဒ်ဝင်း။ စတူဟိ ဝိပ္ပယောဂေါ၊ လေးပါးသော နာမကွန္ဓာတို့နှင့် အညီ အမျှ ကေဠာဒတာ အစရှိသော အပြားတို့ဖြင့် မယှဉ်ပုံကို ပြသော စတူဟိ ဝိပ္ပယောဂေါ ပုဒ်ဝင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့၊ စတူဟိ၊ ၄-ပါးကုန်သော။ ပဒေဟိ၊ ပုဒ်တို့ဖြင့်။ နိက္ခိတ္တာ၊ ချထား အပ်သော။ အယံ၊ ဤ မာတိကာသည်။ နယမုခမာတိကာ နာမ၁၊ နယမုခမာတိကာ မည်၏။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) ဟိ (ကသ္မာ)၊ ကြောင့်။ အယံ၊ ကို။ နယမုခ မာတိကာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ နည်း။ [၌ပိတတ္တာ ဟူသော ဟိတ်ကို ကြည့်၍ ဟိ (ကသ္မာ) ဟု ဆရာတို့ အနက် ပေးတော် မူကြသည်။ ရှေ့ မာတိကာ နောက် မာတိကာ အဖွင့်တို့ ၌လည်း ဤအတူ ပေးနိုင်၏။] အယံ၊ ကို။ သမ္ဘေသုပိ၊ အလုံးစုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ပဋ္ဌာန္ဓာဒီသု၊ ပဋ္ဌာန္ဓာ အစရှိကုန်သော။ (မာတိကာဓမ္မေသု စေဝ၊ အဘိဓမ္မတ္ထရ မာတိကာတရားတို့၌ ၌ပင်း။) ကုသလတ္တိကာဒီသု၊ ကုသလ-တိက် အစရှိကုန်သော။ မာတိကာဓမ္မေသု စ၊ ဗာဟိရမာတိကာ တရားတို့၌ ၌ပင်း။ တီဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာ ယတန ဓာတု ပဒေဟေ၀၊ ခန္ဓာ, အာယတန, ဓာတ်ဟူသော ပုဒ်တို့ဖြင့်သာလျှင်။ (သင်္ဂဟော, အသင်္ဂဟော-၌ စပ်။) ဝါ၊ တို့နှင့် သာလျှင်။ (ယောဇေတမ္ဘော-၌ စပ်။) သင်္ဂဟော စ၊ သင်္ဂဟောပုဒ် ကိုဝင်း။ အသင်္ဂဟော စ၊ အသင်္ဂဟောပုဒ်ကိုဝင်း။ ယောဇေတမ္ဘော၊ ယှဉ် စေထိုက်၏။ တထာ၊ ထို့အတူ။ စတူဟိ၊ ကုန်သော။ အရူပကွန္ဓေဟိ၊ နာမကွန္ဓာတို့နှင့်။ သမ္ဘယောဂေါ စ၊ သမ္ဘယောဂေါပုဒ်ကိုဝင်း။ ဝိပ္ပယော-ဂေါ စ၊ ဝိပ္ပယောဂေါ ပုဒ်ကိုဝင်း။ (ယောဇေတမ္ဘော၊ ၏။) တောနိ၊ ဤ ခန္ဓာ, အာယတန, ဓာတ်, နာမကွန္ဓာ ဟူသော ၄-ပုဒ်တို့သည်။ သင်္ဂဟာ-သင်္ဂဟာဒီနံ ၊ သင်္ဂဟ, အသင်္ဂဟ အစရှိကုန်သော။ ဣမေသံ နယာနံ၊ ဤ တဆယ့်လေးပါးသော နယ တို့၏။ မုခါနိ၊ ထွက်ရာ အပေါက်ဝတို့ တည်း။ ဣတိ၊ ဤ အနက် အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဒဿေတုံ၊ ၄ါ။ ၌ပိတတ္တာ၊ ထားတော် မူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ နယမုခမာတိကာတိ၁၊ နယမုခ-မာတိကာ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

၁။ **နယမုခ မာတိကာ။** ။"နယ" ဟူသည် နယမာတိကာ၌ ပြအပ်ခဲ့သော သင်္ဂဟာ, အသင်္ဂဟာ စသော တဆယ့်လေးပုဒ် တည်း။ ထို နယ တို့ကို ဟောတော်မူသောအခါ သင်္ဂဟ, အသင်္ဂဟ (သိမ်းယူ ရေတွက်ကြောင်း, မသိမ်းယူ မရေတွက်ကြောင်း) ဖြစ်သော ခန္ဓာ, အာယတန, ဓာတ် တရားတို့ဖြင့်ဝင်း၊သမ္ဘယောဂ,ဝိပ္ပယောဂ ဖြစ်ကြောင်း နာမကွန္ဓာ လေးပါးတို့ဖြင့်ဝင်း

၄-လက္ခဏမာတိကာ အဖွင့်

၄။ သဘာဝေါ။ တူသော အဖို့ကို ပြုသော သဘာဝေါပုဒ်ရင်း။ ဝိသ-ဘာဝေါ။ မတူသော အဖို့ကို ပြုသော ဝိသဘာဝေါပုဒ်ရင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒ္ဒိဟိ၊ ကုန်သော။ ပဒေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ နိက္ခိတ္တာ၊ သော။ အယံ၊ ဤ မာတိကာ သည်။ လက္ခဏမာတိကာ နာမ၊ မည်၏။ ဟိ၊ မူန်။ အယံ၊ ကို။ သဘာဝ-လက္ခဏေဟိ၊ သဘောတူသော လက္ခဏာ ရှိကုန်သော (တူသောအဖို့ ရှိသော

ဒေသနာ ဖြစ်ရ၏။ ဤသို့ နယ တို့၏ ဒေသနာတော် ထွက်ပေါ်ကြောင်း ဖြစ်သည့် အတွက် ပါးစပ်ပေါက်နှင့် တူသောကြောင့်ရင်း၊ အကျဉ်းမျှပြုအပ်သောကြောင့်ရင်း၊ ခန္ဓာ, အာယတန, ဓာတ်နှင့် နာမက္ခန္ဓာ လေးပါးတို့ကို "နယမုခ မာတိကာ"ဟု ခေါ်ရသည်။ [နယာနံ+ပဝတ္တိယာ (ဒေသနာတော်ဖြစ်ခြင်း၏)+မုခါနိ နယမုခါနိ၊ နယမုခါနံ+မာတိကာ နယမုခမာတိကာ။]

ဋီကာ။ ။နယာနံ ပဝတ္တိဒ္ဒါရဘူတာ သင်္ဂါသင်္ဂဟ ဝိယောဂိ သဟယောဂိ-ဓမ္မာ နယမုခါနိတိ တေသံ ဥဒ္ဒေသော နယမုခမာတိကာ။ [နယာနံ သင်္ဂါဟာဒိပဋိကာရဝိသေသာနံ ပဝတ္တိ (ဖြစ်ခြင်းဟူသည်) ဒေသနာ (ဒေသနာတည်း) တသာ ဝိနိဂ္ဂမနဒ္ဒါနတာယ (ထွက်ကြောင်း ဌာနတို့၏ အဖြစ်ကြောင့်) ဒ္ဒါရံ၊ ယထာဝုတ္တဓမ္မာ ယထာရဟံ ခန္ဓာ-ယတနဓာတုယော အရူပိနော စ ဓမ္မာတိ တေသံ ဥဒ္ဒေသော နယမုခမာတိကာ။–အာနု။]

[ဇေဌာင်] တဆယ့်လေးပါး၊ နယများ၏၊ တရားဒေသနာ၊ ဖြစ်သောခါဝယ်၊ ထွက်ရာမုခ၊ ဖြစ်ကြောင်းပြသဖြင့်၊ ခန္ဓာ ဓာတ် အာ၊ လေးဖြာနာမက်၊ ဤ လေးချက်၏၊ အမြွက်အကျဉ်းမျှ၊ ခေါ်ဆိုရ၊ **နယမုခ မာတိတည်း**။

ဆက်ဦးဘုံ–ပဋ္ဌာန်ခန္ဓာစသော အဘိဓမ္မတ္ထရမာတိကာ, ကုသလာဓမ္မာ စသော ဗာဟိရ-မာတိကာ ပုဒ်တို့ကို အကျယ်ဟောတော်မူသောအခါ "ရူပက္ခန္ဓော ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ ကတိဟာယတနေဟိ ကတိဟိ ဓာတူဟိ သင်္ဂဟိတော။ (ပေ) အသင်္ဂဟိတော။ (ပေ) သမ္မယုတ္တော။ (ပေ) ဝိပ္ပယုတ္တော" စသည်ဖြင့် ဟောတော်မူရ၏။ ဤသို့ ဟောတော်မူ ရာ၌ ခန္ဓာ, အာယတန, ဓာတ်တို့ကိုရင်း၊ နာမက္ခန္ဓာ လေးပါးတို့ကိုရင်း အကြောင်း ပြု၍ ဟောတော်မူရသောကြောင့် ထို ခန္ဓာ, အာယတန, ဓာတ်တို့နှင့် နာမက္ခန္ဓာတို့ကို နယမုခ (နယ တို့၏ ထွက်ပေါက်) ဟု ခေါ်ရသည်။

၁။ **သဘာဝလက္ခဏေဟိ (ပေ) နယော**။ ။နယမုခ မာတိကာဝယ် "သင်-ဟော အသင်္ဂဟော" ဟု ဟော

တော်မူ၏။ "ထို သင်္ဂဟ အသင်္ဂဟ ကို အဘယ်လက္ခဏာရှိသော တရားတို့ဖြင့် မှတ်ရ ပါမည်နည်း"ဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် "သဘာဝေါ ဝိသဘာဝေါ"ဟု သင်္ဂဟ-လက္ခဏာ (သိမ်းယူရေတွက်ကြောင်း အမှတ်အသား) ကိုရင်း, အသင်္ဂဟလက္ခဏာ (မသိမ်းယူ မရေတွက်ကြောင်း အမှတ်အသား) ကိုရင်း ဟောတော် မူရသည်။ သမ္မယောဂ လက္ခဏာ, ဝိပ္ပယောဂ လက္ခဏာ ၂-လည်း ဤ သဘာဝ, ဝိသဘာဝ ပင်တည်း။

လက္ခဏာရှိကုန်သော)။ ဓမ္မေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ သင်္ဂဟနယော၊ သိမ်းယူ ရေတွက်ကြောင်းနည်းသည်။ (ဟောတိ)။ ဝိသဘာဂလက္ခဏေဟိ၊ သဘောမတူသော လက္ခဏာ ရှိကုန်သော (မတူသော အဖို့ ရှိသော လက္ခဏာ ရှိကုန်သော)။ (ဓမ္မေဟိ၊တို့ဖြင့်။) အသင်္ဂဟနယော၊ မသိမ်းယူ မရေတွက်ကြောင်း နည်းသည်။ (ဟောတိ)။ တတ္ထ၊ တူ။ သမ္ပယောဂ ဝိပ္ပယောဂနယော၊ သမ္ပယောဂနည်း, ဝိပ္ပယောဂနည်းကို။ ယောဇေတမ္ဗော၊ ယှဉ်စေထိုက်၏။ [သဘာဂလက္ခဏေဟိ ဓမ္မေဟိ သမ္ပယောဂနယော၊ ဝိသဘာဂလက္ခဏေဟိ ဓမ္မေဟိ ဝိပ္ပယောဂနယော၊ ဤသို့ ယှဉ်စေပါ—ဟူလို။] ဣတိ၊ သို့။ သဘာဂဝိသဘာဂလက္ခဏဝသေန၊ သဘာဂဝိသဘာဂ လက္ခဏာတို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ သင်္ဂဟာဒိလက္ခဏံ၊ သင်္ဂဟ အစရှိသော လက္ခဏာကို။ ဒဿေတုံ၊ ဌ ါ။ ဌပိတတ္တာ၊ ကြောင့်။ လက္ခဏမာတိကာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ [အယံ-ဟူသော ကံ ပုဒ်ကို "ဣမိဿာ"ဟု ဌပိတတ္တာ-၏ ဟိတ်အဖြစ်ဖြင့် ထည့်နိုင်သည်။ ရှေးရှေး မာတိကာတို့၌လည်း နည်းတူ။]

၅-ဗာဟိရမာတိကာ အဖွင့်

၅။ သမ္ဘာပိ ၂၊ အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော။ ဓမ္မသင်္ဂဏိ ၂၊ ဓမ္မသင်္ဂဏီကျမ်းဌ လာသော မာတိကာသည်။ ဓာတုကထာယ၊ ဓာတုကထာကျမ်း၏။ မာတိကာ၊ မာတိကာတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝ ါ၊ ဤ အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဆသင်္ဂတိက-ပဒါနိ၊ခြောက်ဆယ့်ခြောက်ပါးသော တိက်ပုဒ်တို့ကိုဌင်း။ ဒ္ဝေ ဒုကပဒသတာနိ စ၊ နှစ်ရာသော ဒုက်ပုဒ်တို့ကိုဌင်း။ သဒ္ဒိပိတ္တာ၊ အကျဉ်းချုံး၍။ နိက္ခိတ္တာ၊

၁။ **လက္ခဏမာတိကာ**။ ။လက္ခဏာ + တံ + မာတိကာ စာတိ လက္ခဏ-မာတိကာ။ လက္ခဏာ၌ သင်္ဂဟ အသင်္ဂဟ သမ္ပယောဂ ဝိပ္ပယောဂတို့ကို မှတ်သားကြောင်းလည်း ဟုတ်၏။ တံ၊ ထို မှတ်သားကြောင်း ဟူသည်။ မာတိကာစ၊ အကျဉ်းစကားလည်း ဟုတ်၏။ ဣတိ လက္ခဏ မာတိကာ။ ["နယမုခါနံ+မာတိကာ"ကဲ့သို့ "လက္ခဏာနံ+မာတိကာ" ဟုလည်း ပြုသင့်၏။]

[**ဆောင်**] **သင်္ဂဟာသင်္ဂဟော၊ သမ္ပယောန္ဒင့်၊ ဝိပ္ပယောဂါ၊ ယူကြရာဝယ်၊ သဘာဂါ သဘာဂတ်၊ နှိုင်းချိန်တတ်ဖို့၊ အမှတ်လက္ခဏာ၊ အကျဉ်းပြ၊ လက္ခဏ မာတိခေါ်။**

၂။ **သဗ္ဗာပိ ဓမ္မသင်္ဂဏိ**။ ။ဤ၌ "ဓမ္မသင်္ဂဏိ"ဟူသော ပါဋ္ဌဖြင့် ဓမ္မသင်္ဂဏီ တကျမ်းလုံးကို မယူရ၊ ဓမ္မသင်္ဂဏီကျမ်းဌ လာသော "ကုသလာ ဓမ္မာ, အကုသလာ ဓမ္မာ,(ပေ) အရဏာ ဓမ္မာ"ဟူသော တိကဒုကမာတိ-ကာ ကိုသာ ယူရသည်၊ ကေဒေသ္ယုပစာ စကားတည်း။ [ဓမ္မသင်္ဂဏီသီသေန ဟိ ဓမ္မသင်္ဂဏီယံ အာဂတမာတိကာဝ ဂဟိတာတိ။-အနု။]

သော။ အယံ၊ သည်။ ဗာဟိရမာတိကာနာမ ၁ ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ အယံ၊ သည်။ (ဣမိဿာ၊ ဤမှာတိကာ၏။ ဝါ၊ ကို။) ပဋ္ဌာနန္တာ (ပေ) မနသိကာရောတိ၊ ပဋ္ဌာနန္တာ(ပေ)မနသိကာရော၊ ဟူ၏။(ဓာတုကထာယ၊ ဓာတုကထာမာတိကာ ၄-ရပ်၏။ အဘိဓမ္မတ္ထရေ၊ အတ္ထင်းဌ်။ ဝုတ္တာယထာ၊ ဟောတော်မူအပ်သကဲ့သို့။) ဧဝံ၊ တူ။ ဓာတုကထာယ၊ ဓာတုကထာမာတိကာ ၄-ရပ်၏။ အဘိဓမ္မတ္ထရေ၊ ဌ်။ အဝံတ္ဝာ၊ ဟောတော်မမူပဲ။ သဗ္ဗာပိ ဓမ္မသင်္ဂဏိတိ၊ သဗ္ဗာပိ ဓမ္မသင်္ဂဏီ အစ ရှိသည်ဟူ၏။ ဧဝံ၊ သို့။ ဓာတုကထာယ၊ ဓာတုကထာကျမ်း၏။ မာတိကတော၊ မာတိကာ ၄-ရပ်မှ။ ဗဟိ၊ နောက်ဖြစ်သော အပဋ္ဌ်။ ဌပိတတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဗာဟိရမာတိကာတိ၊ ဟူ၏။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။...

၁။ ဗာဟိရမာတိကာ။ ။အဘိဓမ္မတ္ထရမာတိကာတုန်းက အဘိဓမ္မတ္ထရအတွက် "ဓာတုကထာမာတိကာ၏ အတွင်း"ဟုဝင်း, "ဓာတုကထာကျမ်း၏ အတွင်း"ဟုဝင်း ၂-နက် ပြခဲ့သောကြောင့် ဤဗာဟိရအတွက်လည်း "ဓာတုကထာမာတိကာမှ အပ"ဟုဝင်း, "ဓာတုကထာကျမ်းမှ အပ"ဟုဝင်း ၂-နည်းပင် ယူရမည်ဟု ထင်ဖွယ်ရှိ၏။ သို့သော် "သဗ္ဗာပိ ဓမ္မသင်္ဂဏီ ဓာတုကထာယ မာတိကာ" ဟု ဓာတုကထာကျမ်းခ္ဍပင် သရုပ် သကောင် မဖော်သော မာတိကာတပါးအဖြစ်ဖြင့် ပြထားသောကြောင့် "ဓာတုကထာကျမ်း၏ အပြင်ပ"ဟု အဓိပ္ပါယ် မယူရတော့။ အဋ္ဌကထာ၌ "ဓာတုကထာမာတိကတော+ဗဟိ"ဟု တိုက်ရိုက် ဆိုသည့်အတွက် "ဓာတုကထာမာတိကာ ၄-ရပ်မှ အပြင်ကျသော နောက်ခ္ဍ"ဟုသာ အနက်အဓိပ္ပါယ် ယူရတော့သည်။ [ဧတေန ဌပနာကာရေန ဗဟိ ပိဋ္ဌတော ဌပိတတ္တာတို့ အဏ္ဍာ။ ဋီကာ။]

[ဆောင်] ။ဓာတုကထာ၊ တိုက်ရိုက်လာသည့်၊ မာတိကာလေးဝ၊ အပြင်ချ၍၊ ဓမ္မသင်္ဂဏီ၊ ထိုမာတိပင်၊ ဤသည့်ကျမ်းမှာ၊ မာတိကာမို့၊ နောက်ပါ တမျိုး၊ ထပ်၍တိုး၊ ခေါ်ရိုးမာဟိရ။

မာတိကာ၄ပါးပါး ဓိစဉ်မှု။ ။ဓာတုကထာနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူရာ၌ "ရူပ-ဂ္ဂန္ဓာ ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ သင်္ဂဟိတော။ (ပေ) အသင်္ဂဟိတော"စသည်ဖြင့် အကျယ်ဟောတော်မူရကား "သင်္ဂဟ အသင်္ဂဟ,သင်္ဂဟိ-တေန အသင်္ဂဟိတ"အစရှိသော နယတို့ကိုဝင်း, "ပဋ္ဌာနန္တာ"စသော အဘိဓမ္မတ္ထရတရား တို့ကိုဝင်း, ထို နယတို့၏ ဒေသနာဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်း နယမုခတို့ကိုဝင်း, သင်္ဂဟ အသင်္ဂဟ သမ္ပယောဂ ဝိပ္ပယောဂ လက္ခဏာတို့ကိုဝင်း အကျဉ်းဥဒ္ဒေသ ပြအပ်ပြီးသော အခါ မာတိကာအဖြစ်ဖြင့် ဟောသင့် ဟောထိုက်သမျှကို ဟောအပ်ပြီး ဖြစ်ပါပေ၏။ သို့သော် ထို ခန္ဓာ အစရှိသော တရားတို့ကို ကုသိုလ် အစရှိသည်ဖြင့် ဝေဖန်၍ မပြရ သေးသောကြောင့် "ကုသလာ ဓမ္မာ"စသော ဗာဟိရမာတိကာကိုလည်း ဟောတော်မူရပြန်သည်။ ထို့ကြောင့် ဓာတုကထာကျမ်းအတွက် မာတိကာ ၅-ပါး ပြတော်မူရသည်။

ဝေ၊ ဤသို့။ ဝါ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။ မာတိကာယ၊ ဓာတုကထာမာတိကာ၏။ ပဠုဓာ၊ ၄ါးပါးအပြားအားဖြင့်။ ဌိတဘာဝံ၊ တည်သည်၏အဖြစ်ကို။ ဝိဒိတွာ၊ သိပြီး၍။ ဣဒါနိ၊ ဒ္ဌ။ သင်္ဂဟော အသင်္ဂဟောတိ အာဒီသု၊ သင်္ဂဟော, အသင်္ဂဟော အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့ဌ။ (အတ္ထော ဝေံ ဝေဒိတမ္ဘော။) [ဝိဒိတွာ၏ စပ်ပုဒ်မရှိသောကြောင့် စပ်ပုဒ်ထည့်ရသည်။] တာဝ ၁၊ အသင်္ဂဟစသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ။ (နိဒ္ဒိဋ္ဌော၊ သော။) သင်္ဂဟော၊ သင်္ဂဟသဒ္ဒါသည်။ (တနည်း) သင်္ဂဟော၊ သိမ်းယူရေတွက်ခြင်းသည်။ဇာတိ-သဏ္ဌာတိ ကိရိယာဂဏန ဝသေန၊ ဇာတိသင်္ဂဟ, သဏ္ဌာတိသင်္ဂဟ, ကိရိယာသင်္ဂဟ, ဂဏနသင်္ဂဟတို့၏ အပြားအားဖြင့်။ စတုဗိဓော ၁၊ ၄-ပါး အပြားရှိ၏။ တတ္ထ၊ ထို ၄-ပါးတို့တွင်။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ ခတ္တိယာ၊ ခတ္တိယတို့သည်။ (ခတ္တိယဇာတ်ရှိသူတို့သည်။) အာဂစ္ဆန္တု၊ လာကြကုန်လော့။ သဗ္ဗေ, ဗြာဟ္မဏာ၊ ဗြာဟ္မဏတို့သည် (ဗြာဟ္မဏဇာတ်ရှိသူတို့သည်။ အာဂစ္ဆန္တု။) သဗ္ဗေ, ဝေဿာ၊ ဝေဿတို့သည်။ (ဝေဿဇာတ်ရှိသူတို့သည်။ အာဂစ္ဆန္တု။) သဗ္ဗေ, သုဒ္ဒါ၊ သုဒ္ဒတို့သည်။ (သုဒ္ဒဇာတ်ရှိသူတို့သည်။ အာဂစ္ဆန္တု။) [ဤကား လောကီ ဥဒါဟရဏ်တည်း။] အာဝုသော ဝိသာခ၊ ဒါယကာ ဝိသာခ။ ယာစ သမ္မာဝါစာ၊ အကြင် ကမ္မာဝါစာသည်ရင်း။ ယောစ သမ္မာကမ္မန္တော၊ သည်ရင်း။ ယောစ သမ္မာအာဇီဝေါ၊ သည်ရင်း။ (အတ္ထိ) ဤမေ ဓမ္မာ၊ ဤတရားတို့ကို။ သိလက္ခန္ဓေ၊ သီလဂုဏ်ဌ။ သင်္ဂဟိတာ၊ သွင်းယူအပ်ကုန်ပြီ။

ဩနုဒ္ဓိကာ။ ။ယေဟိ နယေဟိ ဓာတုကထာယ နိဒ္ဒေသော၊ တေသု နယေသု (ထို သင်္ဂဟော အသင်္ဂဟော စသော နယတို့ကိုရင်း) [နယမာတိကာကို ဆိုသည်။] တေဟိ ဝိဘဇိတဗ္ဗေသု ခန္ဓာဒီသု [အဘိဓမ္မာရမာတိကာကို ဆိုသည်။] တေသံ နယာနံ ပဝတ္တိဒ္ဓါရ+လက္ခဏေသု စ [နယမုခနှင့် လက္ခဏာ မာတိကာကို ဆိုသည်။] ဥဒ္ဒိဋ္ဌေသု (အကျဉ်း မာတိကာ အဖြစ်ဖြင့် ပြအပ်ပြီးကုန်လသော်) ဓာတုကထာယ ဥဒ္ဒေသဝသေန ဝတ္တဗ္ဗံ ဝုတ္တမေဝ ဟောတိတိ ယံ ဥဒ္ဒေသဝသေန ဝတ္တဗ္ဗံ၊ တံ ဝတ္တာ (ထို ဟောတော်မူထိုက်သော မာတိကာ ၄-ပါးကို ဟောတော်မူပြီး၍) ပုန ယထာဝုတ္တာနံ ခန္ဓာဒီနံ ကုသလာဒိဝိဘာဂဒဿနတ္ထံ "သဗ္ဗာပိ ဓမ္မသင်္ဂဏီ ဓာတုကထာယ မာတိကာ"တိ ဝုတ္တန္တိ ဝေမေတ္ထ မာတိ-ကာယ နိက္ခေပဝိဓိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

၁။ သင်္ဂဟော တာဝ (ဧဝ) စတုဗ္ဗိဓော။ ။ဤ ဝါကျသည် အဌသာလိနီ ရူပကဏ္ဍ၊ ကောကနိဒ္ဒေသဌ္ဌလည်း ပါခဲ့ပြီ။ ထိုဌ "သဇာတိ"ဟု ရှိခြင်းနှင့် ဤဌ သ-သဒ္ဒါ မပါပဲ "ဇာတိ"ဟု ရှိခြင်း သာ ထူး၏။ ထိုသို့ သ-သဒ္ဒါမပါသော်လည်း အဓိပ္ပါယ်မှာ "သဇာတိ"ဟုပင် ဆိုလို ကြောင်းကို ဋီကာဌ ဖွင့်သည်။ ကြွင်း အဓိပ္ပါယ် မျှားကို "အယမိဓ အဓိပ္ပေတော" တိုင်အောင် ထို ရူပကဏ္ဍ ဘာသာဋီကာဌ ပြုခဲ့ပြီ။

[ဤကား သာသနာတော် ဥဒါဟရဏ်တည်း။] ဣတိ အယံ၊ ဤသင်္ဂဟသည်။ ဇာတိသင်္ဂဟော နာမ၊ မည်၏။ ဝါ၊ မိမိဇာတ်အားဖြင့် ပေါင်း၍ ယူခြင်း မည်၏။ ဝါ၊ မိမိဇာတ်ရှိသော တရားတို့ကို ပေါင်း၍ ယူခြင်း မည်၏။ ဟိ၊ မှန်။ ကေဇာတိကာ၊ တူသော ဇာတ်ရှိသော ခတ္တိယ စသူတို့သည်။ အာဂစ္ဆန္တု။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တဋ္ဌာနေ ဝိယ၊ ဆိုအပ်ရာဌာနဌ်ကဲ့သို့။ ဣဒ၊ ဤ သဗ္ဗေ ခတ္တိယာ အစရှိသော ပါဠိရပ်ဌ်။ သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံသော။ ခတ္တိယ စသူတို့သည်။ ဝါ၊ အလုံးစုံသော တရားတို့သည်။ ဇာတိယာ၊ ဇာတ်အားဖြင့်။ ကေသင်္ဂဟံ၊ တပေါင်းတည်း သိမ်းယူအပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်သို့။ ဂတာ၊ ရောက်ကုန်ပြီ။

သဗ္ဗေ, ကောသလကာ၊ ကောသလတိုင်းသားတို့သည်။ အာဂစ္ဆန္တု။ သဗ္ဗေ, မာဂဓကာ၊ မဂဓတိုင်းသားတို့သည်။ (အာဂစ္ဆန္တု။) သဗ္ဗေ, ဘာရုကစ္ဆကာ၌သားတို့သည်။ အာဂစ္ဆန္တု။ [ဤကား လောကီ ဥဒါဟရဏ်တည်း။] အာဝုသော ဝိသာခ, ယောစ သမ္မာဝါယာမော, ယာစ သမ္မာသတိ, ယောစ သမ္မာသမာဓိ၊ သည်ရင်း။ (အတ္ထိ)။ ဣမေ ဓမ္မာ၊ တို့ကို။ သမာဓိက္ခန္ဓေ၊ သမာဓိဂုဏ်ဌ်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်ပြီ။ [ဤကား သာသနာတော် ဥဒါဟရဏ်တည်း။ နောက်ဌ်လည်း နည်းတူ။] ဣတိ အယံ၊ သည်။ သဠာတိသင်္ဂဟော နာမ၊ မည်၏။ ဝါ၊ ကောင်းစွာ ဖြစ်ရာအရပ်, ကောင်းစွာဖြစ်ရာ စိတ္တုပ္ပါဒ် အားဖြင့် သိမ်းယူခြင်း မည်၏။ ဟိ၊ မှန်။ ကေဌာနေ၊ တခုသောအရပ်ဌ်။ ဇာတာ၊ ပေါက်ဖွားသူတို့သည်။ သံဝဏ္ဏာ၊ ကြီးပွါးသူတို့သည်။ အာဂစ္ဆန္တု။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တဋ္ဌာနေ ဝိယ၊ ဌ်ကဲ့သို့။ ဣဒ၊ သဗ္ဗေကောသလကာ အစရှိသော ပါဠိရပ်ဌ်။ သဗ္ဗေပိ၊ အလုံးစုံသော လူ, အလုံးစုံသော တရားတို့သည်လည်း။ သဠာတိဌာနေန၊ ကောင်းစွာ ပေါက်ဖွားရာ ဌာနအားဖြင့်။ နိဝုတ္ထောကာ-သေန၊ နေရာအရပ်အားဖြင့်။ [သဠာတိဌာနေန-ကို နိဝုတ္ထောကာသေန-ဟု ထပ်ဖင့်သည်။] ကေသင်္ဂဟံ၊ သို့။ ဂတာ၊ ရောက်ကုန်ပြီ။

သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ ဟတ္ထာရောဟာ၊ ဆင်စီးသူရဲကောင်းတို့သည်။ အာဂစ္ဆန္တု။ သဗ္ဗေ, အဿာရောဟာ၊ မြင်းစီး သူရဲကောင်းတို့သည်။ (အာဂစ္ဆန္တု)။ သဗ္ဗေ, ရထိကာ၊ ရထားစီးသူရဲကောင်းတို့သည်။ အာဂစ္ဆန္တု။ အာဝုသောဝိသာခ, ယာစ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သည်ရင်း။ ယောစ သမ္မာသင်္ကပ္ပေါ၊ သည်ရင်း။ (အတ္ထိ)။ ဣမေ ဓမ္မာ၊ တို့ကို။ ပညာက္ခန္ဓေ၊ ပညာဂုဏ်ဌ်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်ပြီ။ ဣတိ အယံ၊ သည်။ ကိရိယာသင်္ဂဟော နာမ၊ မည်၏။ ဝါ၊ ပြုအပ်သော ကိစ္စအားဖြင့် သွင်းယူခြင်းမည်၏။ ဟိ၊ မှန်။ သဗ္ဗေ၀၊ ကုန်သော။ ဧတေ၊ ဤလူ, ဤတရားတို့သည်။ အတ္ထနော၊ ၏။ ကိရိယာ-ကရဏေန၊ ပြုဖွယ်ကိစ္စကို ပြုခြင်းအားဖြင့်။ ကေသင်္ဂဟံ၊ သို့။ ဂတာ၊ ကုန်ပြီ။

စက္ခာယတနံ၊ စက္ခာယတနသည်။ ကတမက္ခန္ဓဂဏံ၊ အဘယ်ခန္ဓာ၌ ရေတွက်ခြင်းသို့။ ဝါ၊ အဘယ်ခန္ဓာ၌ ရေတွက်အပ်သည်၏ အဖြစ်သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ရောက်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ စက္ခာယတနံ၊ သည်။ ရူပက္ခန္ဓဂဏံ၊ ရူပက္ခန္ဓာ၌ ရေတွက်ခြင်းသို့။ ဝါ၊ ရူပက္ခန္ဓာ၌ ရေတွက်အပ်သည်၏ အဖြစ်သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤကား အဖြေတည်း။ စက္ခာယတနံ၊ သည်။ ရူပက္ခန္ဓာဏံ၊ သို့။ ဝါ၊ သို့။ ဟဒ္ဒိဂစ္ဆတိ၊ အကယ်၍ ရောက်အုံ့။ တေန၊ ထိုသို့ ရောက်ခြင်းကြောင့်။ ရေ၊ ဟယ် ပရဝါဒီ။ "စက္ခာယတနံ(ပေ) သင်္ဂဟိတ"န္တိ၊ ဟူ၍။ ဝတ္တမ္ပေ(ဝတ္တမ္ပံ)ဝတဲ၊ စင်စစ်ကေန် အမှန်ဆိုထိုက်၏။ အယံ၊ ဤသင်္ဂဟသည်။ ဂဏနသင်္ဂဟော နာမ၊ မည်၏။ ဝါ၊ တပေါင်းတည်း ရေတွက်ခြင်းအားဖြင့် သိမ်းယူခြင်း မည်၏။ အယံ၊ ဤဂဏနသင်္ဂဟကို။ ဣဓ၊ သင်္ဂဟော အသင်္ဂဟော အစရှိသော ဤပါဠိရပ်တို့၌။ အဓိပ္ပေတော၊ အလိုရှိအပ်၏။ [ဂဏန-ဟူသည် ၁,၂-စသော သင်္ချာမဟုတ်၊ စက္ခာယတနကို ရူပက္ခန္ဓာဖြင့် သိမ်းယူရေတွက်ခြင်း ဟူသော ဂဏန မျိုးတည်း။] တပ္ပဋိပက္ခေန၊ ထိုသင်္ဂဟ၏ ဆန့်ကျင်ဘက်အားဖြင့်။ အသင်္ဂဟော၊ အသင်္ဂဟကို။ ဝေဒီ-တမ္ပေါ၊ သိထိုက်၏။

တေသံ [1]၊ ထို သင်္ဂဟ အသင်္ဂဟတို့၏။ ဝိကပ္ပတော [2]၊ အမျိုးမျိုး အဖုံဖုံ ပြုစီရင်ခြင်းအားဖြင့်။ ဝါ၊ အမျိုးမျိုး အဖုံဖုံ ပြုစီရင်အပ်သော အပြားအားဖြင့်။ သင်္ဂဟိတေန အသင်္ဂဟိတာဒီနိ၊ သင်္ဂဟိတေန အသင်္ဂဟိတ အစရှိသော နယပုဒ်တို့သည်။ (ဟောန္တိ။) [အာဒီ-ဖြင့် အသင်္ဂဟိတေန အသင်္ဂဟိတံ-ဟူသော ပဌမနယပုဒ်တိုင်အောင် ယူပါ။] ကေပ္ပါဒေကနိရောဓကေဝတ္ထုက-ကောရမ္ဘဏတာဝသေန၊ ဝူသော ဖြစ်ခြင်း ရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်, တူသော ချုပ်ခြင်းရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်, တူသော မှီရာရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်, တူသော အာရုံရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်၏ အစွမ်းဖြင့်။ သမ္ဘယောဂေါ၊ သမ္ဘယောဂသည်။ (ဟောတိ၊) တပ္ပဋိပက္ခတော၊ ထို သမ္ဘယောဂ၏ ဆန့်ကျင်ဘက်အားဖြင့်။

၁။ တေသံ ဝိကပ္ပတော။ ။"ဝိဝိကပ္ပနတော"ဟု ဋီကာ ဖွင့်၏။ ထို သင်္ဂဟ အသင်္ဂဟ ၂-ပုဒ်တို့က အမျိုးမျိုး ပြောင်းလွှဲ၍ ပြုစီရင်နိုင်ခြင်းကြောင့် "သင်္ဂဟိတေန အသင်္ဂဟိတံ"စသည်ဖြင့် ဒုတိယနယ စသော ပုဒ်များ ဖြစ်ကြရသည်-ဟူလို။ ထို ဝိကပ္ပဟူသည်လည်း အကျယ် ဝေဖန်အပ်သော အပြားပင်တည်း။ ထို့ကြောင့် ဝိဝိဓကပ္ပနတော-ကိုပင် "ဝိဘာဂတောတိ အတ္ထော"ဟု ဋီကာ၌ အဖြောင့် အနက်ကို ဖွင့်သည်။ "သမ္ဘယောဂ ဝိပ္ပယောဂ" ၂-ပုဒ်တို့၏ ဝိဝိဓကပ္ပနကြောင့် "သမ္ဘယုတ္တေန ဝိပ္ပယုတ္တံ"စသော နယတို့ ပြားရပုံကိုလည်း၊ သင်္ဂဟ အသင်္ဂဟ, သမ္ဘယောဂ ဝိပ္ပယောဂ ၂-မျိုးတို့ ရောနှောမှု ဝိဝိဓကပ္ပနဖြစ်သောကြောင့် "သင်္ဂဟိတေန သမ္ဘယုတ္တံ ဝိပ္ပယုတ္တံ"စသည်ဖြင့် ကောဒသမ စသော နယတို့ ပြားရပုံကိုလည်း သိပါ။

ဝိပ္ပယောဂေါ၊ ဝိပ္ပယောဂသည်။ (ဟော်တီ။) တေသံ ၊ ထိုသမ္ပယောဂ, ဝိပ္ပယောဂတို့၏။ ဝိကပ္ပတော၊ အားဖြင့်။ ဝါ၊ အားဖြင့်။ သမ္ပယုတ္တေန ဝိပ္ပယုတ္တန္တိအာဒီနိ၊ သမ္ပယုတ္တေန ဝိပ္ပယုတ္တံ အစရှိသော နယပုဒ်တို့သည်။ (ဟောန္တိ။)[အာဒိဖြင့် ဝိပ္ပယုတ္တေန ဝိပ္ပယုတ္တံ ဟူသော ဒသမနယပုဒ်တိုင်အောင် ယူပါ။] တဒုဘယသံသဂ္ဂဝိကပ္ပတော၊ ထိုသင်္ဂဟိတ အသင်္ဂဟိတ, သမ္ပယောဂ ဝိပ္ပယောဂ ၂–ပါးစုံတို့၏ ရောနှောခြင်းဟူသော ဝိကပ်အားဖြင့်။ သင်္ဂဟိ-တေန သမ္ပယုတ္တံ ဝိပ္ပယုတ္တန္တိအာဒီနိ၊ သင်္ဂဟိတေန သမ္ပယုတ္တံ ဝိပ္ပယုတ္တံ အစ-ရှိသော နယပုဒ်တို့သည်။ (ဟောန္တိ။) [အာဒိ-ဖြင့် ဝိပ္ပယုတ္တေန သင်္ဂဟိတံ အသင်္ဂဟိတံ ဟူသော စုဒ္ဒသမ နယပုဒ်တိုင်အောင် ယူပါ။ ဤတွင် နယမာတိ-ကာအတွက် ထူးခြားသော အနက်တို့ကို ပြရာ စကားရပ် ပြီးပြီ။]

[နယ မာတိကာအတွက် ထူးခြားသော အနက်တို့ကို ဖွင့်ပြပြီး၍ ယခုအခါ၌ အဗ္ဘန္တရ မာတိကာအတွက် အနည်းငယ် ထူးခြားသော အနက်တို့ကို ဖွင့်ပြ-လိုသောကြောင့် "ပဋ္ဌာန်နှာတိ အာဒီနိ" အစရှိသော ပါဠိကို မိန့်။]

ပန၊ ကား။ ပဋ္ဌာန်နှာတိ အာဒီနိ၊ ပဋ္ဌာန်နှာ အစရှိသော ပုဒ်တို့ကို။ ခန္ဓ ဝိဘင်္ဂါဒီသု၊ ခန္ဓဝိဘင်း အစရှိသော ဝိဘင်းတို့၌။ ဝုတ္တာနုယေနေဝ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်ပင်။ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။ ပန၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤ အဗ္ဘန္တရ မာတိကာ၌။ ဖဿာဒယော၊ ဖဿ အစရှိသော တရားတို့ကို။ သန္ဓိဋ္ဌာနဝသေန ဝုတ္တာသမ္ဘစိတ္တုပ္ပါဒသာဓာရဏတော၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်းသဘော ဟူသော အဓိမောက္ခနှင့် ယှဉ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့် ဟောတော်မူအပ်သော စိတ္တုပ္ပါဒ်, အလုံးစုံသော စိတ္တုပ္ပါဒ်တို့နှင့် ဆက်ဆံခြင်းကြောင့်။ (တနည်း) သန္ဓိဋ္ဌာနဝသေန ဝုတ္တာသမ္ဘစိတ္တုပ္ပါဒသာဓာရဏတော၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်း သဘော ဟူသော အဓိမောက္ခနှင့်ယှဉ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့် ဟောတော်မူအပ်သော အလုံး-စုံသော စိတ္တုပ္ပါဒ်တို့နှင့် ဆက်ဆံခြင်းကြောင့်။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တာ၊ ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။ [ဤပုဒ်တို့၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ဋီကာနိဿယ၌ ကြည့်ပါ။]

မာတိကာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီးပြီ။

၂–နိဒ္ဒေသ အဖွင့်

၁–ပဌမနယ သင်္ဂဟာသင်္ဂဟပဒ အဖွင့်

၁–ခန္ဓပဒအဖွင့်

[1] ၊ ဗုဒ္ဓေ။ ဣဒါနိ၊ ၊ မာတိကာကို အားထုတ်တော်မူပြီးရာ ၊ ယခု အခါ၌။ ပဋ္ဌာန်ခန္ဓာဒီဝသေန၊ ပဋ္ဌာန်ခန္ဓာအစရှိသည်တို့၏ အပြားအားဖြင့်။ [ဝသ-သဒ္ဒါကို ဘေဒ-အနက်ဟော် ကြံပါ။] နိက္ခိတ္တမာတိကံ၊ ချထားတော်မူအပ်ပြီးသော မာတိကာကို။ သင်္ဂဟော အသင်္ဂဟောတိအာဒီဟိ၊ သင်္ဂဟော အသင်္ဂဟော အစရှိကုန်သော။ [အာဒိ-ဖြင့် သမ္ပယောဂေါ ဝိပ္ပယောဂေါကို ယူပါ။] နယ-မာတိကာပဒေဟိ၊ နယမာတိကာပုဒ်တို့နှင့်။ သဒ္ဒိ ၊ တက္ကေ။ ယောဇေတွာ၊ ယှဉ်စေ၍။ ဒသေတုံ၊ ဌ ၊။ ရူပက္ခန္ဓော ကတိဟိ ခန္ဓေဟိတိ အာဒိနာ၊ ရူပက္ခန္ဓော ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ အစရှိသော။ နယေန၊ နည်းဖြင့်။ နိဒ္ဒေသဝါရော၊ နိဒ္ဒေသဝါရကို။ (ဘဂဝတာ) အာရဒ္ဓေါ၊ ပြီ။ [ဣဒါနိ-ကို ထောက်၍ "အာရဒ္ဓေါ၊ အားထုတ်တော်မူအပ်၏"ဟုလည်း ပစ္စုပ္ပန်အနက် ပေးကြသည်။] တတ္ထ၊ ထိုနိဒ္ဒေသဝါရ၌။ [ယသ္မာ, တသ္မာ တို့၏ အပြင်ဘက်ဝယ် ရှိသော "ဥဒ္ဒေသာနိ" ပုဒ်၌ စပ်ပါ။] ယသ္မာ ၁ ၊ ကြောင့်။ သင်္ဂဟော အသင်္ဂဟောတိ အာဒိကာယ၊ အစရှိသော။ နယမာတိကာယ၊ ၏။ [နယ မာတိကာအတွက်, နယမာတိကာ၌ အသုံးပြုဖို့ရာ ဟူလို။] တိဟိ သင်္ဂဟော တိဟိ အသင်္ဂဟောတိ၊ ဟူ၍။ နယမုခမာတိကာ၊ ကို။ (ဘဂဝတာ)ဌပိတာ ၁ ၊ တသ္မာ ၂ ၊ ကြောင့်။ (ထိုသို့ နယမာတိကာ၌ အသုံးပြုဖို့ရာ တိဟိ သင်္ဂဟော

၁။ ယသ္မာ(ဧ၀)ဌပိတာ။ ။ဤ၀ါကျဖြင့် နယမာတိကာကို အကျယ်ပြသောအခါ နယမုခမာတိကာ၌လာသော ပုဒ်များကို အသုံးပြုရ ပုံကို ပြ၏။ ခဲ့ဦးအုံ-"ရူပက္ခန္ဓော ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ သင်္ဂဟိတော"စသော စကားရပ်၌ "ရူပက္ခန္ဓော"သည် အဘိဓမ္မာမာတိကာ၌ ပြအပ်သော ပဋ္ဌာန်ခန္ဓာ၏ အကျယ်တည်း၊ "သင်္ဂဟိတော"သည် နယမာတိကာ၌လာသော သင်္ဂဟော အသင်္ဂဟော၀ယ် သင်္ဂ-ဟော၏ အကျယ်တည်း၊ "ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ အာယတနေဟိ ဓာတူဟိ"တို့သည် နယမုခမာတိကာ၌လာသော "တိဟိ သင်္ဂဟော, တိဟိ အသင်္ဂဟော"တို့၏ အကျယ် တည်း။

[2] တသ္မာ(ဧ၀)ဥဒ္ဒေသာနိ။ ။ထိုသို့ ဥဒ္ဒေသမာတိကာ၌ ပြအပ်သော စကားရပ်တို့ကို ထိုက်သင့်သလို အသုံးပြုသောအားဖြင့် ဤနိဒ္ဒေသ၌ ထုတ်ပြတော်မူရသည်။ ခန္ဓာ အာယတန ဓာတ်တို့ကိုသာ အသုံးပြု၍ သစ္စာအစရှိသော

၆ ၄

၁၈ ဓာတုကထာ အဋ္ဌကထာ ဘာသာဋီကာ [၂-နိဒ္ဒေသ

တိဟိ အသင်္ခေါ ဟူ၍ နယမုခမာတိကာ၏ ထားတော်မူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) ရူပက္ခန္ဓာဒီနံ၊ ရူပက္ခန္ဓာ အစရှိသော တရားတို့၏။ သင်္ခါ၊ သင်္ခါ ကို။ ဒသေတုံ၊ ဌ ၊ ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ ကတိဟာယတနေဟိ ကတိဟိ ဓာတု-ဟိတိ၊ ဟူ၍။ တိဏိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာယတနဓာတုပဒါနေ၀၊ ခန္ဓာ, အာယတန, ဓာတ် ဟူသော ပုဒ်တို့ကိုသာ။ ဥဒ္ဒဋ္ဌာနိ ၊ ထုတ်ဆောင်တော်မူအပ်ကုန်ပြီ။

[၀ဝ-၏ နိ၀တ္တေတဗ္ဗတ္ထကို ပြလိုရှိ စတ္တာရိ သစ္စာနိ-စသည်ကို မိန့်။]

စတ္တာရိ သစ္စာနိတိအာဒီသု၊ စတ္တာရိ သစ္စာနိ အစရှိသော ပုဒ်တို့တွင်။ ကေဠိ၊ တပါးသောပုဒ်ကိုမျှလည်း။ (ဘဂ၀တာ) နု ပရာမဋ္ဌံ၊ သိုးသပ်တော်မမူအပ်။ စ၊ ဆက်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သဘာ၀ေါ ၀ိသဘာ၀ေါတိ၊ ဟူ၍။ ၀ေ၊ သို့။ လက္ခဏမာတိကာ၊ ကို။ (ဘဂ၀တာ) ဌပိတာ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ထိုသို့ သဘာ၀ေါ ၀ိသဘာ၀ေါ ဟူ၍ လက္ခဏမာတိကာ၏ ထားတော်မူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) ဣမဿ ပဋ္ဌဿ၊ ရူပက္ခန္ဓော ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ အစရှိသော ဤပြဿနာ၏။ ၀ိသဇ္ဇနေ၊ အဖြေ၌။ ရူပက္ခန္ဓော ၊ ကေနဋ္ဌေန ခန္ဓေနာတိ အာဒိ၊ အစရှိသော စကားတော်ကို။ (ဘဂ၀တာ) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ဟိ၊ မှန်။ တဿ၊ ထို ရူပက္ခန္ဓာ၏။ ကော ခန္ဓာ၀ယော၊ ဤ ခန္ဓာ အစရှိသော တရားတို့သည်။ (ဤ ခန္ဓာတစ်, အာယတန တဆယ့်တစ်, ဓာတ် တဆယ့်တစ် ဟူသော အဖြေ၌ လာသော တရားတို့သည်။) သဘာ၀ါ၊ တူသော အဖို့ရှိသော တရားတို့တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ [(တနည်း) ၊ ကဿ ဣမဿ ပဋ္ဌဿ ၀ိသဇ္ဇနေ ရူပက္ခန္ဓော ကေနဋ္ဌေန ခန္ဓေနာတိအာဒိ ဘဂ၀တာ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ၀ိညာယတိ၊ နည်း။ ! ဟိ(ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ တဿ ကော ခန္ဓာ၀ယော သဘာ၀ါ၊ တို့တည်း။ ဣတိ(တသ္မာ)၊ ကြောင့်။ [ဣမဿ ပဋ္ဌဿ ၀ိသဇ္ဇနေ ရူပက္ခန္ဓော ကေနဋ္ဌေန ခန္ဓေနာတိအာဒိ ဘဂ၀တာ ဝုတ္တံ။ ဤသို့လည်းပေး နိုင်၏။]

ဟတ္ထ၊ ထို ရူပက္ခန္ဓော ကေန ခန္ဓေန အစရှိသော စကားရပ်၌။ ကေန ခန္ဓေနာတိ၊ ကား။ ရူပက္ခန္ဓေနေ၀ ၊ ရူပက္ခန္ဓာဖြင့်ပင်။ (သင်္ခါတော-၌

ပုဒ်တို့တွင် တပုဒ်ကိုမျှလည်း သင်္ခါဟာ အသင်္ခါဟ အရာ၌ရင်း, နောက်လာမည့် သမ္ပယောဂ ၀ိပ္ပယောဂ အရာ၌ရင်း အသုံးပြုတော်မမူပုံကို ဌီကာအဖွင့် ကြည့်ပါ။ အဖြေ၀ါကျ၌ "သဘာ၀ေါ ၀ိသဘာ၀ေါ" ဟူသော လက္ခဏာမာတိကာကို ထောက်၍ "ကေန ခန္ဓေန" စသည်ဖြင့် ဖြေတော်မူရကား : လက္ခဏာမာတိကာကို ဤနိဒ္ဒေသ၌ အသုံးပြုရပုံကိုလည်း သိပါ။

၁။ ရူပက္ခန္ဓေနေ၀။ ။"ရူပက္ခန္ဓော ကေန ခန္ဓေန"၌ "ရူပက္ခန္ဓော"ဟူသော ကံပုဒ်နှင့် "ကေန ခန္ဓေန"ဟူသော ကရိယာပုဒ်တို့အရ ဟူသောကြောင့် "ရူပက္ခန္ဓေနေ၀"ဟု သန္ဓိဗျာနာ၀ခေရဏ ထည့်၍ ဖွင့်သည်။

စပ်။) ["ရူပကွန္ဓဘာဝေန, ရူပကွန္ဓဝစနေန"ဟု ဖွင့်လတ္တံ့အတိုင်းလည်း အနက်ပေးနိုင်၏။]

ဟိ၊ မှန်။ ယံကိဉ္စိ၊ အမှတ်မရှိ ကြွင်းမဲ့ဉာဏ် အလုံးစုံသော။ ရူပံ၊ ကို။ ဝါ၊ သည်။ ရူပကွန္ဓသဘာဝတ္တာ၊ ရူပကွန္ဓာ အားဖြင့် တူသောအဖို့ ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။(ရူပကွန်ဓာချင်းသဘောတူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။)ရူပကွန္ဓေ-တေ၀၊ ရူပကွန္ဓာ ဟူ၍သာ။ သင်ဟံ၊ သိမ်းယူရေတွက်အပ်သည်၏ အဖြစ်သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။(ထိုသို့ ရုပ် အားလုံး၏ ရူပကွန်ဓာချင်း သဘော တူသည့် အတွက် ရူပကွန္ဓာ ဟူ၍သာ သိမ်းယူရေတွက်အပ်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်။)ရူပကွန္ဓေနေ၀၊ ဖြင့်သာ။ ဂဏိတံ၊ ရေတွက်အပ်ပြီ။ တံ၊ ထိုရုပ်ကို။ ရူပကွန္ဓေနေ၀၊ ဖြင့်သာ။ ပရိစ္ဆိန္နံ၊ ပိုင်းခြားအပ်ပြီ။ ကောဒသဟာယတနေ-ဟိတိ၊ ကား။ မနာယတနဝဇ္ဇေဟိ၊ ကုန်သော။ ကောဒဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ("သင်ဟိတော၊ သိမ်းယူရေတွက်အပ်ပြီ"ဟု ထည့်စပ်။) ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ သမ္ဘောပိ၊ လည်း

"သဘာ၀ါ ဟိ"စသည်ကား ရူပကွန်ဓာ ဟူသော ကတ္တားပုဒ်၏ အရှုနှင့် "ကေန ခန္ဓေန (ပေ) ကောဒသဟိ ဓာတူဟိ" ဟူသော ကရိယာပုဒ်တို့၏ အရသည် ရှုပုန သဘောလက္ခဏာချင်း တူကြ၏။ ထို့ကြောင့် ရူပကွန်ဓာဖြင့် သိမ်းယူရမည့် တရားတို့ကို ပြရာ၌ ထို သဘာ၀ ဖြစ်ကြသော ခန္ဓာ အာယတန ဓာတ်တို့ကိုသာ ထုတ်ပြတော်မူရသည်။

၁။ ယံ ဣ ကိ (ပေ) ဂဏိတံ။ ။"ရူပကွန်ဓေနေ၀" ဟူသော ရှေ့စကား၏ ဒုတိယ ၀ါကျတည်း။ "ရူပကွန်ဓသဘာ၀တာ" ဟူသည် ရှုပုန လက္ခဏာရှိခြင်းအားဖြင့် သဘောတူခြင်းတည်း။ ဤသို့ သဘောတူ သောကြောင့် "သဘာ၀ေါ ဝိသဘာ၀ေါ" ဟူသော လက္ခဏာ မာတိကာနှင့် အညီ ရုပ် အားလုံးကို ရူပ်ကွန်ဓာဖြင့် သိမ်းယူရေတွက်ရသည်။ ဤ၌ "သင်ဟိတံ"ကို "ဂဏိတံ" ဟု ဖွင့်၏။ ထိုသို့ ဖွင့်ခြင်းဖြင့် "သင်ဟိတံ" အရ ဇာတိသင်ဟ စသော ၄-မျိုးတွင် ဂဏနသင်ဟ ကို ယူရကြောင်း သိစေသည်။ ထို ဂဏိတံ ကို "ပရိစ္ဆိန္နံ" ဟု ထပ်၍ ဖွင့်၏၊ "ရူပကွန်ဓာဖြင့် သိမ်းယူ ရေတွက်လိုက်သောအခါ အခြားသော ဝေဒနာကွန်ဓာ စသည်တို့နှင့် မရောအောင် ပိုင်းခြား ကန့်သတ်အပ်ပြီး ဖြစ်သည်"ဟု အဓိပ္ပါယ်ထွက်ကို ဖွင့်ခြင်းဟု မှတ်ပါ။

မေးဖွယ်။ ။"ရူပကွန်ဓာ ကေန ခန္ဓေန" ၌ ရူပကွန်ဓာ အရှုနှင့် ကေန ခန္ဓေန အရသည် ရုပ် ၂၈-ပါးချည်းရသောကြောင့် "တ၀ါကျ၌ အရတူလျှင် ဝိဘတ်တူရသည်"ဟူသော ဥပဒေသနှင့် ဆန့်ကျင်သည် မဟုတ်ပါလော-ဟု မေးဖွယ်ရှိ၏။ ထိုသို့ မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် ဋီကာ၌ အရမတူအောင် "ကေန ခန္ဓေန"အရ "ရူပကွန်ဓာ၀"ကို ယူဖို့ရန်, တနည်း "ရူပကွန်ဓသဒ္ဒါ"ကို ယူဖို့ရန် ၂-နည်း ပြထားသည်။ ဋီကာနိဿယ အဓိပ္ပါယ်ကို ကြည့်ပါ။

ဖြစ်သော။ ရူပက္ခန္ဓာ၊ သည်။ ဒသာယတနာနိ၊ ဆယ်ပါးသော သြဠာရိ-ကာယတန တို့သည်ရင်း။ ဓမ္မာယတနေကဒေသော စ၊ ဓမ္မာယတန၏ တစိတ်သည်ရင်း။ ဟောတိ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ထိုသို့ ရူပက္ခန္ဓာ၏ အာယတန ဆယ်ပါး ဓမ္မာယတန တစိတ်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) ကောဒသဟာယတနေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ဂဏိတော၊ ရတ္တက်အပ်ပြီ။ ပရိစ္ဆိန္နော၊ ပိုင်းခြားအပ်ပြီ။ ကောဒ-သဟိ ဓာတူဟိတိ၊ ကား။ သတ္တဝိညာဏဓာတုဟိ၊ သတ္တဝိညာဏ ဓာတ်တို့သည် ကြဉ်အပ်ကုန်သော။ ကောဒသဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ("သင်္ဂီတော" ဟူသော ပါဠိတော်၌-စပ်။) ဟိ၊ မှန်။ ဟောသု၊ ဤ တဆယ့်တပါးသော ဓာတ်တို့၌။ အာပရိယာပန္နံ၊ အကျွံုးမဝင်သော။ ရူပံနာမ၊ မည်သည်။ နတ္ထိ။

'အသင်္ခတနယနိဒ္ဒေသေ' ၌။ ကတိဟိ အသင်္ခတောတိ၊ ဟူ၍။ သခ်ေ-ပေနေ၀၊ အကျဉ်းအားဖြင့် သာလျှင်။ ပုစ္ဆာ၊ ကို။ (ဘဂဝတာ) ကတာ။ ["ခန္ဓေဟိ ကတိဟာယတနေဟိ ကတိဟိ ဓာတူဟိ" တို့ကို ချုံးထားသည်—ဟူလို။] [စာအုပ်တို့၌ "ပနဿ"ဟု ရှိ၏။ "အသ-ထို ရူပက္ခန္ဓာ၏"ဟုလည်း ရှေးနီယယ ' ပေးသည်။ မိမိကား "ပနဿာ"ဟု ရှိသင့်မည် ထင်သည်။] ပန၊ ကား။ အသာ၊ ထို ပုစ္ဆာ၏။ ဝိသဇ္ဇနေ၊ အဖြေ၌။ (ဝုတ္တံ-၌ စပ်။) ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ရူပက္ခန္ဓသ၊ ၏။ ဝိသဘာ၀ါ၊ တူသောအဖို့ မရှိကုန်သော (သဘော မတူကုန်သော)။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ အရူပက္ခန္ဓာ၊ နာမ်ခန္ဓာ တို့သည်ရင်း။ ကေ၊သော။ မနာယတနံ၊သည်ရင်း။ သတ္တ၊ကုန်သော။ ဝိညာဏ ဓာတူယော၊ တို့သည်ရင်း။ (ဟောန္တိ၊) တသ္မာ၊ ကြောင့်။ စတူဟိ ခန္ဓေဟိတိ-အာဒိ၊ အစရှိသော စကားတော်ကို။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။ ဣမိနာ နယေန၊ ဤနည်းဖြင့်။ သဗ္ဗပဒေသု၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ အစရှိသော အလုံးစုံသော ပုဒ်တို့၌။ သင်္ခါသင်္ခေါ၊ သင်္ခ အသင်္ခကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

၁။ **အသင်္ခတနယနိဒ္ဒေသေ**။ ။ဤ ပဌမ နယ သည် သင်္ခါသင်္ခနယ တည်း။ ထို သင်္ခ, အသင်္ခ ၂-ပုဒ်ပေါင်းမှ တစ် နယ သာ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် "အသင်္ခတနယ" ဟူသည် သီးခြား နယ တ်မျိုး မဟုတ်။ ပဌမ နယ ဖြစ်သော သင်္ခအသင်္ခတွင် အသင်္ခ တစိတ်ကိုပင် ကောဒေသ္ယ ပစာရ အားဖြင့် "အသင်္ခတနယ"ဟု ဆိုထားသည်ဟု မှတ်ပါ။ [အသင်္ခတနယနိဒ္ဒေသေတိ, ဣဒံ (ပေ) ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။—ဋီကာ။]

၂။ **သခ်ေ-ပေနေ၀ (ပေ) အာဒိ ဝုတ္တံ**။ ။ပါဠိတော်ကို ကြည့်ပါ။ အသင်္ခ နယ၌ "ကတိဟိ အသင်္ခတော" ဟု အကျဉ်းပုစ္ဆာကို တွေ့ရလိမ့်မည်။ အဖြေ၌ကား ရူပက္ခန္ဓာနှင့် ဝိသဘာ၀ ဖြစ်သော နာမ်ခန္ဓာ ၄-ပါး, မနာယတန, သတ္တ၀ိညာဏဓာတ်တို့ကို ဖြေတော်မူ၏။ ထို့ကြောင့် "ဝိသဇ္ဇနေ ပန (ပေ) တသ္မာ စတူဟိ ခန္ဓေဟိတိအာဒိ ဝုတ္တံ"ဟု ဆိုသည်။

ပန၊ ဆက်။ ဤမသို့ ခန္ဓနိဒ္ဒေသေ၊ ဤ ခန္ဓနိဒ္ဒေသဠ်။ တာဝ၊ ဒုကမ္မလက စသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ။ (နိဒ္ဒိဋ္ဌေ၊ သော။) ရူပက္ခန္ဓော ကတိဟိ ခန္ဓေဟိတိ-အာဒိမှိ၊ သော။ ကေမ္မလကော၊ ဠ်။ ဝါ၊ ဝယ်။ (သင်္ဂဟနယ-ဠ် စပ်။) သင်္ဂဟနယော၊ ဠ်။ (သိမ်းယူ ရေတွက်ပုံကို ပြရာနည်းဠ်။) သရူပေနေဝ၊ သရုပ်အားဖြင့်ပင်။ ဒဿိတာ၊ ပြတော်မူအပ်ကုန်သော။ ပဠု၎၊ ကုန်သော။ ပုစ္ဆာ အမေးတို့သည်ရင်း။ ပဠု၊ ကုန်သော။ ဝိသဇ္ဇနာနိ၎၊ အဖြေတို့သည်ရင်း။ (ဟောန္တိ)၊ အသင်္ဂဟနယော၊ ဠ်။ သခ်ေပေန၊ အားဖြင့်။ ဒဿိတာ ပဠု ပုစ္ဆာ, ပဠု ဝိသဇ္ဇနာနိ (ဟောန္တိ)၊ ဤမိနာ ဥပါယေန၊ ဤ နည်းဖြင့်။ ဒုကမ္မလ-ကာဒီသုပိ၊ တို့ဠ်လည်း။ ပုစ္ဆာဝိသဇ္ဇနာနိ၊ တို့ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။ စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤ ခန္ဓနိဒ္ဒေသဠ်။ ရူပက္ခန္ဓ မူ ရှိသည်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ ဒုကတိကစတုက္ကာ၊ တို့ကို။ (ဘဂဝတာ) ဒဿိတာ၊ ကုန်ပြီ။ ပန၊ ကား။ ပဠုကေ၊ ဠ်။ ရူပက္ခန္ဓော စ (ပေ) ဝိညာဏက္ခန္ဓော စာတိ၊ ဟူ၍။ ဧဝံ၊ သို့။ ဘေဒတော စ၊ ဘေဒ အားဖြင့်ရင်း။ (ခန္ဓာငါးပါးကို ခွဲထားသောအားဖြင့်ရင်း။) ပဠုက္ခန္ဓာ ကတိဟိ ခန္ဓေဟိတိ၊ ဟူ၍။ ဧဝံ၊ သို့။ အဘေဒတော၊ အဘေဒအားဖြင့်ရင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒ္ဒိဝ၊ နှစ်ပါး အပြား အားဖြင့်။ ပုစ္ဆာ-ဝိသဇ္ဇနာနိ၊ တို့ကို။ (ဘဂဝတာ) ကတာနိ၊ ပြုတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။ ဧဝံ၊ သို့။ ပါဠိနယော၊ ပါဠိတော်နည်းကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

၁။ **ကေမ္မလကေ။** ။"ရူပက္ခန္ဓော ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ" စသည်ဖြင့် ခန္ဓာ တပါး တည်းကိုသာ စတည်သော သင်္ဂဟနယ, အသင်္ဂဟနယ ကို ကေမ္မလက သင်္ဂဟနယ, အသင်္ဂဟနယ ဟု ဆိုသည်။ ဤအတူ "ရူပက္ခန္ဓော စ ဝေဒနာက္ခန္ဓော စ ကတိဟိ"စသည်ကို "ဒုကမ္မလက"ဟုရင်း, ခန္ဓာ ၃-ပါး တွဲထား သည်ကို "တိကမ္မလက" ဟုရင်း, ခန္ဓာ ၄-ပါး တွဲထားသည်ကို "စတုက္ကမ္မလက" ဟုရင်း, ခန္ဓာ ၅-ပါး ပေါင်းထားသည်ကို "ပဠုက"ဟုရင်း ခေါ်ထားသည်။ ထိုပဠုက ဠ်လည်း ခန္ဓာ ငါးပါးလုံး နာမည်ဖော်ထားသော ပါဠိတော်ကို ဘေဒ, နာမည် မဖော်ပဲ "ပဠုက္ခန္ဓာ ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ"စသည်ကို အဘေဒ ဟု ၂-မျိုး ခွဲထားသည်။

၂။ **ပဠု ပုစ္ဆာ ပဠု ဝိသဇ္ဇနာနိ။** ။သင်္ဂဟနယ ဠ် ကေမ္မလကဝယ် ခန္ဓာငါးပါး အတွက် ပုစ္ဆာ ၅-ပါး, ဝိသဇ္ဇနာ ၅-ပါး တို့ကို ပေယျာလ မမြှုပ်ပဲ သရုပ်ဖော်တားသည်ကို ရည်ရွယ်၍ "သင်္ဂဟနယော သရူပေနေဝ ဒဿိတာ ပဠု ပုစ္ဆာ ပဠု ဝိသဇ္ဇနာနိ" ဟု ဆိုသည်။ အသင်္ဂဟနယ ကေမ္မလက ဠ်ကား ထို ပုစ္ဆာ ၅ - ပါး တို့ကို ပြထားသော်လည်း "ရူပက္ခန္ဓော, ဝေဒနာက္ခန္ဓော"စသည်ဖြင့် နာမည်သရုပ် မဖော်တော့ပဲ "ကတိဟိ အသင်္ဂဟိတော" စသည်ဖြင့် အကျဉ်းမျှ ပြတော်မူသည်ကို ရည်ရွယ်၍ "အသင်္ဂဟနယော သခ်ေပေန ဒ္ဒိဿိတာ (ပေ) ဝိသဇ္ဇနာနိ"ဟု ဆိုသည်။

၂-အာယတနပဒါဒိ အဖွင့်

၅၂။ အာယတနပဒနိဒ္ဒေသာဒီသု၊ အာယတနပဒနိဒ္ဒေသ အစ ရှိသော နိဒ္ဒေသတို့တွင်။ တာဝ၊ ခေါတုနိဒ္ဒေသ စသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ။ (နိဒ္ဒေ) အာယတနပဒနိဒ္ဒေသေ၊ ဣ။ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော) စက္ခာယတနံ ကေန ခန္ဓေနာတိ (ဣတ္ထ)၊ ဟူသော ဤ ပါဠိ၌။ (ဝေဒိတဗ္ဗံ-ဣ စပ်။) ကေန၊ သော။ ရူပက္ခန္ဓေနေဝ၊ ဖြင့်သာလျှင်ငင်း။ [ရူပက္ခန္ဓာ၏ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာ ရုပ္ပန အနက်, ရာသိ အနက်ဖြင့်သာလျှင်ငင်း။ (တနည်း) ရူပက္ခန္ဓသဒ္ဒါ ဖြင့် သာလျှင်ငင်း ဤသို့ စသည်ဖြင့် နောက်ပုဒ်များ၌လည်း အနက်ပေးနိုင်သည်။] ကေန၊ သော။ စက္ခာယတနေနေဝ၊ ဖြင့်သာလျှင်ငင်း။ 'ကောယ၊ သော။ စက္ခုဓာတုယာဝ၊ ၎င်း။ သင်္ဂဟိတံ၊ ပြီ။ ဤတို့ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ [ဧ,ဝ-သဒ္ဒါ တို့ဖြင့် အသင်္ဂဟိတ ဣ ပါသော စတုက္ခန္ဓ, ကောဒသာယတန, သတ္တရသဓာတု တို့ကို ကန့်သည်။] သောတာယတနာဒီသုပိ၊ အစရှိသော အာယတန တို့၌ လည်း။ ဤမိန်းဝ နယေန၊ ဖြင့်ပင်။ သင်္ဂဟာသင်္ဂဟော၊ သုဂ်ဟ အသင်္ဂဟ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

ပန၊ အထူးကား။ အသမ်တံ ခန္ဓတော ဌပေတ္တာတိ ဣတ္ထ၊ ဟူသော ဤပါဠိ၌။ (ယသ္မာ, တသ္မာတို့၏ အပြင်ဘက်၌ရှိသော "ခန္ဓတော ဌပေတ္တာတိ ဝုတ္တံ" ၌ စပ်။) ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အသမ်တံ၊ သော။ ဓမ္မာယတနံ နာမ၊ ဓမ္မာယတန မည်သည်။ နိဗ္ဗာနံ၊ တည်း။ တဿ၊ ထို နိဗ္ဗာန်သည်လည်း။ ခန္ဓ-သင်္ဂဟံ၊ ခန္ဓာဖြင့် သိမ်းယူရေတွက်အပ်သည်၏ အဖြစ်သို့။ နဂစ္ဆတိ၊ မရောက်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။(ထိုသို့ ထို နိဗ္ဗာန်၏ ခန္ဓသင်္ဂဟသို့ မဓရောက်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်။) ခန္ဓတော ဌပေတ္တာတိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။စတူဟိ ခန္ဓေ-ဟိတိ၊ ကား။ ရူပဝေဒနာသညာသင်္ခါရက္ခန္ဓေဟိ၊ ရူပက္ခန္ဓာ, ဝေဒနာက္ခန္ဓာ, သညာက္ခန္ဓာ, သင်္ခါရက္ခန္ဓာတို့ဖြင့်။ (သင်္ဂဟိတံ၊ 'သိမ်းယူ ရေတွက်'အပ်ပြီ။) ဟိ၊ မှန်။ နိဗ္ဗာနဝဇ္ဇံ၊ နိဗ္ဗာန်သည် ကြဉ်အပ်သော။ ဓမ္မာယတနံ၊ ကို။ ဧတေဟိ၊ ဤ ရူပက္ခန္ဓာ စသော ခန္ဓာ ၄-ပါးတို့ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတံ၊ ၏။ ပန၊ ကား။ ဝိညာဏက္ခန္ဓေန၊ ဖြင့်ငင်း။ ဓမ္မာယတနဓမ္မဓာတုယော၊ တို့ကို။ ဌပေတ္တာ၊ ချန်ထား၍။ သေသာယတနဓာတူဟိ စ၊ ကြွင်းကုန်သော အာယတန ဓာတ်

၁။ အသမ်တံ (ဓမ) ဌဓမတ္တာ။ ။ဤ ပါဠိတော်သည် ဓမ္မာယတန အတွက် ပြအပ်သော ပါဠိတော်တည်း။ ထို့ကြောင့် "အသမ်တံ ဓမ္မာယတနံ နာမ နိဗ္ဗာနံ"ဟု ဓမ္မာယတန အမည်ကိုပြသည်။ နိဗ္ဗာန်သည် "ဘေဒါဘာဝေန နိဗ္ဗာနံ၊ ခန္ဓသင်္ဂဟနိဿဋ္ဌံ"ဟူသော အတိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ၊ သမုစ္စည်း ပိုင်းနှင့်အညီ ခန္ဓာ မဖွဲ့ရသောကြောင့် "အသမ်တံ ခန္ဓတော ဌပေတ္တာ"ဟု ဟော တော်မူသည်။

တို့ဖြင့်ရှင်း။ ဘုံ၊ ထို နိဗ္ဗာန်သည် ကြည်အပ်သော ဓမ္မာယတနကို။ နှ သင်္ကယ်တိ၊ အပ်။ တေန၊ ကြောင့်။ ကေန ခန္ဓေန ကောဒသဟာယတနေဟိ သတ္တရသဟိ ဓာတုဟိ အသင်္ကိတန္တိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။

စ၊ ဆက်။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက် ခန္ဓ ပဒ နိဒ္ဒေသ ၌။ ရူပက္ခန္ဓမူလကာ၊ ရူပက္ခန္ဓာဟူသော်မူလရှိကုန်သော။ တေ (နယာ)၊ ထို နည်းတို့ကို။ (ဝိဒိတာ) ယထာ၊ သိအပ်ကုန်သကဲ့သို့။ [မုခ ဖြစ်သောကြောင့် တ-ပစ္စည်းဖြင့် ထားသည်။] ဝေ၊ တူ။ ဤဓာပိ၊ ဤ အာယတနပဒနိဒ္ဒေသ ၌လည်း။ စက္ခာယတနမူလကာဝ၊ စက္ခာယတနမူလက သာ ဖြစ်ကုန်သော။ နယာ၊ နည်းတို့ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ပန၊ ထိုသို့ စက္ခာယတနမူလက နည်းတို့ကို သိထိုက်ပါ ကုန်သော်လည်း။ ဒုကမ္မတ္တမေဝ၊ ဒုက်မျှကိုသာ။ ပါဠိယံ၊ ပါဠိတော်၌။ ဒဿေတုံ၊ ပြသော်ငြား၊ ဟူ၍။ အဘေဒတော်ရေ အဘေဒ အားဖြင့်သာ။ ပုစ္ဆာဝိသဇ္ဇနံ၊ ကို။ (သင်္ဂီတိကာရေဟိ) ကတံ။ ဓာတုနိဒ္ဒေသေပိ၊ ၌လည်း။ ဧသေဝ (ဧသော ဧဝ)၊ ဤ ဆိုအပ် ပြီးသော အစီအရင် သည်ပင်။ နယော၊ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို ဆောင်ကြောင်း အစီအရင်တည်း။

ဌ ဝ။ သစ္စနိဒ္ဒေသေ၊ ၌။ သမ္ဘေပိ၊ အလုံးစုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဒုကတိကစတုက္ကာ၊ တို့ကို။ ပါဠိယံ၊ ပါဠိတော်၌။ ဒဿိတာ၊ ကုန်ပြီ။ စ၊ ဆက်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒုကတိကေသု၊ တို့၌။ သမုဒယသစ္စ သဒ္ဒိ-သမေဝ၊ သမုဒယ သစ္စာ ၌ အဖြေနှင့် တူသည်သာလျှင် ဖြစ်သော။ မဂ္ဂသစ္စေပိ၊ ၌လည်း။ ဝိသဇ္ဇနံ၊ အဖြေသည်။ (ဟောတိ) တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ထိုသို့ သမုဒယသစ္စာ ၌ အဖြေနှင့် တူသည်သာလျှင်ဖြစ်သောအဖြေ၏အဖြစ်ကြောင့်)တံ၊ ထို မဂ္ဂသစ္စာကို။ သမုဒယာနန္တရံ၊ သမုဒယ၏ အခြားမဲ့၌။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။

ဝ။ ဒုကမတ္တမေဝ။ ။ဝေ ဖြင့် "တိကမ္မ စ၍ ဧကာဒသက တိုင်အောင် ပြထိုက်သော ပါဠိရပ်တို့ကိုရင်း, ဒွါဒသက ၌လည်း တောင်းကိုရင်း မပြတော့"ဟု ကန့်သတ်။ ပါဠိတော်ကို ကြည့်လျှင် ဒုကမူလက အပြီး၌ ဒွါဒသကတောဒ ကိုသာ တွေ့ရလိမ့်မည်။ ဓာတုနိဒ္ဒေသ ၌လည်း ဤ အတိုင်းပင် (ပါဠိတော်ရှိပုံကို) သိပါ။

၂။ သစ္စနိဒ္ဒေသ။ ။သစ္စနိဒ္ဒေသ ၌ကား ခန္ဓနိဒ္ဒေသ တုန်းက ကဲ့သို့ ရထိုက်သော ဒုကဘိကစတုက္ကတို့ကို ပါဠိတော် ၌ အပြည့်အစုံ ပြတော်မူ၏။ အနည်းငယ်ထူးပုံကား–သစ္စာ ၄-ပါး စဉ်ရာ၌ အကျိုးအကြောင်းတွဲ၍ "နိရောဓသစ္စာ, မဂ္ဂသစ္စာ"ဟု ဟောတော်မူအပ်သော အစဉ်ရှိ၏။ ထို အစဉ်အတိုင်းမကျပဲ သမုဒယ သစ္စာ၏ အခြားမဲ့၌ မဂ္ဂသစ္စာကို ဟောတော်မူထား၏။ ထိုသို့ ဟောတော်မူရခြင်းမှာ သမုဒယ သစ္စာ၏ ဝိသဇ္ဇနနှင့် မဂ္ဂသစ္စာ၏ ဝိသဇ္ဇန တို့ တူခဲ့သောကြောင့်တည်း။

၅၀။ ဣန္ဒြိယနိဒ္ဒေသေ၊ ဣတိ။ ဇီဝိတိန္ဒြိယံ ဒ္ဝိဟိ ခန္ဓေဟိတိ(ဇတ္ထ)၊ ဟူသော ဤပါဠိတော်၌။ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယံ၊ ရူပ်ဇီဝိတိန္ဒြေကို။ ရူပကွန္ဓေန၊ ဖြင့်ရင်း။ အရူပ-ဇီဝိတိန္ဒြိယံ၊ နာမ်ဇီဝိတိန္ဒြေကို။ သခ်ၤါရကွန္ဓေန၊ ဖြင့်ရင်း။ သင်္ဂဟိတံ၊ ၏။ ဟေသေသံ၊ ကြွင်းသော အစိအရင်ကို။ ဝုတ္တနယာနုသာရေနေဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းသို့ အစဉ်လျှောက်သဖြင့်သာလျှင်။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ပန၊ ဆက်။ ဣတ္ထေ၊ ဤ ဣန္ဒြိယနိဒ္ဒေသ၌။ ပါဠိဝဝတ္ထာနံ၊ ပါဠိကို ပိုင်းခြား ကန့်သတ်ခြင်းသည်။ အာယတနဓာတုနိဒ္ဒေသသဒိသမေဝ၊ အာယတနနိဒ္ဒေသ, ဓာတုနိဒ္ဒေသ ၌ ပါဠိဝဝတ္ထာနနှင့် တူသည်သာ။

၆။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒါဒိ အဖွင့်

"၆၁။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒနိဒ္ဒေသေ၊ ဣတိ။ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော။) အဝိဇ္ဇာ ကတိဟိ ခန္ဓေဟိတိ၊ ဟူ၍။ ပုစ္ဆံ၊ ကို။ အနာရတ္တိတ္ဝာ၊ အားထုတ်တော်မမူပဲ့။ အဝိဇ္ဇာ ဧကေန ခန္ဓေနာတိ၊ ဟူ၍။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝိသဇ္ဇနမေဝ၊ ကိုသာ။ (ဘဂဝတာ) ဒဿိတံ။ တတ္ထ၊ ထို ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒနိဒ္ဒေသ၌။ သခ်ၤါရပစ္စယာ ဝိညာဏန္တိ၊ (ဇတ္ထ)၊ ဟူသော ဤပါဠိတော်၌။ ပဋိသန္ဓိယံ၊ ပဋိသန္ဓေအခါ၌ဟု။ ပဝတ္ထေ၊ ပဝတ္ထိအခါ၌ဟု။ သဗ္ဗမ္ပိ၊ အလုံးစုံလည်း ဖြစ်သော။ ဝိပါကဝိညာဏံ၊ ဝိပါက်ဝိညာဉ်ကို။ (သင်္ဂဟိတံ-၌ စပ်။)

မှတ်ချက်။ ။အဋ္ဌကထာစာအုပ်တို့၌ "ယသ္မာ ဒုကတိကေသု"ဟု ဒုကတိကတို့၌ "သမုဒယသစ္စာနှင့် မဂ္ဂသစ္စာတို့ အဖြေ တူသောကြောင့်"ဟု အကြောင်းပြုထား၏။ ဒုကတိက ၌သာ မက ကေဟ်ဗ္ဗဲလည်း ထို သစ္စာ ၂-ပါးတို့ အဖြေတူကြ၏။ သို့ပါလျက် ဒုကတိက တို့၌သာ အဖြေ တူပုံကိုပြခြင်း၌ အဋ္ဌကထာ၏ နှလုံးသွင်းကို ဋီကာ၌ ဖော်ပြထားသည်။

၁။ အဝိဇ္ဇာ (၈) ဒဿိတံ။ ။"အဝိဇ္ဇာ ဧကေန ခန္ဓေန၊ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သခ်ၤါရာ ဧကေန ခန္ဓေန"ဟု ရှေးယင်ကြောင်းကို ဋီကာ၌ ဆို၏။ ဋီကာဆရာ၏ လက်ထက်က "အဝိဇ္ဇာ ဧကေန ခန္ဓေန" ဟူသော ပါဠိ ရှိဟန် မတူ။ ယခု စာအုပ်တို့၌ ရှိနေ၏။ ယခု အဋ္ဌကထာ စာအုပ် တို့၌ "အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သခ်ၤါရာ ဧကေန ခန္ဓေန" ဟူသော ပါဠိကား မရှိ။ ဋီကာ အဖွင့် အတိုင်း အဋ္ဌကထာဝယ် ရှိသင့်၏။ ပါဠိတော်၌လည်း ဋီကာအဖွင့်အတိုင်း အပြည့် အစုံ ရှိသည်။

၂။ ဝိပါကဝိညာဏံ။ ။ဝိပါက်ဝိညာဉ်သာ မက, ကုသိုလ်-အကုသိုလ်-ကြိယာ ဝိညာဉ်တို့ကိုပါ "ဝိညာဏ" အရ၌ ယူနိုင်သော်ကြောင့် "ဝိပါက-ဟူသော ဝိသေသန ကို မပြုထိုက်"ဟု ဆိုပြီးလျှင် "ဝိပါကမဟာ"၏ အရှေ့နှင့် ဤ ဝိညာဏ်၏ အရှေ့ သဘောမတူကြောင်းကို ဋီကာဆရာ ထောက်ပြထားသည်။

တေနော၀၊ ထို့ကြောင့်ပင်။ သတ္တဟိ ခေတ္တုဟိ သင်္ခါတန္တိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂ္ဂ၀ါ) အာဟ။ နာမရူပမ္ပိ၊ ကိုလည်း။ ပဋ္ဌိသန္ဓိ ,ပ၀တ္တိ၀သေနော၀ ပဋ္ဌိသန္ဓိ ပ၀တ္တိ၏ အစွမ်းဖြင့်ပင်။ ၀ါ၊ နှင့် စပ်သဖြင့်ပင်။ ဝေဒိတမ္ပိ ၏။ တေနော၀၊ ထို့ကြောင့်ပင်။ (ထိုသို့ နာမ်ရူပ်၏လည်း ပဋ္ဌိသန္ဓေ ပ၀တ္တိ၏ အစွမ်းဖြင့်ပင် သိထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) ဣဒေ၊ ဣ၀ိ နာမရူပနိဒ္ဒေသ ဥ်။ သဒ္ဒါယတနမ္ပိ၊ ကိုလည်း။ သင်္ဂဟေတ္ဝာ၊ ၍။ ကောဒသဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ သင်္ဂဟော၊ သိမ်းယူရေတွက်ခြင်းကို။ ဒဿိတော၊ ပြတော်မူအပ်ပြီ။ ဖဿာ-ဒီသု ၊ ဖဿ အစရှိသော ပုဒ်တို့ဥ်။ ခန္ဓဘေဒေါ၊ ခန္ဓာတို့၏ အထူးအပြားကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ အညေနော၀၊ ဝေဒနာကွန္ဓာမှ တမျိုးတခြား သာလျှင် ဖြစ်သော။ ဧကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ သင်္ခါရကွန္ဓာဖြင့်။ ဖဿော၊ ကို။ သင်္ဂဟိတော၊ ပြီ။ အညေန (ဝေ)၊ သင်္ခါရကွန္ဓာမှ တမျိုးတခြား သာလျှင် ဖြစ်သော။ ဧကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ ဝေဒနာကွန္ဓာဖြင့်။ ဝေဒနာ၊ ကို။ (သင်္ဂဟိတာ)၊ ပန်၊ ကား။ တဏှာဥပါဒါနကမ္မဘ၀ါ၊ တို့ကို။ သင်္ခါရကွန္ဓေနော၀၊ ဖြင့်သာ။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်ပြီ။

စ၊ ဆက်။ ဣဒေ၊ ဣ သင်္ဂဟာသင်္ဂဟပဒနိဒ္ဒေသဥ်။ (တနည်း) ဣဒေ၊ ဣ ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒနိဒ္ဒေသဥ်။ ဘ၀ပဒံ၊ ဘ၀ပုဒ်ကို။ ကမ္မဘ၀ါဒိနံ၊ တို့၏။ ၀သေန၊ အပြားအားဖြင့်။ ကောဒသဟေ၊ စာဆယ့်တပါး အပြားအားဖြင့်။ ဝိဘတ္တံ၊ ဝေဘန်တော်မူအပ်ပြီ။ [ကမ္မဘ၀, ဥပပတ္တိဘ၀နှင့် ကာမဘ၀စသော ၉-ပါး, ပေါင်း ၁၁-ပါးတည်း။] တတ္ထ၊ ထို တဆယ့်တပါးသော ဘ၀ တို့တွင်။ ကမ္မဘ၀ေါ၊ ကို။ ဖဿာဒီဟိ၊ ဖဿ အစရှိသော ပုဒ်တို့နှင့်။ သဒ်သ-ဝိသဒ္ဒနတ္ထာ၊ တူသော အဖြေရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဟေဟိ၊ ထို ဖဿ အစရှိသော ပုဒ်တို့နှင့်။ သဒ္ဒိ ၊ ကဲ့။ ဧကေတော၊ တပေါင်းတည်း။ ဒဿိတော၊ ပြတော်မူအပ်ပြီ။ ဥပပတ္တိဘ၀ ကာမဘ၀ သညာဘ၀ ပဉ္စ၀ေါကာရဘ၀ါ၊ တို့ကို။ အညမညသဒိသ၀ိသ၀ဒ္ဓနတ္ထာ၊ အချင်းချင်း တူသောအဖြေရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဧကေတော၊ တည်း။ ဒဿိတာ၊ မူအပ်ကုန်ပြီ။ စ၊ ဆက်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧတေ၊ ဣ ဥပပတ္တိဘ၀ အစရှိသော ဘ၀တို့သည်။ ဥပါဒိန္နကဓမ္မာ၀၊ ဥပါဒိန္နက တရားတို့သာတည်း။ (တဏှာဒိဋ္ဌိတို့သည် ကပ်အပ်သော ကံသည် အကျိုး၏ အဖြစ်ဖြင့် ယူအပ်ကုန်သော ဝိပါက်တရား

၁။ ဖဿာဒီသု ခန္ဓဘေဒေါ။ ။ပါဠိတော်၀ယ် ဖဿ ဝေဒနာ တဏှာ ဥပါဒါန ကမ္မဘ၀တို့ကို "ဧကေန ခန္ဓေန"ဟု ပေါင်း၍ ပြထားသော်လည်း ခန္ဓာ ချင်းကား မတူပါ။ ဖဿ ကို သင်္ခါရကွန္ဓာဖြင့်, ဝေဒနာကို ဝေဒနာကွန္ဓာဖြင့်, တဏှာ စသည်ကို သင်္ခါရကွန္ဓာဖြင့် သိမ်းယူရပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဖဿ စသည်တို့အတွက် ခန္ဓာထူးပုံကို သိထိုက်ပါသည်–ဟူလို။

ကမ္မဇရုပ်တရားတို့သောတည်း။) တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧကောဒသဟာယတနေဟိ သတ္တရသဟိ ဓာတူဟိတိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။ ဟိ၊ မှန်။ သဒ္ဒါယတနံ၊ သည်။ အနုပါဒိန္နံ၊ ဥပါဒိန္နရူပ် မဟုတ်။ တံ၊ ထို သဒ္ဒါယတနကို။ တွေ့၊ ဤ ဥပပတ္တိဘဝ အစရှိသော ဘဝတို့၌။ နဂဟိတံ၊ ယူတော်မမူအပ်။

၆ဂ။ ရူပဘဝနိဒ္ဒေသေ၊ ဌာ။ ပဋ္ဌာယတနေဟိတိ၊ ကား။ စက္ခုသောတ-မနရူပဓမ္မာယတနေဟိ၊ စက္ခာယတန, သောတာယတန, မနာယတန, ရူပါ-ယတန, ဓမ္မာယတနတို့ဖြင့်ရင်း။ အဌဟိ ဓာတူဟိတိ၊ ကား။ စက္ခုသောတ-စက္ခုဝိညာဏ သောတဝိညာဏ ရူပဓမ္မ မနောဓာတု မနောဝိညာဏဓာတူဟိ၊ စက္ခုဓာတ်, သောတဓာတ်, စက္ခုဝိညာဏဓာတ်, သောတဝိညာဏဓာတ်, ရူပ ဓာတ်, ဓမ္မဓာတ်, မနောဓာတ်, မနောဝိညာဏဓာတ်တို့ဖြင့်ရင်း။ (သင်္ဂဟိ-တော-ဌ် စပ်။) အရူပဘဝါဒယော၊ အရူပဘဝ အစရှိကုန်သော။ တယော်ပိ၊ သုံးပါးသော ဘဝတို့ကိုလည်း။ သဒ်ဒိသဝိသဇ္ဇနတ္ထာဝ၊ တူသော အဖြေ ရှိကုန် သည်၏အဖြစ်ကြောင့်ပင်။ ကေတော၊ တည်း။ ဒဿိတာ၊ ကုန်ပြီ။ အသညာ-ဘဝကေဝေါ ကာရဘဝါ၊ တို့ကို။ တထာ၊ ထို တူသော ဝိသဇ္ဇနရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (ကေတော ဒဿိတာ။) တတ္ထ၊ ထို အသညာဘဝနိဒ္ဒေသ၌။ ဒ္ဒိဟာယတနေဟိတိ၊ ကား။ ရူပါယတနဓမ္မာယတနေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ (သင်္ဂဟိ-တော-ဌ် စပ်။) ဓာတူသုပိ၊ တို့၌လည်း။ ဧသော နယော၊ ဤနည်းပင်တည်း။ [အသညီဘဝဖြစ်ပါလျက် အဘယ့်ကြောင့် ရူပါယတနကို ထုတ်ဆောင်တော်မူရပါသနည်းဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် "ဧကတလဝါသိကာနဉ္စ" စသည်ကို မိန့်။] ဟိ၊ မှန်။ ဧကတလဝါသိကာနံ၊ တခုတည်းသော အပြင်၌ နေကုန် သော။ သေသဗြဟ္မာနံ၊ အသညသတ်ဗြဟ္မာမှ ကြင်းကုန်သော ဗြဟ္မာတို့၏။ စက္ခုသဗ္ဗာဝတော၊ စက္ခု၏ ထင်ရှားရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ၊ အတွက်။ တသ၊ ထိုစက္ခု၏။ အာရမ္မဏတ္တာ၊ အာရုံ၏အဖြစ်ကြောင့်။ (တတ္ထ၊ ထို အသညာဘဝနိဒ္ဒေသ၌။ ရူပါယတနံ၊ ကို။ ဥဒ္ဒဏ်၊ ထုတ်ဆောင်တော်မူ အပ်ပြီ။

၇ဝ။ ဇာတိ ဒ္ဒိဟိ ခန္ဓေဟိတိ၊ ကား။ ရူပဇာတိ၊ ရူပ်၏ဇာတိကို။ ရူပက္ခန္ဓေန၊ ဖြင့်ရင်း။ အရူပဇာတိ၊ နာမ်၏ဇာတိကို။ သခ်္ခါရက္ခန္ဓေန၊ ဖြင့်ရင်း။ (သင်္ဂ-ဟိတာ။) ဇရာမရဏောသုပိ၊ ဇရာမရဏတို့၌လည်း။ ဧသော နယော၊ ပင်တည်း။ သောကာဒီသုပိ၊ သောက အစရှိသော တရားတို့၌လည်း။ (ဝေဒိတဗ္ဗော-ဌ် စပ်။) ဧကေန ခန္ဓေနာတိ၊ ကား။ သောကဒုက္ခဒေါမနဿာနိ၊ တို့ကို။ ဝေဒနာက္ခန္ဓေန၊ ဖြင့်ရင်း။ ပရိဒေဝေါ၊ ကို။ ရူပက္ခန္ဓေန၊ ဖြင့်ရင်း။ ဥပါ-ယာသာဒယော၊ ဥပါယာသ အစရှိသောတရားတို့ကို။ (အာဒိ-ဖြင့် သတိ-ပဋ္ဌာန, သမ္မပ္ပဓာနတို့ကို ယူ။) သခ်္ခါရက္ခန္ဓေန၊ ဖြင့်ရင်း။ (သင်္ဂဟိတာ၊

ကုန်ပြီ။) ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ခန္ဓဝိသေသော၊ ခန္ဓာတို့၏ အထူးကို။ ဝေဒိ-တမ္ဘော၊ ၏။

၇၃။ ဣဒ္ဓိပါဒေါ ဒ္ဒိဟိတိ၊ ကား။ သခ်ၢိရဝိညာဏကၠန္ဓေဟိ၊သခ်ၢိရကၠန္ဓာ, ဝိညာဏကၠန္ဓာတို့ဖြင့်ရင်း။ မနာယတနဓမ္မာယတနေဟိ၊ မနာယတန, ဓမ္မာ ယတနတို့ဖြင့်ရင်း။ ဓမ္မဓာတုမနောဝိညာဏဓာတူဟိ၊ ဓမ္မဓာတ်,မနောဝိညာဏ ဓာတ်တို့ဖြင့်ရင်း။ (သင်္ဂဟိတော) စျာနံ ဒ္ဒိဟိတိ၊ ကား။ ဝေဒနာကၠန္ဓ-သခ်ၢိရကၠန္ဓေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ (သင်္ဂဟိတံ) အပ္ပမညာဒယော၊ အပ္ပမညာ အစ ရှိသော တရားတို့ကို။ [အာဒိ-ဖြင့် စိတ္တ မှတပါး ဖဿ သတ္တကရာသိကုန်သည့် တိုင်အောင် ယူပါ။) သဒိသဝိသဇ္ဇနတ္တာ၊ တူသော ဝိသဇ္ဇန ရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ကေတော၊ တည်း။ နိဒ္ဒိဋ္ဌာ၊ ညွှန်ပြတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။ ပန၊ အထူးကား။ စိတ္တံ၊ ကို။ စေတနာနုဿရံ၊ စေတနာ၏ အခြားမဲ့၌။ နိက္ခိတ္တံ၊ မာတိကာ၌ ချထားတော်မူအပ်သည်။ (သမာနံ)ပိ၊ ဖြစ်ပါသော်လည်း။ အသဒိသဝိသဇ္ဇနတ္တာ၊ မတူသော ဝိသဇ္ဇနရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပစ္ဆာ၊ မနသိကာရ၏ နောက်၌။ ဂဟိတံ၊ ယူတော်မူအပ်ပြီ။ တတ္ထ၊ ထို ဣဒ္ဓိပါဒ အစရှိသည်တို့တွင်။ အပ္ပမညာဒီသု၊ အပ္ပမညာ အစရှိသော တရားတို့၌။ ကေန ခန္ဓေနာတိ၊ ကား။ ဝေဒနာ၊ ကို။ ဝေဒနာကၠန္ဓေန၊ ဖြင့်ရင်း။ သညာ၊ ကို။ သညာကၠန္ဓေန၊ ဖြင့်ရင်း။ သေသာ၊ ဝေဒနာ, သညာမှ ကြွင်းသော တရားတို့ကို။ သခ်ၢိရကၠန္ဓေန၊ ဖြင့်ရင်း။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်ပြီ။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ခန္ဓဝိသေသော၊ ကို။ ဝေဒိတမ္ဘော၊ သိသိုက်၏။

၇-တိကပဒအဖွင့်

၇၇။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဝါ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။ အဘ္ဘန္တရမာတိ-ကာယ၊ ၌။ သင်္ဂဟံ၊ သိမ်းယူရေတွက်ပုံကို။ ဒဿေတွာ၊ ပြတော်မူပြီး၍။ ဣဒါနိ၊ ၌။ ဗာဟိရမာတိကာယ၊ ၌။ သင်္ဂဟံ၊ ကို။ ဒဿေတုံ၊ ၎။ ကုသလာ ဓမ္မာတိအာဒိ၊ကုသလာဓမ္မာ အစရှိသော စကားတော်ကို။ (ဘဂဝ-တာ) အာရဒ္ဓံ၊ အားထုတ်တော်မူအပ်ပြီ။ တတ္ထ၊ ထို ကုသလတိုက် အစရှိသည် တို့တွင်။ ဝေဒနာတ္တိကေ၊ ဝေဒနာတိုက်၌။ တီဟိ ဓာတူဟိတိ၊ ကား။ ကာယ-ဝိညာဏ မနောဝိညာဏာဓမ္မဓာတူဟိ၊ ကာယဝိညာဏဓာတ်, မနောဝိညာဏ ဓာတ်, ဓမ္မဓာတ်တို့ဖြင့်။ (သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်ပြီ။) သတ္တဟိ ဓာတူဟိတိ၊ ကား။ စက္ခု သောတ ဃာန ဇိဝှါ ဝိညာဏဓာတူဟိစေဝ၊ စက္ခုဝိညာဏဓာတ်,သောတ ဝိညာဏဓာတ်, ဃာနဝိညာဏဓာတ်, ဇိဝှါဝိညာဏဓာတ်တို့ဖြင့်ရင်း။ မနော-ဓာတု ဓမ္မဓာတု မနောဝိညာဏဓာတူဟိစ၊ မနောဓာတ်, ဓမ္မဓာတ်, မနော

ဝိညာဏဓာတ်တို့ဖြင့်ရင်း။ (သင်္ဂီတာ။) ဝိပါကတို့ကေ၊ ၌။ အဋ္ဌဟိဓာတု-ဟိတိ၊ ကား။ ကာယဝိညာဏဓာတုယာ၊ ကာယဝိညာဏဓာတ်နှင့်။ သဒ္ဒိ၊ တက္ခ။ တာဟိယေဝ၊ စက္ခုဝိညာဏဓာတ် အစရှိသော ထို ၇-ပါးသော ဓာတ်တို့ဖြင့်ပင်။ (သင်္ဂီတာ။) ပန၊ ကား။ ဝိပါကဓမ္မဓမ္မာ၊ တို့ကို။ သံကိလိဋ္ဌသံကိလေသိကေဟိ၊ သံကိလိဋ္ဌသံကိလေသတရားတို့နှင့်။ သဒ္ဒိ ၊တက္ခ။ သဒိသဝိသဇ္ဇနတ္တာ၊ တူသော ဝိသဇ္ဇနရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ကေတော၊ တည်း။ ဂဟိတာ၊ ကုန်ပြီ။ စ၊ ဆက်။ ဧတေ၊ ဤ ဝိပါကဓမ္မဓမ္မတို့ကို။ (သံကိလိဋ္ဌသံကိလေသိကေဟိ သဒ္ဒိ သဒိသဝိသဇ္ဇနတ္တာ ကေတော ဂဟိတာ) ယထာ၊ ယူအပ်ကုန်သကဲ့သို့။ ဝေ၊ ဤအတူ။ သဗ္ဗတိကဒုကပဒေသု၊ အလုံးစုံသော တိက်ပုဒ်ဒုက်ပုဒ်တို့၌။ (ဝိသဇ္ဇိတံ-၌ စပ်။) ယံ ယံ ပဒံ၊ အကြင် အကြင် ပုဒ်သည်။ ယေန ယေန ပဒေန၊ အကြင် အကြင် ပုဒ်နှင့်။ သဒ္ဒိ၊ တက္ခ။ သဒိသဝိသဇ္ဇနံ၊ တူသော ဝိသဇ္ဇနရှိသည်။ ဟောတိ။ တံတံ၊ ထိုထို တူသော ဝိသဇ္ဇနရှိသောပုဒ်ကို။ ဥပဓိဝိပါဋိယာပိ၊ မာတိကာအစဉ်မဟုတ်သော အားဖြင့်လည်း။ တေန တေန၊ ထိုထိုပုဒ်နှင့်။ သဒ္ဒိ ၊ တက္ခ။ ဂဟေတ္တာ၊ ယူ၍။ ဝိသဇ္ဇိတံ၊ ဖြေတော်မူအပ်ပြီ။ တတ္ထ၊ ထို အလုံးစုံသော တိက်ပုဒ်ဒုက်ပုဒ်တို့၌။ [ရှေးနိဿယဝယ် "တတ္ထ၊ ထို ဗာဟိရမာတိကာနိဒ္ဒေသ၌"ဟု အနက်ပေး၏။] ဝုတ္တာနုသာရေနေဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းကို အစဉ်လျှောက်သဖြင့်သာလျှင်။ သင်္ဂဟာသင်္ဂဟနယော၊ သင်္ဂဟ အသင်္ဂဟနည်းကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဤတိ၊ အပြီးတည်း။

သင်္ဂဟာသင်္ဂဟပဒဝဏ္ဏနာ၊ သင်္ဂဟအသင်္ဂဟပဒ၏ အဖွင့်သည်။

(နိဒ္ဒိတာ၊ ပြီးပြီ။)

၂-ဒုတိယနယ်

သင်္ဂီတေနအသင်္ဂီတပဒ အဖွင့်

၁,၇၁။ ဣဒါနိ၊ သင်္ဂါသင်္ဂါပဒ ကို အကျယ် ဝေဖန်တော် မူပြီးရာ ယခုအခါ၌။ သင်္ဂီတေန အသင်္ဂီတပဒံ၊ ကို။ ဘာဇေတုံ၊ အကျယ်ဝေဖန် တော်မူခြင်းငှါ။ စက္ခာယတနေနာတိ အာဒိ၊ စက္ခာယတနေန အစရှိသော စကားတော်ကို။ (ဘဂဝတာ) အာရဒ္ဓံ၊ အားထုတ်တော် မူအပ်ပြီ။ တတြ၊ ထို စက္ခာယတနေန အစရှိသော သင်္ဂီတေနအသင်္ဂီတပဒနိဒ္ဒေသင်္ဂ၌။ [ရှေး နိဿယဝယ် "ထို သင်္ဂီတေန အသင်္ဂီတပဒင်္ဂ"ဟု စွဲသည်။] ဣဒံ၊ ဤ ဆို အပ်လတ္တံ့ကား။ လက္ခဏံ၊ မှတ်သား အပ်သော သဘောတည်း။ ဟိ၊ ခဲ့။ ဣမသ္မိံ ဝါရေ၊ ဤ ဒုတိယနယနိဒ္ဒေသ ဝါရင်္ဂ၌။ ("ပုစ္ဆိတ္တာ ဝိသဇ္ဇနံ ကတံ" ဤ စပ်။) ယံ (ဓမ္မဇာတံ)၊ အကြင် တရားသဘောကို။ (ကေနစိ၊ တစုံတခု သော။ သင်္ဂါဟကေန၊သိမ်းယူရေတွက်တတ်သော ကတ္တားသည်။)ခန္ဓပဒေန၊ ခန္ဓာ ဟူသော တရားအဖို့အစုဖြင့်။ ဝါ၊ ခန္ဓ ပုဒ်ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတံ၊ သိမ်းယူ ရေတွက်အပ်သည်။ ဟုတ္တာ၊ ၍။ အာယတနဓာတုပဒေဟိ၊ အာယတန ဓာတ် ဟူသော တရားအဖို့အစု တို့ဖြင့်။ ဝါ၊ အာယတနပုဒ်, ဓာတုပုဒ် တို့ဖြင့်။

၁။ ယံ ခန္ဓပဒေန (ပေ) အသင်္ဂဟိတံ။ ။ဤ စကားဖြင့် "စက္ခာယတနေန" ကဲ့သို့သော ရုပ်တချို့ကို ကတ္တားလုပ်၍ ဟောတော်မူအပ်သော ရုပ်တရားတို့၏ "သင်္ဂဟိတ အသင်္ဂဟိတ" ဖြစ်ပုံကို ပြ၏။ "စက္ခာယတနေန ယေ ဓမ္မာ (ပေ) အာယတနသင်္ဂဟေန အသင်္ဂဟိတာ၊ ဓာတု-သင်္ဂဟေန အသင်္ဂဟိတာ" ဟူသော ပါဠိတော်၏ အရကောက်ကို သတိပြုပါ။

ခန္ဓပဒေန။ ။ဤ၌ ပဒ သဒ္ဒါသည်။ ကောဋ္ဌာသ အနက်ဟော၊ တနည်း ပုဒ် ဟူသော အနက်ဟော ဟု ၂-မျိုးကြံပါ။ ကောဋ္ဌာသအနက်ကို ဟောရာ၌ ခန္ဓာ အဖို့အစု ဟူသော အနက်ကို ရ၏။ ပုဒ် ဟူသော အနက်ကို ဟောရာ၌ ရူပက္ခန္ဓာ စသော သဒ္ဒါ ကို ရ၏။ ဤသို့ ၂-နည်းရအောင် ပေးခြင်းသည် "ရူပက္ခန္ဓ-ဘာဝသင်္ခါတေန ရူပက္ခန္ဓဝစန သင်္ခါတေန စ" ဟူသော ဋီကာ ဖွင့်ခဲ့သည့်အတိုင်း ပေးခြင်းတည်း။

၂။ ခန္ဓာ ယတနာ ပဒေဟိ ဝါ (ပေ) ဓာတုသင်္ဂဟိတံ။ ။ဤ စကားဖြင့် "စက္ခု-ဝိညာဏ ဓာတုယာ" ကဲ့သို့သော စိတ်တချို့ကို ကတ္တားလုပ်၍ ဟောတော်မူအပ်သော တရားတို့၏ "သင်-ဟိတ အသင်္ဂဟိတ" ဖြစ်ပုံကို ပြ၏။ "စက္ခုဝိညာဏဓာတုယာ (ပေ) ဓာတုသင်္ဂဟေန အသင်္ဂဟိတာ" ဟူသော ပါဠိတော်၏ အရကောက်ကို သတိပြုပါ။

အသင်္ဂဟိတံ၊ အပ်။ ဝါ၊ တနည်း။ ခန္ဓာယတနုပဒေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ဝါ၊ တို့ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတံ၊ သည်။ ဟုတ္တာ ခာတုပဒေန၊ ဖြင့်။ ဝါ၊ ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတံ၊ အပ်။ တဿ (ခဲမ္မဇာတဿ)၊ ထို တရား သဘောကို။ (အသင်္ဂဟံ-ဌ် စပ်။) ခန္ဓာဒီဟိ၊ ခန္ဓာ အစရှိသော တရားတို့ဖြင့်။ အသင်္ဂဟံ၊ မသိမ်းယူ မရေတွက်ခြင်းကို။ ပုစ္ဆိတ္တာ၊ မေးတော်မူပြီး၍။ ဝိသဇ္ဇနံ၊ အဖြေကို။ (ဘဂဝတာ) ကတံ၊ ပြုတော်မူအပ်ပြီ။

ပန၊ ခေါက်။ တံ၊ ထို အဖြေသည်။ ရူပက္ခန္ဓာဒီသု၊ ရူပက္ခန္ဓာ အစရှိသော တရားတို့၌ (ရုပ် အားလုံး၊ ဝေဒနာ အားလုံးကို ရသော တရားတို့၌)၊ နယုဇ္ဇတိ၊ မသင့်။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) ဟိ၊ ခဲ့။ ရူပက္ခန္ဓေန၊ သည်။ (ရူပက္ခန္ဓသဒ္ဒါ၏ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာ ရုပ် အစုသည်။ ဝါ၊ ရူပက္ခန္ဓ သဒ္ဒါသည်။) ရူပက္ခန္ဓောဝ၊ ကိုသာ။ သင်္ဂဟိတော၊ အပ်၏။ သော့စ၊ ရူပက္ခန္ဓာသည် သိမ်းယူရေတွက်အပ်သော ထို ရူပက္ခန္ဓာသည်လည်း။ ရူပက္ခ-န္ဓေန၊ သည်။ အဓေကာဒသဟိ၊ အခဲ့အားဖြင့် တဆယ့်တပါးကုန်သော။ အာယတနခာတုဟိ၊ တို့ဖြင့်။ (သြဋ္ဌာရိကာယတန၊ ဓမ္မာယတန၊ သြဋ္ဌာရိက ခာတ်၊ ဓမ္မခာတ်တို့ဖြင့်။) အသင်္ဂဟိတောနာမ၊ မသိမ်းယူမရေတွက်အပ်သော တရား မည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိတော့။ ဝေဒနာက္ခန္ဓေန စ၊ သည်လည်း။ (ဝေဒနာက္ခန္ဓသဒ္ဒါ၏ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာ ဝေဒနာ အစုသည်လည်း။ ဝါ၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓ သဒ္ဒါသည်လည်း။) ဝေဒနာက္ခန္ဓောဝ၊ ကိုသာ။ သင်္ဂဟိတော၊ အပ်၏။ သောပိ၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာသည် သိမ်းယူ ရေတွက် အပ်သော ထို ဝေဒ-နာက္ခန္ဓာ သည်လည်း။ ဓမ္မာယတနဓမ္မခာတုဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတော နာမ၊ မသိမ်းယူ မရေတွက်အပ်သော ဝေဒနာက္ခန္ဓာ မည်သည်။ နတ္ထိ။

ဝေ၊ ဤသို့လျှင်။ အသင်္ဂဟိတတာယ၊ အသင်္ဂဟိတ အဖြစ်၏။ အဘာ-ဝတော၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ ဇောနိ (ပဒါနိ)၊ ဤ ရူပက္ခန္ဓာ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ ဟူသော တရားအစုတို့ကိုဝင်း။ အညာနိ၊ ရူပက္ခန္ဓာ ဝေဒနာက္ခန္ဓာတို့မှ အခြားကုန်သော။ ဝေရူပါနိ၊ ဤသို့ သဘောရှိကုန်သော။ မနာယတနဓမ္မာယတနာဒီနိ၊ အစရှိကုန်သော။ ဗဒါနိ စ၊ တရားအစုတို့ကိုဝင်း။ (ဤမသို့ ဝါရေ၊ ဤ ဒုတိယနုယနိဒ္ဒေသဝါရ၌။ နဂဟိတာနိ၊ ယူတော်မမူအပ်ကုန်။

၁။ တဿ (ပေ) အသင်္ဂဟံ။ ဤစကားဖြင့် "တေဓမ္မာ ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ ။ ပေ ။ အသင်္ဂဟိတာ၊ တေ ဓမ္မာ စတူဟိ ခန္ဓေဟိ (ပေ) အသင်္ဂဟိတာ" ကဲ့သို့သော ပုစ္ဆာ, ဝိသဇ္ဇနာ ကို ပြသည်။ ခာတုကထာ ညဝါအကောက်ကို ဆိုပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်များအတွက် ခက်ခဲသော အခိုင်ပွါယ် မရှိပါ။

ပန[1]၊ အနှယကား။ ယာနိ ပဒါနိ၊ အကြောင်တရားအစုတို့သည်။ အရှုပေန၊ နာမ်နှင့်။ အသမ္မိယံ၊ မရောနှောသော။ ရှုပေကဒေသံ၊ ရုပ်တစိတ်ကိုဌင်း။ အညေန၊ အခြားသောတရားနှင့်။ အသမ္မိယံ၊ သော။ ဝိညာဏေကဒေသဉ္စ၊ ဝိညာဉ်တစိတ်ကိုဌင်း။ ဒီပေန္တိ၊ ပြနိုင်ကုန်၏။ တာနိ (ပဒါနိ)၊ ထို တရား အစုတို့ကို။ (ရုပ်တချို့ စိတ်တချို့ကို ပြသော ထို တရား အစုတို့ကို။)ဣဒေ၊ ဤ ဒုတိယနယ နိဒ္ဒေသ ဝုါရဒ္ဓ။ ဂဟိတာနိ[2]၊ ဣဒံ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးကား။ (တတြ၊ထို စက္ခာယတနေန အစရှိသော စကားရပ်၌။ လက္ခဏံ၊ မှတ်သားအပ်သော သဘောတည်း။ တတြိဒံ လက္ခဏံကို ပြန်၍ အုပ်သည်။)

စ၊ ဆက်။ ပရိယောသာနေ၊ ဒုတိယ နယ ဆုံးခါနီး၌။ [မရဏကာလေ စုတိစိတ္တောပရိ သတ္တရသမစိတ္တာ- စသည်၌ မရဏကာလေကဲ့သို့ သမိပ္ပ္ဍပစာ။ ဒဿိတာနိ-၌ စပ်။] ဒသာယတနာ (ပေ) ဥပါဒါတိ၊ ဒသာယတနာ (ပေ) ဥပါဒါ ဟူ၍။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဥဒ္ဒါနဂါထာယ၊ ဥဒ္ဒါန်းဂါထာဖြင့် (အတ္ထက်ဖြစ်သော နောက် ကာလ၌ မပျောက်မပျက်အောင် စောင့်ရှောက်တတ်သော အကျဉ်းချုပ် ဂါထာဖြင့်။) ဒဿိတာနိ ဧဝ၊ ပြတော်မူအပ်ပြီး ကုန်သည်သာ။ [ဒသ၊ ဆယ်ပါးကုန်သော။ အာယတနာ၊ အာယတနတို့ဌင်း။ သတ္တရသ၊ ကုန်သော။ ဓာတုယော၊ ဓာတ်တို့ဌင်း။ သတ္တ၊ ကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာ၊ ဣန္ဒြေတို့ဌင်း။ အသညီဘဝေါ၊ အသညီဘဝဌင်း။ ကေဝေါကာရဘဝေါ၊ ကေဝေါကာရဘဝဌင်း။ ပရိဒေဝေါ၊ ပရိဒေဝဌင်း။ သနိဒဿနသပ္ပဋိဃံ၊ သနိဒဿနသပ္ပဋိဃပုဒ်ဌင်း။ အနိဒဿနံ၊ အနိဒဿနသပ္ပဋိဃပုဒ်ဌင်း။ ပုနရေဝ၊ တဖန် သနိဒဿနပုဒ်ဌင်း။ သပ္ပဋိဃံ၊ သပ္ပဋိဃပုဒ်ဌင်း။ ဥပါဒါ၊ ဥပါဒါ ပုဒ်ဌင်း။ (ဣတိ၊ သို့။ ဒွေစတ္တာလီသ ပဒါနိ၊ ၄၂-ပုဒ်တို့ကို။ ဣဒ၊ ဤ ဒုတိယ နယ နိဒ္ဒေသ ဝါရဒ္ဓ။ ဝုတ္တာနိ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။)

တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ထိုပုဒ်တို့၏ ဒုတိယနယဆုံးခါနီး၌ ဥဒ္ဒါန်းဂါထာဖြင့် ပြတော်မူအပ်ကုန်ပြီ၏ အဖြစ်ကြောင့်။) တေသံ၊ ထိုပုဒ်တို့၏။ ဝသေနေဝ၊

---

[1] ယာနိ ပန (ပေ) ဂတိ တာနိ။ ။ဤ ဒုတိယ နယ၌ စက္ခာယတန ကဲ့သို့ ရုပ် ခန္ဓာ တချို့ ကိုသာ အရကောက်ရသော ပုဒ်, စက္ခုဝိညာဏဓာတ်ကဲ့သို့ စိတ်တချို့ကိုသာ အရကောက်ရသော ပုဒ်တို့ကို ဟောတော်မူရပုံကိုဌင်း၊ ' ရုပ်ကို ကတ္တား လုပ်ရာ၌ ယေမျှော၏ အစွဲကို ခန္ဓာ တူ၍ အာယတနခတ် ကွဲသော တရားတို့ကို စွဲရပုံနှင့် စိတ်ကို ကတ္တားလုပ်၍ ဟောတော်မူရာ၌ ယေခမ္ဘာ၏ အစွဲကို ခန္ဓာ အာယတန တူ၍ ဓာတ်ကွဲသော တရားတို့ကို စွဲရပုံ ကိုဌင်း သိပါ။ ထို့ကြောင့် "ဒုမ္မာဟောဖို့၊ ရုပ်တချို့နှင့်၊ တချို့စိတ်ရ၊....ယေစွဲပြော်ပ်၊ ရုပ်ကခန်တူ၊ စိတ်ကမူကား၊ ဓတ္တုဓာတ်သာ" ဟု ဆရာတို့ မိန့်တော်မူကြသည်။

အပြားအားဖြင့်သာလျှင်။ သင်္ဂဟာ သင်္ဂဟေ၊ သင်္ဂဟ အသင်္ဂဟကို။ ဝေဒိ-တမ္ပေ၊ ၏။ ဟိ၊ ခဲ့။ ပဋ္ဌဝသေန၊ ပြဿနာ၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဤမသို့ ဝါရေ၊ ဤ ဒုတိယနယနိဒ္ဒေသဝါရဟု။ အာယတနဓာတုဝသေနေဝ၊ အာယတနဓာတ်တို့နှင့် စပ်သဖြင့်သာလျှင်။ သဒိသဝိသဇ္ဇနေ ၁၊ တူသော အဖြေရှိကုန်သော။ ဝိသတိ၊ နှစ်ဆယ်သော။ ဓမ္မေ၊ တရားတို့ကို။ သမောဓာနေတ္တာ၊ ပေါင်းတော်မူ၍။ ကောဝ၊ တပါးသော။ ပဌော၊ ကို။ ကတော၊ ပြီ။ [သြဠာရိကာယတန ၁၀-ပါး, သြဠာရိကဓာတ် ၁၀-ပါးအားဖြင့် ၂၀-သော တရားတို့ကို ပြဿနာတရပ် အဖြစ်ဖြင့် ပြုတော်မူအပ်ပြီ။ ပါဠိတော် ကြည့်ပါ။]

(သဒိသဝိသဇ္ဇနာယော၊ ကုန်သော။) သတ္တ၊ ကုန်သော။ ဝိညာဏဓာတုယော၊ ဝိညာဏဓာတ်တို့ကို။ သမောဓာနေတ္တာ၊ ၍။ ကောဝ၊ သော။ (ပဌော ကတော။) (သဒိသဝိသဇ္ဇနာနိ၊ ကုန်သော။) သတ္တ ဣန္ဒြိယာနိ၊ တို့ကို။ သမောဓာနေတ္တာ ကောဝ (ပဌော ကတော။) (သဒိသဝိသဇ္ဇနေ၊ ကုန်သော။) ဒွေ၊ ၂-ပါးကုန်သော။ ဘဝေ၊ ဘဝတို့ကို။ သမောဓာနေတ္တာ ကောဝ (ပဌော ကတော။) (သဒိသဝိသဇ္ဇနေန၊ သော။) ပရိဒေဝေန၊ ဖြင့်ရင်း။ (သဒိသဝိသဇ္ဇနေဟိ၊ ကုန်သော။) သနိဒဿနသပ္ပဋိဃေဟိ စ၊ တို့ဖြင့်ရင်း။ ကောဝ (ပဌော ကတော။) အနိဒဿနသပ္ပဋိဃေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ကောဝ (ပဌော ကတော။) [ဤ၌ တပုဒ်တည်းဖြစ်သော်ကြောင့် သဒိသဝိသဇ္ဇနေ-လိုက်ရန် မလို။] သနိဒဿနေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ကောဝ (ပဌော ကတော။) (သဒိသဝိသဇ္ဇနေဟိ၊ ကုန်သော။ သပ္ပဋိဃေဟိ စ၊ တို့ဖြင့်ရင်း။ ဥပါဒါဒါမမ္မေဟိ စ၊ တို့ဖြင့်ရင်း။ ကောဝ (ပဌော ကတော)။ ဣတိ၊ သို့။ အဋ္ဌ၊ ကုန်သော။ ပဌော၊ တို့ကို။ (ဘဂဝတာ) ကတာ၊ ကုန်ပြီ။

တေသု၊ ထို ရှစ်ပါးသော ပြဿနာတို့၌။ ခန္ဓာဒိဝိဘာဂေ၊ ခန္ဓာ အစရှိသည်တို့၏ အုတ္ထူးအပြားကို။ ဝေ၊ ဤဆိုအပ်လတ္တံ့သော နည်းဖြင့်။ ဝေဒိ-တမ္ပေ၊ ၏။ သေယ္ယထိဒံ၊ အဘယ်သို့ သိထိုက်သနည်း။ ဘာဝ၊ ဒုတိယပဌ စသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ။ (နိဒ္ဒိဋ္ဌေ၊ ညွှန်ပြတော်မူအပ်သော။) ပဌမပဌေ၊ ပဌမ-

---

၀။ သဒိသဝိသဇ္ဇနေ (၀ေ) သမောဓာနေတ္တာ။ ။စ-ဖော-စ-ဣ-စသည်ခဲ့ စက္ခာယတန စက္ခုဓာတ် တို့နှင့် ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတန, ဖောဋ္ဌဗ္ဗဓာတ်တို့ကို စ+ဖော ဟု ၂-မျိုး ခွဲထား သော်လည်း ဝိသဇ္ဇန ပြုသောအခါ "စတူဟိ ခန္ဓေဟိ ဒ္ဝီဟာယတနေဟိ အဋ္ဌဟိ ဓာတူဟိ အသင်္ဂဟိတာ"ဟု အဖြေတူသော်ကြောင့် တပေါင်းတည်းပေါင်း၍ ပြဿနာ တရပ် အဖြစ် ပြုတော်မူအပ်၏။ ထိုသို့ အဖြေတူသော်လည်း စ-အတွက် ယေဓမ္မာ တေဓမ္မာ အရ ရုပ် သဘောဝိသ ရသောကြောင့် တမျိုး၊ ဖော-အတွက် ရုပ် ပဋ္ဌဝိသ ရသော်ကြောင့် တမျိုး၊ ဤသို့ ၂-မျိုးခွဲ၍ စ+ဖော ဟု ဆောင်ပုဒ်ပြုတော်မူကြသည်။

ပြဿနာ၌။ စတူဟိ ခန္ဓေဟိတိ၊ စတူဟိ ခန္ဓေဟိ ဟူသည်ကား။ အရူပကွန္ဓေဟိ၊ နာမ်ခန္ဓာတို့ဖြင့်။ (အသင်္ခါတာ-၌ စပ်။) ဒ္ဒိဟာယတနေဟိတိ၊ ဟူသည်ကား။ စက္ခာယတနာဒီသု၊ စက္ခာယတန အစရှိကုန်သော ဩဠာရိကာ-ယတနတို့တွင်။ ကေကေန၊ တပါးတပါးသော အာယတနနှင့်။ သဒ္ဒိ၊ ကွ။ မနာယတနေန၊ မနာယတနဖြင့်။ (အသင်္ခါတာ-၌ စပ်။) အဋ္ဌဟိ ဓာတူဟိတိ၊ ဟူသည်ကား။ စက္ခုဓာတုအာဒီသု၊ စက္ခုဓာတ် အစရှိသော ဩဠာရိကဓာတ်တို့တွင်။ ကေကာယ၊ တပါးပါးသော ဓာတ်နှင့်။ သဒ္ဒိ၊ တကွ။ သတ္တဟိ၊ ကုန်သော။ ဝိညာဏဓာတူဟိ၊ ဝိညာဏဓာတ်တို့ဖြင့်။ (အသင်္ခါတာ-၌ စပ်။)

တတြ၊ ထို ပြဿနာတို့၌။ အယံ၊ ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့ကား။ နယော၊ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို ဆောင်ကြောင်းနည်းတည်း။ ဟိ၊ ခဲ့။ စက္ခာယတနေန၊ စက္ခာယတန သည်။ ခန္ဓသင်္ခေန၊ သိမ်းယူရေတွက်ကြောင်း ခန္ဓာဖြင့်။ ရူပကွန္ဓော၊ ကို။ သင်္ခါတော၊ အပ်၏။ သင်္ခါတော၊ သိမ်းယူရေတွက်အပ်ပြီးသော။ တသ္မိံ ရူပကွန္ဓေ၊ ၌။ ဝါ၊ တွင်။ အာယတနသင်္ခေန၊ ဖြင့်။ ဧကံ၊ တပါးသော။ စက္ခာယတန မေဝ၊ ကိုသာ။ သင်္ခါတံ၊ ၏။ သေသာနိ၊ စက္ခာယတန မှ ကြွင်းကုန်သော။ ဒသ၊ ကုန်သော။ အာယတနာနိ၊ ရုပ်အာယတန တို့ကို။ အသင်္ခါတာနိ၊ မသိမ်းယူ မရေတွက် အပ်ကုန်။ ဓာတု-သင်္ခေနပိ၊ ဖြင့်လည်း။ တေန၊ ထို စက္ခာယတနသည်။ ဧကာ၊ သော။ စက္ခုဓာတုယေव၊ ကိုသာ။ သင်္ခါတာ၊ ၏။ သေသာ၊ စက္ခုဓာတ်မှ ကြွင်းကုန်သော။ ဒသ၊ ကုန်သော။ ဓာတုယော၊ တို့ကို။ အသင်္ခါတာ။ ဣတိ၊ သို့။ တေန၊ ထို စက္ခာယတန သည်။ အသင်္ခါတာနိ၊ ကုန်သော။ ယာနိ ဒသာယတနာနိ၊ အကြင် ဆယ်ပါးသော အာယတန တို့သည်။ (သန္ဓိ။) တာနိ၊ ထို ဆယ်ပါးသော အာယတန တို့ကို။ ဒ္ဒိဟိ၊ ကုန်သော။ စက္ခာ-ယတန မနာယတနေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အသင်္ခါတာနိ။ တေန၊ ထို စက္ခာယတန သည်။ အသင်္ခါတာ၊ ကုန်သော။ ဒသ၊ ကုန်သော။ ယာပိ ဓာတုယော၊ တို့သည်လည်း။ (သန္ဓိ။) တာ၊ ထို ဆယ်ပါးသော ဓာတ်တို့ကို။ စက္ခုဓာတု-ယာစေဝ၊ ဖြင့်ရင်း။ သတ္တဟိ၊ ကုန်သော။ ဝိညာဏဓာတူဟိ စ၊ တို့ဖြင့်ရင်း။ အသင်္ခါတာ။ ဣတိ (အယံ)၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးကား။ နယော၊ တည်း။ ရူပါယတာနာဒီသုပိ၊ ရူပါယတန အစရှိသော ပုဒ်တို့၌လည်း။ ဧသေဝ နယော၊ တည်း။

၁၇၂။ ဒုတိယ ပဠေ၊ ဒုတိယ ပြဿနာ၌။ (ဝုတ္တံ-၌ စပ်။) ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ယာယ ကာယစိ၊ အမှတ်မထား တပါးပါးသော။ ဝိညာဏဓာတု-ယာ၊ သည်။ သင်္ခါတော၊ သော။ ဝိညာဏကွန္ဓော၊ သည်။ မနာယတ-နေန၊ ဖြင့်။ အသင်္ခါတော နာမ၊ မသိမ်းယူ မရေတွက် အပ်သော ဝိညာ-

ဏက္ခန္ဓာ မည်သည်။ နတ္ထိ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အာယတနသင်္ခေါနသင်္ခါ-
တာတိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။ ပန၊ ဆက်။ တတ္ထ၊ ဤ ဒုတိယပြဿနာ၌။
စတ္တာရိ ခန္ဓေဟိတိ၊ ကား။ ရူပါဒီဟိ၊ ရူပက္ခန္ဓာ အစရှိကုန်သော။ စတ္တာရိ၊
ကုန်သော။ (ခန္ဓေဟိ အသင်္ခါတာ။) ကောဒသဟာယတနေဟိတိ၊ ကား။
မနာယတန ဝဇ္ဇေဟိ၊ မနာယတန သည် ကြဉ်အပ်ကုန်သော။ (ကောဒသဟိ
အာယတနေဟိ အသင်္ခါတာ။) ဒ္ဝါဒသဟိ ဓာတူဟိတိ၊ ကား။ ယထာနုရူပါ၊
အကြင် အကြင် လျော်ကုန်သော။ [စက္ခုဝိညာဏ ဓာတ်ကို ကတ္တားပြုလျှင်
စက္ခုဝိညာဏ, ဓာတ်မှ တပါးသော ဆဝိညာဏဓာတ် ကို ပယ်၊ ဤသို့ စသည်
ဖြင့် ˘သင့်လျော်သလို ပယ်ရမည်ဟု ဆိုလိုသည်။] ဆ၊ ကုန်သော။ ဝိညာဏ-
ဓာတုယော၊ တို့ကို။ အပနေတ္တာ၊ ပယ်၍။ သေသာဟိ၊ ကုန်သော။ ဒ္ဝါဒသဟိ၊
ကုန်သော။ (ဓာတူဟိ အသင်္ခါတာ။) ဟိ၊ မှန်။ စက္ခုဝိညာဏဓာတုယာ၊
သည်။ စက္ခုဝိညာဏဓာတုယေ၀၊ ကိုသာ။ သင်္ခါတာ၊ အပ်ပြီ။ ဤတရာ၊
စက္ခုဝိညာဏ ဓာတ်မှ တပါးသော ဆဝိညာဏဓာတ်တို့ကို။ အသင်္ခါတာ၊
ကုန်။ [ဤ စကားမျိုးကို ဋီကာ ဆရာက မဆိုထိုက်ဟု ပယ်လေသည်။]
သောတဝိညာဏဓာတုအာဒီသုပိ၊ သောတဝိညာဏဓာတု အစရှိသော ပုဒ်တို့၌
လည်း။ ဧသေ၀ နယော၊ တည်း။

ဝ၇၃။ တတိယ ပဒေ၊ တတိယ ပြဿနာ၌။ စက္ခုန္ဒြိယာဒီနံ၊ စက္ခုန္ဒြိယ
အစရှိသော ပုဒ်တို့၏။ ဝိသဇ္ဇနံ၊ အဖြေသည်။ စက္ခာယတနာဒီ သဒ်သမေ၀၊
စက္ခာယတန အစရှိသော ပုဒ်တို့၏ အဖြေနှင့် တူသည်သာ။ ပန၊ အထူးကား။
ဤတွင်ဣန္ဒြိယ် ပုရိသိန္ဒြိယေသု၊ တို့၌။ ဓမ္မာယတနေန၊ နှင့်။ သဒ္ဒိံ၊ ကဒ။ ဒ္ဒေ၊
ကုန်သော။ အာယတနာနိ၊ မနာယတန, ဓမ္မာယတနတို့ကိုဌင်း။ ဓမ္မဓာတု-
ယာ၊ နှင့်။ သဒ္ဒိံ၊ ကဒ။ အဋ္ဌ၊ ကုန်သော။ ဓာတုယော စ၊ တို့ကိုဌင်း။
ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ [“ဒ္ဒိဟာယတနေဟိ, အဋ္ဌဟိ ဓာတူဟိ” ပုဒ်တို့၏အဖဲ့။]

ဝ၇၄။ စတုတ္ထပဒေ၊ ၌။ တိဟာယတနေဟိတိ၊ ကား။ ရူပါယတန-
ဓမ္မာယတန မနာယတနေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ (အသင်္ခါတာ။) ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း)
ဟိ၊ ခဲ့။ တေသု ဘဝေသု၊ ထို အသညာဘဝ, ဧကဝေါကာရဘဝ တို့၌။
ရူပါယတန ဓမ္မာယတနဝသေန၊ တို့၏ အပြားအားဖြင့်။ ဒ္ဒေ၀၊ ၂-ပါးသာ
လျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ အာယတနာနိ၊ တို့ကို။ တေဟိ၊ ထို အသညာဘဝ,
ဧကဝေါကာရ ဘဝတို့သည်။ သင်္ခါတာနိ၊ ကုန်၏။ သေသာနိ၊ ရူပါယတန-
ဓမ္မာယတန တို့မှ ကြွင်းကုန်သော။ နဝ၊ ကုန်သော။ ရူပအာယတနာနိ-
စက္ခု စသော ရုပ် အာယတန တို့သည်။ (ဟောန္တိ-၌ စပ်။) ဝါ၊ တို့ကို။
(အသင်္ခါတာနိ-၌ စပ်။) ဒ္ဒိဟိ၊ ကုန်သော။ တေဟေ၀ စ၊ ထို ရူပါယတန,
ဓမ္မာယတန တို့ ပင်လျှင်ဌင်း။ မနာယတနေန စ၊ ဌင်း။ ဤတိ၊ သို့။ တိဟိ၊
၃-ပါးကုန်သော အာယတန တို့ဖြင့်။ အသင်္ခါတာနိ နာမ၊ မသိမ်းယူ မရှေ

တွက်အပ် ကုန်သည်တို့ မည်သည်။ ဟောန္တိ။ [“တေဟေဝ (ပေ) တိဟိ” သည် တိဟာယတနေဟိ ၏ အကျယ် အဖွင့်တည်း။ နဝဟိ ဓာတူဟိတိ၊ကား။ ရူပဓာတု ဓမ္မဓာတူဟိ၊ တို့နှင့်။ သဒ္ဒိ ၊ ကွ။ သတ္တဟိ၊ ကုန်သော။ ဝိညာဏ ဓာတူဟိ၊ တို့ဖြင့်။ (အသင်္ဂဟိတာ။)

၁၇၅။ ပဠမပဒေ၊ ဠ။ ဒ္ဝိဟာယတနေဟိတိ၊ ကား။ ပဌမပဒံ၊ ပရိဒေ-ဝေန ဟူသော ပဌမပုဒ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ရည်ရွယ်တော်မူ၍။ သဒ္ဒါယတန-မနာယတနေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ (အသင်္ဂဟိတာ။ ဣတိ ဝတ္တမ္ဘံ၊ ဆိုထိုက်၏။) [သန္ဓာယ၏ စပ်ပုဒ်မရှိ၍ ထည့်သည်။] ဒုတိယပဒံ၊ သနိဒဿနသပ္ပဋိဃေဟိ ဓမ္မေဟိ ဟူသော ဒုတိယပုဒ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ရူပါယတနမနာယတနေတိ၊ တို့ ဖြင့်။ (အသင်္ဂဟိတာ၊ ဣတိ ဝတ္တမ္ဘံ။) ဓာတုယောပိ၊ တို့ကိုလည်း။ (ဝေဒိတမ္ဗာ-ဠ် စပ်။) တေသံယေဝ၊ ထို သဒ္ဒါယတန, ရူပါယတန တို့တွင်ပင်။ ဧကေ-ကေန၊ တပါးတပါးသော အာယတနနှင့်။ သဒ္ဒိ ၊ ကွ။ သတ္တ၊ ကုန်သော။ ဝိညာဏဓာတုယော၊ တို့ဟူ၍။ ဝေဒိတမ္ဗာ။

၁၇၆။ ဆဋ္ဌပဒေ၊ ဠ။ ဒသဟာယတနေဟိတိ၊ ကား။ ရူပါယတန-ဓမ္မာယတနဝဇ္ဇေဟိ၊ ရူပါယတန ဓမ္မာယတန တို့သည် ကြဉ်အပ်ကုန်သော။ (ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ သြဋ္ဌာရိကာယတန ၉-ပါး, မနာ-ယတန တို့ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ။) သောဋ္ဌသဟိ ဓာတူဟိတိ၊ ကား။ ရူပဓာတု-ဓမ္မဓာတုဝဇ္ဇေဟိ၊ ကုန်သော။ (သောဋ္ဌသဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ ၎ဝ၊ သြဋ္ဌာရိကာဓာတ် ၉-ပါး, သတ္တဝိညာဏ ဓာတ်တို့ဖြင့်ပင်။ အသင်္ဂဟိတာ။) ကထံ၊ အဘယ်သို့ မရေတွက်အပ်ကုန်သနည်း။ ဟိ၊ အဖြေကား။ (တနည်း) ဟိ၊ ခဲ့၏။ အနိဒဿနသပ္ပဋိဃာ၊ မြင်ခြင်းကားမရှိ, ထိပါးခြင်းနှင့်တကွ ဖြစ် ကုန်သော။ ဓမ္မာနာမ၊ တရားတို့မည်သည်။ နဝ၊ ကုန်သော။ သြဋ္ဌာရိကာ-ယတနာနိ၊ ရူပါရုံသည် ကြဉ်အပ်သော သြဋ္ဌာရိကာယတန တို့တည်း။ တေဟိ၊ အနိဒဿနသပ္ပဋိဃဓမ္မ တို့သည်။ ခန္ဓသင်္ဂဟေန၊ သိမ်းယူ ရေတွက် ကြောင်းခန္ဓာဖြင့်။ ရူပက္ခန္ဓေ၊ကို။သင်္ဂဟိတေ၊ သိမ်းယူ ရေတွက်အပ်ပြီးသော်။ အာယတနသင်္ဂဟေန၊ သိမ်းယူ ရေတွက်ကြောင်း အာယတနဖြင့်။ နဝ၊ ကုန်သော။ တာနိ ၎ဝ အာယတနာနိ၊ ထို ရူပါရုံသည် ကြဉ်အပ်သော သြဋ္ဌာရိကာယတန တို့ကိုပင်။ သင်္ဂဟိတာနိ၊ ကုန်၏။ ရူပါယတန ဓမ္မာယတ-နာနိ၊ တို့ကို။ အသင်္ဂဟိတာနိ၊ ကုန်။ ဓာတုသင်္ဂဟေနပါ၊ သိမ်းယူ ရေတွက် ကြောင်း ဓာတ်ဖြင့်လည်း။ နဝ၊ ကုန်သော။ တာ၎ဝဓာတုယော၊ ထို ရူပါရုံ သည် ကြဉ်အပ်သော သြဋ္ဌာရိကဓာတ်တို့ကိုပင်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။ ရူပဓာတုဓမ္မဓာတုယော၊ တို့ကို။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။ ဣတိ၊ သို့။ တေဟိ၊ အနိဒဿနသပ္ပဋိဃဓမ္မတို့သည်။ အသင်္ဂဟိတာနိ၊ ကုန်သော။ ဒ္ဝေ၊ ကုန်သော။ ယာနိအာယတနာနိ၊ အကြင် ရူပါယတန ဓမ္မာယတန တို့သည်။ (သန္တိ။)

တာနိ၊ ထို ရူပါယတန ဓမ္မာယတန တို့ကို။ (အသင်္ဂဟိတာနိ-၌ စပ်။) ရူပါ-ယတနဝဇ္ဇေဟိ၊ ကုန်သော။ နဝဟိ၊ ကုန်သော။ သြဋ္ဌာရိကာယတနေဟိ၊ တို့ဝင်း။ မနာယတနေန စ၊ ဝင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒသဟိ၊ ဆယ်ပါးသော အာယတန တို့ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာနိ၊ ကုန်။ တေဟိ၊ ထို အနိဒဿန သပ္ပဋိဃ ဓမ္မတို့သည်။ အသင်္ဂဟိတာနိ၊ ကုန်သော။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ ယာပိ ဓာတု-ယော၊ အကြင် ရူပဓာတ်, ဓမ္မ ဓာတ်တို့သည်လည်း။ (သန္ဓိ။) တာ (ပိ)၊ ထို ရူပဓာတ်, ဓမ္မ ဓာတ်တို့ကိုလည်း။ ရူပဓာတုဝဇ္ဇာဟိ၊ ကုန်သော။ နဝဟိ၊ ကုန်သော။ သြဋ္ဌာရိကဓာတူဟိ၊ တို့ဝင်း။ သတ္တဟိ၊ ကုန်သော။ ဝိညာဏ-ဓာတူဟိ စ၊ တို့ဝင်း။ ဣတိ၊ သို့။ သောဠသဟိ၊ တဆယ့်ခြောက်ပါးကုန်သော ဓာတ်တို့ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။

၁၃၇။ သတ္တမပဒေ၊ ၌။ ဒ္ဝိဟာယတနေဟိတိ၊ ကား။ ရူပါယတန-မနာယတနေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ (အသင်္ဂဟိတာ။) အဋ္ဌဟိ ဓာတူဟိတိ၊ ကား။ ရူပဓာတုယာ၊ နှင့်။ သဒ္ဒေ၊ ကို။ သတ္တဟိ၊ ကုန်သော။ ဝိညာဏဓာတူဟိ၊ တို့ဖြင့်။ (အသင်္ဂဟိတာ။)

၁၃၈။ အဋ္ဌမပဒေ၊ ၌။ ကောဒသဟာယတနေဟိတိ၊ ကား။ သပ္ပဋိဃ-ဓမ္မေ၊ တို့ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ (ဝတ္ထုဗ္ဗဒ-၌ စပ်။) ဓမ္မာယာနဝဇ္ဇေဟိ၊ ကုန်သော။ (ကောဒသဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ သြဋ္ဌာရိကာယတန ဆယ်ပါး,မနာယတန တို့ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ။ ဣတိ ဝတ္ထုဗ္ဗဒ-။) ဥပါဒါဓမ္မေ၊ ဥပါဒါဓမ္မ တို့ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတနဝဇ္ဇေဟိ၊ ကုန်သော။ (ကောဒသဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ သြဋ္ဌာရိကာယတန ၉-ပါး, မနာယတန ဓမ္မာယတန တို့ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ။ ဣတိ ဝတ္ထုဗ္ဗဒ-။) ဓာတ်သုပ်၊ ဓာတ်တို့၌လည်း။ ဧသေဝနယော၊ ပင်တည်း။ ပန၊ ဆက်။ ဏ္ဍေ၊ ဤ ဒုတိယ ပဋ္ဌ စသည်တို့၌။ (တနည်း) ဏ္ဍေ၊ ဤ ဒုတိယ နယနိဒ္ဒေသ၌။ အတ္ထယော-ဇနာ၊ အနက်တို့ကို ယှဉ်စေခြင်းကို။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်၌။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့် သာလျှင်။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

သင်္ဂဟိတေန အသင်္ဂဟိတပဒဝဏ္ဏနာ၊ သည်။

နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီးပြီ။

၁။ အတ္ထယောဇနာ ပနေတ္ထ။ ။"အနက်ချင်း ဆက်သွယ်၍ ယောဇနာပုံကို အောက်၌ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့် သိပါ"ဟူရာဝယ် ရှေးနိဿယ၌ ပဌမနယကို "အောက်"ဟု ဆို၏။ "ဏ္ဍေ"အရလည်း ဒုတိယနယအားလုံးကို စွဲ၏။ မိမိကား ပြဿနာရှစ်ရပ်တွင် ပဌမပြဿနာ၌ "တတြာယံ နယော"ဟု အပြည့်အစုံ ယောဇနာပုံကို ပြခဲ့၏၊ ထိုနည်းကိုပင် "ဟေဋ္ဌာ"ဟု ဆိုလိုပါသည်။ သို့ဖြစ်လျှင် "ဏ္ဍေ"အရကိုလည်း ဒုတိယပဋ္ဌ စသည်ကို စွဲရပါလိမ့်မည်။

၃-တတိယနယ

၆။သင်္ဂီတေန သင်္ဂီတပဒ အဖွင့်

ဝ၇၉။ ဣဒါနိ၊ သင်္ဂီတေန အသင်္ဂီတပဒကို အကျယ် ဝေဖန်တော်မူပြီးရာ ယခုအခါ၌။ အသင်္ဂီတေန သင်္ဂီတပဒံ၊ ကို။ ဘာဇေတုံ၊ အကျယ် ဝေဖန်တော် မူခြင်းငှါ။ ဝေဒနာဂ္ဂန္ဓေနာတိအာဒိ၊ အစ ရှိသော စကားတော်ကို။ (ဘဂဝတာ) အာရဒ္ဓံ၊ အပ်ပြီ။ တတြ၊ ထို ဝေဒနာဂ္ဂန္ဓေန အစရှိသော အသင်္ဂီတေနသင်္ဂီတနယနိဒ္ဒေသ၌။ [“တတြ၊ ထို အသင်္ဂီ-တေနသင်္ဂီတပဒ၌”ဟု ရှေးနိဿယ စွဲ၏။] ဣဒံ၊ ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့ကား။ လက္ခဏံ၊ မှတ်သားအပ်သော သဘောတည်း။ ဟိ၊ ခဲ့။ ဣမသ္မိံ ဝါရေ၊ ဤ တတိယနယ နိဒ္ဒေသဝါရ၌။ (ပုစ္ဆိတ္မာ ဝိသဇ္ဇနံ ကတံ-၌ စပ်။) ယံ (ဓမ္မ-ဇာတံ)၊ အကြင် တရားသဘောကို။ (ကေနစိ၊ တစုံတခုသော။ အသင်္ဂါဟ-ကေန၊ မသိမ်းယူ မရေတွက် တတ်သော ကတ္တားသည်။) ခန္ဓပဒေန၊ ခန္ဓာ ဟူသော တရား အဖို့အစုဖြင့်။ ဝါ၊ ခန္ဓပုဒ်ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတံ၊ အပ်သည်။ ဟုတ္မာ၊ ၍။ အာယတနခေါတုပဒေဟိ၊ အာယတန ခေါတ်ဟူသော တရားအဖို့ အစုတို့ဖြင့်။ ဝါ၊ အာယတနပုဒ် ခေါတုပုဒ်တို့ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတံ၊ အပ်၏။ တဿ (ဓမ္မဇာတဿ)၊ ထို တရားသဘောကို။ ခန္ဓာဒီဟိ၊ ခန္ဓာ အစရှိတို့ဖြင့်။ သင်္ဂဟံ၊ သိမ်းယူ ရေတွက်ခြင်းကို။ ပုစ္ဆိတ္မာ၊ ၍။ ဝိသဇ္ဇနံ၊ ကို။ (ဘဂဝတာ) ကတံ၊ အပ်ပြီ။

ပန၊ ဆက်။ တံ၊ ထို အဖြေသည်။ ရူပက္ခန္ဓဝိညာဏက္ခန္ဓစက္ခာယတနာ-ဒီသု၊ အဇရှိသော တရားတို့၌။ နုယုဇ္ဇတိ၊ မသင့်။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) ဟိ၊ ခဲ့။ ရူပက္ခန္ဓေန၊ သည်။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ နာမက္ခန္ဓာ တို့ကို။ ခန္ဓသင်္ဂဟေန၊ သိမ်းယူ ရေတွက်ကြောင်း ခန္ဓာဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ အပ်ကုန်။ တေသု၊ ထို မသိမ်းယူ မရေတွက်အပ် ကုန်သော တရားတို့တွင်။ (ဇေဓမ္မောပိ-၌ စပ်။) တေန၊ ထို ရူပက္ခန္ဓာသည်။ ဧကဓမ္မောပိ၊ တခုသော တရားလည်လည်း။ ဝါ၊ ကိုလည်း။ အာယတနခေါတုသင်္ဂဟေန၊ သိမ်းယူ ရေတွက်ကြောင်း အာယတန ခေါတ်ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတောနာမ၊ သိမ်းယူ ရေတွက်အပ်သော တရား မည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။

(အာစရိယ၊ အရှင် အဘိဓမ္မာဆရာ။) နနု၊ စောဒနာပါဠိးအုံ့။ (ကိုယ်၊ အာဘယ်သို့ စောဒနာအုံ့နည်း။) ဝေဒနာဒယော၊ အစရှိသော တရားတို့ကို။ ဓမ္မာယတနေန၊ သည်။ သင်္ဂဟိတာ၊ သိမ်းယူ ရေတွက်အပ်ကုန်သည် မဟုတ်ပါလော။ ဣတိ၊ ဤသို့ စောဒနာ ပါ၏။ (ဝေဒနာဒယော၊ တို့ကို။ ဓမ္မာ-ယတနေန၊ သည်။) သင်္ဂဟိတာ၊ အပ်ကုန်၏။ ပန၊ ထိုသို့ပင် သိမ်းယူ ရေတွက်အပ်ပါကုန်သော်လည်း။ ရူပက္ခန္ဓော၀၊ ရူပက္ခန္ဓာ တခုလုံးသည်ပင်။

နု ဓမ္မာယတနံ၊ ဓမ္မာယတန မဟုတ်။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) (ဣသ္မာ၊ ကြောင့်။ ရူပက္ခန္ဓောဝ၊ သည်ပင်။ နုဓမ္မာယတနံ၊ ဓမ္မာယတန မဟုတ် သနည်း။) ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ ရူပက္ခန္ဓတော၊ ရူပက္ခန္ဓာမှ (ရူပက္ခန္ဓာ ထဲမှ။) သုခုမရူပမတ္တံ၊ သုခုမရူပ်မျှသည် (သုခုမရူပ်မျှသာ)။ ဓမ္မာယတနံ၊ သို့။ ဘဇတိ၊ ကပ်ဝင်၏။ [တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ (ထိုသို့ ရူပက္ခန္ဓာထဲမှ သုခုမရူပ်မျှသာ ဓမ္မာယတန သို့ ကပ်ဝင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) ရူပက္ခန္ဓောဝ နု ဓမ္မာယတနံ။] တသ္မာ၊ ကြောင့် (ရူပက္ခန္ဓာ တခုလုံးက ဓမ္မာယတန မဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်)။ ["တသ္မာ"ထို၊ ဟိတ် ၏ ဖိုလ်၊ စွဲဆိုမြဲထုံးစံ" နှင့်အညီ ပေးသည်။] ယေ၊ အကြင် တရားတို့ကို။ (ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ သုခုမရူပ်သောဌာန နှိုင်းယှဉ်တရားတို့ကို။) ဓမ္မာယတနေန၊ သည်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။ တေ၊ ထို တရားတို့သည်။ ဝါ၊ တို့ကို။ ရူပက္ခန္ဓေန၊ သည်။ သင်္ဂဟိ-တာနာမ၊ သိမ်းယူရေတွက်အပ်ကုန်သော တရားတို့ မည်သည်။ နု (ဟောန္တိ)၊ မဖြစ်ကုန်။ [ဤ တိုင်အောင်သော စကားဖြင့် ဤ နယ ၌ ရူပက္ခန္ဓာ ၏ယူ ရခြင်း၏ အကြောင်းကို ပြသည်။]

ဝိညာဏက္ခန္ဓေနပိ၊ သည်လည်း။ ဣတရေ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာမှ တပါးကုန် သော။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ ရူပက္ခန္ဓာ,ဝေဒနာက္ခန္ဓာ,သညာက္ခန္ဓာ, သင်္ခါရက္ခန္ဓာတို့ကို။ အသင်္ဂဟိတာ၊ အပ်ကုန်။ တေသု၊ ထို လေးပါးသော ခန္ဓာတို့တွင်။ တေန၊ ထို ဝိညာဏက္ခန္ဓာသည်။ ဧကောပိ၊ တပါးသော ခန္ဓာ သည်လည်း။ ဝါ၊ ကိုလည်း။ အာယတန ဓာတုသင်္ဂဟေန၊ သိမ်းယူ ရေတွက် ကြောင်း အာယတန ဓာတ်ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတောနာမ၊ သိမ်းယူ ရေတွက်အပ် သော ခန္ဓာ မည်သည်။ နတ္ထိ။ ဝေ၊ သို့။ သင်္ဂဟိတတာယ၊ အာယတန ဓာတ်တို့ဖြင့် သိမ်းယူ ရေတွက် အပ်သည်၏ အဖြစ်၏။ အဘာဝတော၊ မရှိ ခြင်းကြောင့်။ တောနိ၊ ဤ ရူပက္ခန္ဓာ ဝိညာဏက္ခန္ဓာတို့ကိုဝင်း။ အညာနိ၊ ရူပက္ခန္ဓာ, ဝိညာဏက္ခန္ဓာတို့မှ အခြားကုန်သော။ ဧဝရူပါနိ၊ ဤသို့ သတော ရှိကုန်သော။ စက္ခာယတနာဒီနိ၊ အစရှိကုန်သော။ ပဒါနိ စ၊ ပုဒ်တို့ကိုဝင်း။ ဣမသ္မိံ ဝါရေ၊ ဤ တတိယနယနိဒ္ဒေသဝါရ၌။ (ဘဂဝတာ) နု ဂဟိတာနိ၊ အပ်ကုန်။ ပန၊ အနှယကား။ ယာနိ ပဒါနိ၊ အကြင် ဝေဒနာက္ခန္ဓာ အစ ရှိသော ပုဒ်တို့သည်။ ဝိညာဏေန ဝါ၊ ဝိညာဉ်နှင့်ဝင်း။ သြဠာရိကရူပေန ဝါ၊ သြဠာရိကရူပ်နှင့်ဝင်း။ အသမ္ဘိဿံ၊ မရောနှောသော။ ဓမ္မာယတနေကဒေသံ၊ ဓမ္မာယတန တစိတ်ကို။ ဒီပေန္တိ၊ ပြနိုင်ကုန်၏။ တာနိ (ပဒါနိ)၊ ထို ဝေဒနာက္ခန္ဓာ အစရှိသော ပုဒ်တို့ကို။ ဣဓ၊ တတိယနယနိဒ္ဒေသဝါရ၌။ (ဘဂဝတာ) ဂဟိတာနိ၊ ကုန်ပြီ။ (ဣဒံ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးကား။ လက္ခဏံ၊ တည်း။) "တတြိဒံ လက္ခဏံ"ဟူသော စကားကို ပြန်၍ အုပ်သည်။]

ဣဒံ၊ ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့ကား။ တေသံ၊ ထို ယူတော် မူအပ်ကုန်သော ပုဒ်တို့ ၏။ ဥဒ္ဒါနံ၊ ဥဒ္ဒါန်းတည်း။ တယော၊ ၃-ပါးကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ စေတသိက် ခန္ဓာ တို့သည်ရင်း။ တထာ၊ ထို ၃-ပါးကုန်သော။ သစ္စာ၊ သမုဒယသစ္စာ, နိရောဓသစ္စာ, မဂ္ဂသစ္စာ တို့သည်ရင်း။ သောဌသ၊ တဆယ့်ခြောက်ပါး ကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာနိ စ၊ ပသာဒိန္ဒြေ, မနိန္ဒြေသည် ကြဉ်အပ်သော ဣန္ဒြေတို့သည်ရင်း။ ပစ္စယာကာရေ၊ ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒ် ၌။ စုဒ္ဒသ၊ တဆယ့်လေးပါးကုန်သော ပုဒ်တို့သည်ရင်း။ [အဝိဇ္ဇာ သင်္ခါရ ဗဟု ဝေဒနာ တဏှာ ဥပါဒါန် ကမ္မဘဝ ဇာတိ ဇရာမရဏ သောက ဒုက္ခ ဒေါမနဿ ဥပါယာသ ပုဒ်တို့ကို ဆိုသည်။] ဥပရိ၊ အထက်၌။ စုဒ္ဒသ၊ တဆယ့်လေးပါးကုန်သော။ ပဒါနိ၊ ဣဒ္ဓိပါဒ စိတ္တ သည် ကြဉ်အပ်သော ပုဒ်တို့သည်ရင်း။ ဒသသု၊ ဆယ်ပါးကုန်သော။ ဂေါစ္ဆကေသု၊ ဂေါစ္ဆကတို့၌။ သမတိံသ၊ အတိက္ခ သုံးဆယ်သော။ ပဒါ၊ တရားကိုယ်သာ ရကောင်းသော ပုဒ်တို့သည်ရင်း။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ အထ၊ ထိုမှတပါး။ စူဠန္တရဒုကာ၊ စူဠန္တရဒုက်မှ။ ဒုဝေ၊ အပ္ပစ္စယ, အသခ်တ ၂-ပုဒ်တို့သည်ရင်း။ မဟန္တရာ၊ မဟန္တရဒုက်မှ။ အဋ္ဌ၊ ရှစ်ပါး ကုန်သော စေတသိက် ကိုသာ ရကောင်းသောပုဒ်, စေတသိက်နှင့် တကွ ဝိညာဏ်ဒွေးကိုပါ ရကောင်းသော ပုဒ်တို့သည်ရင်း။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ (ဣတိ၊ သို့။ တောနိ နဝုတိပဒါနိ၊ ဤ ၉၀-သော ပုဒ်တို့ကို။ ဣမသ္မိံ ဝါရေ၊ ဤ တတိယ နယ နိဒ္ဒေသဝါရ ၌။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဝုတ္တာနိ၊ အပ်ကုန်ပြီ။) ဣတိ (ဣဒံ)၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးကား။ (ဥဒ္ဒါနံ၊ တည်း။)

ပန၊ ဆက်။ တေသု ပဒေသု၊ ဤ ၉၀-သော ပုဒ်တို့တွင်။ သဒ္ဒိသဝိသဒ္ဒနာနိ၊ တူသော အဖြေရှိကုန်သော။ ပဒါနိ၊ တို့ကို။ ကေတော၊ တပေါင်းတည်း။ ကတ္တာ၊ ပြုတော်မူ၍။ သမ္ဘေဟိ၊ အလုံးစုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဒ္ဒါဒသ၊ ကုန်သော။ ပဒ္ဒာ၊ တို့ကို။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တာ၊ အပ်ကုန်ပြီ။ တေသု၊ ထို ၁၂-ပါးသော ပြဿနာတို့၌။ ဝေ၊ ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့သော နည်းဖြင့်။ ခန္ဓဝိဘာဂေါ၊ ခန္ဓာ အထူးအပြားကို။ ဝေဒိတမ္ဗော၊ ၏။ ပန၊ ကား။ အာယတန ဓာတူသု၊ တို့၌။ ဘေဒေါ၊ အထူးအပြားသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ [ဓမ္မာယတန ဓမ္မ ဓာတ်ချည်းသာဖြစ်၍ အထူးအပြား မရှိပါ–ဟူလို။] တတ္ထ၊ ထို တဆယ့် နှစ်ပါးသော ပြဿနာတို့တွင်။ တာဝ၊ ဒုတိယ ပြဿနာ စသည် တို့မှ ရှေးဦးစွာ။ (နိဒ္ဒိဋ္ဌေ၊ ညွှန်ပြတော် မူအပ်သော။) ပဌမ ပဒ္ဓေ၊ ၌။ တီဟိ ခန္ဓေဟိတိ၊ ကား။ ရူပသညာသင်္ခါရက္ခန္ဓေဟိ၊ ရူပက္ခန္ဓာ, သညာက္ခန္ဓာ, သင်္ခါရက္ခန္ဓာ တို့ဖြင့်။ (သင်္ဂဟိတာ၊ အပ်ကုန်၏။) ပန၊ ကား။ အာယတန-ဓာတုယော၊ တို့ကို။ ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတုဝေါ့ဏ၊ ဓမ္မာယတန, ဓမ္မဓာတ် တို့၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဝေဒိတမ္ဗာ၊ ကုန်၏။

. တတြ၊ ထိ ပြဿနာတို့၌။ အယံ၊ ကား။ နယော၊ အနက် အဓိပ္ပါယ်ကို ဆောင်ကြောင်းနည်းတည်း။ ဟိ၊ ခဲ့။ ဝေဒနာကွန္ဓေန၊ သည်။ နိဗ္ဗာနဥ္စ၊ ကိုဂုဏ်း။ သုခမရူပသညာသင်္ခါရာ စ၊ သုခုမရုပ် သညာ သင်္ခါရ တို့ကိုဂုဏ်း။ ခန္ဓသင်္ဂဟေန၊ ခန္ဓ သင်္ဂဟ ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်သည်။ ဟုတ္တာ၊ ၍။ အာယတနဓာတုသင်္ဂဟေန၊ အာယတနသင်္ဂဟဓာတုသင်္ဂဟဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။ တေသု၊ ထို နိဗ္ဗာန် သုခုမရုပ် သညာ သင်္ခါရတို့တွင်။ နိဗ္ဗာနံ၊ သည်။ ခန္ဓသင်္ဂဟံ၊ ခန္ဓာဖြင့် သိမ်းယူ ရေတွက် အပ်သည်၏ အဖြစ်သို့။ န ဂစ္ဆတိ၊ မရောက်။ သေသာ၊ နိဗ္ဗာန်မှ ကြွင်းကုန်သော သုခုမရုပ် သညာ သင်္ခါရတို့ သည်။ ရူပသညာသင်္ခါရကွန္ဒေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ သင်္ဂဟံ၊ သိမ်းယူရေတွက်အပ် ကုန် သည်၏ အဖြစ်သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ ပန၊ ကား။ အာယတနဓာတုသင်္ဂဟံ၊ အာယာတနသင်္ဂဟ ဓာတုသင်္ဂဟသို့။ နိဗ္ဗာနမ္ပိ၊ သည်လည်း။ ဂစ္ဆတေဝ၊ ရောက်သည်သာ။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ အသင်္ခတံ ခန္ဓတော ဌပေတ္တာ (ပေ) သင်္ဂဟိတာတိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ အပ်ပြီ။ ပန၊ ဆက်။ ဣဒေ၊ ဤ ပဌမ ပြဿနာ၌။ သညာကွန္ဓပဂ္ဂေ၊ သညာကွန္ဓာအဖို့၌။ သညာကွန္ဓံ၊ ကို။ အုပနေတ္တာ၊ ပယ်၍။ ဝေဒနာယ၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ တယော၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ ရူပကွန္ဓာ, ဝေဒနာကွန္ဓာ, သင်္ခါရကွန္ဓာတို့ကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။) သင်္ခါရာဒီသု၊ အစရှိသော တရားတို့၌။ သင်္ခါရကွန္ဓံ၊ ကို။ အပနေတ္တာ၊ ၍။ ရူပဝေဒနာသညာဝသေန၊ တို့၏ အပြားအားဖြင့်။ တယော၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ တို့ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။

၁၇၀။ ဒုတိယော၊ နိရောဓသစ္စေန ယော ဓမ္မော အစရှိသော ဒုတိယပြဿနာ၌။ စတ္တာဟိ ခန္ဓေဟိတိ၊ ကား။ ဝိညာဏဝဇ္ဇေဟိ၊ ဝိညာဉ်သည် ကြဉ်အပ် ကုန် သော။ (စတ္တာဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ အပ်ကုန်၏။) ဟိ၊ မှန်။ နိရောဓေန၊ နိရောဓ သစ္စာသည်။ တေ၊ ထို ရူပကွန္ဓာ, ဝေဒနာကွန္ဓာ, သညာကွန္ဓာ, သင်္ခါရကွန္ဓာ တို့ကို။ ခန္ဓ သင်္ဂဟေန၊ ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်သည်။ ဟုတ္တာ၊ ၍။ အာယတနဓာတုသင်္ဂဟေန၊ ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ အပ်ကုန်၏။

၁၇၁။ တတိယော၊ ဇိဝိတိန္ဒြိယေန ယော ဓမ္မော အစရှိသော တတိယ ပြဿနာ၌။ ဒ္ဝီဟိတိ၊ ကား။ ဝေဒနာသညာကွန္ဓေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ (သင်္ဂဟိတာ။) ဟိ၊ မှန်။ ရူပါရူပဇီဝိတိန္ဒြိယေန၊ ရုပ် ဇီဝိတိန္ဒြေ, နာမ်ဇီဝိတိန္ဒြေ သည်။ ဝေဒနာသညာဝိညာဏကွန္ဓာ စ၊ တို့ကိုလည်း။ ခန္ဓသင်္ဂဟေန၊ ဖြင့်။ အသင်္ဂ-ဟိတာ၊ အပ်ကုန်။ ပန၊ ဆက်။ တေသု၊ ထို ဝေဒနာကွန္ဓာ, သညာကွန္ဓာ, ဝိညာဏကွန္ဓာ တို့တွင်။ ဝေဒနာသညာဝ၊ တို့ကိုသာ။ အာယတနဓာတုသင်္ဂ-ဟေန၊ ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ အပ်ကုန်၏။ ဧတ္ထ၊ ကြောင့်။ ဝေဒနာ-

သညာကွန္ဓေဟိတိ၊ ဟူ၍။ (မယာ) ဝုတ္တံ၊ အပ်ပြီ။ ဣမိနာ ဥပါယေန၊ ဤ ကပ်၍ သိကြောင်း နည်းဖြင့်။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော ပြဿနာတို့၌။ ခန္ဓဘေဒေ၊ ခန္ဓာ တို့၏ အထူးအပြားကို။ ဝေဒိတမ္ဗော၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ ဣတော၊ ဤ တတိယပြဿနာမှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ (နောက်ဖြစ်သော စတုတ္ထ ပြဿနာ စသည်၌။) ခန္ဓာနံ၊ တို့၏။ နာမ မတ္တမေव၊ နာမည်မျှကိုသာ။ ဝက္ခာမ၊ ဆိုကုန်တော့အံ့။

၁၀၂။ စတုတ္ထေ၊ ဣတ္ထိန္ဒြိယေန ယေ ဓမ္မာ အစရှိသော စတုတ္ထပြဿနာ၌။ တီဟိ ခန္ဓေဟိတိ၊ ကား။ ဣတ္ထိန္ဒြိယ ပုရိသိန္ဒြိယေသု၊ တို့၌။ ဝေဒနာသညာ-သင်္ခါရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ (သင်္ဂဟိတာ။) ဝေဒနာ ပဋ္ဌကေ၊ ဝေဒနာပဋ္ဌာန်၌။ ရူပသညာသင်္ခါရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ (သင်္ဂဟိတာ။) သဒ္ဒိန္ဒြိယာဒီသု၊ သဒ္ဒိန္ဒြေ အစရှိကုန်သော။ ဖဿပရိယောသာနေသု၊ ဖဿ အဆုံးရှိသော တရားတို့၌။ ရူပဝေဒနာသညာကွန္ဓေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ (သင်္ဂဟိတာ။) ဝေဒနာယ၊ ပဋ္ဌိစ္စ-သမုပ္ပါဒဝယ် ပါဝင်သော ဝေဒနာ၌။ ဝေဒနာကွန္ဓသဒိသောဝ၊ ဝေဒ-နာကွန္ဓာ ၌ အဆုံး အဖြတ်နှင့် တူသည် သာလျှင် ဖြစ်သော။ (ဝိနိစ္ဆယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။) တဏှုပါဒါနကမ္မဘဝေသု၊ တဏှာ ဥပါဒါန် ကမ္မ ဘဝတို့၌။ သင်္ခါရကွန္ဓသဒိသောဝ၊ သင်္ခါရကွန္ဓာ ၌ အဆုံးအဖြတ်နှင့် တူသည် သာလျှင် ဖြစ်သော။ ဝိနိစ္ဆယော၊ သည်။ (ဟောတိ။)

၁၀၃။ ပဋ္ဌမေ၊ ဇာတိယာ ယေ ဓမ္မာ အစရှိသော ပဋ္ဌမ ပြဿနာ၌။ ဇာတိဇရာမရဏေသု၊ တို့၌။ ဇိဝိတိန္ဒြိယသဒိသောဝ၊ ဇိဝိတိန္ဒြေ ၌ အဆုံး အဖြတ်နှင့် တူသည်သာလျှင် ဖြစ်သော။ (ဝိနိစ္ဆယော ဟောတိ။) ပန၊ အထူးကား။ စျာနေန၊ သည်။ နိဗ္ဗာနံ၊ ကိုဌင်း။ သုခုမရူပံ၊ ကိုဌင်း။ သညာစ၊ ကိုဌင်း။ ခန္ဓသင်္ဂဟေန၊ ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ အပ်ကုန်သည်။ ဟုတ္ဝာ၊ ၍။ အာယတနဓာတုသင်္ဂဟေန၊ ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ အပ်ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံ၊ ထို သုခုမရူပ်, သညာ ဟူသော တရားအပေါင်းကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ရူပကွန္ဓသညာကွန္ဓာနံ၊ တို့၏။ ဝသေန၊ အပြားအားဖြင့်။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ တို့ကို။ ဝေဒိတမ္ဗာ၊ ကုန်၏။

၁၀၄။ ဆဋ္ဌေ၊ သောကေန ယေ ဓမ္မာ အစရှိသော ဆဋ္ဌ ပြဿနာ၌။ သောကာဒိတ္တယေ၊ သောက အစရှိသော တရား သုံးပါး အပေါင်း၌။ ဝေဒနာ-ယ၊ ၌။ သဒိသော၊ အဆုံးအဖြတ်နှင့်တူသော။ (ဝိနိစ္ဆယော ဟောတိ။) ဥပါ-ယာသာဒီသု၊ အစရှိသော တရားတို့၌။ သင်္ခါရသဒိသော၊ သင်္ခါရကွန္ဓာ၌ အဆုံး အဖြတ်နှင့် တူသော။ (ဝိနိစ္ဆယော ဟောတိ။) ပုန၊ တဖန်။ ဝေဒနာယ၊ ဖဿသတ္တကရာသိဝယ် ပါဝင်သော ဝေဒနာ၌။ ဝေဒနာကွန္ဓသဒိသော၊ ဧသော။ (ဝိနိစ္ဆယော ဟောတိ။) သညာယ၊ ၌။ သညာကွန္ဓသဒိသော၊ ဧသော။

(ဝိနိစ္ဆယော ဟောတိ။) စေတနာဒီသု၊ အစရှိသော တရားတို့၏။ သခ်ါရက္ခန္ဓ-သဒိသော၊ သော။ ဝိနိစ္ဆယော၊ သည်။ (ဟောတိ။) ဣမိနာ ဥပါယေန၊ ဤ ကပ်၍ သိကြောင်း နည်းဖြင့်။ သတ္တမပဏ္ဍာဒီသု၊ သတ္တမ ပြဿနာ အစရှိ သည်တို့၏။ သင်္ဂဟာသင်္ဂဟော၊ သင်္ဂဟ အသင်္ဂဟကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

အသင်္ဂဟိတေန သင်္ဂဟိတပဒ္ဒဝဏ္ဏနာ၊ သည်။

နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီးပြီ။

၄-စတုတ္ထ နယ

သင်္ဂဟိတေနသင်္ဂဟိတပဒ အဖွင့်

☰ ၁၉၁။ ဣဒါနိ၊ အသင်္ဂဟိတေန သင်္ဂဟိတပဒကို အကျယ် ဝေဖန်တော်မူပြီးရာ ယခုအခါ၌။ သင်္ဂဟိတေန သင်္ဂဟိတပဒံ၊ ကို။ ဘာဇေတုံ၊ ၎။ သမုဒယ သစ္စေနာတိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားတော်ကို။ (ဘဂဝတာ) အာရဒ္ဓံ၊ အပ်ပြီ။ တတ္ထ၊ ထို သမုဒယသစ္စေန အစ ရှိသော သင်္ဂဟိတေန သင်္ဂဟိတပဒနိဒ္ဒေသ၌။ ယံ[1] (ဓမ္မဇာတံ)၊ အကြင် တရားသဘောကို။ ခန္ဓာ-ဒီဟိ၊ ခန္ဓာ အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ (ခန္ဓာ,အာယတန,ဓာတ်တို့ဖြင့်။) သင်္ဂဟိတေန၊ သိမ်းယူ ရေတွက် အပ်သော တရားသည်။ ခန္ဓာဒိဝသေန၊ ခန္ဓာ အစရှိသည် တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ သင်္ဂဟိတံ၊ အပ်၏။ ပုန၊ တဖန်။ တသ္မေ (ဓမ္မဇာတသ)၊ ကိုပင်။ ခန္ဓာဒီဟိ၊ တို့ဖြင့်။ သင်္ဂဟံ၊ ခြင်းကို။ ပုစ္ဆိတ္မာ၊ မေးတော်မူ၍။ ဝိသဇ္ဇနံ၊ ကို။ ကတံ၊ အပ်ပြီ။

---

[1] ယံ ခန္ဓာဒိဟိ(ဓေ)ကတ္တံ။ ။"သမုဒယသစ္စေန ယေ ဓမ္မာ (ပေ) သင်္ဂဟိတာ၊ တေဟိ ဓမ္မေဟိ ယေ ဓမ္မာ (ပေ) သင်္ဂဟိတာ" ဤသို့ ပါဠိတော်၌ သင်္ဂဟိတေနသင်္ဂဟိတပဒ ဖြစ်သည်နှင့်အညီ သင်္ဂဟိတ ၂-ပုဒ်၏ ကတ္တား ၂-ပုဒ်, ကံ ၂-ပုဒ် ပါနေသည်ကို ရှေးဦးစွာ သတိပြုပါ။ ယံ-ဖြင့် သမုဒယ-သစ္စေန ကဲ့သို့သော တရားကို ညွှန်ပြ၏။ ခန္ဓာဒီဟိ သင်္ဂဟိတေနဖြင့် သမုဒယသစ္စာသည် သခ်ါရက္ခန္ဓာ, ဓမ္မာယတန, ဓမ္မဓာတ် စသည်တို့ဖြင့် သိမ်းယူရေတွက်အပ်သော သမု-ဒယသစ္စာသည် ကြည်အပ်သော သခ်ါရက္ခန္ဓာ ၄၉-ပါး စသည်ကို ပြ၏။ ခန္ဓာဒိဝသေန သင်္ဂဟိတံဖြင့် ထို သခ်ါရက္ခန္ဓာ ၄၉-ပါး စသည်တို့က ခန္ဓာ စသည်တို့၏အစွမ်းဖြင့် သိမ်းယူရေတွက်အပ်သော သမုဒယသစ္စာကဲ့သို့သော တရားကို ပြ၏။ ပုန တသ္မေ (ပေ) ကတံဖြင့် ထို သမုဒယသစ္စာကဲ့သို့သော တရားကို တဖန် "ကတ်ဟိ ခန္ဓေဟိ" စသည်ဖြင့် မေး၍ "ဧကေန ခန္ဓေန" စသည်ဖြင့် ဖြေတော်မူသည်။

. . တံ၊ ထို အဖြေသည်။ ခန္ဓာယတနဓာတ္တုသု၊ တို့တွင်။ ကေမ္ပိ၊ တပါးလည်း ဖြစ်သော။ သကလကောဌာသံ၊ အလုံးစုံသော အဖို့အစုကို။ ဂဟေတ္မာ၊ ယူ၍။ ဌိတပဒေသု၊ တည်သောပုဒ်တို့၌။ နု ယုဇ္ဇတိ၊မသင့်။ [“ရူပက္ခန္ဓာ ဖြစ်လျှင် ရုပ်အားလုံးကို, ဝေဒနာက္ခန္ဓာဖြစ်လျှင် ဝေဒနာအားလုံးကို” ဤသို့ စသည် ဖြင့် အလုံးစုံသော အဖို့အစုကို ယူနိုင်သော ရူပက္ခန္ဓ စသောပုဒ်, ဝေဒနာက္ခန္ဓ စသော ပုဒ်တို့၌ ဤအဖြေ မရနိုင်—ယူလို။] (ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံ ခန္ဓာ-ယတနဓာတ္တုသု ကေမ္ပိ သကလကောဌာသံ ဂဟေတ္မာ ဌိတပဒေသု နု ယုဇ္ဇတိ၊ နည်း။ ဟိ[1] (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ သကလေန၊ အလုံးစုံကို ဟောနိုင်သော။ ခန္ဓာဒိပဒေန၊ ရူပက္ခန္ဓ အစရှိသော ပုဒ်သည်။ ဝါ၊ ရူပက္ခန္ဓ အစရှိသော တရားအစုသည်။ (သင်္ဂဟိတံ နာမ-၌ စပ်။) ယံ[2]၊ အကြင် တရား အစုသည်။ အတ္တာနော၊ မိမိကို။ သင်္ဂါဟကံ၊ သိမ်းယူရေတွက်တတ်သော တရားကို။ သင်-ဏှိတ္မာ၊ သိမ်းယူရေတွက်ပြီး၍။ ပုန၊ တဖန်။ (တေန ခန္ဓာဒိပဒေန၊ ထို ခန္ဓာ အစရှိသော တရားအစုသည်။) တေနေဝ၊ ထို ခန္ဓာ အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့် ပင်။ သင်္ဂဟံ၊ သိမ်းယူရေတွက်အပ်သည်၏ အဖြစ်သို့။ ဂစ္ဆေယ္ယ၊ ရောက်ရာ-၏။ အညံ၊ သော။ ခန္ဓာဒိဝသေန၊ ခန္ဓာ အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ သင်္ဂဟိတံ နာမ၊ သိမ်းယူရေတွက်အပ်သည် မည်သော။ (တံ၊ ထိုသို့ သဘော ရှိသော တရားအစုသည်။) နတ္ထိ၊ မရှိ။ (တသ္မာ တံ ခန္ဓာယတနဓာတ္တုသု ကေမ္ပိ သကလကောဌာသံ ဂဟေတ္မာ ဌိတပဒေသု နု ယုဇ္ဇတိ။)

တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ထိုသို့ ခန္ဓာ အာယတန ဓာတ်တို့တွင် တပါးလည်း ဖြစ်သော အလုံးစုံသော အဖို့အစုကိုယူ၍ တည်သောပုဒ်တို့၌ ထို အဖြေ၏ မသင့်

---

[1] သကလေန (ပေ) နတ္ထိ။ ။ရုပ်အားလုံးကို ဟောနိုင်သော ရူပက္ခန္ဓပုဒ်သည် (မိမိက ရုပ်အားလုံးကို သိမ်းယူပြီး ဖြစ်သော ကြောင့်) ခန္ဓာ, အာယတန, ဓာတ်တို့ဖြင့် အခြား သိမ်းယူစရာတရား မရှိတော့၊ ဝေဒနာအားလုံးကို ဟောနိုင်သော ဝေဒနာက္ခန္ဓပုဒ်, သင်္ခါရက္ခန္ဓပုဒ် စသည်တို့က သိမ်းယူဖို့ရာ အခြား တရားမရှိပုံကိုလည်း ချေတွင်ကြည့်ပါ။

[2] ယံ အတ္တာနော (ပေ) ဂစ္ဆေယ္ယ။ ။အနိယမဝါကျတို့၏ ထုံးစံမှာ နိယမဝါကျ ကို အထူးပြုသော ဝိသေသန ဖြစ်၏။ ဥပမာ—“ယော ပန ဘိက္ခု (ပေ) မေထုနံ ဓမ္မံ ပဋိသေဝေယ္ယ၊ အယမ္ပိ ပါရာဇိကော ဟောတိ အသံဝါသော”၌ “ယော ပန ဘိက္ခု (ပေ) မေထုနံ ဓမ္မံ ပဋိသေဝေယ္ယ” သည် “သိက္ခာမချပဲ မေထုန်မှီဝဲသော ဤရဟန်းသည်လည်း”ဟု အယမ္ပိ-ကို အထူး ပြုသော ဝိသေသနဖြစ်သကဲ့သို့တည်း။ ထို့အတူ “ယံ အတ္တာနော (ပေ) ဂစ္ဆေယ္ယ” ဝါကျလည်း “(တံ) အညံ ခန္ဓာဒိဝသေန သင်္ဂဟိတံ နာမ”ကို အထူးပြုသော ဝိသေသန ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ယံ-စသော ဝါကျကို “တေန ခန္ဓာဒိပဒေန”ဟု ထည့်ပါ၌နှင့်တကွ မြန်မာပြန်သောအခါ-

သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) တထာရူပါနိ၊ ထိုသို့ သဘောရှိကုန်သော။ ပဒါနိ၊ တို့ကို။ ဣမယို့ ဝါရေ၊ ဤ စတုတ္ထနယနိဒ္ဒေသဝါရ ၌။ (ဘဂဝတော) နံ ဂဟိတာနိ၊ အပ်ကုန်။ ပန၊ အနွယဂ္ဂား။ ယာနိ ပဒါနိ၊ တို့သည်။ အညေန၊ သင်္ခါရမှ တပါး အခြားသော တရားနှင့်။ အသမ္မိဿံ၊ မရောနှော သော။ သင်္ခါရေဂဒေသံ ဝါ၊ သင်္ခါရ တစိတ်ကို သော်လည်း။ (အညေန၊ ဝေဒနာမှ တပါး အခြားသောတရားနှင့်။ အသမ္မိဿံ၊ သော။) ဝေဒနေဂ-ဒေသံ ဝါ၊ ဝေဒနာတစိတ်ကိုသော်လည်း။ (အညေန၊ သုခုမ ရူပ်မှ တပါး အခြားသော တရားနှင့်။ အသမ္မိဿံ၊ သော။) သုခုမရူပံ ဝါ၊ သုခုမ ရူပ်ကို သော်လည်း။ [ဤ၌ ကေဒေသ-သဒ္ဒါ မပါပုံကို သတိပြုခဲ့ပါ။ ဋီကာ ဖွင့်လိမ့်မည်။] (အညေန၊ သဒ္ဒ-မှ တပါး အခြားသော တရားနှင့်။ အသမ္မိဿံ၊ သော။) သဒ္ဒေဂဒေသံ ဝါ၊ သဒ္ဒ ရူပ် တစိတ်ကိုသော်လည်း။ ဒီပေန္တိ၊ ပြနိုင်ကုန်၏။ တာနိ၊ ထိုကဲ့သို့သော ပုဒ်တို့ကို။ ဣဓ၊ ဤ စတုတ္ထနယနိဒ္ဒေသ-ဝါရ ၌။ (ဘဂဝတာ) ဂဟိတာနိ၊ အပ်ကုန်။

ဣဒံ၊ ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့ကား။ တေသံ၊ ထိုပုဒ်တို့၏။ ဥဒ္ဒါနံ၊ တည်း။ ဒ္ဝေ၊ ကုန်သော။ သစ္စာ၊ သမုဒယ သစ္စာ, မဂ္ဂ သစ္စာ တို့ဝင်း။ ပန္နရသ၊ ကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာ၊ ဣတ္ထိန္ဒြေ, ပုရိသိန္ဒြေ, သုခိန္ဒြေ, ဒုက္ခိန္ဒြေ (ပေ) အညာ-တာဝိန္ဒြေတို့ဝင်း။ ကောဒသ၊ ကုန်သော။ ပဋ္ဌာနပဒါ၊ အဝိဇ္ဇာ, သင်္ခါရ, ဖဿ, တဏှာ, ဥပါဒါန်, ကမ္မဘဝ, သောက, ပရိဒေဝ, ဒုက္ခ, ဒေါမနဿ, ဥပါယာသ ဟူသော ပဋ္ဌာနပဒါ၌ပုဒ်တို့ဝင်း။ ပုန၊ တဖန်။ ဥဒ္ဒံ၊ အဝတ်၌။

"မိမိကို သိမ်းယူရေတွက်တတ်သော တရားအစုကို (မိမိက တဖန်)သိမ်းယူ-ရေတွက်၍ ထို ခန္ဓာ အစရှိသော တရားအစုသည် ခန္ဓာ အာယတန ဓာတ်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်ပင် သိမ်းယူအပ်သည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်သော အခြားသော ထို သင်္ခါတ တရားမည်သည် မရှိ"–

ဟု ဖြစ်၏။

ဧတေန ခန္ဓာဒိပဒေန ထည့်ရခြင်း။ ။ဋီကာ၌ "တေန ခန္ဓာဒိပဒေန"ကို ယှဉ်စေရ (ထည့်ရ)မည်ဟု ဆို၏။ မှန်၏–"သမုဒယသစ္စေန ယေ. ဓမ္မာ"စသည်ကို ပုံစံထုတ်၍ ကြည့်သောအခါ "သမုဒယသစ္စာသည် သိမ်းယူအပ်သော အခြားတရား" ဟူသည် သမုဒယသစ္စာကို ပြန်၍ သိမ်းယူလျက် ထို သမုဒယသစ္စာကိုပင် ခန္ဓာ, အာယတန, ဓာတ်တို့ဖြင့် ရေတွက်တတ်သော သင်္ခါရက္ခန္ဓာ ၄၉-ပါး ဖြစ်၏။ ဤ၌ လည်း ရူပက္ခန္ဓာသည် သိမ်းယူအပ်သော အခြား တရားဟူသည် ရူပက္ခန္ဓာကို ပြန်၍ သိမ်းယူလျက် ခန္ဓာ စသည်တို့ဖြင့် ရေတွက်နိုင်သော တရားတမျိုး ဖြစ်ရမ်း။ ထို့ကြောင့် "တေန ခန္ဓာဒိပဒေန"ဟု ထည့်ပါ၌ မပါလျှင် ထို အဓိပ္ပါယ် မဖြစ်နိုင်သောကြောင့် "အည့် ခန္ဓာဒိဝသေန သင်္ခါတံ နာမ နတ္ထိ"ဟု မဆိုသင့်ကြောင်းကို ဋီကာဆိုသည်။

ကောဒသ၊ ကုန်သော ဘတိပဋ္ဌာန်, သမ္မပ္ပဓာန်, အပ္ပမညာ, ဈာန်, ဗိုလ်, ဗောဇ္ဈင်, မဂ္ဂင်, ဖဿ, စေတနာ, အဓိမောက္ခ, မနသိကာရ တို့ဝင်း။ တိ ံ သဝိမ်၊ ၃၀-အပြားရှိသော။ ဂေါစ္ဆကပဒံ၊ တရားကိုယ်သာရကောင်းသော ဂေါစ္ဆက ပုဒ်ဝင်း။ ဣတိ (ဣမိနာ ပဘေဒေန)၊ ဤသို့သော အပြားအား ဖြင့်။ (ကေနသတ္တတိပဒါနိ၊ တခုယုတ် ခုနစ်ဆယ်သော ပုဒ်တို့ကို။) ဘွေ၊ ဤ စတုတ္ထနယနိဒ္ဒေသဝါရဉ်။ (ဘဂဝတာ ဝုတ္တာနိ။) ဣတိ (ဣဒံ)၊ ကား။ ဥဒ္ဒါနံ၊ တည်း။

ပန၊ ဆက်။ ဘွေ၊ ဤ စတုတ္ထနယနိဒ္ဒေသဝါရဉ်။ ပဌာ၊ တို့သည်။ ဒ္ဒေယော၊ နှစ်ပါးတို့သည်သာ။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တတ္ထ၊ ထို ၂-ပါးတို့၌။ ယံ ပဒံ၊ အကြင် သမုဒယသစ္စာ အစရှိသော ပုဒ်ကို။ ပုစ္ဆာယ၊ ၌။ ဝါ၊ ပုစ္ဆာအလို့ငှါ။ ဥဒ္ဒိဋ္ဌံ၊ ထုတ်ဆောင်တော် မူအပ်ပြီ။ တဒေဝ၊ ပုစ္ဆာ၌ ထုတ်ဆောင်တော် မူအပ်သော သမုဒယသစ္စာ အစရှိသော ထို ပုဒ်ကိုပင်။ ယေဟိ-ဧမ္မေဟိ၊ အကြင် သစ်္စာရကွန္ဓာ ၄၉-ပါး အစရှိသော တရားတို့သည်။ ခန္ဓာဒိ-ဝသေန၊ ခန္ဓာ အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ သင်္ဂဟိတံ၊ အပ်၏။ ဧတေမ္ဘေ၊ ထို သစ်္စာရကွန္ဓာ ၄၉-ပါး အစရှိသော တရားတို့ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ သမ္ဘတ္တ၊ အလုံးစုံသောပုဒ်တို့၌။ ကေန ခန္ဓေနာတိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားတော်ကို။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ အပ်ပြီ။ တတြ၊ ထို ကေန ခန္ဓေန အစရှိသော စကားရပ်၌။ အယံ၊ ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့ ကား။ နယော၊ အနက် အဓိပ္ပါယ်ကို ဆောင်ကြောင်း အစီအရင်တည်း။ ဟိ၊ ခဲ့။ သမုဒယသစ္စေန၊ သည်။ တဏှာဝဇ္ဇာ၊ တဏှာသည် ကြဉ်အပ်ကုန်သော။ သေသာ၊ သမုဒယ သစ္စာမှ ကြွင်းကုန်သော။ သစ်္စာ၊ ၄၉-ပါးသော သစ်္စာရတို့ကို။ ခန္ဓာဒိသင်္ဂဟေန၊ သိမ်းယူ ရေတွက်ကြောင်း ခန္ဓာ အစရှိသည်ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ အပ်ကုန်၏။ ပုန၊ တဖန်။ တေဟိ၊ ထို တဏှာသည် ကြဉ်အပ်ကုန်သော ၄၉-ပါးသော သစ်္စာရတို့သည်။ တဏှာဝ၊ သမုဒယ သစ္စာ ဟူသော တဏှာကိုပင်။ သင်္ဂ-ဟိတာ၊ အပ်၏။ သာတဏှာ၊ ထို သမုဒယ သစ္စာ ဟူသော တဏှာကို။ ပုန၊ တဖန်။ သစ်္စာရေဟေဝ၊ တဏှာသည် ကြဉ်အပ်သော ၄၉-ပါးသော သစ်္စာရ တို့သည်ပင်။ ခန္ဓာဒိသင်္ဂဟေန၊ ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ အပ်၏။ ဣတိ (အယံ)၊ ကား။ (နယော၊ တည်း။) သမ္ဘတ္ထ၊ အလုံးစုံသော ပုဒ်တို့၌။ ဧသေဝ (ဧသော ဧဝ)၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးသော အဝိအရင်သည်ပင်။ နယော၊ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို ဆောင်ကြောင်း အစီအရင်တည်း။

ပန၊ ဆက်။ ဘွေ၊ ဤ စတုတ္ထနယနိဒ္ဒေသဝါရဉ်။ အရူပဓမ္မပုစ္ဆာသု၊ နာမ်တရားတို့၏ ပုစ္ဆာတို့၌။ သစ်္စာရကွန္ဓော ဝါ၊ သည်သော်၎င်း။ ဝေဒ-နာကွန္ဓော ဝါ၊ သည်သော်၎င်း။ ဧကော၊ တပါ[illegible]သော။ ခန္ဓောနာမ၊ မည်

၏။ ရူပဓမ္မပုစ္ဆာသု၊ ရုပ်တရားတို့၏ ပုစ္ဆာတို့၌။ ရူပကွန္ဓော၊ သည်။ (ဧကော ခန္ဓော နာမ။) ပရိဒေဝပုစ္ဆာယ၊ ၌။ သဒ္ဒါယတနံ၊ သည်။ ဧကံ၊ သော။ အာယတနံနာမ၊ မည်၏။ သဒ္ဒဓာတု၊ သည်။ ဧကာ၊ သော။ ဓာတုနာမ၊ မည်၏။ သေသဒ္ဒာနေသု၊ ကြွင်းသော ဌာနတို့၌။ ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတု-ဝသေနေဝ၊ အစွမ်းဖြင့် သာလျှင်။ အတ္ထော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဤတို၊ အပြီးတည်း။

သင်္ဂီတေနသင်္ဂီတပဒဝဏ္ဏနာ၊ သည်။

နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီးပြီ။

၅-ပဏ္ဍိမနယ

အသင်္ဂီတေနအသင်္ဂီပဒ အဖွင့်

၁၉၃။ ဤဒါနိ၊ သင်္ဂီတေန သင်္ဂီတပဒကို အကျယ် ဝေဖန်တော်မူပြီးရာ ယခုအခါ၌။ အသင်္ဂီတေန အသင်္ဂီတပဒံ၊ ကို။ ဘာဇေတုံ၊ ဌါ။ ရူပကွန္ဓေနာတိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားတော်ကို။ (ဘဂဝတာ) အာရဒ္ဓံ၊ အပ်ပြီ။ တတ္ထ၊ ထို ရူပကွန္ဓေန အစရှိသော အသင်္ဂီတေန အသင်-ဂီတပဒနိဒ္ဒေ၌။ ယံ (ဓမ္မဇာတံ)၊ အကြောင် တရားသဘောကို။ ခန္ဓာဒီဟိ၊ ခန္ဓာ အစရှိသည် တို့ဖြင့်။ (ခန္ဓာ အာယတန ဓာတ်တို့ဖြင့်။) အသင်္ဂီတေန၊ မသိမ်းယူမရေတွက်အပ်သော တရားသည်။ ခန္ဓာဒီဝသေန၊ ခန္ဓာ အစရှိသည် တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတံ၊ မသိမ်းယူ မရေတွက်အပ်။ ပုန၊ တဖန်။ တသေဝ (ဓမ္မဇာတသေ)၊ ထို တရားသဘောကိုပင်။ ခန္ဓာဒီဟိ၊ ခန္ဓာ အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ အသင်္ဂဟံ၊ ခြင်းကို။ ပုစ္ဆိတ္တာ၊ ၍။ ဝိသဇ္ဇနံ၊ ကို။ (ဘဂဝတာ) ကတံ၊ အပ်ပြီ။ တံ၊ ထို အဖြေသည်။ (နယုဇ္ဇတိ-၌ စပ်။) ပဏ္ဍိကွန္ဓဂ္ဂါဟ-ကေသု၊ ခန္ဓာ ငါးပါးလုံးကို ယူနိုင်ကုန်သော။ ဒုက္ခသစ္စာဒီသု၊ အစရှိကုန်သော။ (ပဒေသု၊ တို့၌ဌင်း။) ဝိညာဏေန၊ နှင့်။ သဒ္ဒိ၊ ကဲ့။ သုခုမ-ရူပဂ္ဂါဟကေသု၊ သုခုမရုပ်ကို ယူနိုင်ကုန်သော။ အနိဒဿနအပ္ပဋိဃာဒီသု၊ အစရှိကုန်သော။ ပဒေသုစ၊ တို့၌ဌင်း။ နယုဇ္ဇတိ၊ မသင့်။

၁။ ပဏ္ဍိကွန္ဓ (၀) ဝိညာဏေန (၀) ဂ္ဂါဟကေသု။ ။ဤ စကားကို ထောက်၍ -

ဓာတုကထာ အချီးတို့၌ "စိတ္တသုခုမ်မဆုံ"ဟုဌင်း, "ခန္ဓာ တစိတ်သာတည်း"ဟုဌင်း ဆိုသည်။ "စိတ်နှင့် သုခုမ ရုပ်တို့ ဆုံလျက် ပါဝင်နေသော အနိဒဿနအပ္ပဋိဃ ကဲ့သို့သော ပုဒ်များကိုဌင်း, ခန္ဓာ ၅-ပါးလုံး ပါဝင်နေသော ဒုက္ခသစ္စာ တရားတို့ကိုဌင်း ဤ နယ၌ မတော်ပါ-ဟူလို။

ဟိ: မှန်။ (တနည်း) (ကသ္မာ တံ ပဋ္ဌာန္ဓဂ္ဂါဟကေသု ဒုက္ခသစ္စာဒီသု, ဝိညာဏေန သဒ္ဓိံ သုခုမရူပဂ္ဂါဟကေသု အနိဒဿနအပ္ပဋိဃာဒီသု ပဒေသု စ န ယုဇ္ဇတိ၊ နည်း။) ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ တာဒိသေန၊ ထိုကဲ့သို့ ရှုအပ်သော။ ပဒေန၊ ဒုက္ခသစ္စာ အစရှိသော ပုဒ်သည်။ (သင်္ဂဟ-ဋ္ဌ စပ်။) နိဗ္ဗာနံ၊ သည်။ ဝါ၊ ကို။ ခန္ဓသင်္ဂဟံမတ္တံ၊ ခန္ဓာဖြင့် သိမ်းယူရေတွက်ခြင်းမျှသို့။ ဝါ၊ သိမ်းယူ ရေတွက်ကြောင်း ခန္ဓာ မျှသို့။ နဂစ္ဆေယ္ယ၊ မရောက်ရာ။ သေသာ၊ နိဗ္ဗာန်မှကြွင်းကုန်သော။ ခန္ဓာဒီဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အသင်္ခါတဓမ္မာနာမ၊ မသိမ်းယူ မရေတွက် အပ်သော တရားတို့ မည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိကုန်။ (တသ္မာ တံ (ပေ) နယုဇ္ဇတိ။) တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ထိုသို့ ထို အဖြေ၏ ခန္ဓာ၀ါးပါးလုံးကို ယူနိုင်သော ဒုက္ခသစ္စာ အစရှိသောပုဒ်, ဝိညာဉ်နှင့်တကွ ဖြစ်သော သုခုမရူပ်ကို ယူနိုင်သော အနိဒဿနအပ္ပဋိဃ အစရှိသော ပုဒ်တို့ဟု မသင့်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) တထာရူပါနိ၊ ကုန်သော။ ပဒါနိ၊ ဒုက္ခသစ္စာ အစရှိသောပုဒ်တို့ကို။ ဣမသ္မိံ ဝါရေ၊ ဤ ပဋ္ဌမနယနိဒ္ဒေသ ဝါရဟု။ (ဘဂ ဝတာ) နဂဟိတာနိ၊ အပ်ကုန်။ ပန၊ အနှယကား။ ယာနိ (ပဒါနိ)၊ တို့သည်။ ပဋ္ဌာန္ဓေ၊ ခန္ဓာ ၀ါးပါးတို့ကိုဟု။ သုခုမရူပေန၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကာ။ ဧကေ-တောဃ ဘပေါင်းတည်း။ ဝိညာဏဋ္ဌ၊ ကိုဟု။ နဒီပေန်ဒီ၊ မပြုနိုင်ကုန်။ တာနိ (ပဒါနိ)၊ တို့ကို။ ဣဒ၊ ဤ ပဋ္ဌမနယနိဒ္ဒေသ ဝါရဟု။ နဂဟိတာနိ၊ အပ်ကုန်။

ဣဒံ၊ ကား။ တေသံ၊ ထို ပုဒ်တို့၏။ ဥဒ္ဒါနံ၊ တည်း။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ တို့ကိုဟု။ (ဥတ္တရ-ဋ္ဌ စပ်။) တထာ၊ ထို့အတူ အလုံးစုံကုန်သော။ အာယတနဓာတုယော၊ တို့ကိုဟု။ သစ္စတော၊သစ္စာမှ။ တယော၊ ကုန်သော။ (ပဒါနိ၊ သမုဒယသစ္စာ အစရှိသော ပုဒ်တို့ကိုဟု။) သဗ္ဗာနိပိ၊ အလုံးစုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ တို့ကိုဟု။ ပဋ္ဌိစ္စတော၊ ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒ်၌။ တေဝီသတိ၊ သော။ (ပဒါနိ၊ အဝိဇ္ဇာ အစရှိသော ပုဒ်တို့ကိုဟု။) ပရ-တော၊ နောက်၌။ သောဠသ၊ ကုန်သော။ ပဒါ၊ သတိပဋ္ဌာန် အစ ရှိသော ပုဒ်တို့ကိုဟု။ တိကေ၊ တိက်၌။ တေစတ္တာလီသကံ၊ လေးဆယ့်သုံးပါး သော။ (ပဒါနိ၊ ကုသလာဓမ္မာ အစရှိသော ပုဒ်တို့ကိုဟု။) ဂေါ့ဌကေ၊ ဂေါ့ဌက၌။ သတ္တတိ၊ ခုနစ်ဆယ်လည်း ဖြစ်သော။ ဒွေ၊ နှစ်ပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ (ပဒါနိ၊ ဟေတုဓမ္မာ အစရှိသော ပုဒ်တို့ကိုဟု။) စူဠန္တရေ၊ စူဠန္တရဒုက်၌။ သတ္တ၊ ကုန်သော။ ပဒါ၊ အပ္ပစ္စယာဓမ္မာ အစရှိသောပုဒ်တို့ကိုဟု။ မဟန္တရေ၊ မဟာန္တရဒုက်၌။ ဝုတ္တာ၊ အပ်ကုန်သော။ အဋ္ဌာရသ၊ ကုန်သော။ ပဒါ၊ သာရမ္မဏာဓမ္မာ အစရှိသော ပုဒ်တို့ကိုဟု။ တတော၊ ထို မဟာန္တရဒုက်မှ။ ပရံ၊ နောက်ဖြစ်သော ပိဋ္ဌိဒုက်၌။ အဋ္ဌာရသေव၊ တဆယ့်

ရှစ်ပါးပင်လျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ (ပဒါနိ၊ ဒသနေန ပဟာတမ္ဘာ ဓမ္မာ အစ ရှိသော ပုဒ်တို့ကိုဟုဆိုး။) ဤတမ္ဘာ၊ သိထိုက်ကုန်၏။ သေသာ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော ပုဒ်တို့မှ ကြွင်းကုန်သော ပုဒ်တို့ကို။ ဣဓ၊ ဤ ပဋ္ဌမနယနိဒ္ဒေသ၀ါရ၌။ (ဘဂ၀တာ) နဘာသိတာ၊ အပ်ကုန်။ ဣတိ (ဣဒံ)၊ ကား။ (ဥဒ္ဒါနံ၊ တည်း။)] "သစ္စတော တယော" စသည်တို့၏ သရုပ်အရကို "ရူ-ဝေ-ဝိ-စ-သ-အ" ဟူသော ဆောင်ပုဒ်၏ အကျယ် အကောက်ကို ရလျှင် သိနိုင်ပါသည်။]

ပန၊ ဆက်။ ဣဒေ၊ ဤ ပဋ္ဌမနယနိဒ္ဒေသ၌။ ပဋ္ဌာ၊ ပြဿနာ တို့သည်။ ၀ါ၊ သီစေခြင်းငှါ အလိုရှိအပ်သော အနက်တို့သည်။ သဒ္ဒိသ၀ိသဇ္ဇနာနိ၊ တူသော အဖြေ ရှိကုန်သော ပုဒ်တို့၏။ ၀သေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ သမောဓာနေ-တွာ၊ ပေါင်း၍။ ကတေဟိ၊ ပြုအပ်ကုန်သော ပြဿနာတို့နှင့်။ သဒ္ဒိ၊ ကဒ။ သဗ္ဗေပိ၊ အလုံးစုံသော ပြဿနာတို့သည်လည်း။ စတုတ္ထိ သ၊ သုံးဆယ့်လေးပါးသည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တတ္ထ၊ ထို ပြဿနာတို့၌။ ယံ ပဒံ၊ အကြင် ပုဒ်ကို။ ပုစ္ဆာယ၊ ပုစ္ဆာ၌။ ၀ါ၊ အလို၀ယ်ငှါ။ ဥဒ္ဒိဋ္ဌံ၊ ထုတ်ဆောင်တော်မူအပ်ပြီ။ တဒေ၀၊ ထို ပုစ္ဆာအလို၀ယ်ငှါ ထုတ်ဆောင်အပ်သော ပုဒ်ကိုပင်။ ယေဟိ (ဓမ္မေဟိ)၊ အကြင် တရားတို့သည်။ ခန္ဓာဒီဟိ၊ တို့ဖြင့်။ (ခန္ဓာအာယတန ဓာတ်တို့ဖြင့်။) အသင်္ခတံ၊ အပ်။ တေ ဓမ္မေ၊ ထို တရားတို့ကို။ သန္ဓာယ၊

၁။ ပဋ္ဌာ၀ေနေတ္ထ (ပေ) စတုတ္ထိ သ။ ။ကထေတုကမ္မတာ ပုစ္ဆာကို ပြုရာ၌ ၀ဒန္တ ပုဂ္ဂိုလ်က သိစေခြင်းငှါ အလိုရှိအပ်သော အနက်ကို "ပဋ္ဌ"ဟု ခေါ်၏။ သုဏန္တ ပုဂ္ဂိုလ်က သိလိုရှိ မေးရာ၌ကား သိခြင်းငှါ အလိုရှိအပ်သော အနက်ကို "ပဋ္ဌ"ဟု ခေါ်၏။ ထို့ကြောင့် ဤနေရာ၌ "ရူပက္ခန္ဓေနယေ ဓမ္မာ (ပေ) တေ ဓမ္မာ ကေန ခန္ဓေန ကေနာယတနေန သင်္ဂဟိတာ အသင်္ခတာ"တိုင်အောင်သော စကားရပ်အားလုံးကို ဘုရားရှင်က သိစေလိုရှိ မိန့်တော်မူအပ်သောကြောင့် "ပဋ္ဌ(ပြဿနာ)တရပ်"ဟု မှတ်ပါ။ [ရူပက္ခန္ဓေနာတိ-အာဒိ သမ္ဗန္ဓမို့ ၀ါ ဝိညာဏေတို့ ဣစ္ဆိတဘာ၀ေန (ပဋ္ဌ၏ အနက်ပြု) ၀စန် ပဋ္ဌာ၀ေတော ပုစ္ဆာ၊ တေနာဟ အဋ္ဌကထာယံ "ပဋ္ဌာ၀ေနေတ္ထ (ပေ) စတုတ္ထိ သ ဟောန္တိ"တိ။-အနု။]

၂။ သဒ္ဒိသ၀ိသဇ္ဇနာနိ (ပေ) သန္တိ။ ။ပါဠိတော်၌ ဝိသဇ္ဇနလည်း တူ, နီးကပ်လည်း နီးကပ်နေသော ပုဒ်များကို တုပ်ပေါင်းတည်း ပြုထား၏။ နီးကပ်သော်လည်း သဒ်သ၀ိသဇ္ဇန မတူတော်သော ပုဒ်များ ကိုကား တပါးစီ အသီး အသီး ဝိသဇ္ဇန ပြုထား၏။ ပေါင်း၍ ပြုရာ၌ အပေါင်းတစုကို "ပြဿနာတရပ်"ဟု မှတ်ပါ။ ဤသို့ ပေါင်းအပ်သော ပြဿနာ, မ-ပေါင်းအပ်သော ပြဿနာ, ဤ ၂-ရပ်ကို ရေတွက်ရာ၌ စတုတ္ထိ သ ရှိသည်ဟု ဆိုသည်။ ယခု စာအုပ်များ၌ကား, ပဋ္ဌတ္ထိ သ ရှိနေပါသည်။ [ဤသို့ ၃၅-ပါး ဖြစ်ရပုံကို ဋီကာ နှိုင်းယှဉ် အဓိပ္ပါယ်၌ မှတ်ချက် ပြုထား၏။]

၍။ ကေန ခန္ဓေနာတိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားတော်ကို။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ အပ်ပြီ။

တတြ၊ ထိုပြဿနာတို့၌။ [ရှေးနိဿယဝယ် "ပဌမပဋ္ဌာ၌"ဟု ပေး၏။] အယံ၊ ကား။ နယော၊ တည်း။ ဟိ၊ ခဲ့။ ရူပက္ခန္ဓေန၊ သည်။ (ပဌမ ပုစ္ဆာ၌ ပါဝင်သော ရူပက္ခန္ဓာသည်။) စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ တို့ကိုရင်း။ နိဗ္ဗာနဉ္စ၊ ကိုရင်း။ ခန္ဓသင်္ဂဟေန၊ ဖြင့်။ အသုဂ်ဟိတာ၊ အပ်ကုန်။ ပန၊ ကား။ အာယတန ဓာတုသင်္ဂဟေန၊ ဖြင့်။ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာ-ဏက္ခန္ဓာ ကို။ ဌပေတ္ဝာ၊ ထား၍။ အဝသေသာ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာမှ ကြွင်း ကုန်သော ခန္ဓာ ၃-ပါး နိဗ္ဗာန်တရားတို့ကို။ သင်္ဂဟိတာ၊ အပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (ထိုသို့ ဝိညာဏက္ခန္ဓာမှ ကြွင်းကုန်သော ခန္ဓာ ၃-ပါး နိဗ္ဗာန် တရားတို့၏ အသင်္ဂဟိတ မဖြင့်ပဲ သင်္ဂဟိတ ၏ အဖြင့်ကြောင့်။) ဝိညာဏ-မေဝ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာ တပါးသည်သာ။ [၉၀-ဖြင့် ကျန် ခန္ဓာ ၃-ပါးနှင့် နိဗ္ဗာန်တရားကို ကန့်သည်။] တိဟိပိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓသင်္ဂဟာဒိဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတံ နာမ၊ မသိမ်းယူ မရေတွက် အပ်သည် မည်၏။ ပုန၊ တဖန်။ (ပြန်၍။) တေန ဝိညာဏေန၊ သည်။ နိဗ္ဗာနေန၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ စတ္တာ-ရော၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ တို့ကို။ ခန္ဓာဒိသင်္ဂဟေန၊ ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ အပ်ကုန်။ သခဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ တေ၊ နိဗ္ဗာန်နှင့်တကွ ခန္ဓာ ၄-ပါး ထို တရားတို့ကို။ ပုန၊ တဖန်။ ဝိညာဏေနေဝ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာ သည်ပင်။ ခန္ဓာဒိသင်္ဂဟေန၊ ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ အပ်ကုန်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာဖြင့်။ ကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ မနာယတန ဖြင့်။ သတ္တဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ ဝိညာဏ ဓာတ်တို့ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာနာမ၊ မသိမ်းယူ မရေတွက်အပ် ကုန်သော တရားတို့ မည်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။

၁။ ရူပက္ခန္ဓေန (ပေ) ဟောန္တိ။ ။"ယံ ပုစ္ဆာယ ဥဒ္ဒိဋ္ဌံ ပဒံ"စသော အကျဉ်း ကို အကျယ်ပြသော စကားတည်း။ ထိုသို့ ပြုရာ၌ ပဌမပုစ္ဆာကို ဥဒါဟရဏ်အဖြစ်ဖြင့် ပြလိမ့်မည်။ ရူပက္ခန္ဓေနသည် ပုစ္ဆာယ ဥဒ္ဒိဋ္ဌပဒ(ပြဿနာအလို့ငှါ ထုတ်အပ်သော ပုဒ်)တည်း။ [ပုစ္ဆာယကို "ပုစ္ဆနတ္ထံ"ဟု အနုဋ္ဌီကာ ဖွင့်သည်။] သို့သော် ပုစ္ဆာတရပ်လုံးနှင့် ဆိုင်သောကြောင့် "ပုစ္ဆာ၌"ဟု လည်း ပေးပါ။ ဝိညာဏမေဝ တိဟိ (ပေ) အသင်္ဂဟိတံ နာမ သည် "တဒေဝ ယေဟိ (ပေ) အသင်္ဂဟိတံ"၏ အကျယ်တည်း။ "ပုန တေန ဝိညာဏေန သဒ္ဓိံ (ပေ) အသင်္ဂဟိတာ"မှစ၍ "အသင်္ဂဟိတာ နာမ ဟောန္တိ"တိုင်အောင်သော စကားရပ် သည် "တေ ဓမ္မေ သန္ဓာယ ကေန ခန္ဓေနာတိ အာဒိ ဝုတ္တံ"ဟူသော အကျဉ်း၏ အကျယ်စကားရပ်တည်း။

၊ အ'ထ ၀ ၀ ၁ ၊ ထို့ပြင် တနည်းကား။ ရူပကွန်ရှေ့နှ၊ သည်။ ယခေတံ ဝိညာဏ-မေ ၀ ၊ အကြင် ဝိညာဉ်ကိုသာ။ တီဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာဒိသင်ဟေဟိ၊ သိမ်းယူ ရေတွက်ကြောင်း ခန္ဓာ အစရှိသည် တို့ဖြင့်။ အသင်ဟိတံ၊ အပ်။ တေဟိပိဝိညာဏမေ့မှေဟိ၊ ထို ဝိညာဉ် တရားတို့သည်လည်း။ တေ ရူပမမ္မာ ၀ ၊ ထို ရူပ် တရားတို့ကိုသာ။ ၂ ဝေ-ဖြင့် ပဌမ နည်းကဲ့သို့ ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ နိဗ္ဗာန်တရားတို့ကို မယူရဟု ကန့်သည်။] တီဟိ၊ ကုန်သော။ သင်ဟေဟိ၊ သိမ်းယူ ရေတွက်ကြောင်း ခန္ဓာအာယတန ဓာတ်တို့ဖြင့်။ အသင်ဟိတာ၊ အပ်ကုန်။ ပုန၊ တဖန်။ တေမ္မာ၊ ထို ရူပ် တရားတို့ကို။ ဝိညာဏေနေ ၀ ၊ ဝိညာဏ်ကွန်ရှာ သည်ပင်။ တီဟိ၊ ကုန်သော။ သင်ဟေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အသင်ဟိ-တာ၏၊ အပ်ကုန်။ ဝိညာဏဠ၊ သည်လည်း။ ခန္ဓတော၊ အားဖြင့်။ ဧကော၊ သော။ ဝိညာဏကွန်ရှော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အာယတနတော၊ အား ဖြင့်။ ဧကံ၊ သော။ မနာယတနံ၊ သည်။ (ဟောတိ။) ဓာတုတော၊ အားဖြင့်။ သတ္တ၊ ကုန်သော။ ဝိညာဏဓာတုယော၊ တို့သည်။ (ဟောန္တိ။) တသ္မာ၊

၁။ အ'ထ ၀ ၀ ၁ ။ ။ဤ နည်းခ်ိုလည်း ပါဠိတော်ဝယ် လာသော "ဧကေန ခန္ဓေန ဧကေနာယတနေန သတ္တဟိ ဓာတူဟိ အသင်ဟိတာ" ဟူသော အဖြေအတိုင်းရှု၏။ ထို့ကြောင့် တနည်းဖွင့်ပြသည်။ ရှေ့နည်းခ်ိ "တေဟိ ဓမ္မေဟိ ယေ ဓမ္မာ"ခ်ိ ယေဓမ္မာ အရ ၀ ယ် နိဗ္ဗာန်နှင့်တကွ ခန်ဓာ ၄-ပါးရှု၏။ ဤနည်းခ်ိကား ယေ ဓမ္မာ အရ ၀ ယ် မူလအသင်ဟာက ဖြစ်သော ရူပ်တရားသာရှု၏။ ထိုသို့ အရကွဲ သော်လည်း ဝိညာဏပုဒ်က ကတ္တား ဖြစ်ဒသာကြောင့် "ဧကေန ခန္ဓေန ဧကေနာ-ယတနေန သတ္တဟိ ဓာတူဟိ အသင်ဟိတာ" ဟူသော အဖြေပင် ရသည်။ ယခု အကောက်မျှားခ်ိကား ရှေးနည်းအတိုင်းသာ ဆိုရိုးပြုကြသည်။

မှတ်ချက်။ ။ဒုတိယ နည်းခ်ို ပုစ္ဆာ အလို့ငှါ ထုတ်အပ်သော ရူပကွန်ရှာသည် ပဌမ မိမိက အသင်ဟာက ကတ္တား ဖြစ်၍ "တေဟိ ဓမ္မေဟိ ယေ ဓမ္မာ"အရခ်ို အသင်ဟိတ ကဲ ဖြစ်၏။ ပုစ္ဆာအလို့ငှါ မထုတ် အပ်သော ဝေဒနာ စသော တရားတို့ကား အသင်ဟာက ကတ္တား ဖြစ်ကြပဲ အသင်ဟိတ ကဲ သာ ဖြစ်ကြ၏။ ဤသို့ ဝေဒနာ စသည် ဘို့က ၂-ဘက်လုံး မရကြသော်ကြောင့် ဝေဒနာ စသည်တို့ကို ချန်၍ အသင်ဟာက, အသင်ဟိတ ၂-ဘက်ရသော ရူပ်တရား တို့ကိုသာ ယူထားသည်။ ဤ ဒုတိယ နည်းသည် "အသင်ဟိ-တေန အသင်ဟိတံ"ဟူသော စကားနှင့်သာ သာ၍ လျော်သကဲ့သို့ ထင်၏။

ဋ္ဌကာ — တေဟိပိ ဝိညာဏ်ဓမ္မေဟိ တေ ရူပမမ္မာ ၀ တီဟိ ၊ သင်ဟေဟိ အသင်ဟိတာတိ ပုစ္ဆာယ ဥဒ္ဒဋ္ဌာ တီဟိပိ သင်ဟေဟိ အသင်ဟာကာ ဟုတ္တာ အသင်ဟိတာတိ အဓိပ္ပါယော၊ အနုဒ္ဒဋ္ဌာ ဝေဒနာဒယောပိ ဟိ အသင်ဟိတာ ဧ ၀ ါတိ။

ကြောင့်။ ကေန ခန္ဓေနာတိအာဒိ၊အစရှိသော စကားတော်ကို။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ အပ်ပြီ။

ဤမိုနာ ဥပါယေန၊ ဤ ကပ်၍ သိကြောင်းဖြစ်သော နည်းဖြင့်။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော ပြဿနာတို့၌။ ပုစ္ဆာယ၊ ၌။ ဝါ၊ ၄ါ။ ယံ ပဒံ၊ ကို။ ဥဒ္ဒိဋ္ဌံ၊ အပ်ပြီ။ တဒေဝ၊ ထိုပုဒ်ကိုပင်။ ယေဟိ ဧမ္မေဟိ၊ တို့သည်။ ခန္ဓာဒိဝသေန၊ ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတံ၊ အပ်။ တေသံ ဧမ္မာနံ၊ တို့၏။ ဝါ၊ တို့နှင့်။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ ဝါ၊ စပ်သဖြင့်။ ခန္ဓာဒယော၊ တို့ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ တတ္ထ၊ ထို ပဠုမနယ၌။ (တနည်း) တတ္ထ၊ ထို ပြဿနာတို့တွင်။ တာဝ၊ တတိယ ပဠု စသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ။ (နိဒ္ဒိဋ္ဌေ၊ သော။) ဒုတိယဠေ၊ ဝေဒနာကွန္ဓေန ယေ ဧမ္မာ အစရှိသော ဒုတိယ ပြဿနာ၌။ ရူပဝိညာဏာနံ၊ သြဠာရိကရူပ်, ဝိညာဉ်တို့၏။ ဝါ၊ တို့နှင့်။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ ဝါ၊ စပ်သဖြင့်။ (ခန္ဓာဒယော၊ တို့ကို။) ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ဟိ၊ မှန်။ ဝေဒနာဒယော၊ တို့ကို။ ရူပဝိညာဏေဟေဝ၊ သြဠာရိကရူပ် ဝိညာဉ်တို့သည်ပင်။ ["ရူပ"အရ သြဠာရိက ရူပ်ကိုသာ ယူရပုံကို ဋီကာ၌ ပြထား၏။] ခန္ဓာဒိသင်္ဂဟေန၊ ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ အပ်ကုန်။ တေစ၊ ထို သြဠာရိကရူပ် ဝိညာဉ်တို့ သည်လည်း။ ဒ္ဝေ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ ရူပကွန္ဓာ ဝိညာဏကွန္ဓာ တို့သည်ရင်း။ ကောဒသ၊ ကုန်သော။ အာယတနာနိ၊ သြဠာရိကာယတန ဆယ်ပါး, မနာတယန တို့သည်ရင်း။ သတ္တရသ၊ ကုန်သော။ ဓာတုယော၊ သြဠာရိကဓာတ် ဆယ်ပါး, သတ္တ ဝိညာဏ ဓာတ်တို့သည်ရင်း။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။

၁၉၅။ တတိယ ပဠေ၊ ဝိညာဏကွန္ဓေန ယေ ဧမ္မာ အစရှိသော တတိယ ပြဿနာ၌။ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဉ်ကို။ ရူပါဒိဟိ၊ ရူပကွန္ဓာ အစရှိကုန်သော။ စတူဟိ၊ လေးပါးသော ခန္ဓာတို့ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတံ၊ အပ်။ ဤတိ၊ ကြောင့်။ တေသံ၊ ထို လေးပါးသော ခန္ဓာတို့၏။ ဝါ၊ တို့နှင့်။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ ဝါ၊ စပ်သဖြင့်။ ခန္ဓာဒယော၊ တို့ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။

၁၉၆။ စတုတ္ထပဠေ၊ စက္ခာယတနေန ယေ ဧမ္မာ အစရှိသော စတုတ္ထ ပြဿနာ၌။ စက္ခာယတနံ၊ ကို။ ("စက္ခာယတနေန ယေ ဧမ္မာ"ဟု ပုစ္ဆာ ထုတ်အပ်သော စက္ခာယတနကို။)ဝေဒနာဒီဟိ၊ ကုန်သော။ စတူဟိ၊ လေးပါး သော ခန္ဓာ တို့ဖြင့်။ (အသင်္ဂဟိတံ၊ အပ်။) ဤတိ ဤမိုနာ နယေန၊ ဤ နည်း ဖြင့်။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော ပြဿနာတို့၌။ ခန္ဓာဒယော၊ တို့ကို။ ဝေဒိ-တဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ["စက္ခာယတနံ" အရ ပုစ္ဆာအလိုဌ ထုတ်အပ်သော "စက္ခာယတနေန" ကို ယူရကြောင်းကို ဋီကာ၌ ပြထား၏။] ပရိယော-

သာ(ရှေ့)၊ အဆုံးနှုန်း၌။ ရူပဠ္ဆ ဓမ္မာယတနန္တိ၁၊ ဟူ၍။ ဥဒ္ဒါနဂါထာယ၊ ဥဒ္ဒါန်းဂါထာဖြင့်။ ဒသိတဓမ္မာယေဝ၊ ပြအပ်ပြီးသော တရားတို့ကိုပင်။ အညေန၊ သော။ အာကာရေန၊ အခြင်းအရာဖြင့်။ သခ်ိပိတ္ဝာ၊ ချုံး၍။ (သင်္ဂီတိကာရေဟိ၊ တို့သည်။) ဒသိတာ၊ အပ်ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

အသင်္ခါတေန အသင်္ခါပဒဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီးပြီ။

၆-ဆဋ္ဌနယ

သမ္ဘယောဂဝိပ္ပယောဂပဒ အဖွင့်

၂၂၇။ ဣဒါနိ၊ အသင်္ခါတေန အသင်္ခါတပဒ ကို အကျယ် ဝေဖန်တော်မူပြီးရာ ယခုအခါ၌။ သမ္ဘယောဂဝိပ္ပယောဂပဒံ၊ ကို။ ဘာဇေတုံ၊ ၎။ ရူပက္ခန္ဓောတိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားတော်ကို။ (ဘဂဝတာ) အာရဒ္ဓံ၊ အပ်ပြီ။ တတ္ထ၊ ထို ရူပက္ခန္ဓော အစရှိသော သမ္ဘယောဂဝိပ္ပယောဂပဒနိဒ္ဒေသ၌။ ယံ၊ အကြင် သမ္ဘယောဂ ဝိပ္ပယောဂပုဒ်ကို။ လဗ္ဘတိ၊ ရအပ်၏။ ယဉ္စ၊ အကြင် သမ္ဘယောဂဝိပ္ပယောဂ ပုဒ်ကိုလည်း။ နလဗ္ဘတိ၊ မရအပ်။ တံ သဗ္ဗံ၊ ရအပ် မရအပ်သော ထို အလုံးစုံသော သမ္ဘယောဂဝိပ္ပယောဂ ပုဒ်ကို။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ (ဘဂဝတာ) ဂဟိတံ၊ အပ်ပြီ။ ပန၊ ကား။ ဝိသဇ္ဇနေ၊ ၌။ ယံ၊ အကြင် သမ္ဘယောဂ ပုဒ်ကို။ နလဗ္ဘတိ၊ အပ်။ တံ၊ ထို ပုဒ်ကို။ နတ္ထိတိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ) ပဋိက္ခိတ္တံ၊ ပယ်တော်မူအပ်ပြီ။ ["ရူပက္ခန္ဓော ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ ကတိဟာယတနေဟိ ကတိဟိ ဓာတူဟိ သမ္ဘယုတ္တောတိ။ နတ္ထိ" ဤသို့ စသည်ဖြင့် သမ္ဘယောဂ ပုဒ် မရသောကြောင့် "နတ္ထိ"ဟု ပယ်တော် မူအပ်ပြီ။] ဟိ၊ မူန်။ စတူဟိ သမ္ဘယောဂေါ (ပေ) ဝိသဘာဂေါတိ၊ ဟူ၍။ ဝစနတော၊ ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်။ (နယမုခမာတိကာ, လက္ခဏမာတိကာ တို့၌ ဟောတော် မူခဲ့ခြင်းကြောင့်။) စတူဟိ၊ ကုန်သော။ အရူပက္ခန္ဓေဟေဝ၊ နာမ်ခန္ဓာ

၁။ ရူပဠ္ဆ ဓမ္မာယတနန္တိ။ ။ဤ ပုဒ်ကို "သခ်ိပိတ္ဝာ ဒသိတာ-၌ စပ်ပါ။ "ဥဒ္ဒါန-ဂါထာယ ဒသိတဓမ္မာယေဝ" ၌ ဥဒ္ဒါနဂါထာ ဟူသည် "သဗ္ဗေ ခန္ဓာ တထာယတနာ"စသော ဂါထာတည်း။ ထို ဂါထာ၌ ပြအပ်ပြီးသော တရားတို့တွင် အစဦးဆုံး ရူပက္ခန္ဓာနှင့် အဖြေတူသော တရားတို့ကို "ရူပဠ္ဆ ဓမ္မာယတနံ"စသော ၂-ဂါထာဖြင့် တိုက်ရိုက်ပြ၍ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ စသည်နှင့် အဖြေတူသော တရားတို့ကို နယဒါန အားဖြင့် ပြသည်" ဟု ဋီကာမိန့်သည်။ ထို့ကြောင့် "အညေန အာကာရေန သခ်ိပိတ္ဝာ"ဟူသည် တိုက်ရိုက်အားဖြင့်ရင်း, နယဒါန အားဖြင့်ရင်း ဥဒ္ဒါန်း ဂါထာ၌ လာသော တရားတို့ကို အကျဉ်း ပြခြင်းဟု မှတ်ပါ။ [ဤ အဖွင့်ကို ထောက်၍ ပါဠိတော်စာအုပ်များ၀ယ် "ရူပဠ္ဆ ဓမ္မာယတနံ"၏ ရှေ့က "သဗ္ဗေ ခန္ဓာ" စသော ဥဒ္ဒါန်းဂါထာ ရှိရဦးမည်ဟု မှတ်ပါ။]

တို့နှင့်သာလျှင်။ သဘာဝါနံ၊ တူသောအဖို့ ရှိကုန်သော။ ဝါ၊ သဘော တူ ကုန်သော။ ကေသန္တာနသို့၊ တယောက် တည်းသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ ခန္ဓာ အစဉ်၌။ ကေကွဏေ၊ တခုတည်းသော ခဏ၌။ ဥပ္ပန္နာနံ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ အရူပက္ခန္ဓာနံယေဝ၊ နာမ်ခန္ဓာ ၄-ပါးတို့၏သာ။ အညမညံ၊ အချင်းချင်း။ သမ္ပယောဂေါ၊ သမ္ပယုတ်ကို။ လဗ္ဘတိ၊ အပ်၏။ [စတူဟိ၊ ၄-ပါးသော နာမက္ခန္ဓာတို့နှင့်။ သမ္ပယောဂေါ၊ အညီအမျှ ကေပ္ပါဒတာ အစရှိသော အပြားတို့ဖြင့် ယှဉ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ။) စတူဟိ၊ ၄-ပါးသော နာမက္ခန္ဓာ တို့နှင့်။ ဝိပ္ပယောဂေါ၊ ကေပ္ပါဒတာ အစရှိသော အပြားတို့ဖြင့် မယှဉ် ခြင်းသည်။ (ဟောတိ။) သဘာဂေါ၊ သဘာဝ လက္ခဏာသည်ရင်း။ ဝိသဘာဂေါ၊ ဝိသဘာဝ လက္ခဏာသည်ရင်း။ (ဟောတိ။)]

ပန၊ ကား။ ရူပမမ္မာနံ၊ တို့၏။ ရူပေန ဝါ၊ နှင့်ရင်း။ နိဗ္ဗာနေန ဝါ၊ နှင့်ရင်း။ (သဒ္ဒိ၊ ကွ။ သမ္ပယောဂေါ နာမ၊ သမ္ပယုတ် မည်သည်။ နတ္ထိ။) နိဗ္ဗာနဿ စ၊ ၏လည်း။ ရူပေန၊ နှင့်။ သဒ္ဒိ၊ ကွ။ သမ္ပယောဂေါ နာမ၊ မည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ တထာ၊ ထို့အဟူ။ ရူပနိဗ္ဗာနာနံ၊ တို့၏။ အရူပက္ခန္ဓေဟိ၊ နာမ်ခန္ဓာ ၄-ပါးတို့နှင့်။ (သဒ္ဒိ သမ္ပယောဂေါ နာမ နတ္ထိ။) ဟိ၊ မှန်။ တေ၊ ထို ရူပ် နိဗ္ဗာန်တို့သည်။ တေသံ၊ ထို နာမက္ခန္ဓာတို့၏။ ဝိသဘာဂါ၊ တို့တည်း။ (တနည်း) တေ၊ ထို နာမက္ခန္ဓာ တို့သည်။ တေသံ၊ ထို ရူပ်နိဗ္ဗာန် တို့၏။ ဝိသဘာဂါ၊ တို့တည်း။

စ၊ ဆက်။ အရူပက္ခန္ဓာနံ၊ တို့၏။ ရူပနိဗ္ဗာနေဟိ၊ တို့နှင့်။ (သဒ္ဒိ သမ္ပယောဂေါ နာမ နတ္ထိ။) ယထာ၊ မရှိသကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ဘိန္နသန္တာ-

---

၁။ သဘာဝါနံ (ပေ) ဥပ္ပဇ္ဇန္တာနံ။ ။သဘာဝါနံကိုပင် "ကေသန္တာနသို့ ကေကွဏော ဥပ္ပဇ္ဇန္တာနံ"ဟု သရုပ်ဖော်သည်။ အရူပက္ခန္ဓာ ၄-ပါးသည် အချင်းချင်း သမ္ပယောဂ အဖြစ်ကို ရအပ်ပါသော်လည်း တယောက်တည်းသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်ဝယ် တခဏတည်းဖြစ်မှ ကေပ္ပါဒတာ စသော လက္ခဏာ ၄-ပါးနှင့် ညီမျှသောကြောင့် သဘာဝ ဖြစ်ကြသည်-ဟုလို။ ထို့ကြောင့်ပင် နောက်၌ "အရူပက္ခန္ဓာနံ (ပေ) ဘိန္နသန္တာနေဟိ (မောင်ဖြူ သန္တာန်၌ ဖြစ်သော နာမ်ခန္ဓာတို့၏ မောင်မဲ သန္တာန်၌ ဖြစ်သော နာမ်ခန္ဓာတို့နှင့်ရင်း) နာနာက္ခဏိကေဟိ (မောင်ဖြူ သန္တာန် တခုတည်း မှာလည်း ရှေ့ခဏ၌ ဖြစ်သော နာမ်ခန္ဓာတို့၏ နောက်ခဏ၌ ဖြစ်သော နာမ်ခန္ဓာတို့နှင့်ရင်း) နတ္ထိယေဝ (သမ္ပယောဂ အဖြစ် မရှိသည်သာ)"ဟု ဆိုသည်။ သန္တာန်ချင်း ကာလချင်း ကွဲရုံမျှဖြင့် နာမ်-နာမ်ချင်း ဝိပ္ပယုတ်ဖြစ်လျှင် ကာမဘုံ၌ ဖြစ်သော နာမ်နှင့် ရူပ အရူပဘုံ၌ ဖြစ်သော နာမ်တို့၏ရင်း, ကုသိုလ်ဇာတ် ဖြစ်သော နာမ်နှင့် အကုသိုလ်ဇာတ် အဗျာကတ ဇာတ် ဖြစ်သော နာမ်တို့၏ရင်း ဝိပ္ပယုတ်ဖြစ်ပုံမှာ အထူးဆိုဖွယ်မရှိတော့။ [သန္တာန် ခါလွဲ၊ ဘုံဇာတ်ကွဲလည်း၊ နာမ် လဲ ဝိယုတ်။]

နေဟိ၊ ကဲ့ပြားသော သန္ဓာန် ရှိကုန်သော။ နာနာကွဏိကေဟိ၊ အမျိုးမျိုး သော ဖြစ်ရာ ခဏ ရှိကုန်သော။ အရှုပဓမ္မေဟိပိ၊ နာမ် တရားတို့နှင့် သော်မှ လည်း။ သဒ္ဒိ၊ ကွ။ (သမ္မယောဂေါ နာမ) နတ္ထိယေဝ၊ မရှိသည်သာ။ ဟိ၊ မှန်။ တေပိ၊ ထို နာမ်တရားတို့ သည်လည်း။ တေသံ၊ ထို နာမ် ခန္ဓာ တို့၏။ သန္ဓာနကွဏဝိသဘာဂတာယ၊ သန္ဓာန်, ဖြစ်ရာ ခဏ အားဖြင့် မတူ သော အဖို့ ရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိသဘာဂါယေဝ၊ ဝိသဘာဂ တို့ချည်းသာတည်း။ ပန၊ ဆက်။ အယံ ဝိသဘာဂတာ၊ ဤ ဝိသဘာဂ၏ အဖြစ်သည်။ သင်္ဂဟဋ္ဌေန၊ ဆက်ဟ အနက်နှင့်။ ဝါ၊ သင်္ဂဟ အဖြစ်နှင့်။ ဝိရုဇ္ဈနတော၊ ဆန့်ကျင်ခြင်းကြောင့်။ သင်္ဂဟနယေ၊ သင်္ဂဟ နည်းဌ။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဟိ၊ မှန်။ ဂဏနူပဂမတ္တံ၊ ရေတွက်အပ်သည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်း မျှသည်။ သင်္ဂဟဋ္ဌော၊ သင်္ဂဟ၏ အနက်တည်း။ ပန၊ ကား။ (အယံ ဝိသဘာဂတာ၊ သည်။) သမ္မယောဂနယေ၊ သမ္မယောဂ နည်းဌ။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ ကေပွါဒတာဒိလက္ခဏံ၊ ကေပွါဒတာ အစရှိသော လက္ခဏာ သည်။ သမ္မယောဂဋ္ဌော၊ သမ္မယောဂ၏ အနက်တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ် အပ်၏။

ဧဝံ၊ ဤသို့လျှင်။ ဝါ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်။ ဣဒ္ဓ၊ ဤ ဆဋ္ဌနယ နိဒ္ဒေသဌ။ ယဿ၊ အကြင်တရား၏။ ဧကဓမ္မေနပိ၊ တပါးသော တရားနှင့် လည်း။ သမ္ပယောဂလက္ခဏံ၊ သမ္ပယုတ်လက္ခဏာသည်။ [သမ္ပယောဂလက္ခဏာ ဟူသည် "သဘာဝေါ ဝိသဘာဝေါ" ဟူသော လက္ခဏမာတိကာနှင့်အညီ ကေပွါဒတာ အစရှိသော အားဖြင့် သဘောတူခြင်းတည်း။ [နယဉ္စတိ၊ မ်ိသင့်။ တယ၊ ထို တရားကို။ ပဋ္ဌာယ၊ ဌ။ သင်္ဂဟံ၊ သိမ်းယူခြင်းကို။ ကတ္တာပိ၊ ပြုတော်မူ၍လည်း။ နတ္ထိတိ၊ ဟူ၍။ ပဋိက္ခေပေါ၊ ပယ်ခြင်းကို။ (ဘဂဝတာ) ကတော၊ အပ်ပြီ။ [ထို့ကြောင့် "ရူပက္ခန္ဓော ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ (ပေ) သမ္ပယုတ္တောတိ။ နတ္ထိ"ဟု ပဋိက္ခေပဝိသဇ္ဇန ပြုတော် မူသည်။] ယဿ၊ အကြင် တရား၏။ ဝိပ္ပယောဂလက္ခဏံ၊ ဝိပ္ပယုတ် လက္ခဏာသည်။ ကေပွါဒတာ အစရှိသော အားဖြင့် သဘောမတူခြင်း ဟူသော လက္ခဏာကို ဝိပ္ပယောဂလက္ခဏာ ဟု ဆိုအ၏။] ယဉ္စတိ၊ သင့်၏။ တယ၊ ထို တရား၏။

၁။ အယံ ပန (ပေ) သင်္ဂဟနယေ နတ္ထိ။ ။ဤ သန္ဓာနဝိသဘာဂတာ, ခဏဝိသဘာဂတာ သည် ဖြ

အပ်ခဲ့သော သင်္ဂဟနယ ဌ မရှိနိုင်။ ဂဏနူပဂမတ္တံ ဟိ သင်္ဂဟဋ္ဌော=သိမ်းယူရေတွက် အပ်သည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းမျှသည် သင်္ဂဟ၏ အနက်ဘည်း။ မတ္တ ဖြင့် သန္ဓာန် တို့ဖို့လည်း မလို, ခဏ တို့ဖို့လည်း မလိုပါ–ဟု ကန့်သည်။ ထို့ကြောင့် စက္ခု-ယတန က ရုပ်သတ္တဝိသ ကို ခန္ဓာဖြင့် ရေတွက်ရာ၌ သန္ဓာန်, ကာလ တူမှုစကားမှ ရုပ်ချင်း သဘောတူလျှင် ရူပက္ခန္ဓာဖြင့် သိမ်းယူနိုင် ရေတွက်နိုင်သည်။

ဝိပွယောဂေါ၊ ကို။ (ဘဂဝတာ) ဒဿိတောဿ ပြတော်မူအပ်ပြီ။ ပန၊ ဆက်။ ယာနိ ပဒါနိ၊ အကြောင် ပုဒ်တို့သည်။ (ဒီပေန္တိ-၌ စပ်။) သတ္တသု၊ ကုန်သော။ ဝိညာဏဓာတူသု၊ တို့တွင်။ ကောယပိ၊ တပါးသော ဝိညာဏ ဓာတ်နှင့်သော်မှလည်း။ အဝိပွယုတ္တော၊ ဝိပွယုတ် မဟုတ်ကုန်သော်။ ရူပေန ဝါ၊ နှင့်သော်၎င်း။ နိဗ္ဗာနေန ဝါ၊ နှင့်သော်၎င်း။ မိဿကဓမ္မော၊ ရောသော တရားတို့ကို။ ဒီပေန္တိ၊ ပြနိုင်ကုန်၏။ တာနိ၊ ထို ပုဒ်တို့ကို။ ဝါ၊ တို့သည်။ သမ္ဘထာပိ၊ အလုံးစုံသော အခြင်းအရာအားဖြင့်လည်း။ ဣဒ၊ ဤ ဆဋ္ဌနယ နိဒ္ဒေသ၌။ နယုဇ္ဇန္တိ၊ မသင့်ကုန်။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ (ဘဂဝတာ) နဝဟိတာနိ၊ အပ်ကုန်။

ဣဒံ၊ ကား။ တေသံ၊ ထို မယူအပ်သော ပုဒ်တို့၏။ ဥဒ္ဒါနံ၊ တည်း။ ဓမ္မာယတနံ၊ ၎င်း။ ဓမ္မဓာတု၊ ၎င်း။ ဒုက္ခသစ္စဥ္စ၊ ၎င်း။ ဇီဝိတံ၊ ဇီဝိတိန္ဒြေ ၎င်း။ သဒ္ဓါယတနံ၊ ၎င်း။ နာမရူပံ၊ ၎င်း။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ မဟာ-ဘူတာ စ၊ ဥပါဒါဘူတ်တို့ဘဝ, ကာမဘဝ, သညာဘဝ, ပဉ္စဝေါကာရဘဝဟု ဆိုအပ်သော ဘဝကြီးတို့ဝင်း။ [အရကောက် အမျှားဆုံး ဖြစ်သောကြောင့် မဟာ-ဘူတာ ဟု ဆိုသည်။] ဇာတိ၊ ၎င်း။ ဇရာ စ၊ ၎င်း။ မရဏံ၊ ၎င်း။ တိကေသု၊ တို့၌။ ကေနဝိသတိ၊ တခုယုတ်နှစ်ဆယ်သော။ (ပဒါ၊ အဗျာကတ အစရှိ ကုန်သော ခန္ဓာ, အာယတန, ဓာတ်အကုန်ရသော ပုဒ်တို့ဝင်း။) ဧကဒ္ဓ-ကေသု၊ တို့၌။ ပညာသ၊ ငါးဆယ်သော။ (ပဒါ) စ၊ နုဟေတု, အဟေတုက အစရှိသော ခန္ဓာ, အာယတန, ဓာတ်အကုန်ရသော ပုဒ်တို့ဝင်း။ စုဒ္ဒသန္တရေ၊ ၌။ အဋ္ဌ၊ ကုန်သော။ ပဒါ၊ သပ္ပစ္စယ, သခ်တ အစရှိသော ခန္ဓာ, အာယတန, ဓာတ် အကုန်ရသော ပုဒ်တို့ဝင်း။ မဟန္တရေ၊ ၌။ ပန္နရသ၊ ကုန်သော။ (ပဒါ၊ နောစိတ္တ အစရှိသော ပုဒ်တို့ဝင်း။) တတော၊ ထို မဟန္တရဒုက်မှ။ အပရေ၊ နောက်ဖြစ်သော ပိဋ္ဌိဒုက်၌။ အဋ္ဌာရသ၊ ကုန်သော။ (ပဒါ၊ နုဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗ အစရှိသော ခန္ဓာ, အာယတန, ဓာတ် အကုန်ရသော ပုဒ်တို့ဝင်း။

၁။ ကောယပိ အဝိပွယုတ္တော။ ၊ "ယာနိ ပဒါနိ" အရ ဥဒ္ဒါန်းဝါထာ၌ လာသော ဓမ္မာယတန စသော ပုဒ်တို့ကိုယူပါ။ ဓမ္မာယတန ၌ စေတသိက်, သုခုမရူပ်, နိဗ္ဗာန်တရားများ ပါဝင်၏။ စေတသိက်အားလုံး ပါဝင်နေ သောကြောင့် ဝိညာဏဓာတ် ခုနစ်ပါးတွင် တပါးနှင့်မျှ ဝိပွယုတ်မဖြစ်။ သုခုမရူပ် နိဗ္ဗာန် ပါဝင်သောကြောင့် သမ္ပယုတ်လည်း မဖြစ်။ "အဝိပွယုတ္တော"ဟု ဆိုသော ကြောင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်၏"ဟုကား မဆိုလို။ [အဝိပွယုတ္တောတိ ဂါ ယေ ဝိပွယုတ္တာ နဟောန္တိ၊ တေ ဓမ္မေတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ နု သမ္ပယုတ္တောတိ။-ဋီကာ။] ဤ အဝိပွယုတ္တော ကို မိဿကဓမ္မေတိ-၌ စပ်ပါ။ ဝိပွယုတ် မဖြစ်ကုန်ပဲ ရှိပ်, သို့မဟုတ် နိဗ္ဗာန်, သို့မဟုတ် ၂-ပါးစုံနှင့် ရောနှောသောတရားတို့ကို ပြကြ၏။ ထိုကဲ့သို့သော တရားမျိုးကို ဤ ဆဋ္ဌ-နယ နိဒ္ဒေသ ၌ မယူအပ်ကုန်-ဟူလို။

ဣတိ၊ (သို့။) တေဝိသံ၊ နှစ်ဆယ့်သုံးပုဒ် အလွန်ရှိသော။ ဧတံ ပဒသတံ၊ ဤ ပုဒ်တရာကို။ သမ္မယောဂေ၊ သမ္မယောဂ ဝိပ္ပယောဂ ပဒ နိဒ္ဒေသဉ္စ။ နှ လဗ္ဘတိ၊ မရုအပ်။ ဣတိ(ဣဒံ)၊ ကား။ ဥဒ္ဒါနံ၊ တည်း။ [ဤသို့ ၁၂၃-ပုဒ် မရသောကြောင့် ၂၄၈-ပုဒ်ရ၏။ ဋီကာနည်း အားဖြင့်ကား ၂၅၀-သော ပုဒ်တို့ကို ရ၏။ ထို့ကြောင့် "ဒေဝရ ဆ နိမဏ္ဍာ ဝါ"ဟု ဆိုသည်။]

ဟိ၊ ခဲ့။ ဓမ္မာယတနံ၊ သည်။ ရူပနိဗ္ဗာနမိဿကတ္တာ၊ ရူပ်နိဗ္ဗာန်တို့နှင့် ရောသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တသ္မိံ၊ ထို ဓမ္မာယတနဉ္စ။ အပရိယာပန္နေန၊ အကျုံးမဝင်သော။ ဝိညာဏေနပိ၊ ဝိညာဉ်နှင့်သော်မှလည်း။ သမ္မယုတ္တန္တိ၊ သမ္မယုတ်ဟူ၍။ ဝတ္တုံ၊ ဆိုခြင်းငှါ။ နှ သက္ကာ၊ မတတ်ကောင်း။ ပန၊ ဆက်။ ဘဏ္ဍ၊ ဤ ဓမ္မာယတနဉ္စ။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝေဒနာဒယော၊ အစရှိသော စေတသိက်တို့သည်။ ဝိညာဏေန၊ နှင့်။ သမ္မယုတ္တာ၊ ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ထိုသို့ ဝေဒနာအစရှိသော စေတသိက်တို့၏ ဝိညာဉ်နှင့် သမ္မယုတ် ဖြစ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) ဝိပ္ပယုတ္တန္တိပိ၊ ဟူ၍လည်း။ ဝတ္တုံ၊ ဌ၊ နှ သက္ကာ။ ["ဤသို့ သမ္မယုတ် ဝိပ္ပယုတ် ၂-ပါးစုံ မရနိုင်သောကြောင့် ,ဟောတော် မမူအပ်"ဟူလို။] သေသေသုပိ၊ ဓမ္မာယတနမှ ကြွင်းကုန်သော ဓမ္မဓာတ် အစရှိသော ပုဒ်တို့ဌ်ဌ်လည်း။ ဧသေဝ နယော၊ ဤနည်းပင်တည်း။ ဧဝံ၊ သို့။ သဗ္ဗတ္ထာပိ၊ အလုံးစုံသော သမ္မယုတ် ဝိပ္ပယုတ် အခြင်းအရာအားဖြင့်လည်း။ တောနိ၊ ဤ ဓမ္မာယတန အစရှိသော ပုဒ်တို့ကို။ ဝါ၊ တို့သည်။ နှ ယုဇ္ဇန္တိ၊ မသင့်ကုန်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဣဓ၊ ဤ ဆဋ္ဌနယနိဒ္ဒေသဉ္စ။ (ဘဂဝတာ) နှ ဂဟိတာနိ၊ အပ်ကုန်။ [စာအုပ်တို့ဌ် "သဗ္ဗတ္ထာပိ"ဟု တွေ့ရ၏၊ ရှေးနိဿယဌ် လည်း "သဗ္ဗတ္ထာပိ၊ အလုံးစုံသော ပဌာတို့ဌ်လည်း"ဟု အနက်ပေး၏။ သို့သော် ရှေ့ဌ် "တာနိ သဗ္ဗထာပိ ဣဓ နှ ယုဇ္ဇန္တိတိ နှ ဂဟိတာနိ"ဟု ရှိသောကြောင့်ဌင်း,ရှေ့ဝါကျနှင့် စာသွားတူသောကြောင့်ဌင်း, "သဗ္ဗထာပိ" ဟုသာ ရှိသင့်ပါသည်။] သေသာနိ၊ ဓမ္မာယတန စသည်တို့မှ ကြွင်းကုန်သော။ ခန္ဓာဒီနိ၊ ခန္ဓာအစရှိသော ပုဒ်တို့သည်။ ယုဇ္ဇန္တိ၊ သင့်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တာနိ၊ ထို ခန္ဓာအစရှိသော ပုဒ်တို့ကို။ ဂဟေတ္ဝာ၊ ၍။ ဧကေကဝသေန စ၊ တပါးစီ တပါးစီ၏ အစွမ်းဖြင့်ဌင်း။ (ဝိသဇ္ဇန အတူမရှိသော ပုဒ်တို့ကို တပါးစီ တပါးစီအားဖြင့်ဌင်း။) သမောဓာနေန စ၊ အပေါင်းအားဖြင့်ဌင်း။ (ဝိသဇ္ဇန အတူရှိသော ပုဒ်တို့ကို ပေါင်းခြင်းအားဖြင့်ဌင်း။) ပဌဝိသဇ္ဇနံ၊ ပြဿနာတို့ကို ဖြေတော်မူခြင်းကို။ (ဘဂဝတာ) ကတံ၊ အပ်ပြီ။

တေသု ပဌေသု၊ တို့တွင်။ ပဌမေ၊ ပဌမပြဿနာ၌။ ကေနာယတနေ-နာတိ၊ ကား။ မနာယတနေန၊ နှင့်။ (ဝိပ္ပယုတ္တော-၌ စပ်။) ကေဟိစိတိ၊ ကား။ ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတုပရိယာပန္နေဟိ၊ ဓမ္မာယတန, ဓမ္မဓာတ်၌ အကျုံးဝင်ကုန်သော။ ဝေဒနာသညာသင်္ခါရေဟိ၊ တို့နှင့်။ (ဝိပ္ပယုတ္တော၊ မယှဉ်။)

၂၂၉။ ဒုတိယေ၊ ဝေဒနာကွန္ဓော ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ အစရှိသော ဒုတိယ ပြဿနာဌ်။ တိဟိတိ၊ ကား။ ပုဗ္ဗိတံ ပုစ္ဆိတံ၊ မေးအပ် မေးအပ်သော ဝေဒနာကွန္ဓာ အစရှိသော တရားကို။ ဌပေတွာ၊ ချန်ထား၍။ သေသေဟိ၊ ကြွင်းသော ခန္ဓာ ၃-ပါးတို့နှင့်။ (သမ္မယုတ္တောဝါ ၏။) ကေဟိစိ သမ္မယုတ္တောတိ၊ ကား။ ဝေဒနာကွန္ဓော၊ သည်။ သညာသင်္ခါရေဟိ၊ သညာကွန္ဓာ, သင်္ခါ-ရကွန္ဓာ ဟူကုန်သော။ (ကေဟိစိ၊ ဓမ္မာယတန, ဓမ္မဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သော အချို့သော တရားတို့နှင့်။ သမ္မယုတ္တောဝါ ၏။) ဣတရေပိ၊ ဝေဒနာကွန္ဓာမှ တပါးသော သညာကွန္ဓာ အစရှိသော တရားတို့သည်လည်း။ အတ္ထာနုံ၊ မိမိကို။ ဌပေတွာ၊ ၍။ ဣတရေဟိ၊ သညာကွန္ဓာ အစရှိသည်တို့မှ တပါးသော ဝေဒနာကွန္ဓာ အစရှိသော တရားဟူကုန်သော။ (ကေဟိစိ၊ ဓမ္မာယတန, ဓမ္မဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သော အချို့သော တရားတို့နှင့်။ သမ္မယုတ္တာ၊ ကုန်၏။) [ဣတရေ-ကို ငဲ့၍ သမ္မယုတ္တာ-ဟု ထည့်သည်။] ကေဟိစိ ဝိပ္ပယုတ္တောတိ၊ ကား။ ရူပနိဗ္ဗာနေဟိ၊ ဟူကုန်သော။ (ကေဟိစိ၊ ဓမ္မာယတန, မွေဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သော အချို့သော တရားတို့နှင့်။ ဝိပ္ပယုတ္တောဝါ မယှဉ်။) ဧဝံ၊ သို့။ သမ္ဘတ္ထ၊ အလုံးစုံသော ပြဿနာတို့၌။ ရူပဿ၊ ၏။ ဝိပ္ပယောဂေ၊ ဝိပ္ပယုတ်အရာ၌။ ဓမ္မာယတန ဓမ္မာဓာတူသု၊ တို့တွင်။ အရူပံ၊ နာမ်တရားကို။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။) အရူပဿ၊ နာမ်တရား၏။ ဝိပ္ပယောဂေ၊ ၌။ (ဓမ္မာယတနဓမ္မဓာတူသု၊ တို့တွင်။) ရူပံ၊ ရုပ်တရားကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ တတိယပဋ္ဌော၊ ဝိညာဏကွန္ဓော ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ အစရှိသော တတိယပြဿနာသည်။ ဥတ္တာနတ္ထောဝ။

စတုတ္ထေ၊ စက္ခာယတနံ ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ အစရှိသော စတုတ္ထ ပြဿနာ၌။ ကတိဟိ ခန္ဓေဟိတိအာဒိ။ အစရှိသော စကားကို။ အဝတ္ဝာ၊ မဆိုတော့ပဲ။ ["ပေယျာလမ္မုခ်၍"ဟူလို။] သမ္မယုတ္တန္တိ နတ္ထိတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂီတိကာရေဟိ၊ သံဂါယနာတင်ထေရ်တို့သည်။) ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ ပန၊ ဆက်။ တံ၊ ထိုသမ္မယုတ်မရှိခြင်းကို။ ခန္ဓာဒီနံယေဝ၊ ခန္ဓာအစရှိသည်တို့၏သာလျှင်။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ပရတောပိ၊ နောက်၌လည်း။ ဝေရှုပေသု၊ ကုန်သော့။ ပဋ္ဌေသု၊ တို့၌။ ဧသေဝ နယော၊ ပင်တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ အာဒိပဋ္ဌေ ဟိ၊ ရှုပကွန္ဓော ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ အစရှိသော ပြဿနာ၌။ သရှုပတော၊ သရုပ်သကောင် အားဖြင့်။ ဒဿေတွာ၊ ၍။ ပရတော၊ နောက်၌။ ပါဠိ၊ ပါဠိတော်ကို။ သုခ်ိတ္တာ၊ ချုံးအပ်ပြီ။ ဣမိနာ နယေန၊ ဖြင့်။ သမ္ဘတ္ထ၊ အလုံးစုံသောပြဿနာ တို့၌။ အတ္ထယောဇနာ၊ အနက်ကို ယှဉ်စေခြင်းကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။ ပန၊ ဆက်။ ယတ္ထ၊ အကြင် ပြဿနာ၌။ (အတ္ထယောဇနာ၊ သည်။) အတိပါကဋာ၊ အလွန်ထင်ရှားသည်။ နဘဝိဿတိ၊ မဖြစ်လတ္တံ့။ တတ္ထ၊ ထို ပြဿနာ၌။ နံ၊ ထို အနက်ကို ယှဉ်စေခြင်းကို။ ပါဠိကဋ္ဌံ၊ ထင်ရှားအောင်။ ကတ္တာဝ၊ ပြု၍

သာလျှင်။ ဂမိဿာမ၊ သွားကုန်အုံ့။ [အနက်ဖွင့်ခြင်းကိုပင် "ဂမိဿာမ"ဟု ဆိုသည်။]

၂၃၄။ သောဌသဟိ ဓာတူဟိတိ၊ ကား။ တာဝ၊ သောတဝိညာဏဓာတ် စသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ။ (နိဒ္ဒိဋ္ဌာ၊ သော။) စက္ခုဝိညာဏဓာတု၊ သည်။ အတ္တာနံ၊ ကို။ ဌပေတွာ၊ ချန်ထား၍။ ဆဟိ၊ ကုန်သော။ ဝိညာဏဓာတူဟိ၊ တို့နှင့်ဌင်း။ ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ ရူပဓာတူဟိ စ၊ သြဠာရိကရူပ် ဟူသော ရူပ်ဓာတ်တို့နှင့်ဌင်း။ (ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ မယှဉ်။) သေသာသုပိ၊ စက္ခုဝိညာဏဓာတ်မှ ကြွင်းသောဓာတ်တို့ဌလည်း။ ဧသော နယော၊ ပင်တည်း။

[၂၃၅။ တီဟိ ခန္ဓေဟိတိ၊ ကား။ သင်္ခါရက္ခန္ဓံ၊ ကို။ (သမုဒယသစ္စာ ဖြစ်သော သင်္ခါရက္ခန္ဓာကို။) ဌပေတွာ၊ ၍။ သေသေဟိ၊ ကြွင်းသော ဝေဒနာက္ခန္ဓာ, သညာက္ခန္ဓာ, ဝိညာဏက္ခန္ဓာတို့နှင့်။ (သမ္ပယုတ္တာ၊ ၏။) ကောယ ဓာတုယာတိ၊ ကား။ မနောဝိညာဏဓာတုယာ၊ နှင့်။ (သမ္ပယုတ္တာ။) ဟိ၊ မှန်။ သမုဒယမဂ္ဂါနံ၊ သမုဒယသစ္စာ မဂ္ဂသစ္စာတို့၏။ အညာယ၊ မနော ဝိညာဏဓာတ်မှ တပါးသော။ ဓာတုယာ၊ နှင့်။ သမ္ပယောဂေါ၊ သည်။ နတ္ထိ။ ဧကေန ခန္ဓေနာတိ၊ ကား။ သင်္ခါရက္ခန္ဓေန၊ နှင့်။ ဧကေနာယတနေ-နာတိ၊ ကား။ ဓမ္မာယတနေန၊ နှင့်။ ကောယ ဓာတုယာတိ၊ ကား။ ဓမ္မ-ဓာတုယာ၊ နှင့်။ (ကေဟိစိ၊ အချို့သော တရားတို့နှင့်။ သမ္ပယုတ္တံ၊ ၏။) ဟိ၊ မှန်။ တံ သစ္စဒ္ဒယံ၊ ထို သမုဒယသစ္စာ မဂ္ဂသစ္စာ ၂-ပါး အပေါင်းသည်။ ဧတေသု၊ ဤ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ, ဓမ္မာယတန, ဓမ္မဓာတ်တို့တွင်။ ကေဟိစိ၊ အချို့သော တရားတို့နှင့်။ သမ္ပယုတ္တံ၊ ၏။ [သမုဒယသစ္စာအတွက် "ကေဟိစိ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သော လောဘကြောင့်သော စေတသိက် ၂၁-ပါး ဟူသော အချို့တို့နှင့်"ဟုဌင်း, မဂ္ဂသစ္စာအတွက် "ကေဟိစိ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သော မဂ္ဂင် တရားကိုယ် ဂ-ပါးကြောင့်သော စေတသိက် ၂၈-ပါး ဟူသော အချို့တို့နှင့်" ဟုဌင်း ပေးပါ။]

၂၃၆။ သုခိန္ဒြိယာဒီပဠေ၊ အစရှိသော ပြဿနာ၌။ တီဟိတိ၊ ကား။ သညာသင်္ခါရဝိညာဏေဟိ၊ သညာက္ခန္ဓာ, သင်္ခါရက္ခန္ဓာ, ဝိညာဏက္ခန္ဓာတို့နှင့်။ (သမ္ပယုတ္တံ၊ ၏။) ကောယဓာတုယာတိ၊ ကား။ ကာယဝိညာဏဓာတုယာ၊ နှင့်ဌင်း။ (သုခိန္ဒြေ, ဒုက္ခိန္ဒြေတို့ကို ရည်ရွယ်သည်။) မနောဝိညာဏဓာတုယာ၊ နှင့်ဌင်း။ (သောမနဿိန္ဒြေ, ဒေါမနဿိန္ဒြေ တို့ကို ရည်ရွယ်သည်။) (သမ္ပယုတ္တံ။)

၂၃၉။ ဆဟိ ဓာတူဟိတိ၊ ကား။ ကာယဝိညာဏဓာတုဝဋ္ဌာဟိ၊ ကာယဝိညာဏဓာတ်သည် ကြဉ်အပ်ကုန်သော။ (ဆဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ တို့နှင့်။ သမ္ပယုတ္တံ။) ["သုခိန္ဒြိယာဒိပဒေ"ဟု ဥပေက္ခိန္ဒြေကိုပါ တပေါင်းတည်း ဖွင့်ပြထားသော်လည်း ပါဠိတော်စာအုပ်တို့၌ နံပါတ် သီးခြားရှိသောကြောင့် ဤ အဋ္ဌကထာစာအုပ်တို့၌လည်း "၂၃၉။ ဆဟိ ဓာတူဟိတိ"ဟု နံပါတ် သီးခြားရှိမှ ကောင်းမည်။]

၂၄၅။ ရူပဘဝပဒေ၊ ရူပဘဝပြဿနာ၌။ သဇ္ဇသမ္ပီ၊ အလုံးစုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ အရူပက္ခန္ဓာနုံ၊ နာမ်ခန္ဓာတို့၏ဝင်း။ အရူပါယတနာနဉ္စ၊ နာမ်အာယတနတို့၏ဝင်း။ အတ္ထိတာယ၊ ရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ နု ကေဟိစိတိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ အပ်ပြီ။ [ရူပဘဝအရ၌ "နာမ်ခန္ဓာ, နာမ်အာယတန အားလုံးပါနေသောကြောင့်ဝင်း၊ ရုပ်တချို့သာပါ၍ ရုပ်တချို့ မပါသော်လည်း ရုပ်ချင်းရုပ်မှာ သမ္ပယုတ်, ဝိပ္ပယုတ် မရှိသောကြောင့်ဝင်း "နု ကေဟိစိ ခန္ဓေဟိ နု ကေဟိစိ အာယတနေဟိ (ပေ) ဝိပ္ပယုတ္တော"ဟု ဟောတော်မူအပ်သည်–ဟူလို။] ပန၊ ကား။ ဃာန ဇိဝှါ ကာယ ဝိညာဏဓာတူနုံ၊ တို့၏။ နတ္ထိတာယ၊ (ရူပဘဝ၌) မရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တိဟိ ဓာတူဟိ ဝိပ္ပယုတ္တောတေ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ အပ်ပြီ။

၂၅၆။ အဓိမောက္ခပဒေ၊ ၌။ ဒ္ဒိဟိ ဓာတူဟိတိ၊ ကား။ မနောဓာတု-မနောဝိညာဏဓာတူဟိ၊ တို့နှင့်။ (သမ္ပယုတ္တော။) ပန္နရသဟိတိ၊ ကား။ သေသာဟိ၊ မနောဓာတ်, မနောဝိညာဏဓာတ်တို့မှ ကြွင်းကုန်သော။ ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ ရူပဓာတူဟိ၊ သြဠာရိကရုပ် ဟူသော ရုပ်ဓာတ်တို့နှင့်ဝင်း။ ပဋ္ဌဟိ၊ ကုန်သော။ စက္ခုဝိညာဏာဒီဟိ စ၊ စက္ခုဝိညာဏဓာတ် အစရှိသော ဓာတ်တို့နှင့်ဝင်း။ (ဝိပ္ပယုတ္တော။)

၂၅၇။ ကုသလပဒေ၊ ၌။ ကုသလေဟိ၊ ကုသိုလ်တို့ဖြင့်။ စတုန္နမ္ပိ၊ လေးပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ခန္ဓာနုံ၊ နာမ်ခန္ဓာတို့၏။ ဝါ၊ တို့ကို။ ဂဟိတတ္တာ၊ ယူအပ်ပြီးကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သမ္ပယောဂေါ၊ ကို။ ပဋ္ဌိကိတ္တော၊ ပယ်တော်မူအပ်ပြီ။ ("နတ္ထိ"ဟု ပယ်တော်မူအပ်သည်–ဟူလို။)

၂၅၈။ ဝေဒနာတ္တိကပဒေ၊ ဝေဒနာတ္တိကပြဿနာ၌။ ကေန ခန္ဓေနာတိ၊ ကား။ ဝေဒနာက္ခန္ဓေနေဝ၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာနှင့်သာ။ (သမ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်၏။) ပန္နရသဟိတိ၊ ကား။ စက္ခု သောတ ဃာန ဇိဝှါ ဝိညာဏဓာတု မနောဓာတူဟိ စေဝ၊ စက္ခုဝိညာဏဓာတ်, သောတဝိညာဏဓာတ်, ဃာနဝိညာဏဓာတ်, ဇိဝှါ ဝိညာဏဓာတ်, မနောဓာတ်တို့နှင့်ဝင်း။ ရူပဓာတူဟိ ဝ၊ သြဠာရိကရုပ်ဟူသော ရုပ်ဓာတ်တို့နှင့်ဝင်း။ (ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်။)

'၂၅၉။ ကောဒသဟိတိ၊ ကား။ ကာယဝိညာဏဓာတုယာ၊ နှင့်။ သဒ္ဒိ'၊ ကား။ 'ရူပဓာတူဟိ၊ တို့နှင့်။ (ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်။) [ဤနေရာ၌လည်း "၂၅၉။ ကောဒသဟိတိ"ဟု နံပါတ်ရှိပါစေ။]

၂၆၂။ နေဝဝိပါက နဝိပါကဓမ္မဓမ္မပဒ္ဓေ၊ ၌။ ပဒ္ဓဟိတိ၊ ကား။ စက္ခု-ဝိညာဏာဒီဟိ၊ ကုန်သော။ (ပဒ္ဓဟိ ဓာတူဟိ ဝိပ္ပယုတ္တာ။)

၂၆၃။ အနုပါဒိန္န အနုပါဒါနိယပဒ္ဓေ၊ ၌။ ဆဟိတိ၊ ကား။ မနော-ဝိညာဏဓာတုဝဇ္ဇာဟိ၊ မနောဝိညာဏဓာတ်သည့် ကြဉ်အပ်ကုန်သော။ (ဆဟိ ဓာတူဟိ ဝိပ္ပယုတ္တာ။)

၂၆၄။ သဝိတက္ကာ သဝိစာရပဒ္ဓေ၊ ၌။ ပန္နရသဟိတိ၊ ကား။ ပဒ္ဓဟိ၊ ကုန်သော။ ဝိညာဏေဟိ၊တို့နှင့်။ သဒ္ဒိ'၊ 'ကား။ ,ရူပဓာတူဟိ၊ သြဠာရိကရူပ်ဓာတ် ဟူကုန်သော။ (ပန္နရသဟိ ဓာတူဟိ ဝိပ္ပယုတ္တာ။)

၂၆၅။ အဝိတက္ကာ ဝိစာရမတ္တပဒ္ဓေ၊ ၌။ ကေန ခန္ဓေနာတိအာဒိ၊ အစ ရှိသော စကားတော်ကို။ သင်္ခါရက္ခန္ဓဝသေနေဝ၊ ဖြင့်သာ။ ဝေဒိတမ္ဘံ၊ ၏။ ဟိ ၁၊ မှန်။ ဒုတိယဈာနဝိစာရံ၊ ဒုတိယဈာန်၌ရှိသော ဝိစာရကို။ ဌပေတ္မာ၊ ချန်ထားရ၏။ သေသာ၊ ဒုတိယဈာန်၌ရှိသော ဝိစာရမှ ကြွင်းသော ဒုတိယဈာန် စိတ္တုပ္ပါဒ်တို့သည်။ အဝိတက္ကာ ဝိစာရမတ္တာနာမ၊ တို့မည်၏။ (ဝိတက်ကား မရှိ ဝိစာရမျှသာရှိသော တရားတို့မည်၏)။ ပီတိ'၊ ကို။ ဌပေတ္မာ၊ ၍။ သေသာ၊ ပီတိမှ ကြွင်းသော စိတ္တုပ္ပါဒ်တို့သည်။ ပီတိသဟဂတာ၊ တို့မည်၏။ တတ္ထ၊ ထို ဝိစာရ, ပီတိ နှစ်ပါးတို့တွင်။ ဝိစာရော၊ သည်။ ဝိစာရေန၊ နှင့်။ နှ သမ္ပယုတ္တော၊ သမ္ပယုတ် မဖြစ်။ ပီတိ စ၊ သည်လည်း။ ပီတိယာ၊ နှင့်။ နှ သမ္ပယုတ္တာ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ ဤအကြောင်းကြောင့်။ သင်္ခါရက္ခန္ဓမမ္မာယတန-ဓမ္မဓာတုသု၊ တို့တွင်။ ကေဟိစိ၊ ဝိစာရ ဟူသော အချို့သော တရားတို့နှင့်။ ဝါ၊ ပီတိ ဟူသော အချို့သော တရားတို့နှင့်။ သမ္ပယုတ္တာ နာမ၊ သမ္ပယုတ်တို့ မည်၏။ သောဠသဟိတိ၊ ကား။ ဓမ္မဓာတု မနောဝိညာဏဓာတုဝဇ္ဇာဟေဝ၊ ဓမ္မဓာတ်, မနောဝိညာဏဓာတ်တို့သည် ကြဉ်အပ်သည်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ (သောဠသဟိ ဓာတူဟိ ဝိပ္ပယုတ္တာ။)

၁။ ဒုတိယဈာနဝိစာရံ ဟိ။ ,ဤအဋ္ဌကထာစကားအတိုင်းဆိုလျှင် ဒုတိယဈာန်စိတ် ၁၁, စေတသိက်(နဂို အဋ္ဌတ္တိ'သတ္တင် ဝိတက် ဝိစာရ ကြဉ်၍) ၃၆-ပါးသည်သာ အဝိတက္ကာ ဝိစာရမတ္တတရားတို့ မည်၏။ မြန်မာအကောက် စာအုပ်များ၌ပါသော သဝိတက္ကာ သဝိစာရစိတ်၌ယှဉ်သော ဝိတက်ကား မပါတော့။ သို့သော် ထိုသို့ ဝိတက်ကို မယူခြင်းကို ဋီကာ၌ "ဝိတက္ကသဟိတေသုပိ"စသည်ဖြင့် အပြစ်ပြလိမ့်မည်။

၂၆၆။ အဝိတက္ကအဝိစာရပဋ္ဌေ၊ ဌ်။ ကောယ ဓာတုယာတိ၊ ကား။ မနောဓာတုယာ၊ မနောဓာတ် ဟူသော။ (ကောယ ဓာတုယာ ဝိပ္ပယုတ္တာ။)

၂၆၇–ဂ။ သုခသဟဂတာ၊ သုခသဟဂတတရားတို့ကိုဌင်း။ ဥပေက္ခာ-သဟဂတာ စ၊ ဥပေက္ခာသဟဂတ တရားတို့ကိုဌင်း။ ဝေဒနာတ္တိကော၊ ဌ်။ (မယာ) ဝုတ္တာဝ၊ ဖွင့်ဆိုအပ်ပြီးကုန်သည်သာ။

၂၆၉။ ဒဿနေနပဟာတဗ္ဗာဒယော၊ အစ ရှိသော တရား တို့သည်။ ကုသလသဒိသာဝ၊ ကုသိုလ်တရားတို့နှင့် တူကုန်သည်သာ။

၂၇၁။ ပရိတ္တာရမ္မဏာ [1]၊ ပရိတ္တာရမ္မဏတရားတို့သည်။ ဝိပါကဓမ္မ-သဒိသာ၊ ဝိပါကတရားတို့နှင့် တူကုန်၏။ ကောယ ဓာတုယာတိ၊ ကား။ ဓမ္မဓာတုယာ၊ ဟူသော။ (ကောယ ဓာတုယာ ကေဟိစိ ဝိပ္ပယုတ္တာ။) ကေဟိစိတိ [2]၊ ကား။ တတ္ထ၊ ထိ ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ်ဌ်။ ယေ၊ အကြင် တရားတို့သည်။ ပရိတ္တာရမ္မဏာ၊ ပရိတ္တာရမ္မဏတရားတို့သည်။ နဟောန္တိ၊ မဟုတ်ကုန်။ တေဟိ၊ ထို ပရိတ္တာရမ္မဏ မဟုတ်ကုန်သော။ (ကေဟိစိ-ဌ် စပ်။) ပန [3]၊ သို့သော်လည်း။ (ထိုသို့ပင် ပရိတ္တာရမ္မဏ မဟုတ်သော တရားတို့ ကေဟိစိအရတွင် ပါဝင်ပါကုန်သော်လည်း။) ဓမ္မဓာတု၊ စေတသိက်ဖြစ်သော ဓမ္မဓာတ်သည်။ (ဘဇတိ-ဌ် စပ်။) (ဓမ္မဓာတုယာ၊ စေတသိက်ဖြစ်သော ဓမ္မ

၁။ ပရိတ္တာရမ္မဏံ(ဏာ)။ ။စာအုပ်တို့ဌ် "ပရိတ္တာရမ္မဏံ"ဟု တွေ့ရ၏။သို့သော် ပါဠိတော်ဌ် "ပရိတ္တာရမ္မဏာ"ဟု ပုလ္လိင် ဗဟုဝုစ်ရှိသောကြောင့်ဌင်း, ဝိပါကဓမ္မနှင့် ပရိတ္တာရမ္မဏဓမ္မတို့ စာသွားတူပုံကို ညွှန်ပြလိုရင်း ဖြစ်သောကြောင့်ဌင်း "ပရိတ္တာရမ္မဏာ ဝိပါကဓမ္မသဒိသာ"ဟု ပုလ္လိင် ဗဟုဝုစ်ရှိမှ "မဟဂ္ဂတာ ရမ္မဏာဒယော ကုသလသဒိသာဝ"ဟူသော နောက်စကားနှင့် စာသွား တူ၍ မှန်မည်ဟု မှတ်ပါ။

၂။ ကေဟိစိတိ (ဧပ) ဧတေဟိ။ ။"ယေ ပရိတ္တာရမ္မဏာ နဟောန္တိ, တေဟိ" ဟူသော အဖွင့်အလိုအားဖြင့် သုခုမရူပ် နိဗ္ဗာန်သာမက ပရိတ္တာရမ္မဏ မဟုတ်ကြသော မဟဂ္ဂတာရမ္မဏ အပ္ပမာဏာရမ္မဏ ပညတ္တာရမ္မဏ ဖြစ်ကြသော စိတ် စေတသိက်များလည်း ကေဟိစိ အရတွင် ပါဝင်နေ သည်ဟု မှတ်ပါ။

၃။ ဓမ္မဓာတု ပန (ဧပ) ဘဇတိ။ ။ထိုသို့ ပါဝင်နေလျှင် "စိတ်မှာ စိတ် အချင်းချင်း ဝိပ္ပယုတ်ဟု မဆိုနိုင်သော ကြောင့် ကေဟိစိ အရဌ် မယူလျှင် ရှိပါစေတော့၊ စေတသိက်တို့ကိုကား အဘယ်သို့ မှတ်ရပါမည်နည်း"ဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် "ဓမ္မဓာတု ပန (ဧပ) ဘဇတိ"ဟု မိန့်ရပြန်သည်။ စေတသိက်ဖြစ်သော ဓမ္မဓာတ်သည် "သမ္ပယုတ္တာတိ နတ္ထိ"ဟူသော ပဌမပယ်ခြင်းသို့ ကပ်ရောက်သွားသောကြောင့် ဤ"ကေဟိစိ"အရဌ် မယူတော့ပဲ သုခုမရူပ် နိဗ္ဗာန်ကိုသာ ယူရတော့သည်။

ခေတ်၏။ [သင်္ဂီတတ္တာ-ဟူသော ဟိတ်၏သမ္မန် ခံသည်။] ဝါ၊ ကို။ ပရိတ္တာရမ္မဏာနံ ၁၊ ကာမတရား ဟူသော အာရုံရှိကုန်သော။ ဆန္ဒံ၊ ကုန်သော။ စိတ္တုပ္ပါဒါနံ၊ စက္ခုဝိညာဏခေတ် စသော စိတ္တုပ္ပါဒ်တို့၏။ ဝါ၊ တို့နှင့်။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ ဝါ၊ စပ်သဖြင့်။ စတူဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ သင်္ဂီတတ္တာ၊ သိမ်းယူအပ်ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပဌမပဋ္ဌိကေ္ခပမေ၀၊ ပဌမ ပယ်မြစ်အပ်သည်၏ အဖြစ်သို့သာ။ ဘဇတိ၊ ကပ်ဝင်၏။

၂၃၂။ မဟဂ္ဂတာရမ္မဏာဒယော၊ အစရှိသော တရားတို့သည်။ ကုသလ-သဒိသာ၀၊ ကုသိုလ်တရားတို့နှင့် တူကုန်သည်သာ။

၂၃၃။ အနုပ္ပန္နေသု၊ အနုပ္ပန္နတရားတို့၌။ ပဋ္ဌာဟိ ခေတူဟိတိ၊ ကား။ စက္ခုဝိညာဏာဒီဟိ၊ အစရှိကုန်သော။ (ပဋ္ဌာဟိ ခေတူဟိ ဝိပ္ပယုတ္တာ။) ဟိ၊ မှန်။ တာနိ၊ ထို စက္ခုဝိညာဉ် အစရှိသော တရားတို့သည်။ ကေန္ဒေန၊ ကေန်အားဖြင့်။ ဥပ္ပါဒိဓမ္မာ ဘူတာနေ၀၊ ဥပ္ပါဒိဓမ္မဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သည်သာ။ (ပြီးပြီးသော အကြောင်းတစိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ မချုတ်ဖြစ်လတ္တံ့ကုန်သော အကျိုးတရားတို့ ဖြစ်ကုန်သည်သာ။) ပန၊ ထိုသို့ပင် ဥပ္ပါဒိဓမ္မတို့ ဖြစ်ပါကုန်သော်လည်း။ ဥပ္ပန္နကောဋ္ဌာသမို့၊ ဥပ္ပန္နအဖို့အစုသို့လည်း။ (ဥပါဒ်, ဌီ, ဘင် ဟူသော ခဏတွယသို့ရောက်ဆဲ အဖို့အစုသို့လည်း။) ဘဇန္တိ၊ ကပ်ဝင်ကုန်၏။

၂၃၅။ ပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏာဒယော၊ အစရှိသော တရားတို့သည်။ ပရိတ္တာ-ရမ္မဏသဒိသာ၀၊ ပရိတ္တာရမ္မဏတရားတို့နှင့် တူကုန်သည်သာ။

၂၃၆။ ဟေတုအာဒယော၊ အစရှိသောတရားတို့သည်။ သမုဒယသဒိ-သာ၀၊ သမုဒယသစ္စာနှင့် တူကုန်သည်သာ။

၁။ ပရိတ္တာရမ္မဏာနံ (၈၀) သင်္ဂီတတ္တာ။ ။"ပရိတ္တာရမ္မဏ ဖြစ်ကြသော ၆-ပါးသော စိတ္တုပ္ပါဒ်တို့" ဟူသည် စက္ခုဝိညာဏခေတ် စိတ္တုပ္ပါဒ်, သောတ, ဃာန, ဇိဝှါ, ကာယ, မနောခေတ် စိတ္တုပ္ပါဒ်တို့တည်း။ ထို စိတ္တုပ္ပါဒ်တို့နှင့်စပ်၍ နာမ်ခန္ဓာ ၄-ပါးရသောကြောင့် ထို နာမ်ခန္ဓာ ၄-ပါးတွင် မဟဂ္ဂတာရမ္မဏစသော စေတသိက်ဓမ္မခေတ်တို့ကို သိမ်းယူအပ်ပြီး ဖြစ်သောကြောင့် ပဌမပဋ္ဌိကေ္ခပတွင် ပါ၀င်လေပြီ-ဟူလို။

၂။ တာနိ ဟိ (၈၀) ဥပ္ပါဒိဓမ္မဘူတာနေ၀။ ။စက္ခုဝိညာဉ် အစရှိသော တရားတို့သည် အကျိုးတရား ဖြစ်သောကြောင့် ဥပ္ပါဒိဓမ္မ (ပြီးပြီးသော အကြောင်းတစိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ မချုတ်ဖြစ်လတ္တံ့သော အကျိုးတရား)မျှား ဖြစ်ကြ၏။ ထိုသို့ ဥပ္ပါဒိဓမ္မမျှား ဖြစ်ကြသော်လည်း ဥပါဒ်, ဌီ, ဘင် ဟူသော ခဏတွယသို့ ရောက်ကြရသောကြောင့် ဥပ္ပန္န-ကောဋ္ဌာသသို့လည်း ပါ၀င်ကြရကုန်၏။

၂၇၉။ သဟေတုကာ စေဝ နု စ ဟေတူပိ၊ သဟေတုကာ စေဝ နု စ ဟေတူ တရားတို့သည်လည်း။ ပိတိသဟဂတသဒိသာဝ၊ ပိတိသဟဂတတရား တို့နှင့် တူကုန်သည်သာ။

၂၈၀။ ပရာမာသသမ္မယုတ္တာ၊ပရာမာသသမ္မယုတ္တတရားတို့သည်။ တထာ၊ ထို့အတူ။ (ပိတိသဟဂတသဒိသာဝ၊ သာ။)

၂၉၃။ အနုပါဒိန္နာ၊ အနုပါဒိန္နတရားတို့သည်။ အနုပ္ပန္နသဒိသာဝ၊ အနုပ္ပန္နတရားတို့နှင့် တူကုန်သည်သာ။

သမ္ဘတ္ထ၊ အလုံးစုံသော ပြဿနာတို့၌။ သေသံ၊ ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်း သည်။ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ၊ သည်သာ။ ဣတိ၊ ပြီး၏။

သမ္မယောဂဝိပ္ပယောဂပဒဝဏ္ဏနာ၊ သည်။
နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီး၏။

၇-သတ္တမနယ

သမ္မယုတ္တေန ဝိပ္ပယုတ္တပဒ အဖွင့်

၃၀၆။ ဣဒါနိ၊သမ္မယောဂဝိပ္ပယောဂပဒကိုအကျယ်ဝေဖန်တော်မူပြီးရာ ယခုအခါ၌။သမ္မယုတ္တေန ဝိပ္ပယုတ္တပဒံ၊ ကို။ ဘာဇေတုံ၊ ၎။ ဝေဒနာက္ခန္ဓေ-နာတိအာဒိ၊ ကို။ (ဘဂဝတာ) အာရဒ္ဓံ၊ အပ်ပြီ။ တတြ၊ ထို ဝေဒနာက္ခန္ဓေန အစရှိသော သမ္မယုတ္တေန ဝိပ္ပယုတ္တပဒ နိဒ္ဒေသင်္ဘ။ ဣဒံ၊ ကား။ လက္ခဏံ၊ တည်း။ ဟိ၊ ခဲ့။ ဣမသ္မိံ ဝါရေ၊ ဤ သတ္တမနယနိဒ္ဒေသဝါရ၌။ ပုစ္ဆာယ၊ ၌။ ဝါ၊ ၎။ ဥဒ္ဒေ့ပဒေန၊ ထုတ်ဆောင်အပ်သော တရားနှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သမ္မယုတ္တာ၊ ကုန်၏။ တေဟိ၊ ထို သမ္မယုတ်ဖြစ်သော တရားတို့နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ မယှဉ်ကုန်။ တေသံ၊ ထို ဝိပ္ပယုတ်ဖြစ်သော တရားတို့၏။ ခန္ဓာဒီဟိ၊ တို့နှင့်။ ဝိပ္ပယောဂံ၊ မယှဉ်ခြင်းကို။ ပုစ္ဆိတွာ၊ ၍။ ဝိသဇ္ဇနံ၊ ကို။ ကတံ၊ အပ်ပြီ။ ပန၊ ဆက်။ တံ၊ ထို အဖြေသည်။ ရူပက္ခန္ဓာ-ဒီသု၊ တို့၌။ နု ယုဇ္ဇတိ၊ မသင့်။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ ရူပက္ခန္ဓေန၊ နှင့်။ သမ္မယုတ္တာနာမ၊ သမ္မယုတ်ဖြစ်သော တရားတို့ မည်သည်။ နတ္ထိ၊ ကုန်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တဋ္ဌ၊ ထို ရူပက္ခန္ဓာကိုရင်း။ အညာနိ၊ ရူပက္ခန္ဓာမှ အခြားကုန်သော။ ဝေဒနာဒိ၊ ကုန်သော။ ပဒါနိ စ၊ တို့ကိုရင်း။ ဣမသ္မိံ ဝါရေ၊ ဤ သတ္တမနယနိဒ္ဒေသဝါရ၌။ (ဘဂဝတာ) နု ဂဟိတာနိ၊ အပ်ကုန်။ ပန၊ အနွယ်ကား။ ယာနိ ပဒါနိ၊ တို့သည်။ ဓမ္မ-

စာတုယာ၊ နှင့်။ သမ္မယုတ္တေ၊ ကုန်သော။ စမ္မေ၊ တို့ကိုရင်း။ အညေန၊ အခြားသော သမ္မယုတ် မဟုတ်သော့ တရားနှင့်။ အသမ္မိဿံ၊ သော။ ဝိညာဏဉ္စ၊ ကိုရင်း။ ဒီပေန္တိ၊ ပြနိုင်ကုန်၏။ တာနိ၊ ထိုပုဒ်တို့ကို။ ဣဓ၊ ဤ သတ္တမနယနိဒ္ဒေသဝါရ၌။ (ဘဂဝတာ) ဂဟိတာနိ၊ အပ်ကုန်ပြီ။

ဣဒံ၊ ကား။ တေသံ၊ ထိုပုဒ်တို့၏။ ဥဒ္ဒါနံ၊ တည်း။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ နာမ်ခန္ဓာတို့ရင်း။ ကော၊ သော။ အာယတနဉ္စ၊ မနာယတနရင်း။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ မနိန္ဒြေ ဥပေက္ခိန္ဒြေတို့ရင်း။ သတ္တ၊ ကုန်သော။ စာတုပဒါနိ၊ ဝိညာဏခေါတ် ဟူသော ပုဒ်တို့ရင်း။ တယော၊ ကုန်သော။ ပဋ္ဌိစ္စာ၊ ဝိညာဏ်, ဖဿ, ဝေဒနာ, ဟူသော ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒ်တို့ရင်း။ အထ၊ ထိုမျှ။ ဖဿသတ္တကံ၊ ရင်း။ တိကေ၊ ၌။ တယော၊ သုံးပါးကုန်သော် အဒုက္ခမသုခါယ ဝေဒနာယ သမ္မယုတ္တဓမ္မ, သဝိတက္ကသဝိစာရဓမ္မ, ဥပေက္ခာ-သဟဂတဓမ္မတို့ရင်း။ မဟန္တရေ၊ မဟန္တရဒုက်၌။ သတ္တ စ၊ ခုနစ်ပါးသော ဒုက်ပုဒ်တို့ရင်း။ ကော၊ သော။ သဝိတက္ကံ၊ သဝိတက္ကပုဒ်ရင်း။ ကော၊ သော။ သဝိစာရံ၊ သဝိစာရ ပုဒ်ရင်း။ ဥပေက္ခာယ၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာနှင့်။ ယုတ္တံ၊ ယှဉ်သော။ ဧကမေဝ စ၊ တပါးသာလျှင် ဖြစ်သော ပိဋ္ဌိဒုက်၌ လာသော ဥပေက္ခာ သဟဂတ ပုဒ်ရင်း။ ဣတိ၊ သို့။ (ဣမာနိသတ္တတ္ထံ သပဒါနိ၊ ဤ ၃၇-ပုဒ်တို့ကို။) ဣမသ္မိံ ဝါရေ၊ ဤ သတ္တမနယ နိဒ္ဒေသဝါရ ၌။ ဘဂဝတာ ဝုတ္တာနိ။) ဣတိ (ဣဒံ)၊ ကား။ ဥဒ္ဒါနံ၊ တည်း။

ပရိယောသာနေ၊ အဆုံးနား၌။ ခန္ဓာ စတုရောတိအာဒိနာပိ၊ အစရှိသော စကားဖြင့်လည်း။ အယမေဝ အတ္ထော၊ ဤအနက်ကိုပင်။ သင်္ဂီတောဝ၊ သိမ်းယူအပ်ပြီ။ [ဤ၌ "စတ္တာရော ခန္ဓာယတနဉ္စ ကော" အစရှိသော စကား ကိုပင် ပါဠိတော်၌ "ခန္ဓာ စတုရော အာယတနဉ္စ မေကံ" စသည်ဖြင့် ဆိုထား၏။ ဤ ဂါထာ၌ လာသောအနက်ကိုပင် ထို ပါဠိတော်၌ "ခန္ဓာ စတုရော" အစရှိသော ဂါထာဖြင့် သိမ်းယူထားသည်—ဟူလို။] တတ္ထ၊ ထို သတ္တမနယ နိဒ္ဒေသဝါရ၌။ ယာနိ ပဒါနိ၊ တို့သည်။ သဒ်သဝိသဇ္ဇနာနိ၊ တူသော အဖြေ ရှိကုန်၏။ တာနိ၊ ထို တူသောအဖြေရှိသော ပုဒ်တို့ကို။ ဥပဓိဋ္ဌပါဠိယာပိ၊ အစဉ် မဟုတ်သော အားဖြင့်လည်း။ သမောဓာနေတွာ၊ ပေါင်း၍။ [အစဉ်မတူပဲ ပေါင်းထားပုံကို ပါဠိတော် ကြည့်ပါ။] သတ္တ၊ ကုန်သော။ ဝေဒနာကွန္ဓာဒီကာ၊ ဝေဒနာကွန္ဓာ အစရှိကုန်သော။ ပဠာ၊ တို့ကို။ ကတာ၊ ပြုတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။ [ပြဿနာ ၁၁-ပါး ရှိသည်တွင် ပေါင်း၍ ပြုအပ်သော ပြဿနာကား ၇-ပါး သာရှိသည်။ ကျန် ၄-ပါးကား အသီးအခြား တပါးစီသာတည်း။ ထို့ကြောင့် "သတ္တ ဝေဒနာကွန္ဓာ ဒီကာ ပဠာ ကတာ" ဟု မိန့်သည်။ နောက်ပြင် စာအုပ် တို့၌ "တတ္ထ" ဟု ရှိသည်ကား ပါဠိပျက်။] ဧသု၊ ထို ပြဿနာတို့၌။ ဝေါ၊

သို့။ ခန္ဓာဒိဝိဘာဂေါ၊ ခန္ဓာ အစရှိသည်တို့၏ ဝေဖန်အပ်သော အထူးအပြား ကို။ ဝေဒီတဗ္ဗော၊ ၏။ တာဝ၊ စက္ခုဝိညာဏဓာတ် အစရှိသော ပြဿနာ တို့မှ ရှေးဦးစွာ။ (နိဒ္ဒိဒ္ဓေ၊ အပ်သော။) ဝေဒနာက္ခန္ဓာဒိပဌေ၊ အစရှိသော ပြဿနာ၌။ ဧကေနာတိ၊ ကား။ မနာယတနေန၊ ဟူသော။ (ဧကေန အာယတနေန ဝိပွယုတ္တာ။) သတ္တဟိတိ၊ ကား။ ဝိညာဏဓာတုဟိ၊ ဝိညာဏ ဓာတ်ဟူကုန်သော။ (သတ္တဟိ ဓာတုဟိ ဝိပွယုတ္တာ။) ကေဟိစိတိ၊ ကား။ ဓမ္မာယတနေ၊ ၌။ (ပရိယာပန္နေဟိ၊ ကုန်သော။) ဝေဒနာဒီဟိ၊ ကုန်သော။ (ကေဟိစိ ဝိပွယုတ္တာ။)

၃၀၇။ ဝိညာဏဓာတုပဌေ၊ ၌။ တေ မ္မော နု ကေဟိစိတိ၊ ကား။ တေ၊ ထို တရားတို့ ဟူသည်။ ပုစ္ဆာယ၊ ၌။ ဝါ၊ အလို၌ ဥဒ္ဒေ့ပဒံ၊ ထုတ်ဆောင် အပ်သော ပုဒ်ဖြစ်သော။ ဝိညာဏဓာတုံ၊ ကို။ ဌပေတ္တာ၊ ၍။ သေသာ၊ ပုစ္ဆာအလို၌ ထုတ်ဆောင်အပ်သော ဝိညာဏဓာတ်မှ ကြွင်းကုန်သော။ ဆ၊ ကုန်သော။ ဝိညာဏဓာတုဓမ္မာ၊ ဝိညာဏဓာတ် တရားတို့ဌင်း။ ရူပံ၊ ဌင်း။ နိဗ္ဗာနဉ္စ၊ ဌင်းတည်း။ တေဟိ၊ ထို ဆဝိညာဏဓာတ်တရား, ရူပ်, နိဗ္ဗာန်တို့ဖြင့်။ သမ္ပယုတ်၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာယတနာနံ၊ တို့၏။ ဝါ၊ တို့ကို။ သင်္ဂဟိတတ္တာ၊ သိမ်းယူအပ်ပြီးကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ကေဟိစိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ ဝါ၊ တို့နှင့်ဌင်း။ အာယတနေဟိ ဝါ၊ တို့နှင့်ဌင်း။ နု ဝိပွယုတ္တာ၊ ဝိပွယုတ် မဖြစ်ကုန်။ ကောယ ဓာတုယာတိ၊ ကား။ ယာ ယာ၊ အကြင် အကြင် ဓာတ် သည်။ ဝါ၊ ကို။ ဥဒ္ဒဒ္ဓာ၊ ထုတ်ဆောင်အပ်သည်။ ဟောတိ။ တာယ တာယ၊ ထိုထို ထုတ်ဆောင်အပ်သော ဓာတ်နှင့်။ (ဝိပွယုတ္တာ။)

၃၀၈။ ဥပေက္ခိန္ဒြိယပဌေ၊ ၌။ ပဋ္ဌာဟိတိ၊ ကား။ ဥပေက္ခာသမ္ပယုတ္တာဟိ၊ ဥပေက္ခာ ဝေဒနာနှင့် ယှဉ်ကုန်သော။ စက္ခုဝိညာဏဓာတုအာဒီဟိ၊ အစရှိ ကုန်သော။ (ပဋ္ဌာဟိ ဓာတုဟိ ဝိပွယုတ္တာ။) ဣမိနာ နယေန၊ ဖြင့်။ သမ္ပတ္တေ၊ အလုံးစုံသော ပြဿနာတို့၌။ ပုစ္ဆာယ၊ ၌။ ဝါ၊ ဌ၊ ဥဒ္ဒဒ္ဓပဒေနေဝ၊ ထုတ်ဆောင်အပ်သောပုဒ်နှင့်ပင်။ ဝိပွယုတ္တာနံ၊ ဝိပွယုတ်ဖြစ်ကုန်သော တရား တို့၏။ ဝါ၊ တို့နှင့်။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ ဝါ၊ စပ်သဖြင့်။ အတ္ထော၊ ကို။ ဝေဒီတဗ္ဗော၊ ၏။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

သမ္ပယုတ္တေနဝိပွယုတ္တပဒဝဏ္ဏနာ၊ သည်။

နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီးပြီ။

၈-အဋ္ဌမနယ

ဝိပ္ပယုတ္တေနသမ္ပယုတ္တပဒ အဖွင့်

၃၁၇။ ဣဒါနိ၊ သမ္ပယုတ္တေန ဝိပ္ပယုတ္တ ပဒ ကို အကျယ် ဝေဖန်တော်မူပြီးရာ ယခုအခါ၌။ ဝိပ္ပယုတ္တေန သမ္ပယုတ္တ ပဒံ၊ ကို။ ဘာဇေတုံ၊ ဌ ၊ ရူပက္ခန္ဓေနာတိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားတော်ကို။ (ဘဂဝတာ) အာရဒ္ဓံ၊ အပ်ပြီ။ တတ္ထ၊ ထို ရူပက္ခန္ဓေန အစရှိသော ဝိပ္ပယုတ္တေနသမ္ပယုတ္တပဒနိဒ္ဒေသ၌။ သဗ္ဗာပိ၊ အလုံးစုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ပုစ္ဆာ၊ တို့သည်။ မောဃပုစ္ဆာဝ၊ မောဃ ပုစ္ဆာ တို့ချည်းသာတည်း။ ဝါ၊ အဖြေမှ ယုတ်လျော့သော ပုစ္ဆာတို့ ချည်းသာတည်း။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) ဟိ၊ ခဲ့။ ရူပက္ခန္ဓေန၊ နှင့်။ ဝိပ္ပ-ယုတ္တာနာမ၊ ဝိပ္ပယုတ်ဖြစ်သော တရားတို့မည်သည်။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ နာမ်မကွန္ဓာတို့တည်း။ တေသံ၊ ထို နာမကွန္ဓာတို့၏။ ကေနစိ၊ တစုံ တခုသော တရားနှင့်။ သမ္ပယောဂေ ၊ အညီအမျှ ကေပ္ပါဒတာ အစရှိသော အပြားအားဖြင့် ယှဉ်ခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဝေဒနာက္ခန္ဓေန၊ နှင့်။ ဝိပ္ပယုတ္တံ၊ ဝိပ္ပယုတ် ဖြစ်သော တရား ဟူသည်။ ရူပံ၊ ၎င်း။ နိဗ္ဗာနဉ္စ၊ ၎င်းတည်း။ တဿစ၊ ထို ရူပ် နိဗ္ဗာန်၏လည်း။ ကေနစိ၊ နှင့်။ သမ္ပယောဂေ ၊ သည်။ နတ္ထိ။ သဗ္ဗပဒေသု၊ တို့၌။ ဝေ၊ ဤ အတူပင်တည်း။ ပန၊ ထိုသို့ပင် သမ္ပယုတ် မရှိပါ သော်လည်း။ ဝိပ္ပယုတ္တာနံ၊ တို့၏။ သမ္ပယောဂါဘာဝေ ၊ သမ္ပယုတ်၏ မရှိပုံကို။ ဝေဒီတဗ္ဗော၊ သိထိုက်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပုစ္ဆာယ ၊ ၏။ မောဃတ္တာ၊ အဖြေမှ ယုတ်လျော့သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သဗ္ဗဝိသဇ္ဇနေသု၊ တို့၌။ နတ္ထိ နတ္ထိ ဣစ္စေဝ၊ နတ္ထိ နတ္ထိ ဟူ၍သာ။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ အပ်ပြီ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဝိပ္ပယုတ္တေနသမ္ပယုတ္တပဒဝဏ္ဏနာ၊ သည်။
နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီးပြီ။

၁။ သမ္ပယောဂါဘာဝေ ။ ။ဝိပ္ပယုတ္တေန သမ္ပယုတ္တပဒ ဖြစ်သည်အား လျော်စွာ "ရူပက္ခန္ဓေန ယေဓမ္မာ ဝိပ္ပယုတ္တာ"ဟု ဟောတော်မူပြီးနောက် ထို ဝိပ္ပယုတ် တရားနှင့် သမ္ပယုတ် ဖြစ်သော တရား မရှိခြင်းကြောင့် "တေဟိ ဓမ္မေဟိ ယေဓမ္မာ သမ္ပယုတ္တာ"ဟု ဆက်၍ ဟောတော်မမူ။ ထိုသို့ ဟောတော် မမူခြင်း၏ အကြောင်းမှာ ဝိပ္ပယုတ်တရားတို့နှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော တရားတို့၏ မရှိခြင်းပင်တည်း။ ထိုသို့ မရှိပုံကို "ရူပက္ခန္ဓေန ယေ ဓမ္မာဝိပ္ပယုတ္တာ၊ တေဟိ ဓမ္မေဟိ ယေ ဓမ္မာ သမ္ပယုတ္တာ"ဟု ပါဠိ ပြယုဂ် လုပ်၍ အရကောက်ကြည့်ပါ၊ သမ္ပယုတ် မရှိ ကြောင်း ထင်ရှားပါလိမ့်မည်။

၂။ မုဩာယ မောဃတ္တာ ။ ။မုဟ ဝေစိတ္တေ (ထွေဝေခြင်း)+အ-ပစ္စည်း၊ ဟ-ကို ဃ-ပြု၍ပြီးသော မောဃ-သဒ္ဒါသည် ထောမနီဓိ

၉-နဝမနယ

သမ္မယုတ္တေနသမ္မယုတ္တပဒ အဖွင့်

ဒုဝ၉။ ဣဒါနိ၊ ဝိပ္ပယုတ္တေန သမ္မယုတ္တပဒကို အကျယ်ဝေဖန်တော်မူပြီးရာ ယခုအခါ၌။ သမ္မယုတ္တေနသမ္မယုတ္တပဒံ၊ ကိုး။ ဘာဇေတုံ၊ ၎။ ဝေဒနာက္ခန္ဓေ-နာတိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားတော်ကို။ (ဘဂဝတာ) အာရဒ္ဓံ၊ အပ်ပြီ။ တတ္ထ၊ ထို ဝေဒနာက္ခန္ဓေန အစရှိသော သမ္မယုတ္တေန သမ္မယုတ္တပဒနိဒ္ဒေသော်။ (ဝိသဇ္ဇနံ ကတံ-၌ စပ်။) ယံခန္ဓာဒိဝသေန၎၊ အကြင် ခန္ဓာ အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဝါ၊ အကြင် ခန္ဓာ အစရှိသည်တို့နှင့် စပ်သဖြင့်။ သမ္မယုတ္တံ၊ သမ္မယုတ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပုန၊ တဖန်။ တယော၊ ထို ခန္ဓာအစရှိသော တရား၏ပင်။ ခန္ဓာဒီဟိ၊ ခန္ဓာ အစရှိသည်တို့နှင့် (ခန္ဓာ, အာယတန, ဓာတ်တို့နှင့်)။ သမ္မယောဂံ၊ အညီအမျှ ကျေပွါဒတာ အစရှိသော အပြားတို့ဖြင့် ယှဉ်ခြင်းကို။ ပဋ္ဌိတ္တာ၊ ၍။ ဝိသဇ္ဇနံ၊ ကို။ ကတံ၊ အပ်ပြီ။

တံ၊ ထို အဖြေသည်။ ရူပေန ဝါ၊ ရူပ်နှင့်သော်၎င်း။ ရူပမိဿကေဟိ၊ ရူပ်နှင့်ရောကုန်သော။ ပဒေဟိ ဝါ၊ တရားအစုတို့နှင့်သော်၎င်း။ သဗ္ဗာ-ရူပက္ခန္ဓသင်္ဂါဟကေဟိ၊ အလုံးစုံသော နာမ်ခန္ဓာတို့ကို သိမ်းယူနိုင်ကုန်သော။ ပဒေဟိ ဝါ၊ တရားအစုတို့နှင့်သော်၎င်း။ သဒ္ဒေ၊ ကဿ။ နယုဇ္ဇတိ၊ မသင့်။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) ဟိ၊ ခဲ့။ ရူပေန၊ နှင့်သော်၎င်း။ ရူပမိဿကေန ဝါ၊ ရူပ်နှင့်ရောသော တရားနှင့်သော်၎င်း။ အညေသံ၊ အခြား တရားတို့၏။ သမ္မယောဂေ၊ အညီအမျှ ကျေပွါဒတာ အစရှိသော အပြားတို့ဖြင့် ယှဉ်ခြင်းသည်။ နတ္ထိ။ [“ရူပေန ဝါ ရူပမိဿကာဟိ ဝါ ။ ပေ ။ နယုဇ္ဇတိ”၏ ဒုတိယ (တနည်း) ဝိတ္ထာရကို ပြုပြီး၍ “သဗ္ဗာရူပက္ခန္ဓသင်္ဂါဟကေဟိ ဝါ”၏ ဒုတိယ (ဝိတ္ထာရ)ကို ပြလိုသောကြောင့် “သဗ္ဗာရူပက္ခန္ဓသင်္ဂါဟကေဟိ သဒ္ဒေသံ” စသည်ကို မိန့်။] သဗ္ဗာရူပက္ခန္ဓသင်္ဂါဟကေဟိ၊ အလုံးစုံသော နာမ်ခန္ဓာတို့ကို

အဘိဓာန်၌ နိရတ္ထက (အနက်မရှိ), ဟီန (ယုတ်လျော့)ဟု ၂-နက်ရှိ၏။ ထိုတွင် ဤ နေရာ၌ အဖြေမှ ယုတ်လျော့သောကြောင့် “ဟီန”အနက် ဖြစ်သင့်၏။ မောဟ-ယတိ၊ အဖြေကို ရှာနေသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို တွေဝေစေတတ်၏။ ဣတိ မောဟော။

ခ။ ယံ ခန္ဓာဒိဝသေန။ ။ဤ ပုဒ်ကို သမာသ်ပုဒ်ဟု ဋီကာဆိုး၏။ “ယသ ခန္ဓာ-ဒိနော၊ ဝသေန”ဟုလည်း ဆင်္ဂီတပွဲရှိသ့ သမာသ် အဖြစ် ဖြင့် အနက် ဖွင့်သည်။ “ပုန တယော”၌ ထို ခန္ဓာ အစရှိသည်ကိုပင် စွဲရသည်။ ဤ စကား၏ ဆိုလိုရင်းကို ဋီကာ၌ “ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ (ပေ) နိဒ္ဒါရိတန္တိ”ဟု ပြထားသည်။ [“ယံ ခန္ဓာဒိ” အရ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ, သညာက္ခန္ဓာ စသည်ကို ယူပါ။ ခန္ဓာ, အာယတန, ဓာတ်ကို မယူပါနှင့်။ ထို့ကြောင့် ဋီကာ၌ “ရူပက္ခန္ဓာဒီသု အရဏာနေသု ယေန ဝေဒနာက္ခန္ဓာဒိနာ သမ္မယုတ္တံ” စသည်ဖြင့် ဆိုသည်။]

သိမ်းယူနိုင်ကုန်သော ရူပဘဝ စသည်တို့ဖြင့်။ (ဂဟိတတ္တာ-ဌ္ဌ စပ်။) သမ္ဘေသံ၊ ကုန်သော။ သမ္ဘယောဂါရဟာနံ၊ အညီအမျှ ကေဝပ္ပါဒတာ အစရှိသော အပြားတို့ဖြင့်, ယှဉ်ခြင်းကို ထိုက်ကုန်သော။ ခန္ဓာဒီနံ၊ ခန္ဓာအစရှိသည်တို့၏။ ဝါ၊ တို့ကို။ ဂဟိတတ္တာ၊ ယူအပ်ကုန်ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ယံ (ဓမ္မဇာတံ)၊ အကြင် တရားသဘောသည်။ တေန၊ ထို ခန္ဓာ အစရှိသောတရားနှင့်။ သဟ၊ ကွ။ သမ္ဘယောဂံ၊ သို့။ ဂစ္ဆေယ္ယ၊ ရောက်ရာ၏။ အညံ၊ နာမ်ခန္ဓာ ၄-ပါးမှ တမျိုးတခြားဖြစ်သော။ (တံ ဓမ္မဇာတံ ဧဝ၊ ထို တရားသဘောသည်ပင်။) နတ္ထိ၊ တသွာ၊ ကြောင့်။ တထာရူပါနိ၊ ကုန်သော (ရူပ, ရူပမိုဃက, သဗ္ဗာရူပကွန္ဓသင်္ခါတက ဖြစ်ကုန်သော)။ ပဒါနိ၊ တို့ကို။ ဣဒ၊ ဤ သမ္ဘယုတ္တေနသမ္ဘယုတ္တ ပဒ နိဒ္ဒေသဿ။ (ဘဂဝတာ) နဂဟိတာနိ၊ အပ်ကုန်။ ပန၊ အနှယကား။ ယာနိ ပဒါနိ၊ တို့သည်။ ရူပေန၊ နှင့်။ အသမ္မိဿံ၊ မရောနှောသော။ အရူပေကဒေသံ၊ နာမ်တစိတ်ကို။ ဒီပေန္တိ၊ ပြနိုင်ကုန်၏။ တာနိ၊ ထို ပုဒ်တို့ကို။ ဣဒ၊ ဤ သမ္ဘယုတ္တေနသမ္ဘယုတ္တပဒ နိဒ္ဒေသဿ။ (ဘဂဝတာ) ဂဟိတာနိ၊ ယူတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။

ဣဒံ၊ ကား။ တေသံ၊ ထိုပုဒ်တို့၏။ ဥဒ္ဒါနံ၊ တည်း။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ အရူပကွန္ဓာ၊ နာမ်ခန္ဓာတို့ဝင်း။ မနာယတနမေဝ စ၊ မနာယတနသာလျှင်ဝင်း။ သတ္တ၊ ကုန်သော။ ဝိညာဏဓာတုယော၊ တို့ဝင်း။ ဒ္ဝေ၊ ကုန်သော။ သစ္စာ၊ သမုဒယသစ္စာ, မဂ္ဂသစ္စာတို့ဝင်း။ စုဒ္ဒသ၊ ကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာ၊ မနိန္ဒြေ အစ အညာတာဝိန္ဒြေ အဆုံးရှိသော နာမ်ဣန္ဒြေတို့ဝင်း။ ပစ္စယော၊ ပဋ္ဌာန်စသမုပ္ပါဒ်ဌ္ဌ။ ဒ္ဒါဒသ၊ ကုန်သော။ ပဒါ၊ အဝိဇ္ဇာ, သင်္ခါရ, ဝိညာဏ်, ဖဿ, ဝေဒနာ, တဏှာ, ဥပါဒါန်, ကမ္မဘဝ, သောက, ဒုက္ခ, ဒေါမနဿ, ဥပါယာသ ပုဒ်တို့ဝင်း။ တတော၊ ထို ပဋ္ဌာန်စသမုပ္ပါဒ်မှ။ ဥပရိ၊ အထက်ဌ္ဌ။ သောဠသ၊ ကုန်သော။ (ပဒါ၊ သတိပဋ္ဌာန်အစ မနသိကာရအဆုံးရှိသော ပုဒ်တို့ဝင်း။) တိကေသု၊ တိက်တို့ဌ္ဌ။ အဋ္ဌ၊ ကုန်သော။ (ပဒါ၊ ဝေဒနာတိက်ဌ္ဌ ၃-ပုဒ်, ဝိတက္ကတိက်ဌ္ဌ ပဌမ, ဒုတိယ ၂ ပုဒ်, ပီတိတိက်ဌ္ဌ ၃-ပုဒ်တို့ဝင်း။) ဂေါ်ဆကေ၊ ဌ္ဌ။ တေစတ္တာလီသမေဝ၊ ၄ ၃-ပါးသာလျှင်ဖြစ်သော။ (ပဒါ) စ၊ ဟေတုပဒ, ဟေတုစေဝ သဟေတုကပဒ အစရှိသော သမ္ဘယုတ်ဖြစ်သော ပုဒ်တို့ဇင်း။ မဟာနိဒ္ဒေကေ၊ ဌ္ဌ။ သတ္တ၊ ကုန်သော။ ပဒါ၊ စိတ္တ, စေတသိက, စိတ္တသမ္ဘယုတ္တ, စိတ္တသံသဋ္ဌ, စိတ္တသံသဋ္ဌသမုဋ္ဌာန, စိတ္တသံသဋ္ဌသမုဋ္ဌာနသဟဘု, စိတ္တသံသဋ္ဌသမုဋ္ဌာနာနုပရိဝတ္တိ ဟူသော ပုဒ်တို့ဝင်း။ ပိဋ္ဌိဒုကေသု၊ တို့ဌ္ဌ။ ဆ၊ ကုန်သော။ (ပဒါ၊ သဝိတက္က, သဝိစာရ, သပ္ပီတိက, ပီတိသဟဂတ, သုခသဟဂတ, ဥပေက္ခာသဟဂတ ဟူသော ပုဒ်တို့ဝင်း။) (ဣတိ၊ ဤသို့။) ဧတေ၊ ဤ ၁၂ ဝ-သော ပုဒ်တို့သည်။ နဝမဿ၊ ကိုးခုမြောက်သော။ ပဒဿ၊ သမ္ဘယုတ္တေန

သမ္မယုတ္တပဒ၏။ နိဒ္ဒေသေ၊ ၌။ သင်္ဂဟံ၊ သိမ်းယူအပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်သို့။ ဂတာ၊ ရောက်ကုန်၏။ ဣတိ(ဣဒံ)၊ ကား။ ဥဒ္ဒါနံ၊ တည်း။

ပန၊ ဆက်။ သဗ္ဗပဌေသု၊ တို့၌။ ယေ ဓမ္မာ၊ တို့ကို။ ပုစ္ဆာယ၊ ၌။ ဝါ၊ ဌ ါ။ ဥဒ္ဒဋ္ဌာ၊ အပ်ကုန်ပြီ။ တေ၊ ထို ပုစ္ဆာအလို့ငှါ ထုတ်ဆောင်တော်မူအပ်သော တရားတို့သည်။ ယေဟိ၊ အကြင် တရားတို့နှင့်။ သမ္မယုတ္တာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ။ တေသံ၊ ထို သမ္မယုတ်ဖြစ်သော တရားတို့၏။ ဝါ၊ တို့နှင့်။ ဝသေန၊ အစုမ်းဖြင့်။ ဝါ၊ စပ်သဖြင့်။ ခန္ဓာဒိဘေဒေါ၊ ခန္ဓာ အစရှိသည်တို့၏ အထူးအပြားကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ သိထိုက်၏။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) ဟိ၊ ခဲ့။ ဝေဒနာက္ခန္ဓေန၊ နှင့်။ ဣတရေ၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာမှ တပါးကုန်သော။ တယော၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ သညာက္ခန္ဓာ, သင်္ခါရက္ခန္ဓာ, ဝိညာဏက္ခန္ဓာတို့သည်။ သမ္မယုတ္တာ၊ ကုန်၏။ ပုန၊ တဖန်။ တေဟိ၊ ထို သညာက္ခန္ဓာ အစရှိသည်တို့နှင့်။ ဝေဒနာက္ခန္ဓော၊ သည်။ သမ္မယုတ္တော၊ ၏။ သော၊ ထို ဝေဒနာက္ခန္ဓာသည်။ သညာဒီဟိ၊ ကုန်သော။ တီဟိ၊ ကုန်သော။ တေဟိ ခန္ဓေဟိ၊ တို့နှင့်ရင်း။ ကေန၊ သော။ မနာယတနေန၊ နှင့်ရင်း။ သတ္တဟိ၊ ကုန်သော။ ဝိညာဏ-ဓာတုဟိ၊ တို့နှင့်ရင်း။ ကေသို့ ၊ သော။ ဓမ္မာယတနေ၊ ၌ရင်း။ (ကောယ၊ သော။) ဓမ္မဓာတုယာ စ၊ ၌ရင်း။ (ပရိယာပန္နေဟိ၊ ကုန်သော။) ကေဟိစိ၊ ကုန်သော။ သညာသင်္ခါရေဟေဝ၊ သညာက္ခန္ဓာ သင်္ခါရက္ခန္ဓာတို့နှင့်သာလျှင်ရင်း။ သမ္မယုတ္တော၊ ၏။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော ပြဿနာတို့၌။ ဧသေဝ (ဧသော ဧဝ)၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးသော အစီအရင်သည်ပင်။ နယော၊ အနက် အဓိပ္ပါယ်ကို ဆောင်ကြောင်း အစီအရင်တည်း။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

သမ္မယုတ္တေန သမ္မယုတ္တပဒဝဏ္ဏနာ၊ သည်။
နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီးပြီ။

၁၀-ဒသမနယ

ဝိပ္ပယုတ္တေန ဝိပ္ပယုတ္တပဒ အဖွင့်

၃၅၃။ ဣဒါနိ၊ သမ္မယုတ္တေန သမ္မယုတ္တပဒကို အကျယ် ဝေဖန်တော်မူပြီးရာ ယခုအခါ၌။ ဝိပ္ပယုတ္တေန ဝိပ္ပယုတ္တပဒံ၊ ကို။ ဘာဝေတုံ၊ ဌ ါ။ ရူပက္ခန္ဓေနာတိအာဒိ၊ ကို။ (ဘဂဝတာ) အာရဒ္ဓံ၊ အပ်ပြီ။ တတ္ထ၊ ထို ရူပက္ခန္ဓေန အစရှိသော ဝိပ္ပယုတ္တေန ဝိပ္ပယုတ္တပဒနိဒ္ဒေသ၌။ (နောက်ဥဒ္ဒဋ္ဌာ-၌ စပ်။) သဝိယောဂ ဝိပ္ပယောဂနိဒ္ဒေသေ၊ ၌ (ဆဋ္ဌနယနိဒ္ဒေသတုန်းက)။ ရူပက္ခန္ဓာဒယော၊ အစရှိကုန်သော။ ယေ ဓမ္မာ၊ တို့ကို။ ဥဒ္ဒဋ္ဌာ၊ ထုတ်ဆောင်တော်မူအပ်ကုန်ပြီ။ သဗ္ဗပုစ္ဆာသု၊ အလုံးစုံသော ပုစ္ဆာတို့၌။ တေယေဝ၊

ထိုရူပကွန္ဓာ အစရှိသော တရားတို့ကိုပင်။ ဥဒ္ဓဋ္ဌာ၊ အပ်ကုန်ပြီ (ဤ ဝိပွယုတ္တေနနှင့် ဝိပွယုတ္တပဒဒွေ ထုတ်ဆောင်တော်မူအပ်ကုန်ပြီ)။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ထုတ်ဆောင်အပ်သော ပုဒ်ချင်းတူပါသော်လည်း။ သဒိသဝိသဇ္ဇနာနှုန်း၊ တူသော အဖြေရှိသော ပုဒ်တို့၏။ ဝါ၊ တို့ကို။ ကေတော့၊ တပေါင်းတည်း။ ဂဟိတတ္တာ၊ ယူအပ်ကုန်ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပဒါနိ၊ တို့သည်။ အညာယ၊ ဆဋ္ဌနယဟု လာသော အစဉ်မှ တပါးသော။ ပဋိပါဋိယာ၊ အစဉ်အားဖြင့်။ အာဂတာနိ၊ လာကုန်ပြီ။ [ထုတ်ဆောင်တော်မူအပ်သော တရားချင်းတူသော်လည်း ပါဠိတော်အစဉ်အားဖြင့် မတူပါ–ဟူလို။]

တတ္ထ၊ ထို ဒသမနယနိဒ္ဒေသ၌။ ယံ ပဒံ၊ ကို။ ပုစ္ဆာယ၊ ၌။ ဝါ၊ ၎။ ဥဒ္ဒဋ္ဌံ၊ အပ်ပြီ။ တံ၊ ထို ပုဒ်သည်။ ယေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ တို့နှင့်။ ဝိပွယုတ္တံ၊ မယှဉ်။ တေသံ၊ ထို ယှဉ်ဘက်မဟုတ်သော တရားတို့၏။ ဝါ၊ တို့နှင့်။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ ဝါ၊ စပ်သဖြင့်။ ခန္ဓာဒိဝိဘာဂေါ၊ ခန္ဓာ အစရှိသည်တို့၏ ဝေဖန်အပ်သော အထူးအပြားကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ဟိ၊ မူန်။ (တနည်း) ဟိ၊ ခဲ့၏။ ရူပကွန္ဓေန၊ နှင့်။ ဝေဒနာဒယော၊ တို့သည်။ ဝိပွယုတ္တာ၊ ကုန်။ တေဟိ စ၊ ထို ဝေဒနာ အစရှိသော တရားတို့နှင့်လည်း။ ရူပကွန္ဓော၊ သည်။ ဝိပွယုတ္တော၊ မယှဉ်။ ပန၊ ဆက်။ နိဗ္ဗာနံ၊ သည်။ (ရူပကွန္ဓာကဲ့သို့ပင် ဝေဒနာ အစရှိသည်တို့နှင့် မယှဉ်သော နိဗ္ဗာန်သည်။) သုခုမရူပဂတိကမေव၊ သုခုမရူပ်နှင့် အသွားတူသည်သာ။ သော ရူပကွန္ဓော၊ သည်။ စတူဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ နာမကွန္ဓာတို့နှင့်ရင်း။ ဧကေန၊ သော။ မနာယတနေန၊ နှင့်ရင်း။ သတ္တဟိ၊ ကုန်သော။ ဝိညာဏဓာတုယာ၊ တို့နှင့်ရင်း။ ဓမ္မာယတန-ဓမ္မဓာတူသု၊ တို့၌။ (ပရိယာပန္နေဟိ၊ အကျုံးဝင်ကုန်သော။) ကေဟိစိ၊ ကုန်သော။ ဝေဒနာဒီဟိ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မေဟေव၊ တို့နှင့်သာ။ [ဝေ-သံဒ္ဒါဖြင့် ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သော အခြား တရားတို့ကို ကန့်သည်။] ဝိပွယုတ္တော၊ မယှဉ်။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော ပြဿနာတို့၌။ ဧသ နယော၊ တည်း။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဝိပွယုတ္တေန ဝိပွယုတ္တပဒဝဏ္ဏနာ၊ သည်။
နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီးပြီ။

၁၁ဝ။ကောဒသမနယ

သင်္ဂီဟိတေနသမ္မယုတ္တဝိပွယုတ္တပဒ အဖွင့်

၄၀၉။ ဣဒါနိ၊ ဝိပွယုတ္တေန ဝိပွယုတ္တပဒ ကို အကျယ် ဝေဖန်တော်မူပြီးရာ ယခုအခါ၌။ သင်္ဂီဟိတေန သမ္မယုတ္တဝိပွယုတ္တပဒံ၊ ကို။ ဘာဝေတုံ၊

ဌ၊။ သမုဒယသစ္စေနာတိအာဒိ၊ ကို။ (ဘဂဝတာ) အာရဒ္ဓံ၊ အပ်ပြီ။ တတ္ထ၊ ထို သမုဒယသစ္စေန အစရှိသော သင်္ဂီတေန သမ္မယုတ္တာ ဝိပ္ပယုတ္တာပဒ နိဒ္ဒေသဉ္စ။ သင်္ဂီတေန သင်္ဂီတပဒနိဒ္ဒေသေ၊ ဉ (စတုတ္ထ နယ နိဒ္ဒေသတုန်း က။) သမုဒယသစ္စာဒယောဝ၊ သမုဒယသစ္စာ အစရှိသည်ပင်လျှင် ဖြစ်ကုန် သော။ ယေ မ္မော၊ တို့ကို။ ဥဒ္ဒဋ္ဌာ၊ အပ်ကုန်ပြီ။ [ထပ်နေသောကြောင့် ဧဝ-သဒ္ဒါကို သန္ဓိဌာနာဝဓာရဏကြောင့်သည်။] သဗ္ဗပုစ္ဆာသု၊ တို့၌။ တေယေဝ၊ ထို သမုဒယ သစ္စာ အစရှိသော တရားတို့ကိုပင်။ ဥဒ္ဒဋ္ဌာ၊ အပ်ကုန်ပြီ။ (ဤ သင်္ဂီတေန သမ္မယုတ္တာ ဝိပ္ပယုတ္တာပဒ နိဒ္ဒေသဉ် ထုတ်ဆောင်တော် မူအပ် ကုန်ပြီ။) ပန၊ ထိုသို့ပင် ထုတ်ဆောင် အပ်သော တရားချင်း တူပါသော် လည်း။ သဒိသဝိသဇ္ဇနာနံ၊ တူသော အဖြေ ရှိသော ပုဒ်တို့၏။ ဝါ၊ တို့ကို။ ကေတော၊ တပေါင်းတည်း။ ဂဟိတတ္တာ၊ ကြောင့်။ ပဒါနိ၊ တို့သည်။ အညာယ၊ စတုတ္ထ နယ ၌ လာသော အစဉ်မှ တပါးသော။ ပဋ္ဌိပါဋိယာ၊ အစဉ်အားဖြင့်။ အာဂတာနိ၊ လာကုန်ပြီ။

တတ္ထ၊ ထိုကောဒသမနယနိဒ္ဒေသ၌။ ယေဝမ္မာ၊တို့ကို။ ပုစ္ဆာယ၊၌။ ဝါ၊ဌ၊။ ဥဒ္ဒဋ္ဌပဒေန၊ ထုတ်ဆောင်အပ်သောပုဒ်သည်။ ခန္ဓာဒိသင်္ဂဟေန၊ သိမ်းယူ ရေတွက်ကြောင်း ခန္ဓာ အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ သင်္ဂီတာ၊ အပ်ကုန်ပြီ။ တေသံ၊ ထို သိမ်းယူ ရေတွက် အပ်သော တရားတို့၏။ ယေဟိ၊ အကြင် တရားတို့နှင့်။ သမ္မယောဂေါ ဝါ၊ သည်သော်ရင်း။ ဝိပ္ပယောဂေါ ဝါ၊ သည်သော်ရင်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ တေသံ၊ ထို သမ္မယုတ် ဝိပ္ပယုတ်ရှိသော တရားတို့၏။ ဝါ၊ တို့နှင့်။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ ဝါ၊ စပ်သဖြင့်။ ခန္ဓာဒိဝိဘာဂေါ၊ ခန္ဓာ အစရှိသည် တို့၏ ဝေဖန် အပ်သော အတူး အပြားကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ သိထိုက်၏။

တတြ၊ ထိုပြဿနာတို့၌။ (ရှေးနိဿယဝယ် "တတြ၊ ထိုသို့ သိခြင်း၌"ဟု ပေး၏။) တာဝ၊ မဂ္ဂသစ္စာ စသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ။ (နိဒ္ဒိဋ္ဌေန၊ သော။) သမုဒယသစ္စေန၊ သည်။ သင်္ခါရက္ခန္ဓပရိယာပန္နာ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၌ အကျုံးဝင် ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ သမုဒယ သစ္စာသည် ကြောင့်အပ်သော ၄၉-ပါးတရားတို့ကို။ ခန္ဓာဒိသင်္ဂဟေန၊ သိမ်းယူရေတွက်ကြောင်း ခန္ဓာ အစရှိသည်ဖြင့်။ သင်္ဂီ-တာ၊ အပ်ကုန်၏။ စ ၊ ဆက်။ တေ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓပရိယာပန္န ဖြစ်သော

၁။ တေစ (ပေ) သမ္မယုတ္တာ နာမ။ ။တေစ-ဖြင့် ရှေ့ဝါကျ၌ ပြအပ်ပြီး သော ၀ သင်္ခါရက္ခန္ဓပရိယာပန္န ဖြစ်သော ၄၉-ပါး တရားတို့ကိုပင် ညွှန်းသည်။ "သေသေဟိ တီဟိ ခန္ဓေဟိ"၌ သေသ၏အပါဒါန်ကို ထိုသင်္ခါရက္ခန္ဓာ ၄၉-ပါးကို ခံပါ။"သတ္တဟိ ဝိညာဏာဟာတူဟိ" ကို သမ္မယုတ္တာ နာမ-၌ စပ်ပါ။ [တေစ-ကိုလည်း သမ္မယုတ္တတ္တာ သမ္မယုတ္တာ နာမ-တိုင်အောင် စပ်ပါ။]

၄၉-ပါး ထို တရားတို့သည်။ သေသေဟိ၊ မိမိတို့မှ ကြွင်းကုန်သော။ တိဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ ဝေဒနာကွန္ဓာ, သညာကွန္ဓာ, ဝိညာဏကွန္ဓာတို့နှင့်ရင်း။ ဧကေန၊ သော။ မနာယတနေန၊ နှင့်ရင်း။ သတ္တဟိ၊ ကုန်သော။ ဝိညာဏ-ဓာတုဟိ၊ တို့နှင့်ရင်း။ (သမ္မယုတ္တာ, နာမ၊ တို့မည်၏။) သခ်ၤါရကွန္ဓေ၊ ၌ရင်း။ ဓမ္မာယတနဓမ္မဓာတုသု စ၊ တို့ရင်း။ တဏှံ ၊ သမုဒယသစ္စာ ဟူသော တဏှာကို။ ဌပေတွာ၊ ၍။ (တေ၊ ထို သခ်ၤါရကွန္ဓပရိယာပန္နေ ဖြစ်သော ၄၉-ပါး တရားတို့သည်။) သေသေဟိ၊ မိမိတို့မှ ကြွင်းကုန်သော တရား တို့နှင့် (သခ်ၤါရကွန္ဓာ တစိတ်ဖြစ်သော တဏှာ, ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ် တစိတ် ဖြစ်သော တဏှာ ဝေဒနာ သညာတို့နှင့်)။ သမ္မယုတ္တတ္တာ၊ ယှဉ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ကေဟိစိ၊ အချို့သော တရားတို့နှင့်။ သမ္မယုတ္တာနာမ၊ တို့ မည်၏။

ပန၊ ကား။ ဧကေန၊ သော။ ရူပကွန္ဓေန၊ နှင့်ရင်း။ ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ ရူပါယတနေဟိ၊ ရုပ် ဖြစ်သော သြဠာရိကာယတနတို့နှင့်ရင်း။ ရူပဓာတုဟိ စ၊ တို့နှင့်ရင်း။ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ မယှဉ်ကုန်။ ဧကသ္မိံ ၊ သော။ ဓမ္မာယတနေ၊ ၌။ ဓမ္မဓာတုယာ စ၊ နှင့်ရင်း။ (ပရိယာပန္နေဟိ၊ ကုန်သော။) (ရူပနိဗ္ဗာနေဟိ၊ သုခုမရုပ် နိဗ္ဗာန် တို့နှင့်။ ဝိပ္ပယုတ္တတ္တာ၊ မယှဉ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ကေဟိစိ၊ ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သော သုခုမရုပ် သောဠသ နိဗ္ဗာန် ဟူသော အချို့တို့နှင့်။ ဝိပ္ပယုတ္တာနာမ၊ တို့မည်၏။ ဣမိနာ ဥပါယေန၊ ဖြင့်။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော ပြဿနာတို့၌။ အတ္ထော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

သင်္ဂီတေနသမ္မယုတ္တဝိပ္ပယုတ္တပဒဝဏ္ဏနာ၊ သည်။
နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီးပြီ။

၁။ တေ စ (ပေ) ဌပေတ္ဝာ တဏှံ။ ။"သခ်ၤါရကွန္ဓေ (ပေ) ဌပေတ္ဝာ တဏှံ" ကို "တေစ"ဖြင့် ဆိုအပ်သော (သမုဒယ သစ္စာ တဏှာသည် ကြဉ်အပ်သော)သခ်ၤါရကွန္ဓာ ၄၉-ပါးကို အထူးပြုသော စကားဟု ဋီကာ၌ ဆို၏။ "အထူးပြု" ဟူသည် တဏှာသည် ကြဉ်အပ်သော ထို ၄၉-ပါး၏ သခ်ၤါရကွန္ဓာ ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ်ဖြစ်ကြောင်းကို ထင်ရှား ပြခြင်းတည်း။

၂။ သေသေဟိ သမ္မယုတ္တတ္တာ (ပေ) နာမ။ ။"သေသေဟိ" ကို "အတ္တ-ဝဏ္ဏေဟိ သေသေဟိ " ဟု ဋီကာ ဖွင့်၏။ ထိုသို့ ဖွင့်သောကြောင့် သေသေ၏ အပါဒါန်ကို တဏှာကို မခံပဲ မိမိ ဟူသော သခ်ၤါရကွန္ဓာ ၄၉-ပါးကို ခံပါ"ဟု သိစေသည်။ ထို သခ်ၤါရကွန္ဓာ ၄၉-ပါးမှ ကြွင်းသော တရားတို့ဟူသည် သမုဒယသစ္စာ ဟူသော တဏှာပင်တည်း။ ထိုသို့ တဏှာတပါးတည်း ဖြစ်သော်လည်း "သေသေဟိ"ဟု ဗဟုဝုစ် ဆိုခြင်းမှာ ထို ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ်တွင် သခ်ၤါရကွန္ဓာ တစိတ်ဖြစ်သော တဏှာနှင့် ဝေဒနာကွန္ဓာ,

၁၂–ဒ္ဓါဒသမနုယ

သမ္မယုတ္တေနသင်္ဂီတာသင်္ဂီတပဒ အဖွင့်

ဤ ၄၁၃။ ဣဒါနိ၊ သင်္ဂီတေန သမ္မယုတ္တဝိပ္ပယုတ္တပဒ ကို အကျယ် ဝေဖန်တော်မူပြီးရာ ယခုအခါ၌။ သမ္မယုတ္တေန သင်္ဂီတာ သင်္ဂီတ ပဒံ၊ ကို။ တာဧတေ၊ ဌ။ ဝေဒနာက္ခန္ဓေနာတိအာဒိ၊ ကို။ (ဘဂဝတာ) အာရဒ္ဓံ၊ အပ်ပြီ။ တတ္ထ၊ ထို ဝေဒနာက္ခန္ဓေန အစရှိသော သမ္မယုတ္တေန သင်္ဂီတာ-သင်္ဂီတပဒနိဒ္ဒေသ၌။ သမ္မယုတ္တေန သမ္မယုတ္တပဒနိဒ္ဒေသေ၊ ၌။ (နဝမနယနိဒ္ဒေသ၌။) ဝေဒနာက္ခန္ဓာဒယော၊ အစရှိကုန်သော။ ယေဓမ္မာ၊ တို့ကို။ ဥဒ္ဒဋ္ဌာ၊ အပ်ကုန်ပြီ။ သဗ္ဗပုစ္ဆာသု၊ တို့၌။ တေယေဝ၊ ထို ဝေဒနက္ခန္ဓာ အစရှိသော တရားတို့ကိုပင်။ ဥဒ္ဒဋ္ဌာ၊ အပ်ကုန်ပြီ။ တတ္ထ၊ ထို ဒ္ဓါဒသမနုယနိဒ္ဒေသ၌။ ယေဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ပုစ္ဆာယ၊ ၌။ ဝါ၊ ဌ။ ဥဒ္ဒဋ္ဌာဒေန၊ ထုတ်ဆောင် အပ်သော ပုဒ်နှင့်။ သမ္မယုတ္တာ၊ ကုန်၏။ တေသံ၊ ထို သမ္မယုတ်ဖြစ်သော တရားတို့ကို။ ယေဟိ၊ အကြင် တရားတို့ဖြင့်။ သင်္ဂဟော (ဝါ)၊ သိမ်းယူရေတွက်ခြင်းသည်ရင်း။ အသင်္ဂဟော ဝါ၊ မသိမ်းယူ မရေတွက်ခြင်းသည်ရင်း။ ဟောတိ။ တေသံ၊ ထို တရားတို့၏။ ဝါ၊ တို့နှင့်။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ ဝါ၊ စပ်သဖြင့်။ ခန္ဓာဒိဘေဒေ၊ ခန္ဓာ အစရှိသည်တို့၏ အထူးအပြားကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ သိထိုက်၏။

တတြ၊ ထို ပြဿနာတို့၌။ အယံ၊ ကား။ နယော၊ တည်း။ ဟိ၊ ခဲ့။ ဝေဒနာက္ခန္ဓော၊ သည်။ သညာဒီဟိ၊ တို့နှင့်။ သမ္မယုတ္တော၊ ၏။ တေသညာဒယော၊ ထို သညာ အစရှိသော တရားတို့ကို။ တီဟိ၊ ကုန်သော။ သညာဒိက္ခန္ဓေဟိ၊ သညာ အစရှိသော ခန္ဓာတို့ဌင်း။ ဒ္ဒီဟိ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာတယန မနာယတနေဟိ၊ တို့ဌင်း။ ဓမ္မဓာတုယာ စေဝ၊ ဌင်း။ သတ္တဟိ၊ ကုန်သော။ ဝိညာဏဓာတုဟိစ၊ တို့ဌင်း။ (ဣတိ·၌ စပ်။) ဣတိ၊ ဤသို့။ အဋ္ဌဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတုဟိ၊ ဓာတ်တို့ဖြင့် ဌင်း။ သင်္ဂဟိတာ၊ အပ်ကုန်၏။ သေသာဟိ၊ မိမိမှ တပါးကုန်သော။ ခန္ဓာယတနဓာတုဟိ၊ တို့ဖြင့် (ရူပက္ခန္ဓာ သြဠာရိကာယတန သြဠာရိကဓာတ်တို့ဖြင့်)။ အသင်္ဂဟိတာ၊ အပ်ကုန်။ ဣမိနာ ဥပါယေန၊ ဖြင့်။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော ပြဿနာတို့၌။ အတ္ထော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ သိထိုက်၏။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

သမ္မယုတ္တေနသင်္ဂီတာသင်္ဂီတပဒဝဏ္ဏနာ၊ သည်။
နိဋ္ဌိတာ ပြီးပြီ။

သညာက္ခန္ဓာ တို့လည်း ပါဝင်သော ကြောင့်တည်း။ ထိုသို့ ပါဝင် သော်လည်း ဝေဒနာက္ခန္ဓာ, သညာက္ခန္ဓာ တို့မှာ တီဟိခန္ဓေဟိ အရဏ် ပါသွားပြီ ဖြစ်သောကြောင့် ဒုကဟိစ အရဏ် ပါဋ္ဌိတော်ဝယ် မယူရတော့ဟု မှတ်ပါ။

၁၃-တေရသမနယ

အသင်္ခါတေနသမ္ပယုတ္တဝိပ္ပယုတ္တပဒ အဖွင့်

၄၄၈။ ဣဒါနိ၊ သမ္ပယုတ္တေန သင်္ခါတာသင်္ခါတပဒကို အကျယ်ဝေဖန်တော်မူပြီးရာ ယခုအခါ၌။ အသင်္ခါတေန သမ္ပယုတ္တဝိပ္ပယုတ္တပဒံ၊ ကို။ ဘာ-ဇေတုံ၊ ၄ ၂။ ရူပက္ခန္ဓေနာတိအာဒိ၊ ကို။ (ဘဂဝတာ)၊ အာရဒ္ဓံ၊ အပ်ပြီ။ တတ္ထ၊ ထို ရူပက္ခန္ဓေန အစရှိသော အသင်္ခါတေန သမ္ပယုတ္တ ဝိပ္ပယုတ္တပဒနိဒ္ဒေသဋ္ဌာ။ ပဋ္ဌမေ၊ပဋ္ဌမဖြစ်သော။ အသင်္ခါတေနအသင်္ခါတပဒနိဒ္ဒေသေ၊ ဋ္ဌာ။ (နိဒ္ဒေသတုန်းက။) ရူပက္ခန္ဓေန၊ နှင့်။ သဒိသပဋ္ဌာ၊ ''တူသောပြဿနာ ရှိကုန်သော။ ယေဓမ္မာ၊ အကြင် ဓမ္မာယတန, ဓမ္မဓာတ်အစရှိသော တရားတို့သည်။(သန္တိ။) အရူပဘဝေန၊ နှင့်။ သဒိသာ၊ တူကုန်သော။ ယေ(ဓမ္မာ) စ၊ အကြင် နေဝသညာနာသညာဘဝ, စတုဝေါကာရဘဝ အစရှိသော တရားတို့သည် လည်း။ (သန္တိ။) တေယေဝ၊ ထို ရူပက္ခန္ဓာနှင့်တူသော ပြဿနာရှိသော တရား, အရူပဘဝနှင့်တူသော တရားတို့ကိုသာ။ (ဘဂဝတာ) ဥဒ္ဒိဋ္ဌာ၊ အပ်ကုန်ပြီ။ ပန၊ ဗျတိရိတ်ကား။ သေသာ၊ ပဋ္ဌမနယဋ္ဌလာသော ဝေဒ-နာက္ခန္ဓာ အစရှိသော တရားတို့မှ ကြွင်းသောတရားတို့ကို။ ဝါ၊ တို့သည်။ (ဝိသဇ္ဇနုံ၊ ဝိသဇ္ဇနသို့။) နရုဟန္တိ၊ မတက်ရောက်ကုန်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (ဘဂဝတာ) နဉ္ဒိဋ္ဌာ၊ အပ်ကုန်။

ဟိ၎၊ ခဲ့။ (တနည်း) ဟိ(ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ ဝေဒနာက္ခန္ဓေန၊ သည်။ ခန္ဓာဒိဝသေန၊ ခန္ဓာ အစရှိသည်တို့၏အစုမ်းဖြင့်။ ရူပါရူပဓမ္မာ၊ သြဠာရိကရုပ်, ဝိညာဏ် ဟူသောတရားတို့သည်။ ဝါ၊ တို့ကို။ အသင်္ခါတာ၊ အပ်ကုန်

၁။ သေသာ ပန နုဟန္တိ။ ။ပဋ္ဌမနယဋ္ဌ လာသော တရားတို့တွင် ရူပက္ခန္ဓာ စသည်ကိုရင်း,အရူပဘဝ စသည်ကိုရင်း ဤတေရ-သမနယဋ္ဌ ထုတ်ပြတော်မူအပ်ကုန်၏။ ထိုတရားတို့မှ ကြွင်းသော ပဋ္ဌမနယဋ္ဌ လာသော ဝေဒနာက္ခန္ဓာ အစရှိသောတရားတို့ကို ''သေသ''အရ ယူရသည်။ ထိုတရားတို့မှ ကြွင်းသော ဓာတုကထာဋ္ဌ လာသမျှတရားတို့ကို ''သေသ''အရ မယူစေလိုပါ။ [သေသာတိ သေသာ ပဋ္ဌမနယေ အာဂတာ ဝေဒနာက္ခန္ဓာဒယော။ ဋီကာ။]

၂။ ဝေဒနာက္ခန္ဓေန ဟိ (ဟေ) နတ္ထိ။ ။ထို သေသအရတွင် ဝေဒနာက္ခန္ဓာ တပါးကို ဥဒါဟရဏ်ပြု၍ ဤတေရ-သမနယဋ္ဌ ဝိသဇ္ဇနသို့ မတက်ရောက်ပုံ အခြင်းအရာကို ပြလိုသောကြောင့် ''ဝေဒ-နာက္ခန္ဓေန ဟိ'' စသည်ကို မိန့်သည်။ ဝေဒနာက္ခန္ဓာသည် ခန္ဓာ စသည်ဖြင့် မသိမ်းယူ မရေတွက်နိုင်သော ရုပ်နာမ်တို့ဟူသည် သြဠာရိကရုပ်, ဝေဒနာမှ ကြွင်းသော သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဏက္ခန္ဓာတို့တည်း။ ထိုတရားတို့၌ ရုပ် နာမ် ၂-မျိုးလုံး ရှေ-နေသောကြောင့် သူတို့နှင့်ယှဉ်ဘက်(သူတို့ယှဉ်စရာ)သမ္ပယုတ်တရားမရှိ-ဟု ဆိုသည်။

သည်။ ဟောန္တိ။ တေသဗ္ဗ၊ ထို သြဠာရိကရူပ် ဝိညာဏ် တို့၏လည်း။ သမ္ပယောဂေါနာမ၊ မည်သည်။ နတ္ထိ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ယာနိ ပဒါနိ၊ အကြင် ရူပကွန္ဓာအစရှိသော ပုဒ်တို့သည်။ (ဝိသဇ္ဇနံ၊ သို့။) ရဟန္တိ၊ တက်ရောက်ကုန်၏။ တာနေဝ၊ ထို ရူပကွန္ဓ အစရှိသော ပုဒ်တို့ကိုသာ။ သဒ္ဒိ-သဝိသဇ္ဇနေဟိ၊ တူသောအဖြေရှိသော ပုဒ်တို့နှင့်။ သဒ္ဒိ၊ ကဒ။ သမောဓာ-နေတွာ၊ ၍။ (ဘဂဝတာ) ဥဒ္ဒဋ္ဌာနိ၊ အပ်ကုန်ပြီ။ တတ္ထ၊ ထို တေရသမ နယ နိဒ္ဒေသ၌။ ယေ မေ့ဗာ၊ အကြင် ဝိညာဏကွန္ဓာ အစရှိသောတရားတို့ကို။ ပုစ္ဆယ၊ ၌။ ဝါ၊ ဌါ။ ဥဒ္ဒဋ္ဌမေ့ဟိ၊ ထုတ်ဆောင်အပ်သော ရူပကွန္ဓာ အစရှိသော တရားတို့သည်။ ခန္ဓာဒိဝသေန၊ ဖြင့်။ အသင်္ခါတာ၊ အပ်ကုန်။ တေ (ဓမ္မာ)၊ ထို ဝိညာဏကွန္ဓာ အစရှိသောတရားတို့သည်။ ယေတိ၊ အကြင် ဝေဒနာကွန္ဓာ အစရှိသော တရားတို့နှင့်။ သမ္ပယုတ္တာ (စ)၊ သမ္ပယုတ်လည်းဖြစ်ကုန်၏။ (ယေဟိ၊ အကြင် ရူပကွန္ဓာ အစရှိသော တရားတို့နှင့်။) ဝိပ္ပယုတ္တာစ၊ ဝိပ္ပယုတ်လည်း ဖြစ်ကုန်၏။ တေသံ၊ ထို ဝေဒနာကွန္ဓာ အစရှိသောတရားတို့၏။ ဝါ၊ တို့နှင့်။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ ဝါ၊ စပ်သဖြင့်။ ခန္ဓာဒိဝိဘာဂေါ၊ ခန္ဓာအစရှိသည်တို့၏ ဝေဖန်အပ်သော အထူးအပြားကို။ ဝေဒိတမ္ဗော၊ ၏။

တတြ၊ ထိုပြဿနာတို့၌။ အယံ၊ ကား။ နယော၊ တည်း။ တာဝ၊ ဓမ္မာ ယတန စသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ။ (နိဒ္ဒိဋ္ဌေန၊ သော။) ရူပကွန္ဓေန၊ သည်။ ဝိညာဏမေဝ၊ ဝိညာဏ်ကိုသာ။ တီဟိ၊ ကုန်သော။ သင်္ခေါဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အသင်္ခါတံ၊ အပ်။ တံ၊ ထို ဝိညာဏ်သည်။ ဝေဒနာဒီဟိ၊ ကုန်သော။ တီဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ တို့နှင့်ရင်း။ ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတူသု၊ တို့၌။ (ပရိယာပန္နေဟိ၊ ကုန်သော။) ဝေဒနာဒီဟေဝ စ၊ တို့နှင့်ပင်ရင်း။ [ရှေ့၌ ဝေဒနာဒီဟိ ပါပြီးဖြစ်သောကြောင့် ဝေ သဒ္ဒါကို သန္ဓိဌာနာဝဓာရဏ ကြံသည်။] သမ္ပယုတ္တံ၊ ၏။ ကေန၊ သော။ ရူပကွန္ဓေန၊ နှင့်ရင်း။ ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ ရူပါယတန ရူပဓာတူဟိ၊ ရုပ်ဖြစ်သော သြဠာရိကာယ-တန, ရုပ်ဖြစ်သော သြဠာရိကဓာတ်တို့နှင့်ရင်း။ ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတူသု၊ တို့၌။ (ပရိယာပန္နေဟိ၊ ကုန်သော။) ရူပနိဗ္ဗာနဓမ္မေဟိ စ၊ သုခုမရုပ်နိဗ္ဗာန်တရားတို့နှင့်ရင်း။ ဝိပ္ပယုတ္တံ၊ မယှဉ်။ တံ၊ ထို ဝိညာဏ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ တေဓမ္မာ တီဟိ ခန္ဓေဟိတိအာဒိ၊ ကို။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ အပ်ပြီ။ ဣမိနာ နယေန၊ ဖြင့်။ သမ္ပတ္တ၊ အလုံးစုံသောပြဿနာတို့၌။ အတ္ထော၊ ကို။ ဝေဒိတမ္ဗော၊ ၏။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

အသင်္ခါတေန သမ္ပယုတ္တဝိပ္ပယုတ္တပဒဝဏ္ဏနာ၊ သည်။

နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီးပြီ။

၁၄-စုဒ္ဓသမနယ

ဝိပ္ပယုတ္တေနသင်္ဂဟိတာသင်္ဂဟိတပဒ အဖွင့်

၄၅၆။ ဣဒါနိ၊ အသင်္ဂဟိတေန သမ္မယုတ္တဝိပ္ပယုတ္တပဒကို အကျယ်ဝေဖန်တော်မူပြီးရာ ယခုအခါ၌။ ဝိပ္ပယုတ္တေန သင်္ဂဟိတာသင်္ဂဟိတပဒံ၊ ကိုး။ ဘာဧတေ၊ ၄၂။ ရူပက္ခန္ဓေနာတိအာဒိ၊ ကိုး။(ဘဂဝတာ) အာရဒ္ဓံ၊ အပ်ပြီ။ တတ္ထ၊ ထိုရူပက္ခန္ဓေန အစရှိသော ဝိပ္ပယုတ္တေန သင်္ဂဟိတာသင်္ဂဟိတ ပဒ နိဒ္ဒေသ၌။ ယေသံ ပဒါနံ၊ တို့၏။ ဝိပ္ပယောဂေါ၊ သည်။(ဝိသဇ္ဇနံ၊သို့။) နရူဟတိ၊ မတက်ရောက်။ တာနိ(ပဒါနိ)၊ တို့ကို။ ဣမသ္မိံ ဝါရေ၊ ဤ စုဒ္ဒ-သမနယနိဒ္ဒေသဝါရ၌။(ဘဂဝတာ) နဂဟိတာနိ၊ အပ်ကုန်။ ပန၊ ပရိဟာရ-ပက္ခ မှတပါး စောဒကပက္ခကို ဆိုဦးအုံ့။ တာနိ၊ ထိုပုဒ်တို့ဟူသည်။ ကာနိ၊ အဘယ်တို့နည်း။ ဣတိ၊ ဤကားအမေးတည်း။ (တာနိ၊ ထိုပုဒ်တို့ဟူသည်။) ဓမ္မာယတနာဒီနိ၊ ဓမ္မာယတန အစရှိသောပုဒ်တို့တည်း။ (ဣတိ၊ ဤကား အဖြေတည်း။) ဟိ၊ မှန်။ ဓမ္မာယတနဿ၊ ၏။ ခန္ဓာဒီသု၊ တို့တွင်။ ဧကေနာပိ၊ တပါးနှင့်လည်း။ ဝိပ္ပယောဂေါ၊သည်။(ဝိသဇ္ဇနံ၊ သို့။) နရူဟတိ၊ မတက်ရောက်။ ဓမ္မဓာတုအာဒီသုပိ၊ တို့၌လည်း။ ဧသေဝ နယော၊ ပင်တည်း။

ဣဒံ၊ ကား။ တေသံ၊ ထိုမယူအပ်သောပုဒ်တို့၏။ ဥဒ္ဒါနံ၊ တည်း။ ဓမ္မာ-ယတနံ၊ ၎င်း။ ဓမ္မဓာတု၊ ၎င်း။ ဇီဝိတိန္ဒြိယမေဝ စ၊ သာလျှင်၎င်း။ နာမ-ရူပပဒဉ္စေဝ၊ နာမရူပပုဒ်၎င်း။ သဠာယတနမေဝ စ၊ သဠာယတနပုဒ်သာ လျှင်၎င်း။ ဇာတိအာဒိတ္တယံ၊ ဇာတိ အစရှိသော ပုဒ် ၃-ပါးအပေါင်း၎င်း။ (အာဒိဖြင့် ဇရာ, မရဏကို ယူပါ။) ဝိသတိမေ၊ ၂၀-မြောက်ဖြစ်သော။ တိကေ၊ အဋ္ဌတ္တတိက်၌။ ကေ၊ သော။ ပဒံ၊ အဋ္ဌတ္တ ဗဟိဒ္ဓမမ္မ ပုဒ်၎င်း။ တိကာဝသာနိကံ၊ တိက်တို့၏ အဆုံးဖြစ်သော။ ကေ၊ သော။ (ပဒံ၊ အနိဒဿန အပ္ပဋိဃမမ္မပုဒ်၎င်း။ စူဠန္တရေ၊ ၌။ သတ္တ၊ ကုန်သော။ ပဒါ၊ သပ္ပစ္စယ, သဝိတ, အနိဒဿန, အပ္ပဋိဃ, အရူပီ, ကေနစိ ဝိညေယ္ယ, နကေနစိ ဝိညေယ္ယ ပုဒ်တို့၎င်း။ ဧကိုဏ္ဍကေ၊ ၌။ ဒသေဝ၊ ဆယ်ပါးသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ ပဒါ၊ နဟေတု အစရှိသော ပဌမဒုက်၏ ဒုတိယပုဒ် အစရှိသော ပုဒ်တို့၎င်း။) မဟန္တရမ္မိ၊ ၌။ စုဒ္ဒသ၊ နောစိတ္တ အစရှိသော ဝိပ္ပယုတ် မရ ကောင်းသော ၁၄-ပါးသောပုဒ်တို့၎င်း။ တတော၊ ထို မဟန္တရဒုက်မှ။ ဥဒ္ဓံ၊ အထက်၌။ ဆ၊ ကုန်သော။ ပဒါနိ၊ အဝိတက္က, အဝိစာရ, အပ္ပီက, နပီတိသဟဂတ, နသုခသဟဂတ, နဥပေက္ခာသဟဂတ ပုဒ်တို့၎င်း။ (ဣတိ၊ သို့။ ဣမာနိ ပဒါနိ၊ တို့သည်။ ဣဓ၊ ဤ စုဒ္ဒသမနယနိဒ္ဒေသ၌။ အယုဇ္ဈမာန ဝိသဇ္ဇနာနိ၊ မသင့်သော အဖြေရှိကုန်သည်။) ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။

(ဣတိ၊ သို့။) သမာသတော၊ အကျဉ်းအားဖြင့်။ စတ္တာလီသဒ္ဓ၊ ၄၀-လည်း ဖြစ်သော။ သတ္တစ၊ ၇-ပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ သဗ္ဗာနိပိ၊ ကုန်သော။ ပဒါနိ စ၊ တို့ကိုသာ။ (ဣဓ၊ ၌။) နိ လဗ္ဘန္တိ၊ အပ်ကုန်။ ဣတိ (ဣဒံ)၊ ကား။ ဥဒ္ဒါနံ၊ တည်း။

ပရိယောသာနေ စ၊ ·ပါဠိတော်၏ အဆုံးနားဌ်လည်း။ ဓမ္မာယတနံ ဓမ္မဓာတူတိ ဂါထာပိ၊ ဓမ္မာယတနံ ဓမ္မဓာတု အစရှိသော ဂါထာတို့ကိုလည်း။ ဣမမေဝ အတ္ထံ၊ ဤအနက်အဓိပ္ပါယ်ကိုပင်။ ဒီပေတုံ၊ ပြခြင်းငှါ။ (သင်္ဂဟ-ကာရေဟိ) ဝုတ္တာ၊ အပ်ကုန်ပြီ။ ပန၊ ဆက်။ ဣမာနိ၊ ဤ ၄၇-ပုဒ်တို့ကို။ ဌပေတွာ၊ ၍။ သေသာနိ၊ ကုန်သော။ သဗ္ဗာနိပိ၊ ကုန်သော။ (ပဒါနိ၊ ၃၂၄-ပုဒ်တို့ကို။) လဗ္ဘန္တိ၊ အပ်ကုန်၏။ တေသု၊ ထိုပုဒ်တို့ဌ်။ ခန္ဓာဒိဝိဘာဂေါ၊ ကို။ ဝုတ္တနယာနုသာရေနေဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းကို အစဉ်လိုက်သဖြင့် သာလျှင်။ ဝေဒိတမ္ဗော၊ ၏။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဝိပွယုတ္တေနသင်္ခါတာ သင်္ခါတပဒဝဏ္ဏနာ၊ သည်။

နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီးပြီ။

နိဂမနကထာ အဖွင့်

(၅) စ၊ စာကိုယ်ပြီးဆုံး ကမ္မတ်ဖုံးရ၍ နိဂုံးကို ဆိုဦးအံ့။ တ္တောဝတာ၊ ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော အဌာရသဟိ ဘေဒေဟိ-အစ ဝုတ္တနယာနုသာရေနေဝ ဝေဒိတမ္ဗော တိုင်အောင်သော စကားအစဉ်ဖြင့်။ (နိဋ္ဌိတံ ဟောတိ-ဌ် စပ်။) ဓာတုပ္ပဘေဒကုသလော၊ ၂-ပါး ၃-ပါး စသောအားဖြင့် မျိုးစုံသော ဓာတ်အပြားဌ် ကျမ်းကျင်တော်မူသော။ တထာဂတော၊ ရှေးဘုရားတို့ အတူ ကြွတော်မူလာသော မြတ်စွာဘုရားသည်။ ယံ ဓာတုကထံ၊ အကြင်ဓာတုကထာ ပါဠိတော်ကို။ [ဣတ္ထိလိင်ဖြစ်သောကြောင့် ပကရဏကို မစွဲပဲ ပါဠိတော်ကို စွဲပါသည်။] အာဟ၊ ဟောတော်မူပြီ။ တဿာ၊ ထို ဓာတုကထာပါဠိတော်၏။ နယမုခဘေဒပ္ပကာသနံ၊ နည်းအမြွက် အထူးအပြားကို ထင်ရှားပြခြင်းသည်။ ဝါ၊ နည်းအမြွက် အထူးအပြားကို ထင်ရှားပြရာ ပြကြောင်း စကားရပ်သည်။ နိဋ္ဌိတံ၊ နိဂုံးအရောက် ပြီးမြောက်ခြင်းသည်။ ဟောတိ။

၁။ နယမုခဘေဒပ္ပကာသနံ။ ။နယတိုင်း၏အဖွင့်ကို ပြန်ကြည့်ပါ။ ထိုထို နယဌ် အစအစဖြစ်သော တပုဒ်၊ သို့မဟုတ် ၂-ပုဒ် ၃-ပုဒ် စသည်ကို သမ္ဘယောဂ ဝိပ္ပယောဂ,သင်္ခါ အသင်္ခါအားဖြင့် ဖွင့်ပြထားသည်ကို တွေ့ရပါလိမ့်မည်။ ထိုသို့ နည်းအမြွက်မျှ ဖွင့်ပြခြင်းကို "နယမုခပ္ပကာသန"ဟု ဆို၍ ထိုနယတွေက များသောကြောင့် "နယမုခဘေဒပ္ပကာသန"ဟု ဆိုသည်။

ဟိ၊ မှန်။ ဣမိနာ နယမုခေဘေဒပွကာသနေန၊ ဤ နည်းအမြောက် အထူး အပြားကို ထင်ရှား ပြရာ ပြကြောင်း စကားရပ်ဖြင့်။ ဝိဘာဝိနာ၊ အကျဉ်း မြင်သော် အကျယ်ဖော်၍ အလျော်မြင်သိ ပညာရှိသည်။ သဗ္ဗေပိ၊ ကုန်သော။ နယာ၊ နည်းတို့သည်။ ဝါ၊ တို့ကို။ ဥတ္တုံ၊ သိခြင်းငှါ။ သက္ကာ၊ တတ်ကောင်း ကုန်၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ သခ်ေပကထာဝ၊ အကျဉ်းကို ဆိုရာ ဆိုကြောင်း စကားကိုသာ။ (မယာ၊ ဗုဒ္ဓဃောသ ဆရာငါသည်။ ဝုတ္တာ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ ပန၊ ဆက်။ ဧကေကဿ၊ တပါး တပါးသော။ ပဒဿ၊ ပုဒ်၏။ ဝိတ္ထာရမေဝ၊ အကျယ်ကိုပင်။ သစေ ဘာသေယ္မ၊ အကယ်၍ ဖွင့်ဆိုပြားအုံ့။ (ဝေ်သတိ၊ ဤသို့ ဖွင့်ဆိုလသော်။) ဝစနဋ္ဌ၊ ဖွင့်ဆိုကြောင်းစကားသည်လည်း။ အတိ-ဝိယ၊ အလွန်သာလျှင်။ ဗဟုံ၊ ကျယ်ဝန်းများပြားသည်။ [ပဋ္ဌမန္တဖြစ်၍ နိဂ္ဂဟီတ်ကား ဝါစာသိသိဒ္ဓ။] ဘဝေယ္မ၊ ဖြစ်ရာ၏။ စ၊ ထိုသို့ပင် အလွန် ကျယ်ဝန်း များပြားပါသော်လည်း။ အတ္ထော၊ အနက်အဓိပ္ပါယ်သည်။ အဝိသေသော၊ မထူးသည်။ ဟောတိ။ ဣတိ၊ ဤအကြောင်းကြောင့်။ ဥိနဘာဏဝါရဒ္ဓယာယ၊ ယုတ်လျော့သော ဘာဏဝါရ နှစ်ပါးအပေါင်း ရှိသော။ တန္တိယာ၊ ပါဠိအစဉ်ဖြင့်။ တေ၊ ဤ အဋ္ဌကထာကို။ ကုရုနှာ၊ ရေးသားပြုစုသော။ မယာ၊ ငါသည်။ ယံ ပုညံ၊ အကြင် ဉာဏသမ္ပယုတ် တိဟိတ်ဥက္ကဋ္ဌ, ကုသိုလ်မြတ်သို့။ ပတ္တံ၊ ရောက်အပ် ရအပ်ပြီ။ တံ၊ ထို ဉာဏ သမ္ပယုတ် တိဟိတ်ဥက္ကဋ္ဌ ကုသိုလ်မြတ်သည်။ လောကဿ၊ လူ နတ် ဗြဟ္မာ သတ္တဝါအပေါင်း၏။ သုခါယ၊ ကောင်းကျိုးချမ်းသာ မဂ်လာအကျိုးငှါ။ ဟောတု၊ စင်စစ်မသွေ, ဖြစ်ပါစေသတည်း။ ဣတိ၊ ဓာတုကထာအဖွင့် အပြီးတည်း။

ဓာတုကထာ အဋ္ဌကထာ၊ သည်။

နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီးပြီ။

ပုဂ္ဂလပညတ္တိ အဋ္ဌကထာ

ဘာသာဋီကာ

ဂန္ထာရम္ဘအဖွင့်

[ဓာတုကထာကျမ်းကို ဖွင့်ပြပြီး၍ ပုဂ္ဂလပညတ်ကျမ်းကို ဖွင့်ပြလိုသော အရှင်ပုဒ္ဓဃောသဆရာသည် နိပုဏတ္ထံ အစရှိသော ပါဠိကို မိန့်။]

ဓာတုဘေဒပ္ပကာသနော၊ ၂-ပါး, ၃-ပါး စသောအားဖြင့် မျိုးစုံသော ဓာတ်အပြားကို ထင်ရှားပြတော်မူထသော။ သတ္တာ၊ လူနတ် ဗြဟ္မာ သတ္တဝါတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူထသော။ လောကေ၊ သတ္တလောက, သြကာသလောကဌ်။ အဂ္ဂပုဂ္ဂလော၊ အမြတ်ဆုံးပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်တော်မူထသော။ ဇိနော၊ ငါးမာရ်အောင်မြင် ဘုရားရှင်သည်။ နိပုဏတ္ထံ၊ သိမ်မွေ့နက်နဲ ခက်ခဲသော အနက်အဓိပ္ပါယ်ရှိသော။ ဓာတုကထံ နာမ၊ ဓာတုကထာမည်သော။ ပကရဏံ၊ ပါဠိတော်ကျမ်းကို။ သုရာလယော၊ နတ်တို့နေရာ တာဝတိံသာဌ်။ ဒေသယိတ္မာ၊ ဟောတော်မူပြီး၍။ တဿ၊ ထို ဓာတုကထာကျမ်း၏။ အနန္တရံ၊ အခြားမဲ့ကာလဌ်။ ဝါ၊ အခြားမဲ့ဖြစ်သော။ (ပုဂ္ဂလပညတ္တိ-ဌ် စပ်။) ပညတ္တိဘေဒ-ဒီပနံ၊ ခန္ဓပညတ် အစရှိသော ပညတ်အထူးအပြားကို ပြရာ ပြကြောင်းဖြစ်သော။ ယံ ပုဂ္ဂလပညတ္တိံ၊ အကြင် ပုဂ္ဂလပညတ်ပါဠိတော်ကို။ [နောက်ဌ် တဿာကို ကြည့်၍ ပါဠိတော်ကို စဲလိုက်ပါသည်။] အာဟ၊ ဟောတော်မူပြီ။ တဿာ (ပုဂ္ဂလပညတ္တိယာ)၊ ထို ပုဂ္ဂလပညတ်ပါဠိတော်၏။ သံဝဏ္ဏနော-ကာသော၊ ဖွင့်ခြင်း၏ အခွင့်သည်။ ဝါ၊ ဖွင့်ကြောင်း ဖွင့်ရာ အဋ္ဌကထာ၏ အခွင့်သည်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒါနိ၊ ယခုအခါဌ်။ ဥပါဂတော၊ ကပ်ရောက်ပြီ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ထိုသို့ ပုဂ္ဂလပညတ်ပါဠိတော်အဖွင့်၏ အခွင့်ရောက်လာသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) နံ၊ ထို ပုဂ္ဂလပညတ်ပါဠိတော်ကို။ ဝဏ္ဏယိဿာမိ၊ ဖွင့်ပြပေအုံ့။ တံ၊ ထို ပုဂ္ဂလပညတ်အဋ္ဌကထာကို။ (တုမ္မေ၊ သောတုအပေါင်းအသင် သူတော်ကောင်းတို့သည်။) သမာဟိတာ၊ ကောင်းစွာ အာရုံဌ် ထားအပ်သော စိတ်ရှိကြကုန်သည်။ ဝါ၊ မိမိစိတ်ဌ် သွင်းထားကြကုန်သည်။ (ဟုတ္မာ) သုဏာထ၊ နာယူသောဒကား အရင်းထား၍ မှတ်သားဆောင်ရွက်ကြကုန်လော့။ ဣတိ၊ ပဋိညာ ဥယျောဇန ဒေသကနှင့် ကာလဒေသကို ပြရာ စကားရပ် အပြီးသတ်တည်း။ [ဓာတုကထာနှင့် လိုက်လျောအောင် "ဓာတု-ဘေဒပ္ပကာသနော" ဟုဌင်း, ပုဂ္ဂလပညတ်နှင့် လိုက်လျောအောင် "ပညတ္တိ-ဘေဒဒီပနံ အဂ္ဂပုဂ္ဂလော" ဟုဌင်း ဝိသေသနပြုသည်။]

၁–မာတိကာ အဖွင့်

၁။ ဆ ပညတ္တိယော ခန္ဓပညတ္တိ (ပေ) ပုဂ္ဂလပညတ္တိတိ၊ ဆ ပညတ္တိယော ခန္ဓပညတ္တိ (ပေ) ပုဂ္ဂလပညတ္တိ ဟူသော။ အယံ၊ ဤစကားရပ်သည်။ တာဝ၊ နိဒ္ဒေသမှ ရှေးဦးစွာ။ (နိဒ္ဒိဋ္ဌော၊ သော။) ပုဂ္ဂလပညတ္တိယာ၊ ပုဂ္ဂလပညတ် ပါဠိတော်၏။ ဥဒ္ဒေသော၊ ဥဒ္ဒေသတည်း။ ဝါ၊ အကျဉ်းညွှန်ပြအပ်သော ခေါင်းစဉ်စကားရပ်တည်း။ တတ္ထ၊ ထိုခေါင်းစဉ်စကားရပ်၌။ ဆာတိ၊ ဆ ဟူသော သဒ္ဒါသည်။ ဂဏနပရိစ္ဆေဒေါ၊ ဂဏန်းဖြင့် ပညတ်တို့ကို ပိုင်းခြားကြောင်း သဒ္ဒါတည်း။ တေန၊ ထို ဆ-ဟူသော သဒ္ဒါဖြင့်။ (ဒဿောတိ-၌ စပ်။) ယေ ဓမ္မေ၊ အကြင် ခန္ဓာ အစရှိသော တရားတို့ကို။ ဣဒ၊ ဤ ပုဂ္ဂလပညတ် ပါဠိတော်၌။ ပညပေတုကာမော၊ ပညတ်ခြင်းငှါ အလိုရှိတော်မူ၏။ ဝါ၊ ပညတ်ခြင်း၏ တည်ရာဝတ္ထုအဖြစ်ဖြင့် ပညတ်ခြင်းငှါ အလိုရှိတော်မူ၏။ တေသံ၊ ထို ခန္ဓာ အစရှိသော တရားတို့၏။ ဂဏနဝသေန၊ ဂဏန်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဝါ၊ ဂဏန်းနှင့်စပ်သဖြင့်။ သခေ်ပတော၊ အကျဉ်းအားဖြင့်။ ပညတ္တိပရိစ္ဆေဒံ၊ ပညတ်၏ အပိုင်းအခြားကို။ ဒဿေတိ၊ ပြတော်မူ၏။ ပညတ္တိယောတိ၊ ပညတ္တိယော ဟူသော သဒ္ဒါသည်။ ပရိစ္ဆိန္နဓမ္မနိဒဿနံ၊ ဆ-ဟူသော ဂဏန်းဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်သော ပညတ်တရားတို့ကို ညွှန်ပြကြောင်း သဒ္ဒါတည်း။ တတ္ထ၊ ထို ပညတ္တိယော ဟူသော သဒ္ဒါ၌။ (လဗ္ဘမာနာ၊ ရထိုက်ကုန်သော။ ပညတ္တိယော၊ ပညတ်တို့ကို။ ဧဝံ၊ ဤဆိုအပ်လတ္တံ့သောနည်းဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။) အာစိက္ခတိ၊ ဟောတော်မူ၏။ ဒေသေတိ၊ ညွှန်ပြတော်မူ၏။ ပညပေတိ၊ အပြားအားဖြင့် သိစေတော်မူ၏။ ပဋ္ဌပေသိ၊ အပြားအားဖြင့် ဖြစ်စေတော်မူ၏။ ဣတိ၊ သို့။ အာဂတဋ္ဌာနေ၊ လာသောပါဠိရပ်၌။ [နိဒါနဝဂ္ဂသံယုတ် အာဟာရဝဂ် ပစ္စယသုတ်။] ပညာပနာ [၂]၊ အပြားအားဖြင့်

၁။ ဂဏနပရိစ္ဆေဒေါ။ ။မူလပဏ္ဏာသ အနဂ်ဏသုတ် ဋီကာ၌ "ဂဏနေန ပရိစ္ဆိန္နံ"ဟု ဖွင့်၏။ ထို အဖွင့်သည် ဤ၌ "ဂဏန-ဝသေန ပညတ္တိ ပရိစ္ဆေဒံ ဒဿေတိ"နှင့် သဘောတူ၏။ "ဆ"ဟူသော ဂဏန်းဖြင့် ပညတ်၏ အပိုင်းအခြားကို ပြ၏။ ထို့ကြောင့် ဆ-သဒ္ဒါကို ဂဏနပရိစ္ဆေဒသဒ္ဒါဟု ဖွင့်သည်။

[၂]။ ပညာပနာ (ပေ)ပညတ္တိ နာမ။ ။"ပညတ္တိ = အပြားအားဖြင့် သိစေခြင်း" ဟူသည် သူတပါးကို သိအောင် ဟောပြခြင်းတည်း။ ထို့ကြောင့် "ဒဿနာ ပကာသနာ"ဟု ဖွင့်သည်။ ဤအလို ပညတ္တိ-၌ ပ+ဉ-ဓာတ် ကာရိတ်ကျေ။ တိ-ပစ္စည်းတည်း။ ပညာပေတိ၊ အပြားအားဖြင့် သိစေတတ်၏။ ဣတိ ပညတ္တိ။

သိစေခြင်းသည်။ ဒဿနာ၊ ပြုခြင်းသည်။ ပကာသနာ၊ ထင်ရှားပြုခြင်းသည်။ ပညတ္တိ နာမ၊ ပညတ္တိမည်၏။ မဗ္ဗပီဋ္ဌ၊ ညောင်စောင်းအင်းပျဉ်ကို။ သုပညတ္တံ၊ ကောင်းစွာ ခင်းထားအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ အာဂတဋ္ဌာနေ၊ လာလေသောပါဠိရပ်၌။ [ပါရာဇိကဏ်ပါဠိတော် ကာယသံသဂ္ဂသိက္ခာပုဒ်။] ဌပနာ ၁၊ ထားခြင်းသည်။ နိက္ခိပနာ၊ ချထားခြင်းသည်။ ပညတ္တိ နာမ၊ ၏။ ဣဒံ၊ ဤ ပညတ္တိယော ဟူသော ပါဌ်ဖြစ်၏။ ဥဘယမ္ပိ၊ ၂-ပါးစုံသော ပညာပန, ဌပနအနက်သည်လည်း။ ဝဋ္ဋတိ၊ သင့်၏။

ဟိ၊ ခဲ့။ ဆ ပ်ညတ္တိယောတိ ဣဒံ၊ ဆ ပညတ္တိယော ဟူသော ဤစကား ရပ်၌။ ပညာပနာ၊ အပြားအားဖြင့် သိစေခြင်းတို့သည်။ ဆ၊ ၆-ပါး တို့တည်း။ ဒဿနာ၊ ပြုခြင်းတို့သည်။ ပကာသနာ၊ ထင်ရှားပြုခြင်းတို့သည်။ ဆ၊ ၆-ပါးတို့တည်း။ ဣတိပိ၊ ဤအနက်ကိုဋဌင်း။ (ပညာပနာ၊ ထားခြင်းတို့သည်။) ဌပနာ၊ ထားခြင်းတို့သည်။ နိက္ခိပနာ၊ ချထားခြင်းတို့သည်။ ဆ၊ တို့တည်း။ ဣတိပိ၊ ဤအနက်ကိုဋဌင်း။ အဓိပ္ပေတမေဝ၊ အလိုရှိအပ်သည်သာ။ ဟိ၊ မှန်။ နာမ ပညတ္တိ၊ အပြားအားဖြင့် သိစေတတ်သော နာမည် ပညတ်သည်။ ဝါ၊ ချထားတတ်သော နာမည်ပညတ်သည်။ တေ တေ ဓမ္မေ၊ ထိုထို ခန္ဓာ အစရှိသော တရားတို့ကို။ ဒဿေတိပိ၊ ပြလည်း ပြနိုင်၏။ တေန တေန ကောဋ္ဌာသေန၊ ထိုထို ခန္ဓာ အစရှိသော တရားအဖွဲ့အစုဖြင့်။ ဌပေတိပိ၊ ထားလည်း ထားနိုင်၏။

ပန၊ ဆက်။ (ပြတ်ပြီးဆက်။) ခန္ဓပညတ္တိတိအာဒိ၊ ခန္ဓပညတ် အစရှိသော စကားရပ်သည်။ သခေါ်ပတောာ၊ အကျဉ်းအားဖြင့်။ တာသံ ပညတ္တိနံ၊ ထို ခန္ဓပညတ် အစရှိသော ပညတ်တို့၏။ သရူပဒဿနံ၊ သရုပ်ကိုပြကြောင်းစကား ရပ်တည်း။ တတ္ထ၊ ထို ခန္ဓပညတ် အစရှိသော စကားရပ်၌။ ခန္ဓာနံ၊ ခန္ဓာ တို့ကို။ ခန္ဓာတိ၊ ခန္ဓာတို့ဟူ၍။ ပညာပနာ၊ အပြားအားဖြင့် သိစေခြင်းသည်။ ဝါ၊ အပြားအားဖြင့် သိစေကြောင်း စကားရပ်သည်။ ဒဿနာ၊ ပြခြင်း သည်။ ဝါ၊ ပြကြောင်း စကားရပ်သည်။ ပကာသနာ၊ ထင်ရှားပြုခြင်းသည်။ ဝါ၊ ထင်ရှားပြကြောင်း စကားရပ်သည်။ (ပညာပနာ၊ ပညတ်ခြင်းသည်။

၁။ ဌပနာ (ဝေ) ပညတ္တိ နာမ။ ။"သုပညတ္တံ မဗ္ဗပီဋ္ဌ၊ ညောင်စောင်းနှင့် အင်းပျဉ်ကို ကောင်းစွာ ခင်းထားအပ်၏"ဟူရာ၌ ဌပနာ၊ ထားခြင်း+နိက္ခိပနာ၊ ချထားခြင်းကို "ပညတ္တိ(ပညတ္တ)"ဟု ခေါ်၏။ ဤအလို ပညတ္တိ-၌ ပ+ဥပ-ဓာတ်, တိ-ပစ္စည်းတည်း။ စုရာဒိ ဥပ-ဓာတ်သည် ပ-ဥပသာရရှိရာ၌ နိက္ခိပန-အနက်ကို ဟော၏။ ဤအလို "ပကာရေန၊ ထိုထိုအပြားအားဖြင့်+ဌပေတိ၊ ထိုထို တရားတို့ကို ချထားတတ်၏။ ဣတိ ပညတ္တိ"ဟု ပြုပါ။ ထို့ကြောင့် "တေန တေန ကောဋ္ဌာသေန ဌပေတိပိ"ဟု နောက်၌ ပြသည်။

၀၊ ပညတ်ကြောင်း စကားရပ်သည်။) ဌပနာ၊ ထားခြင်းသည်။ ၀၊ ထားကြောင်း စကားရပ်သည်။ နိက္ခိပနာ၊ ချထားခြင်းသည် ။ ၀၊ ချထားကြောင်း စကားရပ်သည်။ [ဒဿနာ-စသည်တို့ကား ပရိယာယ်စကားဖြစ်သောကြောင့် "ရင်း"ဟု မပေးရ။] ခန္ဓပညတ္တိ နာမ၊ ခန္ဓပညတ္တိ မည်၏။ ၀၊ ခန္ဓာကို ပညတ်ခြင်း ချထားခြင်း မည်၏။ [ဒဿနာ ပကာသနာ-တို့သည် ပညာပန-အနက်ဟော၊ ပညတ္တိ၏ အနက်တည်း။ ဌပနာ နိက္ခိပနာ တို့ကား နိက္ခိပန-အနက်ဟော၊ ပညတ္တိ၏ အနက်တည်း။] အာယတနာနံ၊ တို့ကို။ အာယတနာနီတိ၊ တို့ဟူ၍။ ပညာပနာ ဒဿနာ ပကာသနာ (ပညပနာ)ဌပနာ နိက္ခိပနာ၊ သည်။ အာယတနပညတ္တိနာမ၊ အာယတနပညတ်မည်၏။ ၀၊ အာယတနကို ပညတ်ခြင်း ချထားခြင်း မည်၏။ ဓာတူနံ၊ တို့ကို။ ဓာတုယောတိ၊ တို့ဟူ၍။ ပညာပနာ ဒဿနာ ပကာသနာ (ပညပနာ) ဌပနာ နိက္ခိပနာ၊ သည်။ ဓာတုပညတ္တိ နာမ၊ မည်၏။ ၀၊ မည်၏။ သစ္စာနံ၊ တို့ကို။ သစ္စာနီတိ၊ တို့ဟူ၍။ ပညာပနာ ဒဿနာ ပကာသနာ (ပညပနာ) ဌပနာ နိက္ခိပနာ၊ သည်။ သစ္စပညတ္တိ နာမ၊ မည်၏။ ၀၊ မည်၏။ ဣန္ဒြိယာနံ၊ တို့ကို။ ဣန္ဒြိယာနီတိ၊ တို့ဟူ၍။ ပညာပနာ ဒဿနာ ပကာသနာ (ပညပနာ) ဌပနာ နိက္ခိပနာ၊ သည်။ ဣန္ဒြိယပညတ္တိ နာမ၊ မည်၏။ ၀၊ မည်၏။ [ပေယျာလမြှုပ်ထားအပ်သောကြောင့် ဖော်ပေးသည်။] ပုဂ္ဂလာနံ၊ တို့ကို။ ပုဂ္ဂလာတိ၊ တို့ဟူ၍။ ပညာပနာ၊ သည်။ ၀၊ သည်။ ဒဿနာ၊ သည်။ ၀၊ သည်။ ပကာသနာ၊ သည်။ ၀၊ သည်။ (ပညပနာ၊ သည်။ ၀၊ သည်။) ဌပနာ၊ သည်။ ၀၊ သည်။ နိက္ခိပနာ၊ သည်။ ၀၊ သည်။ ပုဂ္ဂလ-ပညတ္တိ နာမ၊ မည်၏။ ၀၊ မည်၏။

[ပါဠိတော်၌ လာသော ခန္ဓပညတ္တိ စသည်တို့မှတပါး ဝိဇ္ဇမာနပညတ္တိ စသည်တို့ကို ပြုလို၍ "ပါဠိမှတ္တကေန" စသည်ကို မိန့်။] ပန၊ ကား။ ပါဠိ-မှတ္တကေန၊ ပါဠိတော်မှ အလွတ်ဖြစ်သော။ အဋ္ဌကထာနယေန၊ ရှေး အဋ္ဌ-ကထာတို့၌ လာသော နည်းဖြင့်။ အပရုပိ၊ ခန္ဓပညတ္တိ စသည်တို့မှ တပါး လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ပညတ္တိယော၊ ပညတ်တို့သည်။ ဝိဇ္ဇမာနပညတ္တိ၊ ဝိဇ္ဇမာနပညတ်ရင်း။ အဝိဇ္ဇမာနပညတ္တိ၊ ရင်း။ ဝိဇ္ဇမာနေန အဝိဇ္ဇမာနပညတ္တိ၊ ရင်း။ အဝိဇ္ဇမာနေန ဝိဇ္ဇမာနပညတ္တိ၊ ရင်း။ ဝိဇ္ဇမာနေန ဝိဇ္ဇမာနပညတ္တိ၊ ရင်း။ အဝိဇ္ဇမာနေန အဝိဇ္ဇမာနပညတ္တိ၊ ရင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဆ၊ ၆-ပါး တို့သည်။ (ဟောန္တိ။) တတ္ထ၊ ထို ၆-ပါးသော ပညတ်တို့တွင်။ (ဝိဇ္ဇမာန-ပညတ္တိ အဝိဇ္ဇမာနပညတ္တိ စသော နာမ-ပါသော ရှောက်ပုဒ်တို့-၌ စပ်။) ကုသလာကုသလသာ၊ ကုသိုလ်အကုသိုလ်၏။ (သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထ၀သေန၊ ဖြင့်။ (ဝိဇ္ဇာမာနတို့ ဣ၀၊ ထင်ရှားရှိသည်၏ အဖြစ်ကဲ့သို့။) သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထ-၀သေန၊ မှန်ကန်သော အနက်သဘော, မဖောက်မပြန် မြတ်သော အနက်

သဘောဏ် အဖြစ်ဖြင့်။ ဝိဇ္ဇမာနဿ၊ ထင်ရှားရှိသော။ သတော၊ ဖြစ်သော။ သမ္ဘူတဿ၊ ထင်ရှားဖြစ်သော။ ဓမ္မဿ၊ တရားကို။ (တနည်း) ဝိဇ္ဇ-မာနဿ၊ ထင်ရှား ရှိသည် ဖြစ်၍။ သတော၊ ဖြစ်သော။ သမ္ဘူတဿ၊ ထင်ရှားဖြစ်သော။ ဓမ္မဿ၊ ကို။ ပညာပနာ၊ အပြားအားဖြင့် သိစေခြင်းသည်။ ဝါ၊ အပြားအားဖြင့် သိစေကြောင်း နာမည်သည်။ (တနည်း) ပညာပနာ၊ ပညတ် ထားခြင်းသည်။ ဝါ၊ ပညတ် ထားကြောင်း နာမည်သည်။ ဝိဇ္ဇမာနပညတ္တိ နာမ၊ ဝိဇ္ဇမာနပညတ် မည်၏။ (ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားရှိသောအနက်ကို အပြားအားဖြင့် သိစေခြင်းမည်၏။) ဝါ၊ သိစေကြောင်း နာမည်မည်၏။ (တနည်း) ပညတ်ထားခြင်း မည်၏။ ဝါ၊ ပညတ် ထားကြောင်း နာမည် မည်၏။

တထာ၊ တို သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထ၏ အစွမ်းဖြင့်။ အဝိဇ္ဇမာနဿ၊ ထင်ရှား မရှိသော။ လောကနိရုတ္တိမတ္တသိဒ္ဓဿ[1]၊ လောကဋ္ဌ ထုတ်ဖော် ပြောဆို အပ်သော နာမည်မျှဖြင့် ပြီးစီးသော။ ဣတ္ထိပုရိသာဒိကဿ၊ မိန်းမ ယောကျ်ား အစရှိသော အနက်ကို။ ပညာပနာ၊ အပြား အားဖြင့် သိစေခြင်းသည်။ ဝါ၊ အပြားအားဖြင့် သိစေကြောင်း နာမည်သည်။ အဝိဇ္ဇမာနပညတ္တိ နာမ၊ အဝိဇ္ဇမာန ပညတ် မည်၏။

သဗ္ဗာကာရေနပိ[2]၊ အလုံးစုံသော အခြင်းအရာအားဖြင့်လည်း။ အနုပလ-

---

[1] လောကနိရုတ္တိမတ္တ သိဒ္ဓဿ။ ။မတ္ထ-သဒ္ဒါသည် "သ္ဝပ္ပေဓောရဏော မတ္ထံ" အဘိဓာန် (၁၁၁၈) နှင့် အညီ အခြားအနက်ကို တားမြစ်သော နိဝတ္တာပနာဝေါရဏ အနက် ရှိ၏။ ထို နိဝတ္တာပနာဝ-ဝေါရဏ အနက်ရှိသော မတ္ထ သဒ္ဒါဖြင့် လောကနိရုတ္တိ ဖြစ်သော ပညတ်၏ ပရမတ္ထ သဘာဝအားဖြင့် ထင်ရှား မရှိခြင်း ကိုသာ တားမြစ်သည် မဟုတ်သေး။ စိတ်ဖြင့် "ဣတ္ထိ, ပုရိသ"ဟု မှတ်ယူသောအခါ "ဣတ္ထိ ရှိ၏၊ ပုရိသ ရှိ၏။"ဟု စိတ်ဖြင့် မှား မှား ယွင်းယွင်း နှလုံးသွင်းခြင်း ကိုလည်း တားမြစ်သည်ဟု မှတ်ပါ။ ထို့ကြောင့် ဋီကာဌ "အနတိနိဝေသေန စိတ္တေန"ဟု ဖွင့်သည်။ [လောကနိရုတ္တိမတ္ထ သိဒ္ဓဿ-တိ ဣဒ္ဓ မတ္ထဂ္ဂဟဏံ တဿ ပညတ္တိဝတ္ထုဿ နကေဝလံ ဝိဇ္ဇမာနသဘာဝတာ-နိဝတ္တနတ္ထမေव၊ အထခေါ ဝိပရီတဂ္ဂါဟနိဝတ္တနတ္ထမ္ပိတိ ဒဿေန္တော "အနတိနိဝေ-သေန စိတ္တေနာ"တိ အာဟ။—အနု။]

[2] သဗ္ဗာကာရေနပိ။ ။"သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထ ဝသေန"ကို ကြည့်၍ ဟုတ်မှန်သော သဘောအားဖြင့် ရအပ်သော အခြင်းအရာကို ၎င်း, "လောကနိရုတ္တိမတ္ထသိဒ္ဓဿ"ကို ကြည့်၍ လောက သင်္သယ အားဖြင့် ထင်ရှားသော အခြင်းအရာကိုဝင်း "သဗ္ဗာကာရ"ဟု မှတ်ပါ။ ထို ကဲ့သို့ အခြင်းအရာ အားဖြင့် မရအပ် မရနိုင်သည်ကို "အနုပလတနီယဿ"ဟု ဆိုသည်။ န + ဥပ + လဘဓာတ်, ကံဟော အနီယ-ပစ္စည်း ဖြစ်သောကြောင့် "အနုပလတနီယ"ဟု ရှိမှ သင့်မည် ထင်သည်။]

ဘနိယဿ၊ မရုအပ် မရုနိုင်သော။ ဝါစာဝတ္ထုမတ္တသော[1]၊ စကား၏ တည်ရာ မျှသာ ဖြစ်သော။ ပဌမသစ္စာဒီကဿ၊ ငါးခုမြောက် သစ္စာ အစရှိသည်ကိုဟု။ တိတ္ထိယာနံ၊ တိတ္ထိတို့၏။ အဏုပကတိပုရိသာဒီကဿ ဝါ[2]၊ အဏုမြူ, ပကတိ, ပုရိသ အစရှိသော အနုက်ကိုဟု။ ပညာပနာပိ၊ အပြားအားဖြင့် သိစေခြင်း သည်လည်း။ ဝါ၊ အပြားအားဖြင့် သိစေကြောင်း ဖြစ်သော နာမည်သည် လည်း။ အဝိဇ္ဇမာနပညတ္တိယေဝ၊ အဝိဇ္ဇမာန ပညတ်သာတည်း။ ပန၊ ထိုသို့ အဝိဇ္ဇမာန ပညတ် ဖြစ်ပါသော်လည်း။ သာ၊ ထို ပဌမ သစ္စာ အစရှိသည်ကို အပြားအားဖြင့် သိစေကြောင်း ဖြစ်သော နာမည်ပညတ်, အဏုမြူ ပကတိ ပုရိသ အစရှိသော အနုက်ကို အပြားအားဖြင့် သိစေကြောင်း ဖြစ်သော နာမည် ပညတ်သည်။ သာသနာဝစရာ၊ သာသနာတော်၌ သက်ဝင်သည်။ နဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဣဒ၊ ဤ ပုဂ္ဂလ ပညတ် အဋ္ဌကထာ၌။ (ပေါရာဏေဟိ၊ ရှေး၌ ဖြစ်သော ဆရာတို့သည်။) နဂဟိတာ၊ မယူအပ်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဣမေသံ ဝိဇ္ဇမာနာဝိဇ္ဇမာနာနံ၊ ဤ ဝိဇ္ဇမာန အဝိဇ္ဇမာန အနုက် တို့ကို။ ဝိကပ္ပနဝသေန၊ အမျိုးမျိုးအဖုံးဖုံးပြုစီရင်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ (အမျိုးမျိုး အဖုံးဖုံ နာမည်တပ်၍ ပညတ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။)' သေသာ၊ ဝိဇ္ဇမာန ပညတ်, အဝိဇ္ဇမာန ပညတ်တို့မှ ကြွင်းသော ဝိဇ္ဇမာနေန အဝိဇ္ဇမာန ပညတ် အစ ရှိသော ၄-ပါးသော ပညတ်တို့ကို။ ဝေဒီတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။

[ထို သေသ ပညတ်တို့ကို အကျယ်ပြလိုမူ "တေဝိဇ္ဇော ဆဠဘိညော တိ-အာဒီသု" စသည်ကို မိန့်။ ထို ပညတ်တို့သည် အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ ပစ္စယပရိစ္ဆေဒ ၌ လာသော ပညတ်တို့ ပင်တည်း။] ဟိ၊ ခဲ့။ တေဝိဇ္ဇော၊ သုံးပါးသော ဝိဇ္ဇာ ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်။ ဆဠဘိညော၊ ခြောက်ပါးသော အဘိညာ၌ ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်။ ဣတိအာဒီသု၊ ဤသို့ အစရှိသော စကားရပ်တို့၌။ တိဿော၊ ကုန် သော။ ဝိဇ္ဇာ၊ တို့သည်ရင်း။ ဆ၊ ကုန်သော။ အဘိညာ စ၊ တို့သည်ရင်း။

၁။ ဝါစာဝတ္ထု (၈၀) သစ္စာဒီကဿ။ ။သစ္စာ လေးပါးသာ ထင်ရှား ရှိ၏။ ငါးခုမြောက် သစ္စာ ဟူ၍ ထင်ရှား မရှိ။ ငါးခုမြောက် သစ္စာဟု ဆိုလျှင် ထို သစ္စာသည် အမှန်ရှိသည် မဟုတ်။ သစ္စာ ဟူသော စကား၏ တည်ရာမျှသာ ဖြစ်၏။ အာဒိဖြင့် ခြောက်ခုမြောက် ခန္ဓာစသည်ကို ယူပါ။ ခန္ဓာ ငါးပါးသာ ထင်ရှားရှိ၏၊ ခြောက်ခုမြောက် ခန္ဓာ ဟူ၍ ထင်ရှား မရှိ၊ ခြောက်ခုမြောက် ခန္ဓာ ဟု ဆိုလျှင် ထို ခန္ဓာ သည် 'အမှန် ရှိသည် မဟုတ်။' ခန္ဓာ ဟူသော စကား၏ တည်ရာမျှသာ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် "ဝါစာဝတ္ထု မတ္တသော ပဌမသစ္စာဒီကဿ" ဟု မိန့်သည်။

၂။ အဏုပကတိ ပုရိသာဒီကဿ။ ။အဏုမြူ, ပကတိ, ပုရိသ စသည်တို့ကို အဋ္ဌသာလိနီ မူလဋီကာနိဿယ စိတ္တုပ္ပါဒ-ကဏ္ဍ ကာမကုသိုလ် ပဒဘာဇနီ အဖွင့်၌ ပြခဲ့ပြီ။

ဝိဇ္ဇမာနာ၊ သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထ အားဖြင့် ထင်ရှားရှိကုန်၏။ ပုဂ္ဂလော၊ ပုဂ္ဂိုလိ သည်။ အဝိဇ္ဇမာနော၊ သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထ အားဖြင့် ထင်ရှားမရှိ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အယံ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ တိသော၊ ကုန်သော။ ဝိဇ္ဇာ၊ တို့သည်။ (သန္တိ။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ (သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။) တေဝိဇ္ဇော၊ တေဝိဇ္ဇ မည်၏။ အယံ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဆ၊ ကုန်သော။ အဘိညာ၊ တို့သည်။ (သန္တိ။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ (သော၊ သည်။) ဆဋဘိညော၊ မည်၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ဝိဇ္ဇမာနေန၊ သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထ အားဖြင့် ထင်ရှား ရှိသော ဝိဇ္ဇာ, ထင်ရှားရှိသော အဘိညာဉ်ဖြင့်။ အဝိဇ္ဇမာနဿ၊ သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထ အားဖြင့် ထင်ရှား မရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ပညာပနတော၊ အပြားအားဖြင့် သိစေတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဧဝရူပါ၊ ဤသို့ သဘောရှိသော ပညတ် သည်။ ဝိဇ္ဇမာနေနအဝိဇ္ဇမာန ပညတ္တိ နာမ၊ ဝိဇ္ဇမာနေနအဝိဇ္ဇမာန ပညတ် မည်၏။ ဝါ၊ သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထ အားဖြင့် ထင်ရှား ရှိသော ဝိဇ္ဇာ, အဘိညာဉ် ဖြင့် သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထ အားဖြင့် ထင်ရှား မရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို အပြား အား ဖြင့် သိစေကြောင်း ပညတ် မည်၏။

ပန၊ ကား။ ဣတ္ထိရူပံ၊ မိန်းမ၏ အဆင်း။ ပုရိသရူပံ၊ ယောကျ်း၏ အဆင်း။ ဣတိအာဒီသု၊ ဤသို့ အစရှိသော ပုဒ်တို့၌။ ဣတ္ထိပုရိသာ၊ မိန်းမ, ယောကျ်းတို့သည်။ အဝိဇ္ဇမာနာ၊ သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထ အားဖြင့် ထင်ရှား မရှိ ကုန်။ ရူပံ၊ အဆင်းသည်။ ဝိဇ္ဇမာနံ၊ သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထ အားဖြင့် ထင်ရှား ရှိ၏။ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ (ထိုသို့ မိန်းမ ယောကျ်းတို့၏ သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထ အားဖြင့် ထင်ရှား မရှိ ကုန်သည်၏ အဖြစ်, အဆင်း၏ သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထ အားဖြင့် ထင်ရှား ရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) ဣတ္ထိယာ၊ မိန်းမ၏။ ရူပံ၊ အဆင်းတည်း။ ဣတ္ထိရူပံ၊ မိန်းမ၏ အဆင်း။ ပုရိသဿ၊ ၏။ ရူပံ၊ တည်း။ ပုရိသရူပံ၊ ယောကျ်း၏အဆင်း။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ အဝိဇ္ဇမာနေန၊ သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထ အားဖြင့် ထင်ရှား မရှိသော မိန်းမ, ယောကျ်းဖြင့်။ ဝိဇ္ဇမာနဿ၊ သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထ အားဖြင့် ထင်ရှားရှိသောအဆင်းကို။ ပညာ-ပနတော၊ အပြားအားဖြင့် သိစေတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဧဝရူပါ၊ ဤသို့ သဘော ရှိသော ပညတ်သည်။ အဝိဇ္ဇမာနေန ဝိဇ္ဇမာနပညတ္တိ နာမ၊ အဝိဇ္ဇမာနေန ဝိဇ္ဇမာန ပညတ် မည်၏။ ဝါ၊ သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထ အားဖြင့် ထင်ရှား မရှိသော မိန်းမ ယောကျ်းဖြင့် သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထ အားဖြင့် ထင်ရှား ရှိသော အဆင်းကို အပြားအားဖြင့် သိစေကြောင်း ပညတ် မည်၏။

စက္ခုသမ္ဖဿော၊ စက္ခုပသာဒဋ္ဌမိုသော သမ္ဖဿ။ သောတသမ္ဖဿော၊ သောတပသာဒဋ္ဌမိုသော သမ္ဖဿ။ ဣတိ အာဒီသု၊ တို့၌။ စက္ခုသောတာ-ဒယောပိ၊ စက္ခုပသာဒ သောတပသာဒ အစရှိသော တရားတို့သည်ဥင်း။

ဖယောပိ၊ ဖယသည်ရင်း။ ဝိဇ္ဇမာနာယေဝ၊ သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားရှိကုန်သည်သာ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ထိုသို့ စက္ခုပသာဒ သောတ-ပသာဒ အစရှိသော တရားတို့၏ရင်း, ဖယ၏ရင်း သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) စက္ခုမှိ၊ စက္ခုပသာဒဋ္ဌ။ (နိဿိတော၊ မှီသော။) သမ္မယော၊ သမ္မယတည်း။ (စက္ခုသမ္မယော၊ စက္ခုပသာဒဋ္ဌ မှီသော သမ္မယ။) (ဝါ၊ တနည်း။) စက္ခုတော၊ စက္ခုပသာဒကြောင့်။ ဇာတော၊ ဖြစ်သော။ သမ္မယော၊ တည်း။ (စက္ခုသမ္မယော၊ စက္ခုပသာဒ ကြောင့်ဖြစ်သော သမ္မယ။) ဝါ၊ တနည်း။ စက္ခုယ၊ စက္ခုပသာဒ၏။ ဖလတူတော၊ အကျိုးဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ သမ္မယော၊ တည်း။ စက္ခုသမ္မယော၊ စက္ခုပသာဒ၏ အကျိုးဖြစ်၍ ဖြစ်သော သမ္မယ။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ဝိဇ္ဇမာနေန၊ သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားရှိသော စက္ခုပသာဒ, သောတပသာဒ အစရှိ သော တရားဖြင့်။ ဝိဇ္ဇမာနယ၊ သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားရှိသော သမ္မယကို။ ပညာပနတော၊ ကြောင့်။ ဧဝရူပါ၊ သည်။ ဝိဇ္ဇမာနေန ဝိဇ္ဇမာန-ပညတ္တိ နာမ၊ ဝိဇ္ဇမာနေန ဝိဇ္ဇမာနပညတ်မည်၏။ ဝါ၊ သစ္စိကဋ္ဌပရမတ္ထအား ဖြင့် ထင်ရှားရှိသော စက္ခုပသာဒ, သောတပသာဒ အစရှိသော တရားဖြင့် သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားရှိသော သမ္မယကို အပြားအားဖြင့် သိစေ ကြောင်း ပညတ်မည်၏။

ခတ္တိယပုတ္တော၊ ခတ္တိယ၏သား။ ဗြာဟ္မဏပုတ္တော၊ ပုဏ္ဏား၏သား။ သေဋ္ဌ-ပုတ္တော၊ သူဌေး၏သား။ ဣတိ အာဒိသု၊ တို့ဋ္ဌ။ ခတ္တိယာဒယောပိ၊ ခတ္တိယ အစရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်ရင်း။ ပုတ္တောပိ၊ သားသည်ရင်း။ အဝိဇ္ဇမာနာ၊ သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားမရှိကုန်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ထိုသို့ ခတ္တိယ အစရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ရင်း, သား၏ရင်း သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှား မရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) ခတ္တိယယ၊ ၏။ ပုတ္တော၊ တည်း။ ခတ္တိယ-ပုတ္တော၊ ခတ္တိယ၏သား။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ အဝိဇ္ဇမာနေန၊ သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထ အားဖြင့် ထင်ရှားမရှိသော ခတ္တိယ အစရှိသောပုဂ္ဂိုလ်ဖြင့်။ အဝိဇ္ဇမာနယ၊ သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားမရှိသော သားကို။ ပညာပနတော၊ ကြောင့်။ ဧဝရူပါ၊ သည်။ အဝိဇ္ဇမာနေန အဝိဇ္ဇမာနပညတ္တိ နာမ၊ အဝိဇ္ဇ မာနေန အဝိဇ္ဇမာန ပညတ် မည်၏။ ဝါ၊ သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထ အားဖြင့် ထင်ရှားမရှိသော ခတ္တိယ အစရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ဖြင့် သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားမရှိသော သားကို. အပြားအားဖြင့် သိစေကြောင်း ပညတ်မည်၏။

တာသု၊ ထို ခြောက်ပါးသော ပညတ်တို့တွင်။ ဣမသ္မိံ ပကရဏေ၊ ဤ ပုဂ္ဂလပညတ်ကျမ်းဌ်။ ပုရိမာ၊ ရှေးဌ် ဖြစ်ကုန်သော။ တိသ္သောဝ၊ သုံးပါးသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ ပညတ္တိယော၊ တို့ကို။ လဗ္ဘန္တိ၊ ရအပ်

ကုန်၏။ ဟိ၊ မှန်။(တနည်း) ဟိ၊ ခဲ့။ ခန္ဓပညတ္တိ (ပေ) ဣန္ဒြိယပညတ္တိတိ၊ ခန္ဓပညတ္တိ (ပေ) ဣန္ဒြိယပညတ္တိ ဟူသော။ ဤမသို့ ဌာနေ၊ ဤ ပုဂ္ဂလပညတ် ပါဠိရှိ၏။ ဝိဇ္ဇမာနသော၀၊ သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထ အားဖြင့် ထင်ရှားရှိသော ခန္ဓာ အစရှိသည်၏သာ။ ၀ါ၊ ကိုသာ။ ပညာပိတတ္တာ၊ အပြားအားဖြင့် သိစေအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိဇ္ဇမာနပညတ္တိ၊ ကို။ လဗ္ဘတိ၊ ၏။ ပုဂ္ဂလပညတ္တိတိ ပဒေ၊ ပုဂ္ဂလပညတ္တိ ဟူသော ပုဒ်၌။ အဝိဇ္ဇမာနပညတ္တိ၊ ကို။ (လဗ္ဘတိ။) ပန၊ ကား။ ပရတော၊ နောက်၌။ (ပုဂ္ဂလပညတ်ကို အကျယ်ပြရာ နောက်နား၌။) တေဝိဇ္ဇော၊ သုံးပါးသော ဝိဇ္ဇာရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်။ ဆဋ္ဌဘိညော၊ ခြောက်ပါးသော အဘိညာဉ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်။ ဤတို အာဒီသု၊ တို့၌။ ဝိဇ္ဇမာနေန အဝိဇ္ဇမာနပညတ္တိ၊ ကို။ ၀ါ၊ ကို။ လဗ္ဘတိ၊၏။ ဤတို၊ ဤကား ပုရိမာ တိယောဝ ပညတ္တိယော၏ အကျယ်အပြားတည်း။

ပန၊ ဝါဒန္တရကား။ အဋ္ဌကထာမုတ္တကေန၊ ရှေးအဋ္ဌကထာတို့မှ အလွတ်ဖြစ်သော။ အာစရိယနုယေန၊ ဆရာတို့၏နည်းဖြင့်။ (ဆရာတို့၏ အတ္တနောမတိ နည်းဖြင့်။)အပရာပိ၊ ဝိဇ္ဇမာနပညတ် စသည်တို့မှ တပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဥပါဒါပညတ္တိ၊ ဥပါဒါပညတ်ရင်း။ ဥပနိဓာပညတ္တိ၊ ရင်း။ သမောဓာန-ပညတ္တိ၊ ရင်း။ ဥပနိက္ခတ္တပညတ္တိ၊ ရင်း။ တဇ္ဇာပညတ္တိ၊ ရင်း။ သန္ဌာနပညတ္တိ၊ ရင်း။ ဤတို၊ သို့။ ဆ၊ ကုန်သော။ ပညတ္တိယော၊ တို့သည်။ (သန္ဌာ၊ ရှိကုန်သေး၏။) တတ္ထ၊ ထို ခြောက်ပါးသော ပညတ်တို့တွင်။ [ဥပါဒါပညတ္တိ နာမစသော ခြောက်ပါးသော ပညတ်တို့၌-စပ်။ ဤမှနောက်၌ "ယော"ဟု ရှိသည်ကား မကောင်း၊ "ယော သတ္တော"ဟု ရှေးနိဿယ စွဲသည်မှာလည်း အမှားပင်၊ "ယော"ဟု ရှိပါစေ၊ ပဋ္ဌာဝေါဒနိမိတ္တန်သို့ ရောက်မှ "ယော"ကို အနက်ပေးမည်။] ရူပဝေဒနာဒီဟိ၊ ရူပ်ဝေဒနာ အစရှိသောသဘောတို့မှ။ ၀ါ၊ တို့နှင့်။ ကေတ္ထေန ၀ါ၊ တခုတည်း၏ အဖြစ်ဖြင့်သော်ရင်း။အညတ္ထေန-၀ါ၊ တပါးတခြား၏ အဖြစ်ဖြင့်သော်ရင်း။ (သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထေန၊ မှန်ကန်သော အနက်သဘော, မဖောက်မပြန် မြတ်သော အနက်သဘောအားဖြင့်။ ဥပလဗ္ဘသဘာ၀ါ၊ ရအပ်သောသဘော ရှိကုန်သော။) ရူပဝေဒနာဒယော ဝိယ၊ ရူပ ဝေဒနာ အစရှိသော ပညတ်တို့ကဲ့သို့။ သစ္စိကဋ္ဌပရမတ္ထေန၊ ဖြင့်။ အနုပလဗ္ဘသဘာ၀ါ၊ ရအပ်သောသဘောမရှိသည်။ (သမာနာ) ပိ၊ ဖြစ်ပါသော်လည်း။ [နောက်၌လာမည့် "ယာပညတ္တိ"နှင့် တွဲပါ။] ရူပဝေဒနာဒိ-ဘေဒေ၊ ရူပ် ဝေဒနာ အစရှိသော အပြားရှိကုန်သော။ ခန္ဓေ၊ ခန္ဓာငါးပါးတို့ကို။ ဥပါဒါယ၊ ဉာဏ်ဖြင့်ကပ်ယူ၍။ ၀ါ၊ စွဲ၍။ နိဿာယ၊ မှီ၍။(သတ္တ၀ါ စသော နာမည်တပ်ဖွယ်ရန် အမှီပြု၍။) ကာရဏံ၊ အကြောင်းကို။ ကတ္တာ၊ ၍။ (သတ္တ၀ါ-ဟု နာမည်တပ်ခြင်း၏ အကြောင်းကို ပြု၍။) သမ္မတော၊

သမုတ်အပ်သော။ သတ္တော၊ သတ္တဝါ ဟူသော အတ္ထပညတ်ရင်း။ တာနီ တာနီ အင်္ဂါနိ၊ ထိုထို အစိတ်အပိုင်းတို့ကို။ ဥပါဒါယ၊ ၍။ ဝါ၊ ၍။ (နိဿာယ ကာရဏံ ကတ္တာ သမ္မတော။) [ရှေးက ပုဒ်မျှားကိုလိုက်၍ အနက်ပေးသည်။] ရထော(တိစ)၊ ရထားဟူသော အတ္ထပညတ်ရင်း။ ဂေဟံ(တိစ)၊ အိမ် ဟူသော အတ္ထပညတ်ရင်း။ မုဋ္ဌိ(တိစ)၊ လက်ဆုပ် ဟူသော အတ္ထပညတ်ရင်း။ ဥဒ္ဒနန္တိ စ၊ ဖိုခနောက် ဟူသော အတ္ထပညတ်ရင်း။ တေ တေယေဝ ရူပါဒယော၊ ထိုထို ရူပ် အစရှိသောတရားတို့ကိုပင်။ ဥပါဒါယ၊ ၍။ ဝါ၊ ၍။ (နိဿာယ ကာရဏံ ကတ္တာ သမ္မတော။) ဃဋော၊ အိုး ဟူသော အတ္ထပညတ်ရင်း။ ပဋော၊ ပုဆိုးဟူသော အတ္ထပညတ်ရင်း။

စန္ဒိမသူရိယ ပရိဝတ္တာဒယော၊ လ, နေ တို့၏ လှည့်ပတ်ခြင်း အစ ရှိသည်တို့ကို။ ဥပါဒါယ၊ ၍။ ဝါ၊ ၍။ (နိဿာယ ကာရဏံ ကတ္တာ သမ္မတော။) ကာလော၊ နံနက် အစရှိသော အခါ။ ဒိသာ၊ အရှေ့ အစရှိသော အရပ်။ တံတံဘူတနိမိတ္တာဒေဝ၊ ထိုထို ပထဝီကသိုဏ်းအစရှိသော ဘူတရုပ်နိမိတ်ကိုဝင်း။ ဘာဝနာနိသံသဠ၊ ဘာဝနာ၏ အကျိုးကိုဝင်း။ ဥပါဒါယ၊ ၍။ ဝါ၊ ၍။ နိဿာယ၊ ၍။ ကာရဏံ၊ ကို။ ကတ္တာ၊ ၍။ သမ္မတံ၊ သော။ တေနတေနာ-ကာရေန၊ ထိုထို အခြင်းအရာ အားဖြင့်။ ဥပဒ္ဒိတံ၊ ကပ်၍တည်သော။ ဝါ၊ ထင်လာသော။ ဥဂ္ဂဟနိမိတ္တံ၊ ဥဂ္ဂဟနိမိတ်ဝင်း။ ပဋိဘာဂနိမိတ္တံ၊ ပဋိဘာဂ-နိမိတ်ဝင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ယာ (ပညတ္တိ)၊ အကြင် ပညတ်သည်။ (အတ္ထိ။) ဧဝရူပါ၊ ဤသို့ သဘောရှိသော။ အယံ၊ ဤ ပညတ်သည်။ ဥပါဒါပညတ္တိ-နာမ၊ ဥပါဒါပညတ် မည်၏။ ဝါ၊ စွဲမှီ၍ ပညတ် အပ်သော အနက် မည်၏။ စ၊ ဆက်။ ပညပေတဗ္ဗဋ္ဌေန၊ အပြား အားဖြင့် သိစေထိုက်သည်၏ အဖြစ် ဟူသော အနက်ကြောင့်။ သော၊ ဤ ပညတ်သည်။ ပညတ္တိနာမ၊ အတ္ထ ပညတ် မည်၏။ ပညာပနဋ္ဌေန၊ အပြားအားဖြင့် သိစေတတ်သည်၏ အဖြစ် ဟူသော အနက်ကြောင့်။(ပညတ္တိ နာမ၊ နာမ ပညတ် မည်သည်။ နု (ဟောတိ)၊ မဟုတ်။ ပန၊ ကား။ တဿ အတ္ထဿ၊ ထို ပညာတဗ္ဗ အနက်ကို။ ပညာပနာ၊ အပြားအားဖြင့် သိစေကြောင်း ဖြစ်သော။ ယာ (ပညတ္တိ)၊ အကြင် နာမ ပညတ်သည်။ (အတ္ထိ။) အယံ၊ ဤ နာမပညတ်သည်။ အဝိဇ္ဇမာန ပညတ္တि-ယေဝ၊ အဝိဇ္ဇမာန ပညတ်ပင်တည်း။ [ဤ ဥပါဒါပညတ် စသည်မျှား၏ အဓိပ္ပါယ်ကို အခြေပြု သင်္ဂြိဟ်၌ ပြခဲ့ပြီ။]

ပဌမ ဒုတိယာဒီနိ၊ ပဌမ အနက် ဒုတိယ အနက် အစရှိသည်တို့သို့။ ဝါ၊ တို့ကို။ ဥပနိဓာယ၊ ကပ်ထား၍။ ဝါ၊ ထောက်စာ၍။ ဒုတိယံ၊ ဒုတိယ။ တတိယံ၊ တတိယ။ ဣတိ အာဒိကာ၊ ဤသို့ အစရှိသော။ ဝါ၊ ဤသို့ အတူရှိသော။ ယာ (ပညာပနာ)၊ အကြင် အပြားအားဖြင့် သိစေတတ်

သော နာမည် ပညတ်သည်။ [ရှေးနိဿယ၌ "အကြင် အပြားအားဖြင့် သိစေ အပ်သော အတ္ထ ပညတ်သည်"ဟု အနက်ပေး၏။] (အတ္ထိ။) အညမည်၊ အချင်းချင်းသို့။ ဝါ၊ ကို့။ ဥပနိဓာယ၊ ၍။ ဝါ၊ ၍။ ဒီဃံ၊ အရှည်။ ရဿံ၊ အတို့။ ဒုရံ၊ အဝေး။ သန္တိကံ၊ အနီး။ ဣတိ အာဒိကာ၊ သော။ ဝါ၊ သော။ ယာ ပညာပနာ စ၊ အကြင် အပြားအားဖြင့် သိစေတတ်သော နာမည် ပညတ်သည်လည်း။ (အတ္ထိ။) အယံ၊ ဤ ပညတ်သည်။ ဥပနိဓာ-ပညတ္တိ နာမ၊ ဥပနိဓာပညတ် မည်၏။ ဝါ၊ ထောက်စာ၍ အပြားအားဖြင့် သိစေတတ်သော နာမည် ပညတ် မည်၏။ အပိ စ၊ သည်သာ မကသေး။ သော ဥပနိဓာပညတ္တိ၊ ဤ ဥပနိဓာ ပညတ်သည်။ တဒညာပေက္ခူပနိဓာ၊ တဒညာပေက္ခူပနိဓာ ပညတ်ရင်း။ ဟတ္ထဂတူပနိဓာ၊ ရင်း။ သမ္ပယုတ္တူ-ပနိဓာ၊ ရင်း။ သမာရောပိတူပနိဓာ၊ ရင်း။ အဝိဒူရဂတူပနိဓာ၊ ရင်း။ ပဋိဘာဂူပနိဓာ၊ ရင်း။ တမ္ဗဟုလူပနိဓာ၊ ရင်း။ တမ္ပိသိဒ္ဓူပနိဓာ၊ ရင်း။ ဣတိ အာဒိနာ၊ သော။ ဘေဒေန၊ အပြားဖြင့်။ အနေကပ္ပကာရာ၊ တပါး မက များသော အပြားရှိ၏။

တတ္ထ၊ ထိုများစွာသော ဥပနိဓာပညတ်တို့တွင်။ ဒုတိယံ၊ ဒုတိယ။ တတိယံ၊ တတိယ။ ဣတိ အာဒိကာဝ၊ ဤသို့ အတူရှိသော ဥပနိဓာ ပညတ် သည်ပင်။ [ရှေ့၌ ပါပြီးဖြစ်၍။ သန္ဓိဌာနာဝဓာရဏ ဝေ-ဖြင့် ဆိုသည်။] တဒည်၊ ထို ဒုတိယ တတိယ စသည်မှ တပါးသော ပဌမ, ဒုတိယ အစရှိသော အနက်ကို။ အပေက္ခိတ္တာ၊ ရှုငဲ့၍။ ဝါ၊ ထောက်စာ၍။ ဝုတ္တတာယ၊ ဆိုအပ် သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တဒညာပေက္ခူပနိဓာ နာမ၊ တဒညာပေက္ခူပနိဓာ ပညတ်မည်၏။ ဝါ၊ ထိုမှတပါးသော အနက်ကို ရှုငဲ့၍ ဆိုအပ်သော ဥပနိဓာ ပညတ်မည်၏။ ဆတ္တပါဏိ၊ လက်၌ ထီးရှိသူ။ သတ္ထပါဏိ၊ လက်၌ လက်နက် ရှိသူ။ ဣတိအာဒိကာ၊ ဤသို့ အတူရှိသော ပညတ်သည်။ ဟတ္ထဂတံ၊ လက်၌ ရောက်သော ပစ္စည်းဝတ္ထုသို့။ ဝါ၊ ကို့။ ဥပနိဓာယ၊ ၍။ ဝါ၊ ၍။ ဝုတ္တ-တာယ၊ ကြောင့်။ ဟတ္ထဂတူပနိဓာ နာမ၊ ဟတ္ထဂတူပနိဓာပညတ်မည်၏။ ဝါ၊ လက်၌ ရောက်သော ပစ္စည်းဝတ္ထုကို ထောက်စာ၍ ဆိုအပ်သော ပညတ် မည်၏။ ကုဏ္ဍလီ၊ နားခြောင်းရှိသူ။ သိခရီ၊ ဦးစွန်းရှိသူ။ ကိရီဋီ၊ မကိုင်ရှိသူ။ ဣတိ အာဒိကာ၊ သည်။ သမ္ပယုတ်၊ ယှဉ်ဘက်ဖြစ်သော နားခြောင်းစသည်သို့။ ဝါ၊ ကို့။ ဥပနိဓာယ၊ ၍။ ဝါ၊ ၍။ ဝုတ္တတာယ၊ ကြောင့်။ သမ္ပယုတ္တူ-ပနိဓာ နာမ၊ သမ္ပယုတ္တူပနိဓာပညတ်မည်၏။ ဝါ၊ သမ္ပယုတ်ဖြစ်သောပစ္စည်း ဝတ္ထုကို ထောက်စာ၍ ဆိုအပ်သော ပညတ်မည်၏။ ဓညသကဋ်၊ စပါးတင် အပ်ရာဖြစ်သော လှည်း။ ဝါ၊ စပါးလှည်း။ သပ္ပိကုမ္ဘော၊ ထောပတ် ထည့်အပ်ရာဖြစ်သော အိုး။ ဝါ၊ ထောပတ်အိုး။ ဣတိ အာဒိကာ၊ သည်။

သမာရောပိတံ၊ ကောင်းစွာ တင်အပ် တက်ရောက်စေအပ်သော ပစ္စည်းဝတ္ထုသို့။ ဝါ၊ ကို။ ဥပနိဓာယ၊ ၍။ ဝါ၊ ၍။ ဝုတ္တာဘာယ၊ ကြောင့်။ သမာရောပိတူပနိဓာနာမ၊ သမာရောပိတူပနိဓာပညတ်မည်၏။ ဝါ၊ကောင်းစွာ တင်တားအပ်သော ပစ္စည်းဝတ္ထုကို ထောက်စာ၍ ဆိုအပ်သော ပညတ်မည်၏။

ဣန္ဒသာလဂုဟာ၊ အနိုင်၌ နပဲပင်ရှိသော လိုဏ်ဂူ။ ပိယင်္ဂုဟာ၊ အနိုင်၌ ပျဉ်းပင်ရှိသော လိုဏ်ဂူ။ [ရှေးနိဿယ၌ "ပိယင်္ဂု၊ သျှိသျှားပင်"ဟု ပေး၏။ အဘိဓာန်နိဿယသစ်၌ကား "ဥပါသကာ"ဟု ပေး၏။] သေရိသကံ၊ အနိုင်၌ ကုက္ကိုပင်ရှိသော ဗိမာန်။ [ရှေးနိဿယ၌ "ကုက္ကိုပင်၏အနိုင်၌ တည်သောမြို့"ဟု ပေး၏။ သေရိသကဝိမာနဝတ္ထု၌ "သေရိသကဝိမာန"ဟု ရှိ၏။] ဣဘိ အာဒိကာ၊ သည်။ အဝိဒူရဂတံ၊ အနိုင်၌ဖြစ်သော သစ်ပင်သို့။ ဝါ၊ ကို။ ဥပနိဓာယ၊ ၍။ ဝါ၊ ၍။ ဝုတ္တာဘာယ၊ ကြောင့်။ အဝိဒူရဂတူပနိဓာ နာမ၊ အဝိဒူရဂတူပနိဓာပညတ်မည်၏။ ဝါ၊ အနိုင်ဖြစ်သော ပစ္စည်းဝတ္ထုကို ထောက်စာ၍ ဆိုအပ်သော ပညတ်မည်၏။ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏော၊ ရွှေ၏အဆင်းနှင့်တူသော အဆင်းရှိသူ။ ဥသဘဂါမိ၊ နွားလားဥသဘ၏ သွားခြင်းနှင့်တူသော သွားခြင်းရှိသူ။ ဣတိ အာဒိကာ၊ သည်။ ဝါ၊ သည်။ ပဒ္ဓိဘာဝံ၊ အတူသို့။ ဝါ၊ ကို။ ဥပနိဓာယ၊ ၍။ ဝါ၊ ၍။ ဝုတ္တာဘာယ၊ ကြောင့်။ ပဒ္ဓိဘာဝူပနိဓာနာမ၊ ပဒ္ဓိ-ဘာဝူပနိဓာပညတ်မည်၏။ ဝါ၊ တူသောပစ္စည်းဝတ္ထုကို ထောက်စာ၍ ဆိုအပ်သော ပညတ်မည်၏။ ပဒုမဿရော၊ ပဒုမ္မာကြာအိုင်။ ဗြာဟ္မဏဂါမော၊ ပုဏ္ဏားရွာ။ ဣတိ အာဒိကာ၊သည်။ ဝါ၊သည်။ တမ္ဗဟုလံ၊ထို ပဒုမ္မာကြာ, ပုဏ္ဏားတို့၏ များကုန်သည်၏ အဖြစ်သို့။ ဝါ၊ ကို။ ဥပနိဓာယ၊ ၍။ ဝါ၊ ၍။ ဝုတ္တာဘာယ၊ ကြောင့်။ တမ္ဗဟုလူပနိဓာနာမ၊ တမ္ဗဟုလူပနိဓာပညတ်မည်၏။ ဝါ၊ ထို ပဒုမ္မာကြာ, ပုဏ္ဏားတို့၏ များကုန်သည်၏အဖြစ်ကိုထောက်စာ၍ ဆိုအပ်သော ပညတ်မည်၏။ မဏိကဋ္ဌကံ၊ ပတ္တမြားလက်ကောက်။ ဝေဠုဂဋ္ဌကံ၊ စိန်လက်ကောက်။ ဣတိ အာဒိကာ၊ သည်။ ဝါ၊ သည်။ တဗ္ဗိသိဋ္ဌံ၊ ထို ပတ္တမြား, စိန်တို့ဖြင့် အထူးပြုအပ်သော ပစ္စည်းဝတ္ထုသို့။ ဝါ၊ ကို။ ဥပနိဓာယ၊ ၍။ ဝါ၊ ၍။ ဝုတ္တာဘာယ၊ ကြောင့်။ တဗ္ဗိသိဋ္ဌူပနိဓာ နာမ၊ တဗ္ဗိသိဋ္ဌူပနိဓာ ပညတ်မည်၏။ ဝါ၊ ထိုဖြင့် အထူး ပြုအပ်သည့် ဝတ္ထုကို ထောက်စာ၍ ဆိုအပ်သော ပညတ် မည်၏။

[ဥပနိဓာပညတ်၏ အကျယ်ကို ပြုပြီး၍ သမောဓာနပညတ် ဝသည်တို့၏ အကျယ်ကို ပြလိုရကား"ယာ ပန"စသည်ကို မိန့်။] ပန၊ကား။ တေသံ တေသံ၊ ထိုထို ဒဏ္ဍ, ပဒ, ဓည, ပုပ္ပ အစရှိသော ဝတ္ထုတို့၏။ သမောဓာနံ၊ အပေါင်းအစုကို။ အပေက္ခိတ္မာ၊ စိတ်ဖြင့် ရှုမှ၍။ ဝါ၊ ထောက်စာ၍။ တိဒဏ္ဍံ၊

သုံးချောင်းသော ခုတ်။ (တယော ဒဏ္ဍာ တိဒဏ္ဍံ) အဋ္ဌပဒံ၊ ရှစ်ကွက်ရှိသော ပျဉ်ချပ်။ ဓညရာသိ၊ စပါးတို့၏ အစု။ ပုပ္ဖရာသိ၊ ပန်းတို့၏ အစု။ ဣတိ အာဒိကာ၊ ဤသို့ အတူရှိသော။ ယာ ပညာပနာ၊ သည်။ (အတ္ထိ။) အယံ၊ ဤ ပညတ်သည်။ သမောဓာနပညတ္တိ နာမ၊ သမောဓာနပညတ်မည်၏။ ဝါ၊ အပေါင်းအစုကို ရှင့်၍ ဆိုအပ်သော ပညတ်မည်၏။ ပုရိမဿ ပုရိမဿ၊ ရှေးရှေး၌ဖြစ်သော တခု, နှစ်ခု စသော အရာဝတ္ထု၏။ ဥပနိက္ခိပိတ္တာ၊ အနီး၌ ကပ်ထားရ၍။ ဝါ၊ ထောက်စာ၍။ ဒွေ၊ နှစ်ခုတို့။ တီဏိ၊ သုံးခုတို့။ စတ္တာရိ၊ လေးခုတို့။ ဣတိ အာဒိကာ၊ ဤသို့ အတူရှိသော။ ယာ ပညာပနာ၊ သည်။ (အတ္ထိ။) အယံ၊ သည်။ ဥပနိက္ခိတ္တပညတ္တိ နာမ၊ ဥပနိက္ခိတ္တပညတ်မည်၏။ ဝါ၊ ရှေးရှေး အရာဝတ္ထု၏ အနီး၌ ကပ်ထား၍ ဆိုအပ်သော ပညတ်မည်၏။ [“တခု၏ အနီးသို့ ကပ်ထား၍ နှစ်ခုဟူသော နာမည်ပညတ် ဖြစ်၏”ဟု စသည်ဖြင့် သိပါ။] တံ တံ ဓမ္မသဘာဝံ၊ ထိုထိုတရားသဘောကို။ အပေက္ခိတ္တာ၊ စိတ်ဖြင့် ရှင့်၍။ ဝါ၊ ထောက်စာ၍။ ပထဝီ၊ ပထဝီဓာတ်။ တေဇော၊ တေဇောဓာတ်။ ကက္ခဋတာ၊ ခက်မာသည်၏ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာ ပထဝီဓာတ်။ ဥဏှတာ၊ အင်္ဂေ၏ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာ တေဇောဓာတ်။ ဣတိ အာဒိကာ၊ သော။ ယာ ပညာပနာ၊ သည်။ (အတ္ထိ)။ အယံ၊ သည်။ တဇ္ဇာပညတ္တိ နာမ၊ တဇ္ဇာပညတ် မည်၏။ ဝါ၊ ထို ပရမတ္ထအားလျော်စွာ ဖြစ်သော ပညတ် မည်၏။

ပန၊ ကား။ သန္တတိ ဝိစ္ဆေဒ ဘာဝံ၊ ရူပ်နာမ်ခန္ဓာအစဉ် ပြတ်ခြင်း၏ မရှိခြင်းကို။ အပေက္ခိတ္တာ၊ ၍။ ဝါ၊ ၍။ အာသီတိကော၊ အသက်ရှစ်ဆယ်ရှိသူ။ နာဝုတိကော၊ အသက်ကိုးဆယ် ရှိသူ။ ဣတိ အာဒိကာ၊ သော။ ယာ ပညာပနာ၊ သည်။ (အတ္ထိ။) အယံ၊ သည်။ သန္တတိပညတ္တိ နာမ၊ သန္တတိ ပညတ် မည်၏။ ဝါ၊ ရူပ်နာမ်ခန္ဓာအစဉ်ကို စွဲ၍ ဖြစ်သော ပညတ် မည်၏။ [“အသက်ရှစ်ဆယ်ရှိသူ”ဟူရာ၌ ကံတခုကြောင့် ဖြစ်လာခဲ့သော ရူပ်နာမ်ခန္ဓာအစဉ်၏ ပြတ်သွားခြင်း မရှိသည်ကို စွဲ၍ အနှစ် ရှစ်ဆယ်ရှိသောအခါ “အာသီတိကော”ဟု နာမည်တပ်၍ ပညတ်နိုင်သည်။ နာဝုတိကော စသည်လည်း နည်းတူ သိပါ။]

[ပြအပ်ပြီးသော အဋ္ဌကထာမုတ္တက အာစရိယနယဖြစ်သော ဥပါဒါ စသော ပညတ်တို့ကို ပါဠိမုတ္တက အဋ္ဌကထာနယဖြစ်သော ဝိဇ္ဇမာန စသော ပညတ် ခြောက်ပါးတို့တွင် ရသင့်ရာ ပညတ်တို့သို့ သွင်းပြလိုသောကြောင့် “တောသု ပန”စသည်ကို မိန့်သည်။] ပန၊ ဆက်။ တဇ္ဇာပညတ္တိ၊ ထို ပရမတ္ထအားလျော်စွာဖြစ်သော အနုက်ကို အပြားအားဖြင့် သိစေတတ်သော နာမည် ပညတ်သည်။ ဝိဇ္ဇမာနပညတ္တိယေဝ၊ ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားရှိသော

ပညတ်သာတည်း။ သေသာ၊ တဇာပညတ်မှ ကြွင်းသော ဥပါဒါပညတ်, သမောဓာနပညတ်, ဥပနိက္ခိတ္တပညတ်, သန္ဓတိပညတ်တို့သည်။ အဝိဇ္ဇမာန-ပက္ခဠေ၀၊ အဝိဇ္ဇမာနပညတ် အဖို့အစုသို့ရင်း။ အဝိဇ္ဇမာနေန အဝိဇ္ဇမာန-ပက္ခဠ၊ အဝိဇ္ဇမာနေန အဝိဇ္ဇမာနပညတ် အဖို့အစုသို့ရင်း။ ဘဇန္တိ၊ ကပ်ဝင်ကုန်၏။

အဌကထာမုတ္တကေနု, ရှေးအဌကထာတို့မှ အလွတ်ဖြစ်သော။ အာစရိယ-နယေနေ၀၊ ဆရာတို့၏ အတ္တနောမတိနည်းဖြင့်ပင်။ [ပဌမအာစရိယနယကို ပြုပြီးဖြစ်၍ ထပ်နေသောကြောင့် ဧ၀-သဒ္ဒါဖြင့် ဆိုသည်။] အပရာပိ၊ ပဌမ အာစရိယနယမှ တပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ကိစ္စပညတ္တိ၊ ၎င်း။ သဏ္ဌာန-ပညတ္တိ၊ ၎င်း။ လိင်ပညတ္တိ၊ ၎င်း။ ဘူမိပညတ္တိ၊ ၎င်း။ ပစ္စတ္တပညတ္တိ၊ ၎င်း။ အသင်္ခတပညတ္တိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဆ၊ ကုန်သော။ ပညတ္တိယော၊ တို့သည်။ (သန္ဓိ၊ ရှိကုန်သေး၏။) တတ္ထ၊ ထို ခြောက်ပါးသော ပညတ်တို့တွင်။ [ကိစ္စ ပညတ္တိ နာမ စသော ခြောက်ပါးသော ပညတ်·တို့၌ စပ်။] ဘာဝကော၊ ခန္ဓက စသည်ကို ရှုတ်အံ့သရဇ္ဈာယ်တတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်။ (ခန္ဓဘာဝက, သံဃုတ္တ ဘာဝက စသော ပုဂ္ဂိုလ်တည်း။) ဓမ္မကထိကော၊ ဓမ္မကထာ၌ ယှဉ်သော ပုဂ္ဂိုလ်။ ၀ါ၊ တရားဟောပုဂ္ဂိုလ်။ [ဤပုဒ်၏ ၀စနတ္ထကို ပါစိတ်ဘာသာ ဋီကာ ဘူတဂါမ၀ဂ် ပဌမ သေနာသန သိက္ခာပုဒ်အဖွင့်၌ ရှုပါ။] ဣတိ အာဒိကာ၊ ဤသို့ အတူရှိသော။ ကိစ္စ၀သေန၊ ကိစ္စ၏ အစွမ်းဖြင့်။ ၀ါ၊ ကိစ္စနှင့်စပ်သဖြင့်။ ပညာပနာ၊ အပြားအားဖြင့် သိစေတတ်သော နာမည်သည်။ ကိစ္စပညတ္တိ နာမ၊ မည်၏။ ၀ါ၊ ကိစ္စ၏အစွမ်းဖြင့် အပြားအားဖြင့် သိစေတတ်သော နာမည် မည်၏။ ကိသော၊ ကြုံလို့ ပိန်ချုံးသော ပုဂ္ဂိုလ်။ ၀ါ၊ သေးငယ်သော ဒုတ်။ ထူလော၊ ၀ဖြိုးသော ပုဂ္ဂိုလ်။ ၀ါ၊ တုတ်သော ဒုတ်။ ပရိမဏ္ဍလော၊ ထက်၀နှီးကျင် ၀နှီးဝိုင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်။ စတုရဿကော၊ လေးထောင့်ရှိသော ညောင်စောင်း။ ဣတိ အာဒိကာ၊ သော။ သဏ္ဌာန-၀သေန၊ ပုံသဏ္ဌာန်၏ အစွမ်းဖြင့်။ ၀ါ၊ ပုံသဏ္ဌာန်နှင့်စပ်သဖြင့်။ ပညာပနာ၊ သည်။ သဏ္ဌာနပညတ္တိနာမ၊ မည်၏။ ၀ါ၊ ပုံသဏ္ဌာန်၏ အစွမ်းဖြင့် အပြား အားဖြင့် သိစေတတ်သော နာမည် မည်၏။ ဣတ္ထီ၊ မိန်းမ။ ပုရိသော၊ ယောကျ်ား။ ဣတိ အာဒိကာ၊ သော။ လိင်၀သေန၊ လိင်၏ အစွမ်းဖြင့်။ ၀ါ၊ လိင်နှင့်စပ်သဖြင့်။ ပညာပနာ၊ သည်။ လိင်ပညတ္တိနာမ၊ မည်၏။ ၀ါ၊ လိင်၏ အစွမ်းဖြင့် အပြားအားဖြင့် သိစေတတ်သော နာမည် မည်၏။ ကာမာ၀စရာ၊ ကာမာ၀စရတရားတို့။ ရူပါ၀စရာ၊ ရူပါ၀စရတရားတို့။ အရူပါ၀စရာ၊အရူပါ ၀စရတရားတို့။ ကောသလကာ၊ ကောသလတိုင်းဌာ် နေသူ လူတို့။ မာဓုရာ၊ မဓုရာမြို့ဌာနေသူ လူတို့။ ဣတိ အာဒိကာ၊ သော။ ဘူမိ၀သေန၊ဘုံ၏အစွမ်းဖြင့်။

ဝါ၊ ဖြစ်ရာ မြေ၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဝါ၊ ဘုံနှင့်စပ်သဖြင့်။ ဝါ၊ ဖြစ်ရာမြေနှင့် စပ်သဖြင့်။ ပညာပနာ၊ သည်။ ဘူမိပညတ္တိနာမ ၊ မည်၏။ ဝါ၊ ဘုံ၏ အစွမ်းဖြင့် အပြားအားဖြင့် သိစေတတ်သော နာမ မည်၏။ ဝါ၊ ဖြစ်ရာမြေ၏ အစွမ်းဖြင့် အပြားအားဖြင့် သိစေတတ်သောနာမည် မည်၏။

တိသော၊ တိသ။ နာဂေါ၊ နာဂ။ သုမနော၊ သုမန။ ဣတိအာဒိကာ၊ သော။ ပစ္စတ္တနာမကရဏမတ္တဝသေန၊ မိမိ၏ နာမည်ကို ပြုခြင်းမျှ၏အစွမ်းဖြင့်။ ဝါ၊ မိမိ မိမိ၏ နာမည်ကို ပြုခြင်းမျှနှင့် စပ်သဖြင့်။ [ပစ္စတ္တ-ကို "အတ္တနိ အတ္တနိ ပစ္စတ္တं"ဟု ဝိစ္ဆာ အဗျယီဘောဝ ပြုရသည်။] ပညာပနာ၊ သည်။ ပစ္စတ္တပညတ္တိနာမ၊ မည်၏။ ဝါ၊ မိမိ မိမိ၏ နာမည်ကို ပြုခြင်းမျှ၏ အစွမ်းဖြင့် အပြားအားဖြင့် သိစေတတ်သော နာမည် မည်၏။ နိုရောဓော၊ သင်္ခါရတရားတို့၏ ချုပ်ကြောင်း နိဗ္ဗာန်။ နိုဗ္ဗာနံ၊ သင်္ခါရတရားတို့၏ ငြိမ်းကြောင်းနိဗ္ဗာန်။ ဣတိ အာဒိကာ၊ သော။ အသင်္ခတဓမ္မဿ၊ အသင်္ခတတရားကို။ ပညာပနာ၊ သည်။ အသင်္ခတပညတ္တိ နာမ၊ မည်၏။ ဝါ၊ အသင်္ခတတရားကို အပြားအားဖြင့် သိစေတတ်သော နာမည် မည်၏။ တတ္ထ၊ ထို ခြောက်ပါးသောပညတ်တို့တွင်။ ကေစ္စာ၊ အချို့သော။ ဘူမိပညတ္တိ ၊ သည်ဌင်း။ အသင်္ခတပညတ္တိ စ၊ သည်ဌင်း။ ဝိဇ္ဇမာနပညတ္တိယေဝ၊ ဝိဇ္ဇမာနပညတ်သာတည်း။ ကိစ္စပညတ္တိ၊ သည်။ ဝိဇ္ဇမာနေန အဝိဇ္ဇမာနပက္ခံ၊ ဝိဇ္ဇမာနေန အဝိဇ္ဇမာနပညတ်အဖို့သို့။ ဘဇတိ၊ ၏။ သေသာ၊ အချို့သော ဘူမိပညတ်, အသင်္ခတပညတ်, ကိစ္စပညတ်တို့မှ ကြွင်းသော သဏ္ဌာနပညတ်, လိင်ပညတ်, အချို့သော ဘူမိပညတ်, ပစ္စတ္တပညတ်တို့သည်။ အဝိဇ္ဇမာနပညတ္တိယော နာမ၊ အဝိဇ္ဇမာနပညတ်တို့ မည်၏။

၁။ ကေစ္စာ ဘူမိပညတ္တိ။ ။"ကာမာဝစရာ (ပေ) မာဒုရာ"ဟူသော ပုံစံတို့တွင် ကာမာဝစရာ ရူပါဝစရာ အရူပါဝစရာ တို့ကို ရည်ရွယ်၍ "ကေစ္စာ"ဟု ဆိုသည်။ မှန်၏–ကာမာဝစရတရားတို့သည် ကာမစိတ် စေတသိက်နှင့် ရုပ်ပရမတ္ထတရားတို့ ဖြစ်ကြ၏။ ရူပါဝစရ အရူပါဝစရတရားတို့လည်း ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ စိတ် စေတသိက်များသာတည်း။ ထို့ကြောင့် ဝိဇ္ဇမာနပညတ်ဟု ဆိုသည်။

ဋီကာနည်း။ ။ဋီကာဌ်ကား "ကာမ"အရ ကာမ တဏှာတဏှာကို ယူလျှင် အဝိဇ္ဇမာနဖြစ်သောကြောင့် ကာမာဝစရာ ဟူသော ပညတ်သည် "အဝိဇ္ဇမာနေန ဝိဇ္ဇမာနပညတ် ဖြစ်၏"ဟုဌင်း, "ကာမ"အရ ကံကြောင့်ဖြစ်သော ဝိပါက်နာမက္ခန္ဓာ ကမ္မဇရူပ်ကို ယူလျှင် ကာမာဝစရာ ဟူသော ပညတ်သည် "ဝိဇ္ဇမာနေန ဝိဇ္ဇမာနပညတ်"ဟုဌင်း တနည်း ကြံသေး၏။ ဤနှောက်ဆုံးနည်းဌ "ကာမဘဝ"ဟု ဆိုလိုလျက် ဘဝ ဟူသော နှောက်ပုဒ် ကျော်သည်ဟု ကြံပါ။ [ရူပါဝစရာ, အရူပါဝစရာတို့ဌ်လည်း နည်းတူ။]

ဣဒါနိ၊ ပညာတ်ခြောက်ပါးတို့၏ သရုပ်ကို ပြပြီးရာ ယခုအခါ၌။ [အာဒိ မာယာ-၌ စပ်။] ယာသံ ပညတ္တိနံ၊ အကြင် ခန္ဓပညတ် စသော ခြောက်ပါး သော ပညတ်တို့၏။ ဥဒ္ဒေသဝါရေ၊ ၌။ သခေါ်ပတော၊ အကျဉ်းအားဖြင့်။ သရူပဒဿနံ၊ သရုပ်ကို ပြခြင်းကို။ (ဘဂဝတာ) ကတံ၊ ပြုတော်မူအပ်ပြီ။ တာဝ၊ နိဒ္ဒေသမှ ရှေးဦးစွာ။ သခေါ်ပတောယေဝ၊ အားဖြင့်ပင်။ တာသံ၊ ထို ခြောက်ပါးသော ပညတ်တို့၏။ ဝတ္ထုံ၊ တည်ရာဖြစ်သော ခန္ဓာ အစရှိ သည်ကို။ [ဝတ္ထုဘူတာ ခန္ဓာဒယော ဟု နောက်၌ လာလိမ့်မည်။] ဝိဘာဇိတ္မာ၊ ဝေဖန်တော်မူ၍။ ဒဿနဝသေန၊ ပြခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ တာ၊ ထို ခြောက် ပါးသော ပညတ်တို့ကို။ ဒယော်တုံ၊ ပြတော်မူခြင်းငှါ။ ကိတ္တာဝတာတိ အာဒိ ကို။ (ဘဂဝါ) အာဟ၊ ပြီ။ တတ္တ၊ ထို ကိတ္တာဝတာ အစရှိသော စကားရပ်၌။ တာဝ၊ ဝိသဇ္ဇနမှ ရှေးဦးစွာ။ (နိဒ္ဒိဋ္ဌာယ၊ အပ်သော။) ပုစ္ဆာယ၊ ၏။ ဧဝံ၊ ဤဆိုအပ်လတ္တံ့သောနည်းဖြင့်။ အတ္ထော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ခန္ဓာနံ၊ တို့၏။ ဝါ၊ တို့ကို။ ခန္ဓာတိ၊ ခန္ဓာတို့ဟူ၍။ ယာ အယံ ပညာပနာ၊ အကြင် အပြားအားဖြင့် သိစေခြင်းသည်။ ဝါ၊ အကြင် အပြားအားဖြင့် သိစေကြောင်း နာမည်သည်။ ယာ အယံ ဒဿနာ၊ အကြင် ပြခြင်းသည်။ ဝါ၊ အကြင်ပြကြောင်း နာမည်သည်။ ယာ အယံ ဌပနာ၊ အကြင်ဝေနေယျတို့ သန္တာန်၌ ထားခြင်းသည်။ ဝါ၊ အကြင် ဝေနေယျတို့သန္တာန်၌ထားကြောင်း နာမည်သည်။ (အတ္ထိ။) သာ(ပညာပနာ)၊ သည်။ ဝါ၊ သည်။ သာ (ဒဿနာ)၊ သည်။ ဝါ၊ သည်။ သာ(ဌပနာ)၊ သည်။ ဝါ၊ သည်။ ကိတ္တကေန၊ အဘယ်မျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော ပညာပနဖြင့်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤသည်ကား။ ကထေတုကမ္မတာ ပုစ္ဆာ၊ ဖြေဆိုခြင်းငှါ အလိုရှိတော်မူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် မေးတော်မူအပ်သော ပုစ္ဆာတည်း။ ပရုတော၊ ခန္ဓပညတ်၏ အကျယ်မှ နောက်၌။ ကိတ္တာဝတာ အာယတနာနန္တိ အာဒီသုပိ၊ အစရှိသော ပုစ္ဆာတို့၌လည်း။ ဧသေဝ နယော၊ ပင်တည်း။

ဝိသဇ္ဇနေပိ၊ အဖြေ၌လည်း။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဝါ၊ ဤဆိုအပ်လတ္တံ့သော နည်းဖြင့်။ အတ္ထော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ယတ္တကေန၊ အကြင်မျှ အတိုင်း အရှည်ရှိသော။ ပညာပနေန၊ အပြားအားဖြင့် သိစေခြင်းဖြင့်။ ဝါ၊ အပြား အားဖြင့် သိစေကြောင်း စကားရပ်ဖြင့်။ သခေါ်ပတော၊ အားဖြင့်။ ပဋ္ဌာနာနိ ဝါ၊ ပဋ္ဌာနာ ဟူ၍ဝင်း။ ပဘေဒတော၊ အပြားအားဖြင့်။ ရူပက္ခန္ဓော (ပေ) ဝိညာဏက္ခန္ဓော ဟူ၍ဝင်း။ တတြာပိ[1]၊ ထို ငါးပါးသော ခန္ဓာတို့တွင်လည်း။ ရူပက္ခန္ဓော၊

---

[1] တတြာဝိ ရူပက္ခန္ဓော ဧသည်။ ။ပါဠိတော်၌ "ပဋ္ဌာနာ" ဟု အကျဉ်း အားဖြင့်ဝင်း, "ရူပက္ခန္ဓော (ပေ) ဝိညာ-

သည်။ ကာမာဝစရော၊ ကာမာဝစရတည်း။ သေသာ၊ ရူပကွန္ဓာမှကြွင်းသော လေးပါးသော နာမက္ခန္ဓာတို့သည်။ စတုဘူမိကာ၊ လေးပါးသော ဘုံ၌ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ ဝါ၊ ဤသို့ရင်း။ ဧဝရူပံ၊ သော။ ပညာပနံ၊ အပြားအားဖြင့် သိစေခြင်းသည်။ ဟောတိ။ ဘွေကေန၊ ဤမျှ အတိုင်းအရှည် ရှိသော ပညာပနဖြင့်။ ခန္ဓာနံ၊ တို့၏။ ခန္ဓာတိ၊ ခန္ဓာတို့ဟူ၍။ ပညတ္တိ၊ အပြားအားဖြင့် သိစေခြင်းသည်။ ဟောတိ။

၃။ တထာ၊ ထို့အတူ။ ယတ္တကေန၊ အကြင်မျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော။ ပညာပနေန၊ အပြားအားဖြင့် သိစေခြင်းဖြင့်။ ဝါ၊ အပြားအားဖြင့် သိစေ ကြောင်း စကားရပ်ဖြင့်။ သခေါ်ပတော၊ အားဖြင့်။ ဒ္ဒါဒသ၊ ကုန်သော။ အာယတနာနိ၊ တို့သည်။ (ဟောန္တိ။) ဣတိ ဝါ၊ ဤသို့ရင်း။ ပဘေဒတော၊ အပြားအားဖြင့်။ စက္ခာယတနံ၊ သည်ရင်း။ (ပေ) ဓမ္မာယတနံ၊ သည်ရင်း။ (ဟောတိ။) ဣတိ ဝါ၊ ရင်း။ တတြာပိ၊ ထို ၁၂-ပါးသော ပြားပြီးသော အာယတနတို့တွင်လည်း။ ဒသ၊ ကုန်သော။ အာယတနာ၊ တို့သည်။ ကာမာဝစရာ၊ ကာမာဝစရတို့တည်း။ [ရှစ်အာယတနကို ရည်ရွယ်သည်။] ဒ္ဒေ၊ ကုန်သော။ အာယတနာ၊ တို့သည်။ စတုဘူမိကာ၊ ၄-ပါးသော ဘုံ၌ ဖြစ်ကုန်၏။ [မနာယတန ဓမ္မာယတနကို ရည်ရွယ်သည်။] ဣတိ ဝါ၊ ရင်း။ ဧဝရူပံ၊ သော။ ပညာပနံ၊ သည်။ ဝါ၊ သည်။ ဟောတိ။ ဘွေကေန၊ ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော ပညာပနဖြင့်။ အာယတနာနံ၊ တို့၏။ အာယတနာ-နီတိ၊ တို့ဟူ၍။ ပညတ္တိ၊ အပြားအားဖြင့် သိစေခြင်းသည်။ ဟောတိ။

၄။ ယတ္တကေန၊ သော။ ပညာပနေန၊ ဖြင့်။ ဝါ၊ ဖြင့်။ သခေါ်ပတော၊ အားဖြင့်။ အဋ္ဌာရသ၊ ကုန်သော။ ဓာတုယော၊ တို့သည်။ (ဟောန္တိ။) ဣတိ ဝါ၊ ရင်း။ ပဘေဒတော၊ အားဖြင့်။ စက္ခုဓာတု၊ သည်ရင်း။ (ပေ) မနောဝိညာဏဓာတု၊ သည်ရင်း။ (ဟောတိ။) ဣတိ ဝါ၊ ရင်း။ တတြာပိ၊ ထို ၁၈-ပါး ပြားပြီးသော ဓာတ်တို့တွင်လည်း။ သောဋသ၊ ကုန်သော။ ဓာတုယော၊ တို့သည်။ ကာမာဝစရာ၊ တို့တည်း။ ဒ္ဒေ၊ ကုန်သော။ ဓာတု-ယော၊ ဓမ္မဓာတ်, မနောဝိညာဏဓာတ်တို့သည်။ စတုဘူမိကာ၊ ကုန်၏။ ဣတိ ဝါ၊ ရင်း။ ဧဝရူပံ၊ သော။ ပညာပနံ၊ သည်။ ဝါ၊ သည်။ ဟောတိ။ ဘွေကေန၊ ဖြင့်။ ဓာတူနံ၊ တို့၏။ ဓာတူတိ၊ တို့ဟူ၍။ ပညတ္တိ၊ သည်။ ဟောတိ။

ဏာက္ခန္ဓော''ဟု အပြားအားဖြင့်ရင်း ဤ ၂-မျိုးသာ ပညတ်ပုံ လာ၏။ ''တတြာပိ ရူပက္ခန္ဓော ကာမာဝစရော''စသော ဘူမိပညတ်ကား ပါဠိတော်၌ တိုက်ရိုက် မပါ။ ထို့ကြောင့် ဋီကာ၌''တတြာပိ ရူပက္ခန္ဓော ကာမာဝစာရော''စသောဘူမိပညတ်အတွက် အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ပြလိမ့်မည်။

၅။ ယတ္တကေန၊ သော။ ပညာပနေန၊ ဖြင့်။ ဝါ၊ ဖြင့်။ သခေါ်ပတော၊ အားဖြင့်။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ သစ္စာနိ၊ တို့သည်။ (ဟောန္တိ။) ဣတိ ဝါ၊ ၎င်း။ ပဘေဒတော၊ အားဖြင့်။ ဒုက္ခသစ္စံ၊ သည်၎င်း။ (ပေ) နိရောဓသစ္စံ၊ သည်၎င်း။ (ဟောတိ။) ဣတိ ဝါ၊ ၎င်း။ တတြာပိ၊ ထိုလေးပါး ပြားပြီး သော သစ္စာတို့တွင်လည်း။ ဒေ၊ ကုန်သော။ သစ္စာ၊ ဒုက္ခသစ္စာ သမุဒယ သစ္စာတို့သည်။ လောကိယာ၊ လောကိယသစ္စာတို့တည်း။ ဒေ၊ ကုန်သော။ (သစ္စာ၊ မဂ္ဂသစ္စာ နိရောဓသစ္စာတို့သည်။) လောကုတ္တရာ၊ လောကုတ္တရ သစ္စာတို့တည်း။ ဣတိ ဝါ၊ ၎င်း။ ဧဝရူပံ၊ သော။ ပညာပနံ၊ သည်။ ဝါ၊ သည်။ ဟောတိ။ ဧတ္တကေန၊ ဖြင့်။ သစ္စာနံ၊ တို့၏။ သစ္စာနိတိ၊ တို့ဟူ၍။ ပညတ္တိ၊ သည်။ ဟောတိ။

၆။ ယတ္တကေန၊ သော။ ပညာပနေန၊ ဖြင့်။ ဝါ၊ ဖြင့်။ သခေါ်ပတော၊ အားဖြင့်။ ဗာဝီသတိ၊ ၂၂-ပါးသော။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ တို့သည်။ (ဟောန္တိ။) ဣတိ ဝါ၊ ၎င်း။ ပဘေဒတော၊ အားဖြင့်။ စက္ခုန္ဒြိယံ၊ သည်၎င်း။ (ပေ) အညာတာဝိန္ဒြိယံ၊ သည်၎င်း။ (ဟောတိ။) ဣတိ ဝါ၊ ၎င်း။ တတြာပိ၊ ထို ၂၂-ပါး ပြားပြီးသော ဣန္ဒြေတို့တွင်လည်း။ ဒသ၊ ကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ စက္ခုန္ဒြေ, သောတိန္ဒြေ, ဃာနိန္ဒြေ, ဇိဝှိန္ဒြေ, ကာယိန္ဒြေ, ဣတ္ထိန္ဒြေ, ပုရိသိန္ဒြေ, သုခိန္ဒြေ, ဒုက္ခိန္ဒြေ, ဒေါမနဿိန္ဒြေတို့သည်။ ကာမာဝစရာနိ၊ တို့တည်း။ နဝ၊ ကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ ဇီဝိတိန္ဒြေ, မနိန္ဒြေ, သဒ္ဓိန္ဒြေ, ဝီရိယိန္ဒြေ, သတိန္ဒြေ, သမာဓိန္ဒြေ, ပညိန္ဒြေ, သောမနဿိန္ဒြေ, ဥပေက္ခိန္ဒြေတို့သည်။ မိဿကာနိ၊ ကာမာဝစရ, ရူပါဝစရ, အရူပါဝစရ, လောကုတ္တရာ ရောနှောသော ဣန္ဒြေ တို့တည်း။ တိဏိ၊ ကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ အနညာတညဿာမိတိန္ဒြေ, အညိန္ဒြေ, အညာတာဝိန္ဒြေတို့သည်။ လောကုတ္တရာနိ၊ လောကုတ္တရ ဣန္ဒြေ တို့တည်း။ ဣတိ ဝါ၊ ၎င်း။ ဧဝရူပံ၊ သော။ ပညာပနံ၊ သည်။ ဝါ၊ သည်။ ဟောတိ။ ဧတ္တကေန၊ ဖြင့်။ ဣန္ဒြိယာနံ၊ တို့၏။ ဣန္ဒြိယာနိတိ၊ တို့ဟူ၍။ ပညတ္တိ၊ သည်။ ဟောတိ။ ဧတ္တာဝတာ၊ ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော ပညာပနဖြင့်။ သခေါ်ပတော၊ အားဖြင့်။ ဝတ္ထုံ၊ ခန္ဓာစသော ဝတ္ထုကို။ ဝိဘဇိတ္မာ၊ အကျယ်ဝေဖန်တော်မူ၍။ ဒဿနဝသေန၊ ပြခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပညတ္တိယော၊ ပညတ်တို့သည်။ ဝါ၊ တို့ကို။ (ဘဂဝတာ) ဒဿိတာ၊ ပြတော်မူအပ်ပြီးကုန်သည်။ ဟောန္တိ။

၇။ ဣဒါနိ၊ ရှေ့ပညတ်ငါးပါးကို အကျယ် ဝေဖန်တော်ပြီးရာ ယခု အခါ၌။ ဝိတ္ထာရတော၊ အကျယ်အားဖြင့်။ ဝတ္ထုံ၊ ပညတ်၏ တည်ရာကို။ ဝိဘဇိတ္မာ၊ အကျယ် ဝေဖန်တော်မူ၍။ ဒဿနဝသေန၊ ပြခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။

ပုဂ္ဂလပညတ္တိ၊ ကို။ ဒသေတုံ၊ ဌ၊။ သမယဝိမုတ္တောဿ အသမယဝိမုတ္တောတိ အာဒီ၊ အစရှိသော စကားတော်ကို။ (ဘဂဝါ) အာဟ၊ ပြီ။ ဝါ၊ ၏။ ဟိ၊ ခဲ့။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ တိလေ၊ နှမ်းတို့ကို။ ဝိသာရယမာနေန ဝိယ၊ ကြဲဖြန့်တော်မူသကဲ့သို့ရင်း။ ဝါကေ၊ လျှော်တို့ကို။ ဟီရယမာနေန ဝိယ စ၊ အမျှင် အမျှင် ပြုတော်မူသကဲ့သို့ရင်း။ [ဟီရံ-ဟူသော နာမ်ပုဒ်နောင် ကရဓာတ်၏ အနက်၌ ဣယပစ္စည်းသက်ထားသော နာမဓာတ်။] ဟေဌာ၊ အော်က်၌။ ဝါ၊ အောက်ဖြစ်သော။ ဝိဘင်ပွကရဏေ၊ ဝိဘင်းကျမ်း၌။ ပဌမံ၊ ကုန်သော။ ဣမာသံ ပညတ္တိနံ၊ တို့၏။ ဝတ္ထုဘူတာ၊ တည်ရာဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော်။ ခန္ဓာဒယော၊ ခန္ဓာအစရှိသော တရားတို့ကို။ (ခန္ဓာ, အာယတန, ဓာတ်, သစ္စာ, ဣန္ဒြေတို့ကို။) နိပ္ပဒေသေန၊ အစိတ်အပိုင်း မဟုတ်သောအားဖြင့်။ ဝါ၊ အကြွင်းမရှိသောအားဖြင့်။ ကထိတာ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ [ပိုဟန်တူသည်။] တေန၊ ထိုသို့ ဝိဘင်းကျမ်း၌ ခန္ဓာအစရှိသော တရားတို့၏ အကြွင်းမရှိသောအားဖြင့် ဟောတော်မူအပ်ပြီးကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တေ၊ ထို ခန္ဓာအစရှိသော တရားတို့ကို။ ဣဓ၊ ဤ ပုဂ္ဂလပညတ်ကျမ်း၌။ ကေဒေသေနေ ဝ၊ တစိတ်တဒေသအားဖြင့် သာလျှင်။ ကထေယ်၊ ဟောတော်မူပြီ။ ဆဌော၊ ခြောက်ပါးမြောက်ဖြစ်သော။ ပုဂ္ဂလပညတ္တိ၊ ပုဂ္ဂလပညတ်ကို။ ဟေဌာ၊ အောက်၌။ (အောက်ဖြစ်သော ဓမ္မသင်္ဂဏီ, ဝိဘင်းကျမ်း၌။) အကထိတာဝ၊ ဟောတော်မမူအပ်သည်သာ။ ဣဓာပိ၊ ဤ ပုဂ္ဂလပညတ်ကျမ်း၌လည်း။ ဥဒ္ဒေသဝါရေ၊ ၌။ ကေဒေသေ-နေ ဝ၊ အားဖြင့်သာလျှင်။ ကထိတာ၊ အပ်ပြီ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံ၊ ထို ပုဂ္ဂလပညတ်ကို။ ဝိတ္ထာရတော၊ အားဖြင့်။ ကထေတုကာမော၊ ဟောတော်မူခြင်းငှါ အလိုရှိတော်မူသည်။ (ဟုတ္တာ၊ ၍။ ဝါ၊ ကြောင့်။) သမယ-ဝိမုတ္တောဿ အသမယဝိမုတ္တောတိ၊ ဟူ၍။) ကေကတော၊ ကေကမ္မ။ ပဌာယ၊ စ၍။ ယာဝ-ဒသကာ၊ ဒသကတိုင်အောင်။ မာတိကံ၊ မာတိကာကို။ ဌပေသိ၊ ထားတော်မူပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

၁။ ဥဒ္ဒေသဝါရေ ကေဒေသေနေ ဝ။ ။အောက်၌ ဆိုအပ်ပြီးသော ဥဒ္ဒေသဝါရ ဟူသည် ဆ ပညတ္တိယော ခန္ဓပညတ္တိ (၆၆) ပုဂ္ဂလပ်ညတ္တိတိ ဟူသော ပါဠိတော်ပင်တည်း။ ထို ဥဒ္ဒေသဝါရ၌ ပုဂ္ဂလပညတ္တိ ဟူသော စကားတော်ကို ရည်ရွယ်၍ "ကေဒေသေနေ ဝ" ဟု ဆိုသည်။ ပုဂ္ဂလပညတ်ကို နာမည်မျှလောက်ဖြင့် ဟောတော်မူခဲ့သောကြောင့် "ကေဒေသေနေ ကထိတာ" ဟု ဆိုသည်။ တသ္မာ တံ ဝိတ္ထာရတော ကထေတုကာမောကို ထောက်၍ ယခုပြမည့် မာတိကာနှင့်တကွ အကျယ်နိဒ္ဒေသကို "နိဒ္ဒေသဝါရ" ဟု မှတ်ပါ။ စာအုပ်တို့၏ နိဂုံးအဖြစ်ဖြင့် မာတိကာ ဝတ္ထုနှာ ဟု ရှိသော်လည်း မာတိကာကို မဖွင့်ရသေးပါ။ မာတိကာကို နိဒ္ဒေသဝါရ အဖြစ်ဖြင့်သာ ဖွင့်ပြပါလိမ့်မည်။

၂-နိဒ္ဒေသ အဖွင့်

၁-ကေကနိဒ္ဒေသ အဖွင့်

ဝ။ ဣဒါနိ၊ ဥဒ္ဒေသကို အကျယ်ဝေဖန်တော်မူပြီးရာ ယခုအခါ၌။ ယထာဌပိတံ၊ အကြင် အကြင်ထားတော်မူအပ်ပြီးသော။ မာတိကံ၊ ကို။ အာ-ဒိတော၊ အစဖြစ်သော သမယဝိမုတ္တ ပုဒ်မှ။ ပဋ္ဌာယ၊ စ၍။ ဝိဘင်္ဂော၊ ၏။ ဒဿေတုံ၊ ငှါ။ ကတမော စ ပုဂ္ဂလော သမယဝိမုတ္တောတိ အာဒိ၊ ကို။ (ဘဂဝါ) အာဟ၊ ပြီ။ တတ္ထ၊ ထို ကတမော စ ပုဂ္ဂလော သမယဝိမုတ္တော အစရှိသော စကားရပ်၌။ ဣဓတိ၊ ကား။ ဣမသ္မိံ သတ္တလောကေ၊ ဤ သတ္တလောက၌။ (ဝိဟရတိ-၌ စပ်။) [ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါနှင့် ဆိုင်သော ကြောင့် သတ္တလောက-ဟု ဖွင့်သည်။] ကေစ္စော ပုဂ္ဂလောတိ၊ ကား။ ကေစော၊ အချို့သော။ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ (ဖုသိတ္ဌာ ဝိဟရတိ-တို့၌ စပ်။) [ကောနှင့် ကေစ္စော သည် ပရိယာယ်တည်း။] ကာလေန ကာလန္တိ ဣဒေ၊ ဤ ပါဠိ၌။ ဘုမ္မဝေါန၊ သတ္တမီဝိဘတ်၏ အစွမ်းဖြင့်။ အတ္ထော၊ အာဓာရ အနက်ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ကေကသ္မိံ ကာလေ၊ တပါးတပါးသော အခါ၌။ ဝါ၊ တခါတခါ၌။ (ဝိဟရတိ-၌ စပ်။) ဣတိ၊ ဤ အနက်သည်။ ဝါ၊ ဤအနက်ကို။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်သည်။ ဝါ၊ ဆိုလိုသည်။ ဟောတိ။ [ကာလေန-၌ နာဝိဘတ်လည်း ဘုမ္မ အနက်, ကာလံ-၌ အံဝိဘတ်လည်း ဘုမ္မ အနက် ဟူလို။ သမယေန သမယန္တိ သမယေ သမယေ၊ ဘုမ္မတ္ထေ ဟ ဝေ ကရဏဝစနံ ဥပယောဂဝစနဉ္စ။] သမယေန သမယန္တိ ဣဒံ၊ ဤပုဒ်သည်။ ပုရိမယောဝ၊ ရှေးဖြစ်သော ကာလေန ကာလံပုဒ်၏ ပင်။ ဝေဝစနံ၊ ဝေဝုစ်ပရိယာယ် စကားလုယ်တည်း။ အဒ္ဓ ဝိမောက္ခေတိ၊ ကား။ ရူပါဝစရာရူပါ-ဝစရ အဒ္ဓသမာပတ္တိယော၊ ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ ဖြစ်သော ရှစ်ပါးသော သမာပတ်တို့ကို။ (ဖုသိတ္ဌာ-၌ စပ်။) ဟိ၊ မှန်။ တာသံ၊ ထို ရှစ်ပါး သော သမာပတ်တို့၏။ ပစ္စနီကဓမ္မေဟိ၊ ဆန့်ကျင်ဘက်တရားတို့မှ။ (နိဝရဏ တရား, ဝိတက် စသော အောက်အောက် စျာန်အင်္ဂါတရားတို့မှ။) မုစ္စန-တော၊ လွတ်မြောက်တတ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိမောက္ခောတိ နာမံ၊ ဝိမောက္ခဟူသောအမည်သည်။ (ဟောတိ။) ကာယေနာတိ၊ ကား။ ဝိမောက္ခ-သဟဇာတေန၊ ဆန့်ကျင်ဘက် ကိလေသာတို့မှ လွတ်သော စျာန်သမာပတ် ဟူသော ဝိမောက္ခ တို့နှင့် တကွဖြစ်သော။ နာမကာယေန၊ နာမကာယ ဖြင့်။ ဝါ၊ စိတ် စေတသိက် ဟူသော နာမ်အပေါင်းဖြင့်။ ဖုသိတ္ဌာ ဝိဟ-

ရတိတိ၊ ကား။ ပဋိလဘိတ္တာ၊ ရ၍။ ဣရိယတိ၊ အသက်ရှင်လျက် ဖြစ်၏။ ဝါ၊ နေ၏။

ပန၊ ပရိဟာရပက္ခမ္ပတပါး စောဒနပက္ခကို ဆိုဦးအုံ့။ သေ (သော)၊ ဤ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကတမသ္မိံ ကာလေ၊ အဘယ်အခါ၌။ ဝိမောက္ခေ၊ ဝိမောက္ခတို့ကို။ ဖုသိတ္တာ၊ ထိရောက်၍။ ဝါ၊ ရ၍။ ဝိဟရတိ၊ နေသနည်း။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ ဟိ၊ အဖြေကား။ သမာပတ္တိံ၊ သမာပတ်သို့။ ဝါ၊ ကို။ သမာပဇ္ဇိတုကာမဿ၊ ကောင်းစွာရောက်ခြင်းငှါ အလိုရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝါ၊ ဝင်စားလိုသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ကာလော နာမ၊ ဈာန်သမာပတ် ဝင်စားရာ အခါမည်သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ အကာလော နာမ၊ ဈာန်သမာပတ် ဝင်စားရာ မဟုတ်သော အခါမည်သည်။ အတ္ထိ။ တတ္ထ၊ ထို ကာလ အကာလတို့တွင်။ ပါတောဝ၊ နံနက်စောစော၌ပင်။ သရီရပဋ္ဌိဇဂ္ဂနကာလော၊ ကိုယ်ကို သုတ်သင်ရာ အခါသည်ရင်း။ ဝတ္ထကရဏကာလော စ၊ ဆရာ ဥပဇ္ဈာယ်တို့၏ ဝတ်ကြီးဝတ်ငယ်ကို ပြုရာအခါသည်ရင်း။ သမာပဇ္ဇနဿ၊ ဈာန်သမ်ာပတ် ဝင်စားခြင်း၏။ အကာလော နာမ၊ အခါမဟုတ်သည် မည်၏။ ပန်၊ အနညကား။ သရီရံ၊ ကိုယ်ကို။ ပဋိဇဂ္ဂိတ္တာ၊ သုတ်သင်ပြီး၍။ ဝတ္ထံ၊ ဝတ်ကြီးဝတ်ငယ်ကို။ ကတ္တာ၊ ပြုပြီး၍။ ဝသနဋ္ဌာနံ၊ နေရာအရပ်သို့။ ပဝိသိတ္တာ၊ ဝင်၍။ နိသိန္နဿ၊ ထိုင်နေသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ယာဝ၊ အကြင်မျှလောက်။ ပိဏ္ဍာယ၊ ဆွမ်းအလို့ငှါ။ ဂမနကာလော၊ သွားရာအခါနည်း။ နာဂစ္ဆတိ။ မရောက်သေး။ ဧတသ္မိံ အန္တရေ၊ ဤ ဆွမ်းခံသွားချိန် မရောက်သေးမီ အကြား၌။ သမာပဇ္ဇနဿ၊ ၏။ ကာလော နာမ၊ အခါမည်၏။ ပန၊ ကား။ ပိဏ္ဍာယ၊ ငှါ။ ဂမနကာလံ၊ ကို။ သလ္လက္ခေတ္တာ၊ မှတ်သား၍။ နိက္ခန္တဿ၊ ထွက်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ စေတိယဝန္ဒနကာလော၊ စေတီတော်ကို ရှိခိုးရာအခါရင်း။ (ဣတိ-၌ စပ်။) ဘိက္ခုသံဃပရိဝုတဿ၊ ရဟန်းအပေါင်းသည် ခြံရံအပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝိတက္ကမာဠကေ၊ ကြံစည်ရာ တန်ဆောင်းဝန်း၌၊ (ရှေးနိဿယယ၌ "ယနေ့ အဘယ်အရပ်သို့ ဆွမ်းခံသွားအုံ့သောငှါ သင့်အုံ့နည်းဟူ၍ ကြံဆင်ခြင်ရာဖြစ်သော တန်ဆောင်းဝန်း၌" ဟု ပေး၏။) ဌာနကာလော၊ ရပ်တည်ရာအခါရင်း။ ပိဏ္ဍာယ၊ ငှါ။ ဂမနကာလော၊ ၎င်း။ ဂါမေ၊ ရွာ၌။ စရဏကာလော၊ လှည့်လည်ရာအခါရင်း။ အာသနသာလာယ၊ နားနေရာဇရပ်၌။ ယာဂုပါနကာလော၊ ဟာဂုသောက်ရာအခါရင်း။ ဝတ္ထကရဏကာလော၊ ဝတ်အကျင့်ကို ပြုရာအခါရင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒယမ္ပိ၊ ဤအခါသည်လည်း။ သမာပဇ္ဇနဿ၊ ၏။ အကာလော နာမ၊ မည်၏။

ပန၊ ကား။ အာသနသာလာယ၊ ၌။ ဝိဝိတ္တေ၊ ဆိတ်ငြိမ်သော။ ဩကာသေ၊ အရပ်သည်။ သတိ၊ ရှိလသော်။ ယာဝ၊ အကြင်မျှလောက်။ ဘတ္တ-

ကာလော၊ ဆွမ်းစားရာအချိန်သည်။ နာဂစ္ဆတိ၊ မရောက်သေး။(ဆွမ်းစား ချိန် မရောက်သေး။) 'တေသို့' အနှုတ်ရေပိ၊ ဤဆွမ်းစားရာအချိန် မရောက် သေးမီ အကြားဌာ်လည်း။ သမာပဇ္ဇနဿ၊ ၏။ ကာလော နာမ၊ စျာန်သမာ ပတ် ဝင်စားရာအခါမည်၏။ ပန၊ ကား။ ဘတ္တံ၊ ဆွမ်းကို။ ဘုဉ္ဇနကာလော၊ စားရာအခါငင်း။ ဝိဟာရဂမနကာလော၊ ကျောင်းသို့ပြန်သွားရာအခါငင်း။ ပတ္တစီဝရ ပဋိသာမနကာလော၊ ကျောင်းသို့ရောက်၍ သပိတ်သင်္ကန်းကို သိမ်းဆည်းရာအခါငင်း။ ဒီဝါ၊ နှေအခါ၌။ ဝတ္တကရဏကာလော၊ ဝတ် အကျင့်ကို ပြုရာအခါငင်း။ ပရိပုစ္ဆာဒါနကာလော၊ အဖန်ဖန် မေးမြန်း အပ်သော အဋ္ဌကထာကို ပေးရာအခါငင်း။ ဣတိ၊ သို့။ အယမ္ပိ၊ ဤအခါ သည်လည်း။ သမာပဇ္ဇနဿ၊ ၏။ အကာလော နာမ၊ မည်၏။ ယော အကာ-လော၊ အကြင် စျာန်သမာပတ်ဝင်စားရာ မဟုတ်သောအခါသည်။ (အတ္ထိ။) သေ့ဝ၊ ထိုစျာန်သမာပတ် ဝင်စားရာမဟုတ်သော အခါသည်ပင်။ အသမ-ယော၊ အသမယလည်း ဟုတ်၏။ တံ သဇ္ဇမ္ပိ၊ ထိုအလုံးစုံသော အကာလ အသမယကိုလည်း။ ဌပေတွာ၊ ၍။ အဝသေသေ၊ ကြွင်းသော။ ကာလေ ကာလေ၊ လျှောက်ပတ်ရာ အခါတိုင်း အခါတိုင်း၌။ သမယေ သမယေ၊ သမယတိုင်း သမယတိုင်း၌။ ဝုတ္တပ္ပကာရေ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိကုန် သော။ အဋ္ဌ၊ ကုန်သော။ ဝိမောက္ခေ၊ တို့ကို။ သဟဇာတနာမကာယေန၊ ဝိမောက္ခနှင့် တကွဖြစ်သော စိတ်စေတသိက် ဟူသော နာမ်အပေါင်းဖြင့်။ ပဋိ-လဘိတွာ၊ ၍။ ဝိဟာရန္တေ၊ နေသောပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ဣဓေကစ္စော ပုဂ္ဂလော (ပေ) ဝိဟာရတိတိ၊ ဟူ၍။ စုစ္စတိ၊ အပ်၏။

အပိစ[1]၊ သည်သာမကသေး။ ဝါ၊ တနည်းကား။ သေ(ဧသော)၊ ဤ သမယဝိမုတ္တ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။သဖသကေဟိ၊ဖဿနှင့် တကွဖြစ်ကုန်သော။ သဟ-ဇာတဧမ္မဟိ၊ တကွဖြစ်သော နာမ်တရားတို့ဖြင့်။ သဟဇာတဧမ္မေ၊ တကွ ဖြစ်သော ဝိမောက္ခတရားတို့ကို။ ဖုသတိယေဝ နာမ၊ တွေ့ထိသည်သာလျှင်-

---

[1] အဝိဇေယ်။ ။ရှေ့နည်းဖြင့် ဖုသိတ္တာကို "ပဋိလဘိတ္တာ"ဟု ဖွင့်ခဲ့၏။ ဖုသိတ္တာ ဝိဟရတိ- "ထိန်းနေ"ဟူရာ၌ "ရခြင်းကို" ထိခြင်းဟု ဆိုလို သည်။ ဤနောက်နည်းဖြင့်ကား "ဖုသိတ္တာ"အတွက် ဖဿ၏ ဖုသနသဘောကိုပင် ဖွင့်သည်။ "ဖဿနှင့် တကွဖြစ်သော နာမ်တရားတို့ဖြင့် သဟဇာတဧမ္မ ဖြစ်သော ဝိမောက္ခတို့ကို ထိန်းနေသည်"ဟူလို။ တကယ်ထိခြင်းမဟုတ်ပဲ ပရိယာယ်ထိခြင်း ဖြစ်သောကြောင့် "ဖုသတိယေဝ နာမ"ဟု နာမသဒ္ဒါဖြင့် ဆိုသည်။ သဟဇာတဧမ္မ ဟူသည်သည်း ဝိမောက္ခ မည်သော တရားများပင်တည်း။ ထို့ကြောင့် ပါဠိတော်၌ လာသော အဋ္ဌဝိမောက္ခကိုပင် "သဟဇာတဧမ္မ"ဟု ဆိုသည်ဟု မှတ်ပါ။

မည်၏။ ဥပစာရေန ၁ ကာမာဝစရ ဥပစာရစျာန်ဖြင့်။ အပ္ပနံ၊ အပ္ပနာ စျာန်ကို။ ဖုသတိယေဝ နာမ၊ မည်၏။ ပုရိမာယ၊ ရှေဖြစ်သော။ အပ္ပနာယ၊ အပ္ပနာစျာန်ဖြင့်။ အပရံ၊ နောက်ဖြစ်သော။ အပ္ပနံ၊ အပ္ပနာစျာန်ကို။ ဖုသတိယေဝ(နာမ)၊ မည်၏။ [ဤအဖွင့်မျှားအရ "နာမကာယေန ဖုသိတ္တာ ဝိဟရတိ" စသော ပဌမတနည်း, "အပိစသ" စသော ၃-နည်းအားဖြင့် ၄-နည်းပြထားသည်ဟု မှတ်ပါ။] ဟိ ၂ မှန်။ ယေန၊ အကြင် တကွ ဖြစ်သော နာမ်တရားနှင့်။ သဒ္ဓိ ၊ ကွ။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် ဝိမောက္ခတရား တို့သည်။ သဟဇာတာ၊ တကွဖြစ်ကုန်၏။ ၊ တေန၊ ထို တကွဖြစ်သော နာမ်တရားသည်။ တေ (ဓမ္မာ)၊ ထို ဝိမောက္ခ တရားတို့သည်။ ဝါ၊ တို့ကို။ ပဋ္ဌိလဒ္ဓါ နာမ၊ ရအပ်ကုန်သည် မည်သည်။ ဟောန္တိ။ ဖဿနာပိ၊ ဖဿသည်လည်း။ ဖုဋ္ဌာယေဝနာမ၊ တွေ့ထိအပ်ကုန်သည် မည်သည်သာလျှင်။ ဟောန္တိ။ ဥပစာရမ္ပိ၊ ဥပစာရစျာန်သည်လည်း။ အပ္ပနာယ၊ အပ္ပနာစျာန်ကို။ ပဋ္ဌိလာဘာကာရဏမေဝ၊ ရခြင်း၏ အကြောင်းသည်သာလျှင်။ (ဟောတိ။) တထာ၊ ထိုအတူ၊ ပုရိမာ၊ ရှေဖြစ်သော။ အပ္ပနာ၊ အပ္ပနာစျာန်သည်။ အပရအပ္ပနာယ၊ နောက်ဖြစ်သော အပ္ပနာစျာန်ကို။ (ပဋ္ဌိလာဘာကာရဏ-မေဝ၊ ရခြင်း၏အကြောင်းသည်သာလျှင်။ ဟောတိ။)

တတြ ၃ ၊ ထို ကာယေန ဖုသိတ္တာ ဝိဟရတိဟူသော ပါဠိရပ်၌။ (တနည်း) တတြ၊ ထို ဖုသန ၄-မျိုးတို့တွင်။ [ရှေးနိဿယ၌ "တတြ-ထို သဖဿကေဟိ

၁။ ဥပစာရေန (ပေ) ဖုသတိယေဝ နာမ။ ။ဥပစာရစျာန်သို့ ရောက်သော အခါ အပ္ပနာစျာန် ပေါ်လာ ရသောကြောင့် ဥပစာရစျာန်သည် အပ္ပနာစျာန်၏ အကြောင်းဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် "ဥပစာရစျာန်ဖြင့် အပ္ပနာစျာန် ဟူသော ဝိမောက္ခကိုရင်း, ရှေ့အပ္ပနာစျာန်ဖြင့် နောက်အပ္ပနာစျာန်ဟူသော ဝိမောက္ခကိုရင်း ထိသည်မည်၏"ဟု ဆိုသည်။ ဤ၌လည်း နာမသဒ္ဒါဖြင့် ပရိယာယ်ဖြစ်သော ထိခြင်းဟု ပြသည်။

၂။ ယေန ဟိ (ပေ)အပရအပ္ပနာယ။ ။ရှေ့စကားရပ်တို့၏ ဒဋ္ဌိတည်း။ "ယေန (ပေ) ပဋ္ဌိလဒ္ဓါ နာမ ဟောန္တိ" သည် "ဝုတ္တာပ္ပကာရေ အဋ္ဌဝိမောက္ခေ သဟဇာတနာမကာယေန ပဋ္ဌိလတိတ္တာ ဝိဟရန္တော"၏ ဒဋ္ဌိတည်း။ "ဖဿေန ဖုဋ္ဌာယေဝ နာမ"သည် "အပိစေသ(ပေ)ဖုသတိယေဝ နာမ"၏ ဒဋ္ဌိတည်း။ ဥပစာရမ္ပိ စသော ၂-ဝါကျလည်း "ဥပစာရေန (ပေ) ပုရိမာယ အပ္ပနာယ"စသော ၂-ဝါကျ၏ ဒဋ္ဌိတည်း။

၃။ တတြာသ (ပေ) ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ။"ကာယေန ဖုသိတ္တာ" အတွက် အနက် ၄-မျိုးကို ဖွင့်ပြခဲ့၏။ ထိုတွင် အနက် အဓိပ္ပါယ်အားဖြင့် အသိခက်သော ပဌမအနက်ကို ဖွင့်ပြလိုသောကြောင့် "တတြာသ" စသည်ကို မိန့်သည်။ ထိုစကားရပ်၌ "အုတိဋ္ဌေ ကပဏ္ဏာသ ဓမ္မာ"ဟူသည် ဓမ္မသင်္ဂဏိ

သဟဇာတနာမဓမ္မေဟိ စသော စကားရပ်၌''ဟုစွဲလေ၏။ ထိုနည်းကို ဖွင့်လိမ့်မည် မဟုတ်။ "အပိစသ"စသောနည်းသို့ မရောက်မီ ပဌမနည်းကိုသာ ဖွင့်မည် ဖြစ်သောကြောင့် ထိုရှေးနိဿယအနက်ကို စဉ်းစားပါ။] အဃ၊ ထိုသမယဝိမုတ္တာပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝေ၊ ဤဆိုအပ်လတ္တံ့သောနည်းဖြင့်။ သဟဇာတ-ဓမ္မေဟိ၊ တကွဖြစ်သော နာမ်တရားတို့ဖြင့်။ သဟဇာတဓမ္မာနံ၊ တကွဖြစ်သော ဝိမောက္ခတရားတို့ကို။ ဖုသနာ၊ တွေ့ထိခြင်းကို။ ဝေဒီတဗ္ဗာ၊ ၏။ ဟိ၊ ခဲ့။ ပဌမဈာနံ၊ ပဌမစျာန်သည်။ ဝိတက္ကာဒီဟိ၊ ဝိတက်အစရှိသော စျာန်အင်္ဂါတို့ဖြင့်။ ပဌဝိကံ၊ ၅-ပါးသော အင်္ဂါရှိ၏။ တသ္မိံ၊ ထိုပဌမစျာန်၌။ တာနိ အင်္ဂါနိ၊ ထိုဝိတက်အစရှိသော စျာန်အင်္ဂါတို့ကို။ ဌပေတ္ဝာ၊ ထား၍။ သေသာ၊ ကြွင်းကုန်သော။ အတိရေကပဏ္ဏာသ ဓမ္မာ၊ အလွန်နှင့်တကွ ငါးဆယ်သော တရားတို့သည်။ ဝါ၊ ငါးဆယ်ကျော်တရားတို့သည်။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာနာမ၊ ခန္ဓာတို့မည်သည်။ ဟောန္တိ။တေန နာမကာယေန၊ ထို ခန္ဓာ ၄-ပါးဟူသော နာမကာယဖြင့်။ ပဌမဈာနသမာပတ္တိဝိမောက္ခံ၊ ပဌမစျာန်သမာပတ်ဟူသော ဝိမောက္ခကို။ ဖုသိတ္ဝာ၊ တွေ့ထိ၍။ ပဋ္ဌိလဘိတ္ဝာ၊ ရ၍။ ဝိဟရတိ။ [ဤ၌ ဖုသိတ္ဝာကို ပဋ္ဌိလဘိတ္ဝာဟု ဖွင့်သောကြောင့် "အပိစေသ" စသော နည်းသို့မရောက်မီ ပဌမနည်းကို ဖွင့်သည်ဟု သိပါ။] ဒုတိယံ စျာနံ၊ သည်။ ပီတိ-သုခ စိတ္တေကဂ္ဂတာဟိ၊ ပီတိ သုခ စိတ္တေကဂ္ဂတာဟူသော စျာန်အင်္ဂါတို့ဖြင့်။ တိဝင်္ဂိကံ၊ ၃-ပါးသော အင်္ဂါရှိ၏။ (တသ္မိံ၊ ထိုဒုတိယစျာန်၌။ တာနိ အင်္ဂါနိ၊ ထိုပီတိသုခစိတ္တေကဂ္ဂတာဟူသော စျာန်အင်္ဂါတို့ကို။ ဌပေတ္ဝာ၊ ၍။ [သေသာ အတိရေကပဏ္ဏာသဓမ္မာ စတ္တာရော ခန္ဓာ နာမ ဟောန္တိ။ တေန နာမကာယေန ဒုတိယဈာနသမာပတ္တိဝိမောက္ခံ ဖုသိတ္ဝာ ပဋ္ဌိလဘိတ္ဝာ ဝိဟရတိ၊ ဤသို့ ပေယျာလကိုဖော်၍ အနက်ပေးပါ။] တတိယံ (စျာနံ)၊ သည်။ သုခေကဂ္ဂတာဟိ၊ သုခကေဂ္ဂတာဟူသော စျာန်အင်္ဂါတို့ဖြင့်။ ဒုဝင်္ဂိကံ၊ ၂-ပါးသော အင်္ဂါရှိ၏။ (တသ္မိံ ဌပေတ္ဝာ (ပေ) ပဋ္ဌိလဘိတ္ဝာ ဝိဟရတိ။) စတုတ္ထံ (စျာနံ)၊ သည်။ ဥပေက္ခာစိတ္တေကဂ္ဂတာဟိ၊ ဥပေက္ခာစိတ္တေကဂ္ဂတာဟူသော စျာန်အင်္ဂါတို့ဖြင့်။ ဒုဝင်္ဂိကံ၊ ၂-ပါးသောအင်္ဂါရှိ၏။ (တသ္မိံ ဌပေတ္ဝာ (ပေ) ပဋ္ဌိလဘိတ္ဝာ ဝိဟရတိ။) တထာ၊ ထိုအတူ။ အာကာသာ-

---

ပါဠိတော် စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍာ၌ "ဖဿော ဟောတိ ဝေဒနာ ဟောတိ" စသည်ဖြင့် ဟောတော်မူအပ်သော စိတ် စေတသိက် တရားများတည်း။ ပဌမစျာန်စိတ်၌ စေတသိက်ပဉ္စတို့သာယှဉ်သော်လည်း တချို့သော စေတသိက်များကို "ဝေဒနာ သောမနဿိန္ဒြိယံ"စသည်ဖြင့် နာမည်အမျိုးမျိုးတပ်၍ ဟောတော်မူအပ်သောကြောင့် "အတိ-ရေကပဏ္ဏာသ" ဖြစ်နိုင်သည်ဟု မှတ်ပါ။ ထိုတရားတို့၌ (သုခစျာန် အင်္ဂါအပြင်) ဝေဒနာ သောမနဿိန္ဒြေတို့လည်း ပါနေသောကြောင့် ခန္ဓာ ၄-ပါးပြည့်နေရကား "စတ္တာရော ခန္ဓာ နာမ ဟောန္တိ"ဟု ဆိုသည်။

နဇ္ဇာယတန်၊ သည်ရင်း။ ဝိညာဏဇ္ဇာယတန်၊ သည်ရင်း။ အာကိဉ္စညာယတန်၊ သည်ရင်း။ နေဝသညာ နာသညာယတနဉ္စ၊ သည်ရင်း။ (ဥပေက္ခာစိတ္တေ-ကဂ္ဂတာဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ဒုဝဂ်ကံ၊ ၈။) တတ္ထ၊ ထိုနေဝသညာနာသညာယတန စျာန်၌။ တာနိ အင်္ဂါနိ၊ ထိုဥပေက္ခာစိတ္တေကဂ္ဂတာဟူသော စျာန်အင်္ဂါတို့ကို။ ဌပေတ္မာ သေသာ အတိရေကပဏ္ဏာသ ဓမ္မာ စတ္တာရော ခန္ဓာ နာမ ဟောန္တိ၊ တေန နာမကာယေန နေဝသညာ နာသညာယတနသမာပတ္တိဝိမောက္ခံ၊ ကို။ ဖုသိတ္မာ ပဋ္ဌိလဘိတ္မာ ဝိဟရတိ။

ပညာယ စသ ဒိသ္မာတိ၊ ကား။ ဝိပဿနာပညာယ၊ ဝိပဿနာပညာဖြင့်။ သခ်ါရဂတံ၊ သခ်ါရအပေါင်းကိုရင်း။ မဂ္ဂပညာယ၊ မဂ်ပညာဖြင့်။ စတု-သစ္စမ္မေ၊ လေးပါးသော သစ္စာတရားတို့ကိုရင်း။ ပဿိတ္မာ၊ မြင်၍။ ဝါ၊ ကြောင့်။ (ပရိကို့ဏာ ဟောန္တိ-၌ စပ်။) ကေစ္စေ အာသဝါ ပရိကို့ဏာ ဟောန္တိတိ၊ ကား။ ဥပဓုပဓုာ၊ တ၌တ၀က် တ၌တ၀က်ကုန်သော။ ပဌမ-မဂ္ဂါဒိ၀ဇ္ဇာ၊ ပဌမမဂ် အစရှိသော မဂ်တို့သည် သတ်ထိုက်ကုန်သော။ အာသ၀ါ၊ အာသ၀ေါတို့သည်။ ပရိကို့ဏာ။ ကုန်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ။ အယံ ဝုစ္စတိ ပုဂ္ဂလော သမယ၀ိမုတ္တောတိ ဇ္ဇေ၊ ဟူသော ဤပါဠိရပ်၌။ အဌသုမာပတ္တိလာဘီ၊ ရှစ်ပါးသောသမာပတ်ကို ရခြင်းရှိသော။ ပုထုဇ္ဇနော၊ ပုထုဇဉ်သည်။ တေန နာမကာယေန၊ ထို သဟဇာတ နာမကာယဖြင့်။ ဖုသိတ္မာ၊ ၍။ ဝိဟရတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္တုံ၊ ၄ါ။ ဝဋ္ဋတိ၊ သင့်ပါပေ၏။ ပန၊ ထိုသို့ပင် နာမကာယေန ဖုသိတ္မာ ဝိဟရတိဟု ဆိုသင့်ပါသော်လည်း။ ပါဠိယံ၊ ပါဠိတော်၌။ ကေစ္စေ အာသ၀ါ ပရိကို့ဏာတိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂ၀တာ) ဝုတ္တံ၊ အပ်ပြီ။ စ၊ ဆက်။ ပုထုဇ္ဇနဿ၊ ၏။ ခီဏာ၊ကုန်ပြီးကုန်သော။ အာသ၀ါ-နာမ၊ တို့မည်သည်။ နတ္ထိ၊ ကုန်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ထိုသို့ ပုထုဇဉ်၏ နာမကာယေန ဖုသိတ္မာ ဝိဟရတိ-ဟုသော ဆိုသင့်၍ ခီဏအာသ၀တို့ မရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) သော၊ ထိုအဌသမာပတ္တိလာဘီ ပုထုဇဉ်ကို။ (ဘဂ၀တာ) နု ဝတိတော၊ ယူတော်မမူအပ်။ [သမယ၀ိမုတ္တပုဂ္ဂိုလ် အဖြစ်ဖြင့် ယူတော်မမူအပ် ဟူလို။]

အဌသမာပတ္တိလာဘီ၊ သော။ ခီဏာသ၀ေါပိ၊ ကုန်ပြီးသော အာသ၀ေါ ရှိသော ရဟန္တာသည်လည်း။ [ပိ-ဖြင့် ပုထုဇဉ်ကို ပေါင်း။] တေန နာမ-ကာယေန၊ ဖြင့်။ ဖုသိတ္မာ၊ ၍။ ဝိဟရတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္တုံ၊ ၄ါ။ ဝဋ္ဋတိ၊ သင့်ပါပေ၏။ ပန၊ ထိုသို့ပင် နာမကာယေန ဖုသိတ္မာ ဝိဟရတိ-ဟု ဆိုသင့်ပါသော်လည်း။ တဿ၊ ထိုခီဏာသ၀ပုဂ္ဂိုလ်၏။ အပရိကို့ဏာ၊ မကုန်ကုန်သော။ အာသ၀ါ နာမ၊ တို့မည်သည်။ နတ္ထိ၊ ကုန်။ [“အပရိကို့ဏာ၊ အာသ၀ါ နာမ”ဟု ၀ါကျရှိလျှင် ကောင်း၏။] တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ထိုသို့

ခီဏာသဝပုဂ္ဂိုလ်၏ နာမကာယေန ဖုသိတ္ဘာ ဝိဟရတိ-ဟူသော ဆိုသင့်၍ မကုန်ကုန်သော အာသဝေါတို့ မရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) သောပိ၊ ထိုခီဏာသဝပုဂ္ဂိုလ်ကိုလည်း။ (ဘဂဝတာ) နဂဟိတောဝ၊ အပ်။ ပန။ အန္ဓယကား။ သမယဝိမုတ္တောတိ ဧတံ၊ ဟူသော ဤအမည်သည်။ တိဏ္ဏံ၊ ကုန်သော။ သောတာပန္နသကဒါဂါမိ အနာဂါမိနံယေဝ၊ သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်,သကဒါဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်,အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏သာ။ နာမံ၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

၂။ အသမယဝိမုတ္တနိဒ္ဒေသေ၊ ဌ။ ပုရိမသဒ္ဒေသံ၊ ရှေသမယဝိမုတ္တံပုဂ္ဂိုလ်ဌ ဟောတော်မူအပ်သော ပုဒ်နှင့်တူသော ပုဒ်အပေါင်းကို။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ ဖြင့်ပင်။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ပန၊ အထူးကား။ ဧတ္ထ၊ ဤသမယဝိမုတ္တနိဒ္ဒေသ၌။ အသမယဝိမုတ္တောတိ ဧတံ၊ အသမယဝိမုတ္တော ဟူသော ဤအမည်သည်။ သုက္ခဝိပဿကခီဏာသဝဿ၊ စျာန်အစေး မရောက်သဖြင့် ခြောက်သော ဝိပဿနာရှိသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏။ နာမံ၊ တည်း။ ပန ၊ ကား။ သုက္ခ-ဝိပဿကာ၊ စျာန်အစေးမရောက်သဖြင့် ခြောက်သော ဝိပဿနာရှိကုန်သော။ သောတာပန္နသကဒါဂါမိ အနာဂါမိနော၊ သောတာပန်, သကဒါဂါမ်, အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကိုဧ၏။ အဌသမာပတ္တိလာဘိနော၊ ကုန်သော။ ခီဏာ-သဝါစ၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့ကိုဧ၏။ ပုထုဇ္ဇနာ စ၊ တို့ကိုဧ၏။ ဤမသို့ ဒုကေ၊ ဤ သမယဝိမုတ္တ, အသမယဝိမုတ္တ ဒုက်ဌ။ နလဗ္ဘန္တိ၊ အပ်ကုန်။ ဒုကမုတ္တက-ပုဂ္ဂလာ နာမ၊ ဒုက်မှ အလွတ်ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ မည်သည်။ ဟောန္တိ။ တသ္မာ၊ ကြောင့် (ထိုသို့ သုက္ခဝိပဿကဖြစ်သော သောတာပန် အစရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဒုကမုတ္တကပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အဖြစ်ကြောင့်)။ သတ္ထာ၊ မြတ်စွာဘုရား သည်။ အတ္တနော၊ ကိုယ်တော်၏။ ဗုဒ္ဓသုဗုဒ္ဓတာယ၊ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ ကောင်းစွာ သိတော်မူသော ဗုဒ္ဓ၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဟေဌာ၊ အောက်ဌ။ ဂဟိတေ စ၊ ယူအပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကိုဧ၏။ အဋ္ဌဟိတေ စ၊ မယူအပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို ဧ၏။ သံကစိုတ္ဘာ၊ တပေါင်းတည်း သိမ်းကျုံး၍။ ပိဋ္ဌိဝဋ္ဋကေဟိ၊ နောက်သို့ ပြန်လည်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့နှင့် (သမယဝိမုတ္တ အသမယဝိမုတ္တ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ဌ မပါ

၁။ သုက္ခဝိပဿကာ (ဗေ) နလဗ္ဘန္တိ။ ။သုက္ခဝိပဿကဖြစ်သော သောတာပန်စသော ပုဂ္ဂိုလ် တို့သည် သမယ-ဝိမောက္ခမည်သော စျာန်သမာပတ် ရှေသွားမရှိကြသောကြောင့် ဤဒုက်ဌ မပါဝင်ကြ။ အဌသမာပတ္တိလာဘီ ခီဏာသဝပုဂ္ဂိုလ်တို့လည်း "ဧကစ္စေ အာသဝါ ပရိက္ခီဏာ"တို့ မဟုတ်ကြ၊ သမ္ဗဒ္ဓအာသဝပရိက္ခီဏာ ဖြစ်ကြသောကြောင့် ဤဒုက်ဌ မပါဝင်နိုင်ကြ။ အဌသမာပတ္တိလာဘီနောပုဒ်ကို ပုထုဇ္ဇနာဌလည်း လိုက်စေပါ။ ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အဌသမာပတ္တိလာဘီဖြစ်၍ သမယဝိမောက္ခဖြစ်သော်လည်း ဧကစ္စအာသဝတို့မှ မလွတ်ကြသောကြောင့် ဤဒုက်ဌ မပါဝင်နိုင်ကြ။

ဝင်ပဲ နောက်သို့လည်၍ ကျန်ရစ်နေသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့နှင့်)။ သဒ္ဓိ၊ ကု။ တန္တိ၊ ပါဠိတော်သို့။ ဝါ၊ ကို။ အာရောပေန္တော၊ သက်ရောက်စေတော်မူ လိုသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သမ္ဘေပိ အရိယပုဂ္ဂလာတိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ပြီ။

တတ္ထ၊ ထို သမ္ဘေပိ အရိယပုဂ္ဂလာ အစရှိသော ပါဠိရပ်၌။ အရိယေ ဝိမောက္ခေတိ၊ ကား။ ကိလေသေဟိ၊ ကိလေသာတို့မှ။ အာရကတ္တာ၊ ဝေးကွာကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အရိယေတိ၊ အရိယတို့ဟူ၍။ သခ်ိ-ခေါ်ဝေါ်အပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်သို့။ ဂတေ၊ ရောက်သော။ လောကုတ္တရ၊ ဝိမောက္ခေ၊ လောကုတ္တရာဟူသော ဝိမောက္ခအရာ၌။ (အသမယဝိမုတ္တော-၌ စပ်။) ဣဒံ၊ ဤအနက်အဓိပ္ပါယ်သည်။ ဝါ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်သည်။ ဝါ၊ ဆိုလိုသည်။ ဟောတိ။ (ကိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။) ဟိ၊ ၎။ ဗာဟိရဏံ၊ လောကုတ္တရာမှအပ ဖြစ်ကုန်သော။ အဋ္ဌန္နံ၊ ကုန်သော။ သမာပတ္တိနံ၊ တို့သို့။ ဝါ၊ တို့ကို။ သမာပဇ္ဇန္တဿ၊ ကောင်းစွာရောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝါ၊ ဝင်စားသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ သမယောပိ၊ ဈာန်သမာပတ်ဝင်စားသင့်ရာအခါသည် ၎င်း။ အသမယောပိ၊ ဈာန်သမာပတ် ဝင်စားသင့်ရာ မဟုတ်သောအခါသည် ၎င်း။ အတ္ထိ။ မဂ္ဂဝိမောက္ခေန၊ မဂ်ဟူသော ဝိမောက္ခဖြင့်။ ဝိမုစ္စနဿ၊ ကိလေသာတို့မှ လွတ်ခြင်း၏။ သမယော ဝါ၊ သည်၎င်း။ အသမယော ဝါ၊ သည်၎င်း။ နတ္ထိ။ ယဿ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဝါ၊ ၏။ သဒ္ဓါ၊ သည်။ ပလဝတိ၊ အားရှိ၏။ ဝိပဿနာ စ၊ ကိုလည်း။ အာရဒ္ဓါ၊ အပ်ပြီ။ တဿ၊ ၏။ ဝါ၊ သည်။ ဂစ္ဆန္တဿ၊ သွားစဉ်၎င်း။ တိဋ္ဌန္တဿ၊ ရပ်စဉ်၎င်း။ နိသီ-ဒန္တဿ၊ ထိုင်စဉ်၎င်း။ နိပဇ္ဇန္တဿ၊ လျောင်းစဉ်၎င်း။ ခါဒန္တဿ၊ ခဲစဉ်၎င်း။ ဘုဉ္ဇန္တဿ၊ စားစဉ်၎င်း။ မဂ္ဂဖလပဋိဝေဓော နာမ၊ မဂ်ဖိုလ်ကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းမည်သည်။နှ ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ ဤသို့ဆိုဖွယ်သည်။ နတ္ထိ။ ဣတိ၊ သို့။ မဂ္ဂဝိမောက္ခေန၊ ဖြင့်။ ဝိမုစ္စနဿ၊ ၏။ သမယော ဝါ၊ ထိုးထွင်း၍ သိရာ အခါသည်၎င်း။ အသမယော ဝါ၊ ထိုးထွင်း၍ မသိရာအခါသည်၎င်း။ နတ္ထိ။ (ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။) [ဤ၌ ဣတိ အကျေးကြံ။]

ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဟေဋ္ဌာ၊ ၌ (အောက်ဖြစ်သော သမယဝိမုတ္တ အသမယ ဝိမုတ္တပုဒ်၏ အနက်၌)။ ဂဟိတေ စ၊ ယူအပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကိုဋ္ဌင်း။ အဂ္ဂဟိ-တေ စ၊ မယူအပ်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့ကိုဋ္ဌင်း။ သံကစ္စိတ္ဝာ၊ ၍။ ဓမ္မရာဇာ၊ တရားမင်း ဘုရားသည်။ ပိဋ္ဌိဝန္ဓကံ၊ ပိဋ္ဌိဝန္ဓကဖြစ်သော (ပိဋ္ဌိဝန္ဓကပုဂ္ဂိုလ်အားလုံးကို သိမ်းယူနိုင်သော)။ ဣမံ တန္တိ၊ ဤပါဠိတော်သို့။ ဝါ၊ ကို။ အာရောပေသိ၊ ပြီ။ ဝါ၊ ပြီ။ သမာပတ္တိလာဘီ၊ သော။ ပုထုဇ္ဇနော၊ ကို။ ဣမာယပိ တန္တိယာ၊ ဖြင့်လည်း။ (ဘဂဝတာ) အဂ္ဂဟိတောဝ၊ သည်သာ။ ပန၊ ထိုသို့ပင် သမာပတ္တိလာဘီ ပုထုဇဉ်ကို ဤပါဠိတော်ဖြင့် ယူတော်မမူအပ်ပါသော်လည်း။

ဘဇာပိယမာနော၊ ကပ်ဝင်စေအပ်သော်။ သမာပတ္တိဝိကွမ္ဘိတာနံ၊ ဈာန်သမာပတ်ဖြင့် ခွါအပ်ကုန်ပြီးသော။ ကိလေသာနံ၊ တို့၏။ ဝါ၊တို့နှင့်။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဝါ၊ ဖြင့်။ သမယဝိမုတ္တာဘာဝံ၊ သမယဝိမုတ္တပုဂ္ဂိုလ်၏ အဖြစ်သို့။ ဘဇေယျ၊ ကပ်ရောက်ရာ၏။

၃။ ကုပ္ပဓမ္မာကုပ္ပဓမ္မနိဒ္ဒေသေသု၊ တို့၌။ (အတ္ထော ဝေံ ဝေဒိတဗ္ဗော။) ယဿ၊ အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝါ၊ သည်။ အဓိဂတော၊ သိအပ် ရအပ်ပြီးသော။ သမာပတ္တိဓမ္မော၊ ဈာန်သမာပတ်တရားသည်။ ကုပ္ပတိ၊ ပျက်စီးတတ်၏။ နဿတိ၊ ပျောက်ပျက်တတ်၏။ [“တကယ် ပျက်စီးသည်”ဟု မဆိုလို။ “ပျက်စီးတတ်သည်”ဟု ဆိုလိုသည်။ ထို့ကြောင့် သတ္တိအနက်ထင်ရှားအောင် “တတ်”ဟု ထည့်၍ ပေးရသည်။] သော၊ ထိုပျောက်ပျက်တတ်သော ဈာန်သမာပတ်တရားရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကုပ္ပဓမ္မော၊ ကုပ္ပဓမ္မမည်၏။ ရူပသဟဂတာနန္တိ၊ ကား။ ရူပနိမိတ္တသခ်ါတေန၊ ကသိုဏ်းရုပ်နိမိတ်ဟု ဆိုအပ်သော။ ရူပေန၊ ရုပ်နှင့်။ သဟဂတာနံ၊ တကွဖြစ်ကုန်သော။ (သမာပတ္တိနံ-၌ စပ်။) တေန၊ ထို ကသိုဏ်းရုပ်နှင့်။ သဒ္ဒိ၊ ကွ။ ပဝတ္တာနံ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ (တေန၊ ထို ကသိုဏ်းရုပ်နှင့်။) ဝိနာ၊ ကင်း၍။ နဝတ္တာနံ)၊ ဖြစ်သည် မဟုတ်ကုန်သော။ ရူပါရုမ္မဏာနံ၊ ကသိုဏ်းရုပ် ဟူသော အာရုံရှိကုန်သော။ စတုန္နံ၊ ကုန်သော။ ရူပါဝစရဇ္ဈာနာနံ၊ ရူပါဝစရဈာန်ဖြစ်ကုန်သော။ (သမာပတ္တိနံ ဝါ-၌ စပ်။) ဣဟ အတ္ထော၊ နုတ်။

အရူပသဟဂတာနန္တိ၊ ကား။ ရူပတော ၁၊ ကသိုဏ်းရုပ်မှ။ အညံ၊ တပါးသော ကောင်းကင်ပညတ် အစရှိသော အာရုံသည်။ [အရူပ-၌ စပ်။]

၁။ ရူပတော အညံ နု ရူပံ။ ။အရူပသဟဂတာနံ ၌ အရူပံ ကို “နု+ရူပံ”ဟု ဝစနတ္ထ ပြုရသော်လည်း အ-သဒ္ဒါသည် ပဋိ-သေဓ အနက်မျှကို မဟော။ အည-အနက် အပို အလွန် ပါသော ပဋိသေဓ-အနက်ဟော တည်း။ ထို့ကြောင့် “ရူပတော အညံ”ဟု အဓိပ္ပါယ်တွင်ကို ပြသည်။ ဝစနတ္ထမှာ “နု+ရူပံ”ပင်တည်း။ ဤသို့ အည အနက် မယူပဲ “နု+ရူပံ-ရူပ် မဟုတ်”ဟု ပဋိသေဓ သာမည အနက်ကို ယူလိုက်လျှင် နာမ်ခန္ဓာလေးပါး နိဗ္ဗာန်တရားတို့ကို အရကောက်ရလိမ့်မည်။ ဤနေရာ၌ကား ကသိုဏ်းရုပ် အာရုံမှ တမျိုးတခြားသော ကောင်းကင်ပညတ် စသော အာရုံကို အရကောက်ရမည်ဖြစ်သောကြောင့် “အ”အတွက် အည အနက်,အပို အလွန် ပါသော ပဋိသေဓ-အနက်ကို ယူရသည်။

အနုဋ္ဌီကာ။ ။ရူပတော အညံ နု ရူပန္တိ တတ္ထ ရူပပဋိဘာဂံ (ကသိုဏ်းရုပ်နှင့် အသားတူ ပဋိဘာဂ နိမိတ်ဖြစ်သော) ကသိဏရူပါဒိ (ကို) ရူပသဒ္ဒေန ဂဟိတန္တိ တဒည် (ထို ကသိုဏ်းရုပ် အစရှိသည်မှ တပါးသော) ပဌမ တတိယာရူပဝိသယမတ္တံ အရူပက္ခန္ဓနိဗ္ဗာနဝိနိမုတ္တံ (နာမ်ခန္ဓာလေးပါး နိဗ္ဗာန်တရားမှ လွတ်သော ပဌမာရုပ္ပအာရုံ တတိယာရုပ္ပအာရုံမျှကို) အရူပသဒ္ဒေန ဂဟိတံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

ရှိပ်၊ ကသိုဏ်းရုပ်သည်။ နု၊ မဟုတ်။ ဣတိ၊ ဤ ဝစနတ္ထကြောင့်။ အရှိပ်၊ အရှိပ မည်၏။ အရှိပေန၊ ကသိုဏ်းရုပ်မှ တပါးသော ကောင်းကင်ပညတ်. အစရှိသော အာရုံနှင့်။ သဟဂတာနံ၊ ကုန်သော။ (သမာပတ္တိနံ ၀၊-၌ စပ်။) တေန၊ ထို ကသိုဏ်းရုပ်မှ တပါးသော ကောင်းကင်ပညတ် အစရှိသော အာရုံနှင့်။ သဒ္ဒိ၊ ကဋ။ ပ ၀ တ္တာနံ၊ ကုန်သော။ (တေန၊ နှင့်။) ဝိနာ၊ ၍။ နု (ပ ၀ တ္တာနံ)၊ မဖြစ်ကုန်သော။ အရှိပါရမ္မဏာနံ၊ ကသိုဏ်းရုပ်မှ တပါးသော ကောင်းကင်ပညတ် အစရှိသော အာရုံရှိကုန်သော။ စတုန္နံ၊ ကုန်သော။ အရှိပါ ၀ စရဏ္ဍာနာနံ၊ အရှိပါ ၀ စရဏျာန် ဖြစ်ကုန်သော။ (သမာပတ္တိနံ ၀၊-၌ စပ်။) ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။

နု နိကာမလာဘီတိ၊ ကား။ ပဋ္ဌာ၊ ကုန်သော။ အာကာရေဟိ၊ အာ ၀ ဋ္ဌန ၀ သီဘော် အစရှိသော အခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ အာစိဏ္ဏ ၀ သိတာယ၊ လေ့လာအပ်ပြီးသော စွမ်းရည်သတ္တိ ရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ (အလဒ္ဓတ္တာ-၌ စပ်။) ဣစ္ဆိတာကာရေန၊ အလိုရှိအပ်တိုင်းသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ အလဒ္ဓတ္တာ၊ မရအပ် ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ နိကာမလာဘီ၊ အလိုရှိတိုင်း ရခြင်း ရှိသူသည်။ နု (ဟောတိ)၊ မဟုတ်။ အပ္ပဂုဏသမာပတ္တိကော၊ အ ၀ ါး ၀ စ္စာ မလေ့လာ အပ်သော သမာပတ် ရှိသူသည်။ (ဟောတိ။) ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ နု အကိစ္ဆလာဘီတိ၊ ကား။ ကိစ္ဆလာဘီ၊ ငြိုငြင်သဖြင့် ရခြင်း ရှိသူသည်။ [“နု + အ”ဟု ပဋ္ဌိသေ၀ ၂-ချက် ရှိသောကြောင့် ကိစ္ဆလာဘီဟု ပကတိ အနက်ကို ဖွင့်သည်။] ဟိ၊ ခဲ့။ [ဝိတ္ထာရ ၀ ါကျဖြစ်သောကြောင့် “ယော ဟိ” ဟု ရှိလျှင် ကောင်း၏။ မရှိခြင်းကြောင့် ထည့်ပါ။] ယော၊ အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အာဂမနမှိ၊ စျာန်သမာပတ်၏ ဖြစ်ပေါ်လာကြောင်း ကမ္မဋ္ဌာန်း အားထုတ်ရာအခါ၌။ [ရှေးနိဿယ ၀ ယ် “အစစ္ဓာ၌” ဟု ပေး၏။] ကိလေသေ၊ တို့ကို။ ဝိက္ခမ္ဘေန္တော၊ ခွါရသည်။ (ဟုတ္တာ၊ ၍ ၎င်း။) ဥပစာရံ၊ ဥပစာရသို့။ ပါပေန္တော၊ ရောက်စေရသည်။ (ဟုတ္တာ၊ ၎င်း။) အပ္ပနံ၊ အပ္ပနာသို့။ ပါပေန္တော၊ သည်။ (ဟုတ္တာ၊ ၎င်း။) စိတ္တမဏ္ဍုသံ၊ စိတ်၏ ပူတာတံသင်းသဖယ် ဖြစ်သော သမာဓိကို။ လဘန္တော၊ ရသည်။ (ဟုတ္တာ၊ ၎င်း။) ဒုက္ခေန၊ ဆင်းရဲသဖြင့်။ ကိစ္ဆေန၊ ငြိုငြင်သဖြင့်။ သသခ်ါရေန၊ စီမံပြုလုပ်ရခြင်းနှင့် တကွဖြစ်သော အကြောင်းအပေါင်းဖြင့်။ သပ္ပယောဂေန၊ ပယောဂနှင့်တကွ ဖြစ်သော အကြောင်းအပေါင်းဖြင့်။ ကိလမန္တော၊ ပင်ပန်းလျက်။ တံ သမ္ပဒံ၊ ထို စျာန်သမာပတ်၏ ပြည့်စုံခြင်းသို့။ ပါပုဏိတုံ၊ ၎ါ။ သက္ကောတိ၊ စွမ်းနိုင်၏။ သော၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အကိစ္ဆလာဘီ နာမ၊ မပင်ပန်းသဖြင့် ရခြင်း ရှိသူ မည်သည်။ နု(ဟောတိ)၊ မဟုတ်။ နု အကသိရလာဘီတိ၊ ကား။ အ ၀ ပုလလာဘီ၊ ပြန့်ပြန့်ပြောပြော ရခြင်း မရှိ သူသည်။ (ဟောတိ။) သမာပတ္တိ ံ၊ သို့။ အပ္ပေတ္တာ၊

ရောက်၍။ အဒ္ဓါနံ၊ ရှည်သော ကာလကို။ ဖရိတုံ၊ ဖြန့်ခြင်းငှါ။ နှ သင်္ကောတိ၊ မစ္စမ်းနိုင်။ ကော် (စိတ္တဝါရံ)၊ စိတ်တကြိမ်ကို သော်၎င်း။ ဒွေ စိတ္တဝါရေ၊ စိတ်နှစ်ကြိမ်တို့ကို သော်၎င်း။ ဝတ္တေတွာ၊ ဖြစ်စေ၍။ သဟသာဝ၊ အဆောတလျင် သာလျှင်။ ဝုဋ္ဌာတိ၊ ထရှေ။ ဣတိ အတ္ထော၊ နှက်။

ယတ္ထိစ္ဆကန္တိ၊ ကား။ ယသ္မိं ဩကာသေ၊ အကြင် အရပ်၌။ သမာပတ္တိံ၊ သို့။ အပ္ပေတွာ၊ ၍။ နိသီဒိတုံ၊ ထိုင်ခြင်းငှါ။ ဣစ္ဆတိ၊ ၏။ ယဒိစ္ဆကန္တိ၊ ကား။ ကသိဏဇ္ဈာနံ ဝါ၊ ကသိုဏ်းဟူသော အာရုံရှိသော စျာန်သော်၎င်း။ (ဣတိ-၌ ၈ပ်။) အာနာပါနဇ္ဈာနံ ဝါ၊ အာနာပါန ဟူသော အာရုံ ရှိသော စျာန်သော်၎င်း။ ဗြဟ္မဝိဟာရဇ္ဈာနံ ဝါ၊ ဗြဟ္မဝိဟာရ စျာန်သော်၎င်း။ အသုဘဇ္ဈာနံ ဝါ၊ အသုဘ ဟူသော အာရုံ ရှိသော စျာန်သော်၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ယံယံ သမာပတ္တိံ၊ သို့။ အပ္ပေတွာ၊ ၍။ နိသီဒိတုံ၊ ငှါ။ ဣစ္ဆတိ၊ ၏။ ယာဝတိစ္ဆကန္တိ၊ ကား။ အဒ္ဓါနံ ပရိစ္ဆေဒေန၊ ကာလကို ပိုင်းခြားခြင်း အားဖြင့်၊ ယတ္တကံ၊အကြင်မျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော။ ကာလံ၊ ကို။ ဣစ္ဆတိ၊၏။ ဣဒံ၊ သည်။ ဝါ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ သည်။ ဝါ၊ သည်။ ဟောတိ။ (ကိုဝုတ္တံ ဟောတိ။) ယတ္ထ ယတ္ထ၊ အကြင် အကြင် အရပ်၌။ ယံ ယံ သမာပတ္တိံ၊ သို့။ ဝါ၊ ကို။ ယတ္တကံ၊ သော။ အဒ္ဓါနံ၊ ကာလ၌။ ဝါ၊ ကာလပတ်လုံး။ သမာပဇ္ဇိတုမိ၊ ငှါငင်း။ ဝုဋ္ဌာတုမိ၊ ထခြင်းငှါငင်း။ နှ သင်္ကောတိ၊ နိုင်။ တတ္ထ တတ္ထ၊ ထိုထို အရပ်၌။ တံ တံ သမာပတ္တိံ၊ သို့။ ဝါ၊ ကို။ တတ္တကံ၊ သော။ အဒ္ဓါနံ၊ ၌။ ဝါ၊ ပတ်လုံး။ သမာပဇ္ဇိတုမိ၊ ငှါငင်း။ ဝုဋ္ဌာတုမိ၊ ငှါငင်း။ နှ သင်္ကောတိ၊ နိုင်။ စန္ဒံ ဝါ၊ လကိုသော်၎င်း။ သူရိယံ ဝါ၊ နေကိုသော်၎င်း။ ဥလ္လောကေတွာ၊ မော်ကြည့်၍။ ဣမသ္မိं စန္ဒေ၊ သည်။ တ္ထောကံ၊ သော။ ဌာနံ၊ အရပ်သို့။ ဂတေ၊ ရောက်လသော်။ ဝုဋ္ဌဟိဿာမိ၊ ထအုံ့။ ဣတိ ဝါ၊ ဤသို့သော်၎င်း။ (ဣမသ္မိံ) သူရိယေ၊ သည်။ (တ္ထောကံ၊ သော။ ဌာနံ၊ သို့။ ဂတေ၊ သော်။ ဝုဋ္ဌဟိဿာမိ၊ အုံ့။) ဣတိ ဝါ၊ သော်၎င်း။ ပရိစ္ဆိန္နိတ္တာ၊ ပိုင်းဖြတ်၍။ စိုးနံ၊ သို့။ ဝါ၊ ကို။ သမာပန္နော၊ ကောင်းစွာ ရောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဝါ၊ ဝင်စားသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ယထာပရိစ္ဆေဒေန၊ အကြင် အကြင် အပိုင်း အခြား အားဖြင့်။ ဝုဋ္ဌာတုံ၊ ငှါ။ နှ သင်္ကောတိ၊ နိုင်။ အန္တရာဝ၊ အပိုင်း အခြား၏ အတွင်း၌ပင်။ ဝုဋ္ဌာတိ၊ ထရှေ။ (ကသ္မာ၊ နည်း။) သမာပတ္တိယာ၊ ၏၊ ဝါ၊ ကို။ အပ္ပဂုဏတာယ၊ အဝါးဝစွာ မလေ့လာ အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဣတိ (ဝုတ္တံ ဟောတိ)။

ပမာဒမာဂမ္မာတိ၊ ကား။ ပမာဒံ၊ မေ့လျော့ခြင်းကို။ ဝါ၊ သို့။ ပဋိစ္စ၊ ရှေးရှုရောက်၍။ ဝါ၊ စွဲ၍။ (ကုပ္ပေယျုံ-၌ ၈ပ်။) အယံ ဝုစ္စတိတိ၊ ကား။

ဝေဝိဒေါ၊ ·ဤသို့ သဘော ရှိသော။ အယံ ပုဂ္ဂလော၊ ကို။ ကုပ္ပဓမ္မောတိ၊ ကုပ္ပဓမ္မ ဟူ၍။ (ပျက်စီးတတ်သော စျာန်သမာပတ် တရားရှိသော ပုဂ္ဂိုလ် ဟူ၍။) ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ပန၊ ဆက်။ ဣဒံ၊ ဤ ကုပ္ပဓမ္မ ဟူသော အမည်သည်။ အဋ္ဌသမာပတ္တိလာဘိနော၊ သော။ ပုထုဇနာ‌ဿ၊ ပုထုဇဉ်ရင်း။ သောတာ-ပန္နဿ၊ ရင်း။ သကဒါဂါမိနော၊ ရင်း။ ဣတိ၊ သို့။ တိဏ္ဏံ၊ ကုန်သော။ ပုဂ္ဂလာနံ၊ တို့၏။ နာမံ၊ တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ ဧတေသံ၊ ဤ သုံးယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ဝါ၊ တို့၏။ သမာဓိပါရိဗန္ဓကာ၊ - သမာဓိကို ထက်ဝန်းကျင် နှောင်ဖွဲ့တတ် ကုန်သော (သမာဓိ ကို တားမြစ်တတ် ကုန်သော)။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်ရင်း။ ဝါ၊ တို့ကိုရင်း။ ဝိပဿနာ‌ပါရိဗန္ဓကာ၊ ဝိပဿနာကို ထက်ဝန်းကျင် နှောင်ဖွဲ့တတ် ကုန်သော (ဝိပဿနာကို တားမြစ်တတ် ကုန်သော)။ ဓမ္မာ စ၊ တို့သည်ရင်း။ ဝါ၊ တို့ကိုရင်း။ သုဝိဂ္ဂဟိတာ၊ ကောင်းစွာ ခွဲခြားပ်ကုန်သည်။ နု (ဟောန္တိ)၊ မဖြစ်ကုန်။ သုဝိဘာဝိတာ၊ ကောင်းစွာ လှုပ်ခါ ချခြားပ် ကုန်သည်။ နု (ဟောန္တိ)။ တေန၊ ကြောင့် (ထိုသို့ အဋ္ဌသမာပတ္တိလာဘီဖြစ်သော သုံးယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏သမာဓိပါရိဗန္ဓက ဝိပဿနာ‌ပါရိဗန္ဓက တရားတို့၏ ကောင်းစွာ မခွဲခြားပ် ကုန်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်)။ တေသံ၊ ထို အဋ္ဌသမာပတ္တိလာဘီ ဖြစ်သော သုံးယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ သမာပတ္တိ၊ သည်။ နုဿတိ၊ ပျောက်ပျက်တတ်၏။ 'ပရိဟာ-ယတိ၊ ဆုတ်ယုတ်တတ်၏။ သာစ၊ ထို သမာပတ်၏ ပျောက်ပျက်ခြင်းသည် လည်း။ [ရှေးနိဿယ၌ "သာ၊ ထို သမာပတ်သည်"ဟု ပေး၏။] သီလ-ဘေဒေန၊ သီလ၏ ပျက်စီးခြင်းကြောင့်။ နေဝ (ဟောတိ)၊ ဖြစ်သည် မဟုတ်။ အာပတ္တိဝိတိက္ကမေန၊ အာပတ်ကို ကျူးလွန်ခြင်းကြောင့်။ နု (ဟောတိ)၊ ဖြစ်သည် မဟုတ်။ ပန၊ အဟုတ်ကား။ ဧသ (ဧသော)၊ ဤ သမာပတ် တရားသည်။ နာဂရိကစောက္ခဓမ္မော[1]၊ မြို့ကြီးသူ, မြို့ကြီးသားတို့၏ သန့်ရှင်း

---

[1] နာဂရိကစောက္ခဓမ္မော။ ။စောက္ခ- သဒ္ဒါသည် သန့်ရှင်း စင်ကြယ်ခြင်း အနက်ကို ဟောတ်။ "အစောက္ခံ စောက္ခသင်္ခါတံ၊ အသုစိ သုစိသမ္မတ"စသော ပါဠိတော်ကို ကြည့်ပါ။ နာဂရိကာနံ + စောက္ခဓမ္မော၊ မြို့ကြီးသူ မြို့ကြီးသားတို့၏ သန့်ရှင်း စင်ကြယ်သော သဘောသည် အနည်းငယ်သော အကြောင်းကြောင့် ပျက်တတ်သကဲ့သို့ ထို့အတူ မွန်မြတ်သော ဤ သမာပတ် တရားသဘောသည်လည်းအနည်းငယ်သော အကြောင်းကြောင့်ပျက်စီးတတ်၏-ဟူလို။ ထို့ကြောင့် "အပ္ပမတ္တကေနပိ ကိစ္စကရဏီယေန ဝါ ဝတ္တတေဒမတ္တကေန ဝါ နဿတိ"ဟု မိန့်သည်။

ဋီကာ‌ပါဠိ။ ။"နာဂရိကစောက္ခဓမ္မော"ဟု ရှေးမူဟောင်းရှိ၏။ ပြင်ထားအပ်သော စာအုပ်များ၌ "နု ဂရုကမောက္ခဓမ္မော"ဟု ရှိ၏။ ဤ ပြင်ထားအပ်သော ပါဠိသည် "နု"ဟူသော ပဋိသေဓတပုဒ်, "ဂရုကမောက္ခဓမ္မော"

သော သဘောတရားနှင့်တူသည်။ (ဟုတ္တာ၊ ၍။) အပ္ပမတ္တကေနပါ၊ အနည်းငယ်သော အတိုင်းအရှည် ရှိသည်လည်း ဖြစ်သော။ ဝါ၊ အနည်းငယ်မျှလည်း ဖြစ်သော။ ကိစ္စကရဏီယေန ဝါ၊ ပြုဖွယ်ကိစ္စကြောင့်သော်၎င်း။ ဝတ္တဘောဒ-မတ္တကေန ဝါ၊ ဝတ်ပျက်ခြင်းမျှကြောင့်သော်၎င်း။ နဿတိ၊ ပျောက်ပျက်တတ်၏။

တတြ၊ ထို ဝတ်ပျက်ခြင်းမျှကြောင့် သမာပတ် ပျောက်ပျက်တတ်ရာ၌။ ဣဒံ၊ ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့ကား။ ဝတ္ထု၊ ဝတ္ထုတည်း။ ကိရ၊ ခဲ့၏။ ဧကော၊ တပါးသော။ ထေရော၊ သည်။ သမာပတ္တိ၊ ကို။ ဝဋ္ဋဠေတိ၊ သုံးစွဲ၏။ တသ္မိံ၊ ထို တောရ်သည်။ ပိဏ္ဍာယ၊ ဆွမ်းအလို့ငှါ။ ဂါမံ၊ ရွာသို့။ ပဝိဋ္ဌေ၊ ဝင်လသော်။ ဒါရကာ၊ တို့သည်။ ပရိဝေဏေ၊ ပရိဝုဏ်အတွင်း၌။ ဝါ၊ ကျောင်းဝင်းအတွင်း၌။ ကီဠိတ္တာ၊ ကစားပြီး၍။ ပက္ကမိ၊ သူ၊ ဖဲသွားကြကုန်ပြီ။ ထေရော၊ သည်။ အာဂန္တွာ၊ ပြန်လာ၍။ ပရိဝေဏံ၊ ကို။ သမ္မဇ္ဇိတမ္ပိ၊ တံမြက်လှည်းထိုက်၏။ ဣတိ၊ သို့။ စိန္တေတ္တာ၊ ကြံပြီး၍ (ကြံရုံသာကြံ၍)။ အသမ္မဇ္ဇိတ္တာ၊ တံမြက်မလှည်းမူ၍။ ဝိဟာရံ၊ သို့။ ပဝိသိတ္တာ၊ ၍။ သမာ-ပတ္တိ၊ ကို။ ဝါ၊ သို့။ အပ္ပေဿာမိ၊ ရောက်အံ့။ ဝါ၊ ဝင်စားအံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ ကြံ၍။ နိသီဒိ၊ ထိုင်လိုက်ပြီ။ သော၊ ထို ထေရ်သည်။ အပ္ပေတုံ၊ သမာပတ်သို့ ရောက်စေခြင်းငှါ။ ဝါ၊ သမာပတ် ဝင်စားခြင်းငှါ။ အသက္ကောန္တော၊ မစွမ်းနိုင်သည်။ (ဟုတ္တာ၊ ၍။) အာဝရဏံ၊ သမာပတ်ကို တားမြစ်တတ်သော ဘေးရန်သည်။ ကိ၊ နုခေါ၊ အဘယ်နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ သိလံ၊ ကို။ အာဝဇ္ဇန္တော၊ ဆင်ခြင်လသော်။ အပ္ပမတ္တကမ္ပိ၊ သော။ ဝါ၊ သော။ ဝီတိက္ကမံ၊ ကျူးလွန်ခြင်းကို။ အဒိသ္မာ၊ မမြင်မူ၍။ ဝတ္ထာဘောဒေါ၊ ဝတ်ပျက်ခြင်းသည်။ အတ္ထိနုခေါ၊ ရှိလေသလော။ ဣတိ၊ ဤသို့ ကြံပြီး၍။ ဩလောကေန္တော၊ ကြည့်လသော်။ ပရိဝေဏဿ၊ ၏။ ဝါ၊ ကို။ အသမ္မဇ္ဇ-ဘာဝံ၊ တံမြက် မလှည်း အပ်သည်၏ အဖြစ်ကို။ ဥ တ္တာ၊ သိ၍။ သမ္မဇ္ဇိတ္တာ၊ တံမြက်လှည်းပြီး၍။ ပဝိသိတ္တာ၊ ကျောင်းတွင်းသို့ ဝင်ပြီး၍။ နိသိဒန္တော၊ ထိုင်လသော်။ သမာပတ္တိ၊ သို့။ ဝါ၊ ကို။ အပ္ပေန္တောဝ၊ ရောက်လျက်သာ။

တပုဒ် ဤ ၂-ပုဒ်နောင် "ပနေသ"ဟု ရှိခြင်းကြောင့် စာသွားထုံးစံမကျပါ၊ စာသွားထုံးစံမှာ "နု ပနေသ"ဟု ဆက်၍ နေရ၏။ "ဂရုကမောက္ခမ္မော" ဟူသော ပါဠိအသုံးလည်း ပိဋကတ်၌ ရှိတတ်သော ပါဠိမဟုတ်။ "ဂရုကမ္မ မောက္ခမ္မ"ဟုသာ သုံးစွဲရိုးဖြစ်ပါသည်။ ထို့ပြင် တတြိုဒ်ဝတ္ထုနှင့် နု နဿတိ နှင့် လျော်အောင် သမာပတ် မပျက်ပုံကို မပြု။ "သော အပ္ပေတုံ အသက္ကောန္တော (ပေ) ဝတ္ထာဘောဒေါ နုခေါ အတ္ထိ"ဟု သမာပတ်ပျက်ပုံကိုသာ ပြပါသည်။ ထို့ကြောင့် ပဌမ နု-နှင့်တွဲ၍ နဿတိ ဟု အနက် ပေးရခြင်းလည်း နောက်ဝတ္ထုနှင့် မလျော်ပါ။ သို့ဖြစ်၍ ရှေးမူဟောင်းပါဠိသာ ကောင်းသည်ဟု မှတ်ပါ။

ဝါ၊ ဝင်စားလျက်သာ။ နိသီဒိ၊ ထိုင်ပြီ။ [ထိုင်မည်ဟု လုပ်လျှင်ပင် သမာပတ် ဝင်စားရ၍ ထိုင်မိလျက်သာ ဖြစ်သွား၏–ဟူလို။]

၄။ အကုပ္ပဓမ္မနိဒ္ဒေသော၊ ကို။ ဝုတ္တာပဋိပက္ခဝသေနေဝ၊ ကုပ္ပဓမ္မနိဒ္ဒေသဉ္စ ယောတော် မူအပ်သော ပုဒ်အပေါင်း၏ ဆန့်ကျင်ဘက်၏ အစွမ်းဖြင့် သာ လျှင်။ ဝေဒိတမ္ဘော၊ ၏။ ပန၊ အထူးကား။ အကုပ္ပဓမ္မောတိ ဣဒံ၊ ဟူသော ဤ အမည်သည်။ အဋ္ဌသမာပတ္တိလာဘိနော၊ သော။ အနာဂါမိဿ စေဝ၊ ရဟတ်း။ ခီဏာသဝဿ စ၊ ရဟတ်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒ္ဒိန္ဒုံ၊ ကုန်သော။ ပုဂ္ဂလာနုံ၊ တို့၏။ နာမံ၊ တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ တေသံ၊ ထို အဋ္ဌသမာပတ္တိလာဘီ ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ် ၂-ပါးတို့သည်။ ဝါ၊ တို့၏။ သမာဓိပါရိဗန္ဓကာ၊ ကုန်သော။ (မြော၊ တို့သည်ရဟတ်း။ ဝါ၊ တို့ကိုရဟတ်း။) ဝိပဿနာပါရိဗန္ဓကာ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာ စ၊ တို့သည်ရဟတ်း။ ဝါ၊ တို့ကိုရဟတ်း။ သုဝိကွမ္ဘိတာ၊ ကုန်သည်။ သုဝိကွာ-လိတာ၊ ကုန်သည်။ (ဟောန္တိ။) တေန၊ ကြောင့် (ထိုသို့ အဋ္ဌသမာပတ္တိ-လာဘီ ဖြစ်သော အနာဂါမ် ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ သမာဓိပါရိဗန္ဓက ဝိပဿနာပါရိဗန္ဓက တရားတို့၏ ကောင်းစွာ ခွါအပ်ကုန်ပြီ၏ အဖြစ်ကြောင့်)။ တေသံ၊ ထို အဋ္ဌသမာပတ္တိလာဘီဖြစ်သော အနာဂါမ်ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ဝါ၊ တို့သည်။ ဘဿသင်္ကိတာရာမာဒိကိစ္စေန ဝါ၊ စကားပြောမှုဟု မြွေလျော်ခြင်းကိစ္စ, အပေါင်းအဖော်နှင့် ရောနှောမှုဝယ် မြွေလျော်ခြင်းကိစ္စ အစ ရှိသော ကိစ္စဖြင့် သော်၎င်း။ အညေန၊ တပါးသော။ ယေန ကေနစိ၊ အမှတ်မရှိ တစုံတခုသော။ အတ္တနော၊ မိမိအား။ အနုရူပေန၊ လျောက်ပတ် သော (ဖြစ်ခွင့်ရှိသော)။ ပမာဒေန ဝါ၊ သမာပတ်ဝင်စားခြင်းဟု မြွေလျော့ ခြင်းဖြင့် သော်၎င်း။ ဝိတိနာမေန္တာနမ္ပိ၊ အချိန်ကို လွန်စေ ကုန်စဉ် သော် လည်း။ ဝါ၊ လွန်စေ ကုန်သည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ (တေသံ၊ တို့၏။) သမာပတ္တိ၊ သည်။ နိ ကုပ္ပတိ၊ မပျက်တတ်။ နိ နဿတိ၊ မပျောက်တတ်။ ပန၊ ကား။ သုက္ခဝိပဿကာ၊ ကုန်သော။ သောတာပန္နသကဒါဂါမိ-အနာဂါမိခီဏာသဝါ၊ တို့ကို။ ဣမသ္မိံ ဒုကေ၊ ဤ ကုပ္ပဓမ္မ, အကုပ္ပဓမ္မဒုက်ဉ်။ နိ လဗ္ဘန္တိ၊ အပ်ကုန်။ ဒုကမုတ္တကပုဂ္ဂလာ နာမ၊ ဒုက်မှ အလွတ် ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ မည်သည်။ ဟောန္တိ။ တသ္မာ၊ ကြောင့် (ထိုသို့ သုက္ခဝိပဿက သောတာပန် အစရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဒုကမုတ္တက ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အဖြစ် ကြောင့်)။ သတ္ထာ၊ သည်။ အတ္တနော၊ ၏။ ဗုဒ္ဓသုဗုဒ္ဓတာယ၊ ကြောင့်။ ဟေဋ္ဌာ၊ ၌။ ဂဟိတေ စ၊ တို့ကိုရဟတ်း။ အဂ္ဂဟိတေ စ၊ တို့ကိုရဟတ်း။ သံကစ္စိတ္တာ၊ ၍။ ဣမသ္မိမ္ပိ ဒုကေ၊ ၌လည်း။ ပိဋ္ဌိဝဋ္ဋကေဟိ၊ တို့နှင့်။ သဒ္ဒိ၊ ကဒ္ဒ။ တန္တိ၊ သို့။ ဝါ၊ ကို။ အာရောပေန္တော၊ ကြောင့်။ ဝါ၊ ကြောင့်။ သဗ္ဗေပိ အရိယပုဂ္ဂလာတိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ။ ဟိ၊ မှန်။ အဋ္ဌန်း၊ ကုန်သော။

သမာပတ္တိနှုံ၊ တို့၏။ ကုပ္ပနုံ၊ ပျက်ခြင်းသည်။ နဿနုံ၊ ပျောက်ခြင်းသည်။ ဘဝေယျ၊ ဖြစ်ရာသေး၏။ ပန၊ ကား။ သကိုံ၊ တကြိမ်။ ပဋိဝိဒ္ဓသ၊ ထိုးထွင်း၍ သိအပ်ပြီးအပ်သော။ လောကုတ္တရဓမ္မဿ၊ လောကုတ္တရာတရား၏။ ကုပ္ပနုံ (နာမ)၊ ပျက်ခြင်း မည်သည်။ နဿနုံ နာမ၊ ပျောက်ခြင်း မည်သည်။ နတ္ထိ။ တံ၊ ထို မပျောက်ပျက်ခြင်းကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ တေ၊ ဤ သဗ္ဗေပိ အရိယ-ပုဂ္ဂလာ အစရှိသော စကားရပ်ကို။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ အပ်ပြီ။

၅။ ပရိဟာနဓမ္မာ ပရိဟာနဓမ္မနိဒ္ဒေသာပိ၊ တို့ကိုလည်း။ ကုပ္ပမ္မော ကုပ္ပ-ဓမ္မနိဒ္ဒေသဝသေနေဝ၊ ကုပ္ပဓမ္မ အကုပ္ပဓမ္မ နိဒ္ဒေသနှင့် စပ်သဖြင့် သာလျှင်။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ဟိ၊ မှန်။ ကေဝလံ၊ ပရိယာယဒေသနာမဖက် သက်သက်။ ဣဓ၊ ဤ ပရိဟာနဓမ္မ အပရိဟာနဓမ္မ နိဒ္ဒေသတို့၌။ ပုဂ္ဂလဿ၊ ၏။ ပမာဒံ၊ မေ့လျော့ခြင်းကို။ ဝါ၊ သို့။ ပဋ္ဌစ္စ၊ ရှေးရှုရောက်၍။ ဝါ၊ စွဲ၍။ ဓမ္မာနုံ၊ စျာန်သမာပတ်တရားတို့၏။ ပရိဟာနမ္ပိ၊ ယုတ်လျော့ခြင်းကို ၎င်း။ အပရိဟာနမ္ပိ၊ မယုတ်လျော့ခြင်းကိုရင်း။ ဂဟိတံ၊ ယူတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဣဒံ ပရိယာယဒေသနာမတ္တမေဝ၊ ဤပရိယာယ်ဒေသနာမျှ၏ အဖြစ်သည်သာ။ နာနုံ၊ ထူး၏။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသောပုဒ်တို့၌။ သေသံ၊ ကြွင်းသော အစီအရင်ကို။ တာဒိသမေဝ၊ ထို ကုပ္ပဓမ္မ အကုပ္ပဓမ္မ နိဒ္ဒေသ တို့၌ကဲ့သို့ ရှုအပ်သည်သာ။

၇။ စေတနာဘဗ္ဗနိဒ္ဒေသေ၊ ၌။ (အတ္ထော ၉၀ ဝေဒိတဗ္ဗော။) စေတနာဘဗ္ဗောတိ [1]၊ ကား။ စေတနာယ [2]၊ သမာပတ်ကိုဖြစ်စေကြောင်း

၁။ စေတနာဘဗ္ဗော။ ။"စေတနာယ အပရိဟာနိ" အာပဇ္ဇိတုံ ဘဗ္ဗော" ဟူသော အဋ္ဌကထာအဖွင့်သည် သဒ္ဒတ္ထမဟုတ်သေး။ ဒုဗိပ္ပါယ်ပေါ်အောင် ဖွင့်ခြင်းသာတည်း။ စေတနာဟူသည်လည်း သမာပတ်ကို ဝင်စားကြောင်း, အဖန်ဖန် စေ့ဆော်ကြိုးကုတ် အားထုတ်ကြောင်း စေတနာတည်း။ ထို စေတနာမျိုးရှိမှသာ သမာပတ်မှ မယုတ်လျော့။ ထိုသို့ မယုတ်လျော့သောပုဂ္ဂိုလ်ကို "စေတနာဘဗ္ဗပုဂ္ဂိုလ်"ဟု ခေါ်သည်။ ထို့ကြောင့် ပါဠိတော်၌ "သစေ အနုသဗ္ဗေ-တေတိ၊ နု ပရိဟာယတိ တာဟိ သမာပတ္တိဟိ"ဟု မိန့်တော်မူသည်။ သဒ္ဒတ္ထအားဖြင့် ကား "ဘဗ္ဗာ စေတနာ ယဿာတိ စေတနာဘဗ္ဗော"ဟု ပြုပါ။ ယဿ၊ အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဘဗ္ဗာ၊ သမာပတ်တို့အား ထိုက်တန်သော။ စေတနာ၊ သမာပတ်ကိုဖြစ်စေ ကြောင်း, သမာပတ်ကို ဝင်စားကြောင်း စေတနာသည်။ အတ္ထိ။ သော ဣတိ စေတနာဘဗ္ဗော။

၂။ စေတနာယ ဘာပရိဟာနိ"။ ။ပဌမဈာန်သမာပတ်ကို ရပြီးနောက် ထပ်ကာ ထပ်ကာ မဝင်စားလျှင် ထို ပဌမဈာန်သည် ယုတ်လျော့သွားတတ်၏။ ထပ်ကာ ထပ်ကာ ဝင်စားသောအခါ ထိုသမာပတ်သည် မယုတ်လျော့။ ထို့ကြောင့် သမာပတ်၏ မယုတ်လျော့ကြောင်း ဟူသည် ထိုသမာပတ်ကို

စေ့ဆော်ကြိုးကုတ် အားထုတ်ကြောင်း စေတနာကြောင့်။ [ရှေးနိုဿယ၌ "ဖြင့်"ဟု ပေး၏။] အပရိဟာနိ၊ မယုတ်လျော့သော သမာပတ်ကို။ ဝါ၊ သို့။ အာပဇ္ဇိတုံ၊ ရောက်ခြင်းငှါ။ ဝါ၊ ဝင်စားခြင်းငှါ။ ဘဗ္ဗော၊ ထိုက်သော။ (ကတမောစ ပုဂ္ဂလော-၌ စပ်။) သစေ အနုသဠေ့တေတိတိ၊ ကား။ သစေ အာပဇ္ဇတိ၊ အကယ်၍ သမာပတ်သို့ ရောက်အုံ့။ ဝါ၊ အကယ်၍ သမာပတ်ကို ဝင်စားအုံ့။ (ဧဝံ သတိ နု ပရိဟာယတိ-၌ စပ်။) ဟိ၊ မှန်။ သမာပတ္တိ၊ ကို။ ဝါ၊ သို့။ သမာပဇ္ဇန္တော၊ကောင်းစွာရောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဝါ၊ ဝင်စားသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အနုသဠေ့တေတိ နာမ၊ သမာပတ်ကို အဖန်ဖန်စေ့ဆော်ကြိုးကုတ် အားထုတ်သူ မည်၏။ သော၊ ထို သမာပတ်ကို အဖန်ဖန် စေ့ဆော်ကြိုးကုတ် အားထုတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ နု ပရိဟာယတိ၊ သမာပတ်မှ မယုတ်လျော့။ ဣတရော၊သမာပတ်ကို အဖန်ဖန် စေ့ဆော်ကြိုးကုတ် အားထုတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်မှဘပါ၊ အားမထုတ်သော ပုဂ္ဂိုလ် သည်။ ပရိဟာယတိ၊ ၏။

ဂ။ အနုရက္ခဏာဘာဝဇ္ဇနိဒ္ဒေသော၊ ၌။ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော။) အနုရက္ခဏာဘာဝဗ္ဗောတိ ၊ ကား။ အနုရက္ခဏာယ၊ အဖန်ဖန် စောင့်ရှောက် ခြင်းကြောင့်။ အပရိဟာနိ၊ မဆုတ်ယုတ်သော သမာပတ်ကို။ ဝါ၊ သို့။ သမာပဇ္ဇိတုံ၊ ငှါ။ ဝါ၊ ငှါ။ ဘဗ္ဗော၊ သော။ (ကတမောစ ပုဂ္ဂလော-၌ စပ်။) သစေ အနုရက္ခတိတိ၊ ကား။ အနုပကာရဓမ္မေ၊ လျော်သော ကျေးဇူးကို မပြုတတ်သောတရားတို့ကို (ကျေးဇူးမမျှားသော တရားတို့ကို)။ ပဟာယ၊ ပယ်စွန့်၍။ ဥပကာရဓမ္မေ၊ လျော်သော ကျေးဇူးကို ပြုတတ်သော တရားတို့ကို (ကျေးဇူးမျှားသော တရားတို့ကို)။ သေဝန္တော၊ မှီဝဲလျက်။ သစေ သမာပဇ္ဇတိ၊ အုံ့။ (ဧဝံ သတိ နု ပရိဟာယတိ-၌ စပ်။)ဟိ၊မှန်။ ဝေ၊သို့။

ဝင်စားသောအားဖြင့် စေ့ဆော်တတ်သော စေတနာတည်း။ ထို့ကြောင့် "စေတနာ-ယ"သည် "အပရိဟာနိ"၏ အကြောင်းဖြစ်ရကား စေတနာယ၊ ကြောင့်။ဟု အနက် ပေးရပါသည်။

ဃ။ အနုရက္ခဏာ'ဘဗ္ဗော။ ။ဤ၌လည်း "အနုရက္ခဏာယ အပရိဟာနိ အာ-ပဇ္ဇိတုံ ဘဗ္ဗော"ဟူသော အဖွင့်သည် သဒ္ဒတ္ထ မဟုတ်သေး၊ အဓိပ္ပါယတ္ထ သာ။ အနုရက္ခဏာ ဟူသည်လည်း သမာပတ်အား ကျေးဇူး ပြုတတ်-မပြုတတ်သော တရားတို့ကို သိမ်းဆည်းတတ်သော ပညာနှင့်တကွဖြစ်သော သတိတည်း။ သဒ္ဒတ္ထအားဖြင့်ကား "ဘဗ္ဗာ အနုရက္ခဏာ ယသ္မာတိ အနုရက္ခဏာ-ဘဗ္ဗော"ဟု ပြု။ ယသ္မ၊ ၏။ ဘဗ္ဗာ၊ သမာပတ်တို့အား ထိုက်တန်သော။ အနုရက္ခ-ဏာ အဖန်ဖန် စောင့်ရှောက်တတ်သော သမာပတ်အား ကျေးဇူး ပြုတတ်-မပြုတတ် သော တရားတို့ကို သိမ်းဆည်းတတ်သော ပညာနှင့်တကွဖြစ်သော သတိသည်။ အတ္ထိ။ ဣတိ (သော) အနုရက္ခဏာဘဗ္ဗော။

(ဤသို့ အနုပကာရဓမ္မတို့ကို ပယ်စွန့်၍ ဥပကာရဓမ္မတို့ကို မှီဝဲသောအားဖြင့်)။ ပဋ္ဌိပဇ္ဇန္တော၊ ကျင့်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အနုရက္ခတိ နာမ၊ အဖန်ဖန် စောင့်ရှောက်သူ မည်၏။ သော၊ ထို သမာပတ်ကို အဖန်ဖန် စောင့်ရှောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ နု ပရိဟာယတိ၊ သမာပတ်မှ မယုတ်လျော့။ ဤတရော၊ သမာပတ်ကို အဖန်ဖန် စောင့်ရှောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်မှတပါး အဖန်ဖန် မစောင့်ရှောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပရိဟာယတိ၊ ၏။

ဒွေပိ၊ ၂-ပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဤမေ၊ ဤ စေတနာဘဗ္ဗ, အနုရက္ခ-ဏာဘဗ္ဗ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ သမာပတ္တိံ၊ ကို။ ဌပေတုံ၊ တည်စေခြင်းငှါ။ ဝါ၊ တန်ထားခြင်းငှါ။ ထာဝရံ၊ ခိုင်မြဲသည်ကို။ ကာတုံ၊ ငှါ။ [ဌပေတုံ-ကို "ထာဝရံ ကာတုံ"ဟု ဖွင့်သည်။] ပဋ္ဌိပလာ၊ စွမ်းနိုင်ကုန်၏။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ထို ၂-မျိုးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် သမာပတ်ကို တန်ထားခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်ပါ ကုန်သော်လည်း။ စေတနာဘဗ္ဗတော၊ စေတနာဘဗ္ဗပုဂ္ဂိုလ်ထက်။ အနုရက္ခ-ဏာဘဗ္ဗော၀၊ အနုရက္ခဏာဘဗ္ဗပုဂ္ဂိုလ်သည်သာ။ ဗလဝတရော၊ သာ၍ အားရှိ၏။ ဟိ၊ ခဲ့။ စေတနာဘဗ္ဗော၊ သည်။ ဥပကာရာနုပကာရေ[1]၊ သမာပတ်အားလျော်စွာ ကျေးဇူးပြုတတ်, လျော်စွာ ကျေးဇူး မပြုတတ်ကုန်သော။ ဓမ္မေ၊ တို့ကို။ နု ဇာနာတိ၊ မသိ။ အဇာနန္တော၊ မသိသည်။ (ဟုတ္တာ၊ ၍။ ဝါ၊ ကြောင့်။) ဥပကာရဓမ္မေ၊ တို့ကို။ နုဒတိ၊ ပယ်ရှားမိ တတ်၏။ နိဟရတိ၊ နှင်ထုတ်မိတတ်၏။ အနုပကာရဓမ္မေ၊ တို့ကို။ သေဝတိ၊ မှီဝဲမိတတ်၏။ သော၊ ထို စေတနာဘဗ္ဗပုဂ္ဂိုလ်သည်။ တေ၊ ထို သမာပတ် အားလျော်စွာ ကျေးဇူးမပြုတတ်သော တရားတို့ကို။ သေဝန္တော၊ မှီဝဲသည်။ (ဟုတ္တာ၊ ၍။ ဝါ၊ ကြောင့်။) သမာပတ္တိတော၊ မှ။ ပရိဟာယတိ၊ ၏။ ပန၊ ကား။ အနုရက္ခဏာဘဗ္ဗော၊ သည်။ ဥပကာရာနုပကာရေ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မေ၊ တို့ကို။ ဇာနာတိ၊ ၏။ ဇာနန္တော၊ သိသည်။ (ဟုတ္တာ၊ ၍။ ဝါ၊ ကြောင့်။) အနုပကာရဓမ္မေ၊ တို့ကို။ နုဒတိ၊ ပယ်ရှား၏။ နိဟရတိ၊ နှင်ထုတ်၏။ ဥပကာရဓမ္မေ၊ တို့ကို။ သေဝတိ၊ မှီ၏။ သော၊ ထို အနုရက္ခ-ဏာဘဗ္ဗပုဂ္ဂိုလ်သည်။ တေ၊ ထို သမာပတ်အားလျော်စွာ ကျေးဇူးပြုတတ်သော တရားတို့ကို။ သေဝန္တော၊ သည်။ (ဟုတ္တာ၊ ၍။ ဝါ၊ ကြောင့်။) သမာ-ပတ္တိတော၊ မှ။ နု ပရိဟာယတိ။

---

[1] ဥပကာရာနုပကာရေ ဓမ္မေ။ ။သမာပတ် မမျှောက်မကွယ်အောင် ကျေးဇူး ပြုနိုင်သော ဆိတ်ငြိမ်သောကျောင်း, အပြစ်ကင်းသော ဆွမ်းခံရာအရပ်, သမာဓိအားလျော်သော တရားစကား, သမာပတ်ကို ခိုင်မြဲတိုးပွါးအောင် ဟောပြောတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏တရားစကားတို့သည် ဥပကာရ-ဓမ္မတို့တည်း။ ထို၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော တရားတို့သည် အနုပကာရဓမ္မတို့တည်းဟု မှတ်မ၊။

ဟီ၊ ဥပမာဆောင် ထင်အောင်ပြအုံ့။ ဒေ့၊ ကုန်သော။ ခေတ္တပါလာ၊ လယ်တောကို စောင့်သော ယောကျ်ားတို့သည်။ (သန္တိ။) ကောဟယောက်သော လယ်စောင့်ယောကျ်ားသည်။ ပဏ္ဍုရောဂေန၊ ဖျော့တော့သော ရောဂါအားဖြင့်။ သရောဂေါ၊ ရောဂါနှင့်တကွဖြစ်သည် (ရောဂါရှိသည်)။ (ဟုတ္တာ၊ ၍။ ဝါ၊ ကြောင့်။) သိတာဒီနံ၊ အအေး အစရှိသော တေးရန်တို့ကို။ အကွမော၊ သည်းမခံနိုင်သည်။ (ဟောတိ။) ကောဟ၊ အခြားသော လယ်စောင့်ယောကျ်ားတယောက်သည်။ အရောဂေါ၊ ရောဂါမရှိသည်။ (ဟုတ္တာ၊ ၍။ ဝါ၊ ကြောင့်။) သိတာဒီနံ၊ တို့ကို။ သဟော၊ သည်းခံနိုင်သည်။ ဝါ၊ လွှမ်းမိုးနိုင်သည်။ (ဟောတိ။) သရောဂေါ၊ သည်။ ဝါ၊ သည်။ ဟေဋ္ဌာကုဋ္ဌိ၊ လယ်တဲ၏ အောက်သို့။ [လင့်စင်ထိုး၍ သစ်ပင်အပေါ်၌ တဲဆောက်ထားသောကြောင့် "ဟေဋ္ဌာကုဋ္ဌိ"ဟု ဆိုသည်။] နဿတရတိ၊ မသက်ဆင်း။ ရတ္တာရက္ခံ၊ ညဉ့်အခါ၌ စောင့်ရှောက်ခြင်းကိုဂင်း။ ဒိဝါရက္ခံ၊ နေ့အခါ၌ စောင့်ရှောက်ခြင်းကိုဂင်း။ ဝိဇဟတိ၊ စွန့်၏။ တဿ၊ ထိုရောဂါရှိသော လယ်စောင့်ယောကျ်ား၏။ ဒိဝါ၊ ၌။ သုကမောရာဒယော၊ ကျေးငှက်ဥဒေါင်း အစရှိသော သတ္တဝါတို့သည်။ ဧတ္ထ၊ လယ်သို့။ သြတရိတ္တာ၊ ၍။ သာလိသီသံ၊ သလေးနှံကို။ ခါဒန္တိ၊ ခဲစားကြကုန်၏။ ရတ္တိ၊ ၌။ မိဂသူကရာဒယော၊ သမင်, ဝက် အစရှိသော သတ္တဝါတို့သည်။ (ခေတ္တံ၊ လယ်သို့။) ပဝိသိတ္တာ၊ ၍။ တစ္ဆိတံ[1]၊ ညှိရွှေအပ်သော။ ခလံ ဝိယ၊ တလင်းကိုကဲ့သို့။ ဆေတ္တာ၊ ဖြတ်၍။ ဂစ္ဆန္တိ၊ သွားကုန်၏။ သော၊ ထိုရောဂါရှိသော လယ်စောင့်ယောကျ်ားသည်။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ ပမတ္တကာရဏာ၊ မေ့လျော့သူ၏အဖြစ်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ [ပမတ္တကာရဏာ-ဝယ် ပမတ္တ-၌ ဘာဝပ္ပစ္စယနှင့် ဘာဝလောပ ကြံပါ။ ရှေးနိဿယ-၌ "မေ့လျော့ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်"ဟု ပေး၏။ ပမတ္တပုဒ်ကား တောဟော မဟုတ်ပါ။] ပုန၊ တဖန် (နောက်တနှစ်အတွက်)။ ပီဇမ္ပတ္ထမ္ပိ၊ မျိုးစေ့မျှကိုလည်း။ နဿတိ ယထာ၊ မရှသကဲ့သို့။ ဣတရော၊ ရောဂါရှိသော လယ်စောင့်ယောကျ်ားမူ တပါး ရောဂါမရှိသော လယ်စောင့် ယောကျ်ားသည်။ ရတ္တာရက္ခံ၊ ကိုဂင်း။ ဒိဝါရက္ခံ၊ ကိုဂင်း။ နဝိဇဟတိ၊ မစွန့်။ သော၊ ထိုရောဂါမရှိသော လယ်စောင့်ယောကျ်ားသည်။ အတ္တနော၊ ၏။ အပမတ္တကာရဏာ၊ မမေ့မလျော့သူ၏ အဖြစ်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ကေကရိသတော၊ ၁-ကရိသလယ်မှ။

၁။ ခလံ တစ္ဆိတံ ဝိယ။ ။ရှေးနိဿယ-၌ "ခလံ,ကောက်နယ်တလင်းကို။ တစ္ဆိတ-မတ္တံ၊ ညှိရွှေအပ်လာမျှဖြစ်အောင်။ ကတ္တာ၊ ပြု၍"ဟု ရှိ၏။ ယဒေဝအုပ်မှားခဲ့ "ခလံ တစ္ဆိတံ ဝိယ"ဟု ဍီ၏။ အဓိပ္ပါယ်မှာ မကွာလှပါ။ သမင်, ဝက်တို့က ဖြတ်၍ ဖြုတ်၍ စားသွားသောကြောင့် လယ်တကွက်လုံးသည် ကောက်နယ်တလင်းနှင့် တူနေသည်ဟု ဆိုလိုပါသည်။

စတ္တာရိပိ(သကဒ္ဓနိ)၊ လှည်းလေးစီးတိုက်စပါးတို့ကိုဂင်း။ အဌပိ သကဒ္ဓနိ၊ လှည်းရှစ်စီးတိုက် စပါးတို့ကိုဂင်း။ လဘတိ ယထာ၊ သို့။

တတ္ထ၊ ထိုဥပမာစကားရပ်၌။ သရောဂေါ၊ သော။ ဝါ၊ သော။ ခေတ္တ-ပါလော၊ လယ်စောင့်ယောကျ်ားကို။ [ရှေးနိဿယ၌ "သရောဂေါ၊ ခေတ္တ-ပါလော"ဟု ဝါကျ ရှိ၏။ ကောင်းသည်။] (ဒဋ္ဌမ္ဘော) ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ (တထာ၊ ထို့အတူ။) စေတနာဘမ္ဘော၊ ကို။ ဒဋ္ဌမ္ဘော၊ ၏။ အရောဂေါ၊ သော။ ခေတ္တပါလော၊ ကို။ (ဒဋ္ဌမ္ဘော) ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ အနုရက္ခဏာဘမ္ဘော၊ ကို။ ဒဋ္ဌမ္ဘော၊ ၏။ သရောဂသ၊ ၏။ အတ္တနော၊ ၏။ ပမာဒေန၊ ကြောင့်။ ပုန၊ တဖန် (နောက်တနှစ်အတွက်)။ ဗီဇမတ္တသ္မိပိ၊ မျိုးစေ့မျှကိုလည်း။ အလဘန်၊ မရခြင်းကို။ (ဝေဒိတမ္ဘံ) ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ (တထာ၊ တူ။) စေတနာဘမ္ဘသ္မိ၊ စေတနာဘမ္ဘပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝါ၊ သည်။ (သေဝန္တသ-ဌ် စပ်။) ဥပကာရာနုပကာရေ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မေ၊ တို့ကို။ အဇာနိတ္တာ၊ မသိမူ၍။ ဝါ၊ ကြောင့်။ ဥပကာရေ၊ သမာပတ်အားလျော်စွာ ကျေးဇူးပြုတတ်သော တရား တို့ကို။ ပဟာယ၊ ပယ်စွန့်၍။ အနုပကာရေ၊ သမာပတ်အားလျော်စွာ ကျေးဇူး မပြုတတ်သော တရားတို့ကို။ သေဝန္တသ၊ မှီဝဲလသော်။ သမာပတ္တိယာ၊ မှ။ ပရိဟာနံ၊ ယုတ်လျော့ခြင်းကို။ (ဝေဒိတမ္ဘံ၊ ၏။) ဣတရသ၊ ရောဂါရှိသော လယ်စောင့်ယောကျ်ားမှတပါး ရောဂါမရှိသော လယ်စောင့် ယောကျ်ား၏။ အတ္တနော၊ ၏။ အပ္ပမာဒေန၊ မမေ့မလျော့ခြင်းကြောင့်။ ကေကရိသမတ္တ-တော၊ ၁-ကရိသမျှသော လယ်မှ။ စတုအင္ဂသကဒ္ဌဥဒ္ဓရဏံ၊ ၄-စီးတိုက် ၈-စီး တိုက်စပါးကို ထုတ်ဆောင်ခြင်းကို။ (ဝေဒိတမ္ဘံ) ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ အနုရက္ခဏာ-ဘမ္ဘသ၊ အနုရက္ခဏာဘမ္ဘပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝါ၊ သည်။ ဥပကာရာနုပကာရေ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မေ၊ တို့ကို။ ဇာနိတ္တာ၊ ၍။ ဝါ၊ ကြောင့်။ အနုပကာရေ၊ တို့ကို။ ပဟာယ၊ ၍။ ဥပကာရေ၊ တို့ကို။ သေဝန္တသ၊ မှီဝဲလသော်။ သမာပတ္တိယာ၊ မှ။ အပရိဟာနံ၊ ကို။ ဝေဒိတမ္ဘံ၊ ၏။ [နိဂုံးကို ပြလို၍ ဝေ၀ စသည်ကို မိန့်သည်။] ဝေ၀၊ ဤသို့လျှင်။ စေတနာဘမ္ဘတော၊ ထက်။ အနု-ရက္ခဏာဘမ္ဘောဝ၊ သည်သာ။ သမာပတ္တိ၊ ကို။ ထာဝရံ၊ ခိုင်မြဲသည်ကို။ ကာတုံ၊ ၄ါ။ ဗလဝတရော၊ သာ၍ အားရှိ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတမ္ဘော၊ ၏။

၉။ ပုထုဇ္ဇနနိဒ္ဒေသေ၊ ၌။ (အတ္ထော ဝေ ဝေဒိတမ္ဘော။) တီဏိ သံယောဇနာတိ၊ ကား။ ဒိဋ္ဌိသံယောဇန သီလဗ္ဗတပရာမာသ သံယောဇန ဝိစိ-ကိစ္ဆာသံယောဇနာနိ၊ တို့ကို။ (အပ္ပဟီနာနိ-ဌ် စပ်။) ဟိ၊ မှန်။ တောနိ၊ ဤ သုံးပါးသော သံယောဇဉ်တို့သည်။ ဝါ၊ တို့ကို။ ဖလက္ခဏေ၊ သောတာ-ပတ္တိဖိုလ်ခဏ၌။ ပဟီနာနိ နာမ၊ ပယ်အပ်ပြီး ကုန်သည်တို့ မည်သည်။ ဟောန္တိ၊

ကုန်၏။ ပန၊ ဆက်။ အယံ၊ ဤ ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဖလက္ခဏေပိ၊ သောတာပတ္တိဖိုလ် ခဏ၌လည်း။ (ဌိတော၊ တည်သူသည်။) နု ဟောတိ၊ မဟုတ်။ ဣတိ၊ ဤ အနက်ကို။ ဒဿေတိ၊ ပြ၏။ တေသံ ဓမ္မာနန္တိ၊ ကား။ တေသံ သံယောဇနဓမ္မာနံ၊ ထို သံယောဇဉ် တရားတို့ကို။ (ပဟာနာယ နု ပဋိပန္နော-၌ စပ်။) ဟိ၊ မှန်။ မဂ္ဂက္ခဏသို့ မဂ်ခဏ၌။ တေသံ၊ ထို သံယောဇဉ် တရားတို့ကို။ ပဟာနာယ၊ ၄၊။ ပဋိပန္နော နာမ၊ ကျင့်သော ပုဂ္ဂိုလ် မည်သည်။ ဟောတိ။ ပန၊ ဆက်။ အယံ၊ ဤ ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ မဂ္ဂက္ခဏေပိ၊ ၌လည်း။ (ဌိတော၊ သည်။) နု ဟောတိ။ ဧတ္ထာဝတာ၊ ဤမျှ အတိုင်း အရှည်ရှိသော ပါဠိတော် အစဉ်ဖြင့်။ ဝိဿဇ္ဇကမ္မဋ္ဌာနော၊ စွန့်လွှတ် အပ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်းရှိသော။ ထူလဗာလပုထုဇ္ဇနော၀၊ ကိလေသာ ထူထဲ သော ဗာလ ပုထုဇဉ်ကိုသာ။ ဣဒ၊ ဤ ပုထုဇ္ဇနနိဒ္ဒေသ၌။ (ဘဂ၀တာ) ကထိတော၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

၁၀။ ဂေါတြဘုနိဒ္ဒေသေ၊ ၌။ (အတ္ထော ဧ၀ं ဝေဒိတဗ္ဗော။) ယေသံ ဓမ္မာနန္တိ၊ ကား။ ဂေါတြဘုဉာဏေန၊ ဂေါတြဘူဉာဏ်နှင့်။ သဒ္ဓိं၊ ကို။ ဥပ္ပန္နာနံ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ ယေသံ ပရောပဏ္ဏာသကုသလဓမ္မာနံ၊ အကြင် ငါးဆယ်ကျော် ကုသိုလ် 'တရားတို့၏။ (သမနန္တရာ-၌ စပ်။) [ဓမ္မသင်္ဂဏီ စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ ကာမာ၀စရ ကုသိုလ် စိတ်၌ လာသော ဖဿ, စေတနာ စသော တရားတို့ကို ဆိုသည်။] အရိယဓမ္မဿာတိ၊ ကား။ လောကုတ္တရ-မဂ္ဂဿ၊လောကုတ္တရာမဂ်သို့။(အ၀ကန္တန္တိ-၌ စပ်။) အ၀ကန္တန္တိ ဟောတိတိ၊ ကား။ သြကန္တန္တိ၊ သက်ရောက်ခြင်းသည်။ နိဗ္ဗတ္တိ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ ပါတုဘာ၀ေါ၊ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ [နိဗ္ဗတ္တိ, ပါတုဘာ၀ေါ-တို့ကား သြကန္တန္တိ၏ အဓိပ္ပါယ် အဖွင့်တည်း။] အယံ ဝုစ္စတိတိ၊ ကား။ အယံ၊ ဤ ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ နိဗ္ဗာနာရမ္မဏေန၊ နိဗ္ဗာန် ဟူသော အာရုံရှိသော။ ဉာဏေန၊ ဂေါတြဘူ ဉာဏ်ဖြင့်။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော။ ပုထုဇ္ဇနသင်္ခါတံ၊ ပုထုဇဉ် ဟူသော အရေ အတွက်ကို။ ပုထုဇ္ဇနဂေါတ္တံ၊ ပုထုဇဉ်တို့၏ အနွယ်ဖြစ်သော သိက္ခာ ၃-ပါး ကို။ ပုထုဇ္ဇနမဏ္ဍလံ၊ ပုထုဇဉ် အသိုင်းအ၀ိုင်းကို။ ပုထုဇ္ဇနပညတ္တိं၊ ပုထုဇဉ် ဟူသော နာမည် ပညတ်ကို။ အတိက္ကမိတ္မာ၊ ကျော်လွန်၍။ အရိယသင်္ခါတံ၊ အရိယာ ဟူသော အရေအတွက်သို့။ အရိယဂေါတ္တံ၊ အရိယာတို့၏ အနွယ် ဖြစ်သော သိက္ခာ ၃-ပါးသို့။ အရိယမဏ္ဍလံ၊ အရိယာ အသိုင်း အ၀ိုင်းသို့။ အရိယပညတ္တိं၊ အရိယာ ဟူသော နာမည် ပညတ်သို့။ သြကန္တမနတော၊ သက်ရောက်ခြင်းကြောင့်။ ဂေါတြဘုပုဂ္ဂလော နာမ၊ ဂေါတြဘုပုဂ္ဂိုလ် မည်၏ ဟူ၍။ ၀ါ၊ ပုထုဇဉ်တို့၏ အနွယ် ဖြစ်သော သိက္ခာ ၃-ပါးကို လွှမ်းမိုး တတ်သော ပုဂ္ဂိုလ် မည်၏ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ အပ်၏။

၁၁။ ဘယ္ဟုပရတနိဒ္ဒေသေ၊ ဌ်။ (အတ္ထော ဧေ ဝေဒိတမ္ဘော့။) ဘယေန၊ ကြောက်ခြင်းကြောင့်။ ဥပရတောဝ၊ မကောင်းမှုမှ ရှောင်ကြဉ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဘယ္ဟုပရတောဝ၊ ဘယ္ဟုပရတ ပုဂ္ဂိုလ် မည်၏။ သတ္တာပိ၊ ၇-ပါးလုံး လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ သေက္ခာ၊ သေက္ခ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်ရင်း။ ပုထုဇ္ဇနာ စ၊ သီလဝန္တ ပုထုဇဉ် တို့သည်ရင်း။ ဘာယိတ္ဗာ၊ ကြောက်၍။ ဝါ၊ ကြောင့်။ ပါပတောဝ၊ မကောင်းမှုမှ။ ဩရမန္တိ၊ ရှောင်ကြဉ်ကြ ကုန်၏။ ပါပံ၊ ကို။ နု ကရောန္တိ၊ မပြုကြကုန်။ တတ္ထ၊ ထို သေက္ခ ပုဂ္ဂိုလ်, သီလဝန္တ ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်။ ပုထုဇ္ဇနာ၊ တို့သည်။ ဒုဂ္ဂတိဘယံ၊ ဒုဂ္ဂတိ ဘေးရင်း။ ဝဋ္ဋဘယံ၊ ဝဋ်ဘေးရင်း။ ကိလေသ ဘယံ၊ ကိလေသာဘေးရင်း။ ဥပဝါဒဘယံ၊ စွပ်စွဲခြင်းဘေးရင်း။ ဣတိ၊ သို့။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ ဘယာနိ၊ ဘေးတို့ကို။ ဘာယန္တိ၊ ကြောက်ကြကုန်၏။ တေသု၊ ထို လေးပါးသော ဘေးတို့တွင်။ ဘာယိတမ္ဘဋ္ဌေန၊ ကြောက်ထိုက် သည်၏ အဖြစ် ဟူသော အနက်ကြောင့်။ ဒုဂ္ဂတိယေဝ၊ မကောင်းသော ဂတိ သည်ပင် (အပါယ် လေးပါးသည်ပင်)။ ဘယံ၊ ဘေးတည်း။ ဒုဂ္ဂတိဘယံ၊ ဒုဂ္ဂတိ ဘေး။ ဝါ၊ မကောင်းသော ဂတိ ဘေး။ သေသေသုပိ၊ ဒုဂ္ဂတိဘယမှ ကြွင်းသော ဝဋ္ဋဘယ, ကိလေသဘယ, ဥပဝါဒဘယ တို့၌လည်း။ ဧသေဝ နယော၊ ပင်တည်း။

တတ္ထ၊ ထို လေးပါးသော ဘေးတို့တွင်။ ပုထုဇ္ဇနော၊ သည်။ တံ၊ သည်။ ပါပံ၊ ကို။ သစေ ကရိဿသိ၊ အကယ်၍ပြုအုံ့။ (ဧဝံ သတိ၊ လသော်။) စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ အပါယာ၊ အပါယ်တို့သည်။ မုခံ၊ ပါးစပ်ကို။ ဝိဝရိတ္ဝာ၊ ဖွင့်၍။ ဌိတစ္ဆာတအဇဂရသဒိသာ၊ တည်သော ဆာလောင်မွတ်သိပ်သော စပါးကြီးမြေနှင့် တူကုန်၏။ တေသု၊ ထို အပါယ်လေးပါးတို့၌။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲကို။ အနုဘဝန္တော၊ ခံစားရသည်ရှိသော်။ ကထံ ဘဝိဿသိ၊ အဘယ်သို့ ဖြစ်လတ္တံ့နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ တွေးမ၍။ ဒုဂ္ဂတိဘယံ၊ ကို။ ဘာယိတ္ဗာ၊ ၍။ ဝါ၊ ကြောင့်။ ပါပံ၊ ကို။ နု ကရောတိ၊ မပြု ။

ပန၊ ကား။ အနမတဂ္ဂသံသာရဝဋ္ဋယေဝ၊ သိအပ်သော အစမရှိသော သံသရာဝဋ်သည်ပင်။ ဝဋ္ဋဘယံ နာမ၊ ဝဋ်ဘေးမည်၏။ ဝါ၊ သံသရာ ဝဋ်ဘေး မည်၏။ သဗ္ဗမ္ပိ၊ လည်း ဖြစ်သော။ အကုသလံ၊ အကုသိုလ်သည်။ ကိလေသ-ဘယံ နာမ၊ ကိလေသာဘေး မည်၏။ ပန၊ ကား။ ဂရဟာ၊သူတပါးတို့၏ ကဲ့ရဲ့ခြင်းသည်။ ဥပဝါဒဘယံ နာမ၊ ဥပဝါဒ ဘေး မည်၏။ တာနိပိ၊ ထို သုံးပါးသော ဘေးတို့ကိုလည်း။ ဘာယိတ္ဗာ၊ ၍။ ဝါ၊ ကြောင့်။ ပုထုဇ္ဇနော၊ သည်။ ပါပံ၊ ကို။ နု ကရောတိ၊ မပြု။

ပန၊ ကား။ သောတာပန္နေ သကဒါဂါမိ အနာဂါမိနော၊ ကုန်သော။ ဘယော၊ ကုန်သော။ သေက္ခာ၊ သေက္ခ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ဒုဂ္ဂတိ ၊ဒုဂ္ဂတိကို။ အတိ-

တတ္တာ၊ လွန်ပြီးကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သေသာနိ၊ ဒုဂ္ဂတိ ဘေးမှ ကြင်းကုန်သော။ တိဏိ၊ ကုန်သော။ ဘယာနိ၊ ဝဋ္ဋဘေး, ကိလေသာဘေး, ဥပဝါဒဘေးတို့ကို။ ဘာယိတ္တာ၊ ၍။ ဝါ၊ ကြောင့်။ ပါပ်၊ ကို။ နကရောန္တိ၊ ကုန်။ မဂ္ဂဋ္ဌကသေက္ခာ၊ မဂ်ဋ္ဌ တည်သော သေက္ခ ပုဂ္ဂိုလ် တို့သည်။ အာဂမန-ဝသေန ဝါ၊ မဂ်၏ ဖြစ်ပေါ် လာကြောင်း ဝိပဿနာနှင့် စပ်သဖြင့်ရင်း။ အသမုစ္ဆိန္နဘယတ္တာ ဝါ၊ အကြင်းမဲ့မဖြတ်အပ်သောဘေးရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ ဘယူပရတာ နာမ၊ ဘယူပရတ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ မည်သည်။ ဝါ၊ ကြောက်ခြင်းကြောင့် မကောင်းမှုမှ ရှောင်ကြဉ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ မည်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။

ခီဏာသဝေါ၊ သည်။ စတူသု၊ ကုန်သော။ ဣမေသု ဘယေသု၊ တို့တွင်။ ကေမ္မိ၊ တခုသော ဘေးကိုလည်း။ နု ဘာယတိ၊ မကြောက်တော့။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ သော၊ ထို ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သမ္ဘသော၊ ကြင်းမဲ့ဥဿုံ အလုံးစုံ အားဖြင့်။ သမုစ္ဆိန္နဘယော၊ အကြင်းမဲ့ဖြတ်အပ် ပြီးသော ဘေးရှိတော်မူ၏။ ဝါ၊ ဘေး ဟူသမျှကို ဖြတ်ပြီးတော်မူ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဘယူပရတောတိ၊ အဘယူပရတ ပုဂ္ဂိုလ် ဟူ၍။ ဝါ၊ ကြောက်ခြင်းကြောင့် မကောင်းမှုမှ ရှောင်ကြဉ်သော ပုဂ္ဂိုလ် မဟုတ်ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ အပ်၏။ ပန၊ ပရိယာရပက္ခမှ တပါး စောဒနပက္ခကို ဆိုဦးအုံ့။ သော၊ ထို ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဥပဝါဒမ္မိ၊ ဥပဝါဒ ဘေးကိုလည်း။ ဝါ၊ စွပ်စွဲကြောင်း အပြစ်ကိုလည်း။ နု ဘာယတိ ကိုး၊ မကြောက်သလော။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ (သော၊ ထို ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဥပဝါဒ-ဘယမ္မိ၊ ကိုလည်း။) နု ဘာယတိ၊ မကြောက်ပါ။ ပန၊ ထိုသို့ပင် မကြောက်ပါသော်လည်း။ ဥပဝါဒံ၊ ကို။ ဝါ၊ ကို။ ရက္ခတိ၊ စောင့်ရှောက်၏။ (စွပ်စွဲစရာ မရှိအောင် စောင့်ရှောက်၏။) ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္တုံ၊ ၎။ ဝဋ္ဋတိ၊ ၏။ (ကော ဝိယ၊ အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်ကဲ့သို့နည်း။) ဒေါဏပုပ္ပလဝါပိဂါမေ၊ ဒေါဏပုပ္ပ-လဝါပိရွာ၌။ ခီဏာသဝတ္ထေရော ဝိယ၊ ရဟန္တာထေရ်ကဲ့သို့ဟုတည်း။

၁၂။ အဘာဗွာဂမနနိဒ္ဒေသေ၊ ၌။ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ယော၊ အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်သည်။) သမ္မတ္တနိယာမာဂမနဿ၊ မဖောက်မပြန် မှန်သော သဘောရှိသည်ဖြစ်၍ မိမိ၏ အခြားမဲ့၌ အကျိုးပေးသောအားဖြင့် မြဲသော မဂ်၏ ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းအား။ အဘာဗော၊ မထိုက်။ (သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။) အဘာဗွာဂမနော၊ အဘာဗွာဂမနပုဂ္ဂိုလ် မည်၏။ [အာဂမနဿ အဘာဗော အဘာဗွာဂမနော။ (တနည်း) အဘာဗံ၊ မထိုက်သော။ အာဂမနံ၊ သမ္မတ္တနိယာမမဂ်၏ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းသည်။ ယဿ အတ္ထိတိ အဘာဗွာဂမနော။] ကမ္မာဝရဏေနာတိ၊ ကား။ ပဋ္ဌဝိဓေန၊ ငါးပါးအပြားရှိသော။ အာနန္တရိယ-

ကမ္မေန၊ အာနန္တရိယကံနှင့်။ (သမန္တာဂတာ-၌ စပ်။) ကိလေသာဝရဏော-နာတိ၊ ကား။ နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယာ၊ နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိနှင့်။ (သမန္တာဂတာ-၌ စပ်။) ဝိပါကာဝရဏေနာတိ၊ ကား။ အဟေတုက ဒုဟေတုက ပဋိသန္ဓိယာ၊ အဟိတ်ပဋိသန္ဓေ ဒွိဟိတ်ပဋိသန္ဓေနှင့်။ (သမန္တာဂတာ-၌ စပ်။) အယုဒ္ဓါတိ၊ ကား။ ဗုဒ္ဓ ဓမ္မ သံဃသု၊ ဘုရား တရား အရိယာသံဃာတော်တို့၌။ သဒ္ဓါ-ရဟိတာ၊ ယုံကြည်ခြင်းမှ ကင်းကုန်၏။

အစ္ဆန္ဒိကာတိ၊ ကား။ ကတ္တုကမ္မတာကုသလစ္ဆန္ဒရဟိတာ၊ ပြုခြင်းဌာ-အလိုရှိသူ၏ အဖြစ်ဟူသော ကုသိုလ်ဆန္ဒမှ ကင်းကုန်၏။ တေ၊ ထို အစ္ဆန္ဒိက ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ ဇမ္ဗုဒီပံ၊ ဇမ္ဗုဒိပ်ကျွန်းကို။ ဌပေတ္မာ၊ ချန်ထား၍။ ဣတရ-ဒီပတ္ထယဝါသိနော၊ ဇမ္ဗုဒိပ်ကျွန်းမှ တပါးသော ကျွန်းသုံးရပ်အပေါင်း၌ နေလေ့ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ဟိ၊ မှန်။ တေသု၊ ထိုသုံးကျွန်းတို့၌။ မနုဿာ၊ လူတို့သည်။ အစ္ဆန္ဒိကဘာဝံ၊ ကုသလစ္ဆန္ဒမရှိသူတို့၏ အဖြစ်သို့။ ပဝိဋ္ဌာ နာမ၊ ဝင်သူတို့ မည်၏။ ဒုပ္ပညာတိ၊ ကား။ ဘဝင်ပညာ-ရဟိတာ၊ ဘဝင်ပညာမှ ကင်းကုန်၏။ [ပဋိသန္ဓေနေတုန်းက အဟိတ်, ဒွိဟိတ် ပဋိသန္ဓေနေခဲ့သောကြောင့် ဘဝင်စိတ်ဖြစ်ရာအခါ၌လည်း အဟိတ်ဘဝင်, ဒွိဟိတ်ဘဝင် ဖြစ်ရကား ပညာမှ ကင်းကြရသည်။] ဝါ၊ တနည်း။ အပ္ပဋိ-လဒ္ဓမဂ္ဂဖလူပနိဿယာ၊ ရအပ်သော မဂ်ဖိုလ်၏ အားကြီးသော မှီရာအကြောင်း မရှိကုန်။ ["ပါရမီ မပါခဲ့ကြ"ဟူလို။] နိယာမန္တိ၊ ကား။ မဂ္ဂနိယာမံ၊ မြဲသောမဂ်သို့။ သမ္မတ္တနိယာမံ၊ မဖောက်မပြန် မှန်သောသဘောရှိသည်ဖြစ်၍ မိမိ၏ အခြားမဲ့၌ အကျိုးပေးသောအားဖြင့် မြဲသော မဂ်သို့။ (သြက္ကမိတုံ-၌ စပ်။) [ဤပုဒ်၏ အဖွင့်ကို ဓမ္မသင်္ဂဏီ မိစ္ဆတ္တ နိယတတိက်အဖွင့်၌ ကြည့်ပါ။] သြက္ကမိတုန္တိ၊ ကား။ ကုသလေသု၊ ကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မေသု၊ တရား တို့တွင်။ သမ္မတ္တသခ်ါတံ၊ မဖောက်မပြန် မှန်သော သဘောဟု ဆိုအပ်သော။ ဧတံ နိယာမံ၊ ဤမဂ္ဂနိယာမသို့။ သြက္ကမိတုံ၊ သက်ရောက်ခြင်းငှါ။ ပဝိသိတုံ၊ ဝင်ခြင်းငှါ။ (အဘဗ္ဗာ၊ မထိုက်ကုန်။) တတ္ထ၊ ထို မဂ္ဂနိယာမ၌။ ပတိဋ္ဌာတုံ၊ တည်ခြင်းငှါ။ အဘဗ္ဗာ၊ ကုန်။

၁၃။ ဘဗ္ဗာဂမနနိဒ္ဒေသော၊ ကို။ ဝုတ္တပဋိပက္ခနယေန၊ အဘဗ္ဗာဂမန-နိဒ္ဒေသ၌ ဟောတော်မူအပ်သောနည်း၏ ဆန့်ကျင်ဘက်နည်းဖြင့်။ ဝေဒိ-တဗ္ဗော၊ ၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဣမသ္မိံ ဒုကေ၊ ဤ အဘဗ္ဗာဂမန,ဘဗ္ဗာဂမနဒုက်၌။ ယေ စ ပုဂ္ဂလာ၊ တို့သည်လည်း။ ပဋ္ဌာနန္တရိယကာ၊ ငါးပါးသော အာနန္တရိယ-ကံရှိကုန်၏။ ယေစ(ပုဂ္ဂလာ)၊ တို့သည်လည်း။ နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကာ၊ နိယတ-မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ရှိကုန်၏။ ယေဟိ စ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်လည်း။ အဟေတုက-ဒုဟေတုကပဋိသန္ဓိ၊ အဟိတ်, ဒွိဟိတ်ပဋိသန္ဓေကို။ ဂဟိတာ၊ ယူအပ်ပြီ။ ယေ စ၊

တို့သည်လည်း။ ဗုဒ္ဓါဒီနံ၊ ဘုရား အစရှိသော ရတနာသုံးပါးတို့အား။ နမဿိတ္ဝာန္တိ၊ မယုံကြည်ကြကုန်။ ယေသဗ္ဗေ၊ တို့၏လည်း။ ဝါ၊ မှာလည်း။ ကတ္တုကမ္မတာဆန္ဒေါ၊ ပြုခြင်းငှါ အလိုရှိသူ၏အဖြစ်ဟူသော ကုသလစ္ဆန္ဒသည်။ နတ္ထိ။ ယေ စ၊ တို့သည်လည်း။ အပရိပုဏ္ဏဘာဝင်ပညာ၊ ပြည့်စုံသော ဘဝင်ပညာမရှိကုန်။ ယေသဗ္ဗေ၊ တို့၏လည်း။ ဝါ၊ တို့မှာလည်း။ မဂ္ဂဖလာနံ၊ မဂ်ဖိုလ်တို့၏။ ဥပနိဿယော၊ အားကြီးသော မှီရာ အကြောင်းသည်။ နတ္ထိ။ သဗ္ဗေပိ၊ လည်းဖြစ်ကုန်သော။ တေ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ သမ္မတ္တနိယာမံ၊ မဖောက်မပြန် မှန်သော သဘောရှိသည်ဖြစ်၍ မိမိ၏ အခြားမဲ့၍ အကျိုးပေးသောအားဖြင့် မြဲသောမဂ်သို့။ ဩက္ကမိတုံ၊ ဝှါ။ အဘဗ္ဗာ၊ မထိုက်ကုန်။ ဝိပရီတာ၊ ပြောင်းပြန်ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ (သမ္မတ္တနိယာမံ၊ သို့။ ဩက္ကမိတုံ၊ ဝှါ။) ဘဗ္ဗာတိ၊ ထိုက်သူတို့ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တာ၊ အပ်ကုန်ပြီ။

ဝ၄။ နိယတာနိယတနိဒ္ဒေသေ၊ ဥ္ဍ။ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော။) အာနန္တရိကာတိ၊ ကား။ အာနန္တရိကကမ္မသမင်္ဂီနော၊ အာနန္တရိကကံနှင့် ပြည့်စုံခြင်း ရှိကုန်သော။ (ပုဂ္ဂလာ-ဥ္ဍ စပ်။) မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကာတိ၊ ကား။ နိယတ-မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိသမင်္ဂီနော၊ နိယတမိစ္ဆာအယူနှင့် ပြည့်စုံခြင်း ရှိကုန်၏။ ဟိ၊ မှန်။ သဗ္ဗေပိ၊ လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဧတေ၊ ဤ အာနန္တရိကပုဂ္ဂိုလ်, နိယတမိစ္ဆာ-ဒိဋ္ဌိကပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ နိရုယဿ၊ ငရဲ၏။ အတ္ထာယ၊ အကျိုးငှါ။ နိယတတ္တာ၊ မြဲကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ နိယတာ နာမ၊ နိယတတို့မည်၏။ ပန၊ ကား။ အဋ္ဌ၊ ကုန်သော။ အရိယပုဂ္ဂလာ၊ တို့သည်။ သမ္မာဘာဝါယ၊ မဖောက်မပြန် မှန်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော။ ဥပရူပရိမဂ္ဂဖလတ္ထာယ စေဝ၊ အထက် အထက်ဖြစ်သော မဂ်ဖိုလ်အကျိုးငှါငင်း။ အနုပါဒါပရိနိဗ္ဗာနတ္ထာယ စ၊ အနုပါဒါ-ပရိနိဗ္ဗာန်အကျိုးငှါငင်း။ နိယတတ္တာ၊ မြဲကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ နိယတာ နာမ၊ တို့မည်၏။ [မဂ္ဂဋ္ဌပုဂ္ဂိုလ်,အောက်ဖလဋ္ဌပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အထက် အထက်ဖြစ်သော မဂ်ဖိုလ်အကျိုးငှါလည်း မြဲကုန်၏။ အနုပါဒါပရိနိဗ္ဗာန် အကျိုးငှါလည်း မြဲကုန်၏။ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်သည်ကား အနုပါဒါပရိနိဗ္ဗာန် အကျိုးငှါသာ မြဲ၏။]

ပန၊ ကား။ အဝသေသပုဂ္ဂလာ၊ အာနန္တရိကပုဂ္ဂိုလ်, နိယတနိစ္ဆာဒိဋ္ဌိက ပုဂ္ဂိုလ်,ရှစ်ပါးသော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့မှကြွင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ အနိဗဒ္ဓ-ဂတိကာ၊ မမြဲသောဂတိရှိကုန်၏။ အာကာသေ၊ ကောင်းကင်ဌ်။ ဝါ၊ သို့။ ခိတ္တဒဏ္ဍော၊ ပစ်အပ်သောဒုတ်ကို။ ဝါ၊ သည်။ ပထဝိယံ၊ မြေ၌။ ပတန္တော၊ ကျလေသော်။ အဂ္ဂေန၊ အဖျားဖြင့်။ (ပတိဿတိ၊ ကျလတ္တံ့။) ဣတိ ဝါ၊ ဤသို့သော်ငင်း။ မဇ္ဈေန၊ အလယ်ဖြင့်။ (ပတိဿတိ၊ ကျလတ္တံ့။) ဣတိ ဝါ၊

သော်ရင်း။ မူလေန၊ အရင်းဖြင့်။ ပတိဿတိ၊ ကျလတ္တံ့။ ဣတိ ဝါ၊ သော်ရင်း။ နု ဉာယတိယထာ၊ မသိအပ် မသိနိုင်သကဲ့သို့။ [ဝိကပ္ပနုတ္ထ ဝါ-သဒ္ဒါပါသော စ ဝါကျမျိုးဌ် ဤသို့ ခွဲ၍ အနက်ပေးမှ အဓိပ္ပါယ် မှန်သည်။] ဧဝမေဝ၊ ဤအတူသာ။ (အဝသေသပုဂ္ဂလာ၊ အာနန္တရိကပုဂ္ဂိုလ်, နိယတ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကပုဂ္ဂိုလ်, ရှစ်ပါးသော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့မှ ကြွင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။) အသုကဂတိယာ နာမ၊ ထို မည်သော ဂတိဌ်။ နိဗ္ဗတ္တိဿန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ ဣတိ၊ သို့။ နိယမာဘာဝေါ၊ မြဲခြင်း၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ အနိယတာ နာမ၊ တို့မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ပန၊ အမှာစကားချပ် ညွှန်ပြလိုက်ဦးအုံ့။ ဥတ္တရကုရုကာနံ၊ ဥတ္တရကုရုကျွန်းဌ် ဖြစ်ကုန်သော လူတို့၏။ ယာ နိယတဂတိကတာ၊ အကြောင် မြဲသောဂတိရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကို။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်အပ်ပြီ။ သာ(နိယတဂတိကတာ)၊ ကို။ နိယတမမ္ပ ဝသေန၊ မြဲသော ကံတရား, မြဲသော မဂ်ဖိုလ်တရားတို့၏ အစွမ်းကြောင့်။ နု(ဝုတ္တာ)၊ ဟောတော်မူအပ်သည် မဟုတ်။ [ငါးပါးသီလအစွမ်းကြောင့် ဟောတော်မူအပ်သည်-ဟူလို။] ဟိ၊ မှန်။ မိစ္ဆတ္တသမ္မတ္တနိယတမမ္ပာယေဝ၊ မိစ္ဆတ္တနိယတတရား, သမ္မတ္တနိယတတရားတို့သည်သာ။ နိယတာ နာမ၊ နိယတတို့မည်၏။ စ၊ ဆက်။ တေသံ၊ထို မိစ္ဆတ္တနိယတတရား, သမ္မတ္တနိယတတရားတို့၏။ ဝါ၊တို့နှင့်။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ ဝါ၊ စပ်သဖြင့်။ အယံ ပုဂ္ဂလနိယာမော၊ ဤ ပုဂ္ဂိုလ်၏နိယတကို။ (ဘဂဝတာ) ကထိတော၊ အပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

၁၅။ ပဋိပန္နကနိဒ္ဒေသော၊ ဌ်။ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော။) မဂ္ဂသမင်္ဂီ-နောတိ၊ ကား။ မဂ္ဂဋ္ဌကပုဂ္ဂလာ၊ မဂ်ဌ် တည်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ (ပဋိပန္န-ကာ-ဌ် စပ်။) ဟိ၊ မှန်။ တေ၊ ထို မဂ်ဌ် တည်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ဖလတ္ထာ-ယ၊ ဖိုလ်အကျိုးငှါ။ ပဋိပန္နတ္တာ၊ ကျင့်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပဋိပန္န-ကာ နာမ၊ ပဋိပန္နက ပုဂ္ဂိုလ်တို့မည်၏။ ဖလသမင်္ဂီနောတိ၊ ကား။ ဖလပဋိလာ-ဘသမင်္ဂီတာယ၊ ဖိုလ်ကို ရခြင်းနှင့် ပြည့်စုံခြင်းရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဖလသမင်္ဂီနော၊ ဖိုလ်နှင့်ပြည့်စုံခြင်း ရှိကုန်သော။ (ပုဂ္ဂလာ-ဌ် စပ်။) ဟိ၊ မှန်။ ဖလပဋိလာဘတော၊ ဖိုလ်ကို ရရာ အခါမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ စ၍။ တေ၊ ထို ဖလဌ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်လေးယောက်တို့သည်။ ဖလသမာပတ္တိ၊ ကို။ ဝါ၊ သို့။ အသမာပန္နာ၊ ကောင်းစွာ မရောက်ကုန်သည်။ ဝါ၊ မဝင်စားကုန်သည်။ (သမာနာ) ပိ၊ ဖြစ်ပါကုန်သော်လည်း။ ဖလေ၊ ဖိုလ်ဌ်။ ဌိတာယေဝ၊ တည်သူတို့ သာလျှင် မည်၏။

၁၆။ သမသီသီနိဒ္ဒေသော၊ ဌ်။ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော။) အပုဗ္ဗံ အစရိမန္တိ၊ ကား။ အပုရေ၊ ရှေးလည်းမကျ။ အပစ္ဆာ၊ နောက်လည်းမကျ။ (တနည်း) အပုရေ အပစ္ဆာ၊ မရှေးမနှောင်း။ (အာသဝပရိယာဒါနဌ

ဟောတိ ဇီဝိတပရိယာဒါနဋ္ဌ-ဌ် စပ်။) အယံ ဝုစ္စတိတိ၊ ကား။ အယံ ပုဂ္ဂလော၊ ကို။ သမသီသီ နာမ ၁၊ သမသီသီ ပုဂ္ဂိုလ် မည်၏ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ အပ်၏။ ပန၊ ဆက်။ သော သေ (ဧသော)၊ ထို ကဲ့သို့သော ဤ သမသီသီ ပုဂ္ဂိုလ် သည်။ ဣရိယာပထသမသီသီ၊ ဣရိယာပထသမသီသီ ပုဂ္ဂိုလ်ရင်း။ ရောဂ-သမသီသီ၊ ရင်း။ ဇီဝိတသမသီသီ၊ ရင်း။ ဣတိ၊ သို့။ တိဝိဓော၊ သုံးပါး အပြားရှိသည်။ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို သုံးယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်။ ယော၊ အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ စက်မန္ဒော၀၊ စကြိုကြွလျက်ပင်။ ဝိပဿနံ၊ ဝိပဿနာကို။ ပဋ္ဌပေတွာ၊ ဖြစ်စေ၍။ အရဟတ္တံ၊ အရဟတ္တ ဖိုလ်သို့။ ပတ္တာ၊ ရောက်၍။ စက်မန္ဒော၀၊ စကြိုကြွလျက်ပင်။ ပရိနိဗ္ဗာတိ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်စံ၏။ ကော ဝိယ၊ အဘယ် ပုဂ္ဂိုလ် ကဲ့သို့နည်း။ ပဒုမတ္ထေရော ဝိယ၊ ပဒုမထေရ် ကဲ့သို့တည်း။ (သော၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်ရင်း။) (ယော၊ သည်။) ဌိတကော၀၊ ရပ်လျက်ပင်။ ဝိပဿနံ၊ ကို။ ပဋ္ဌပေတွာ၊ ၍။ အရဟတ္တံ၊ သို့။ ပတ္တာ၊ ၍။ ဌိတကော၀၊ ရပ်လျက်ပင်။ ပရိနိဗ္ဗာတိ၊ ၏။ (ကော ဝိယ၊ နည်း။) ကောဠပဗ္ဗတဝိဟာရ ၀ါသီ၊ ကောဠတောင် ကျောင်းခ်ဉ် နေလေ့ ရှိသော။ တိဿတ္ထေရော ဝိယ၊ တည်း။ (သော၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်ရင်း။) (ယော၊ သည်။) နိသိန္နော၀၊ ထိုင်လျက်ပင်။ ဝိပဿနံ၊ ကို။ ပဋ္ဌပေတွာ၊ ၍။ အရဟတ္တံ၊ သို့။ ပတ္တာ၊ ၍။ နိသိန္နော၀၊ ထိုင်လျက်ပင်။ ပရိနိဗ္ဗာတိ၊ ၏။ (သောစ၊ ရင်း။) (ယော၊ သည်။) နိပန္နော၀၊ လျောင်းလျက်ပင်။ ဝိပဿနံ၊ ကို။ ပဋ္ဌပေတွာ၊ ၍။ အရဟတ္တံ၊ သို့။ ပတ္တာ၊ ၍။ နိပန္နော၀၊ လျောင်းလျက်ပင်။ ပရိနိဗ္ဗာတိ၊ ၏။ (သော၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်ရင်း။) အယံ၊ ဤ လေးပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဣရိယာပထသမသီသီ နာမ၊ ဣရိယာပထသမသီသီ ပုဂ္ဂိုလ် မည်၏။ (ဣရိယာပုထ်အားဖြင့် အညီအမျှတကွဖြစ်သော သီသ ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်မည်၏။)

ပန၊ ကား။ ယော၊ သည်။ ကော်၊ တမျိုးသော။ ရောဂံ၊ ရောဂါသို့။ ပတ္တာ၊ ရောက်၍။ အန္တောရောဂေ ယော၀၊ ရောဂါ၏ အတွင်းခ်ဉ်ပင်။ ဝိပဿနံ၊ ကို။ ပဋ္ဌပေတွာ၊ ၍။ အရဟတ္တံ၊ သို့။ ပတ္တာ၊ ၍။ တေနေ၀ ရောဂေန၊

၁။ သမသီသီ။ ။သမံ၊ အညီအမျှ တကွ ဖြစ်သော။ သီသံ၊ အာသဝေါ တို့၏ ကုန်ခြင်း ဟူသော အတွတ်အထိပ်, အသက်၏ ကုန်ဆုံးခြင်း ဟူသော အတွတ်အထိပ်တည်း။ သမသီသံ၊ တည်း။ ယသ၊ အကြင် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏။ သမသီသံ၊ အညီအမျှတကွဖြစ်သော အာသဝေါတို့၏ ကုန်ဆုံးခြင်း ဟူသော အတွတ်အထိပ်, အသက်၏ ကုန်ဆုံးခြင်း ဟူသော အတွတ်အထိပ်သည်။ အတ္ထိ ဣတိ (သော) သမသီသီ၊ မည်၏။ ကိလေသာ ကုန်ခန်း၍ ရဟန္တာ ဖြစ်သည်နှင့် တပြိုင်နက် ပစ္စဝေက္ခဏာဝိထိ အဆုံးခ်ဉ် ပရိနိဗ္ဗာန် စံရသော ပုဂ္ဂိုလ်တည်း။ ဤ ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဝိထိ ကျပုံကို ဝိထိနှင့် သုံးချက်စု ဘာသာဋီကာခ်ဉ် ပြထားပြီ။ ၀ါရ အားဖြင့် သမ ဖြစ်ပုံကို ဋီကာခ်ဉ် ပြထား၏။

ထို ရောဂါကြောင့်ပင်။ ပရိနိဗ္ဗာတိ၊ ၏။ အယံ၊ သည်။ ရောဂသမသီသီ နာမ၊ ရောဂသမသီသီ ပုဂ္ဂိုလ် မည်၏ (ရောဂါအားဖြင့် အညီအမျှ တကွဖြစ်သော သီသ ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ် မည်၏)။ ကတရော၊ အဘယ် ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဇီဝိတသမသီသီ နာမ၊ ဇီဝိတသမသီသီ မည်သနည်း။ သီသန္တိ (ဇော်ထွေ) သီသံ-ဟူသော ဤ ပါဠိ၌။ (လဗ္ဘမာနာနိ၊ ရထိုက်ကုန်သော။) သီသာနိ၊ အတ္ထတ် အထိပ် ပမာန ဖြစ်သော တရားတို့သည်။ ပလိဗောဓသီသံ၊ နိဗ္ဗာန်တရား, မဂ်တရားကို ပိတ်ဆို့ တားမြစ်တတ်သော အတ္ထတ်အထိပ် ပမာန ဖြစ်သော။ ဝါ၊ နိဗ္ဗာန်တရား, မဂ်တရားကို ပိတ်ဆို့ တားမြစ်တတ်သော တရားတို့တွင် အတ္ထတ်အထိပ် ကျ၍ ပမာန ဖြစ်သော။ တဏှာ စ၊ တဏှာဝုင်း။ (ဤတို-ဌ် စပ်။) ဝိနိဗန္ဓသီသံ၊ သံသရာဝဋ်မှ မလွတ်ရအောင် နှောင်ဖွဲ့ တတ်သော အတ္ထတ်အထိပ် ပမာနဖြစ်သော။ ဝါ၊ သံသရာဝဋ်မှ မလွတ်ရအောင် နှောင်ဖွဲ့ တတ်သော တရားတို့တွင် အတ္ထတ်အထိပ် ကျ၍ ပမာန ဖြစ်သော။ မာနော စ၊ ဝုင်း။ ပရာမာသသီသံ၊ မှားသောအားဖြင့် သုံးသပ်တတ်သော အတ္ထတ်အထိပ် ပမာန ဖြစ်သော။ ဝါ၊ မှားသောအားဖြင့် သုံးသပ်တတ်သော တရားတို့တွင် အတ္ထတ်အထိပ် ကျ၍ ပမာန ဖြစ်သော။ ဒိဋ္ဌိ စ၊ ဝုင်း။ ဝိက္ခေပသီသံ၊ အထူးထူး အပြားပြား ပစ်လွှတ် တတ်သော အတ္ထတ်အထိပ်ပမာန ဖြစ်သော။ ဝါ၊ အထူးထူး အပြားပြား ပစ်လွှတ်တတ်သော တရားတို့တွင် အတ္ထတ်အထိပ် ကျ၍ ပမာန ဖြစ်သော။ ဥဒ္ဓစ္စံ စ၊ ဝုင်း။ သံကိလေသသီသံ၊ ပူပန်စေတတ် နှိပ်စက်တတ်သော အတ္ထတ်အထိပ် ပမာန ဖြစ်သော။ ဝါ၊ ပူပန်စေတတ် နှိပ်စက်တတ်သော တရားတို့တွင် အတ္ထတ်အထိပ် ကျ၍ ပမာန ဖြစ်သော။ အဝိဇ္ဇာ စ၊ ဝုင်း။

အဓိမောက္ခသီသံ၊ ဆုံးဖြတ်တတ်သော အတ္ထတ်အထိပ် ပမာန ဖြစ်သော။ ဝါ၊ ဆုံးဖြတ်တတ်သော တရားတို့တွင် အတ္ထတ်အထိပ် ကျ၍ ပမာန ဖြစ်သော။ သဒ္ဓါ စ၊ ဝုင်း။ [သဒ္ဓါဓိမောက္ခကို ဆိုသည်။] ပဂ္ဂဟသီသံ၊ ချီမြှောက်တတ်သော အတ္ထတ်အထိပ် ပမာနဖြစ်သော။ ဝါ၊ ချီမြှောက်တတ်သော တရားတို့တွင် အတ္ထတ်အထိပ်ကျ၍ ပမာန ဖြစ်သော။ ဝီရိယံ စ၊

၁။ ပလိဗောဓသီသံ။ ။ဤ တေရသ သီသ တို့သည် ပဋ္ဌိသန္ဓိဒါမဂ် ပါဠိတော်၌ လာကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ထို အဌကထာ အဖွင့် အတိုင်း အဓိပ္ပါယ် ပြုပါမည်။ ပလိဗုဒ္ဓနံ၊ ထက်ဝန်းကျင် ပိတ်ပင်တတ် နှောင့်ယှက်တတ် ၏။ ဣတိ ပလိဗောဓော။ နိဗ္ဗာန မဂ္ဂါဝရဏံ၊ နိဗ္ဗာန်မဂ်ကို တားမြစ်တတ်သော တရား တည်း။ သီသန္တိ ပမာနံ၊ အဓိကန္တိ အတ္ထော၊ ပလိဗောဓောယေव သီသံ ပလိဗောဓသီသံ၊ (ဤ အလို ကမ္မဓာရဲ တဲ့။) တံ သမ္မယုတ္တာဒိသဒ္ဒပလိဗောဓေသု ဝါ (ထို နှင့် သမ္မယုတ် ဖြစ်သော စိတ်စေတသိက် အစရှိသော အလုံးစုံသော ပလိဗောဓ တို့တွင်) သီသံ၊ အတ္ထတ်အထိပ် ကျ၍ ပမာန တည်း။ ဣတိ ပလိဗောဓသီသံ။ သေ-နယော သေသေသု။

ရင်း။ ဥပဒ္ဓာနသီသံ၊ အာရုံဌ် ကပ်၍ တည်သော အထွတ်အထိပ် ပဓာန ဖြစ်သော။ ဝါ၊ အာရုံဌ် ကပ်၍ တည်သော တရားတို့တွင် အထွတ်အထိပ် ကျ၍ ပဓာန ဖြစ်သော။ သတိ စ၊ ရင်း။ ဒ္ဒိုဏိကျေပသီသံ၊ မပ္ပံလွင့်သော အထွတ်အထိပ် ပဓာန ဖြစ်သော။ ဝါ၊ မပ္ပံလွင့်သော တရားတို့တွင် အထွတ် အထိပ်ကျ၍ ပဓာန ဖြစ်သော။ သမာဓိ စ၊ ရင်း။ ဒဿနသီသံ၊ သိမြင် တတ် သော အထွတ်အထိပ် ပဓာန ဖြစ်သော။ ဝါ၊ သိမြင် တတ်သော တရား တို့တွင် အထွတ်အထိပ် ကျ၍ ပဓာန ဖြစ်သော။ ပညာ စ၊ ရင်း။ ပဝတ္ထသီသံ[1]၊ အဆက် မပြတ် ဖြစ်သော ဝဋ္ဋခန္ဓာဟူသော အထွတ်အထိပ် ပဓာန ဖြစ်သော။ ဝါ၊ အဆက်မပြတ် ဖြစ်သော ဝဋ္ဋခန္ဓာ တို့တွင် အထွတ်အထိပ် ကျ၍ ပဓာန ဖြစ်သော။ ဇီဝိတိန္ဒြိယံ စ၊ ရင်း။ ဂေါစရ သီသံ[2]၊ အာရုံ ဟူသော အထွတ်အထိပ် ပဓာန ဖြစ်သော။ ဝါ၊ အာရုံတို့တွင် အထွတ်အထိပ် ကျ၍ ပဓာန ဖြစ်သော။ ဝိမောက္ခော စ၊ နိဿရဏဝိမုတ္တိ ဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်ရင်း။ [မူလ ဋ္ဌိကာ ဌ်ကား တမျိုးဖွင့်သည်။]သခ်ါရသီသံ[3]၊ သခ်ါရတို့၏ထိပ်ဆုံးဖြစ်သော။ နိရောဓော စ၊ နိဗ္ဗာန်ရင်း။ ဣတိ၊ သို့။ တေရသ၊ တဆယ့်သုံးပါးတို့တည်း။

တတ္ထ၊ ထို ၁၃-ပါးသော သီသတို့တွင်။ ကိလေသသီသံ၊ ကိလေသာ တို့တွင် အထွတ်အထိပ်ဖြစ်သော။ အဝိဇ္ဇံ၊ အဝိဇ္ဇာကို။ အရဟတ္တမဂ္ဂေါ၊ သည်။ ပရိယာဒိယတိ၊ ထက်ဝန်းကျင်ကုန်အောင်ယူ၏။ ဝါ၊ ကုန်စေ၏။ ပဝတ္ထသီသံ၊ အဆက်မပြတ်ဖြစ်သော ဝဋ္ဋခန္ဓာဟူသော အထွတ်အထိပ် ပဓာနဖြစ်သော။ ဝါ၊ အဆက်မပြတ်ဖြစ်သော ဝဋ္ဋခန္ဓာတို့တွင် အထွတ်အထိပ်ကျ၍ ပဓာန

၁။ ပဝတ္ထသီသံ။ ။ပ+ဝတ္ထတိ။ အဆက်မပြတ်ဖြစ်တတ်၏။ ဣတိ ပဝတ္ထံ။ သံသရာ တလျှောက်ဌ် အဆက် မပြတ် ဖြစ်တတ်သော ဝဋ္ဋ ခန္ဓာကို "ပဝတ္ထ"ဟု ခေါ်၏။ ထို ဝဋ္ဋ ခန္ဓာတို့တွင် ဇီဝိတိန္ဒြေသည် ပဓာန တရား, အဓိက တရားတည်း။ ထို့ကြောင့် ဇီဝိတိန္ဒြေကို "ပဝတ္ထသီသ"ဟု ခေါ်ရသည်။

၂။ ဂေါစရသီသံ။ ။ကျက်စားရာ အာရုံ တို့တွင် နိဿရဏဝိမုတ္တိ အဖြစ်ဖြင့် ကိလေသာတို့မှ လွတ်သော နိဗ္ဗာန်သည် ပဓာန, အဓိက ဖြစ်၏။ထို့ကြောင့် "ဂေါစရသီသံ ဝိမောက္ခော"ဟု ဆိုသည်။ [မူလဋ္ဌိကာဌ် ဝိသယဗျတ္တ ဖြစ်သော ဖလသမာပတ်ကို ဂေါစရသီသ ဟု ဆိုလိုသည်။]

၃။ သခ်ါရသီသံ။ ။သခ်ါရတို့၏ အတွတ်အထိပ် ဖြစ်သော နိရောဓ သစ္စာသည် သခ်ါရသီသ တည်း။ ဤ နေရာဌ် သီသ သဒ္ဒါသည် ကောဋ္ဌ (အဝသာန) အနက်ကို ပြော၏။ "သခ်ါရာနံ+သီသံ"ဟု ဝိဂ္ဂဟပြုပါ။ အနုပါဒိ-သေသ ပရိနိဗ္ဗာန်ကို "နိရောဓသစ္စာ"ဟု ခေါ်သည်။ ထို့ကြောင့် ဝိမောက္ခနှင့်နိရောဓ ကို ဤနေရာဌ် ခွဲပါ။ [ဝိမောက္ခော၊ (ပေ) နိဿရဏဝိမုတ္တိ နိဗ္ဗာန်၊ သခ်ါရသီသန္တိ (ပေ) ဘေန အနုပါဒိသေသပရိနိဗ္ဗာန် ဂုတ္တံ။ ဤကား ပဋ္ဌာန်ကျမ်းဒါမဂ္ဂဋ္ဌကထာ အလိုတည်း။

ဖြစ်သော။ ဇီဝတိန္ဒြိယံ၊ ကို။ စုတိစိတ္တံ၊ ပရိနိဗ္ဗာနစုတိစိတ်သည်။ ပရိယာဒိ-ယတိ၊ ၏။ ဝါ၊ ၏။ အဝိဇ္ဇာပရိယာဒါယကံ၊ အဝိဇ္ဇာကို ထက်ဝန်းကျင် ကုန်အောင် ယူတတ်သော။ ဝါ၊ အဝိဇ္ဇာကို ကုန်စေတတ်သော။ စိတ္တံ၊ အရဟတ္တမဂ်စိတ်သည်။ ဇီဝိတိန္ဒြိယံ၊ ကို။ ပရိယာဒါတုံ၊ ၄ါ။ ဝါ၊ ၄ါ။ နသက္ကောတိ၊ နိုင်။ ဇီဝိတိန္ဒြိယပရိယာဒါယကံ၊ ဇီဝိတိန္ဒြေကို ထက်ဝန်းကျင် ကုန်အောင် ယူတတ်သော။ ဝါ၊ ဇီဝိတိန္ဒြေကို ကုန်စေတတ်သော။ စိတ္တံ၊ ပရိနိဗ္ဗာန စုတိစိတ်သည်။ အဝိဇ္ဇံ၊ ကို။ ပရိယာဒါတုံ၊ ၄ါ။ ဝါ၊ ၄ါ။ နသက္ကောတိ၊ နိုင်။ အဝိဇ္ဇာ ပရိယာဒါယကံ၊ သော။ ဝါ၊ သော။ စိတ္တံ၊ အရဟတ္တမဂ်စိတ်သည်။ အသုံ၊ ဇီဝိတိန္ဒြိယပရိယာဒါယကစိတ်မှ တမျိုးတခြားတည်း။ ဇီဝိတိန္ဒြိယပရိယာဒါယကံ၊ သော။ ဝါ၊ သော။ စိတ္တံ၊ ပရိနိဗ္ဗာနစုတိစိတ်သည်။ အသုံ၊ အဝိဇ္ဇာပရိယာဒါယကစိတ်မှ တမျိုးတခြားတည်း။ စ၊ ဆက်။ ယဿ၊ အကြောင် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏။ တေ သီသဒ္ဒယံ၊ ဤ သံကိလေသ-သီသ, ပဝတ္တသီသ ၂-ပါးအပေါင်းသည်။ သမံ၊ အညီအမျှ တကွကဲ့သို့။ ပရိယာဒါနုံ၊ ထက်ဝန်းကျင် ကုန်အောင် ယူခြင်းသို့။ ဝါ၊ ကုန်စေခြင်းသို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ရောက်၏။ သော၊ ထို ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဇီဝိတသမသီသီ နာမ၊ မည်၏။

ကထံ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ ဝါ၊ အဘယ်နည်းဖြင့်။ ဣဒံ(သီသဒ္ဒယံ)၊ ဤ သံကိလေသသီသ, ပဝတ္တသီသ ၂-ပါးအပေါင်းသည်။ သမံ၊ အညီအမျှ တကွကဲ့သို့။ ဟောတိ၊ နည်း။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ ဝါရသမတာယ[1]၊ ဝါရ၏ တူမျှသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ (ဣဒံ သီသဒ္ဒယံ၊ သည်။ သမံ၊ ကဲ့သို့။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤကား အဖြေတည်း။) ဟိ၊ ခဲ့။ ယသ္မိံ ဝါရေ၊ အကြောင် ဝါရ၌။ မဂ္ဂဝုဋ္ဌာနံ၊ မဂ်၏ ဝင်္ဂမှထမြောက်ခြင်းသည်။ ဝါ၊ ဝင်္ဂမှ ထမြောက်သော မဂ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (တသ္မိံ ဝါရေ၊ မဂ်၏ ထမြောက်ရာ ထို ဝါရ၌။) [ယသ္မိံ ဝါရေ-ဟု ရှိ၍ "တသ္မိံ ဝါရေ" ထည့်သည်။] သောတာ-ပတ္တိမဂ္ဂေ၊ သောတာပတ္တိမဂ်၌။ ပဋ္ဌ၊ ကုန်သော။ ပစ္ဆိမဝေဂ္ဂဏာနံ၊ ပစ္ဆိမဝေဂ္ဂဏာ

---

[1] ဝါရသမတာယ။ ။"ဝါရ"အရ ကိလေသာတို့၏ ကုန်ခန်းရာစိတ်အကြိမ်နှင့် ဇီဝိတိန္ဒြေ၏ကုန်ခန်းရာစိတ်အကြိမ်ကိုယူပါ။ ကိလေသာတို့၏ကုန်ခန်းရာစိတ်အကြိမ်သည် အရဟတ္တမဂ်ဖြင့် ကိလေသာတို့ကို ကုန်စေပြီးနောက် ပစ္ဆိမဝေဂ္ဂဏာဇောဝီထိ ၄-ကြိမ်ကျပြီးမှ ပြီးစီး၏။ စတုတ္ထပစ္ဆိမဝေဂ္ဂဏာဇော၏အဆုံး၌ ဘဝင်ကျ၏။ ထို ဘဝင်သည်ပင် ပရိနိဗ္ဗာန်စုတိစိတ် ဖြစ်တော့၏။ ဤသို့ ကိလေသာ ကုန်ခန်းရာ စိတ်အကြိမ်နှင့် ဇီဝိတိန္ဒြေကုန်ခန်းရာ စိတ်အကြိမ်တို့၏ အညီအမျှတကွကဲ့သို့ ဖြစ်ခြင်းကို "ဝါရသမတာ"ဟု ဆိုသည်။ [ဝါရာနံ၊ ကိလေသာကုန်ခန်းရာစိတ်အကြိမ်, ဇီဝိတိန္ဒြေကုန်ခန်းရာ စိတ်အကြိမ်တို့၏။ သမတာ၊ အညီအမျှတကွ၏ အဖြစ်တည်း။ ဝါရသမတာ၊ ဖြစ်။]

ဇောတို့ရင်း။ သကဒါဂါမိမဂ္ဂေ၊ ဌ။ ပဠု၊ ကုန်သော။ (ပဗ္ဗဝေဂ္ဂဏာနိ၊ တို့ရင်း။) အနာဂါမိမဂ္ဂေ၊ ဌ။ ပဠု၊ ဣန်သော။ (ပစ္ဆိမဝေဂ္ဂဏာနိ၊ တို့ရင်း။ အရဟတ္တမဂ္ဂေ၊ ဌ။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ (ပစ္ဆိမဝေဂ္ဂဏာနိ၊ တို့ရင်း။) ဣတိ၊ သို့။ ကေနဋ္ဌေသတိယာ၊ တခုယုတ်နှစ်ဆယ်သော။ ပစ္ဆိမဝေဂ္ဂဏာဘာဏေ၊ ပစ္ဆိမဝေဂ္ဂဏာဘာဏ်ဌ။ [ရှေးနိဿယဝယ် "ကေနဋ္ဌေသတိမေ၊ သော။ ဘာဏေ၊ ဌ"ဟု နောက်ဆုံး ဘာဏ်တပါးကိုသာ ပြ၏။] ပတိဋ္ဌာယ၊ တည်၍။ ဘဝင်္ဂ၊ ပရိနိဗ္ဗာနစုတိဖြစ်သော ဘဝင်သို့။ သြတရိတ္ဝာ၊ သက်၍။ ပရိနိဗ္ဗာယတိ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူ၏။ ဣမာယ ဝါရသမတာယ၊ ဤ ဝါရတို့၏ တူမျှသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဣဒံ ဥဘယသီသပရိယာဒါနံ၊ ဤ ၂-ပါးစုံသော သံကိလေသသီသ, ပဝတ္တသီသတို့၏ ကုန်ခြင်းသည်။ သမံ၊ အညီအမျှတကွဲ့သို့။ ဟောတိ နာမ၊ ဖြစ်သည် မည်၏။ တေန၊ ကြောင့်။ (ထိုသို့ ၂-ပါးစုံသော သံကိလေသသီသ, ပဝတ္တသီသတို့၏ ကုန်ခြင်း၏ အညီအမျှတကွဲ့သို့၏ အဖြစ်ကြောင့်။) အယံ ပုဂ္ဂလော၊ ကို။ ဇိဝိတသမသီသီတိ ၁၊ ဇိဝိတသမသီသီ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ စ၊ ဆိုအပ်ရုံသာ မကသေး။ အယမေဝ၊ ဤ ဇိဝိတသမသီသီ ပုဂ္ဂိုလ်ကိုသာ။ [ဝေ-ဖြင့် ဣရိယာပထသီသီ, ရောဂသမသီသီ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို ကန့်။] ဣဓ၊ ဤ သမသီသီနိဒ္ဒေသ၌။ အဓိပ္ပေတော၊ အလိုရှိအပ်၏။

၁၇။ ဒ္ဝိတကပ္ပိနိဒ္ဒေသေ၊ ဌ။ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတမ္ဗော။) ဒ္ဝိတော၊ တည်တံ့သော။ ကပ္ပေါ၊ ကမ္ဘာတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဒ္ဝိတကပ္ပေါ၊ မည်၏။ အယ၊ ထို သောတာပတ္တိမဂ္ဂဋ္ဌပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဒ္ဝိတကပ္ပေါ၊ တည်တံ့သောကမ္ဘာ သည်။ အတ္ထိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (သော) ဒ္ဝိတကပ္ပိ၊ မည်၏။ [ဒ္ဝိတကပ္ပကို တပုဒ်တည်းဖြစ်အောင် ကမ္မဓာရဲတွဲပြီးမှ ထိုပုဒ်နောင် တဒ္ဓိတ် ဣ-ပစ္စည်း သက်ရကြောင်းကို ပြသည်။] ကပ္ပံ၊ ကမ္ဘာကို။ ဌပေတုံ၊ တည်စေခြင်းငှါ။ ဝါ၊ တန်ထားခြင်းငှါ။ သမတ္ထော၊ စွမ်းနိုင်သော။ (ပုဂ္ဂလော-ဌ စပ်။) ဣတိ အတ္ထော၊ ဤကား အဓိပ္ပါယ်နက်။ ဥဒ္ဒယ္ယနဝေလာ အယာတိ၊ ကား။ ဗျာယနကာလော၊ မီးလောင်ခြင်း၏အခါသည်။ ဝါ၊ မီးလောင်ရာအခါသည်။ ဘဝေယ္ယ၊ ဖြစ်ရာ၏။ နေဝ တာဝါတိ၊ ကား။ ယာဝ၊ အကြင်မျှလောက်။ မဂ္ဂသမင်္ဂီ၊ သောတာပတ္တိမဂ်နှင့် ပြည့်စုံခြင်းရှိသော။ သေ(ဧသော)ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ သောတာပတ္တိဖလံ၊ ကို။ နိ သစ္ဆိကရောတိ၊ မျက်မှောက် မပြုသေး။ တာဝ၊ ထို သောတာပတ္တိဖိုလ်ကို မျက်မှောက်မပြုသေးမီ ကာလ၌။ ကပ္ပေါ၊

၁။ ဇိဝိတသမသီသီ။ ။ပဝတ္တသီသဖြစ်သော ဇီဝိတိန္ဒြေသည် အရဟတ္တမဂ်ကို ရသောအခါ သံကိလေသသီသဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာလည်း ကုန်၏။ ထို ဇီဝိတသီသနှင့် အညီအမျှတကွဖြစ်သော သံကိလေသသီသ ရှိသောကြောင့် ထိုနည်းအားဖြင့် စုကိသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ကို "ဇီဝိတသမသီသီပုဂ္ဂိုလ်" ဟုခေါ်ရသည်။

ကို။ နေ၀ ဗျာယေယျ၊မီးမလောင်အပ်ရာ။ ဗျာယမာနောပိ၊ မီးလောင်အပ်ဆဲ ဖြစ်ပါသော်လည်း။ အဗ္ဗောယိတ္တာ၀၊ ဆက်၍ မလောင်ပဲသာလျှင်။ တိဋ္ဌေယ္ယ၊ တည်ရာ၏။

ဟိ၊မှန်။ ကပ္ပဝိနာသော နာမ၊ ကမ္ဘာပျက်ခြင်းမည်သည်။ မဟာ၀ိကာရော၊ ကြီးစွာသော ဓာတ် ၄-ပါးတို့၏ ဖောက်ပြန်ခြင်းတည်း။ မဟာပယောဂေါ၊ ကြီးစွာသော ဓာတ် ၄-ပါးတို့၏ ယှဉ်စပ်ခြင်းတည်း။ ကောဋိသတသဟဿ-စက္ကဝါဠဿ၊ကုဋေတသိန်းသော စကြ၀ဠာကို။ ဗျာယနေ၀သေန၊ လောင်မြိုက်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ [တေဇောသံ၀ဋ္ဋ ကမ္ဘာကို ရည်ရွယ်သည်။] မဟာလောက-၀ိနာသော၊ ကြီးစွာသော သြကာသလောက၏ ပျက်စီးခြင်းတည်း။ ဧ၀ံ၊ သို့။ ၀ါ၊ သို့ကလောက်။ အယမ္ပိ မဟာ၀ိနာသော၊ ဤ ကြီးစွာသော ပျက်စီးခြင်းသည်လည်း။ တိဋ္ဌေယ္ယေ၀၊ တည်တံ့ရာသည်သာ။ ၀ါ၊ တည်တံ့ရမည်သာ။ ဣတိ၊ သို့။ ၀ဒတိ၊ မိန့်တော်မူ၏။ ပန၊ ထိုသို့ပင် မိန့်တော်မူပါသော်လည်း။ သာသနေ၊ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ သာသနာတော်သည်။ ဓရေမာနေ၊ တည်ရှိစဉ်။ အယံ ကပ္ပ၀ိနာသော နာမ၊ ဤကမ္ဘာပျက်ခြင်းမည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိနိုင်။ ကပ္ပ-၀ိနာသော၊ သည်။ (သတိ၊ သော်။) သာသနံ၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိတော့။

ဟိ၊ မှန်။ ဂတကောဋိကေ၊ ရောက်အပ်သော အစွန်အဆုံးရှိသော။ ကာလေ၊ အခါ၌။ ကပ္ပ၀ိနာသော နာမ၊ မည်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဧ၀ံ-သန္တေပိ၊ ဤသို့ ဖြစ်ပါသော်လည်း။ (ဤသို့ သာသနာတော်နှင့် ကမ္ဘာ ပျက်ခြင်း ၂-ပါး၏ မဆုံနိုင်ပါသော်လည်း။) သတ္ထာ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ အန္တရာယာဘာ၀ံ၊ သောတာပတ္တိမဂ္ဂ၏ အခြားမဲ့ဖိုလ်၏ အန္တရာယ်မရှိခြင်းကို။ ဒီပေတုံ၊ ဌာ။ ဣဒံ ကာရဏံ၊ ဤအကြောင်းကို။ အာဟရိ၊ ဆောင်တော်မူပြီ။ (ကိံ။) ဣဒမ္ပိ၊ ဤ သာသနာတော်အတွင်း၌ ကမ္ဘာ၏ ပျက်ခြင်းသည်လည်း။ ဘ၀ေယျ၊ ဖြစ်သော်လည်း ဖြစ်တန်ရာသေး၏။ ပန၊ ထိုသို့ပင် သာသနာတော်

၁။ မဟာပယောဂေါ။ ။"ပယောဂ"ဟု ဆိုသောကြောင့် ကမ္ဘာပျက်အောင် ပြုလုပ်နိုင်သော တန်ခိုးရှင်တို့၏ ပယောဂဟု ထင်မှားဖွယ်ရှိရကား "မဟာကိုရိဃော"ဟု ဋီကာ ဖွင့်၏။ ထို ကိရိယ ဟူသည်လည်း ကမ္ဘာပျက်အောင်ပြုနိုင်သောမိုးကြီး၏တက်လာခြင်းဟူသော အမူအရာကိရိယာတည်း။ ထို့ကြောင့် "ဝိပတ္တိ ကရ မဟာမေ၀ုဋ္ဌာနာ့ကာရ၀ိနာသော"ဟု ထပ်ဆင့်၍ ဖွင့်သည်။ ထို အဖွင့်မျှားသည် သဒ္ဒတ္ထ မဟုတ်၊ အဓိပ္ပါယတ္ထသာ။ ထို့ကြောင့် သဒ္ဒတ္ထပေါ် အောင် "ကမ္ဘာပျက်သော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်သော ဓာတ်ကြီး လေးပါးတို့၏ အကြီးအကျယ် ပေါင်းစပ်မိခြင်း"ဟု ကြံလိုက်ပါသည်။ မီးဖျက်အပ်သော ကမ္ဘာ၌ တေဇော ဓာတ်၏ အခြားဓာတ်တို့နှင့် ပေါင်းစပ်ခြင်း, ရေ ဖျက်အပ်သော ကမ္ဘာ၌ အာပေါ ဓာတ်၏ အခြားဓာတ်တို့နှင့် ပေါင်းစပ်ခြင်း, လေ ဖျက်အပ်သော ကမ္ဘာ၌ ၀ါယော ဓာတ်၏ အခြားဓာတ်တို့နှင့် ပေါင်းစပ်ခြင်းဟု ဆိုလို၏သည်။

အတွင်းဌာ် ကမ္ဘာပျက်ခြင်း ဖြစ်နိုင်ပါသော်လည်း။ (ကပ္ပဝိနာသေန၊ သည်။ ဝါ၊ က။) မဂ္ဂသမင်္ဂီနော၊ မဂ်နှင့်ပြည့်စုံခြင်းရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ (မဂ္ဂဋ္ဌ ပုဂ္ဂိုလ်၏)။ ဖလဿ၊ ဖိုလ်၏။ အန္တရာယော၊ အန္တရာယ်သည်။ ဝါ။ ကို။ ကာတုံ၊ ဌ ါ။ နှ သက္ကာ၊ မတတ်ကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ (အာဟရိ၊ ပြီ။)

ပန၊ ဆက်။ အယံ ပုဂ္ဂလော၊ ဤ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဋ္ဌ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကပ္ပံ၊ ကို။ ဌပေန္တော၊ တည်စေလသော်။ ဝါ၊ တန့်ထား လသော်။ ကိတ္တကံ၊ သော။ ကာလံ၊ ကာလပတ်လုံး။ ဌပေယျ၊ တည်တံ့ စေနိုင်ရာ သနည်း။ ဝါ၊ တန့်ထားနိုင်ရာ သနည်း။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ ယသ္မိံ ဝါရေ၊ အကြင် စိတ်အကြိမ်ဌာ်။ မဂ္ဂဝုဋ္ဌာနံ၊မဂ်် တည်းဟူသော ဝုဋ္ဌာန သည်။ ဝါ၊ ဝဋ္ဋမှ ထမြောက် တတ်သော မဂ်သည်။ ဟောတိ။ အထ၊ မဂ္ဂဝုဋ္ဌာန ဖြစ်ရာ ထို စိတ်အကြိမ်ဌာ်။ ဘဝင်ံ၊ ကို။ အာဝဇ္ဇေန္တံ၊ လည်စေ တတ်သော။ မနောဒ္ဓါရာဝဇ္ဇနံ၊ မနောဒ္ဓါရာဝဇ္ဇန်းစိတ်သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ တတော၊ ထို မနောဒ္ဓါရာဝဇ္ဇန်းစိတ်မှ နောက်ဌာ်။ တီဏိ၊ သုံးကြိမ်ကုန်သော။ အနုလောမာနိ၊ အနုလုံစိတ်တို့သည်ရင်း။ ဧကံ၊ တကြိမ်သော။ ဧ ါ ကြဘုစိတ်တို့၊ ဧ ါ ကြဘူစိတ်သည်ရင်း။ ဧကံ၊ သော။ မဂ္ဂစိတ်တို့၊ မဂ်စိတ်သည်ရင်း။ ဒ္ဝေ၊ ကုန်သော။ ဖလစိတ်တာနိ၊ တို့သည်ရင်း။ ပဌ၊ ကုန်သော။ ပစ္စဝေက္ခဏ-ဉာဏာနိ၊ ပစ္စဝေက္ခဏ ဉာဏ်တို့သည်ရင်း။ (ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။) ဣတိ၊ ဤသို့သော စိတ်အစဉ်ဖြင့်။ ဧတ္တကံ၊ သော။ ကာလံ၊ ပတ်လုံး။ ဌပေယျ၊ ရာ၏။ ဝါ၊ ရာ၏။ (ဣတိ၊ ဤကား အဖြေတည်း။)

ပန၊ ဆက်။ ဣမံ အတ္ထံ၊ ဤ မဂ္ဂသမင်္ဂီ ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဖိုလ်၏ အန္တရာယ် မပြုနိုင် ဟူသော အနက် အမိပ္ပါယ်ကို။ ဗာဟိရာယ၊ သာသနာတော်ကျမ်းမှ အပ ဖြစ်သော။ အာဂန္တုကူပမာယပိ၊ အာဂန္တုက ဥပမာ ဖြင့်လည်း။ ဝေံ၊ ဤသို့။ ဝါ၊ ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့သော နည်းဖြင့်။ ဒီပယိ သု၊ ပြကြကုန်ပြီ။ ဟိ၊ ခဲ့။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂသမင်္ဂီဿ၊ သောတာပတ္တိမဂ်နှင့် ပြည့်စုံခြင်း ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ မတ္ထကူပရိ၊ ဦးထိပ်၏ထက်ဌာ်။ ယောဇနိကံ၊ တယူဇနာ ရှိသော။ ကေ-ဝ-ဿ-ဝေလံ၊ တခဲနက်သော ကျောက်တုံးကို။ တိဝဿာယ၊ သုံးခုသော အလုံး ရှိသော။ ဝါ၊ သုံးလွန်းတင် ဖြစ်သော။ ရဇ္ဇုယာ၊ ကြိုးဖြင့်။ ဗန္ဓိတ္ဝာ၊ ဖွဲ့ချည်၍။ သစေ ဩလမ္ဗေယျ၊ အကယ်၍ တွဲလျားချထားအုံ့။ (ဧဝံ သတိ) ဧကဿ်ံ၊ တခုသော။ ဝဋ္ဋေ၊ ကြိုးလုံးသည်။ ဝါ၊ ကြိုးလွန်းသည်။ ဆိန္နေ၊ ပြတ်လသော်။ ဒ္ဝိဟိ၊ ကုန်သော။ ဝဋ္ဋေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ဝါ၊ တို့ဖြင့်။ ဩလမ္ဗေယျ၊ တွဲရရှဲဆွဲရာ၏။ ဒ္ဝိသု၊ ကုန်သော။ (ဝဋ္ဋေသု၊ တို့သည်။ဝါ၊ တို့သည်။) ဆိန္နေသု၊ ပြတ်ကုန်လသော်။ ဧကေန၊ သော။ ဝဋ္ဋေန၊ ဖြင့်။ ဝါ၊ ဖြင့်။) ဩလမ္ဗေ-ယျေဝ၊ တွဲရရှဲ ဆွဲရာ သည်သာ။ တသ္မိမ္ပိ၊ ထို တခုသော ကြိုးလုံးသည်

လည်း။ ဝါ၊ ထို တခုသော ကြိုးလွန်းသည်လည်း။ ဆိန္နေ၊ သော်။ အမ္ဘကူဠံ ဝိယ၊ တိမ်အထွတ်ကဲ့သို့။ အာကာသေ၊ ဌ်။ တိ‌ဌေယျ၊ တည်နိုင်ရာ၏။ တသ ပုဂ္ဂလဿ၊ ထို သောတာပတ္တိမဂ္ဂသမင်္ဂီ ပုဂ္ဂိုလ်၏။ မဂ္ဂါနုန္တရဖလဿ၊ မဂ်၏ အခြားမဲ့ ဖြစ်သော ဖိုလ်၏။ အန္တရာယံ၊ ကို။ နတ္ထေ ဝ ကရေယျ၊ မပြုနိုင်ရာ သည်သာ။ ဣတိ၊ သို့။ (ဒီပယိ သု၊ ကုန်ပြီ။) ပန၊ ထိုသို့ပင် အာဂန္တုက ဥပမာဖြင့် ပြပါကုန်သော်လည်း။ အယံ ဒီပနာ၊ ဤ ပြကြောင်း ဥပမာသည်။ ပရိတ္တာ၊ သေးငယ်သေး၏။ ပုရိမာဝ၊ ရှေဖြစ်သော ကပ္ပဝိနာသ ဥပမာသည် သာ။ မဟန္တာ၊ ကြီးကျယ်၏။

ပန၊ ဆက်။ ကေဝလံ၊ အထက်မဂ္ဂသမင်္ဂီ ပုဂ္ဂိုလ်တို့နှင့် မဖက်သက်သက်။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဋ္ဌောဝ၊ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဋ္ဌ ပုဂ္ဂိုလ်သည်သာ။ ကပ္ပံ၊ ကို။ နဋ္ဌပေတိ၊ တည်စေနိုင်သည် မဟုတ်။ ဝါ၊ တန်ထားနိုင်သည် မဟုတ်။ ဣတရေ၊ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဋ္ဌ ပုဂ္ဂိုလ်မှ တပါးကုန်သော။ မဂ္ဂသမင်္ဂီနော ပိ၊ တို့သည်လည်း။ (ကပ္ပံ၊ ကို။) ဌပေန္တိယေဝ၊ ကုန်သည်သာ။ ဝါ၊ ကုန်သည်သာ။ တေန၊ ကြောင့်။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဟေဋ္ဌာ၊ ဌ်။ ဂဟိတဋ္ဌ၊ ယူတော်မူအပ်ပြီးသော သောတာပတ္တိမဂ္ဂဋ္ဌ ပုဂ္ဂိုလ်ကိုဂင်း။ အဂ္ဂဟိတဋ္ဌ၊ ယူတော်မမူအပ် သေးသော, အထက်မဂ္ဂဋ္ဌ ပုဂ္ဂိုလ် ကိုဂင်း။ သမ္ဘံ၊ ကို။ သံကစ္စိတ္ဝာ၊ ၍။ ပိဋ္ဌိဝန္ဒကပုဂ္ဂလေဟိ၊ ကျောက်ကုန်းဌ် လည်၍ ကျန်နေသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ ဣမံ တန္တိံ၊ ကို။ ဝါ၊ သို့။ သဗ္ဗေပိ မဂ္ဂသမင်္ဂီ-နော ပုဂ္ဂလာ ဌိတကပ္ပိနောတိ၊ ဟူ၍။ အာရောပေသိ၊ တက်ရောက်စေတော်မူပြီ။ ဝါ၊ တင်တော်မူပြီ။

၁၇။ အရိယနိဒ္ဒေသေ၊ ဌ်။ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော။) ကိလေသေဟိ၊ ကိလေသာတို့မှ။ အာရကတ္တာ၊ ဝေးကွာကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အရိယာ၊ အရိယတို့ မည်၏။ [ဤ အလို အာရက ပုဒ်မှ နိုရုတ္တိနည်းအားဖြင့် အရိယ-ဟု ဖြစ်သည်။] သဒေဝကေန၊ နတ်နှင့်တကွ ဖြစ်သော။ လောကေန၊ သတ္တ လောကသည်။ အရဏီယတ္တာ၊ ချဉ်းကပ်ထိုက် ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အရိယာ၊ တို့ မည်၏။ [ဤ အလို "အရ ဂတိမှိ" ဟူသော ဓာတ်, ဏျ-ပစ္စည်း, ဣ အာဂုံ။] အရိယဌ္ဌော နာမ၊ အရိယ သဒ္ဒါ၏ အနက်မည်သည်။ ပရိသုဒ္ဓဌ္ဌော၊ ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်ဟူသော အနက်တည်း။ ဣတိ (တသ္မာ) ပရိသုဒ္ဓတ္တာပိ၊ ထိုသို့ တက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ် ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်း။ အရိယာ၊ တို့ မည်၏။ သေသာ၊ အရိယာ ပုဂ္ဂိုလ် ရှစ်ယောက်တို့မှ ကြွင်းသော ပုဂ္ဂိုလ် တို့သည်။ အပရိသုဒ္ဓတာယ၊ ထက်ဝန်းကျင် မစင်ကြယ် ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အနရိယာ၊ အနရိယာတို့ မည်၏။

၁၉။ သေက္ခနိဒ္ဒေသေ၊ ဌ။ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော။) မဂ္ဂသမင်္ဂီ-နော၊ တို့သည်။ မဂ္ဂကွဏေ၊ မဂ်ခဏ၌ရင်း။ ဖလသမင်္ဂီနော၊ တို့သည်။ ဖလကွဏေစ၊ ဖိုလ်ခဏ၌ရင်း။ အဓိသီလသိက္ခာဒီကာ၊ အဓိသီလသိက္ခာ အစရှိကုန်သော။ တိယောပိ၊ သုံးပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော။ သိက္ခာ၊ သိက္ခာတို့ကို။ သိက္ခန္တိယေဝ၊ ကျင့်ဆဲတို့ သာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သေက္ခာ၊ သေက္ခ တို့ မည်၏။ [သိက္ခ-ဓာတ်၊ ဏ-ပစ္စည်း] ပန၊ ကား။ အရဟတာ၊ ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အရဟတ္တဖလကွဏေ၊ ဌ။ တိယော၊ ကုန်သော။ သိက္ခာ၊ တို့ကို။ သိက္ခိတာ၊ ကျင့်အပ်ကုန်ပြီ။ ပုန၊ တဖန်။ တယော၊ ထို ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်၏။ သိက္ခနကိစ္စံ၊ ကျင့်ခြင်းကိစ္စသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိတော့။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အသေက္ခာ၊ အသေက္ခ မည်၏။ [အရဟတာ ဟူသော ကေဝုစ်ကို ထောက်၍ရင်း, ပုန တယ ကို ထောက်၍ရင်း ပါဠိတော်အတိုင်း "အသေက္ခာ"ဟု ရှိပါစေ။] ဣတိ၊ ဤသို့လျှင်။ သတ္တ၊ ကုန်သော။ အရိယာ၊ တို့သည်။ သိက္ခန္တိတိ၊ သိက္ခန္တိ ဟူသော ဝစနတ္ထကြောင့်။ သေက္ခာ၊ သေက္ခတို့ မည်၏။ ဒီဃာသဝါ၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ အညယ၊ အခြားသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ သန္တိကေ၊ အထံ၌။ သီလာဒီနံ၊ အဓိသီလအစရှိသည် တို့၏။ ဝါ၊ တို့ကို။ သိက္ခိတတ္တာ၊ ကျင့်အပ်ပြီးကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သိက္ခိတ-အသေက္ခာ နာမ၊ ကျင့်ပြီးသော အသေက္ခတို့ မည်၏။ ဗုဒ္ဓပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ ဘုရား၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့သည်။ သယမ္ဘူ[1]တတာယ၊ အလိုလို ဖြစ်တော်မူကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အသိက္ခိတအသေက္ခာ နာမ၊ သူတပါး အထံ၌ ကျင့်ဖွယ်-မလိုသော အသေက္ခတို့ မည်၏။ 'သေသ ပုဂ္ဂလာ၊ သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်, အသေက္ခ ပုဂ္ဂိုလ်တို့မှ ကြွင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ နေဝ သိက္ခန္တိ၊ ကျင့်ဆဲလည်း မဟုတ်ကုန်။ နာ သိက္ခိတာ၊ ကျင့်ပြီးလည်း မဟုတ်ကုန်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ နေဝသေက္ခာနာသေက္ခာ၊ နေဝသေက္ခာနာသေက္ခ တို့ မည်၏။ ဝါ၊ ကျင့်ဆဲလည်း မဟုတ်, ကျင့်ပြီးလည်း မဟုတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ မည်၏။

၂၀။ တေဝိဇ္ဇနိဒ္ဒေသေ၊ ဌ။ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော။) ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာ။ ပုဗ္ဗေနိဝါသဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏာနိ၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်, ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ် တို့ကို။ နိမ္မတ္တေတွာ၊ ဖြစ်စေပြီး၍။ ပစ္ဆာ၊ နောက်၌။ ဝါ၊ နောက်မှ။

---

[1] အသယမ္ဘူ ။အ-သဒ္ဒါသည် ဝုဒ္ဓိ-အနက်ဟောတည်း။ "ကြီးပွါးပြီးသော သိက္ခာ ရှိသူတို့" ဟူလို။ သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်များ ကဲ့သို့ ကျင့်ဆဲ ပုဂ္ဂိုလ်များ မဟုတ်ကြ၊ "အဆုံးသို့ ရောက်ပြီးအောင် ကျင့်ပြီးသူများ ဖြစ်ကြသည်" ဟူလို။ ထိုသို့ ကျင့်ပြီးဖြင့် ရှာ၌ သာဝက တို့သည် အခြားပုဂ္ဂိုလ်တို့အထံ၌ ကျင့်ရသေးသောကြောင့် "သိက္ခိတအသေက္ခ"တို့ မည်၏။ ဗုဒ္ဓ, ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့ကား အခြားပုဂ္ဂိုလ်တို့ အထံ၌ မကျင့်ကြရသောကြောင့် "အသိက္ခိတအသေက္ခ"တို့ မည်၏။

အရဟတ္တံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်သို့။ ပဝတ္တောပိ၊ ရောက်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်ရင်း။ ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာ။ အရဟတ္တံ၊ သို့။ ပတ္ထဲ၊ ကျေက်ပြီး၍။ ပစ္ဆာ၊ ဌ္ဌ။ ဝါ၊ မှ။ ပုဗ္ဗေနိဝါသဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏနိမ္မတ္တေကာပိ၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်, ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်တို့ကို ဖြစ်စေသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်ရင်း။ တေဝိဇ္ဇောယေဝ နာမ၊ တေဝိဇ္ဇပုဂ္ဂိုလ် ချည်း မည်၏။ ပန၊ ကား။ သုတ္တန္တကထာ၊ သုတ္တန်ဌ ဟောတော်မူအပ်သော စကားသည်။ ပရိယာယဒေသနာ၊ ပရိယာယ်ဒေသနာတော်တည်း။ အဘိဓမ္မ-ကထာ၊ အဘိဓမ္မာဌ ဟောတော်မူအပ်သော စကားသည်။ နိပ္ပရိယာယ-ဒေသနာ၊ ပရိယာယ်မဟုတ် မုချဖြစ်သော ဒေသနာတော်တည်း။ ဤတိ၊ ကြောင့်။ ဤမသို့ ဌာနေ၊ ဤ အဘိဓမ္မကထာအရာ၌။ ဝါ၊ ဤ တေဝိဇ္ဇကို ပြုရာဌာန၌။ အာဂမနီယမေဝ၊ အရဟတ္တဖိုလ်၏ ဖြစ်ပေါ်လာကြောင်း ဖြစ်သော ဝိဇ္ဇာ ၂-ပါးသည်သာ။ ဓုရံ၊ ပဓာနတည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာ။ ဒ္ဝေ၊ ၂-ပါးကုန်သော။ ဝိဇ္ဇာ၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်, ဒိဗ္ဗစက္ခု-ဉာဏ်ဟူသော ဝိဇ္ဇာတို့ကို။ နိဗ္ဗတ္တေတွာ၊ ဖြစ်စေပြီး၍။ ပစ္ဆာ၊ ဌ္ဌ။ ဝါ၊ မှ။ အရဟတ္တံ၊ သို့။ ပတ္တောဝ၊ ရောက်သောပုဂ္ဂိုလ်ကိုသာ။ ဣဒ၊ ဤ တေဝိဇ္ဇ နိဒ္ဒေသဌ္ဌ။ အဓိပ္ပေတောဝ၊ အပ်၏။ ဆဋ္ဌာဘိညေပိ၊ ဆဋ္ဌာဘိညနိဒ္ဒေသဌ္ဌလည်း။ သေသ နယော၊ ပင်တည်း။ [ရှေးဦးစွာ လောကီအာဘိညာဌ် ၅-ပါးကို ရပြီး၍ နောက်မှ အာသဝက္ခယအာဘိညာဌ်ကို ရသော ပုဂ္ဂိုလ်, ရှေးဦးစွာ အာသဝက္ခယအာဘိညာဌ်ကို ရပြီး၍ နောက်မှ လောကီအာဘိညာဌ်ကို ရသော ပုဂ္ဂိုလ်၊ ဤ ပုဂ္ဂိုလ် ၂-မျိုးလုံးပင် ဆဋ္ဌာဘိညာ အမည်ရ၏။ သို့သော် အာဘိဓမ္ဓ-ကထာ နိပ္ပရိယာယဒေသနာ ဖြစ်သောကြောင့် "ရှေးဦးစွာ လောကီ-အာဘိညာဌ်ကို ရပြီးမှ အာသဝက္ခယအာဘိညာဌ်ကိုရသော ပုဂ္ဂိုလ်ကိုသာ ဤ ဆဋ္ဌာဘိညနိဒ္ဒေသာဌ် အလိုရှိအပ်၏"ဟူလို။]

(၂၂)။ သမ္ဘာသမ္ဘုဒ္ဓနိဒ္ဒေသေ၊ ဌ္ဌ။ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော။) ပုဗ္ဗေ-အနုဿုတေသ္ဝတိ၊ ကား။ ပစ္ဆိမဘဝေ၊ နောက်ဆုံးဘဝ၌။ [ရှေးဘုရား-လက်ထက်တော်မျှားဌ် ကြားခဲ့ဘူးသောကြောင့် "ပစ္ဆိမဘဝေ"ဟု ဝိသေသန-ပြုသည်။] သစ္စပဋ္ဌိဝေဓတော၊ သစ္စာ ၄-ပါးတို့ကို ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူရာ-အခါမှ။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေးဌ်။ အညေ၊ အခြားသော။ ကဿစိ၊ တစုံတယောက်-သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ သန္ဓိဟေ၊ အထံဌ်။ အဿုဘပုဗ္ဗေသု၊ ရှေးဌ် မကြားအပ်-ကုန်သော။ ဝါ၊ မကြားအပ်ဘူးကုန်သော။ (ဓမ္မေသု-ဌ် စပ်။) ပန၊ ဆက်။ တတော၊ ထို ပစ္ဆိမဘဝမှ။ ပုရိမေသု ပုရိမေသု၊ ရှေးဌ်ဖြစ်ကုန် ရှေးဌ်ဖြစ်ကုန်-သော။ ဘဝေသု၊ ဘဝတို့ဌ်။ သမ္ဘည္ဟေါဓိသတ္တာ၊ သမ္ဘည္ဟဘုရားလောင်းတို့-သည်။ ဗုဒ္ဓသာသနေ၊ မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်ဌ်။ ပမ္ဘိဇ်တွာ၊ ရဟန်း-အဖြစ်သို့ကပ်ရောက်၍။ တိဏ်၊ သုံးပုံကုန်သော။ ပိဋကာနိ၊ တို့ကို။ ဥဂ္ဂဟေတွာ၊

သင်ယူ၍။ ဂတပစ္စာဂတဝတ္ထုံ၊ အသွားဒ္ဒလည်း ဆောင်အပ်, အပြန်ဒ္ဒလည်း ဆောင်အပ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်းကျင့်ဝတ်သို့။ အာရုယှ၊ တက်ရောက်၍။ကမ္မဋ္ဌာန်း ကို။ အနုလောမံ၊ အနုလုံသို့ရင်း။ ဂေါတြဘုံ[1]၊ ဂေါတြဘူသို့ရင်း။ အာဟစ္စ၊ ထိရောက်၍။ ဌပေန္တိ၊ တန်ထားနိုင်ကြကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပစ္ဆိမ-ဘဝသို့ ယောဝ၊ နောက်ဆုံးဘဝဒ္ဒသာ။ အနာစရိယကဘာဝံ၊ ဆရာ မရှိသူ၏ အဖြစ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ တေ၊ ဤ ပုဗ္ဗေ အနနုဿုတေသု အစရှိသော စကားတော်ကို။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ အပ်ပြီ။ ဟိ၊ မှန်။ တဒါ၊ ထိုပစ္ဆိမ ဘဝဒ္ဒ။ တထာဂတော၊ သည်။ ပုရိတပါရမိတ္တာ၊ ပြည့်စေအပ်ပြီးသော ပါရမီရှိတော်မူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် (ပါရမီဖြည့်တော်မူခဲ့ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်)။ အညဿ၊ အခြားသော ဆရာ၏။ သန္တိကေ၊ ဒ္ဒ။ အနနုဿုတေသု၊ မကြားနာအပ်ဘူးကုန်သော။ သခ်တာသခ်တခမ္မေသု၊ သခ်တ, အသခ်တ တရားတို့ဒ္ဒ။ ဣဒံ ဒုက္ခံ (ပေ) အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါတိ၊ ဟူ၍။ အတ္တာပစ္စက္ခေန၊ မိမိ၏ မျက်မှောက်ဖြစ်သော။ ဉာဏေန၊ ဉာဏ်တော်ဖြင့်။ သာမံ၊ ကိုယ်တိုင်။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ သစ္စာနိ၊ တို့ကို။ အဘိသမ္ဗုဇ္ဈတိ၊ ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူ၏။

တတ္ထ စာတိ၊ ကား။ စတုသစ္စသမ္ဗောဓိသခ်ါတေ၊ လေးပါးသော သစ္စာ တို့ကို ထိုးထွင်း၍ သိတတ်သော ဉာဏ်ဟု ဆိုအပ်သော။ တသ္မိံ စ အရဟတ္တ-မဂ္ဂေ၊ ထို အရဟတ္တမဂ်ကြောင့်လည်း။ ဝါ၊ ဒ္ဒလည်း။ (ပါဝုဏာတိ-ဒ္ဒ စပ်။) သမ္ဘည္ဇတံ ပါဝုဏာတိ ဗလေသု စ ဝသီဘာဝန္တိ၊ ကား။ သမ္ဘည္ဇတညာဏဟေတု၊ သမ္ဘည္ဇတဉာဏ်တော်သို့ရင်း။ ဗလေသု၊ ဆယ်ပါးသော ဉာဏဗလတို့ဒ္ဒ။ စိဏ္ဏဝသီဘာဝံ စ၊ လေ့ကျင့်အပ်ပြီးသော စွမ်းရည်သတ္တိ ရှိတော်မူသည်၏ အဖြစ်သို့ရင်း။ ပါဝုဏာတိ၊ ရောက်တော်မူ၏။ ဟိ၊ ခဲ့။ ဗုဒ္ဓါနံ၊ ဘုရားရှင်တို့၏။သမ္ဘည္ဇတညာဏဿ စေဝ၊ ကိုရင်း။ ဒသဗလဉာဏဿ စ၊ ဆယ်ပါးသော ဉာဏ်တော်အားကိုရင်း။ အဓိဂမနတော၊ ရတော်မူရာအခါမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ အညံ၊ အခြားသော။ ကာတဗ္ဗံ နာမ၊ ပြုထိုက်သော ကိစ္စမည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိတော့။ ပန၊ ဥပမာဆောင် ထင်အောင်ပြဦးအုံ့။ ဥဘတော၊ မိဘက် ဘဘက် နှစ်ပါးစုံမှ။ သုဇာတဿ၊ ကောင်းစွာ မွေးဖွားသော။ ခတ္တိယ-ကုမာရဿ၊ ခတ္တိယမင်းသား၏။ အဘိသေကပဋ္ဌိတော၊ အဘိသိက်သို့ရောက်ရာ

---

[1] ဂေါတြဘုံ အာဟစ္စ။ ။ဂေါတြဘူသည် မင်း၏ ရှေ့အဖို့ဒ္ဒ နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြု၍ ဖြစ်ရသောကြောင့် မင်း၏ အာဝဇ္ဇန်းအရာဒ္ဒ တည်ရကား ဂေါတြဘူသို့ ရောက်လျှင် မင်ဖိုလ်မရောက်ပဲ စိတ်အစဉ်ကို တန်ထားနိုင်လိမ့်မည် မထင်ပါ။ ထို့ကြောင့် "ဂေါတြတုံ"ဟူသော ပါဋိဒ္ဒကို စဉ်းစားထိုက်သည်။ [အာဟစ္စ-ဒ္ဒ အာပုဗ္ဗ ဟန-ဓာတ် ဂတိ-အနက်တော။]

အခါမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ ဣဒံ နာမ၊ ဤမည်သော။ ဣဿ ရိယံ၊ အစိုးရသူ၏ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာ ရာထူးဌာနန္တရ, စည်းစိမ်ဥစ္စာ ဟူသမျှသည်။ အနာဂတံ၊ မရောက်လာသေး။ ဣတိ၊ သို့။ နိ ဝတ္တမ္ဘံ၊ မဆိုထိုက်။ သမ္ဘံ၊ အလုံးစုံသော ရာထူးဌာနန္တရ စည်းစိမ်ဥစ္စာ ဟူသမျှသည်။ အာဂတမေဝ၊ ရောက်ပြီးသည်သာ။ ဟောတိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝ မေဝ၊ သာလျှင်။ ဗုဒ္ဓါနံ၊ တို့၏။ အရဟတ္တမဂ္ဂဿ၊ ၏။ အာဂမနတော၊ ဖြစ်ပေါ်လာရာအခါမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ အယံ နာမ ဂုဏော၊ ဤမည်သော ဂုဏ်ကို။ ဝါ၊ သည်။ နိ အာဂတော၊ မရောက်လာသေး။ နိ ပဋ္ဌိဝိဒ္ဓေါ၊ ထိုးထွင်း၍ မသိအပ်သေး။ နိ ပစ္စက္ခော၊ မျက်မှောက်မပြုဖြစ်သေး။ ဣတိ၊ သို့။ နိ ဝတ္တမ္ဘော၊ မဆိုထိုက်။ သဗ္ဗေပိ၊ လည်းဖြစ်ကုန်သော။ သမ္ဘည္ဟဂုဏာ၊ သမ္ဘည္ဟဘုရားရှင်၏ ဂုဏ်တော်တို့ကို။ ဝါ၊ တို့သည်။ အာဂတာ (ဧ၀)၊ ရောက်ပြီးကုန်သည်သာ။ ပဋ္ဌိဝိဒ္ဓါ(ဧ၀)၊ ထိုးထွင်း၍ သိအပ်ပြီးကုန်သည်သာ။ ပစ္စက္ခကတာဝ၊ မျက်မှောက်ပြုအပ်ပြီးကုန်သည်သာ။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ အယံ ဝုစ္စတိတိ၊ ကား။ ဧဝံ၊ သို့။ ပါရမီ-ပူရဏသိဒ္ဓါနုဘာဝေန၊ ပါရမီဖြည့်မှု ပြီးစီးခြင်း၏ အာနုဘော်ဖြစ်သော။ အရိယမဂ္ဂေန၊ အရိယမဂ်ဖြင့်။ ပဋ္ဌိဝိဒ္ဓသမ္ဘည္ဟဂုဏော၊ ထိုးထွင်း၍ သိအပ်ပြီးသော သမ္ဘည္ဟဂုဏ် ရှိတော်မူသော။ ပုဂ္ဂလော၊ ကို။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ အပ်၏။

၂၃။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓနိဒ္ဒေသေပိ၊ ဌ်လည်း။ ပုဗ္ဗေ အနုဿုတေသူတိ ပဒဿ၊ ဟူသော ပုဒ်၏။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေသမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓနိဒ္ဒေသဌ်။ ဝုတ္တနယေနေ၀၊ ဖြင့် သာလျှင်။ အတ္ထော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါပိ၊ သည်လည်း။ ပစ္ဆိမဘဝေ၊ ဌ်။ အနာစရိယကော၊ ဆရာမရှိသည်။ (ဟုတ္တာ၊ ၍။) အတ္တုက္ကံသိကဘာဝေနေ၀၊ မိမိကိုယ်တိုင် ထုတ်ဖော်၍ ရအပ်သော ဘာဝ်တော်ဖြင့်သာလျှင်။ ပဋ္ဌိဝိဒ္ဓသစ္စော၊ ထိုးထွင်း၍ သိအပ်သော သစ္စာ ရှိတော်မူ၏။ [ဤဌ် ပိုဒ်ရှိပါစေ။] ပန၊ ဗျတိရိတ်ကား။ [မပါသော်လည်း ထည့်ပါ။] သမ္ဘည္ဟတညာဏဿ ဝေ၀၊ သို့ရင်း။ ပလေသု၊ ဆယ်ပါးသောဘာဝ်တော် အားတို့ဌ်။ စိဏ္ဏဝသိဘာဝံ စ၊ သို့ရင်း။ နိ ပါပုဏာတိ၊ မရောက်နိုင်။

၂၄။ ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တနိဒ္ဒေသေ၊ ဌ်။ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော။) အဌ ဝိမောက္ခေ ကာယေန ဖုသိတ္မာ ဝိဟရတီတိ၊ ကား။ အဌ၊ ကုန်သော။ သမာပတ္တိယော၊ ဈာန်သမာပတ် တို့ကို။ သဟဇာတနာမကာယေန၊ တကွ ဖြစ်သော နာမ်အပေါင်းဖြင့်။ ပဋ္ဌိလဘိတ္မာ၊ ရ၍။ ဝိဟရတိ၊ နေနိုင်၏။ ပညာယ စဿ ဒိဿ္မာတိ၊ ကား။ ဝိပဿနာပညာယ၊ ဝိပဿနာ ပညာဖြင့်။ သခ်ါရဂတံ၊ ရုပ်နာမ်သင်္ခါရ အပေါင်းကိုရင်း။ (ပဿိတ္မာ-ဌ် စပ်။) မဂ္ဂ-ပညာယ၊ မဂ်ပညာဖြင့်။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ သစ္စာနိ၊ တို့ကိုရင်း။ ပဿိတ္မာ၊

မြင်ခြင်းကြောင့်။ စတ္တာရောပိ၊ လည်းဖြစ်ကုန်သော။ အာသဝါ၊ အာသ-
ဝေါ တို့သည်။ ခီဏာ၊ ကုန် ကုန်သည်။ ဟောန္တိ။ အယံ ဝုစ္စတိတိ၊ ကား။
ဝေရူပေါ၊ သော။ အယံ ပုဂ္ဂလော၊ ကို။ ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တော နာမာတိ၊
ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တ ပုဂ္ဂိုလ်မည်၏ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ အပ်၏။ ဟိ၊ မှန်။ အယံ၊
ဤ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဒ္ဒီဟိ၊ ၂-ပါး ကုန်သော။ ဘာဂေဟိ၊ ဝိက္ခမ္ဘနအဖို့,
သမုစ္ဆေဒအဖို့ တို့ဖြင့်။ ဒ္ဒေ ဝါရေ၊ နှစ်ကြိမ်တို့ တိုင်တိုင်။ ဝိမုတ္တော၊ ကိလေ
သာတို့မှ လွတ်ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဥဘတော ဘာဂဝိမုတ္တော၊ ဥဘတော-
ဘာဂဝိမုတ္တ ပုဂ္ဂိုလ်မည်၏။ ဝါ၊ ၂-ပါးသော ဝိက္ခမ္ဘနအဖို့, သမုစ္ဆေဒအဖို့
တို့ဖြင့် နှစ်ကြိမ် ကိလေသာတို့မှ လွတ်ပြီးပုဂ္ဂိုလ် မည်၏။

တတြ၊ ထို ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တ ကို ဖွင့်ပြရာ၌။ အယံ၊ ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့
ကား။ ထေရဝါဒေါ၊ ထေရ်တို့၏ ဝါဒတည်း။ တာဝ၊ တိပိဋကမဟာဓမ္မ-
ရက္ခိတထေရ်,တိပိဋကစူဠာဘယထေရ်တို့မှ ရှေးဦးစွာ။ (နိဒ္ဒိဒ္ဒေါ၊ အပ်သော။)
တိပိဋကစူဠနာဂတ္ထေရော၊ တိပိဋကစူဠနာဂ ထေရ်သည်။ အာဟ၊ မိန့်ပြီ။
(ကိံ။) သမာပတ္တိယာ၊ စျာန်သမာပတ်ဖြင့်။ (ဝိက္ခမ္ဘနဝိမောက္ခေန-၌ စပ်။)

၁။ **အယံ ဟိ (ဧပ) ဝိမုတ္တော။** ။"ဒ္ဒီဟိ ဘာဂေဟိ ဒ္ဒေ ဝါရေ" တို့သည် ဥဘတောဘာဂ-ပုဒ်၏ အဖွင့်တည်း။ ထိုတွင် "ဒ္ဒီဟိ ဘာဂေဟိ" ဟူသည် အရူပသမာပတ်အဖို့, မဂ်အဖို့တည်း။ အရူပသမာပတ်ကို ရသောအခါ ရူပကာယမှ တကြိမ်လွတ်၏။ မဂ်ကိုရသောအခါ ကိသေသာ ဟူသော နာမကာယမှ တကြိမ် လွတ်၏။ ဤသို့ ၂-ပါးသော အဖို့တို့ဖြင့် နှစ်ကြိမ်တိုင်တိုင် ကိလေသာတို့မှ လွတ်သောကြောင့် "ဥဘတောဘာဂ ဝိမုတ္တ" ဟူသော အမည်ကို ရသည်။ ဤ အဓိပ္ပါယ် အရ "ဥဘတော ဥဘတောဘာဂါ စ ဥဘတောဘာဂါ"ဟု ကေဒေသသရူပေကသေသ်ပြု။ "ဥဘတောဘာဂေဟိ၊ ၂-ကြိမ် အားဖြင့် ၂-ပါးသော အဖို့တို့ဖြင့် + ဝိမုတ္တော ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တော"ဟု ပြုပါ။

ဋီကာ။ ။ဥဘတော၊ ဥဘယထာ ၂-ပါးစုံသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။(၂-ကြိမ် တိုင်တိုင်–ဟူလို။) ဥဘောဟိ ဘာဂေဟိ + ဝိမုတ္တောတိ ဥဘတော-ဘာဂဝိမုတ္တော၊ ကေဒေသသရူပေကဒေသ နယေန (ဥဘတော တပုဒ်ကို ချေ၍ ဥဘဘောဘာဂ) တစိတ် ကြွင်းသော နည်းဖြင့်။ ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တ မည်၏။ [မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသ, ဘိက္ခုဝဂ္ဂ, ကိဋာဂိရိသုတ် အဖွင့်။]

၂။ **သမာပတ္တိယာ ဝိက္ခမ္ဘနဝိမောက္ခေန။** ။စျာန်သမာပတ်သည် နိဝရဏာ ကိလေသာတို့ကို ဝိက္ခမ္ဘနပဟာန် အားဖြင့် ပယ်ခွါနိုင်၏။ ထို့ကြောင့် သမာပတ္တိယာ ကို ဝိက္ခမ္ဘနဝိမောက္ခေန-၌ စပ်ပါ။ ဝိက္ခမ္ဘန အားဖြင့် ပယ်ခွါဟူသည် ရူပကာယ ကို ပယ်ခွါခြင်းမဟုတ်, ကိလေသာတို့ကို ပယ်ခွါ ခြင်းတည်း။ ထို့ကြောင့် "ဝိမောက္ခ" ဟူသည်လည်း ကိုလေသာတို့မှ လွတ်ခြင်းပင် တည်း။ ဤ ဝိက္ခမ္ဘနဝိမောက္ခေနသည် ဝိမုတ္တောဂ၏ သရူပကျွေးဝိသေသန ဖြစ်ရကား

ဝိကွမ္ဘနဝိမောက္ခေန၊ ပယ်ခွါခြင်း ဟူသော ဝိမောက္ခ အားဖြင့်။ (ဝိမုတ္တောဝ၊ ကိလေသာတို့မှလွတ်ပြီ။)မဂ္ဂေန၊ မဂ်ဖြင့်။ သမုစ္ဆေဒဝိမောက္ခေန၊ အကြွင်းမဲ့ ပယ်ဖြတ်ခြင်း ဟူသော ဝိမောက္ခ အားဖြင့်။ ဝိမုတ္တောဝ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဥဘတောဘာဂေဟိ၊ နှစ်ပါးသော ဝိကွမ္ဘနဝိမောက္ခအဖို့, သမုစ္ဆေဒဝိမောက္ခ အဖို့တို့ဖြင့်။ ဒွေ ဝါရေ၊ နှစ်ကြိမ်တို့ တိုင်တိုင်။ ဝိမုတ္တောဝ၊ ကိလေသာတို့မှ လွတ်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ (အာ့ဟ၊ ပြီ။) တိပိဋကမဟာဓမ္မရက္ခိတတ္ထေရော၊ သည်။ (ဝတ္ဘာ, အာဟ-တို့၌ စပ်။) ဧသော။ ဤ ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တ ပုဂ္ဂိုလ် သည်။ နာမနိသိတကော၊ နာမ် တရားကို မှီသော ပုဂ္ဂိုလ်တည်း။ [နာမ-နိသိတကော ၏ အဓိပ္ပါယ် ကို ဋ္ဌိကာ၌ ရှုပါ။] ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္ဘာ၊ ဆိုပြီး၍။ ဥပသိဝ၊ ဥပသိဝပုဏ္ဏား။ ဣတိ၊ သို့။ ဘဂဝါ၊ သည်။ (အာလ-ပတိ၊ ခေါ်တော်မူ၏။) အစ္ဆိ၊ မီးတောက်မီးလျှံသည်။ [ဆန်းကြောင့် ဒီဃ ဖြစ်နေသည်။] ဝါ၊ ကို။ ဝါတဝေဝေန၊ လေ အဟုန်သည်။ ခိတ္တာ၊ တိုက်လွှင့် အပ်သည်။ (သမာနာ၊ ဖြစ်လသော်။) အတ္ထံ၊ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းသို့။ ပလေတိ ယထာ၊ ရောက်သကဲ့သို့။ သခ်ံ၊ (မည်သည့် အရပ်သို့ ရောက်သွားပြီ ဟူသော) [နု ဥပေတိ သခ်ဿ အသုကံ နာမ ဒိသံ ဂတောတိ ဝေါဟာရံ နု ဂစ္ဆတိ။] အရေအတွက်သို့။ နု ဥပေတိ ယထာ၊ မကပ်ရောက် သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ မုနိ၊ သေက္ခ ဖြစ်သော မုနိသည်။ (အရှုပဘုံသို့ ရောက်ပြီး ဖြစ်၍ ရှုပကာယမှ လွတ်ပြီးဖြစ်သော သေက္ခမုနိသည်။) [ဆန်းကြောင့် ဒီဃ ဖြစ်နေသည်။] နာမကာယာ (ပိ)၊ [ပိ-ဖြင့် ရှုပကာယကို ဆည်း။] ကိလေသာ ဟူသော နာမ်အပေါင်းမှလည်း။ ဝိမုတ္တောဝ၊ ထပ်၍ လွတ်သော ရဟန္တာသည်။

"ဝိမုတ္တောဝ"အရ ကိလေသာတို့မှလွတ်ခြင်းကိုယူရသည်။မဂ္ဂေန သမုစ္ဆေဒဝိမောက္ခေန-ခ္ခ်ိန်လည်း ဤ နည်းကို မှီပါ။

ဋီကာ။ ။ပဌမတ္ထေရဝါဒေ ဒ္ဒိဟိ တာဟေဟိ ဝိမုတ္တောဝ ဥဘတောဘာဂ-ဝိမုတ္တောဝ၊ တတ္ထ ဝိမုတ္တောတိ ကိလေသေဟိ ဝိမုတ္တောဝ။ ဤ ဋီကာ အရ ဝိကွမ္ဘန ဝိမောက္ခ, သမုစ္ဆေဒ ဝိမောက္ခ ၂-ဖို့ကို "ဥဘတောဘာဂေဟိ"ဟု မှတ်ပါ။ ဝိကွမ္ဘန ဝိမောက္ခ အားဖြင့် တကြိမ်, သမုစ္ဆေဒဝိမောက္ခ အားဖြင့် တကြိမ်ကို "ဒွေ ဝါရေ"ဟု မှတ်ပါ။

၁။ ဧဝံ ဓုနိ (ပေ) နု ဥပေတိ သခ်ံ။ ။တတ္ထ ဥပ္ပန္နော သေက္ခမုနိ ပကတိ-ယာ ပုဗ္ဗေ ရူပကာယာ ဝိမုတ္တောဝ၊ တတ္ထ။ (ထို အရှုပဘုံ၌) စတုတ္ထမဂ္ဂ နိဗ္ဗတ္တေတ္တာ (ပေ) ပုန နာမကာယာပိ ဝိမုတ္တောဝ၊ ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တောဝ ခီဏာသဝေါ ဟုတ္တာ အနုပါဒါပရိနိဗ္ဗာန-သခ်ါတံ အတ္ထံ ပလေတိ၊ နု ဥပေတိ သခ်ံ ခတ္တိယာဒယော ဗြာဟ္မဏော ဝါ ဧဝ-မာဒိကံ။ [သုတ္တနိပါတ် အဋ္ဌကထာ, ဥပသီဝသုတ် အဖွင့်။]

(ဟုတ္ဝာ၊ ၍။) အတ္ထံ၊ အနုပါဒိသေသနိဗ္ဗာန ဟူသော ချုပ်ခြင်းသို့။ ပလေတိ၊ ရောက်၏။ သခ်ံ၊ ခတ္တိယ, ဗြာဟ္မဏ စသော အားဖြင့် ခေါ်ဝေါ် အပ်သည်၏ အဖြစ်သို့။ နု ဥပေတိ၊ မကပ်ရောက်တော့။ ဣတိ၊ သို့။ သုတ္တံ၊သုတ်ကို။ ဝတ္ဝာ၊ ဆိုပြီး၍။ [ဋီကာ၌ အာဟရိတ္ဝာ မပါ၊ သုတ္တံ ဝတ္ဝာ ဟုသာ ရှိ၏။] နာမ-ကာယတော စ၊ ကိလေသာ ဟူသော နာမ် အပေါင်းမှရင်း။ ရူပကာယ-တော စ၊ ရုပ်အပေါင်းမှရင်း။ သုဝိမုတ္တတ္တာ၊ ကောင်းစွာ လွတ်ပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဥဘတောဘာဝဝိမုတ္တောတိ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ပြီ။ [ဤ ထေရ်၏ အလိုအားဖြင့် "ဥဘတောဘာဝေဟိ (နာမကာယ ရူပကာယ ဟူသော ၂-ပါးသော အဖို့တို့မှ) ဝိမုတ္တောဝ် ဥဘတောဘာဝဝိမုတ္တော" ဟု ပြုပါ။]

ပန၊ ကား။ တိပိဋကစူဠာဘယတ္ထေရော၊ သည်။ အာဟ၊ ပြီ။ (ကိံ။) သမာပတ္တိယာ၎၊ စျာန်သမာပတ်ဖြင့်။ ဝိက္ခမ္ဘနဝိမောက္ခေန၊ ပယ်ခွါခြင်း ဟူသော ဝိမောက္ခ အားဖြင့်။ ကေဝါရံ၊ တကြိမ်၊ ဝိမုတ္တောဝ၊ ကိလေသာတို့မှ လွတ်ပြီ။ မဂ္ဂေန၊ ဖြင့်။ သမုစ္ဆေဒ ဝိမောက္ခေန၊ အကြွင်းမဲ့ ပယ်ဖြတ်ခြင်း ဟူသော ဝိမောက္ခ အားဖြင့်။ ကေဝါရံ၊ တကြိမ်။ ဝိမုတ္တောဝ၊ ကိလေသာ တို့မှ လွတ်ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဥဘတောဘာဝဝိမုတ္တောဝ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ (အာဟ၊ ပြီ။) ပန၊ ဆက်။ တယောပိ၊ သုံးပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဣမေ ထေရာ၊ ဤ ထေရ်တို့သည်။ ပဏ္ဍိတာ၊ ပိဋကတ် အရာတွင် ကျွမ်း ကျင်တော် မူကြကုန်၏။ တိဏ္ဏမ္ပိ၊ သုံးပါးသော ထေရ်တို့၏လည်း။ ဝါဒေ၊ ၌။ ကာရဏံ၊ အကြောင်းကို။ ဒီသတိ၊ တွေ့မြင်အပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တိဏ္ဏမ္ပိ၊ တို့၏လည်း။ ဝါဒံ၊ ကို။ တန္တိ၊ အဋ္ဌကထာအစဉ်ကို။ ကတ္ဝာ၊ ၍။ ဌပယိ သု၊ ရှေးဆရာတို့ ထားကြကုန်ပြီ။

၁။ **နာမကာယတော ဝိမုတ္တောဝ။** ။ဤ နုတိယ ထေရ်၏ ဝါဒ၌ ကိုလေသာ အပေါင်း ဟူသော နာမကာယ, ရုပ် အပေါင်း ဟူသော ရူပကာယ ကို "ဥဘတော ဘာဝ"ဟု မှတ်ပါ။ ထို အဖို့တို့မှ လွတ်သည်ကို "ဥဘတောဘာဝဝိမုတ္တော"ဟု ဆိုသည်။ ကိုလေသာ အပေါင်း ဟူသော နာမကာယ မှ လွတ်ရာ၌ ဝိက္ခမ္ဘန ဝိမောက္ခ, သမုစ္ဆေဒ ဝိမောက္ခ အားဖြင့် ၂-ကြိမ်ပင် လွတ်ရသည်။

၂။ **သမာပတ္တိယာ (ဧပ) ဝိမုတ္တောဝ။** ။ဤ တတိယ ထေရ်၏ ဝါဒ၌ ကိုလေ-သာတို့မှ လွတ်သည်ကို "ဝိမုတ္တော"ဟု ဆိုအ၏။ ထိုသို့ လွတ်ရာ၌ စျာန် သမာပတ် ဖြင့် ပယ်ခွါတုန်းက တကြိမ်, မဂ်ဖြင့် အကြွင်းမဲ့ ပယ်ဖြတ်တုန်းက တကြိမ်၊ ဤသို့ ၂-ကြိမ် လွတ်သောကြောင့် "ဥဘတော-ဘာဝေဟိ (ဥဘတော ၂-ပါး စုံသော အခြင်းအရာဖြင့်) ဝိမုတ္တောတိ ဥဘတော-ဘာဝဝိမုတ္တော"ဟု ပြုစေလိုသည် နောက်၌ လာမည်။

ပန၊ ဆက်။ သခ်ေပတော၊ အားဖြင့်။ အရူပသမာပတ္တိယာ၊ ဖြင့်။ ရူပကာယ-တော၊ မှ။ ဝိမုတ္တော၊ လွတ်ပြီ။ မဂ္ဂေန၊ အရဟတ္တမဂ်ဖြင့်။ နာမကာယတော၊ မှ။ ဝိမုတ္တော၊ ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဥဘေါဟိ၊ ၂-ပါးကုန်သော။ ဘာဝေဟိ၊ ရူပကာယ အဖို့, နာမကာယ အဖို့ တို့မှ။ ဝိမုတ္တတ္တာ၊ လွတ်ပြီး သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တော၊ မည်၏။ သော၊ ထို ဥဘတောဘာဂ-ဝိမုတ္တ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ စတုန္နံ၊ ကုန်သော။ အရူပသမာပတ္တိနံ၊ တို့တွင်။ ဧကေကတော၊ တပါး တပါးသော အရူပသမာပတ်မှ။ ဝုဋ္ဌာယ၊ တရ။ သခ်ါရေ၊ သခ်ါရတို့ကို။ သမ္မသိတ္ဝာ၊ သုံးသပ်၍။ အရဟတ္တံ၊ အရဟတ္တဖိုလ် သို့။ ပတ္တာနံ၊ ရောက်ကုန်သော။ စတုန္နံ၊ ၄-ပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ဝင်း။ နိရောဓာ၊ နိရောဓ သမာပတ်မှ။ ဝုဋ္ဌာယ၊ ၍။ အရဟတ္တံ၊ သို့။ ပတ္တသ၊ သော။ အနာဂါမိနော စ၊ အနာဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်၏ဝင်း။ ဝသေန၊ အပြား အားဖြင့်။ ပဌမဝိဒေါ၊ ငါးပါးအပြားရှိသည်။ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို ငါးပါး သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်။ ပုရိမာ၊ ရှေ့၌ ဖြစ်ကုန်သော။ စတ္တာရော၊ ၄-ပါး သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ သမာပတ္တိသီသံ၊ သမာပတ်တို့၏ အထွတ်အထိပ် ဖြစ်သော။ ဝါ၊ သမာပတ်တို့တွင် အထွတ်အထိပ် ဖြစ်သော။ နိရောဓံ၊ နိရောဓ သမာပတ်ကို။ ဝါ၊ သို့။ နိ သမာပဇ္ဇန္တိ၊ ကောင်းစွာ မရောက်နိုင်ကြကုန်။ ဝါ၊ မဝင်စား နိုင်ကြကုန်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပရိယာယေန၊ ပရိယာယ်အားဖြင့်။ ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တာ နာမ၊ တို့ မည်၏။ အဋ္ဌသမာပတ္တိ-လာဘီ၊ ရှစ်ပါးသော သမာပတ်ကို ရခြင်းရှိသော။ အနာဂါမီ၊ အနာဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ တံ၊ ထို နိရောဓ သမာပတ်ကို။ ဝါ၊ သို့။ သမာပဇ္ဇိတ္ဝာ၊ ၍။ တတော၊ ထို နိရောဓ သမာပတ်မှ။ ဝုဋ္ဌာယ၊ ၍။ ဝိပဿနံ၊ ကို။ ဝဓေတ္ဝာ၊ တိုးပွါးစေ၍။ အရဟတ္တံ၊ သို့။ ပတ္တော၊ ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တသေဋ္ဌော နာမ၊ မြတ်သော ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တ ပုဂ္ဂိုလ် မည်၏။ စ၊ စောဒနာ ပါဠိးအံ့။ (ကိ။) အရူပါဝစရဇ္ဈာနမ္ပိ၊ သည်လည်း။ ဥပေက္ခာစိတ္တေကဂ္ဂတာဟိ၊ ဥပေက္ခာ စိတ္တေကဂ္ဂတာ တို့ အားဖြင့်။ ဒုဝဂ်ိကံ၊ ၂-ပါးသော အင်္ဂါရှိ၏။ ရူပါဝစရစတုတ္ထဇ္ဈာနမ္ပိ၊ သည်လည်း။ (ဥပေက္ခာ-စိတ္တေကဂ္ဂတာဟိ၊ တို့ အားဖြင့်။ ဒုဝဂ်ိကံ၊ ၏။) တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တမ္ပိ၊ ထို ရူပါဝစရ စတုတ္ထ ဈာန်ကိုလည်း။ ပဒဋ္ဌာနံ၊ နီးစွာသော အကြောင်းကို။ ကတ္ဝာ၊ ၍။ [“ရူပါဝစရ စတုတ္ထ ဈာန်ကို ဝင်စားပြီး၍”ဟု ဆိုလိုသည်။] အရဟတ္တံ၊ သို့။ ပတ္တေန၊ သော။ ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တေန၊ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဘဝိတမ္ဗံ နနု၊ ဖြစ်ထိုက်သည် မဟုတ်ပါလော။ ဣတိ၊ ဤကား စောဒနာ တည်း။ နဘဝိတမ္ဗံ၊ မဖြစ်ထိုက်။ (ဣတိ၊ ဤကား အဖြေတည်း။) ကသ္မာ၊ နည်း။ ရူပကာယတော၊ မှ။ အဝိမုတ္တတ္တာ၊ မလွတ်သေးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် တည်း။ [“ရူပါဝစရ စတုတ္ထ ဈာန်ကိုသာ ရ၍ အရူပဈာန် ရသူကဲ့သို့ ရူပ-

ကာယမှ မလွတ်သေးသောကြောင့် မထိုက်”ဟူလို။] ဟီ၊ မှန်။ တံ၊ ထို ရူပါဝစရစုတ္တဆျာန်သည်။ ကိလေသ ကာယတော၀၊ နိ၀ရဏ ကိလေသာ အပေါင်းမှ သာ။ ဝိမုတ္တံ၊ ပြီ။ ရူပကာယတော၊ မှ။ နု (ဝိမုတ္တံ)၊ မလွတ်သေး။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တတော၊ ထိုရူပါ၀စရ စုတ္တဆျာန်မှ။ ဝုဋ္ဌာယ၊ ၍။ အရဟတ္တံ၊ သို့။ ပတ္တော၊ ရောက်သော အနာဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဥဘတောဘာဂ-ဝိမုတ္တော နာမ၊ မည်သည်။ နု ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ပန၊ ကား။ အရူပါ၀စရံ၊ အရူပါ၀စရ ဈာန်သည်။ နာမကာယတော စ၊ မှ၎င်း။ ရူပကာယတော စ၊ မှ၎င်း။ ဝိမုတ္တံ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တဒေ၀၊ ထို အရူပါ၀စရ ဈာန် ကိုသာ။ ပါဒကံ၊ အခြေခံကို။ ကတ္တာ၊ ၍၊ အရဟတ္တံ၊ သို့။ ပတ္တော၊ သည်။ ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တော၊ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဟောတိ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

၂၅။ ပညာဝိမုတ္တနိဒ္ဒေသေ၊ ဌ။ (အတ္ထো ဧ၀ं ဝေဒိတဗ္ဗော။) ပညာယ၊ ဝိပဿနာပညာ မဂ်ပညာဖြင့်။ ဝိမုတ္တော၊ ကိလေသာတို့မှ လွတ်သော ပုဂ္ဂိုလ် တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပညာဝိမုတ္တော၊ မည်၏။ သော၊ ထို ပညာဝိမုတ္တ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သုက္ခဝိပဿကော၊ ဈာန်စေး မရောက်သဖြင့် ခြောက်သော ဝိပဿနာရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ရင်း။ စတူဟိ၊ ကုန်သော။ ဈာနေဟိ၊ ရူပါ၀စရ ဈာန်တို့မှ။ ဝုဋ္ဌာယ၊ ၍။ အရဟတ္တံ၊ သို့။ ပတ္တော၊ ကုန်သော။ စတ္တာရော၊ လေးပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ရင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပဋ္ဌ၀ိဓော၊ ငါးပါးအပြား ရှိသည်။ ဟောတိ။ ဟီ၊ မှန်။ ဧတေသု၊ ဤ ၅-ပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်။ ကောပိ၊ တပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း။ အဋ္ဌ၀ိမောက္ခလာဘီ၊ ရှစ်ပါး လုံးသော သမာပတ်ကို ရခြင်းရှိသည်။ နု ဟောတိ၊ မဖြစ်။ [“ရှစ်ပါးလုံး မရ၊ ရူပဈာန်လေးပါးကိုသာ ရသည်”ဟူလို။] တေနေ၀၊ ထို့ကြောင့်ပင်။ နု ဟေ၀ခေါ အဋ္ဌ ဝိမောက္ခေတိအာဒိ ကို။ (ဘဂ၀ါ) အာဟ၊ ပြီ။ ပန၊ ကား။ အရူပါ၀စရဈာနေသု၊ တို့တွင်။ ကေသို့ ၊ တပါးသော ဈာန်သည်။ သတိ၊ ရှိလသော်။ ဥဘတောဘာဂ၀ိမုတ္တောယေ၀ နာမ၊ ပုဂ္ဂိုလ်မည်သည် သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

၂၆။ ကာယသက္ခိနိဒ္ဒေသေ၊ ဌ။ (အတ္ထော ဧ၀ं ဝေဒိတဗ္ဗော။) ကေစ္စေ အာသ၀ါတိ၊ ကား။ ဟေဋ္ဌိမမဂ္ဂတ္တယ၀ဇ္ဇာ၊ အောက်မဂ် ၃-ပါးအပေါင်း သည် သတ်ထိုက်ကုန်သော။ (ကေစ္စေ၊ အချို့ကုန်သော။ အာသ၀ါ၊ အာသ၀ေါတို့သည်။ ပရိက္ခီဏာ၊ ကုန်ပြီးကုန်သည်။ ဟောန္တိ။) [“ကုန်ပြီး” ဟု ဆိုသောကြောင့် ကုန်ဆဲခိုက်ဖြစ်သော သောတာပတ္တိမဂ္ဂဋ္ဌကို မယူရ။] အယံ ဝုစ္စတိတိ၊ ကား။ ဧ၀ရူပေါ၊ သော။ အယံ ပုဂ္ဂလော၊ ကို။ ကာယ-

သက္ခီတိ ၁၊ ကာယသက္ခိပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍။ ၀၊ ဉာဏ်တည်းဟူသော နာမကာယဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို မြင်ခြင်းနှင့်တကွဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ အပ်၏။ ဟိ၊ မှန်။ သော၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဖုဋ္ဌန္တံ၊ တွေ့ထိအပ် ရအပ်ပြီးသော အရှုပါ၀စရ စျာန်တို့၏ အဆုံးနှင့်တူသော အခြားမဲ့ကာလပတ်လုံး။ ၀၊ ကာလ၌ မျက်မှောက်ပြုသည်မည်လောက်အောင်။ သစ္ဆိကရောတိ၊နိဗ္ဗာန်ကိုမျက်မှောက်ပြုနိုင်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကာယသက္ခိ၊ မည်၏။ ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာ။ စျာန-ဃဿံ၊ စျာန်အတွေ့ကို။ ဖုသတိ၊ တွေ့ထိ၏။ ၀၊ ရ၏။ ပစ္ဆာ၊ နောက်၌။ ၀၊ မှ။ နိရောဓံ၊ သခ်ါရတို့၏ ချုပ်ကြောင်းဖြစ်သော။ နိဗ္ဗာနံ၊ ကို။ သစ္ဆိ-ကရောတိ၊ နိုင်၏။ ဣတိပိ၊ ကြောင့်လည်း။ ကာယသက္ခိ၊ မည်၏။ သော၊ ထို ကာယသက္ခိ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သောတာပတ္တိဖလဋ္ဌံ၊ သောတာပတ္တိ ဖိုလ်၌ တည်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ အာဒိ ၊ အစကို။ ကတ္မာ၊ ၍။ ယာ၀ အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာ၊ အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌပုဂ္ဂိုလ် တိုင်အောင်။ ဆဗ္ဗိဓေါ၊ ခြောက်ပါး အပြားရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။

၂၇။ ဒိဋ္ဌိပ္ပတ္တနိဒ္ဒေသော၊ ၌။ (အတ္ထော ဧ၀ं ဧ၀ဒိတမ္ပေါ။) ဣဒံ ဒုက္ခန္တိ၊ ကား။ ဣဒံ၊ ဤ တဏှာကြောင့်ထား တောဘူမကတရားသည်။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခတည်း။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခသည်။ တွေ့ကံ၊ ဤ တဏှာကြောင့်ထား တောဘူမကတရားဟူသော အတိုင်းအရှည်ရှိ၏။ ဣတော၊ ဤ တဏှာကြောင့်ထား တောဘူမကတရားထက်။ ဥဒ္ဓံ၊ အထက်၌။ ဒုက္ခံ၊ သည်။ နု၊ မရှိ။ ဒုက္ခသမုဒယာဒီသုပိ၊ ဒုက္ခသမုဒယ အစရှိသော ပုဒ်တို့၌လည်း။ ဧသေ၀ နယော၊ ပင်တည်း။ ယထာဘူတं ပဇာ-နာတိတိ၊ ကား။ တဏှံ၊ တဏှာကို။ ဌပေတ္မာ၊ ထား၍။ ပဌ၊ ကုန်သော။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓေ၊ ဥပါဒါန်၏ အာရုံဖြစ်သော ခန္ဓာတို့ကို။ ဒုက္ခသစ္စန္တိ၊ ဟူ၍။ ယာထာ၀သရသတော၊မဖောက်မပြန် ဟုတ်မှန်သော မိမိ၏သဘောအားဖြင့်။ ပဇာနာတိ၊ အပြားအားဖြင့် သိ၏။ [ယာထာ၀သရသ၏ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို ဋီကာကျော်နိဿယ၌ ပြခဲ့ပြီ။] ပန၊ ကား။ တဏှာ၊ သည်။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခကို။ ဇနေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ နိဗ္ဗတ္တေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ ပဘာ၀ေတိ၊ စီ၍ဖြစ်စေ၏။

၁။ ကာယသက္ခိ။ ။သစ္ဆိကရောတိ-သည် သက္ခိ-၏ အနက်ပြသောတည်း။ သက္ခိ-ပုဒ်ကို "သ+အက္ခိ"ဟု ခွဲ။ သဟ+အက္ခိနာ ယော ၀တ္တတီတိ သက္ခိ။ (ဗဟုဗ္ဗီဟိသမာသ်။) [အက္ခိနာ၊ မျက်စိနှင့်။ ၀၊ မျက်စိဖြင့် မြင်ခြင်းနှင့်။ သဟ ၀တ္တတိ။] သက္ခိ ဝိယာတိ သက္ခိ၊ မျက်စိဖြင့် မြင်ခြင်းနှင့်တကွဖြစ်သူ။ (မျက်မြင်ကိုယ်တွေ့ဖြစ်သူ)ကဲ့သို့ နိဗ္ဗာန်ကိုလည်း ဉာဏ်တည်းဟူသော နာမကာယဖြင့် မျက်မြင်ကိုယ်တွေ့ဖြစ်သူကို "ကာယသက္ခိ"ပုဂ္ဂိုလ်ဟု ခေါ်သည်။ "ကာယေန၊ ဉာဏ်တည်းဟူသော နာမကာယဖြင့်+သက္ခိ ကာယသက္ခိ၊ [ကာယသက္ခိန္တိ ကာယေန+သစ္ဆိကတ-ဝန္တံ။—သာမညဖလသုတ် သီလကွန်ဋီကာ။]

တတော၊ ထိုတဏှာမှ။ တံ ဒုက္ခံ၊ သည်။ သမုဒေတိ၊ ကောင်းစွာ အထက်ဌ ဖြစ်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ နံ၊ ထိုတဏှာကို။ အယံ၊ ဤတဏှာသည်။ ဒုက္ခ သမုဒယော၊ ကြင်းသောအကြောင်းနှင့် ပေါင်းမိလသော် ဒုက္ခ၏ဖြစ်ကြောင်း သမုဒယသစ္စာတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ယထာဘူတံ၊ စွာ။ ပဇာနာတိ၊ ၏။

ပန၊ ကား။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣဒံ ဒုက္ခဥ္စ၊ ဤဒုက္ခသည်ရင်း။ (အယံ) သမုဒယော စ၊ ဤသမုဒယသည်ရင်း။ နိဗ္ဗာနံ၊ သို့။ ပတ္တာ၊ အာရုံပြုသောအားဖြင့် ရောက်လသော်။ ဝါ၊ ကြောင့်။ နိရုဇ္ဈန္တိ၊ ချုပ်ကုန်၏။ ဝူပသမန္တိ၊ ငြိမ်းကုန်၏။ အပ္ပဝတ္တိံ၊ မဖြစ်ခြင်းသို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ရောက်ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ နံ၊ ထိုနိဗ္ဗာန်ကို။ အယံ၊ ဤ နိဗ္ဗာန်သည်။ ဒုက္ခနိရောဓော၊ ဒုက္ခ၏ ချုပ်ကြောင်း နိရောဓသစ္စာတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ယထာဘူတံ၊ စွာ။ ပဇာနာတိ၊ ၏။ ပန၊ ကား။ အရိယော၊ ကိလေသာတို့မှ ဝေးကွာသော။ ဝါ၊ ဖြူစင်သော။ အဋ္ဌင်္ဂိကော၊ ရှစ်ပါးသော အင်္ဂါရှိသော။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ်သည်။ တံ ဒုက္ခနိရောဓံ၊ ထိုဒုက္ခ၏ ချုပ်ကြောင်း နိဗ္ဗာန်သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ အာရုံပြုသော အားဖြင့် ရောက်၏။ တေန၊ ကြောင့်။ တံ၊ ထိုအရိယအဋ္ဌင်္ဂိကမဂ်ကို။ အယံ၊ ဤ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးသည်။ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ၊ ဒုက္ခ၏ ချုပ်ကြောင်း နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော။ ပဋိပဒါ၊ အကျင့်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ယထာဘူတံ၊ စွာ။ ပဇာနာတိ၊ ၏။

ဣဒါနိ ဝတ္ထာ၊ ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော စကားအစဉ်ဖြင့်။ နာနာက္ခဏေ၊ အထူးထူးသော ခဏ၌။ သစ္စဝဝတ္ထာနံ၊ သစ္စာလေးပါးကို အသီးအသီး ပိုင်းခြားရှု သိသော ဉာဏ်ကို။ (ဘဂဝတာ) ဒဿိတံ၊ ဖြတော်မူအပ်ပြီ။ ဣဒါနိ၊ ၌။ ကေဝလဏ္ဍေ၊ တပြိုင်နက်သော ခဏ၌။ (သစ္စဝဝတ္ထာနံ၊ ကို။) ဒဿေတုံ၊ ၎။ တထာဂတပဋိဝေဓိတာတိအာဒီ၊ ကို။ အာဟ၊ ပြီ။ တတ္ထ၊ ထိုတထာဂတပဋိဝေဓိတာ အစရှိသော စကားရပ်၌။ တထာဂတပ-ဝေဓိတာတိ ၁၊ ကား။ မဟာဗောဓိမဏ္ဍေ၊ မြတ်သော ဗောဓိမဏ္ဍိုင်၌။ နိသိဒိတ္ဝာ၊ ထိုင်တော်မူ၍။ တထာဂတေန၊ သည်။ ပဋိဝိဒ္ဓါ၊ ထိုးထွင်းအပ်ကုန်သော။ ဝိဒိတာ၊ သိတော်မူအပ်ကုန်သော။ ပါကဋီကတာ၊ ထင်ရှားအောင် ပြုတော်မူအပ်ကုန်သော။ ဓမ္မာတိ၊ ကား။ စတုသစ္စဓမ္မာ၊ လေးပါး

၁။ တထာဂတပဋိဝေဓိတာ။ ။"ပဝေဓိတ"ပုဒ်၌ ကာရိတ်ပါ-မပါ ၂-မျိုးရှိ၏။ ဤ၌ "ပဋိဝိဒ္ဓါ ဝိဒိတာ"ဟု ဖွင့်သောကြောင့် ကာရိတ်မပါသောပုဒ်ဟု မှတ်ပါ။ စတုတ္ထ ပါရာဇိကအဋ္ဌကထာ၌ကား "ဗာနာပိတံ" ဟု တနည်းဖွင့်၏။ ထိုအလို "မြတ်စွာဘုရားသည် ဝေနေယျတို့ကို အပြားအားဖြင့် သိစေတော်မူအပ်"ဟု အနက်မှတ်ပါ။ ထိုအနက်လည်း သင့်သည်သာ။

သော သစ္စာတရားတို့ကို။ ဝေါဒိဒ္ဓာ ဟောန္တိတိ ၁၊ ကား။ သုဒိဒ္ဓာ၊ ကောင်းစွာ မြင်အပ်ပြီးကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဝေါစရိတာတိ၊ ကား။ သုစရိတာ၊ ဉာဏ်ဖြင့် ကောင်းစွာ လှည့်လည်အပ်ပြီးကုန်သည်။ (ဟောန္တိ။) တေသု၊ ထို သစ္စာလေးပါးတရားတို့၌။ အနေန၊ ထို အရိယာပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပညာ၊ ကို။ သုဋ္ဌု၊ ကောင်းစွာ။ စရာပိတာ၊ လှည့်လည်စေအပ်ပြီးသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။

အယံ ဝုစ္စတိတိ၊ ကား။ ဝေဠုပေါ၊ သော။ အယံ ပုဂ္ဂလော၊ ကို။ ဒိဋ္ဌိပ္ပတ္တောတိ၊ ဒိဋ္ဌိပ္ပတ္တပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ အပ်၏။ ဟိ၊ မှန်။ အယံ၊ ဤ ဒိဋ္ဌိပ္ပတ္တပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဒိဋ္ဌန္တံ၊ သစ္စာလေးပါးကို သိမြင်တတ်သော သောတာ-ပတ္တိမဂ်၏ အဆုံးဖြစ်သော နောက်ကာလပတ်လုံး။ ဝါ၊ သစ္စာလေးပါးကို သိမြင်တတ်သော သောတာပတ္တိမဂ်၏ အဆုံးဖြစ်သော နောက်ကာလ၌ ရောက်သည်မည်လောက်အောင်။ ပတ္တော၊ နိရောဓသို့ရောက်သည်။ (ဟုတ္တာ) သခ်ါရာ၊ တို့သည်။ ဒုက္ခာ ၂၊ တို့တည်း။ နိရောဓော၊ ဒုက္ခ၏ ချုပ်ကြောင်း နိဗ္ဗာန်သည်။ သုခေါ၊ ချမ်းသာ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဉာဏံ ၃၊ သိတတ်သော ဉာဏ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပညာယ၊ ဖြင့်။ ဒိဋ္ဌံ၊ မြင်အပ်သည်။ ဝိဒိတံ၊ သိအပ်သည်။ သစ္ဆိကတံ၊ သည်။ ဖဿိတံ (ဖုသိတံ)၊ တွေ့ထိအပ်သည်။ (ဟောတိ။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဒိဋ္ဌိပ္ပတ္တော၊ မည်၏။ အယမ္ပိ၊ ဤ ဒိဋ္ဌိပ္ပတ္ထ ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း။ ကာယသက္ခိ ဝိယ၊ ကာယသက္ခိပုဂ္ဂိုလ်သည်ကဲ့သို့။ ဆဗ္ဗိ-ဓောဝ၊ ခြောက်ပါး အပြားရှိသည်ပင်။ ဟောတိ၊ ၏။

၁။ ဝေါဒိဒ္ဓာ။ ။"ဝိ=အထူး+အဝ=ဉာဏ်ဖြင့် သက်ဝင်၍+ဒိဒ္ဓာ=မြင်အင်ကုန်" ဟု သဒ္ဒတ္ထ ဖြစ်၏။ ထိုသို့ မြင်သည်ကိုပင် ကောင်းစွာမြင်အပ် သောကြောင့် "သုဒိဒ္ဓာ"ဟု အဓိပ္ပါယတ္ထ ဖွင့်သည်။ [ဝေါစရိတာ-၌ စရိတာ-ကား ဉာဏ်ဖြင့် လှည့်လည်အပ် ဟူသော အနက်ဟောတည်း။

၂။ ဒုက္ခာ (ဗေ) နိရောဓော။ ။ဤပါဠိဖြင့် ဒုက္ခသစ္စာနှင့် နိရောဓသစ္စာကို သိပုံကို ပြ၏။ ထို အကျိုးသစ္စာ ၂-ပါးကို သိလျှင် အကြောင်းသစ္စာဖြစ်သော သမုဒယနှင့် မဂ္ဂသစ္စာကိုလည်း နာနန္ဒရိကနည်း အားဖြင့် သိ၏ဟု ပြသည်။ [တဒုဘယေန စ သမုဒယမဂ္ဂသစ္စပဋိဝေဓံ နာနန္တရိက-ဘာဝတော။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မဟာဋီကာ၊ သခ်ါရုပေက္ခဉာဏကထာအဖွင့်။ နာနန္တရိက နည်းကို နည်း ၄၀-၌ ကြည့်ပါ။]

၃။ ဉာဏံ ဒိဋ္ဌံ စ သည်။ ။ဉာဏံ ဟောတိတိ ဣမိနာ ဒုတိယမဂ္ဂကိစ္စံ၊ ဒိဋ္ဌံ ဟော-တိတိ ဣမိနာ တတိယမဂ္ဂကိစ္စံ၊ ဝိဒိတံ ဟောတိတိ ဣမိနာ စတုတ္ထမဂ္ဂကိစ္စံ၊ သစ္ဆိကတံ ဝါ ဣမိနာ ပဌမမဂ္ဂလကိစ္စံ၊ ဖုသိတံ ဝါ ဣမိနာ သေသဖလတ္ထယကိစ္စံ ဣတိ ဒိဋ္ဌိပ္ပတ္ထသ မဂ္ဂဖလဉာဏဗျာပါရဒဿနာနိ ဣမာနိ ပဒါနိတိ ဝဒန္တိ။ [ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မဟာဋီကာ၊ သခ်ါရုပေက္ခဉာဏကထာအဖွင့်။]

၂၈။ သဒ္ဓါဝိမုတ္တနိဒ္ဒေသေ၊ ဣ။ (အ'တ္ထော ဧ'ေ ဝေဒိတဗ္ဗော။) နော စ ခေါ ယထာ ဒိဋ္ဌိပ္ပတ္တသာတိ၊ ဟူသောပုဒ်၏။ ဒိဋ္ဌိပ္ပတ္တသ၊ ဒိဋ္ဌိပ္ပတ္တပုဂ္ဂိုလ်၏။ အာသဝါ၊ အာသဝေါတို့သည်။ ပရိက္ခီဏာ၊ ကုန်ပြီး ကုန်သည်။ (ဟောန္တိ) ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧ'ေ၊ တူ။ သဒ္ဓါဝိမုတ္တသ၊ သဒ္ဓါဝိမုတ္တပုဂ္ဂိုလ်၏။ (အာသဝါ။ တို့သည်။ ပရိက္ခီဏာ၊ ကုန်သည်။) နု(ဟောန္တိ)၊ ကုန်။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ [“အာသဝေါကုန်ပုံချင်း မတူ”ဟူလို။] ပန၊ ပရိဟာရပက္ခမ္ပ တပါး စောဒနပက္ခကို ဆိုဦးအုံ့။ နေသံ၊ ထို ဒိဋ္ဌိပ္ပတ္တပုဂ္ဂိုလ်, သဒ္ဓါဝိမုတ္တပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ကိလေသပ္ပဟာနေ၊ ကိလေသာကို ပယ်ခြင်းဣ။ နာနတ္တံ၊ ထူးကုန်သည်၏ အဖြစ်သည်။ အတ္ထိ ကိ'၊ ရှိပါသလော။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ (နေသံ၊ တို့၏။ ကိလေသပ္ပဟာနေ၊ ဣ။ နာနတ္တံ၊ သည်။) နတ္ထိ၊ မရှိ။ (ဣတိ၊ ဤကား အဖြေတည်း။) အထ၊ ထိုသို့ မရှိလသော်။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ သဒ္ဓါဝိမုတ္တော၊ သည်။ ဒိဋ္ဌိပ္ပတ္တံ၊ သို့။ နု ပါပုဏာတိ၊ မရောက်သနည်း။ ဝါ၊ မမှီသနည်း။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ အာဂမနီယ-နာနတ္တေန ၁၊ မဂ်ဟု ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော ပဋိပဒါ၏ ထူးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (သဒ္ဓါဝိမုတ္တော၊ သည်။ ဒိဋ္ဌိပ္ပတ္တံ၊ သို့။ နု ပါပုဏာတိ၊ မရောက်။ ဝါ၊ မမှီ။) ဟိ၊ ခဲ့။ ဒိဋ္ဌိပ္ပတ္တော၊ သည်။ အာဂမနမှိ၊ မဂ်၏ ဖြစ်ပေါ်လာကြောင်း ပဋိပဒါအခိုက်ဣ။ ကိလေသေ၊ တို့ကို။ ဝိက္ခမ္ဘေန္တော၊ ခွါလသော်။ အပ-ဒုက္ခေန၊ ဆင်းရဲမရှိသဖြင့်။ အပ္ပကသိရေန၊ ပြိုပြင်ပင်ပန်းခြင်း မရှိသဖြင့်။ [အကိလမန္တောဝ-ကို ကြည့်၍ အ-သဒ္ဓါအတ္တက် ,အာဘာဝအနက် ကြံလိုက်ပါသည်။] အကိလမန္တော၊ မပင်ပန်းသည်။ (ဟုတ္ဝာ) ဝ၊ ဖြစ်၍သာလျှင်။ ဝိက္ခမ္ဘေတုံ၊ ခွါခြင်းငှါ။ သက္ကောတိ၊ နိုင်၏။ ပန၊ ကား။ သဒ္ဓါဝိမုတ္တော၊ သည်။ ဒုက္ခေန၊ ဆင်းရဲသဖြင့်။ ကသိရေန၊ ပြိုပြင်ပင်ပန်းသဖြင့်။ ဝါ၊ ကသိကအောက်ဖြင့်။ ကိလမန္တော၊ ပင်ပန်းသည်။ ဟုတ္ဝာ၊ ၍။ (ကိလေသေ၊ တို့ကို)။ ဝိက္ခမ္ဘေတုံ၊ ငှါ။ သက္ကောတိ၊ နိုင်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ထိုသို့ ဒိဋ္ဌိပ္ပတ္တပုဂ္ဂိုလ်၏ မပင်ပန်းပဲ ကိလေသာတို့ကို ခွါနိုင်သည်၏အဖြစ်, သဒ္ဓါ-ဝိမုတ္တပုဂ္ဂိုလ်၏ ပြိုပြင်ပင်ပန်းသဖြင့် ကိလေသာတို့ကို ခွါနိုင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်)။ (သဒ္ဓါဝိမုတ္တော၊ သည်။) ဒိဋ္ဌိပ္ပတ္တံ၊ သို့။ နု ပါပုဏာတိ။

၁။ အာဂမနီယနာနတ္တ။ ။မဂ်၏ ဖြစ်ပေါ်လာကြောင်း ဖြစ်လောကြောင့် မဂ်မရမီ ရှေ့အဖို့၌ ကျင့်အပ်သော ပုဗ္ဗဘာဂဝိပဿနာကို “အာဂမနီယ”ဟု ခေါ်၏။ ထို ပဋိပဒါအခိုက်၌ ကိလေသာကို ခွါရာဝယ် ပင်ပင်ပန်းပန်း အလွန်ကြိုးစား၍ ဆင်းရဲစွာ ကျင့်ရလျှင် ဒုက္ခပဋိပဒါဖြစ်၍ လွယ်ကူစွာ ကျင့်ရလျှင် သုခပဋိပဒါ ဖြစ်၏။ ဤသို့ ဖြစ်ခြင်းကို “နာနတ္တ”ဟု ဆိုသည်။ ထို ပဋိပဒါအားလျော်စွာ ကိလေသာကုန်ပုံလည်း မတူပဲ ဖြစ်ရသည်။

အပိစ၊ သည်သ၁ဝမကသေး။ နေသံ၊ ထို ဒီဋ္ဌိပ္ပတ္တပုဂ္ဂိုလ်, သဒ္ဓါဝိမုတ္တပုဂ္ဂိုလ် တို့၏။ ပညာယပိ၊ ပညာအားဖြင့်လည်း။ [ပိ-ဖြင့် အာဂမနီယကို ပေါင်း။] နာနတ္တံ၊ ထူးကုန်သည်၏အဖြစ်သည်။ အတ္ထိယေဝ၊ သာ။ ဟိ၊ ခဲ့။ ဒီဋ္ဌိပ္ပတ္တဿ၊ ၏။ ဥပရိ၊ သောတာပတ္တိမဂ်၏ အထက်၌။ တိဏ္ဏံ၊ ကုန်သော။ မဂ္ဂါနံ၊ မဂ်တို့၏။ ဝိပဿနာဉာဏံ၊ ကိလေသာကို ဖြတ်တတ်သော ဝိပဿနာဉာဏ်သည်။ တိဏ္ဏံ၊ ထက်မြက်သည်။ သူရံ၊ ရဲရင့်သည်။ ပသန္နံ၊ ကြည်လင်သည်။ ဟုတ္ဝာ၊ ၍။ ဝဟတိ၊ မဂ်ကို ဆောင်နိုင်၏။ သဒ္ဓါဝိမုတ္တဿ၊ ၏။ ဝိပဿနာဉာဏံ၊ သည်။ တိဏ္ဏံ၊ သည်။ သူရံ၊ သည်။ ပသန္နံ၊ သည်။ ဟုတ္ဝာ၊ ၍။ နော ဝ,ဟတိ၊ မဂ်ကို မဆောင်နိုင်။ တသ္မာပိ၊ ကြောင့်လည်း။ [ပိ-ဖြင့် ရှေတသ္မာ-ကို ပေါင်း။] သော၊ ထို သဒ္ဓါဝိမုတ္တပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဒီဋ္ဌိပ္ပတ္တံ၊ သို့။ နုပါပုဏာတိ၊ နိုင်။ ဝါ၊ နိုင်။ ဟိ၊ ဥပမာဆောင် ထင်အောင် ပြအံ့။ ဒီဃံ၊ ကုန်သော။ တရုဏောသု၊ လုလင်ဖျိုတို့သည်။ သိပ္ပံ၊ ခေါင်းစွမ်း အတတ်ကို။ ဒယ်ယေန္ဒသ်ုံ၊ ပြကိုန်လင်သော်။ ကေဿ၊ တယောက်သော်လုင်၏။ ဟတ္ထေ၊ လက်၌။ အသိ၊ သန်လျက်သည်။ ဝါ၊ ခေါင်းလွယ်သည်။ တိခိဏော၊ ထက်၏။ ကေဿ၊ ၏။ (ဟ်ထ္ထေ၌။ အသိ၊ သည်။ ဝါ၊ သည်။) ကုဏ္ဍော၊ တုံး၏။ တိခိဏေန၊ သော။ အသိနာ၊ ဖြင့်။ ကဒလီ၊ ဌက်ပျောပင်သည်။ ဝါ၊ ကို။ ဆိန္ဒမာနာ၊ ဖြတ်အပ်သော်။ သဒ္ဓံ၊ အသံကို။ နုကရောတိယထာ၊ သို့။ ကုဏ္ဍေန၊ သော။ အ,ဆိနာ၊ ဖြင့်။ (ကဒလီ၊ သည်။ ဝါ၊ ကို။) ဆိန္ဒမာနာ၊ သော်။ ကဋ္ဌကဋ္ဌာတိ၊ ကဋ်ကဋ်ဟူ၍။ ဝါ၊ ဖျစ်ဖျစ်ဟူ၍။ သဒ္ဒံ၊ ကို။ ကရောတိ,ယ်ထာ၊ သို့။

တတ္ထ၊ ထို ဥပမာစကားရပ်၌။ တိခိဏေန၊ သော။ အသိနာ၊ ဖြင့်။ သဒ္ဒံ၊ ကို။ အကရောန္တိယာ ဧ၀ ၊ မပြုသည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ကဒလိယာ၊ ကို။ ဇဆဏ္ဍနံ၊ ဖြတ်ခြင်းကို။ (ဝေဒိတမ္ဘံ)ဝိယ၊ သိထိုက်သကဲ့သို့။ (တထာ၊ တူ။) ဒီဋ္ဌိပ္ပတ္တဿ၊ ၏။ တိဏ္ဏံ၊ ကုန်သော။ မဂ္ဂါနံ၊ အထက်မဂ်တို့၏။ ဝါ၊ အတွက်။ ဝိပဿနာဉာဏဿ၊ ၏။ တိခိဏသူရဝိပ္ပသန္နဘာ၀ေ ၊ ထက်မြက်သည်၏ အဖြစ် ၊ ရဲရင့်သည်၏ အဖြစ် အထူးသဖြင့် ကြည်လင်သည်၏ အဖြစ်ကို။ (ဝေဒိတမ္ဘော။) ကုဏ္ဍေန၊ သော။ အသိနာ၊ ဖြင့်။ သဒ္ဒံ၊ ကို။ ကရောန္တိ-ယာပိ၊ ပြုသော်လည်း။ ကဒလိယာ၊ ကို။ ဆေဒနံ၊ ဖြတ်ခြင်းကို။ (ဝေဒိတမ္ဘံ) ဝိယ၊ သို့။ (တထာ၊ တူ။) သဒ္ဓါဝိမုတ္တဿ၊ ၏။ တိဏ္ဏံ၊ ကုန်သော။ မဂ္ဂါနံ၊ တို့၏။ ဝါ၊ အတွက်။ ဝိပဿနာဉာဏဿ၊ ၏။ အတိခိဏအသူရအပ္ပသန္န-ဘာ၀ေ ၊ မထက်မြက်သည်၏အဖြစ်, မရဲရင့်သည်၏အဖြစ်, မကြည်လင်သည်၏ အဖြစ်ကို။ (ဝေဒိတမ္ဘော၊ ၏။ ပန ၊ ဆက်။ ဣမံ နယံ၊ ဤနည်းကို။ (အပိစ-

---

ခ။ ဣမံ ပုန နယံ (ပေ) ပဋိက္ခိပိတ္တာ။ ။"အပိစ နေသံ ပညာယပိ နာနတ္တံ အတ္ထိ ယေ၀"စသည်ဖြင့် ဆိုအပ်သော

စသည်ဖြင့်လာသော ဤနည်းကို။) နောတိ၊ နော ဟူ၍။ ဝါ၊ မကောင်း ဟူ၍။ ပဋိက္ခိပိတ္တာ၊ ပယ်မြစ်၍။ အာဂမနီယနာနတ္တေနေ ဝ၊ ပဌမပြုအပ်သော အာဂမနီယ နာနတ္တကြောင့်သာ။ သဒ္ဓါဝိမုတ္တော၊ သည်။ ဒိဋ္ဌိပ္ပတ္တံ၊ သို့။ နု ပါပုဏာတိ၊ နိုင်။ ဝါ၊ နိုင်။ ဣတိ၊ သို့။ သန္ဓိဌာန်၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်းကို။ (အာစရိယေဟိ၊ ရှေးဆရာတို့သည်။) ကတံ၊ အပ်ပြီ။

ပုန၊ ဝါဒဒ္ဒကားဟု။ အာဂမဋ္ဌကထာသု၊ သုတ္တန်အဋ္ဌကထာတို့၌။ ဝုတ္တံ၊ ရှေး အဋ္ဌကထာဆရာတို့ ဆိုအပ်ပြီ။ (ကိံ ။) ဟိ၊ ခဲ့။ ဧတေသု၊ ဒိဋ္ဌိပ္ပတ္တပုဂ္ဂိုလ်, သဒ္ဓါဝိမုတ္တပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်။ သဒ္ဓါဝိမုတ္တဿ၊ ၏။ ပုဗ္ဗဘာဂမဂ္ဂက္ခဏေ၊ ရှေအဖို့ ဖြစ်သော မဂ်ခဏ၌။ (အရဟတ္တမဂ် မရောက်မီ ရှေမဂ်ခဏ၌။) သဒ္ဓဟန္တဿ ဝိယ၊ ယုံကြည်သကဲ့သို့ရင်း။ သြကပ္ပေန္တဿ ဝိယ၊ ဉာဏ်ဖြင့် သက်ဝင်သကဲ့သို့ ရင်း။ အဓိမုစ္စန္တဿ ဝိယ စ၊ စဲ့စဲ့မြဲမြဲ နှလုံးသွင်းသကဲ့သို့ရင်း။ ကိလေသက္ခ-ယော၊ ကိလေသာတို့၏ ကုန်ခြင်းသည်။ ဝါ၊ ကုန်ကြောင်း အရဟတ္တမဂ် သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဒိဋ္ဌိပ္ပတ္တဿ၊ ၏။ ပုဗ္ဗဘာဂမဂ္ဂက္ခဏေ၊ ၌။ ကိလေ-သစ္ဆေဒကညာဏံ၊ ကိလေသာကို ဖြတ်တုတ်သော ဉာဏ်သည်။ အဒန္ဓံ၊ မနှံ့ နှေးသည်။ တိခိဏံ၊ သည်။ သူရံ၊ သည်။ ဟုတ္ဝာ၊ ၍။ ဝဟတိ၊ မဂ်ကို ဆောင်နိုင်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ယထာ နာမ၊ ဥပမာမည်သည်ကား။ အ တိခိဏေန၊ မထက်သော။ အသိနာ၊ ဖြင့်။ ကဒလိံ၊ ကို။ ဆိန္ဒန္တဿ၊ သော်။ ဝါ၊ ဖြတ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဆိန္ဒဌာနံ၊ ပြတ်ရာအရပ်သည်။ မဋ္ဌံ။ ညက်ညောသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အသိ၊ မထက်သော သန်လျက်သည်။ သီဃံ၊ လျင်မြန်စွာ။ နု ဝဟတိ၊ နိုင်။ သဒ္ဓေါ၊ ကို။ သူယျတိ၊ ကြားအပ်၏။ ဗလဝတရော၊ သာ၍အားရှိသော။ ဝါယောမော၊ လုံ့လကို။ ကာတဗ္ဗော၊ ၏။ ဧဝရူပေါ၊ သော။ သဒ္ဓါဝိမုတ္တဿ၊ ၏။ ပုဗ္ဗဘာဂမဂ္ဂဘာဝနာ၊ ရှေအဖို့၌ ဖြစ်သော မဂ်ကို ပွါးစေခြင်းကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗာ။) ပုန၊ ကား။ သုနိသိတေ-နေ ဝ၊ ကောင်းစွာ သွေးအပ်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ အသိနာ၊ ဖြင့်။ ကဒလိံ၊ ကို။ ဆိန္ဒန္တဿ၊ သော်။ ဝါ၊ ၏။ ဆိန္ဒဌာနံ၊ သည်။ မဋ္ဌံ၊ သည်။ ဟောတိ ယထာ၊ သို့။ ဧဝရူပေါ၊ သော။ ဒိဋ္ဌိပ္ပတ္တဿ၊ ၏။ ပုဗ္ဗဘာဂမဂ္ဂ-ဘာဝနာ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။(ဝုတ္တံ၊ အပ်ပြီ။) အယံ ဝုစ္စတိတိ၊ ကား။ ဧဝရူပေါ၊ သော။ အယံ ပုဂ္ဂလော၊ ကို။ သဒ္ဓါဝိမုတ္တောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။ အပ်၏။ ဟိ၊ မှန်။ အယံ၊ ဤ သဒ္ဓါဝိမုတ္တပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သဒ္ဓဟန္တော၊ ယုံကြည်သည်။ (ဟုတ္ဝာ၊ ၍။ ဝါ၊ ကြောင့်။) ဝိမုတ္တော၊ ကိလေသာတို့မှ လွှတ်ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သဒ္ဓါဝိမုတ္တောဝ၊ မည်၏။ အယမ္ပိ၊ ဤသဒ္ဓါဝိမုတ္ထ

နည်းကို "ဣမံ နယံ"ဟု ဆိုသည်။ ဤနည်းဝယ် ပညာနာနတ္ထ ဖြစ်ခြင်း၏အကြောင်း မပါသောကြောင့် ထိုအကြောင်းထူးမပြနိုင်ခြင်း ဟူသော အပြစ်ကို မြင်၍ ပယ်သည်။

ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း။ ကာယသက္ခီ ဝိယ၊ သည်ကဲ့သို့။ ဆဖ္ဖိခေဝ၊ သည်ပင်။ ဟောတိ၊ ၏။

၂၉။ ဓမ္မာနုသာရိနိဒ္ဒေသေ၊ ဌ်။ (အတ္ထော ဇဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော။) ပဋ္ဌိပန္နဿာတိ ဣမိနာ၊ ဤပါဠိဖြင့်။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဋ္ဌော၊ သောတာပတ္တိ မဂ်ဌ် တည်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ (ဘဂဝတာ) ဒဿိတော၊ ပြီ။ အဓိမတ္တန္တိ၊ ကား။ ဗလဝံ၊ အားရှိသည်။ (ဟောတိ။) ပညံ၊ ပညာကို။ ဝါဟေတိ၊ နိဗ္ဗာန်သို့ ရှေးရှု ဆောင်စေတတ်၏။ ဝါ၊ ဖြစ်စေတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပညာဝါဟီ၊ ပညာဝါဟီ မည်၏။ ပညာ၊ သည်။ ဣမံ ပုဂ္ဂလံ၊ ဤ သောတာ-ပတ္တိမဂ္ဂဋ္ဌပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ဝဟတိ၊ နိဗ္ဗာန်သို့ ရှေးရှု ဆောင်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပညာဝါဟီ၊ မည်၏။ ဣတိပိ၊ ဤအနက်သည်လည်း။ ဝါ၊ ကိုလည်း။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်သည်။ ဝါ၊ ဆိုလိုသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပညာပုဗ္ဗင်္ဂမန္တိ၊ ကား။ ပညံ၊ ကို။ ပုရေစာရိကံ၊ ရှေသွားကို။ ကတ္တာ၊ ၍။ (ဘာဝေတိ-ဌ် စပ်။) အယံ ဝုစ္စတိတိ၊ ကား။ ဝေရှုပေါ၊ ဧသော။ အယံ ပုဂ္ဂလော၊ ကို။ ဓမ္မာနုသာရီတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ အပ်၏။ ဟိ၊ မှန်။ သော၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပညာသင်္ခါတေန၊ ပညာဟု ဆိုအပ်သော။ ဓမ္မေန၊ ဓမ္မဖြင့်။ သရတိ အနုဿရတိ၊ အစဉ်လိုက်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဓမ္မာနုသာရီ၊ မည်၏။ ဇဝံ၊ ဤ ဓမ္မာနုသာရီ ဟူသော အမည်သည်။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဋ္ဌသော ဝ၊ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဋ္ဌပုဂ္ဂိုလ်၏ပင်။ နာမံ၊ အမည်တည်း။ [ရှေ့ဌ် "သောတာပတ္တိမဂ္ဂဋ္ဌော ဒဿိတော" ဟု ပါပြီးဖြစ်သောကြောင့် ဧဝ-ဖြင့် ဆိုသည်။] ပန၊ ကား။ ဖလေ၊ သောတာပတ္တိဖိုလ်သို့။ ပတ္တော၊ ရောက်အပ်သော်။ ဒိဋ္ဌိပတ္တော နာမ၊ မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

၃၀။ သဒ္ဓါနုသာရိနိဒ္ဒေသေပိ၊ ဌ်လည်း။ (အတ္ထော ဇဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော။) သဒ္ဓံ၊သဒ္ဓါကို။ ဝ ါဟေတိ၊ ၏။ ဝါ၊ ၏။ ဣတိ၊ကြောင့်။သဒ္ဓါဝါဟီ၊ မည်၏။ သဒ္ဓါ၊ သည်။ ဣမံ ပုဂ္ဂလံ၊ ဤ ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ဝဟတိ၊ နိဗ္ဗာန်သို့ ဆောင်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သဒ္ဓါဝါဟီ၊ မည်၏။ ဣတိပိ(အတ္ထဇာတံ)၊ ဤအနက်သဘောသည်လည်း။ ဝါ၊ ကိုလည်း။ ဝုတ္တမေဝ၊ သာ။ ဝါ၊ သာ။ဟောတိ။ သဒ္ဓါပုဗ္ဗင်္ဂမန္တိ၊ ကား။ သဒ္ဓံ၊ ကို။ ပုရေစာရိကံ၊ ရှေသွားကို။ ကတ္တာ၊ ၍။ (ဘာဝေတိ-ဌ် စပ်။) အယံ ဝုစ္စတိတိ၊ ကား။ ဝေရှုပေါ၊ သော။ အယံ ပုဂ္ဂလော၊ ကို။ သဒ္ဓါနုသာရီတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ အပ်၏။ ဟိ၊ မှန်။ သော၊ ထို သဒ္ဓါနုသာရီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သဒ္ဓါယ၊ ဖြင့်။ သရတိ အနုဿရတိ၊ အစဉ်လိုက်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သဒ္ဓါနုသာရီ၊ မည်၏။ ဇဝံ၊ ဤ သဒ္ဓါနု-သာရီ ဟူသော အမည်သည်။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဋ္ဌသော ဝ၊ ၏ပင်။ နာမံ၊ တည်း။ ပန၊ ကား။ ဖလေ၊ သောတာပတ္တိဖိုလ်သို့။ ပတ္တော၊ ရောက်အပ်သော်။ သဒ္ဓါဝိမုတ္တော နာမ၊ မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ဟိ၊ ခ္ပ်ဲ။ လောကုတ္တရမ္ပေ၊ လောကုတ္တရာတရားကို။ နိဗ္ဗတ္တေန္တာနံ၊ ဖြစ်စေသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ဒ္ဝေ၊ ကုန်သော။ ဓုရာနိ နာမ၊ ပဓာနတရားတို့မည်သည်။ (ဟောန္တိ၊ ရှိကုန်၏။) ဒ္ဝေ၊ ကုန်သော။ အာဘိနိဝေသာ နာမ၊ စွဲစွဲမြဲမြဲ နှလုံးသွင်းခြင်းတို့မည်သည်။ (ဟောန္တိ။) ဒ္ဝေ၊ ကုန်သော။ သီသာနိ နာမ၊ အထွတ်အထိပ်တရားတို့ မည်သည်။ (ဟောန္တိ။) တတ္ထ၊ ထိုဓုရ,အဘိနိဝေသ, သီသ-တို့တွင်။ သဒ္ဓါဓုရံ၊ သဒ္ဓါဓုရဝင်း။ ပညာဓုရံ၊ ပညာဓုရဝင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒ္ဝေ၊ ကုန်သော။ ဓုရာနိ နာမ၊ တို့မည်သည်။ (ဟောန္တိ။) ပန၊ ကား။ ဧကော၊ တပါးသော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ သမထာဘိနိဝေသေန၊ သမထကို စွဲစွဲမြဲမြဲ နှလုံးသွင်းခြင်းဖြင့်။ ဝါ၊ စွဲစွဲမြဲမြဲ နှလုံးသွင်းအပ်သော သမထဖြင့်။ အာဘိနိဝိသတိ၊ စွဲစွဲမြဲမြဲ နှလုံးသွင်း၏။ ဧကော သော (ဘိက္ခု)၊ သည်။ ဝိပဿနာဘိနိဝေသေန၊ ဝိပဿနာကို စွဲစွဲမြဲမြဲ နှလုံးသွင်းခြင်းဖြင့်။ ဝါ၊ စွဲစွဲမြဲမြဲ နှလုံးသွင်းအပ်သော ဝိပဿနာဖြင့်။ (အာဘိနိဝိသတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ သို့။ ဒ္ဝေ၊ ကုန်သော။ ဣမေ၊ ဤ သမထဝိပဿနာတရားတို့သည်။ အာဘိနိဝေသာ နာမ၊ တို့မည်သည်။ (ဟောန္တိ။) စ၊ ကား။ ဧကော သော (ဘိက္ခု)၊ သည်။ မတ္ထကံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်တည်းဟူသော အထွတ်အထိပ်သို့။ ပါပုဏာတေန္တော၊ ရောက်လတော်။ ဣဘတောဘာဂဝိမုတ္တော၊ ဣဘတောဘာဂဝိမုတ္တ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဧကော သော (ဘိက္ခု)၊ သည်။ မတ္ထကံ၊ သို့။ (ပါပုဏာတေန္တော၊ ဟော်။) ပညာဝိမုတ္တော၊ ပညာဝိမုတ္တပုဂ္ဂိုလ်သည်။ (ဟောတိ။) ဣတိ၊ သို့။ ဒ္ဝေ၊ ကုန်သော။ ဣမာနိ၊ ဤမတ္ထကတို့သည်။ သီသာနိ နာမ၊ သီသတို့မည်သည်။ ဝါ၊ အထွတ်အထိပ်တရားတို့မည်သည်။ (ဟောန္တိ။) ဟိ၊ မှန်။ ယေကေစိ၊ အကြင် အမှတ်မရှိ ကြွင်းမဲ့ညီသုံ အလုံးစုံသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ (လောကုတ္တရမ္ပေ၊ ကို။ နိဗ္ဗတ္တေန္တိ၊ ဖြစ်စေကြကုန်၏။ သမ္ဗေ၊ ကုန်သော။ တေ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ဒ္ဝေ၊ ကုန်သော။ ဣမေ ဓမ္မေ၊ ဤ သဒ္ဓါ, ပညာ တရားတို့ကို။ ဓုရံ၊ ပဓာနကို။ ကတ္တာ၊ ၍။ ဒ္ဒီသု၊ ,ကုန်သော။ ဣမေသု ဌာနေသု၊ ဤ သမထ ဝိပဿနာ အရာတို့ဌာ။ အာဘိနိဝိသိတ္တာ၊ စွဲစွဲမြဲမြဲ နှလုံးသွင်း၍။ ဒ္ဒီဟိ၊ ကုန်သော။ ဣမေဟိ ဌာနေဟိ၊ ဣဘတောဘာဂဝိမုတ္တာ, ပညာဝိမုတ္တာ ဟူသော ဌာနတို့ဖြင့်။ မုစ္စန္တိ၊ လွတ်ကြကုန်၏။ [နောက်ဆုံးဌ ကိလေသာတို့မှ လွတ်သောအခါ ဣဘတောဘာဂဝိမုတ္တအဖြစ်၊ သို့မဟုတ် ပညာဝိမုတ္တအဖြစ်ဖြင့် 'လွတ်ကြသည်–ဟူလို။ "ဣမေဟိ ဌာနေဟိ၊ ရူပသမာပတ်, အရူပ ,သမာပတ်ဟူသော အကြောင်းတို့ဖြင့်"ဟု ရှေးနိဿယ၌ အနက်ပေး၏။]

တေသု၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်။ ယော ဘိက္ခု၊ သည်။ အဋ္ဌသမာပတ္တိလာဘီ၊ ရှစ်ပါးသော သမာပတ်ကို ရခြင်းရှိသည်။ (ဟုတ္တာ၊ ၍။) ပညံ၊ ကို။ ဓုရံ၊ ကို။ ကတ္တာ၊ ၍။ သမထဝသေန၊ သမထ၏အစွမ်းဖြင့်။ အာဘိနိဝိဋ္ဌော၊ စွဲစွဲမြဲမြဲ သက်ဝင်သည်။ (ဟုတ္တာ၊ ၍။) အညတရော၊ သော။ အဋ္ဌမသမာပတ္တိ၊

ကို။ ပဒဋ္ဌာနံ၊ မဂ်၏ နီးစွာသော အကြောင်းကို။ ကတ္တာ၊ ၍။ ဝိပဿနံ၊ ကို။ ပဋ္ဌပေတ္တာ၊ ၍။ အရဟတ္တံ၊ သို့။ ပါပုဏာတိ၊ ၏။ သော၊ ထို ရဟန်းသည်။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂကွဲ့ကား၊ ၌။ ဓမ္မာနုသာရီ နာမ၊ မည်၏။ ဝါ၊ ပညာစမ္မဖြင့် အစဉ်လိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ် မည်၏။ ပရတော ပန၊ နောက်၌ကား။ ဆသု၊ ကုန်သော။ ဌာနေသု၊ ဌာနတို့၌ (အထက်မဂ်သုံးပါး, အောက်ဖိုလ်သုံးပါး ဟူသော ဌာနတို့၌)။ ကာယသက္ခိ နာမ၊ မည်၏။ အရဟတ္တဖလေ၊ သို့။ ပတ္တော၊ အပ်သော်။ ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တော နာမ၊ မည်၏။

(၅) အပရော၊ အခြားသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပညာမေဝ၊ ကိုပင်။ ဓုရံ၊ ကို။ ကတ္တာ၊ ၍။ ဝိပဿနာဝသေန၊ ဖြင့်။ [ရှေ့ပုဂ္ဂိုလ်ကား သမထ၏အစွမ်းဖြင့်, ဤ ပုဂ္ဂိုလ်ကား ဝိပဿနာ၏ အစွမ်းဖြင့်—ဟူလို။] အဘိနိဝိဒ္ဓော၊ သည်။ (ဟုတ္တာ) သုဒ္ဓသင်္ခါရေ ဝါ၊ စျာန်မဖက် သက်သက်သော သင်္ခါရတို့ကိုဝင်း။ ရူပါဝစရဇ္ဈာနေသု၊ တို့တွင်။ အညတရံ ဝါ၊ အမှတ်မထား တပါးပါးသော စျာန်ကိုဝင်း။ သမ္မသိတ္တာ၊ သုံးသပ်၍။ အရဟတ္တံ၊ သို့။ ပါပုဏာတိ၊ ၏။ အယမ္ပိ၊ ဤ ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂကွဲ့ကော ယော ဝ၊ ၌ပင်။ [ရှေ့၌ သောတာပတ္တိမဂ္ဂကွဲ့ကော ဟု ပါပြီးသောကြောင့် ဝေ-ဖြင့် ဆိုသည်။] ဓမ္မာနုသာရီ နာမ၊ မည်၏။ ပန၊ အထူးကား။ ပရတော၊ သောတာပတ္တိ-မဂ်ကို ရပြီးနောက်၌။ ဆသု၊ ကုန်သော။ ဌာနေသု၊ တို့၌ (အထက်မဂ်သုံးပါး, အောက်ဖိုလ်သုံးပါးဟူသော ဌာနတို့၌)။ ဒိဋ္ဌိပ္ပတ္တော နာမ၊ မည်၏။ အရဟတ္တေ၊ သို့။ ပတ္တော၊ သော်။ ပညာဝိမုတ္တော နာမ၊ မည်၏။ ဤ၊ ဤ ပညာဓုရ- ဝိပဿနာဘိနိဝေသအရှုခ်ိန်။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ နာမာနိ၊ ဒိဋ္ဌိပ္ပတ္တ, ပညာဝိမုတ္တ ဟူသော အမည်တို့သည်။ အပုဗ္ဗာနိ၊ ရှေး မဟုတ်ကုန်။ ဝါ၊ အသစ်ဖြစ်ကုန်၏။ တာနိ၊ ထို အမည်တို့သည်။ ပုရိမေဟိ၊ ရှေးခ်ိန်ဖြစ်သော ဓမ္မာနုသာရီ, ကာယသက္ခိ, ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တ ဟူသော- အမည်တို့နှင့်။ သဒ္ဓိ ၊ ကွ။ ပဋ္ဌ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။

အပရော၊ အခြားသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အဋ္ဌသမာပတ္တိလာဘီ၊ သည်။ (ဟုတ္တာ) သဒ္ဓံ၊ ကို။ ဓုရံ၊ ကို။ ကတ္တာ၊ ၍။ သမာဓိဝသေန၊ သမာဓိ၏ အစွမ်းဖြင့်။ အဘိနိဝိဒ္ဓော၊ သည်။ (ဟုတ္တာ) အညတရံ၊ သော။ အရူပ-သမာပတ္တိံ၊ ကို။ ပဒဋ္ဌာနံ၊ ကို။ ကတ္တာ၊ ၍။ ဝိပဿနံ၊ ကို။ ပဋ္ဌပေတ္တာ၊ ၍။ အရဟတ္တံ၊ သို့။ ပါပုဏာတိ၊ ၏။ အယံ၊ ဤ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သောတာပတ္တိ-မဂ္ဂကွဲ့ကော၊ ၌။ သဒ္ဓါနုသာရီ နာမ၊ မည်၏။ ပရတော၊ သောတာပတ္တိမဂ်ကို ရပြီးနောက်၌။ ဆသု၊ ကုန်သော။ ဌာနေသု၊ တို့၌။ (အထက်မဂ်သုံးပါး, အောက်ဖိုလ်သုံးပါး ဟူသော ဌာနတို့၌။) ကာယသက္ခိယော ဝ၊ နာမ၊ မည်သည်သာလျှင်။ (ဟောတိ။) အရဟတ္တေ ပတ္တေ ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တောယော ဝ၊

နာမ၊ မည်သည်သာလျှင်။ (ဟောတိ။) ဣဓ၊ သဒ္ဓါခုရ သမထဘိနိဝေသ အရာဒ္ဓ။ ကေမေဝ၊ တပါးသာလျှင်ဖြစ်သော။ နာမံ၊ သဒ္ဓါနုသာရီ ဟူသော အမည်သည်။ အပုဗ္ဗံ၊ ရှေးမဟုတ်။ ဝါ၊ အသစ်ဖြစ်၏။ တေန၊ ထို အမည်နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကု။ ပုရိမာနိ၊ ကုန်သော။ ပဌ၊ ငါးပါးသော အမည်တို့သည်။ ဆ၊ ခြောက်ပါးတို့သည်။ ဟောန္တိ။ [ရှေ ငါးပါးတွင် သဒ္ဓါနုသာရီ ထည့်၍ ခြောက်ပါး ဖြစ်သည် ဟူလို။]

အပရော။ သည်။ သဒ္ဓမေဝ၊ ကိုပင်။ ခုရံ ကတ္တာ ဝိပဿနာဝသေန၊ ဖြင့်။ အဘိနိဝိဋ္ဌော၊ သည်။ (ဟုတ္တာ) သုဒ္ဓသင်္ခါရေ၊ တို့ကိုဦးခင်း။ ရူပါဝစရဇ္ဈာ-နေသု၊ တို့တွင်။ အညတရံ ဝါ၊ အမှတ်မထား တပါးပါးသော စျာန်ကိုဦးခင်း။ သမ္မသိတ္တာ၊ ၍။ အရဟတ္တံ၊ သို့။ ပါပုဏာတိ၊ ၏။ အယမ္ပိ၊ သည်လည်း။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂေဏ၊ ၌။ သဒ္ဓါနုသာရီ နာမ၊ မည်၏။ ပရတော၊ သောတာပတ္တိမဂ်ကို ရပြီးနောက်၌။ ဆသု၊ ကုန်သော။ ဌာနေသု၊ တို့၌။ သဒ္ဓါဝိမုတ္တော နာမ၊ မည်၏။ အရဟတ္တေ ပတ္တေ ပညာဝိမုတ္တော နာမ၊ မည်၏။ ဣဓာပိ၊ သဒ္ဓါခုရ ဝိပဿနာဘိနိဝေသ အရာဒ္ဓလည်း။ ကေမေဝ၊ သာလျှင်ဖြစ်သော။ နာမံ၊ သဒ္ဓါဝိမုတ္တ ဟူသော အမည်သည်။ အပုဗ္ဗံ၊ ၏။ တေန၊ အမည်နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကု။ ပုရိမာနိ၊ ကုန်သော။ ဆ၊ ခြောက်ပါး ကုန်သော ဓမ္မာနုသာရီ, ကာယသက္ခိ, ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တ, ဒိဋ္ဌိပ္ပတ္တ, ပညာ-ဝိမုတ္တ, သဒ္ဓါနုသာရီ ဟူသော အမည်တို့သည်။ သတ္တ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ သတ္တ၊ ကုန်သော။ ဣမေ ပုဂ္ဂလာ၊ တို့သည်။ လောကေ၊ ၌။ အဂ္ဂဒက္ခိဏေယျာ နာမ၊ မြတ်သည်ဖြစ်၍ အလှူခံထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့မည်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။ [ဤနေရာ၌ အရိယာပုဂ္ဂိုလ် ၇-ပါးကို မှတ်သားခဲ့ပါ။ ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တပုဂ္ဂိုလ်မှစ၍ သဒ္ဓါနုသာရီပုဂ္ဂိုလ်တိုင်အောင် ပါဠိတော်၌ လာသော အရိယာပုဂ္ဂိုလ် ၇-ပါးသာတည်း။]

၃၁။ သတ္တက္ခတ္တုပရမန္တိ ဒ္ဒေသေ၊ ၌။ (အတ္ထော ဧကံ ဧဝဒိတဗ္ဗော။) သတ္တက္ခတ္တုန္တိ၊ ကား။ သတ္တ ဝါရေ၊ ၇-ကြိမ်တိုပတ်လုံး။ အသာ၊ ထို သောတာ ပန်ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဘတ္တက္ခတ္တုပရမာ[1]၊ ၇-ကြိမ် ဟူသော အလွန် အပိုင်းအခြား

၁။ သတ္တက္ခတ္တုပရမောဿ, ။"သတ္တက္ခတ္တုံ၊ ၇-ကြိမ် ယူသော။ ပရမံ၊ အလွန်ဆုံး အတိုင်း အရှည်သည်။ ယသ္သ (ဘဝူပပတ္တိ၊ယာတိ) သတ္တက္ခတ္တုပရမာ"ဟု ရှေးဦးစွာ ဗဟုဗ္ဗီဟိ တွဲ၍ ဘဝူပပတ္တိကို အရကောက်ပါ။ ထို့နောက် "သတ္တက္ခတ္တု ပရမာ ယသ္သာတိ သတ္တက္ခတ္တုပရမော"ဟု အသတ္တိ ကာ-ပစ္စည်း ဆင့်ပါ။ ပရမာ အရ ၇-ဘဝတို့၌ ပဋိသန္ဓေ နေရခြင်းအနုက်ကို ယူစေ လို၍ "ဘဝူပပတ္တိ" ဟုဝင်း, ပဋိသန္ဓေ နေရလျှင် ကိုယ်ခန္ဓာ အတ္တဘောကို ရခြင်းကြောင့် "အတ္တဘာဝဂ္ဂဟဏံ" ဟုဝင်း ဖွင့်သည်။ တတောပရံ အဋ္ဌမံ ဘဝံ နာဒိယတိ"ကား ပရဓအတွက် သိအပ်သော သုခမတ္တိယတ္ထ အနုက် အပိုတည်း။

ရှိသော။ ဘဝူပပတ္တိ၊ ဘဝသို့ ကပ်ရောက်ရခြင်းသည်။ ဝါ၊ ဘဝ၌ ပဋိသန္ဓေ နေရခြင်းသည်။ အတ္တဘာဝဂ္ဂဟဏံ၊ အတ္တဘောကို ယူခြင်းသည်။ (အတ္ထိ။) တတော၊ ထို ၂-ဘဝမှ။ ဝါ၊ ထက်။ ပရံ၊ နောက်၌။ ဝါ၊ အလွန်။ အဌမံ၊ ရှစ်ခုမြောက် ဖြစ်သော။ ဘဝံ၊ ဘဝကို။ နာဒိယတိ၊ မယူတော့။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သတ္တက္ခတ္တုပရမော၊ သတ္တက္ခတ္တုပရမ မည်၏။ ဝါ ၂-ကြိမ် ဟူသော အလွန် အပိုင်းအခြား ရှိသော ဘဝတို့၌ ပဋိသန္ဓေ နေရခြင်း ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ် မည်၏။ သောတာပန္နော ဟောတိတိ ထွေ၊ ဤ ပါဠိ၌။ သောတောတိ၊ သောတ ဟူသည်ကား။ အရိယမဂ္ဂေါ၊ အရိယာမဂ်တည်း။ တေန၊ ထိုအရိယာ မဂ်နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သောတာပန္နော နာမ၊ သောတာပန် မည်၏။ ယထာဟ၊ အာဘယ်ကဲ့သို့ ဟောတော်မူသနည်း။ သောတော သောတောတိ ဟိဒံ သာရိပုတ္တ (ပေ) ဝေဒနာမော ဝေဒ-ဂေါတ္တော ဣတိ ဝါတိ၊ ဟူ၍။ (အာဟ၊ ပြီ။) သာရိပုတ္တ၊ သာရိပုတြာ။ သောတော သောတောတိ ဣဒံ၊ သောတော သောတော ဟူသော ဤ စကားကို။ ဝုစ္စတိ၊ သူ့ ဝါ မလပ် ပြောဆို အပ်၏။ သာရိပုတ္တ၊ တြာ။ သော-တော၊ သောတ သည်။ ကတမော နုခေါ၊ အာဘယ်နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မေးတော်မူပြီ။ ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ အရိယော၊ ကိလေသာတို့မှ ဝေးကွာ သော။ ဝါ၊ စင်ကြယ်သော။ အဋ္ဌင်္ဂိကော၊ ရှစ်ပါးသော အင်္ဂါ ရှိသော။ အယမေव မဂ္ဂေါ၊ ဤ မဂ်သည်ပင်လျှင်ပါတည်း။ သေယျထိဒံ၊ ထို အရိယ အဋ္ဌင်္ဂိကမဂ် ဟူသည် အာဘယ်နည်း။ သမ္မာဒိट्ठि၊ သမ္မာဒိट्ठि၊ ဝင်း။ (ပေ) သမ္မာသမာधि၊ ဝင်း။ ဣတိ၊ ဤ သည်တို့ပါတည်း။ (ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်ပြီ။) သာရိပုတ္တ၊ တြာ။ သောတာပန္နော သောတာပန္နောတိ ဣဒံ၊ ဟူသော ဤ စကားကို။ ဝုစ္စတိ၊ အပ်၏။ သာရိပုတ္တ၊ တြာ။ သောတာ-ပန္နော၊ သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကတမော နုခေါ၊ အာဘယ်နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မေးတော်မူပြီ။ ဘန္တေ၊ ရှင်း။ ယော၊ အကြင် အရှင်သည်။ အရိယေန၊ သော။ ဝါ၊ သော။ အဋ္ဌင်္ဂိကေန၊ သော။ ဣမိနာ မဂ္ဂေန၊ နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံ၏။ အယံ၊ ဤ ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ သောတာပန္နော၊ သောတာ ပန် ပုဂ္ဂိုလ် ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ အပ်၏။ သ္ဝာယံ (သော အယံ) အာယသ္မာ၊ ထို အရှင်ကို။ ဝေဒနာမော (ဣတိ ဝါ)၊ ဤသို့ သောတာပန် ဟူသော် အမည်ရှိ၏ ဟူ၍ဝင်း။ ဝေဒဂေါတ္တော ဣတိ ဝါ၊ ဤသို့ သောတာပန် ဟူသော အနွယ်ရှိ၏ ဟူ၍ဝင်း။ (ဝုစ္စတိ၊ အပ်၏။) [သောတာပတ္တိသံယုတ်ပါဠိတော်၊ ဝဋ္ဌဒုဒ္ဓါရဝဂ်၊ ဒုတိယ သာရိပုတ္တသုတ်။]

ဝေ၊ သို့။ ဝါ၊ ဤ ဟောတော်မူအပ်သော နည်းဖြင့်။ မဂ်ကွဲကဲ့ပါ၊ သောတာပတ္တိမဂ် ခဏ၌လည်း။ သောတာပန္နော နာမ၊ မည်သည်။ ဟောတိ၊

၏။ ပန၊ ထိုသို့ပင် မဂ်ခဏ၌ သောတာပန် မည်ပါသော်လည်း။ ဣဒ၊ သတ္တက္ခတ္တုပရမ နိဒ္ဒေသ၌။ မဂ္ဂေန၊ သောတာပတ္တိ မဂ်သည်။ ဖလသ၊ သောတာပတ္တိ ဖိုလ်အား။ နာမံ၊ သောတာပန္နဟူသော အမည်ကို။ ဒိန္နံ၊ ပေးအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဖလက္ခဏေ၊ သောတာပတ္တိဖိုလ် ခဏ၌။ သောတာပန္နောဟု။ သောတာပန္နမည်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ အဓိပ္ပေတောဟု၊ အလို ရှိအပ်၏။ အဝိနိပါတဝမ္မောတိ၊ ကား။ ဝိနိပါတသခ်ိတ်၊ ကင်းသော အလို ရှိသည် ဖြစ်၍ ကျရောက်ရာဟု ဆိုအပ်သော။ အပါယံ၊ အပါယ်သို့။ ဥပပတ္တိ-စသေန၊ ကပ်ရောက်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ (တနည်း) အပါယံ၊ ၌။ ဥပပတ္တိ-စသေန၊ ဖြစ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဝါ၊ ပဋိသန္ဓေ နေခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ အနာဂမနသဘာဝေါ၊ မရောက်ခြင်း သဘော ရှိသော။ (သောတာပန္နောဟု စပ်။) နိယတော တိ၊ ကား။ မ်ဂ္ဂနိယာမေန၊ မဂ္ဂနိယာမအားဖြင့်။ ဝါ၊ မိမိ၏ အခြားမဲ့၌ မြဲသော အကျိုးရှိသော မဂ်ဖြင့်။ နိယတော၊ မြဲသော။

သမ္ဘောဓိပရာယဏောတိ၊ ကား။ ဗုဒ္ဓါနုကဘာဝပရာယဏော၊ သိတတ်သူ၏ အဖြစ်ဟူသော အလွန်ရောက်အပ်သော တရားရှိသော။ ဝါ၊ သိလတ္တံ-သူ၏ အဖြစ် ဟူသော အလွန် ရောက်အပ်သော တရား ရှိသော။ (သောတာ-ပန္နောဟု စပ်။) ဟိ၊ ချေ။ သော၊ ထို သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပဋိလဒ္ဓ-မဂ္ဂေန၊ ရအပ်သော သောတာပတ္တိမဂ်ဖြင့်။ ဗုဒ္ဓါတိ၊ သစ္စာ လေးပါးကို သိတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သမ္ဘောဓိပရာယဏောဟု၊ မည်၏။ ဝါ၊ တနည်း။

၁။ ပဋိလဒ္ဓမဂ္ဂေန ဗုဒ္ဓါတိ။ ။သမ္ဘောဓိပရာယဏောပုဒ်ကို အဋ္ဌကထာ၌ ၂-နည်း ဖွင့်၏။ ထိုတွင် ပဌမနည်း၌ "သမ္ဘောဓိ" အရ သိအပ်ရအပ်ပြီးသော သောတာပတ္တိမဂ်ကို ယူစေလို၏။ ထို့ကြောင့် "ပဋိလဒ္ဓ၊ရအပ်ပြီး" ဟု အတိတ် တ-ပစ္စည်းဖြင့် ဖွင့်သည်။ ပရာယဏ၌ "ပရံ+အယန" ဟုခွဲ။ ပစ္စဝေက္ခဏာ ဉာဏ်ဖြင့် သစ္စာ ၄-ပါးကို ပြန်၍ ဆင်ခြင်သောအခါ ထို သောတာပတ္တိ မဂ်ဉာဏ်၏ ပဟာတူပနိဿယ-ပစ္စည်းဖြင့် ကျေးဇူးပြုမှုကြောင့် အထင်အရှား သိရ၏။ ထို့ကြောင့် သမ္ဘောဓိ- မည်သော သောတာပတ္တိ မဂ်ဉာဏ်သည် ထို ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်၏ မှီရာ အဖြစ်ဖြင့် ရောက်အပ်သောကြောင့် "အယန" လည်း မည်၏။ [ဧတေန ပဋိလဒ္ဓ-မဂ္ဂသ စတုသစ္စပစ္စဝေက္ခဏာဒီနံ ဥပနိဿယဘာဝံ ဒဿေတိ။-ဋီကာ။] ဤ အလို "သမ္ဘော+အဗုဒ္ဓီ ဧတေနာတိ သမ္ဘောဓိ=ကောင်းစွာ သိပြီးကြောင်း ဖြစ်သော သော-တာပတ္တိမဂ်၊ သမ္ဘောဓိ+ပရာယဏံ ယဿာတိသမ္ဘောဓိပရာယဏောဟု=သစ္စာ ၄-ပါးကို သိပြီးကြောင်းဖြစ်သော သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်ဟူသော အလွန်ရောက်အပ်သော မှီရာ ရှိသော"ဟု အနက် မှတ်ပါ။ [စတုဟုသစ္စပစ္စဝေက္ခဏာဒီနံ-၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ဋီကာ နိဿယ ၌ ကြည့်ပါ။]

ဥပရိ[1]၊ ၌။ တိဟိ၊ ကုန်သော။ မဂ္ဂေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အဝယံ၊ မချုတ်ကေန်။ ဗုဒ္ဓိသတိ၊ သိလတ္တံ့။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သမ္ဘောဓိပရာယဏောဝ, မည်၏။

ဒေဝေ စ မနုဿေ စာတိ၊ ကား။ ဒေဝလောကဌ၊ နတ်လောကသို့ရင်း။ မနုဿလောကဌ၊ လူလောကသို့ရင်း။ (သန္ဓာဝိတ္ထာ, သံသရိတ္ထာ-တို့၌ စပ်။) သန္ဓာဝိတ္ထာ သံသရိတ္ထာတိ၊ ကား။ ပဋိသန္ဓိဝသေန၊ ပဋိသန္ဓေ၏ အစွမ်းဖြင့်။ အပရာပရံ၊ တဘဝမှ တဘဝသို့။ ဝါ၊ တပြောင်းပြန်ပြန်။ ဂန္ဓာ၊ သွားရ။ (ဒုက္ခဿန္တံ ကရောတိ-၌ စပ်။) ဒုက္ခဿန္တံ ကရောတီတိ၊ ကား။ ဝဋ္ဋဒုက္ခဿ၊ ဝဋ္ဋဒုက္ခ၏။ ပရိယန္တံ၊ အဆုံးကို။ ပရိဝဋ္ဋမံ[2]၊ ပိုင်းဖြတ်အပ်သော လမ်းကို။ [ရှေး နိဿယ၌ "အပိုင်းအခြားကို"ဟု ပေး၏။] ကရောတိ၊ ၏။ အယံ ဝုစ္စတိတိ၊ ကား။ ဝေရှုပေါ၊ သော။ အယံ ပုဂ္ဂလော၊ ကို။ သတ္တက္ခတ္တုပရမော နာမ၊ ပုဂ္ဂိုလ် မည်၏ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ အပ်၏။ ပန၊ ဆက်။ အယံ၊ ဤ သတ္တက္ခတ္တုပရမ သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ကာလေန၊ သင့်လျော်သော အခါ၌။ ဝါ၊ ရံဖန်ရံခါ။ ဒေဝလောကဿ၊ ၏ရင်း။ ကာလေန၊ ၌။ ဝါ၊ ရံဖန်ရံခါ။ မနုဿလောကဿ၊ ၏ရင်း။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ မိဿကဘဝေန၊ ရောနှောသော ဘဝဖြင့်။ ကထိတော၊ အပ်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတမ္ဗော၊ ၏။

၃၂။ ကောလံကောလနိဒ္ဒေသေ၊ ၌။ (အတ္ထော စ ဝေ ဝေဒိတမ္ဗော။) (ယော၊ အကြင် သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်သည်။)ကုလတော၊ မြတ်သော အမျိုးတမျိုးမှ။ ကုလံ၊ မြတ်သော အမျိုးတမျိုးသို့။ ဂစ္ဆတိ၊ သွားတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (သော၊ ထို သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်သည်။) ကောလံ ကောလော၊ ကောလံကောလ မည်၏။ ["ကုလတော ကုလံ ဂစ္ဆတီတိ ကောလံကောလော"ဟု ပြု။ ဂစ္ဆတိ အနုက်၌ ဏ-ပစ္စည်း, ကု-၏ ဥ-ကို ဩဝုဒ္ဓိပြု။ ဝါစာသိလိဋ္ဌ အကျိုးငှါ နိုဂ္ဂဟီတ်လာ။] ဟိ၊ မှန်။ သောတာပတ္တိဖလသစ္ဆိ-

---

[1] ဥပရိ (၈၆) ဗုဒ္ဓိသတိတိ ဝါ။ ။ဤ ဒုတိယနည်း၌ "သမ္ဘာ+ဗုဒ္ဓိသတိ တေနာတိသမ္ဘောဓိ=သိလတ္တံ့ကြောင်း ဖြစ်သော အထက်မဂ် ၃-ပါး အပေါင်း"ဟု ဝစနတ္ထပြု၍ "အယနံ" အရလည်း ရှေးရှုရောက်အပ်သောတရား ၃-ပါးကို ယူစေလိုသောကြောင့် ဌီကာ၌ "အယနံ ဂတိ" ဟု ဖွင့်သည်။ ဤအလို "သစ္စာ ၄-ပါးကို ကောင်းစွာသိကြောင်း အထက်မဂ် ၃-ပါး အပေါင်း ဟူသော အလွန်ရောက်အပ်သော တရားရှိသော"ဟု ပေးပါ။ အလွန်+ရောက်အပ် ဟူသော သဒ္ဒတ္ထကိုပင် "လည်းလျှောင်းရာ"ဟု ဝေါဟာရတ္ထ ပေးကြသည်။

[2] ပရိဝဋ္ဋမံ။ ။ဝဋ္ဋမ-သဒ္ဒါသည် "လမ်း"ဟူသော အနုက်ကို ဟောရ၏။ သက္ကတ၌ "ဝရ်တွန်"ဟု ရှိ၏။ ဤနေရာ၌ ပရိယန္တံ၏ ပရိယာယ် ဖြစ်သော ကြောင့် "ပိုင်းဖြတ်အပ်သောလမ်းကို"ဟု အနုက်ပေးရပါသည်။

ကိရိယတော၊ သော်တာပတ္တိဖိုလ်ကို မျက်မှောက်ပြုရာ အခါမှ။ ပဋ္ဌာယ်၊ စ၍။ နီစေ၊ နိမ့်သော။ ဝါ၊ အောက်တန်းစား ဖြစ်သော။ ကုလေ၊ အမျိုးဌာ။ ဥပပတ္တိ နာမ၊ ပဋိသန္ဓေ နေရခြင်း မည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိတော့။ မဟာ-ဘောဂကုလေသုယေဝ၊ မျှားသော စည်းစိမ် ရှိသော အမျိုးတို့ ဌာသာ။ နိဗ္ဗတ္တတိ၊ ဖြစ်ရ၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ဒွေ ဝါ တီဏိ ဝါ ကုလာနိ တိ၊ ကား။ ဒေဝမနုဿဝသေန၊ နတ်လူတို့၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဒွေ ဝါ၊ ၂-ပါးသော်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ တယော ဝါ၊ ၃-ပါးသော်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဘဝေ၊ ဘဝတို့သို့။ (သန္ဓာဝိတ္ထာ သံသရိတ္ထာ-တို့ဌ် စပ်။) ဣတိ၊ ဤသို့လျှင်။ အယမ္ပိ၊ ဤ ကောလံကောလ သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်ကိုလည်း။ မိဿကဘဝေနေဝ၊ ရောနှောသော ဘဝဖြင့်ပင်။ [ရှေ့ဌ် "မိဿကဘဝေန"ဟု ပါပြီး ဖြစ်သော ကြောင့် ဧဝ ဖြင့် ဆိုသည်။] ကထိတော၊ အပ်ပြီ။ စ၊-ဆက်။ ဒွေ ဝါ တီဏိ ဝါ တိ တေ၊ ဒွေ ဝါ တီဏိ ဝါ ဟူသော ဤ စကားတော်သည်။ ဒေဝနာ-မတ္တမေဝ၊ ဒေဝနာတော်မျှသာတည်း။ [ဟောရိုး ဟောစဉ်မျှသာတည်း။] ပန၊ စင်စစ်ကား။ ယာဝ ဆဋ္ဌဘဝါ၊ ဆဋ္ဌဘဝတိုင်အောင်။ သံသရန္တောပိ၊ ကျင်လည်သော သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း။ ကောလံ ကောလောဝ၊ ကောလံကောလ ပုဂ္ဂိုလ်သည်သာ။ ဟောတိ၊ ၏။ [သတ္တမဘဝ တိုင်အောင် ကျင်လည်လျှင် သတ္တကွတ္တုပရမနှင့် ရောသွားမည် ဖြစ်သောကြောင့် "ယာဝ ဆဋ္ဌဘဝါ" ဟု ဆိုသည်။ ကေဝိဇိနှင့် ရောသွားမည် စိုးသောကြောင့် "ဒွေ ဝါ"ဟု ၂-ဘဝမှ စ၍ မိန့်သည်။]

၃၃။ ကေဝိဇိနိဒ္ဒေသေ၊ ဌာ။ ခန္ဓဗီဇံ နာမ၊ ပဋိသန္ဓေဝိညာဏ် ဟူသော ခန္ဓာမျိုးစေ့ မည်သည် ကို။ ဝါ၊ ခန္ဓာ၏ မျိုးစေ့ ဖြစ်သော ပဋိသန္ဓေ ဝိညာဏ် မည်သည်ကို။ ကထိတံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဟိ၊ မှန်။ ယသ သောတာပန္နဿ၊ ၏။ ကေ၊ ယော ဝ၊ တခုသာလျှင် ဖြစ်သော်။ ခန္ဓဗီဇံ၊ ပဋိသန္ဓေ ဝိညာဏ်ဟူသော ခန္ဓာ မျိုးစေ့သည်။ ဝါ၊ ခန္ဓာ၏မျိုးစေ့ဖြစ်သော ပဋိသန္ဓေဝိညာဏ်သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ကေ၊ သော။ အတ္တဘာဝဂ္ဂဟဏံ၊ အတ္တဘော့ကို ယူခြင်းသည်။ (အတ္ထိ။) [အတ္တဘာဝဂ္ဂဟဏံကား ခန္ဓဗီဇံ၏

၁။ **မဟာဘောဂကုလေသုယေဝ။** ။ကုလ-သဒ္ဒါသည် အမျိုးကောင်း ဟူသော အနက်ကို ဟော၏။ ဥပမာ ကုလပုတ္တော= အမျိုးကောင်းသား ဟူရာ၌ ကဲ့သို့တည်း။ ထိုကြောင့် ကုလတော ကုလံ၌ ကုလသဒ္ဒါ၏ "အမျိုးကောင်း" ဟူသော အနက်ကို ယူစေလို၍ "မဟာဘောဂကုလေသုယေဝ"ဟု ဖွင့်သည်။ စည်းစိမ်အမျှားကြီးပေါသော သူဌေးမျိုး"ဟုကား ဆိုလိုရင်း မဟုတ်ပါ။ အောက်တန်းမကျသော အမျိုး"ဟု ဆိုလိုပါသည်။ [မဟာကုလမေဝါတိ ဥဋ္ဌာရ-ကုလမေဝ (မြင့်မြတ်သော အမျိုးကိုသာ) ဝုစ္စတိ။ ကုလီနော (မြတ်သောအမျိုးရှိသူ) ကုလပုတ္တောတိအာဒီသု ဝိယ။—အနု။]

အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်တည်း။] သော၊ သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကေဝိဇီ နာမ်၊ ကေဝိဇီ သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ် မည်၏။ [ကေဝိဇီ၊ ကေဝိဇီ"ဟု ရှေးဦးစွာ ကမ္မဓာရဲတွဲ၍ "ကေဝိဇီ အသ အတ္ထိတိ ကေဝိဇီ"ဟုအသတ္ထိပြု။] ပန၊ ဆက်။ တွေ့၊ ဤ ကေဝိဇီ-နိဒ္ဒေသ၌။ မာနုသကံ ဘဝန္တိ ဣဒံ၊ ဟူသောဤစကားတော်သည်။ ဒေသနာမတ္တ-မေव၊ ဟောတော်မူအပ်သော ဒေသနာမျှသာတည်း။ ပန၊ စင်စစ်ကား။ ဒေဝဘာဝံ၊ နတ်ဘဝကို။ နိဗ္ဗတ္တေတိ၊ ဖြစ်စေနိုင်၏။ ဣတိပိ၊သို့လည်း။ ဝတ္တုံ၊ ဌာ။ ဝဋ္ဋတိယေဝ၊ သင့်သည်သာ။ [သောတာပန်အဖြစ်ဖြင့် နတ်ပြည်၌ ဖြစ်၍ ထို နတ်ဘဝ၌ ရဟန္တာ ဖြစ်သူသည် ကေဝိဇီ သောတာပန် ပင်တည်း။] စ၊ ထိုသို့ပင် ဒေဝဘဝံ နိဗ္ဗတ္တေတိဟု ဆိုခြင်းဌာ သင့်ပါသော်လည်း။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဂဟိတနာမဝသေနေဝ၊ ယူတော်မူအပ်သော နာမည်၏ အစွမ်းဖြင့် သာလျှင်။ တောနိ၊ ဤ သတ္တက္ခတ္တုပရမ, ကောလံကောလ, ကေဝိဇီ ဟူသော အမည်တို့သည်။ ဧတေသံ၊ ဤ သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ နာမာနိ၊ တို့တည်း။ တွေ့ကံ၊ ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော။ ဌာနံ၊ အရပ်သို့ (ဘဝသို့)။ ဂတော၊ ရောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သတ္တက္ခတ္တုပရမော နာမ၊ မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တွေ့ကံ၊ သော။ (ဌာနံ၊ သို့။ ဂတော၊ သည်။) ကောလံကောလော (နာမ)၊ မည်သည်သည်။ (ဟောတိ။) တွေ့ကံ၊ သော။ (ဌာနံ၊ သို့။ ဂတော၊ သည်။) ကေဝိဇီ (နာမ)၊ မည်သည်သည်။ (ဟောတိ။) ဣတိ၊ သို့။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဧတေသံ၊ ဤ သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ နာမံ၊ ကို။ ဂဟိတံ၊ အပ်ပြီ။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ယူတော်မူအပ်ပါသော်လည်း။ နိယမ-တော၊ မြဲသောအားဖြင့်။ အယံ၊ ဤ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သတ္တက္ခတ္တုပရမော၊ သတ္တက္ခတ္တုပရမ' သောတာပန်တည်း။ အယံ၊ သည်။ ကောလံကောလော၊ တည်း။ အယံ၊ သည်။ ကေဝိဇီ၊ တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ ဆုံးဖြတ်ခြင်း သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။

ပန၊ ပရိဟာရပက္ခမ္ပ တပါး စောဒနပက္ခကို ဆိုဦးအုံ့။ ကော၊ အာဘယ် တရားသည်။ တေသံ၊ ထို သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ် တို့၏။ ဧတေ ပဘေဒံ၊ ဤ သတ္တက္ခတ္တုပရမ, ကောလံကောလ, ကေဝိဇီ ဟူသော အပြားကို။ နိယမေတိ၊ သတ်မှတ်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ တာဝ၊ နောက်နောက် ဝါဒတို့မှ ရှေးဦးစွာ။ ကေစိ၊ အချို့ကုန်သော။ ထေရာ၊ ထေရ်တို့သည်။ ပုဗ္ဗဟေတု၊ ရှေးအကြောင်းသည်။ (တေသံ ဧတေ ပဘေဒံ) နိယမေတိ၊ သတ်မှတ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ဆိုကြကုန်၏။ ကေစိ၊ ကုန်သော။ (ထေရာ၊ တို့သည်။) ပဋ္ဌမမဂ္ဂေါ၊ သောတာပတ္တိ မဂ်သည်။ (နိယမေတိ ဣတိ ဝဒန္တိ။) ကေစိ၊ ကုန်သော။ (ထေရာ၊ တို့သည်။) ဥပရိ၊ အထက်၌။ တယော၊ ကုန်သော။ မဂ္ဂါ၊ မဂ်တို့သည်။ (နိယမေန္တိ၊ သတ်မှတ်ကုန်၏။ ဣတိ, ဝဒန္တိ။) ကေစိ၊ ကုန်သော။ (ထေရာ၊ တို့သည်။) တိဏ္ဏံ၊ ကုန်သော။

မဂ္ဂါနံ၊ တို့၏။ ဝိပဿနာ၊ ဝိပဿနာသည်။ (နိယမေတိ ဣတိ ဝဒန္တိ။) တတ္ထ၊ ထို ၄-ပါးသော ဝါဒတို့တွင်။ ပုဗ္ဗေဟေတု နိယမေတိတိ ဝါဒေ၊ ဟူသော ဝါဒ၌။ ပဌမမဂ္ဂဿ၊ ၏။ ဥပနိဿယော၊ အားကြီးသော မှီရာ အကြောင်းသည်။ ဝါ၊ ကို။ (ပုဗ္ဗဟေတုနာ၊ သည်။) ကတော နာမ၊ ပြုအပ်သည် မည်သည်။ ဟောတိ။ ဥပရိ၊ ၌။ တယော၊ ကုန်သော။ မဂ္ဂါ၊ တို့သည်။ နိရုပနိဿယာ၊ အားကြီးသော မှီရာ အကြောင်းမရှိ ကုန်သည်။ (ဟုတ္ဝာ) ဥပ္ပန္နာ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိဝစနံ၊ ဤ စကားသည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်နေ၏။ ပဌမမဂ္ဂေါ နိယမေတိတိ ဝါဒေ၊ ၌။ ဥပရိ၊၌။ တိဏ္ဏံ၊ ကုန်သော။ မဂ္ဂါနံ၊ တို့၏။ နိရတ္ထကတာ၊ အကျိုး မရှိ ကုန်သည်၏ အဖြစ်သည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်နေ၏။ ဥပရိ တယော မဂ္ဂါ နိယမေန္တိတိ ဝါဒေ၊ ၌။ ပဌမမဂ္ဂေ၊ သည်။ အနုပ္ပန္နေယေဝ၊ မဖြစ်မီပင်။ ဥပရိ၊ ၌။ တယော၊ ကုန်သော။ မဂ္ဂါ၊ တို့သည်။ ဥပ္ပန္နာ၊ ဖြစ်နှင့်ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤ အဖြစ်သည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ရောက်၏။

ပန၊ အနုယောဂေ။ တိဏ္ဏံ မဂ္ဂါနံ ဝိပဿနာ နိယမေတိတိ၊ ဟူသော။ ဝါဒေါ၊ သည်။ ယုဇ္ဇတိ၊ သင့်၏။ (ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ တိဏ္ဏံ မဂ္ဂါနံ ဝိပဿနာ နိယမေတိတိ၊ ဟူသော။ ဝါဒေါ၊ သည်။ ယုဇ္ဇတိ၊ နည်း။) ဟိ(ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ ဥပရိ၊ ၌။ တိဏ္ဏံ၊ ကုန်သော။ မဂ္ဂါနံ၊ တို့၏။ ဝိပဿနာ၊ သည်။ ဗလဝတီ၊ အားရှိသည်။ သစေ ဟောတိ၊ အကယ်၍ဖြစ်အံ့။ (ဝေ သတိ၊ သော်။)ကေဗိဇီ နာမ၊ ကေဗိဇီသောတာပန်မည်သည်။ ဟောတိ။ ["ဝိပဿနာက အားကောင်းသောကြောင့် တဘဝတည်၍ ပဋ္ဌိသန္ဓေနေရုံဖြင့် အထက်မင်္ဂဇိုကိုရသည်"ဟူလို။] တတော၊ထိုကေဗိဇီဖြစ်ကြောင်း ဝိပဿနာအောက်။ မန္ဒတရာယ၊ သာ၍ အားနည်းသော ဝိပဿနာကြောင့်။ ကောလံကောလော၊ သည်။ (ဟောတိ။) တတော၊ ထို ကောလံကောလဖြစ်ကြောင်း ဝိပဿနာ အောက်။ မန္ဒတရာယ၊ သာ၍ အားနည်းသော ဝိပဿနာကြောင့်။ သတ္တက္ခတ္တုပရမော၊ သည်။ (ဟောတိ။) ဣတိ(တသ္မာ)၊ ကြောင့်။ (တိဏ္ဏံ မဂ္ဂါနံ ဝိပဿနာ နိယမေတိတိ၊ ဟူသော။ ဝါဒေါ၊ သည်။ ယုဇ္ဇတိ၊ ၏။)

ဟိ၊ ခဲ့။ ဧကစ္စော၊ သော။ သောတာပန္နော၊ သည်။ ဝဋ္ဋဿ၊ သံသရာ ဝဋ်၌ အလိုဆန္ဒရှိသည်။ ဝဋ္ဋာ ဘိရတော၊ သံသရာ ဝဋ်၌ အားလွန်မွေ့လျော်သည်။ ဟောတိ။ ပုနပ္ပုနံ၊ အဖန်ဖန် အထပ်ထပ်။ ဝဋ္ဋသ္မိံ ယေဝ၊ သံသရာ ဝဋ်၌သာလျှင်။ ဝိစရတိ၊ လှည့်လည်၏။ သန္ဒိဿတိ၊ တွေ့မြင်အပ်၏။ ဟိ၊ မှန်။ အနာထပိဏ္ဍိကော၊ အနာထပိဏ္ဍိကမည်သော။ သေဋ္ဌိ၊ သူဌေးဧင်း။ ဝိသာခါ၊ မည်သော။ ဥပါသိကာ၊ ဥပါသိကာမဧင်း။ စူဠရထ မဟာရထာ၊ စူဠရထ မဟာရထ မည်ကုန်သော။ ဒေဝပုတ္တာ၊ နတ်သားတို့ဧင်း။ အနေက-

ဝဏ္ဏော၊ မည်သော။ ဒေဝပုတ္တော၊ ၎င်း။ ဒေဝရာဇာ၊ နတ်တို့၏မင်း ဖြစ်သော။ သက္ကော၊ သိကြားဧင်း။ နာဂဒတ္တော၊ မည်သော။ ဒေဝပုတ္တော၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ တ္တေကာ၊ ကုန်သော။ ဣမေ ဇနာ၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ဝဇ္ဇီရာသယာ၊ သံသရာဝဋ်ဌ် အလိုဆန္ဒ ရှိကြကုန်သည်။ ဝဇ္ဇာဘိရတာ၊ သံသရာဝဋ်ဌ် အလွန်မွေ့လျော်ကြကုန်သည်။ (ဟုတ္တာ) အာဒီတော၊ အစမှု။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ ဆ၊ ခြောက်ထပ်ကုန်သော။ ဒေဝလောကေ၊ နတ်ပြည်တို့ကို။ သောဘေတ္တာ၊ သုတ်သင်၍။ အကနိဋ္ဌေ၊ အကနိဋ္ဌဘုံ၌။ ဌတ္တာ၊ တည်၍။ ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်စံကြကုန်လတ္တံ့။ ဣဓ၊ ဤ သောတာပန်အပြားကို ပြုရာ၌။ ဣမေ၊ ဝဇ္ဇာဘိရတဖြစ်သော ဤ သောတာပန်တို့ကို။ (ဘဂဝတာ) နဂဟိတာ။ အပ်ကုန်။

စ၊ ဆက်။ ကေ ဝလံ၊ နောက်ပုဂ္ဂိုလ်မဖက် သက်သက်။ ဣမေ၊ ဤ ဝဇ္ဇာ-ဘိရတဖြစ်သော သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ နဂဟိတာ၊ အပ်ကုန်သည်ကား။ နု၊ မဟုတ်သေး။ ယောပိ၊ အကြင် သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း။ မနုဿေသုယေဝ၊လူတို့၌သာ။ သတ္တက္ခတ္တုံ၊ ၇-ကြိမ်။ သံသရိတ္ဝာ၊ကျင်လည်၍။ အရဟတ္တံ၊ သို့။ ပါပုဏာတိ၊ ၏။ ယေဒေ့ပိ၊ သည်လည်း။ ဒေဝလောကေ၊ ၌။ နိမ္မတ္တေ၊ ဖြစ်သည်။ (ဟုတ္တာ) ဒေဝေသုယေဝ၊ နတ်တို့၌သာ။ သတ္တက္ခတ္တုံ၊ ၇-ကြိမ်။ အပရာပရံ၊ တပြောင်းပြန်ပြန်။ သံသရိတ္ဝာ၊ ၍။ အရဟတ္တံ၊ သို့။ ပါပုဏာတိ၊ ၏။ ဣမေပိ၊ ဤ လူ့ပြည်သက်သက် နတ်ပြည်သက်သက် ၂-ဘဝရှိသော သောတာပန်တို့ကိုလည်း။ ဣဓ၊ ဤ သောတာပန်အပြားကို ပြုရာ၌။ နဂဟိတာ၊အပ်ကုန်။ [“ဒေဝေစ မာနုသေစ သန္ဓာဝိတ္ဝာ သံသရိတ္ဝာ ဒုက္ခဿန္တံ ကရောတိ”ဟု ဟောတော်မူသောကြောင့် မိဿကဘဝမဟုတ်သော သောတာပန်တို့ကို မယူရ။] ပန၊ အနေ့ယကား။ တ္တေ၊ ဤ သောတာပန် အပြားကို ပြုရာ၌။ မိဿကဘဝ ဝသေနေ ဝ၊ လူ့ပြည် နတ်ပြည် ရောနှောသော ဘဝတို့၏ အဖြစ်ဖြင့်သာ။ သတ္တက္ခတ္တုပရမ ကောလံကောလာ၊ တို့ကို။ (ဂဟိတာ၊ ကုန်ပြီ။) မာနုသကဘဝနိဗ္ဗတ္တကောယေ ဝ၊ လူ့ဘဝ၌ ဖြစ်ခြင်း ရှိသည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ကေဝိဇ်စ၊ ကိုလည်း။ ဂဟိတော၊ အပ်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

တတ္ထ၊ ထို သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်။ ကေသော၊ တပါး တပါးသော သောတာပန်သည်။ ဒုက္ခာပဋိပဒါဒိ ဝသေန၊ ဒုက္ခာပဋိပဒါ အစရှိသည်တို့၏ အပြားအားဖြင့်။ စတုဗ္ဗိဓောဘဝ၊ လေးပါး အပြားရှိသည်၏ အဖြစ်သို့။ အာပဇ္ဇတိ၊ ရောက်၏။ သဒ္ဓါခုရေနေ ဝ၊ သဒ္ဓါခုရဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ဖြင့်သာ။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ သတ္တက္ခတ္တုပရမာ၊ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ဧင်း။ [ပဋိပဒါပြား သောကြောင့် သတ္တက္ခတ္တုပရမ ၄-မျိုး ပြားရသည်။ နောက်၌လည်းနည်းတူ။]

စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ကောလံကောလာ၊ တို့ဝင်း။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ကေဝိဇိနော၊ တို့ဝင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒ္ဒါဒသ၊ တကျိပ် ၂-ယောက်တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ပညာယ၊ ဖြင့်။ နိဗ္ဗတ္တေတုံ၊ ဖြစ်စေခြင်းငှါ။ သစေ သက္ကာ၊ အကယ်၍ တတ်ကောင်းအုံ့။ (ဝေ သတိ) အဟံ၊ ငါသည်။ လောကုတ္တရံ၊ သော။ ဓမ္မံ၊ ကို။ နိဗ္ဗတ္တေဿामိ၊ ဖြစ်စေအုံ့။ ဣတိဝေ၊ သို့။ ပညံ၊ ကို။ ဓုရံ၊ ပဓာနကို။ ကတ္တာ၊ ၍။ သတ္တက္ခတ္တုပရမာဒီဘာဝံ၊ သတ္တက္ခတ္တုပရမ အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်သို့။ ပတ္တာပိ၊ ရောက်သော သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့ သည်လည်း။ ပဋ္ဌိပဒါဝသေန၊ ပဋ္ဌိပဒါ၏ အပြားအားဖြင့်။ ဒ္ဒါဒသေဝ၊ တကျိပ်နှစ်ယောက်တို့သည်ပင်။ (ဟောန္တိ။) ဣတိ၊ သို့။ စတုဝီသတိ၊ နှစ်ကျိပ် လေးယောက်သော။ ဣမေ သောတာပန္နာ၊ တို့ကို။ ဣဟဋ္ဌကနိဗ္ဗာနိကဝသေ-နေဝ၊ ဤ ကာမတုံဠ်တည်သော စျာန်မရှိသော သောတာပန်တို့၏ အပြား အားဖြင့်သာလျှင်။ ဣမသ္မိံ ဌာနေ၊ ဤ သောတာပန်အပြားကို ပြရာဌာနဠ်။ (ဘဂဝတာ) ကထိတာ၊ တောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။

၃ ၄။ သကဒါဂါမိနိဒ္ဒေသော၊ ဠ်။ (အတ္ထော ဝေ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ယော၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။) ပဋ္ဌိသန္ဓိဝသေန၊ ပဋ္ဌိသန္ဓေ၏ အစွမ်းဖြင့်။ သကိံ၊ တကြိမ်။ အာဂစ္ဆတိ၊ လာတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ် သည်။) သကဒါဂါမီ၊ မည်၏။ သကိဒေဝ၊ တိ၊ ကား။ ကေဝါရံယေဝ၊ တကြိမ်သာလျှင်။ (ဣမံ လောကံ အဂန္တ္ဝာ-ဠ် စပ်။) ဣမံ လောကံ အာဂန္တ္ဝာတိ ဣမိနာ၊ ဟူသော ဤပါဋ္ဌဖြင့်။ ပဋ္ဌသု၊ ငါးယောက်ကုန်သော။ သကဒါ-ဂါမိသု၊ သကဒါဂါမီ ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်။ စတ္တာရော၊ လေးယောက်သော သကဒါဂါမိပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ ဝဇ္ဇေတ္ဝာ၊ ကြဉ်၍။ ကောဝ၊ တယောက်သော သကဒါဂါမိပုဂ္ဂိုလ်ကိုသာ။ (ဘဂဝတာ) ဂဟိတော၊ အပ်ပြီ။ ဟိ၊ ခဲ့။ ကေစ္စော၊ အချို့သော သကဒါဂါမိပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဣဓ၊ ဤ လူ့ပြည်ဠ်။ သကဒါဂါမိဖလံ၊ သို့။ ပတ္ဝာ၊ ရောက်ပြီး၍။ ဣဓေဝ၊ ဤ လူ့ပြည်ဠ်ပင်။ ပရိနိဗ္ဗာယတိ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်စံ၏။ ["ထို ဘဝဠ်ပင် ပရိနိဗ္ဗာန်စံ၏" ဟူလို။]

၃။ သကဒါဂါမိ။ ॥အာဂစ္ဆတိတိ အာဂါမီ၊ အာ+ဂမု+ဏိပစ္စည်း၊ သကိ+ အာဂါမီ သကဒါဂါမီ၊ သကိ ဠ် နိဂ္ဂဟီတ်ချေ။ ဣ-ကို အ-ပြု။ ဒ-လာ၍ သကဒါဂါမီဟု ဖြစ်၏။ သက္ကတဠ် "သကြိတ်" ဟု ရှိ၏။ တ-ကို နောက်ပုဒ်နှင့် သန္ဓိစပ်သောအခါ ဒ-အဖြစ်ဖြင့် စပ်ရ၏။ ထို့ကြောင့် "သကိဒေဝ သကဒါဂါမီ" ဟု ဖြစ်ရသည်။ ထို သကြိတ်သည် တကြိမ်အနက်ဟော နိပါတ်ဖြစ်ရကား "ကေဝါရံ" ဟု ဖွင့်သည်။ တကြိမ် ဟူရာ၌လည်း ပဋ္ဌိသန္ဓေ နေလာခြင်း ဟူသော တကြိမ်ဘည်း။ ထို့ကြောင့် "ပဋ္ဌိသန္ဓိဝသေန" ဟု ဝိသေသနတည်ရှိသည်။ ဘုရားဖူး စသော ကိစ္စကြောင့်ကား တကြိမ်မက အကြိမ်များစွာ လာနိုင်ပါသည်" ဟူလို။

ကေစ္ဆေ၊ သည်။ ဣမ၊ ဤပြည်ဌ်။ (သကဒါဂါမိဖလံ၊ သို့။) ပတ္တာ၊ ၍။ ဒေဝလောကေ၊ ဌ်။ ပရိနိဗ္ဗာယတိ၊ ၏။ ကေစ္ဆေ၊ သည်။ ဒေဝလောကေ၊ ဌ်။ (သကဒါဂါမိဖလံ၊ သို့။) ပတ္တာ၊ ၍။ တတ္ထေဝ၊ ထိုနတ်ပြည်ဌ်ပင်။ ပရိနိဗ္ဗာယတိ၊ ၏။ ကေစ္ဆေ၊ သည်။ ဒေဝလောကေ၊ ဌ်။ (သကဒါဂါမိ-ဖလံ၊ သို့။) ပတ္တာ၊ ၍။ ဣမ၊ ဤ လူ့ပြည်ဌ်။ ဥပပဇ္ဇိတ္တာ၊ ပဋိသန္ဓေအားဖြင့် ဖြစ်၍။ ပရိနိဗ္ဗာယတိ၊ ၏။ စတ္တာရောပိ၊ လည်းဖြစ်ကုန်သေး။ ဣမေ၊ ဤ သကဒါဂါမိပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ ဣမ၊ ဤ သကဒါဂါမိနိဒ္ဒေသဌ်။ (ဘဂဝတာ) နဂဟိတာ၊ အပ်ကုန်။ ပန၊ အနုယာဝေ။ ယော၊ အကြင် သကဒါဂါမိ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဣမ၊ ဤ လူ့ပြည်ဌ်။ (သကဒါဂါမိဖလံ၊ သို့။ ပတ္တာ၊ ၍။ ဒေဝလောကေ၊ ဌ်။ ယာဝတာယုကံ၊ အသက်အပိုင်းအခြားတိုင်အောင် (အသက်ရှည်သမျှ)။ ဝသိတ္ဝာ၊ နေပြီး၍။ ပုန၊ တဖန်။ ဣမ၊ ဤလူ့ပြည်ဌ်။ ဥပပဇ္ဇိတ္တာ၊ ၍။ ပရိနိဗ္ဗာယတိ၊ ၏။ အယံ ကေဝ၊ ဤ တယောက်သော သကဒါဂါမိပုဂ္ဂိုလ်ကိုသာ။ ဣမ၊ ဤ သကဒါဂါမိနိဒ္ဒေသဌ်။ (ဘဂဝတာ) ဂဟိတော၊ အပ်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

ဤ၊ ဤ သကဒါဂါမိနိဒ္ဒေသဌ်။ ယံ၊ အကြင်စကားရပ်ကို။ (ဝတ္ထုဗ္ဗံ-ဌ်စပ်။) ဝတ္ထုဗ္ဗံ၊ ဆိုထိုက်သည်။ သိယာ၊ ဖြစ်၏။ သေသံ၊ ကြွင်းသော။ တံ သဗ္ဗံ၊ ထို အလုံးစုံသော စကားရပ်ကို။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်ဖြစ်သော။ ဓမ္မသင်္ဂဟ-ကထာယံ၊ ဓမ္မသင်္ဂဏီအဋ္ဌကထာ၌။ လောကုတ္တရ ကုသလနိဒ္ဒေသေ၊ ဌ်။ ဝုတ္တမေဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသည်သာ။ ပန၊ ပရိဟာရပက္ခမှ တပါး စောဒနပက္ခကို ဆိုဦးအုံ့။ ဣမဿ သကဒါဂါမိနော၊ ဤ ကာမဘုံသို့ တကြိမ်ပြန်လာသော သကဒါဂါမိ ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ကေဝိဇိနော၊ ကေဝိဇိ သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်နှင့်။ သဒ္ဒီ၊ ကဒ။ နာနာကရဏံ၊ အသီးအခြား ပြုတတ်သော အထူးသည်။ ကိံ၊ အာဘယ်နည်း။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ ကေဝိဇိဿ၊ ၏။ ကောဝ၊ တကြိမ်သာလျှင် ဖြစ်သော။ ပဋိသန္ဓိ၊ ပဋိသန္ဓေသည်။ (ဟောတိ။) သကဒါ-ဂါမိဿ၊ ၏။ ဒွေ၊ နှစ်ကြိမ် ကုန်သော။ ပဋိသန္ဓိယော၊ တို့သည်။ (ဟောန္တိ။) [နှစ်ကြိမ် ဆိုသည်ကား သကဒါဂါမ် ဖြစ်ပြီးနောက် နတ်ပြည်ဌ် တကြိမ်, လူ့ပြည် ပြန်လာ၍ တကြိမ်၊ ဤသို့ ၂-ကြိမ် တည်း။] ဣဒံ၊ ဤ ကေဝိဇိ သောတာပန်၏ တကြိမ်သာ ပဋိသန္ဓေနေရခြင်း, သကဒါဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်၏ ၂-ကြိမ် ပဋိသန္ဓေ နေခြင်းသည်။ နေသံ၊ သကဒါဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်, ကေဝိဇိ သောတာပန် တို့၏။ နာနာကရဏံ၊ အသီးအခြား ပြုတတ်သော အထူးတည်း။ ဣတိ၊ ဤကား အဖြေတည်း။

၃၅။ အနာဂါမိနိဒ္ဒေသေ၊ ဌ်။ (အတ္ထော ဝေ ဥဝဒိတဗ္ဗော။) ဩရမ္ဘာ-ဂိယာနံ သံယောဇနာနန္တိ (ဣတ္ထေ)၊ ဟူသော ပါဌ်ဌ်။ ကာမဓာတု၊ ကာမဓာတ်

ကို။ သြေရံ၊ သြေရံ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ အပ်၏။ ယဿ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝါ၊ သည်။ ပဠု၊ ကုန်သော။ ဣမာနိ ဗန္ဓနာနိ၊ ဤသြေရမ္ဘာဂိယ အနှောင်အဖွဲ့ တို့သည်။ ဝါ၊ တို့ကို။ အပ္ပဟီနာနိ၊ မပယ်အပ်သေးကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ သော၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဘဝဋ္ဌေ၊ ဘဝ၏ အဆုံး ဖြစ်သော နေသညာ နာသညာယတန ဘုံ၌။ နိဗ္ဗတ္တော၊ ဖြစ်ရသည်။ (သမာနော) ပိ၊ ဖြစ်ပါ သော်လည်း။ ဂိလိတဗဒ္ဓိသော၊ မျိုအပ်သော ငါးမျှားချိတ်ရှိသော။ မစ္ဆော ဝိယ၊ ငါးသည်ကဲ့သို့ဝင်း။ ဒီဃသုတ္တကေန၊ ရှည်စွာသော ချည်ဖြင့် (ချည်ကြိုး ရှည်ရှည်ဖြင့်။) ပါဒေ၊ ခြေ၌။ ဗဒ္ဓကာကော ဝိယ၊ နှောင်ဖွဲ့အပ်သော ကျီး သည်ကဲ့သို့ဝင်း။ တေဟိ ဗန္ဓနေဟိ၊ ထို သြေရမ္ဘာဂိယ အနှောင်အဖွဲ့ တို့သည်။ အာကစ္ခိယမာနော၊ ဆွဲငင်အပ်သည်။ (ဟုတ္တာ) ကာမဓာတုံယေဝ၊ ကာမ ဓာတ်၌သာ။ ပဝတ္တတိ၊ ဖြစ်ရ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပဠု၊ ကုန်သော။ ဗန္ဓနာနိ၊ ကာမ ရာဂ အစရှိသော အနှောင်အဖွဲ့တို့ကို။ သြေရမ္ဘာဂိယာနီတိ၊ တို့ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ အပ်ကုန်၏။ ဟေဋ္ဌာဘာဂိယာနံ ၊ အောက်ကာမဘုံ ဟူသော အဖို့၏အစီးအပွါးဖြစ်ကုန်သော။ ဟေဋ္ဌာကောဋ္ဌာသိကာနံ၊ အောက်ကာမဘုံ ဟူသော အဖို့၏ အစီးအပွါး ဖြစ်ကုန်သော (သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ-၌ စပ်။) ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။

ပရိက္ခယာတိ၊ ကား။ တေသံ ဗန္ဓနာနံ၊ ထို ကာမရာဂအစရှိသော အနှောင် အဖွဲ့တို့၏။ ပရိက္ခယာ၊ ကုန်ခြင်းကြောင့်။ (သြပပါတိကော ဟောတိ-၌ စပ်။) သြပပါတိကောတိ၊ ကား။ ဥပပါတယော၏နိကော၊ ဥပပါတ်ယောနိ ရှိသည်။ ဝါ၊ ဥပပါတ် ပဋိသန္ဓေ နေရခြင်းရှိသည်။ (ဟောတိ။) ဣမိနာ၊ ဣတိ သြပပါတိကဟူသောပါဠိဖြင့်။ အယံ၊ ထို အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဂဗ္ဘ-သေယျာ၊ ဂဗ္ဘသေယျပဋိသန္ဓေကို။ ပဋိက္ခိတ္တာ၊ ပယ်မြစ်အပ်ပြီ။ ["နှ ဟိ ဇာတုဂ္ဂဗ္ဘသေယျ ပုနဗ္ဘဝတိ"ဟူသော မေတ္တာသုတ်နှင့် သဘောတူပင်တည်း။] တတ္ထပရိနိဗ္ဗာယီတိ၊ ကား။ တတ္ထသုဒ္ဓါဝါသလောကေ၊ ထို သုဒ္ဓါဝါသဘုံ၌။ ပရိနိဗ္ဗာယိတာ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်စံလေ့ရှိသည်။ [တဿီလတ္ထ ဏီ-ပစ္စည်း၏ ပရိယာယ် ဖြစ်သော တု-ပစ္စည်း။] (ဟောတိ။) အနာဝတ္တိဓမ္မော တဿ လောကာတိ၊ ကား။ ပဋိသန္ဓိဂ္ဂဟဏဝသေန၊ - ပဋိသန္ဓေယူခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ တဿ

၁။ ဟေဋ္ဌာဘာဂိယာနံ။ ။"ဟေဋ္ဌာဘာဂိယာနိ"ဟု စာအုပ် တို့၌ ပဌမန္တ ရှိ သော်လည်း ပါဠိတော်ဝယ် "သြရမ္ဘာဂိယာနံ"၏ အဖွင့် ဖြစ်သောကြောင့် "ဟေဋ္ဌာဘာဂိယာနံ ဟေဋ္ဌာကောဋ္ဌာသိကာနံ"ဟု ရှိသင့် ပါသည်။ ဟေဋ္ဌာကောဋ္ဌာသိကာနန္တိ အတ္ထော-ကား ဟေဋ္ဌာဘာဂိယာနံ-၏ အနက်ပြု တည်း။ သြရမ္ဘာဂိယာနံ ပုဒ်၏ ရှေ့ပြီးပုံကို သိလက္ခန် ဘာသာဋီကာ စတုတ္ထအုပ် မဟာလိသုတ် စတုအရိယဗလ အဖွင့် ၌ ပြခဲ့ပြီ။]

လောကာ၊ ထို သုဒ္ဓါ၀ါသတို့မှ။ ဣမ၊ ကာမတဏှာ။ အနာ၀ဇ္ဇနသဘာ၀ေါ၊ ပြန်လည်ခြင်းသဘော မရှိသည်။ (ဟောတိ။) ပန၊ ဆက်။ ဗုဒ္ဓဒယာန-ထေရဒယာန ဓမ္မယာ၀နာနှုံ၊ မြတ်စွာဘုရားကို ဖူးမြင်ခြင်း, ထေရ်တို့ကို ဖူးမြင်ခြင်း, တရားနာခြင်းတို့၏။ အတ္ထာယ၊ အကျိုးငှါ။ အယ၊ ထို အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်၏။ အာ၀ဇနံ၊ ဤ ကာမတဏှာ လာခြင်းကို။ အနိ၀ါရိတံ၊ မတားမြစ်အပ်။ ယံ ဝုစ္စတိတိ၊ ကား။ ဧ၀ं ဝိဓော၊ ဤသို့ သဘောရှိသော။ အယံ ပုဂ္ဂလော၊ ကို။ ပဋိသန္ဓိ၀သေန၊ ဖြင့်။ ပုန၊ တဖန်။ အနာဂမနတော၊ ကာမတဏှာ မလာခြင်းကြောင့်။ အနာဂါမီ နာမ၊ အနာဂါမီ ပုဂ္ဂိုလ်မည်၏ ဟူ၏။ ဝုစ္စတိ၊ အပ်၏။

၃၆။ အန္တရာပရိနိ၀္ဗာယိနိဒ္ဒေသေ၊ ဣ။ (အတ္ထော ဧ၀ं ဝေဒိတဗ္ဗော။) ဥပဟန္ဒုံ ၀ါ သမနန္တရာတိ ၀ါ၊ ကား။ ဥပဟန္ဒသမနန္တရာ ၀ါ၊ ပဋိသန္ဓေနေသော အားဖြင့် ဖြစ်ပြီးသည်၏ အခြားမဲ့ဣသော်ငင်း။ (အရိယမဂ္ဂံ သဠာယတနိ-ဣ စပ်။) အပ္ပတ္တံ ၀ါ ဝေမဇ္ဈံ အာယုပ္ပမာဏန္တိ၊ ဟူသောပါဠိ၏။ (အတ္ထော-ဣ စပ်။) အာယုပ္ပမာဏံ၊ အသက်အတိုင်းအရှည်သည်။ ဝေမဇ္ဈံ၊ အလယ်သို့။ အပ္ပတ္တံ ၂၊ မရောက်သေးသည်။ ဟုတ္ဘာ ၀ါ၊ ဖြစ်၍မူလည်း။ အရိယမဂ္ဂံ၊ အရိယမဂ်ကို။ သဠာယတနိ၊ ကောင်းစွာ ဖြစ်စေ၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ပန၊ ဆက်။

၁။ ဥပဟန္ဒုံ ၀ါ သမနန္တရာ။ ။ပါဠိတော်၌ "ဥပဟန်ဒုံ" ဝယ် နိုဂ္ဂဟိတ်သည် ဝါစာသိလ်ဌနိဂ္ဂဟိတ်တည်း။ဥပဟန္ဒနင့်သမနန္တရာ သည် ဝါ-သဒ္ဒါခြားလျက် သမာသ်ဖြစ်၏။ ဥပမာ—နဝံ ပန ဘိက္ခုနာ စီ၀ရလာဘေန-၌ "ပန ဘိက္ခုနာ"ခြားလျက် "နဝ စီ၀ရလာဘေန"ဟု သမာသ်ဖြစ်သကဲ့သို့တည်း။ ဤ အဓိပ္ပါယ်ကို သိစေလိုလျှင် "ဥပဟန္ဒ သမနန္တရာ ၀ါ"ဟု ဖွင့်သည်။

ဟုတ္ဘာ ဗိုဟန်ဏ။ ။သမနန္တရာ၏ နောက်၌ "ဟုတ္ဘာ"ဟု ရှိသည်ကား နောက်မှ ထည့်အပ်သော ပါဌ်ပိုတည်းဟု ထင်၏။ တာ၃ကြောင့်နည်း။ ဟုတ္ဘာမပါပဲ "ဥပဟန္ဒ သမနန္တရာ၊ ပဋိသန္ဓေနေပြီးသည်၏ အခြားမဲ့ဣ။ အရိယမဂ္ဂံ သဠာယတနိ"ဟု အနက်အဓိပ္ပါယ်အမှန် ရနိုင်သောကြောင့်ရင်း, ဋီကာ၌လည်း ဤ ဟုတ္ဘာကို မဖွင့်ပဲ နောက် ဟုတ္ဘာကိုသာ ဖွင့်သောကြောင့်ရင်းတည်း။ [ရှေး နိဿယ၌လည်း ဟုတ္ဘာ ရှိလိုမည် မထင်ဟု ဆို၏။]

၂။ အပ္ပတ္တံ ဟုတ္ဘာ။ ။ဟုတ္ဘာ၏ ကတ္တားသည် အာယုပ္ပမာဏံဖြစ်၍ သဠာယတနိ၏ ကတ္တားကား ပုဂ္ဂလောတည်း။ ဤသို့ ကတ္တားကွဲရာ၌ တ္ဘာ၀ပစ္စယန္တပုဒ်ကို ဟိတ်အနက်ပေးရိုးရှိသော်လည်း ဤနေရာ၌ ဟိတ်အနက်လည်း မသင့်။ ထို့ကြောင့် "ပရာ၀ရယောဂေစ"ဟူသော ပါဏိနီ(၃,၄,၂ ၀)သုတ်ဖြင့် ပရ+အ၀ရယောဂ-၌ တ္ဘာ-ပစ္စည်းသက်၍ "အပ္ပတ္တံ ဟုတ္ဘာ"ဟု အဋ္ဌကထာ ဖွင့်သည်။

ဝါသဒ္ဒိုဝိကပ္ပတောဿ၊ အသီးအခြား စီရင်ကြောင်း ဝါသဒ္ဒါကြောင့်။ ဝေမဇ္ဈ၊ အလယ်သို့။ ပတ္တံ၊ ရောက်သည်။ (ဟုတ္ဝာ ဝါ၊ ဖြစ်၍မူလည်း။ အရိယမဂ္ဂံ၊ ကို။ သဠေနေတိ၊ ၏။) ဣတိပိ အတ္ထော၊ ကိုလည်း။ ဝေဒိတမ္ဘော၊ ၏။ ဟိ၊ လဒ္ဓဂုဏ်ကို ပြဦးအုံ့။ [ဝေဠို-ဟု ဟိ-သဒ္ဒါ ပါသင့်၏။ မပါသော ကြောင့် ထည့်ပါ။] ဝေ၊ ဤ ဝေမဇ္ဈံ ပတ္တန္တိပိ ဟူသော အနက်ကို ယူအပ်သည် ရှိသော်။ တယော၊ သုံးယောက်ကုန်သော။ အန္တရာပရိ-နိဗ္ဗာယိနော၊ အန္တရာ ပရိနိဗ္ဗာယိ အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ သိဒ္ဓါ၊ ပြီးစီးကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။

ဥပရိဋ္ဌိမာနံ သံယောဇနာနန္တိ၊ ကား။ ဥမရိ၊ အထက်ဖြစ်ကုန်သော။ ဥဒ္ဓံ-ဘာဂိယသံယောဇနာနံ၊ ဥဒ္ဓံဘာဂိယသံယောဇဉ်တို့ကို။ (ပဟာနာယ-ဠ္ဌ စပ်။) ဝါ၊ တနည်း။ အဋ္ဌန်၊ ကုန်သော။ ကိလေသာနံ၊ တို့ကို။ (ပဟာနာယ ဠ္ဌ စပ်။) [အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ကိလေသာ ၁၀-ပါးတွင် ဒိဋ္ဌိ ဝိစိကိစ္ဆာနှင့် ဒေါသကို ပယ်ပြီးဖြစ်သောကြောင့် "အဋ္ဌန်"ဟု ရှိသည်ကို စဉ်းစားပါ။ ဤ ဝါကျ၌ သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗ သံဝဏ္ဏနာပုဒ်တို့ နေပုံ မင်းကောင်း၊ စာပျက်နေဟန် တူသည်။] ပဟာနာယာတိ၊ ကား။ ဧတေသံ၊ ဥဒ္ဓံဘာဂိယသံယောဇဉ်တို့ကို။ ဝါ၊ ရှစ်ပါးသော ကိလေသာတို့ကို။ ပဇဟနတ္ထာယ၊ ပယ်ခြင်းအကျိုးငှါ။ မဂ္ဂံ၊ ကို။ သဠေနေတိ၊ ၏။ အယံ ဝုစ္စတိတိ၊ ကား။ ဝေရူပေါ၊ သော။ အယံ ပုဂ္ဂလော၊ ကို။ အာယုဝေမဇ္ဈာယ၊ အသက် အပိုင်းအခြား အလယ်၏။ အန္တရာယေဝ၊ အတွင်းဠ်သာလျှင်။ ပရိနိဗ္ဗာယနတော၊ ကိလေသ ပရိနိဗ္ဗာန် စံခြင်းကြောင့်။ အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယီတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ အပ်၏။ [အာယု-ဝေမဇ္ဈသို့ရောက်ရုံဖြစ်သောပုဂ္ဂိုလ်သည် အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယီ ပုဂ္ဂိုလ်နှင့် ဆိုင်၏။ ထို့ကြောင့် ရှေ့၌ "ဝေမဇ္ဈံ ပတ္တန္တိပိ အတ္ထော"ဟု ဆိုခဲ့သည်။ အာယုဝေမဇ္ဈကို လွန်သွားသောအခါမူ ဥပဟစ္စပရိနိဗ္ဗာယီပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်လိမ့်မည်။ ဤ စကားအရ "အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယီပုဂ္ဂိုလ် ၃-မျိုး ရှိပုံကို သိပါ။]

၁။ ဝါသဒ္ဒိုဝိကပ္ပတော (ပေ) အတ္ထော။ ။အပ္ပတ္တံ ဝါ-ဠ္ဌ ဝါ-သဒ္ဒါသည် အဝုတ္တဝိကပ္ပ(တိုက်ရိုက် မဆိုအပ်သောအနက်ကို သီးခြားစီရင်ခြင်း)အနက်ရှိ၏။ ထို့ကြောင့် ဝေမဇ္ဈသို့ ရောက်မှ ကိလေသပရိနိဗ္ဗာန်စံသော "အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယီ" ပုဂ္ဂိုလ်တမျိုးကိုလည်း မှတ်ပါ။ [အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယီတိ ယော ပဠသု သုဒ္ဓါဝါသေသု ယတ္ထ ကတ္ထစိ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ဝာ နိဗ္ဗတ္တကေ-ဏ ဝါ ထောကံ အတိက္ကမိတ္ဝာ ဝါ ဧမေဝ ဧဝ ဌတ္ဝာ ဝါ အရဟတ္တံ ပါပုဏာတိ၊ တသ္ဿ-တံ နာမံ။–အဂုတ္တိ၏ သတ္တကနိပါတ် အနုသယဝဂ် အနိစ္စာနုပဿီသုတ်အဖွင့်။ အာယုနော ဝေမဇ္ဈံ အနတိက္ကမိတ္ဝာ အန္တရာဝ ကိလေသပရိနိဗ္ဗာနေန ပရိနိဗ္ဗာယ-တီတိ အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယီ။–အဂုတ္တိ၏ဋီကာ။]

၃၇။ ဥပဟစ္စပရိနိဗ္ဗာယိနိဒ္ဒေသေ၊ ဌ်။ (အတ္ထော ဧေ ဝေဒိတမ္ဘော။) အတိက္ကမိတ္ဘာ ဝေမဇ္ဈံ အာယုပ္ပမာဏန္တိ၊ ကား။ အာယုပ္ပမာဏံ၊ အသက် အတိုင်းအရှည်ကို။ (သာမည ကံ။) ဝေမဇ္ဈံ၊ အလယ်ကို။ အတိက္ကမိတ္ဘာ၊ ကျော်လွန်၍။ (အရိယမဂ္ဂံ သဠေနေတိ-ဌ် စပ်။) ဥပဟစ္စ(ဝါ)ကာလကိရိယန္တိ၊ ကား။ ကာလကိရိယံ၊ သေခြင်းကို ပြုရာကာလသို့။ ဥပဂန္ဓာ၊ ကပ်၍။ (အရိယမဂ္ဂံ သဠေနေတိ-ဌ် စပ်။) အာယုက္ခယဿ၊ အသက်တမ်းကုန်ခြင်း၏။ အာသန္နေ၊ အနီးဌ်။ ဌတ္ဘာ၊ တည်၍။ (အရိယမဂ္ဂံ သဠေနေတိ။) ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ [ဥပဂန္ဓာ ကာလကိရိယံ၏ အဓိပ္ပါယ်နက်တည်း။ ဥပဟစ္စ-ဌ် ဟနဓာတ်+တ္ဘာ ပစ္စည်း၊ ဟနဓာတ်၏ ဂတိအနက်ကိုယူ၍ ဥပဂန္ဓာ ဟု ဖွင့်သည်။ ဥပဟစ္စနောက်ဌ် ဝါ-သဒ္ဒါသည်ကား အဌကထာ, ဋီကာတို့ မဖွင့် သောကြောင့် ပုဒ်ပိုပင်တည်း။] အယံ ဝုစ္စတိတိ၊ ကား။ ဧဝရူပေါ၊ သော။ အယံ ပုဂ္ဂလော၊ ကို။ (ဝုစ္စတိ-ဌ် စပ်။) ဝါ၊ သည်။ တာဝ၊ အာတပ္ပါ စသော ဘုံတို့မှ ရှေးဦးစွာ။ (နိဒ္ဒိဒ္ဓေသု) အဝိဟေသု၊ သုဒ္ဓါဝါသ အဝိဟာ ဘုံတို့ဌ်။ ကပ္ပသဟဿပ္ပမာဏဿ၊ မဟာကပ်တထောင် အတိုင်းအရှည် ရှိသော။ အာယုနော၊ အဝိဟာဘုံ အသက်တမ်း၏။ ပဠကပ္ပသတသင်္ခါတံ၊ မဟာကပ် ၅-ရာဟု ဆိုအပ်သော။ ဝေမဇ္ဈံ၊ ကို။ အတိက္ကမိတ္ဘာ၊ ၍။ ဆဋ္ဌေ၊ ခြောက်ခုမြောက်ဖြစ်သော။ ကပ္ပသတေ ဝါ၊ ကမ္ဘာအရာဌ်ရင်း။ သတ္တမဌာနဝ-မာနံ၊ ၇-ခုမြောက် ဂ-ခုမြောက် ၉-ခုမြောက် ဖြစ်ကုန်သော။ (ကပ္ပသတာနံ၊ ကမ္ဘာအရာတို့တွင်။) အညတရသ္မိံ ဝါ၊ အမှတ်မထား တပါးပါးသော ကမ္ဘာဌ်သော်ရင်း။ ဒသမေယေဝ၊ ဆယ်ခုမြောက်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ကပ္ပ-သတေ ဝါ၊ ဌ်သော်ရင်း။ ဌတ္ဘာ၊ ၍။ အရဟတ္တံ၊ သို့။ ပတ္ဘာ၊ ၍။ ကိလေသ-ပရိနိဗ္ဗာနေန၊ ကိလေသာတို့၏ ငြိမ်းအေးခြင်းအားဖြင့်။ ပရိနိဗ္ဗာယနတော၊ ငြိမ်းအေးခြင်းကြောင့်။ ဥပဟစ္စပရိနိဗ္ဗာယီတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။

၃၈–၃၉။ အသင်္ခါရ သသင်္ခါရ ပရိနိဗ္ဗာယိနိဒ္ဒေသေသု၊ တို့ဌ်။ (အတ္ထော ဧေ ဝေဒိတမ္ဘော။) အသင်္ခါရေန၊ ဝိပဿနာဉာဏ်ကို ပြုပြင်တိုက်တွန်း ကြောင်းဖြစ်သော ပယောဂမရှိသဖြင့်။ အပ္ပဒုက္ခေန၊ ပင်ပင်ပန်းပန်းအားထုတ် ရခြင်း မရှိသဖြင့်။ အဓိမတ္တပယောဂံ၊ လွန်ကဲသော အတိုင်းအရှည်ရှိသော လုံ့လပယောဂကို။ အကတ္ဘာ၊ မပြုမူ၍။ ဝါ၊ မပြုရပဲ။ ကိလေသပရိနိဗ္ဗာ-နေန၊ ဖြင့်။ ပရိနိဗ္ဗာယနမေဝ၊ ငြိမ်းအေးခြင်းသဘောရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယီ၊ မည်၏။ သသင်္ခါရေန၊ ဝိပဿနာ ဉာဏ်ကို ပြုပြင်တိုက်တွန်းကြောင်းဖြစ်သော ပယောဂနှင့်တကွ။ ဒုက္ခေန၊ ဆင်းရဲသော လုံ့လဖြင့်။ ကသိရေန၊ ပင်ပန်းသဖြင့်။ အဓိမတ္တပယောဂံ၊ ကို။ ကတ္ဘာဝ၊ ပြု၍သာ။ ဝါ၊ ပြုမှသာ။ ကိလေသပရိနိဗ္ဗာနေန၊ ဖြင့်။ ပရိနိဗ္ဗာ-ယနမေဝ၊ ပုဂ္ဂိုလ်တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယီ၊ မည်၏။

၄၀။ ဥဒ္ဒံသောတနိဒ္ဒေသော၊ ၌။ (အတ္ထော ဝေံ ဝေဒီတမ္ပေါ။) ဥဒ္ဒံ၊ အထက်ဘုံသို့။ ဝါဟိတာဝေန၊ ဆောင်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အယ၊ ထို အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဥဒ္ဒံ၊ အထက်ဘုံ၌ ဖြစ်သော။ 'တဏှာသောတံ၊ တဏှာတည်း ဟူသော အနှောင်အဖွဲ့သည်ရင်း။ ဝဋ္ဋသောတံ ဝ'ါ၊ ဝဋ္ဋတည်း ဟူသော အနှောင်အဖွဲ့ သည်ရင်း။ (အတ္ထိ။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ (သော၊ ထို အနာဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်သည်။) ဥဒ္ဓံသောတော၊ မည်၏။ [တဏှာဝဋ္ဋသော-တာ တဏှာဝဋ္ဋမန္ဒာ။—အနု။ ဤ၌ သုဓာတ်သည် ဗန္ဓန အနက်ကို ဟော၏။] ဝါ၊ တနည်း။ ဥဒ္ဓံ၊ အထက်အကနိဋ္ဌဘုံသို့။ ဂန္တွာ၊ ရောက်၍။ ဝါ၊ ရောက်မှ။ ပဋ္ဌိလဘိတမ္ဘတော၊ ရထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အယ၊ ထို အနာဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဥဒ္ဓံ၊ သော။ မဂ္ဂသောတံ၊ အရဟတ္တမဂ် တည်းဟူသော သောတ သည်။ (အတ္ထိ။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ (သော၊ ထို အနာဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်သည်။) ဥဒ္ဓံသောတော၊ မည်၏။ (ယော၊ အကြင် အနာဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်။) အကနိဋ္ဌံ၊ အကနိဋ္ဌဘုံသို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ရောက်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (သော၊သည်။) အကနိဋ္ဌဂါမီ၊ မည်၏။ အဝိဟာ စုတော အတပ္ပံ ဂစ္ဆတိတိ အာဒီသု၊ အစ ရှိသောပါဠိတို့၌။ (အတ္ထော ဝေံ ဝေဒီတမ္ဘော။) အဝိဟေ၊ အဝိဟာဘုံ၌။ ကပ္ပသဟဿံ၊ မဟာကပ်တဝေါင်ပတ်လုံး။ ဝသန္တော၊ နေလျက်။ အရဟတ္တံ၊ သို့။ ပတ္တုံ၊ ဌ ၊။ အသက္ကုဏိတ္ဘာ၊ မစွမ်းနိုင်မူ၍။ ဝါ၊ ကြောင့်။ အတပ္ပံ၊ သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ရောက်၏။ တတြာပိ၊ ထို အတပ္ပါဘုံ၌လည်း။ ဒွေ ကပ္ပသဟ-ဿာနိ၊ မဟာကပ် နှစ်ထောင်တို့ ပတ်လုံး။ ဝသန္တော အရဟတ္တံ ပတ္တုံ အသက္ကုဏိတ္ဘာ, သုဒဿံ၊ သုဒဿာဘုံသို့။ ဂစ္ဆတိ။ တတြာပိ၊ ထို သုဒဿာဘုံ ၌လည်း။ စတ္တာရိ ကပ္ပသဟဿာနိ၊ မဟာကပ် လေးထောင်တို့ ပတ်လုံး။ ဝသန္တော အရဟတ္တံ ပတ္တုံ အသက္ကုဏိတ္ဘာ, သုဒဿီ ။ သုဒဿီဘုံသို့။ ဂစ္ဆတိ။ တတြာပိ၊ ထို သုဒဿီဘုံ၌လည်း။ အဋ္ဌ ကပ္ပသဟဿာနိ၊ မဟာကပ်ရှစ်ထောင် တို့ပတ်လုံး။ ဝသန္တော အရဟတ္တံ ပတ္တုံ အသက္ကုဏိတ္ဘာ, အကနိဋ္ဌံ၊ သို့။ ဂစ္ဆတိ။ တတ္ထ၊ ထို အကနိဋ္ဌဘုံ၌။ ဝသန္တော၊ လျက်။ အရိယမဂ္ဂံ၊ အရဟတ္တ မဂ် ဟူသော အရိယာ မဂ်ကို။ သဠေနေတိ၊ ကောင်းစွာ ဖြစ်စေ၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။

ပန၊ ဆက်။ ဣမေသံ အနာဂါမိနံ၊ တို့၏။ ပဘေဒဇာနနတ္ထံ၊ အထူးအပြားကို သိခြင်းအကျိုးငှါ။ ဥဒ္ဓံသောတော အကနိဋ္ဌဂါမီ စတုက္ကံ၊ ဥဒ္ဓံသောတော အကနိဋ္ဌဂါမီအစရှိသော စတုက္ကကို။ ဝေဒီတမ္ဘံ၏။ တတ္ထ၊ ထို ၄-ယောက်သော အနာဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ် တို့တွင်။ ယော၊ အကြင် အနာဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အဝိဟတော၊ အဝိဟာဘုံမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ စတ္တာရော၊ လေးထပ်ကုန်သော။ ဒေဝလောကေ၊ ပြဟ္မာ့ပြည်တို့ကို (အဝိဟာ, အတပ္ပါ, သုဒဿာ, သုဒဿီ ဟူသော ပြဟ္မာ့ပြည်တို့ကို)။ သောဓေတွာ၊ သုတ်သင်ပြီး၍။ အကနိဋ္ဌံ၊ သို့။ ဂန္တွာ၊ ၍။

ပရိနိဗ္ဗာယတိ၊ ကိလေသပရိနိဗ္ဗာန် စံ၏။ အယံ၊ ဤ အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဥဒ္ဓံသောတောအကနိဋ္ဌဂါမီ နာမ၊ မည်၏။ ပန၊ ကား။ ယော၊ အကြင် အနာဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဟေဋ္ဌာ၊ ဌ။ ဝါ၊ အောက် ဖြစ်ကုန်သော။ တယော၊ ကုန်သော။ ဒေဝလောကေ၊ တို့ကို (အဝိဟာ, အတပ္ပါ, သုဒဿာ, ဟူသော ပြဟ္မာ့ပြည်တို့ကို)။ သောဓေတွာ၊ ၍။ သုဒဿီဒေဝလောကေ၊ ဌ။ ဌတွာ၊ ၍။ ပရိနိဗ္ဗာယတိ၊ ၏။ အယံ၊ ဤ အနာဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဥဒ္ဓံသောတော၊ အထက်ဌ ဖြစ်သော တဏှာသောတ ဝဋ္ဋသောတ ရှိသည်။ ဝါ၊ အထက်ဌ ဖြစ်သော မဂ်သောတ ရှိသည်။ (ဟုတ္တာ) နာ အကနိဋ္ဌဂါမီ နာမ၊ အကနိဋ္ဌ-ဂါမီ မဟုတ်သော ပုဂ္ဂိုလ် မည်၏။ ပန၊ ကား။ ယော၊ သည်။ ဣတော၊ ဤ ကာမဘုံမှ။ အကနိဋ္ဌမေဝ၊ သို့သာ။ ဂန္ဓာ၊ ၍။ ပရိနိဗ္ဗာယတိ၊ ၏။ အယံ၊ သည်။ နာ ဥဒ္ဓံသောတော၊ ဥဒ္ဓံသောတ မဟုတ်သော။ အကနိဋ္ဌဂါမီ နာမ၊ မည်၏။ ပန၊ ကား။ ယော၊ သည်။ ဟေဋ္ဌာ၊ ဌ။ ဝါ၊ ကုန်သော။ စတူသု၊ ကုန်သော။ ဒေဝလောကေသု၊ ပြဟ္မာ့ပြည်တို့တွင်။ တတ္ထတတ္ထေဝ၊ ထိုထို ပြဟ္မာ့ပြည်ဌသာ။ ပရိနိဗ္ဗာယတိ၊ ၏။ အယံ၊ သည်။ နာ ဥဒ္ဓံသောတော၊ ဥဒ္ဓံသောတလည်း မဟုတ်သော၊ နာ အကနိဋ္ဌဂါမီ နာမ၊ အကနိဋ္ဌဂါမီ လည်း မဟုတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ (ဥဒ္ဓံသောတော အကနိဋ္ဌ-ဂါမီစတုက္ကံ၊ ကို။ ဝေဒီတဗ္ဗံ၊ ၏။) ဝေါ၊ ဤသို့။ ဝါ၊ ဤ အဝိဟတော ပဋ္ဌာယ စသော နည်းဖြင့်။ တေ၊ ဤ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ အဋ္ဌစတ္တာလီသ၊ လေးကျိပ်ရှစ်ယောက်သော။ အနာဂါမိနော၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

ကထံ၊ အဘယ်သို့။ (ဟောန္တိ၊ ရှိကုန်သနည်း။) တာဝ၊ အတပ္ပါဘုံ စသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ။ (နိဒ္ဒိဋ္ဌေ၊ အပ်သော။) အဝိဟေ၊ ဌ။ တယော၊ ကုန်သော။ အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယိနော၊ အနန္တရာပရိနိဗ္ဗာယီအနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ ၎င်း။ ဧကော၊ သော။ ဥပဟစ္စပရိနိဗ္ဗာယီ၊ ၎င်း။ ဧကော၊ သော။ ဥဒ္ဓံ-သောတော၊ ၎င်း။ တေ၊ ထို ငါးယောက်သော အနာဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ အသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယိနော၊အသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယီဖြစ်ကုန်သော။ပဠ၊ငါးယောက် တို့တည်း။ (တေ၊ ထို ငါးယောက်သော အနာဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ် တို့သည်။) သသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယိနော၊ ကုန်သော။ ပဠ၊ တို့တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒသ၊ တကျိပ်တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ အတပ္ပါသုဒဿာသုဒဿီသု၊ တို့၌။ တယော၊ ထိုအတူ တကျိပ်စီတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ စတ္တာရော၊ လေးလီကုန်သော။ ဒသကာ၊ ဒသက တို့သည်။ စတ္တာလီသံ၊ လေးဆယ်သည်။ (ဟောတိ။) ပန၊ ကား။ (တနည်း) ပန၊ အထူးကား။ အကနိဋ္ဌေ၊ ဌ။ ဥဒ္ဓံသောတော၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ပန၊ အနှယကား။ တယော၊ ကုန်သော။ အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယိနော၊ တို့ ၎င်း။ ဧကော၊ သော။ ဥပဟစ္စပရိနိဗ္ဗာယီ၊ ၎င်း။ တေ၊ ထို လေးယောက်သော

ပုဂ္ဂိုလ် တို့သည်။ အသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယိနော၊ ဖြစ်ကုန်သော။ စတ္တာရော၊ တို့တည်း။ (တေ၊ ထိုလေးယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ သသင်္ခါရပရိဗ္ဗာယိ-နော၊ ကုန်သော။ စတ္တာရော၊ တို့တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အဋ္ဌ၊ တို့သည်။ (ဟောန္တိ။) ဧဝံ၊ ဤသို့လျှင်။ ဝါ၊ ဤ နည်းဖြင့်။ အဋ္ဌစတ္တာလီသံ၊ လေး ကျိပ်ရှစ်ယောက်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။

သမ္ဘေပိ၊ လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ တေ၊ ထိုလေးကျိပ် ရှစ်ယောက်သော အနာဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ ပဟဋ္ဌိကောပမာယ၊ ပဟဋ္ဌိကဥပမာဖြင့်။ (ဘဂဝတာ) ဒီပိတာ၊ ပြတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။ ဟိ၊ ခဲ့။ ဒီဝသံ၊ တနေ့ပတ်လုံး။ သန္ဓတ္တာနုမ္မိ၊ ပြင်းစွာ ပူလောင် အပ်သည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ အာရကဏ္ဏကပိပ္ပလိက-နခစ္ဆေဒနာနံ၊ အပ်နဖား ဖောက်သော စူး; သင်ခုန်းငယ်, လက်သည်းဖြတ် ကြောင်း ဓားငယ် တို့သည်။ (ရှေးနိဿယတွင် "ဆောက်, သင်ခုန်း, လက် သည်းလှီးဓားငယ်တို့၏"ဟု ပေးလေ၏။) အယောမုခေ၊ သံ၏ အဦးအဖျား ကို။ (ရှေးနိဿယတွင် "သံတွေ့သံခဲကို"ဟု ပေး၏။) ဟညမာနေ၊ ရိုက်ခတ် အပ်သော်။ (ပေ-ဟု ခေါ်အပ်သော အောက်ခံ သံတုံးပေါ်၌ တင်၍ ရိုက် ခတ် အပ်သော်။) ပဟဋ္ဌိကာ၊ မီးဖွားသည်။ "မီးဖွား"နှင့်တူသော အထက်သို့ ပျံတက်သော သံမှုန်းကလေးသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ဝာဝ၊ ဖြစ်ပြီး၍သာ (ဖြစ်ပြီးလျှင် ဖြစ်ပြီးချင်းပင်)။ နိဗ္ဗာယတိ၊ ငြိမ်း၏။ ဝေရ္ဘပေါ၊ ဤသို့ သဘောရှိသော အနာဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ပဌမော၊ ရှေးဦးစွာသော။ အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယီ၊ ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ကဿ၊ ကြောင့်။ (ဝေရ္ဘပေါ၊ ကို။ ပဌမော၊ သော။ အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယီ၊ ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ နည်း။) ဥပ္ပန္နသမနန္တရာဝ၊ ပဋ္ဌိသန္ဓေ နေသောအားဖြင့် ဖြစ်ပြီးသည်၏ အခြားမဲ့၌ ပင်လျှင်။ ကိလေသ-ပရိနိဗ္ဗာနေန၊ ကိလေသာတို့၏ ငြိမ်းအေးခြင်းဖြင့်။ ပရိနိဗ္ဗာယနတော၊ ငြိမ်းအေးခြင်းကြောင့်။ (ဝေရ္ဘပေါ ပဌမော အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယီ ဝေဒိ-တဗ္ဗော၊ ၏။)

တတော၊ ကို အယောမုခ ထက်။ မဟန္တတရော၊ သာ၍ ကြီးသော။ အယောမုခေ၊ ကို။ ဟညမာနေ၊ အပ်သော်။ ပဟဋ္ဌိကာ၊ သည်။ အာကာသံ၊ ကောင်းကင်သို့။ ဥလ္လဃိတ္ဝာ၊ ခုန်တက်၍။ နိဗ္ဗာယတိ၊ ၏ (ကောင်းကင်မှာ ပင် ငြိမ်း၏)။ ဝေရ္ဘပေါ၊ ကို။ ဒုတိယော၊ ၂-ယောက် မြောက်သော။ အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယီ၊ ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ [စာအုပ်တို့၌ ဒဋ္ဌဗ္ဗောဟု ရှိ သော်လည်း ရှေ့၌ "ဝေဒိတဗ္ဗော"ဟု ရှိခဲ့သည်။] ကဿ၊ ကြောင့်။ (ဝေရ္ဘပေါ ဒုတိယော အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယီ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ နည်း။) ဝေမဇ္ဈေ၊ အသက်တမ်း၏ အလယ်သို့။ အပ္ပတ္ဝာ၊ မရောက်မူ၍။ ပရိနိဗ္ဗာယနတော၊ ကြောင့်။ (ဝေရ္ဘပေါ ဒုတိယော အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယီ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။)

တတော၊ ထို ဒုတိယအယောမုခ ထက်။ မဟာန္တတရော၊ သော။ အယောမုခေ၊ ကို။ ဟညမာနေ၊ အပ်သော်။ ပဟဋ္ဌိကာ၊ သည်။ အာကာသံ၊ သို့။ ဥလ္လမ်းတွာ၊ ၍။ နိဝတ္တမာနာ၊ ပြန်နစ်လသော်။ ပထဝိယံ၊ မြေ၌။ အနုပဟစ္စ-တလာ၊ မကပ်ရောက် အပ်သော မြေအပြင် ရှိသည် (မြေအပြင်သို့ မရောက်သေးသည်)။ ဟုတ္တာ၊ ၍။ ပရိနိဗ္ဗာယတိ၊ ၏။ ဝေရှပေါ၊ ကို။ တတိ-ယော၊ သော။ အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယီ၊ ဟူ၍။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ဝေရှပေါ တတိယော အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယီ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ နည်း။) ဝေမဇ္ဈံ၊ သို့။ ပတ္တာ၊ ၍။ အနုပဟစ္စ၊ သေခြင်းသို့ မကပ်ရောက်မူ၍။ ပရိနိဗ္ဗာ-ယနတော၊ ကြောင့်။ (ဝေရှပေါ တတိယော အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယီ၊ ဝေဒိ-တဗ္ဗော၊ ၏။)

တတော၊ ထို တတိယအယောမုခ ထက်။ မဟာန္တတရော၊ သော။ အယော-မုခေ၊ ကို။ ဟညမာနေ၊ အပ်သော်။ ပဟဋ္ဌိကာ၊ သည်။ အာကာသံ၊ သို့။ ဥလ္လမ်းတွာ၊ ၍။ ပထဝိယံ၊ ၌။ ပတိတ္တာ၊ ကျ၍။ ဥပဟစ္စတလာ၊ ကပ်ရောက် အပ်သော မြေအပြင်ရှိသည် (မြေအပြင်သို့ ရောက်သည်)။ ဟုတ္တာ ပရိနိဗ္ဗာ-ယတိ၊ ၏။ ဝေရှပေါ၊ ကို။ ဥပဟစ္စပရိနိဗ္ဗာယီ၊ ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ဝေရှပေါ ဥပဟစ္စပရိနိဗ္ဗာယီ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ နည်း။) ကာလကိရိယံ၊ သေခြင်းကို ပြုရာအချိန်သို့။ ဥပဂန္တာ၊ ကပ်ရောက်၍။ အာယုဂတိ၊ အသက်၏သွားအပ်သော ကာလကို။ [ရှေးနိဿယ၌ "အသက်၏ ဖြစ်ခြင်းကို"ဟု ပေး၏။] ခေပေတ္တာ၊ ကုန်စေ၍။ ပရိနိဗ္ဗာယနတော၊ ကြောင့်။ (ဝေရှပေါ ဥပဟစ္စပရိနိဗ္ဗာယီ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။) တတော၊ ထို စတုတ္ထအယောမုခ ထက်။ မဟာန္တတရော၊ သော။ အယောမုခေ၊ ကို။ ဟည-မာနေ၊ အပ်သော်။ ပဟဋ္ဌိကာ၊ သည်။ ပရိတ္တေ၊ နည်းသော။ တိဏကဋ္ဌေ၊ မြက်ထင်း ၌။ ပတိတ္တာ၊ ၍။ ပရိတ္တံ၊ သော။ တံ တိဏကဋ္ဌံ၊ ထို မြက်ထင်းကို။ စျာပေတ္တာ၊ လောင်စေ၍။ နိဗ္ဗာယတိ၊ ၏။ ဝေရှပေါ၊ ကို။ အသခ်ါရပရိနိဗ္ဗာယီ၊ ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ကသ္မာ (ဝေရှပေါ အသခ်ါရ-ပရိနိဗ္ဗာယီ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ နည်း။) အပ္ပယောဂေန၊ လုံ့လ ပယောဂ မရှိသဖြင့်။ လဟုသာယ၊ ပေါ့ပါးသော။ ဂတိယာ၊ အသက်၏ ဖြစ်ခြင်းဖြင့်။ ဝါ၊ ဉာဏ်၏ ဖြစ်ခြင်းဖြင့်။ ပရိနိဗ္ဗာယနတော၊ ကြောင့်။ (ဝေရှပေါ အသခ်ါရပရိနိဗ္ဗာယီ ဝေဒိတဗ္ဗော။) တတော၊ ထို ပဉ္စမအယောမုခ ထက်။ မဟာန္တတရော၊ သော။ အယောမုခေ၊ ကို။ ဟညမာနေ၊ အပ်သော်။ ပဟဋ္ဌိကာ၊ မီးဖားသည်။ ဝိပုလေ၊ ပြန့်ကျယ်သော။ တိဏကဋ္ဌပုဉ္ဇေ၊ မြက်ပုံ ထင်းပုံ ၌။ ပတိတ္တာ၊ ၍။ ဝိပုလံ၊ ပြန့်ကျယ်သော။ တံ တိဏကဋ္ဌပုဉ္ဇံ၊ ထို မြက်ပုံ ထင်းပုံကို။ စျာပေတ္တာ၊ လောင်စေ၍။ နိဗ္ဗာယတိ၊ ၏။ ဝေရှပေါ၊ ကို။ သသခ်ါရ-ပရိနိဗ္ဗာယီ၊ ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ဝေရှပေါ

သသခ်ါရပရိနိဗ္ဗာယီ ဝေဒိတမ္ဘော၊ နည်း။) သပ္ပယောဂေန၊ လုံ့လပယောဂ
 နှင့်တကွ။ အ လဟုသာယ၊ မပေါ့ပါးသော။ ဂတိယာ၊ အာယုဂတိ ဖြင့်။
ဝါ၊ ဉာဏဂတိ ဖြင့်။ ပရိနိဗ္ဗာယနတော၊ ကြောင့်။ (ဧဝရူပေါ သသခ်ါရ-
ပရိနိဗ္ဗာယီ ဝေဒိတမ္ဘော။)

အ့ပရာ၊ အခြားသော မီးဖွားသည်။ မဟန္တေသု၊ ကြီးကျယ်ကုန်သော။
တိဏကဋ္ဌပုဉ္ဇေသု၊ တို့၌။ ပတတိ၊ ကျ၏။ တတ္ထ၊ ထိုသို့ကျရာ၌။ မဟန္တေသု၊
ကုန်သော။ တိဏကဋ္ဌပုဉ္ဇေသု၊ တို့သည်။ [ရှေးနိဿယ၌ "တတ္ထ တိဏကဋ္ဌ-
ပုဉ္ဇေသု"ဟု တွဲ၍ အနက်ပေး၏ ။] စျာယမာနေသု၊ မီးလောင်ကုန်လသော်။
ဝိတစ္စိတက်ါရော ဝါ၊ ကင်းသောအလို့ရှိသောမီးကျီးခဲသည်သော်ရင်း။[ကဋ္ဌ-မှ
ဖြစ်သော မီးကျီး ခဲကို ရည်ရွယ်သည်။] ဇာလာ ဝါ၊ မီးတောက် မီး
လျှံသည် သော်ရင်း။ [တိဏ-မှ ဖြစ်သော မီးလျှံကို ရည်ရွယ်သည်။]
ဥပ္ပတိတ္တာ၊ ပျံတက်၍။ ကမ္မာရသာလံ၊ ပန်းပဲ သမား၏ တဲကို။ စျာပေတ္တာ၊
၍။ ဂါမ နိဂမ နဂရ ရဋ္ဌံ၊ ရွာ,နိုင်း,မြို့, တိုင်းကို။ စျာပေတ္တာ၊ ၍။ သမု-
ဒ္ဒန္တံ၊ သမုဒ္ဒရာ အပိုင်း အခြားသို့။ ပတ္တာ၊ ရောက်၍။ ဝါ၊ ရောက်မှ။
နိဗ္ဗာယတိ၊ ၏။ ဧဝရူပေါ၊ ကို။ ဥဒ္ဒံသောတော၊ အထက်၌ ဖြစ်သော တဏှာ
သောတ, ဝဋ္ဋသောတ ရှိသည်။ ဝါ၊ အထက်၌ ဖြစ်သော မဂ်သောတ ရှိသည်။
(ဟုတ္တာ) အကနိဋ္ဌဂါမီ၊ ဟူ၍။ ဝေဒိတမ္ဘော၊ ၏။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။
(ဧဝရူပေါ ဥဒ္ဒံသောတော အကနိဋ္ဌဂါမီ ဝေဒိတမ္ဘော၊ နည်း။)အနေကဘဝ-
ဗိဇဝိပ္ပါရံ၊ တပါးမက များသော ဘဝတို့၌ ပဋိသန္ဓေမျိုးစေ့၏ ပြန့်ပွါးခြင်း
သို့။ [ရှေးနိဿယ၌ "များစွာသော ဘဝ၏မျိုးစေ့တည်း ဟူသော အဝိဇ္ဇာ
တဏှာ၏ ပြန့်ခြင်းကို"ဟု ပေး၏။] ဖုဿ ဖုဿ၊ ရောက်၍ ရောက်၍။
ဗျန္ဓိကတ္တာ၊ ကင်းသော အကြောင်း အကျန် ရှိသည်ကို ပြု၍။ ဝါ၊ အကြောင်း
အကျန် မရှိအောင်ပြု၍။ ပရိနိဗ္ဗာယနတော၊ ကြောင့်။ (ဧဝ ရူပေါ ဥဒ္ဒံ-
သောတော အကနိဋ္ဌဂါမီ ဝေဒိတမ္ဘော။) [ဗျန္ဓိ-ပုဒ်၏ ရုပ်ပြီးပုံကို သိလက္ခဏ
ဘာသာဋီကာ, သာမညဖလသုတ်, နိဝရဏပ္ပဟာနကထာအဖွင့်၌ ကြည့်ပါ။]

ပန၊ ဆက်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ခုဒ္ဒကမ္မိ၊ ငယ်သည်လည်း ဖြစ်သော။
မဟန္တမ္မိ၊ ကြီးသည်လည်းဖြစ်သော။ အာရကဏ္ဏကာဒိဘေဒံ၊ အပဲနဖားထွင်းစူး
အစရှိသော အပြားရှိသော ဝတ္ထုသည်။ အယောကပါလမေဝ၊ သံခဲချည်း
သာတည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သုတ္တေ၊ ပါဠိတော်၌။ သဗ္ဗဝါ့ရေသု၊ အလုံး
စုံသော ဝါရတို့၌။ [ရှေး နိဿယ၌ "သတ္တဝါရေသု"ဟု ရှိ၏။ သာ၍
ကောင်းသည်။] အယောကပါလန္တေဝ၊ သံခဲဟူ၍သာ။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊
အပ်ပြီ။ ယထာဟ၊ အဘယ်ကဲ့သို့ ဟောတော်မူသနည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ ဘိက္ခုတို့။
ဣဓ၊ ဤ သာသနာတော်၌။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ပဋိပန္နော၊

ကျင့်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (ကိုး၊ နည်း။) (ဟေတုပဋ္ဌာန်၊ ရှေးဘဝ ဟောင်းက အဝိဇ္ဇာစသော အကြောင်းငါးပါးအပေါင်းသည်။) နော စေ အသေ၊ အကယ်၍ မရှိခဲ့အုံ။ (ဧဝံ သတိ) မေ၊ ငါ၏။ ဝါ၊ ငါ့အတွက်။ (ဖလပဋ္ဌာန်စ၊ ယခုဘဝ၌ ဝိညာဏ်စသော အကျိုးငါးဝ အပေါင်းသည် လည်း။) နော သိယာ၊ မဖြစ်ရာ။ (ဟေတုပဋ္ဌာန်၊ တဏှာ, ဥပါဒါန်စသော ယခုဘဝ၌ အကြောင်းငါးဝအပေါင်းသည်။) (ယဒိ) နု ဘဝိဿတိ၊ အကယ်၍ မဖြစ်အုံ။ (ဧဝံ သတိ) မေ၊ ၏။ ဝါ၊ အတွက်။ (ဖလပဋ္ဌာန်၊ ဝိညာဏ်စသော နောက်နောက်ဘဝ၌ အကျိုးငါးဝ အပေါင်းသည်။) နု ဘဝိဿတိ၊ မဖြစ်လတ္တံ့။ (ဣတိ၊ သို့။ ပဋ္ဌိပန္နော၊ သည်။ ဟောတိ။) ယံ ၁၊ အကြောင် ခန္ဓာငါးပါးအပေါင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ယံ၊ အကြောင် ခန္ဓာငါးပါး အပေါင်းသည်။ ဘူတံ၊ ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားရှိ၏။ တံ ၂၊ ထိုခန္ဓာငါးပါး

၁။ **နော ဝ သေ, နော စ မေ သိယာ။** ။ဋ္ဌီကာအဖွင့်ကို ချုံး၍ အနက်ပေးသည်။ နော စ သေ-ကို "နော+စ+ အသေ"ဟု ခွဲ။ နော စ သေ ဖြင့် "အတိတ်က အဝိဇ္ဇာ သင်္ခါရ အစရှိသော အကြောင်းတရား ငါးပါး မရှိခဲ့သော်"ဟု ပြ၏။ နော စ မေ သိယာ ဖြင့် ဤသို့ အတိတ် အကြောင်းတရား ငါးပါး မရှိခဲ့လျှင် "ငါ၏အတွက် ဝိညာဏ် နာမ်ရูပ် စသော ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးငါးပါးလည်း မရှိတော့ရာ"ဟု အသိဉာဏ် ဖြစ်၏။ [အကြောင်း, အကျိုးများကို "အတီတေ ဟေတဝေါ ပဋ္ဌ"စသော အဘိမှတ္ထသင်္ဂဟ ပစ္စည်းပိုင်း ဂါထာအတိုင်း သိပါ။]

၂။ **နု ဘဝိဿတိ, နု မေ ဘဝိဿတိ။** ။"ယဒိ ဧတရဟိ ဟေတုပဋ္ဌာန် နု ဘဝိဿတိ"စသည်ဖြင့် ဋ္ဌီကာအဖွင့်ကို ချုံး၍ အနက်ပေးသည်။ "ဣဒါနိ ဟေတဝေါ ပဋ္ဌ, အာယတိ ဖလ ပဋ္ဌာန်"ဟူသော ပစ္စည်းပိုင်း ဂါထာအတိုင်းပင်တည်း။ နု ဘဝိဿတိ"ဖြင့် ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းငါးပါး၏ မရှိခြင်းကို ပြသော်လည်း ပရိကပ္ပစကား ဖြစ်သောကြောင့် ပစ္စုပ္ပန်ကြိယာဖြင့် "ဘဝတိ"ဟု မသုံးစွဲပဲ "ဘဝိဿတိ"ဟု သုံးစွဲသည်။ ပရိကပ္ပစကားဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှားအောင် "ယဒိ"ဟုလည်း ဋ္ဌီကာထည့်သည်။

၃။ **ယ ဘူတံ ယံ ဘူတံ။** ။ထိုခန္ဓပဋ္ဌာန်သည် ပညတ်အားဖြင့် ရှိခြင်း မဟုတ်။ ပရမတ္ထအားဖြင့် အထင်အရှားရှိခြင်းတည်းဟု သိစေလို သောကြောင့် ယံ အတ္ထိ-ကိုပင် "ယံ ဘူတံ"ဟု ထပ်ဖွင့်သည်။ [ယံ အတ္ထိ ယံ ဘူတံ ပစ္စုပ္ပန္နခန္ဓပဋ္ဌာန်။ သတ္တဂုဏ်တွေရ အဗျာကတဝဂ် ဒု-သုတ် အဋ္ဌကထာ။]

၄။ **တံ ပဇဟာမိ။** ။ထိုခန္ဓပဋ္ဌာန်၌ တပ်မက်သော ဆန္ဒရာဂကို ပယ်ခြင်းသည် ထိုခန္ဓပဋ္ဌာန်ကို စွန့်ရာရောက်၏။ ထိုသို့ ဆန္ဒရာဂမဖြစ်လျှင် ထိုခန္ဓပဋ္ဌာန်ကို လျစ်လျူရှုရာ ရောက်သောကြောင့် "ဥပေက္ခံ ပဋိလဘတိ=ဝိပဿနာ-ပေက္ခာကို ရ၏"ဟု မိန့်တော်မူသည်။

အပေါင်းကို။ ဝါ၊ ခန္ဓာငါးပါးအပေါင်းဌ် တပ်မက်သော ဆန္ဒရာဂကို။ ပဇဟာမိ၊ ပယ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဥပေက္ခံ၊ ဝိပဿနာဉာဏ်ဟူသော ဥပေက္ခာကို။ ပဋိလဘတိ၊ ရ၏။ သော၊ ထို ရဟန်းသည်။ ဘဝေ၊ ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌။ နု ရဇ္ဇတိ၊ မတပ်မက်တော့။ သမ္ဘဝေ၊ အနာဂတ်ဘဝ၌။ နု ရဇ္ဇတိ။ (တနည်း) ဘဝေ၊ ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားရှိသော ခန္ဓာငါးပါးအပေါင်း၌။ နု ရဇ္ဇတိ။ သမ္ဘဝေ၊ ခန္ဓာငါးပါးအပေါင်း၏ ဖြစ်ကြောင်း၌။ နု ရဇ္ဇတိ။ အထ၊ ထိုသို့ မတပ်မက်လသော်။ ဝါ၊ ထိုသို့ မတပ်မက်ခြင်းကြောင့်။ ဥတ္တရိ၊ အလွန်ဖြစ်သော။ သန္တံ၊ ငြိမ်သက်သော။ ပဒံ၊ နိဗ္ဗာန်ကို။ သမ္မာ၊ မဖောက်မပြန် ဟုတ်မှန်စွာ။ ပညာယ၊ မဂ်ပညာဖြင့်။ ပဿတိ၊ မြင်၏။ စ ခေါ၊ ထိုသို့ မြင်ပါသော်လည်း။ အဿ၊ ထို ရဟန်း၏။ ဝါ၊ သည်။ တံ ပဒံ၊ သည်။ ဝါ၊ ကို။ သဗ္ဗေန၊ အလုံးစုံသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံ အကုန်အစင်။ သစ္ဆိကတံ၊ မျက်မှောက်ပြုအပ်သည်။ နု ဟောတိ၊ မဖြစ်သေး။ [အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်၍ အလုံးစုံ အကုန်အစင် မျက်မှောက် မပြုနိုင်သေး။] တဿ၊ ထို ရဟန်း၏။ ဝါ၊ သည်။ သဗ္ဗေန၊ ဖြင့်။ သဗ္ဗံ၊ စင်။ မာနာနုသယော၊ သည်။ ဝါ၊ ကို။ ပဟီနော၊ ပယ်အပ်သည်။ နု ဟောတိ၊ မဖြစ်သေး။ သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ ဘဝရာဂါနုသယော ပဟီနော နု ဟောတိ။ သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ အဝိဇ္ဇာနုသယော ပဟီနော နု ဟောတိ။ သော၊ ထို ရဟန်း သည်။ ပဌမံ၊ ကုန်သော။ ဩရမ္ဘာဂိယာနံ၊ ဇော်ကာမတုံသို့ ကပ်ရောက်တတ်ကုန်သော။ ဝါ၊ အောက်ကာမတုံဟူသော အဖို့၏ အစီးအပွါးဖြစ်ကုန်သော။ သံယောဇနာနံ၊ တို့၏။ ပရိက္ခယာ၊ ကုန်ခြင်းကြောင့်။ အန္တရာ-ပရိနိဗ္ဗာယီ၊ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဟောတိ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သေယျထာပိ၊ ဥပမာ

၁။ ဘဝေ သမ္ဘဝေ။ ။"ဘဝ"အရ ပစ္စုပ္ပန်ဘဝကို ယူ၍ "သမ္ဘဝ" အရ အနာဂတ်ဘဝကို ယူပါ။ [သမ္ဘဝ အရ "ကောင်းစွာ ဖြစ်ခြင်း=အစစွာ ဖြစ်ခြင်း"ဟူသော ဇာတိကိုသာ ရသော်လည်း ထို ဇာတိကို ယူလိုက်သဖြင့် ဝိညာဏ် နာမ် ရူပ် စသော အနာဂတ် အကျိုးဝါးပါးကို ယူနိုင်သည်။ "ဇာတိ-ဇရာ မရဏာဂ္ဂဟဏေန ဝိညာဏာဒိ ဖလပဋိက ဧဝ ဂဟိတော"ဟူသော အတိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ ပစ္စည်းပိုင်း စာသွားနှင့် သဘောတူပင်တည်း။] တနည်း "ဘဝ"အရ ထင်ရှားရှိသော ပစ္စုပ္ပန်ဘဝကိုပင် ယူ၍ "သမ္ဘဝ"အရ ထို ဘဝ၏ ဖြစ်ကြောင်း ရှေးဘဝ အကြောင်းကို ယူပါ။

၂။ အတ္ထိ (ဗေ) ပဟီနော။ ။အထ ဧဝံ အရဟတော ဥတ္တရိ သန္တံ ပဒံ နိဗ္ဗာနံ အနုက္ကမေန မဂ္ဂပညာယ သမ္မာ ပဿတီး—ဋီကာ။ ထို ပုဂ္ဂိုလ်သည် အနာဂါမ်သာ ဖြစ်သေးသောကြောင့် ထို နိဗ္ဗာန်ကို အလုံးစုံ အကုန်အစင် မမြင်နိုင်သေးရကား ဘဝရာဂါနုသယနှင့် အဝိဇ္ဇာနုသယကို အကြွင်းမဲ့ မပယ်နိုင်ဟု ဟောတော်မူသည်။

မည်သည်ကား။ ဒီဝသံ၊ တနေ့ပတ်လုံး။ သန္တတ္တေ၊ ပြင်းစွာပူလောင်အပ်သော။ အယောကပါလေ၊ သံခဲကို။ ဟညမာနေ၊ တူဖြင့် ထုရိုက်အပ်သော်။ ပပဋ္ဌိကာ၊ မီးဖွားသည်။ နိမ္မတ္တိတ္တာ၊ ဖြစ်ပြီး၍။ နိမ္မာယေယျ (သေယျထာပိ)၊ ပြိမ်းရာသကဲ့သို့။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဧဝမေဝ၊ ဤအတူသာလျှင်။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဧဝံ၊ သို့။ ပဋ္ဌိပန္နော၊ သည်။ ဟောတိ (ပေ) အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယီ၊ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဟောတိ။

ပန၊ ကား။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဓ၊ ဤ သာသနာတော်၌။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဧवံ၊ သို့။ ပဋ္ဌိပန္နော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (ကိုယ်၊ နည်း။) (ပေ) အန္တရာ-ပရိနိဗ္ဗာယီ၊ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဟောတိ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သေယျထာပိ၊ ကား။ ဒီဝသံ၊ တနေ့ပတ်လုံး။ သန္တတ္တေ၊ အပ်သော။ အယောကပါလေ၊ ကို။ ဟညမာနေ၊ အပ်သော်။ ပပဋ္ဌိကာ၊ သည်။ နိမ္မတ္တိတ္တာ၊ ၍။ ဥပ္ပတိတ္တာ၊ ပျံတက်၍။ နိမ္မာယေယျ (သေယျထာပိ)၊ သို့။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဧဝမေဝ၊ သာလျှင်။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဧवံ၊ သို့။ ပဋ္ဌိပန္နော ဟောတိ။ (ပေ) အန္တရာ-ပရိနိဗ္ဗာယီ ဟောတိ၊ ၏။

ပန၊ ကား။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဘိက္ခု ဧवံ ပဋ္ဌိပန္နော ဟောတိ။ (ပေ) အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယီ ဟောတိ။ [ဤ တတိယဝါရ၌ ဥပမာ ဝါကျဝယ် "တလံ၊ ပြေအပြင်သို့။ အနုပဟစ္စ၊ မကပ်ရောက်မူ၍။" ဟူသော နှစ်ပုဒ်သာ ထူးသည်။ စတုတ္ထဝါရ၌လည်း "တလံ၊ သို့။ ဥပဟစ္စ၊ ကပ်ရောက်၍။" ဤ နှစ်ပုဒ်သာ ထူးသည်။]

ပန၊ ကား။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဓ၊ ၌။ ဘိက္ခု ဧवံ ပဋ္ဌိပန္နော ဟောတိ။ (ပေ) အသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယီ ဟောတိ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သေယျထာပိ၊ ကား။ (ပေ) ပရိတ္တေ၊ နည်းသော။ တိဏပုဏ္ဏေ ဝါ၊ မြက်အစုဌသော်ရင်း (မြက်ပုံ၌ သော်ရင်း)။ ကဋ္ဌပုဏ္ဏေ ဝါ၊ ထင်းအစုဌ သော်ရင်း (ထင်းပုံ၌ သော်ရင်း)။နိပတေယျ၊ ကျရာ၏။ သာ၊ ထို မီးဖွားသည်။ တတ္ထ၊ ထို မြက်အစုဌ။ ဝါ၊ ထို ထင်းအစုဌ။ အဂ္ဂိမ္ဟি၊ မီးကိုလည်း။ ဇနေယျ၊ ဖြစ်စေရာ၏။ ဓူမမ္ဟি၊မီးခိုးကိုလည်း။ ဇနေယျ၊ ရာ၏။ အဂ္ဂိမ္ဟি၊ကိုလည်း။ ဇနေတ္မာ၊ ဖြစ်စေပြီး၍။ ဓူမမ္ဟি၊ ကိုလည်း။ ဇနေတ္မာ၊ ၍။ ပရိတ္တံ၊ သော။ တမေဝ တိဏပုဏ္ဏံ ဝါ၊ ကိုပင်သော်ရင်း။ (တမေဝ) ကဋ္ဌပုဏ္ဏံ ဝါ၊ ကိုပင်သော်ရင်း။ ပရိယာဒိ-ယိတ္မာ၊ ထက်ဝန်းကျင် ကုန်စင်အောင် ယူ၍ (ကုန်အောင်လောင်၍)။ အနာဟာရာ၊ လောင်စာမရှိသည်။ (ဟုတ္မာ) နိဗ္ဗာယေယျ (သေယျထာပိ)၊ သို့။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဧဝမေဝ၊ သာလျှင်။ ဘိက္ခု ဧवं ပဋ္ဌိပန္နော ဟောတိ။ (ပေ) အသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယီ ဟောတိ။ [ဆဋ္ဌဝါရ၌ အနက် အထူးမရှိ။]

ပန၊ ကား။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣမ၊ ဌ္ဌ။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဧဝံ ပဋိပန္နော ဟောတိ။ (ပေ) ဥဒ္ဓံသောတော ဟောတိ အကနိဋ္ဌဂါမီ။ သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ (ပေ) မဟန္တံ၊ ကြီးကျယ်သော။ တမေဝ တိဏပုဏ္ဏံ ဝါ၊ ကိုပ်င်သော်ရင်း။ (တမေဝ) ကဋ္ဌပုဏ္ဏံ ဝါ၊ ကိုပင်သော်ရင်း။ ပရိယာဒိယိတ္ဝာ၊ ၍။ ဂစ္ဆမ္မိ၊ ပိုင်ရှင်မရှိသော တောချုံကိုလည်း။ ဒဟေယျ၊ လောင်ရာ၏။ ဒါယမ္မိ၊ ပိုင်ရှင်ရှိသော တောကိုလည်း။ ဒဟေယျ၊ ရာ၏။ ဂစ္ဆမ္မိ၊ ကိုလည်း။ ဒဟိတ္ဝာ၊ လောင်ပြီး၍။ ဒါယမ္မိ၊ ကိုလည်း။ ဒဟိတ္ဝာ၊ ၍။ ဟရိတန္တံ ဝါ၊ စိမ်းစိုသော မြက်သစ်ပင်သို့ သော်ရင်း။ ပဏ္ဏံ ဝါ၊ လမ်းသို့ သော်ရင်း။ သေလန္တံ ဝါ၊ ကျောက်တောင်သို့သော်ရင်း။ ဥဒကန္တံ-ဝါ၊ ရေသို့ သော်ရင်း။ [အန္တ-အနက် မရှိ။] (တနည်း) ဟရိတန္တံ ဝါ၊ စိမ်းစိုသော မြက်သစ်ပင် အပိုင်းအခြားသို့ သော်ရင်း။ ပဏ္ဏံ ဝါ၊ လမ်းအပိုင်းအခြားသို့သော်ရင်း။ သေလန္တံ ဝါ၊ ကျောက်တောင်အပိုင်းအခြားသို့သော်ရင်း။ ဥဒကန္တံ ဝါ၊ ရေအပိုင်းအခြားသို့ သော်ရင်း။ [ဤအလို အန္တ-သဒ္ဒါ-သီမာ-အနက်ဟော။] ရမဏီယံ၊ မွေ့လျော်ဖွယ် ကောင်းသော။ ဘူမိဘာဂံ ဝါ၊ မြေအဖို့သို့ သော်ရင်း။ အာဂမ္မ၊ ရောက်၍။ အနာဟာရာ၊ သည်။ (ဟုတ္ဝာ) နိဗ္ဗာယေယျ (သေယျထာပိ)။ သို့။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဧဝမေဝ၊ သာလျှင်။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဧဝံ ပဋိပန္နော ဟောတိ။ (ပေ) အကနိဋ္ဌဂါမီ ဟောတိ။ ဣတိ၊ သို့။ (အ၎ဟ၊ ပြီ။) [သတ္တဂ္ဂိတ္ထရ အဗျာကတဝဂ် ပုရိသဂတိသုတ်]

၄၁—၄၄။ သောတာပတ္တိဖလသစ္ဆိကိရိယာယ ပဋိပန္နာဒိနိဒ္ဒေသာ၊ အစ ရှိသော နိဒ္ဒေသတို့သည်။ ဥတ္တာနတ္ထာဝ၊ ကုန်သည်သာ။ ပန၊ အထူးကား။ အယံ ဝုစ္စတိ ပုဂ္ဂလော အရဟာတိ ဧတ္ထ၊ ဤ ပါဠိ၌။ ဒ္ဝါဒသ၊ တကျိပ် နှစ်ယောက် ကုန်သော။ အရဟန္တော၊ ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ကထံ၊ အဘယ်သို့ သိထိုက်ကုန်သနည်း။ ဟိ၊ အဖြေကား။ (တနည်း) ဟိ၊ ခဲ့။ ဝိမောက္ခာ၊ တို့သည်။ သုညတော၊ သုညတဝိမောက္ခရင်း။ အနိ-မိတ္တော၊ ရင်း။ အပ္ပဏိဟိတော၊ ရင်း။ ဣတိ၊ သို့။ တယော၊ တို့တည်း။ တတ္ထ၊ ထို သုံးပါးသော ဝိမောက္ခတို့တွင်။ သုညတဝိမောက္ခေန၊ ဖြင့်။ ဝိမုတ္တ ခီဏာသဝေါ၊ ကိလေသာတို့မှ လွတ်သော ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပဋိပဒါဝသေန၊ အကျင့်၏ အပြား အားဖြင့်။ [ဒုက္ခာပဋိပဒါဒန္ဓာဘိညာ, ဒုက္ခာပဋိပဒါခိပ္ပါဘိညာ, သုခါပဋိပဒါဒန္ဓာဘိညာ, သုခါပဋိပဒါခိပ္ပါဘိညာ' လေးပါးတည်း။] စတုဗ္ဗိဓော၊ သည်။ ဟောတိ။ တတ၊ တူ။ အနိမိတ္တ-အပ္ပဏိဟိတဝိမောက္ခေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ (ဝိမုတ္တခီဏာသဝေါ၊ သည်။ ပဋိပဒါ-ဝသေန၊ ဖြင့်။ စတုဗ္ဗိဓော ဟောတိ။) ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ဒ္ဝါဒသ၊ ကုန်သော။ အရဟန္တော၊ တို့ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဣတိ၊ သို့။ ဒ္ဝါဒသ၊ ကုန်သော။ ဣမေ အရဟန္တော ဝိယ၊ တို့ကဲ့သို့။ ဒ္ဝါဒသေဝ၊ တကျိပ်နှစ်ယောက်ပင်လျှင် ဖြစ်ကုန်

သော။ သကဒါဂါမိနော၊ တို့ဝင်း။ စတုဝီသတိ၊ သော။ သောတာပန္နာ၊ တို့ဝင်း။ [နှစ်ဆယ့်လေးပါးသရုပ်ကို ကေဝိဇိနိပ္ပေသ၌ ပြခဲ့ပြီ။] အဋ္ဌစတ္တာ-လီသ၊ သော။ အနာဂါမိနော၊ တို့ဝင်း။ [လေးဆယ့်ရှစ်ပါးသရုပ်ကို ဥဒ္ဒိ-သောတနိပ္ပေသ၌ ပြခဲ့ပြီ။] ဣတိ၊ သို့။ ဘွေကာ၊ ဤမျှအတိုင်း အရှည် ရှိကုန် သော။ ပုဂ္ဂလာ၊ တို့သည်။ ဣတော၊ ဤ သာသနာတော်မှ။ မုစ္စိတွာ၊ လွတ်၍။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ သာသနာတော်၏ အပ၌။ နုပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ မဖြစ်နိုင်ကုန်။ ဣမသ္မိညေव သမ္ဘည္ဟုဒ္ဓသာသနေ၊ ဤသမ္ဘည္ဟမြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော် ၌သာ။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ကေဝနိပ္ပေသဝဏ္ဏနာ၊ သည်။

နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီးပြီ။

၂-ဒုကနိပ္ပေသ အဖွင့်

၄၅။ ဒုကနိပ္ပေသေ၊ ၌။ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော။) ကောဇနောတိ၊ ကား။ ကုဏ္ဍနသီလော၊ အမျက်ထွက်လေ့ ရှိသော (စိတ်ဆိုးလေ့ ရှိသော)။ မဟာကောဓော၊ များသော ကောဓရှိသူတည်း။ ဧဝံ၊ သို့။ ပုဂ္ဂလံ၊ ကို။ ပုစ္ဆိတ္တာပိ၊ မေးတော်မူပြီး၍လည်း။ ဓမ္မေန၊ ကောဓ ဟူသော ဓမ္မဖြင့်။ ပုဂ္ဂလံ၊ ကောဓနု ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ဒဿေတုံ၊ ဌ၊။ တတ္ထ ကတမော ကောဓောတိ-အာဒိ၊ ကို။ (ဘဂဝါ) အာဟ၊ ပြီ။ ဥပနာဟီနိပ္ပေသာဒီသုပိ၊ အစရှိ သည် တို့၌လည်း။ ဧသေဝ နယော၊ ပင်တည်း။ ကောဓော ကုဏ္ဍနာတိ-အာဒီနိ၊ အစရှိသော ပုဒ်တို့သည်။ ဟေဋ္ဌာ၊ ၌ (အဋ္ဌသာလိနီအဋ္ဌကထာ၌)။ ဝုတ္တတ္ထာနေဝ၊ ဖွင့်ဆိုအပ်ပြီးသော အနက် ရှိကုန်သည်သာ။ တထာ၊ တူ။ ဥပနာဟီနိပ္ပေသာဒီသု၊ တို့၌။ ပုဗ္ဗကာလံ ကောဓောတိအာဒီနိ၊ အစရှိသော ပုဒ်တို့သည်။ (ဟေဋ္ဌာ၊ ၌။ ဝုတ္တတ္ထာနေဝ၊ ကုန်သည်သာ။) အယံ ကောဓော အပ္ပဟီနောတိ၊ ကား။ ဘွေကော၊ သော။ အယံ ကောဓော၊ ကို။ ဝိက္ခမ္ဘ-နပ္ပဟာနေန ဝါ၊ ဝိက္ခမ္ဘနပဟာန်အား၊ ဖြင့် သော်၎င်း။ ဝါ၊ ခွါခြင်း ဟူသော ပယ်ခြင်းအား၊ ဖြင့် သော်၎င်း။ တဒင်ပ္ပဟာနေန ဝါ၊ တဒင်ပဟာန် အား၊ ဖြင့် သော်၎င်း။ ဝါ၊ သုသီလ၏ အစိတ်အပိုင်း၊ ဖြင့် ထိုထို ဒုဿီလ၏ အစိတ်အပိုင်းကို ပယ်ခြင်း အား၊ ဖြင့် သော်၎င်း။ သမုစ္ဆေဒပ္ပဟာနေန ဝါ၊ သမုစ္ဆေဒပဟာန် အား၊ ဖြင့် သော်၎င်း။ ဝါ၊ အကြွင်းမဲ့ဖြတ်ခြင်း ဟူသော ပယ်ခြင်းအား၊ ဖြင့် သော်၎င်း။ အပ္ပဟီနော၊ မပယ်အပ်။ ပရတော၊ နောက်၌။ ဥပနာဟာဒီသုပိ၊ တို့၌လည်း။ ဧသေဝ နယော၊ ပင်တည်း။

၅၃။ အဟိရိကနိဒ္ဒေသာဒီသု၊ တို့ဦး။ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတမ္ဘော။) ဣမိနာ အဟိရိကေနာတိ၊ ကား။ ဝေါပကာရေန၊ ဣဿိ အပြားရှိသော။ ဣမိနာ အဟိရိကဓမ္မေန၊ နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံသော။ (ပုဂ္ဂလော-ဌ် စပ်။) ဣမိနာ အနောတ္တပ္ပေနာတိအာဒီသုပိ၊ အစရှိသော ပုဒ်တို့ဌ်လည်း။ ဧသေဝ နယော၊ ပင်တည်း။

(၅) ၆၃–၆၄။ အဗ္ဗတ္တသံယောဇနောတိ၊ ကား။ အဗ္ဗတ္တဗန္ဓနော၊ အဗ္ဗတ္တ-ကာမဘဝ ဟူသော အနှောင်အဖွဲ့ ရှိသော။ (ပုဂ္ဂလော-ဌ် စပ်။) ဗဟိဒ္ဓါ-သံယောဇနောတိ၊ ကား။ ဗဟိဒ္ဓါဗန္ဓနော၊ ဗဟိဒ္ဓ ရူပါရူပဘဝ ဟူသော အနှောင်အဖွဲ့ ရှိသော။ (ပုဂ္ဂလော-ဌ် စပ်။) ဥဘောပိ၊ ၂-ယောက်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ တေ၊ ထို အဗ္ဗတ္တသံယောဇန်, ဗဟိဒ္ဓါသံယောဇနပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ ဝစ္ဆကသာလူပမာယ၊ နွားငယ် ကလေး၏ နေရာ နွားတဲကုပ် ဥပမာဖြင့်။ ဒီပေတမ္ဘာ၊ ပြထိုက် ကုန်၏။ ဟိ၊ ခဲ့။ ဝစ္ဆကသာလာယ၊ နွားကလေး၏ နေရာ နွားတဲကုပ်၏။ အန္ဓော၊ အတွင်းဌ်။ ဗဒ္ဓေါ၊ ဖွဲ့ချည်အပ်သည်။ (ဟုတ္တာ) အန္ဓောယေဝ၊ နွားတဲကုပ်၏ အတွင်းဌ်ပင်။ သယိတဝစ္ဆကော ဝိယ၊ အိပ်နေသော နွားကလေးကို ကဲ့သို့။ ဣဓဇ္ဇကသောတာပန္နသကဒါ-ဂါမိနော၊ ဤ ကာမဘုံဌ် တည်သော သောတာပန်, သကဒါဂမ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ (ဝေဒိတမ္ဘာ၊ ကုန်၏။) ဟိ၊ မှန်။ တေသံ၊ ထို ဣဓဇ္ဇက သောတာ-ပန်, သကဒါဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ဗန္ဓနမ္ပိ၊ နှောင်ဖွဲ့ကြောင်း သံယောဇဉ်သည်လည်း။ ဣဓေဝ၊ ဤ ကာမဘုံဌ်သာ။ (ဟောတိ။) သယမ္ပိ၊ မိမိတို့ ကိုယ်တိုင်လည်း။ ဣဓေဝ၊ ဤ ကာမဘုံဌ်သာ။ (ဟောန္တိ။)

ပန၊ ကား။ အန္ဓော၊ နွားတဲကုပ်၏ အတွင်းဌ်။ ဗဒ္ဓေါ၊ အပ်သည်။ (ဟုတ္တာ) ဗဟိ၊ နွားတဲကုပ်၏ ပြင်ဘက်ဌ်။ သယိတဝစ္ဆကော ဝိယ၊ ကိုကဲ့သို့။ ရူပါရူပဘဝေ၊ ရူပဘဝ အရူပဘဝဌ်။ သောတာပန္နသကဒါဂါမိနော၊ တို့ကို။ (ဝေဒိတမ္ဘာ။) ဟိ၊ မှန်။ တေသံ၊ ထို ရူပဘဝ အရူပဘဝဌ် ဖြစ်ကြသော သောတာပန်, သကဒါဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ဗန္ဓနမေဝ၊ နှောင်ဖွဲ့ကြောင်း သံယောဇဉ်သည်သာ။ ဣဓ၊ ဤ ကာမဘုံဌ်။ (ဟောတိ။) သယံ ပန၊ မိမိတို့ ကိုယ်တိုင်ကား။ ဗြဟ္မလောကေ၊ ဗြဟ္မာ့ပြည်ဌ်။ ဌိတာ၊ တည်ကုန်၏။

ဗဟိ၊ ဌ်။ ဗန္ဓော၊ အပ်သည်။ (ဟုတ္တာ) ဗဟိ၊ ဌ်။ သယိတဝစ္ဆကော ဝိယ၊ ကိုကဲ့သို့။ ရူပါရူပဘဝေ၊ ဌ်။ အနာဂါမိ၊ အနာဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ (ဝေဒိတမ္ဘော။) ဟိ၊ မှန်။ တဿ၊ ထို အနာဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဗန္ဓနမ္ပိ၊ သည်လည်း။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ ကာမတုံမှ အပဌ်။ (ဟောတိ။) သယမ္ပိ၊ မိမိကိုယ်-တိုင်လည်း။ ဗဟိဒ္ဓါ၀၊ကာမတုံမှ အပဌ်သာ။ (ဟောတိ။) ပန၊ ကား။ ဗဟိ၊ ဌ်။ ဗဒ္ဓေါ၊ အပ်သည်။ (ဟုတ္တာ) အန္ဓော၊ ဌ်။ သယိတဝစ္ဆကော ဝိယ၊

ကိုကဲ့သို့။ ဣဒ္ဓကအနာဂါမိ၊ ဤ ကာမဘုံ၌တည်သော အနာဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ (ဝေဒိတမ္ဘော။) ဟိ၊ မှန်။ တဿ၊ ထို ဣဒ္ဓက အနာဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဗန္ဓနံ၊ သည်။ ရူပါရူပဘဝေသု၊ တို့၌။ (ဟောတိ။) သယံ ပန၊ မိမိကိုယ်တိုင် ကား။ ဣဓ၊ ဤ ကာမဘုံ၌။ ဌိတော၊ တည်၏။

၆၅။ အဂ္ဂေါဓနနိပ္ပေသာဒီသု၊ တို့၌။ ပဟီနောတိ၊ ကား။ ဝိဂ္ဂမ္ဘ-နပ္ပဟာနေန ဝါ၊ ဝိဂ္ဂမ္ဘနပဟာန်အားဖြင့် သော်၎င်း။ တဒင်္ဂပ္ပဟာနေန ဝါ၊ တဒင်္ဂပဟာန် အားဖြင့် သော်၎င်း။ သမုစ္ဆေဒပ္ပဟာနေန ဝါ၊ သမုစ္ဆေဒ-ပဟာန် အားဖြင့် သော်၎င်း။ ပဟီနော၊ ပယ်အပ်ပြီ။ [တဒင်္ဂပဟာန်ကို ဒုတိယအရာ၌ ထားသည်ကား ဝိပဿနာ တဒင်္ဂပဟာန်ဖြစ်၍ ဝိဂ္ဂမ္ဘန ပဟာန် ထက် သာသောကြောင့်တည်း။]

၇၃။ ဒုလ္လဘနိဒ္ဒေသေ၊ ဌ။ (အတ္ထော ဝေ ဝေဒိတမ္ဘော။) ဒုလ္လဘာတိ၊ ကား။ သုလဘာ၊ လွယ်စွာရအပ်ကုန်သည်။ နု၊ မဟုတ်ကုန်။ ပုဗ္ဗကာရီတိ၊ ကား။ ပဌမမေဝ၊ သူတပါးတို့၏ ကျေးဇူး မပြုမီ ရှေးဦးစွာ သာလျှင်။ ကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုသော ပုဂ္ဂိုလ်တည်း။ ကတဝေဒီတိ၊ ကား။ ကတံ၊ သူတပါးတို့ ပြုအပ်သော ကျေးဇူးကို။ ဝေဒေတိ၊ ထင်ရှားစေတတ်၏။ ဝိဒိတံ၊ ထင်ရှားသည်ကို။ ပါကဋံ၊ ထင်ရှားသည်ကို။ ကရောတိ၊ ပြု၏။ [ဝိဒ ဓာတ်၏ ထင်ရှားခြင်းအနက်ကို ယူစေလိုရှိ "ပါကဋံ"ဟု ဖွင့်သည်။ ဝေဒေတိ-ဌ ကာရိတ်ဝင်ကြောင်း သိစေလိုရှိ "ပါကဋံ ကရောတိ"ဟု ဖွင့်သည်။] တေ၊ ပုဗ္ဗကာရီ ကတဝေဒီ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ အဂါရိယာနဂါရိယေဟိ၊ အိမ်ဌ် နေသူ လူဝတ်ကြောင့်,အိမ်ဌ်မနေသူရှင်ရဟန်းတို့ဖြင့်။ ဒီပေတမ္ဘာ၊ ကုန်၏။ ဟိ၊ ချေ။ အဂါရိယေသု၊ အိမ်ဌ်နေသူ လူဝတ်ကြောင့်တို့တွင်။ မာတာပိတရော၊ မိဘ တို့သည်။ ပုဗ္ဗာရိနော နာမ၊ရှေးဦးစွာ ပြုသောပုဂ္ဂိုလ်တို့မည်၏။ ပုတ္တဓီတရော ပန၊ သားသမီးတို့သည်ကား။ (ကတဝေဒိနော နာမ-ဌ လှမ်းစပ်။) မာတာ-ပိတရော၊ တို့ကို။ ပဋိဇဂ္ဂန္တာ၊ ပြုစုလုပ်ကျွေးကုန်သော်၎င်း။တေသံ၊ ထို မိဘတို့ အပေါ်ဌ်။ အာဘိဝါဒနာဒီနိ၊ အလွန်ရှိသေစွာ ရှိခိုးခြင်း အစရှိသည်တို့ကို။ ကုရုမာနာ၊ ပြုကုန်သော်၎င်း။ ကတဝေဒိနော နာမ၊ ကတဝေဒီတို့ မည်၏။ ဝါ၊ သူတပါးတို့ပြုအပ်သော ကျေးဇူးကို ထင်ရှားစေသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ မည်၏။

အနဂါရိယေသု၊ အိမ်ဌ် မနေသူ ရှင်ရဟန်းတို့တွင်။ အာစရိယုပဇ္ဈာယာ၊ ဆရာ ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာတို့သည်။ ပုဗ္ဗကာရိနော နာမ၊ တို့မည်၏။ အန္တေဝါသိက-သဒ္ဓိဝိဟာရိကာ၊ အနီးနေ တပည့်, အတူနေ တပည့် တို့သည်။ အာစရိယု-ပဇ္ဈာယေ၊ တို့ကို။ ပဋိဇဂ္ဂန္တာ၊ ကုန်သော်၎င်း။ တေသံ၊ ထို ဆရာ ဥပဇ္ဈာယ်တို့ကို။ အာဘိဝါဒနာဒီနိ၊ တို့ကို။ ကုရုမာနာ၊ ကုန်သော်၎င်း။ ကတဝေဒိ-

နော နာမ၊ တို့မည်၏။ ဝါ၊ တို့မည်၏။ တေသံ၊ ပုဗ္ဗကာရီ ကတဝေဒီပုဂ္ဂိုလ် တို့၏။ အာဝိဘာဝတ္ထာယ၊ ထင်စွာဖြစ်ခြင်းအကျိုးငှါ။ ဥပဇ္ဈာယပေါသက-သောဏတ္ထေရာဒီနံ၊ ဥပဇ္ဈာယ်ကို ပြုစုလုပ်ကျွေးသော သောဏထေရ် အစ ရှိသည်တို့၏။ ဝတ္ထူနိ၊ ဝတ္ထုတို့ကို။ ကထေတဗ္ဗာ၊ ဟောပြောထိုက်ကုန်၏။

အပရော နယော၊ အခြားတနည်းကား။ ပရေန၊ တပါးသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဥပကာရေ၊ လျော်စွာ ပြုအပ်သော ကျေးဇူးကို။ အကတေယေဝ၊ မပြုအပ်မီပင်။ အတ္တနိ၊ မိမိအပေါ်၌။ ကတံ၊ ပြုအပ်သော။ ဥပကာရံ၊ ကျေးဇူးကို။ အနုပေက္ခိတ္ဝာ၊ မင့်မူ၍။ ကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပုဗ္ဗကာရီ၊ ပုဗ္ဗကာရီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဝါ၊ ကျေးဇူးကို ရှေးဦးစွာ ပြုလေ့ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ (ဟောတိ၊ ဖြစ်တတ်၏။ ကေ ဝိယ၊ အာဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကဲ့သို့ နည်း။)မာတာပိတရော စေဝ သေယျထာပိ၊ တို့ကဲ့သို့ရင်း။ အာစရိယုပဇ္ဈာ-ယာ စ သေယျထာပိ၊ တို့ကဲ့သို့ရင်းတည်း။ သော၊ ထို ပုဗ္ဗကာရီပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ဒုလ္လဘော၊ ခဲယဉ်းသဖြင့် ရအပ်၏။ ဝါ၊ ရနိုင်ခဲ၏။ (ကသ္မာ၊ နည်း။ သတ္တာနံ [1]၊ သတ္တဝါတို့၏။ ဝါ၊ တို့ကို။ တဏှာဘိဘူတတ္တာ၊ တဏှာသည် လွှမ်းမိုးအပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ပရေန၊ သည်။ ကတဿ၊ အပ်သော။ ဥပကာရဿ၊ အား။ အနုရူပပဝတ္တိ [2]၊ လျော်စွာ ဖြစ်ခြင်းရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ [ဇာနန္ဓော, ဝေဒိယန္ဓော-၌ စပ်။] အတ္တနိ [3]၊ ၌။ ကတံ၊

၁။ သတ္တာနံ တဏှာဘိဘူတတ္တာ။ ။"သတ္တာနံ"အရ၌ ဥပမာဖြစ်သော ဆရာ မိဘတို့ကို မယူရ။ ဘာ့ကြောင့်နည်း။ မိဘ ဆရာ ဥပဇ္ဈာယ်တို့၏ ပုဗ္ဗကာရီဖြစ်ခြင်းမှာ ဒုလ္လဘ မဟုတ်သောကြောင့်တည်း။ ဥပမေယျဘက်၌ ပြုအပ်သော သတ္တဝါတို့၏ ပုဗ္ဗကာရီအဖြစ်ကား ဒုလ္လဘဖြစ်၏။ ဘာ့ကြောင့်နည်း။ သူတပါး၏ ကျေးဇူးကို ပြုလုပ်ပေးရာ၌ မိမိအတွက် ကိုယ်ဆင်းရဲ စိတ်ဆင်းရဲမှု ဖြစ်ရတတ်၏။ တဏှာဖြင့် မိမိကိုယ်ကို ငဲ့ညှာသူကား ထိုကဲ့သို့ ဆင်းရဲ မခံချင်လောက်အောင် တဏှာက လွှမ်းမိုးထားသောကြောင့်တည်း။

၂။ အနုရူပပဝတ္တိ။ ။စာအုပ်တို့၌ "ပဝတ္တိ"ဟု ဒုတိယန္တ တွေ့ရ၏။ ဇာနန္ဓော ဝေဒိယန္ဓောပုဒ်၌ စပ်ရမည် ဖြစ်သောကြောင့် "အနုရူပ-ပဝတ္တိ"ဟု ပဌမန္တ ရှိသင့်ပါသည်။ အနုရူပါ+ပဝတ္တိ ယသောတိ အနုရူပပဝတ္တိ။

၃။ အတ္တနိ ကတံ (ပေ) ဝေဒိယန္ဓော။ ။"အတ္တနိ ကတံ ဥပကာရံ"သည် ကတညု ကတဝေဒီ ၂-ပုဒ်လုံး၌ ပါသော ကတ-၏ အဖွင့်တည်း။ "ဇာနန္ဓော"သည် ကတညု-၌ ညု၏ အဖွင့်။ "ဝေဒိယန္ဓော"သည် ကတဝေဒီ-၌, ဝေဒီ-၏ အဖွင့်တည်း။ [မောဂ္ဂလာန်အလို အားဖြင့် ဝိဒ-ဓာတ်နောင် ဏိ-ပစ္စည်းသက်သောကြောင့် ဏ-ကို ဏယ-ပြု၍ "ဝေဒိယ"ဟု ဖြစ်၏။ ကစ္စည်းကျမ်းအလိုဖြစ်မူ ဏယ-ပစ္စည်းဖြင့် "ဝေဒယန္ဓော"ဟု ရှိရလိမ့်မည်။]

အပ်သော။ ဥပကာရံ၊ ကို။ ဥပကာရတော၊ ကျေးဇူးအားဖြင့်။ ၀၊ ကျေးဇူးဟူ၍။ ဇာနန္တော၊ သိသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဝေဒိယန္တော၊ ထင်ရှားစေတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကတညုကတဝေဒီ၊ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။ ကော ဝိယ၊ ကဲ့သို့နည်း။) မာတာပိတုအာစရိယုပဇ္ဈာယေသု၊ မိတ ဆရာ ဥပဇ္ဈာယ်တို့ အပေါ်၌။ သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ။ ပဋိပန္နော သေယျထာပိ၊ ကျင့်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကဲ့သို့တည်း။ သောပိ၊ တို့ကတညုကတဝေဒီ ပုဂ္ဂိုလ်ကို လည်း။ ဒုလ္လဘောဝ၊ အပ်၏။ ၀၊ ၏။ (ကသ္မာ၊ နည်း။) သတ္တာနံ၊ တို့၏။ ၀၊ တို့ကို။ အဝိဇ္ဇာဘိဘူတတ္တာ[1]၊ အဝိဇ္ဇာသည် လွှမ်းမိုးအပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။

အပိစ၊ သည်သာမကသေး။ အကာရဏဝဇ္ဇလော၊ ပြုအပ်ဘူးသော ကျေးဇူးဟူသော အကြောင်းမရှိသည်ဖြစ်၍ မေတ္တာဖြင့် ချစ်ခြင်းရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပုဗ္ဗကာရီ၊ ပုဗ္ဗကာရီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ၀၊ ကျေးဇူးကို ရှေးဦးစွာ ပြုလေ့ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ (ဟောတိ၊ ဖြစ်တတ်၏။) သကာရဏဝဇ္ဇလော၊ သူပြုအပ်ဘူးသော ကျေးဇူးဟူသော အကြောင်းရှိသည်ဖြစ်၍ မေတ္တာဖြင့် ချစ်ခြင်းရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကတညုကတဝေဒီ၊ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ (ဟောတိ။) မေ၊ ငါ၏ကျေးဇူးကို။ ကရိဿတိ၊ နောင်အခါ ပြန်၍ ပြုလိမ့်မည်။ ဣတိ ဝေမာဒိကာရဏနိယမေကာကိရိယော၊ ဤသို့ အစရှိသော အကြောင်းကို ငဲ့ခြင်းမရှိသည်ဖြစ်၍ ကျေးဇူးပြုခြင်းရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပုဗ္ဗကာရီ၊ သည်။ ၀၊ သည်။ (ဟောတိ။) မေ၊ ငါ၏ကျေးဇူးကို။ ကရိဿတိ၊ လိမ့်မည်။ ဣတိ ဝေမာဒိကာရဏသာမေကာကိရိယော၊ ဤသို့ အစရှိသောအကြောင်းကို ငဲ့ခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍ ကျေးဇူးပြုခြင်းရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ [ရှေး နိဿယ၌ ကာရဏ-နေရာ၀ယ် "ကရဏ"ဟု ရှိ၏။] ကတညုကတဝေဒီ၊ သည်။ (ဟောတိ။)

၁။ အဝိဇ္ဇာဘိဘူတတ္တာ။ ။ကျေးဇူးရှင်တို့၏ ကျေးဇူးကို သိမှုသည် အသိအလိမ္မာ ဉာဏ်ပညာတည်း။ သတ္တဝါတို့၌ အဝိဇ္ဇာ လွှမ်းမိုးနေရကား ထိုဉာဏ်မျိုးဖြစ်ဖို့ မလွယ်ကူ။ ထို့ကြောင့် ကတညုကတဝေဒီ ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဒုလ္လဘပုဂ္ဂိုလ်ပင် ဖြစ်သည်။

အမှာ။ ။အကာရဏဝဇ္ဇလပုဒ်, တမော ဇောတိပရာယဏပုဒ် စသည်တို့၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ဋီကာနိဿယ၌ ကြည့်ပါ။ သဂါထာ၀ဂ္ဂ ကောသလ သံယုတ်ပါဠိတော်၌ "တမော တမပရာယဏ ပုဂ္ဂိုလ်, တမော ဇောတိပရာယဏ ပုဂ္ဂိုလ်, ဇောတိ တမပရာယဏ ပုဂ္ဂိုလ်, ဇောတိ ဇောတိပရာယဏ ပုဂ္ဂိုလ်"ဟု ပုဂ္ဂိုလ်လေးမျိုး ဟောတော်မူ၏။ ["နံစေ ကုလေ ပစ္စာဇာတောတိအာဒိနာ တမေန ယုတ္တောတိ တမော"ဟု တမ-အရ ပစ္စုပ္ပန်တ၀ယ် မှောင်နေသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို အဋ္ဌကထာဖွင့်သည်။]

တမော ဇောတိပရာယဏော၊ ဤ ဘဝ၌ မှောင်သည်ဖြစ်၍ အလင်းဘဝ ဟူသော လည်းလျှောင်းရာရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပုဗ္ဗကာရီ၊ သည်။ (ဟောတိ။) ဇောတိ ဇောတိပရာယဏော၊ ဤဘဝ၌လည်း လင်းသည်ဖြစ်၍ အလင်းဘဝဟူသော လည်းလျှောင်းရာရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကတညုကတ-ဝေဒီ၊ သည်။ (ဟောတိ။) ဒေသေတာ၊ ဟောပြောပို့ချ သင်ပြတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပုဗ္ဗကာရီ၊ သည်။ (ဟောတိ။) ပဋိပဇ္ဇိတာ၊ ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် အားထုတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကတညုကတဝေဒီ၊ ပြုအပ်ဘူးသော ကျေးဇူးကို သိတတ်, ပြုအပ်ဘူးသော ကျေးဇူးကို ထင်ရှားစေတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ (ဟောတိ။) သဒေဝကေ၊ နတ်နှင့်တကွဖြစ်သော။ လောကေ၊ လောကဌ်။ အရဟံ၊ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ မဖောက်မပြန် ကိုယ်တော်တိုင် အလုံးစုံသော တရားတို့ကို သိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည်။ ပုဗ္ဗကာရီ၊ သည်။ ဝါ၊ သည်။ (ဟောတိ။) အရိယသာဝကော၊ အရိယာဖြစ်သော သာဝကသည်။ ကတညုကတဝေဒီ၊ သည်။ (ဟောတိ။) ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

ပန၊ ဝါဒန္တရကား။ ဒုကနိပါတဋ္ဌကထာယံ၊ ဒုကနိပါတ်အဋ္ဌကထာ၌။ ပုဗ္ဗကာရီတိ၊ ကား။ ပဌမံ၊ စွာ။ ဥပကာရဿ၊ ကို။ ကာရကော၊ ပြုတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တည်း။ ကတညုကတဝေဒီတိ၊ ကား။ တေန၊ ထို ပုဗ္ဗကာရီ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကတံ၊ ပြုအပ်ဘူးသော ကျေးဇူးကို။ ဥ တ္တာ၊ သိပြီး၍။ ပစ္ဆာ၊ ဌ်။ ဝါ၊ မှ။ (ဥပကာရဿ၊ ကို။) ကာရကော၊ တည်း။ တေသု၊ ထို နှစ်မျိုးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်။ ပုဗ္ဗကာရီ၊ သည်။ ဣဏံ၊ ကြွေးကို။ ဒေမိ၊ ပေး၏။ ဣတိ၊ သို့။ သည်၊ အမှတ်အသားကို။ ကရောတိ၊ ၏။ ပစ္ဆာ၊ ဌ်။ ဝါ၊ မှ။ (ဥပကာရဿ၊ ကို။) ကာရကော၊ သည်။ ဣဏံ၊ ကို။ ဇီရာပေတိ၊ ကြေညက်စေ၏ (ဆပ်နေ၏)။ ဣတိ၊ သို့။ သည်၊ ကို။ ကရောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ တွေ့ကမေဝ၊ ဤမျှလောက်ကိုသာ။ ဝုတ္တံ၊ ဖွင့်ဆိုအပ်ပြီ။

ဂဋ္ဌ။ ဒုတ္တပ္ပယနိဒ္ဒေသေ၊ ဌ်။ (အတ္ထော ဝေ ဝေဒိတဗ္ဗော။) ဒုတ္တပ္ပ-ယာတိ၊ ကား။ အတပ္ပယာ၊ မတင်းတိမ်စေအပ်, မရောင့်ရဲစေအပ်ကုန်သော။ (ဒွေ ပုဂ္ဂလာ ကတမေ-ဌ် စပ်။) [ပီဏန-အနက်ဟော တပ္ပဓာတ်+ကာရိတ် ဏယ-ပစ္စည်း။ ဒုတ္တပ္ပယာ-ဌ် ခ-ပစ္စည်း။ အတပ္ပယာ-ဌ်ကား ဏ-ပစ္စည်း။] ကေနစိ၊ တစုံတယောက်သည်။ တပ္ပေတုံ၊ တင်းတိမ် ရောင့်ရဲစေခြင်းငှါ။ နဿ ကဿ၊ မတတ်ကောင်းကုန်။ [ပုဂ္ဂလာကို ငဲ့၍ သက္ကာဌ် ဗဟုဝုစ် ကျေ။] ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) ဟိ၊ ခဲ့။ ယော၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဥပဋ္ဌာက-ကုလံ ဝါ၊ အလုပ်အကျွေးဖြစ်သော အမျိုးကိုသော်ငင်း။ ဉာတိကုလံ ဝါ၊ ဆွေမျိုးဖြစ်သော အမျိုးကိုသော်ငင်း။ နိဿာယ၊ မှီ၍။ ဝသမာနော၊

နေလသော်။ စီဝရေ၊ သက်နှိုးသည်။ ဇိဏ္ဏော၊ ဆွေးမြေ့လသော်။ ဝါ၊ ဟောင်းနွမ်းလသော်။ တေဟိ၊ ထိုအလုပ်အကျေးဖြစ်သော အမျိုး, ဆွေမျိုးတို့သည်။ ဒိန္နံ၊ ပေးလှူအပ်သော။ စီဝရံ၊ သက်နှိုးကို။ နိက္ခိပတိ၊ မသုံးစဲ့ပဲ ချထား၏။ ဝါ၊ သိမ်းထား၏။ နပရိဘုဥ္ဇတိ၊ မသုံးစဲ့။ [နိက္ခိပတိ-ကို ထပ်ဖွင့်သည်။] ပုနပ္ပုနံ၊ အဖန်ဖန် အထပ်ထပ်။ ဒိန္နမ္ပိ၊ ပေးလှူအပ်သော သက်နှိုးကိုလည်း။ ဂဟေတ္မာ၊ ခံယူပြီး၍။ နိက္ခိပတေဝ၊ မသုံးစဲ့ပဲ ချထားသည်သာ။ ဝါ၊ သိမ်းထားသည်သာ။ (သော စ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ရှင်း။) ယော၊ သည်။ တေနေဝ နယေန၊ ထိုနည်းဖြင့်ပင်။ လဒ္ဓံ လဒ္ဓံ၊ ရအပ် ရအပ်ပြီးသော သက်နှိုးကို။ ဝိဿဇ္ဇေတိ၊ စွန့်၏။ ပရဿ၊ သူတပါးအား။ ဒေတိ၊ ပေးလှူ၏။ [ဝိဿဇ္ဇေတိ-ကို ထပ်ဖွင့်သည်။] ပုနပ္ပုနံ၊ အဖန်ဖန် အထပ်ထပ်။ လဒ္ဓမ္ပိ၊ ရအပ်ပြီးသော သက်နှိုးကိုလည်း။ တထေဝ၊ ထိုအတူသာလျှင်။ ကရောတိ၊ ၏။ (သော)စ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ရှင်းတည်း။ ဒ္ဝေ၊ ကုန်သော။ ဣမေ ပုဂ္ဂလာ၊ တို့သည်။ ဝါ၊ တို့ကို။ သကဒ္ဒေဟိပိ၊ လှည်းတို့ဖြင့်သော်မှလည်း။ ပစ္စယေ၊ ပစ္စည်းတို့ကို။ ဥပနေန္တေန၊ ကပ်ဆောင်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် (ပေးလှူသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်)။ တပ္ပေတုံ၊ တင်းတိမ်ရောင့်ရဲစေခြင်းငှါ။ နှ သက္ကာ၊ ကုန်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဒုတ္တပ္ပယာ နာမ၊ တို့မည်၏။ ဝါ၊ မတင်းတိမ်စေအပ်, မရောင့်ရဲစေအပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့မည်၏။

၇၅။ သုတပ္ပယနိဒ္ဒေသေ၊ ဠ်။ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော။) နဝိဿဇ္ဇေတိတိ၊ ကား။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ အ ကတ္တာ၊ မပြုမူ၍။ ပရဿ၊ အား။ နဒေတိ၊ မပေးလှူ။ ပန၊ ကား။ အတိရေကော၊ အပိုအလွန်သည်။ သတိ၊ ရှိလသော်။ နနိက္ခိပတိ၊ မသုံးစဲ့ပဲ မချထား။ ဝါ၊ မသိမ်းဆည်း။ ပရဿ၊ အား။ ဒေတိ၊ ၏။ ဣဒံ၊ သည်။ ဝါ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ အပ်သည်။ ဝါ၊ သည်။ ဟောတိ။ (ကိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ နည်း။) ပန၊ ခဲ့။ ယော ဘိက္ခု၊ သည်။ ဥပဇ္ဈာကကုလာ ဝါ၊ မှသော်ရင်း။ ဥတိကုလာ ဝါ၊ မှသော်ရင်း။ ဇိဏ္ဏ-စီဝရော၊ ဆွေးမြေ့သော သက်နှိုးရှိသည်။ ဝါ၊ ဟောင်းနွမ်းသော သက်နှိုးရှိသည်။ (ဟုတ္မာ) သာဒ္ဓကံ၊ အဝတ်ကို။ လဘိတ္မာ၊ ရ၏။ ဝါ၊ ကြောင့်။ စီဝရံ၊ ကို။ ကတ္မာ၊ ချုပ်ဆိုးမှုကိုပြု၍။ ပရိဘုဥ္ဇတိ၊ သုံးစဲ့၏။ နနိက္ခိပတိ၊ မသုံးစဲ့ပဲ မချထား။ ဝါ၊ မသိမ်းဆည်း။ အဂ္ဂဠ်၊ အဖာကို။ ဒတ္မာ၊ ပေး၍။ (ဖာထေး၍။) ပါရုပနော်ပိ၊ ရမ်းရပါသော်လည်း။ ဝါ၊ ရုံရပါသော်လည်း။ ပုန၊ တဖန်။ ဒိယျမာနေ၊ ပေးလှူအပ်သော်။ [ပဋ္ဌိဂ္ဂဏှာတိ-၏ ကံ-ဖြစ်သော ကြောင့် "ဒိယျမာနံ"ဟု ရှိလျှင် ကောင်း၏။] သဟသာ၊ အဆောတလျင်။ နပဋ္ဌိဂ္ဂဏှာတိ၊ မခံယူ။ (သော စ၊ ရှင်း။) ယော၊ သည်။ လဒ္ဓံ လဒ္ဓံ၊ ရအပ် ရအပ်ပြီးသော အဝတ်ကို။ အတ္တနာ၊ မိမိသည်။ ဝါ၊ ကိုယ်တိုင်။ ပရိဘုဥ္ဇတိ၊ ၏။ ပရေသံ၊ တို့အား။ နဒေတိ။ (သော)စ၊ ရှင်းတည်း။ ဒ္ဝေပိ၊

လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဣမေ၊ တို့သည်။ [သက္ကာ-ဌ် ကတ္တား။] ဝါ၊ တို့ကို။ [တပ္ပေတုံ ဌ် အပ္ပဓာနကံ။] သုခေန၊ ချမ်းသာသဖြင့်။ တပ္ပေတုံ၊ ၄ါ။ သက္ကာ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သုတပ္ပယာ နာမ၊ တို့မည်၏။ ဝါ၊ လွယ်ကူစွာ တင်းတိမ်စေအပ်, ရောင့်ရဲစေအပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့မည်၏။ ဣတိ၊ ဤအနက်သည်။ ဝါ၊ ကို။ (ဝုတ္တံ ဟောတိ။)

၈၆။ အာသဝါတိ၊ ကား။ ကိလေသာ၊ ကိလေသာအာသဝေါတို့သည်။ (ဝစုန္တိ-ဌ် စပ်။) နု ကုက္ကုစ္စာယိတမ္ဘံ ကုက္ကုစ္စာယတီတိ၊ ကား။ နု ကုက္ကုစ္စာယိတမ္ဘယုတ္တကံ၊ ကုက္ကုစ္စကို မပြုထိုက်သည်၏ အဖြစ်နှင့်ယှဉ်သော ဝတ္ထုကို။ ကုက္ကုစ္စာယတိ၊ ကုက္ကုစ္စကို ပြု၏။ [ကုက္ကုစ္စံ-နောင် ကရဓာတ်၏ အနက်ဌ် ဏယ-ပစ္စည်း သက်ထားသည်။] သူကရမံသံ၊ ဝက်သားကို။ လဘိတ္တာ၊ ရ၍။ အစ္ဆမံသန္တိ၊ ဝံသားဟူ၍။ ကုက္ကုစ္စာယတိ၊ ၏။ မိဂမံသံ၊ သမင်သားကို။ လဘိတ္တာ၊ ၍။ ဒီပိမံသန္တိ၊ သစ်၏အသားဟူ၍။ ကုက္ကုစ္စာ-ယတိ။ ကာလေ၊ စားချိန်အခါသည်။ သန္တေ့ယေဝ၊ ထင်ရှားရှိစဉ်ပင်။ ကာလော၊ စားချိန်အခါသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိတော့။ ဣတိ၊ သို့။ (ကုက္ကုစ္စာ-ယတိ။) အပ္ပဝါရေတ္တာဝ၊ မပယ်မြစ်စေအပ်ပဲသာလျှင်။ ဝါ၊ ပဝါရိတ် မသင့်ပဲသာလျှင်။ ပဝါရိတောဝ၊ ပယ်မြစ်စေအပ်သည်။ ဝါ၊ ပဝါရိတ်သင့်သည်။ အသ္မိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ (ကုက္ကုစ္စာယတိ။) [ပဝါရိတော ပုဒ်၏ သဒ္ဒတ္ထကို ဝိနည်း ပဝါရဏာသိက္ခာပုဒ် ကြည့်ပါ။] ပတ္တော၊ သပိတ်ဌ်။ ရဇသို့ံ၊ မြှုမှုန်သည်။ အပတိတောယေဝ၊ မကျပဲသာလျှင်။ ပတိတံ၊ ကျပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ (ကုက္ကုစ္စာယတိ။) အတ္ထာနံ၊ ကို။ ဥဒ္ဒိဿ၊ ရည်စူး၍။ မစ္ဆမံသေ၊ ငါးအသားကို။ အကတေယေဝ၊ မပြုအပ်ပဲသာလျှင်။ မံ၊ ငါ့ကို။ ဥဒ္ဒိဿ၊ ၍။ (မစ္ဆမံသံ၊ ကို။ ကတံ၊ အပ်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ကုက္ကုစ္စာယတိ၊ ၏။ ကုက္ကုစ္စာယိ-တမ္ဘံ နု ကုက္ကုစ္စာယတီတိ၊ ကား။ ကုတ္တုစ္စာယိတမ္ဘယုတ္တကံ၊ ကုက္ကုစ္စကို ပြုထိုက်သည်၏အဖြစ်နှင့်ယှဉ်သော ဝတ္ထုကို။ နု ကုက္ကုစ္စာယတိ၊ ကုက္ကုစ္စကို မပြု။ အစ္ဆမံသံ၊ ကို။ လဘိတ္တာ၊ ၍။ သူကရမံသန္တိ၊ ဟူ၍။ နု ကုက္ကုစ္စာယတိ။ (ပေ) အတ္ထာနံ၊ ကို။ ဥဒ္ဒိဿ၊ ၍။ မစ္ဆမံသေ၊ ကို။ ကတေ၊ အပ်သော်။ မံ၊ ကို။ ဥဒ္ဒိဿ၊ ၍။ (မစ္ဆမံသံ၊ ကို။) ကတံ၊ အပ်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ နု ကုက္ကုစ္စာယတိ။

ပန၊ ဝါဒန္တရကား။ အဂ်ိတ္ထရဋ္ဌကထာယံ၊ (ဒုကနိပါတ်) အဂ်ိတ္ထိ၏ အဋ္ဌကထာ-ဌ်။ နု ကုက္ကုစ္စာယိတမ္ဘန္တိ၊ ကား။ သံဃာဘောဂဿ[1]၊ သံဃာ၏

---

[1] သံဃဘောဂဿ။ ။သံဃဘောဂဿာတိ သံဃဿ စတုပစ္စယပရိဘောဂ-ဂတ္တာယ ဒိန္နခေတ္တဝတ္ထုတဋ္ဌာကာဒိကဿ (ကိုဝင်း) တတော ဥပ္ပန္နဝေဿဟိရညာဒိကဿ စ သံဃဿ ဘောဂဿ၊ အပဋ္ဌပနန္တိ အသ်ဝိဒဟာနံ။

စည်းစိမ်ကို။ (တနည်း) သံဃာဘာဝသာ၊ သံဃာ၏အဖို့ကို။ အပဌပနံ၊ မဖြစ်စေခြင်းသည်။ အဝိစာရဏံ၊ မစိမ်ခြင်းသည်။ [အပဌပနံကို ထပ်ဖွင့်သည်။] နှ ကုက္ကုစ္စာယိတဗ္ဗံ နာမ၊ ကုက္ကုစ္စကို မပြုထိုက်သောအရာမည်၏။ [မစီရင်မှု အပြစ်လွတ်၏၊ ထို့ကြောင့် မစီရင်ခြင်းကို ကုက္ကုစ္စ မပြုထိုက်။] တံ၊ ထို ကုက္ကုစ္စကို မပြုထိုက်သောအရာကို။ ကုက္ကုစ္စာယတိ၊ ၏။ ကုက္ကုစ္စာယိတဗ္ဗန္တိ၊ ကား။ တယော၀၊ ထို သံဃာ၏ စည်းစိမ်ကိုပင်။ ၀ ၊ ထို သံဃာ၏အဖို့ကိုပင်။ ပဌပနံ၊ ဖြစ်စေခြင်းသည်။ ဝိစာရဏံ၊ စိမ်ခြင်းသည်။ (ကုက္ကုစ္စာယိတဗ္ဗံ နာမ၊ မည်၏။) တံ၊ ထို ကုက္ကုစ္စပြုထိုက်သော အမှုကို။ နှ ကုက္ကုစ္စာယတိ။ ဣတိ ဘော်ကမေ၀၊ ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော စကားကိုသာ။ ဝုတ္တံ၊ အပ်ပြီ။ ဣမေသန္တိ၊ ကား။ ဒ္ဝိန္နံ၊ ကုန်သော။ ဣမေသံ ပုဂ္ဂလာနံ၊ တို့၏။ (အာသ၀ါ-ဌ္ဌစပ်။) သုဘူမိယံ၊ ကောင်းသောမြေ၌။ တိဏလတာဒီနိ၊ မြက်နွယ်အစရှိသော သစ်ပင်တို့သည်။ (၀ဋ္ဋန္တိ) ဝိယ၊ တိုးပွါးကုန်သကဲ့သို့။ (တထာ၊ တူ။) ရတ္တိမှီ၊ ညဉ့်အခါ၌ရင်း။ ဒိ၀ါပိ၊ နေ့အခါ၌ရင်း။ အာသ၀ါ၊ ကိလေသာ အာသ၀ေါတို့သည်။ ၀ဋ္ဋန္တိယေ၀၊ တိုးပွါးကုန်သည်သာ။ သုက္ကပက္ခေ၊ ဖြူစင်သောအဖို့၌။ ကပ္ပိယမံသံ၊ အပ်သောအသားကို။ လဘိတ္မာ၊ ၍။ ကပ္ပိယမံသန္တေ၀၊ ဟူ၍သာလျှင်။ ဂဏှန္တော၊ မှတ်ယူသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ နှ ကုက္ကုစ္စာယိတဗ္ဗံ၊ ကုက္ကုစ္စကို မပြုထိုက်သော ဝတ္ထုကို။ နှ ကုက္ကုစ္စာယတိ နာမ၊ ကုက္ကုစ္စကို မပြုသည် မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမိနာ နယေန၊ ဖြင့်။ အတ္ထော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

ဓောနာဟ အဝိစာရဏန္တိ။—ဒုကဋ်တွေ့ရင့်ကာ ဗာလ၀ဂ်အဖွင့်။ လယ်ယာ, တဖက်ဆည်း ကန် စသည်တို့ကို သံဃာ၏ ဝတ္ထုက်အဖြစ်ဖြင့် (ဝတ္ထုကံအဖြစ်ဖြင့်) လှူလျှင် အလှူခံ ကောင်း၏။ သို့သော် ထို လယ်ယာ စသည်တို့ကို လယ်လုပ်သူတို့အား မည်၍ မည်မျှ အဖို့ဘာဂပေးရမည် ဟု၍ကား မစီမံကောင်း။ ထိုသို့ မစီမံကောင်းသည်ကို မစီမံပဲ နေခြင်းသည် ကုက္ကုစ္စကို မပြုထိုက်သောအရာ မည်၏။

မှတ်ချက်။ ။[သံဃဘောဂဿ-နေရာ၀ယ် "သံဃဘာဂဿ"ဟု မူကွဲ ရှိ၏။ သံဃာအတွက် ရထိုက်သော အဖို့ကို စီမံခြင်း, မစီမံခြင်းကို ဆိုရာ ဌာန ဖြစ်သောကြောင့် ထို မူကွဲက ကောင်းသကဲ့သို့ ထင်၏။ သံဃ (ဘောဂ)စည်းစိမ်ဟူသော အသုံးအနှုန်းကား ဝိနည်း၌ မရှိပါ။ ဘာဂ ဟူသော အသုံးအနှုန်းကိုသာ တွေ့ရပါသည်။ [တွေ့ကာ နာမ ဘူမိယာ တွေ့ကော နာမ ဘာဂေါ (ပေ) တသ္မာ။ ကဟာ-ပဏာနံ ဝိစာရိတတ္တာ။ (ပေ) ကပ္ပိယာနံ တဏ္ဍုလာနံ ဝိစာရိ-တတ္တာ စသည်။ နိဿဂ္ဂိယ ရာဇသိက္ခာပဒ အဋ္ဌကထာ။]

၈၈။ ဟီနာဓိမုတ္တောတိ၊ ကား။ ဟီနဗျာသယော၊ ယုတ်ညံ့သော အစ္ဆာသယရှိသော။ (ပုဂ္ဂလော-၌ စပ်။) ["အဓိ=လွန်လွန်ကဲကဲ+မုတ္တိ= သက်ဝင်ခြင်း"ဟူသည်နှင့် "အဓိ=လွန်ကဲသော+အာသယ=အလို"ဟူသည် သဘောတူပင်တည်း။ ထို့ကြောင့် အဓိမုတ္တောကို "အစ္ဆာသယော"ဟု ဖွင့်သည်။] ဒုဿီလောတိ၊ ကား။ နိဿီလော၊ သီလမရှိသည်။ (ဟောတိ။) ပါပဓမ္မောတိ၊ ကား။ လာမကဓမ္မော၊ ယုတ်မာသော အကျင့်သဘော ရှိသည်။ (ဟောတိ။)

၈၉။ ပဏီတာဓိမုတ္တောတိ၊ ကား။ ပဏီတဗျာသယော၊ မွန်မြတ်သော အစ္ဆာသယရှိသော။ (ပုဂ္ဂလော-၌ စပ်။) ကလျာဏဓမ္မောတိ၊ ကား။ ဘဒ္ဒကဓမ္မော၊ တင့်တယ်သော သဘောရှိသည်။ သုစိဓမ္မော၊ စင်ကြယ်သော သဘောရှိသည်။ သုန္ဒရဓမ္မော၊ ကောင်းသော ကိုယ်ကျင့်သဘောရှိသည်။ (ဟောတိ။)

၉၀။ တိတ္တောတိ၊ ကား။ သုဟိတော[1]၊ တင်းတိမ်ရောင့်ရဲသော။ ပရိယောသိတော၊ ပြီးဆုံးပြီးသော။ (ပုဂ္ဂလော ကတမော-၌ စပ်။) တပ္ပေ-တာတိ၊ ကား။ အညေသမ္မိ၊ မိမိမှတပါး အခြားသော သာဝကတို့ကိုလည်း။ တိတ္တိကရောဃ တင်းတိမ်ရောင့်ရဲခြင်းကို ပြုတော်မူတတ်၏။ ပစ္စေကသမ္မုဒ္ဓါ ယေ စ တထာဂတသာဝကာတိ ဧတ္ထ၊ ဟူသော ဤပါဠိ၌။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့သည်။ နဝဟိ၊ ကုန်သော။ လောကုတ္တရဓမ္မေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ သယံ၊ ကိုယ်တိုင်။ တိတ္တာ၊ တင်းတိမ်ရောင့်ရဲကြကုန်၏။ ပရိပုဏ္ဏာ၊ ပြည့်စုံလုံလောက်ကြကုန်၏။ ပန၊ သို့သော်လည်း။ အညေ၊ မိမိမှတပါး အခြားသောသာဝက တို့ကို။ တပ္ပေတုံ၊ တင်းတိမ်ရောင့်ရဲစေခြင်းငှါ။ နု သက္ကောန္တိ၊ မစွမ်းနိုင်ကုန်။ ဟိ၊ မှန်။ တေသံ၊ ထို ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့၏။ ဓမ္မကထာယ၊ တရားစကားကြောင့်။ အဘိသမယော၊ သစ္စာ ၄-ပါး တရားတို့ကို တိုးထွင်း၍ သိခြင်းသည်။ နဟောတိ၊ မဖြစ်နိုင်။ ပန၊ ကား။ သာဝကာနံ၊ ဗုဒ္ဓသာဝကတို့၏။ ဓမ္ম-ကထာယ၊ ကြောင့်။ အပရိမာဏာနမ္ပိ၊ အတိုင်းအရှည် မရှိသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဒေဝမနုဿာနံ၊ နတ်လူတို့၏။ အဘိသမယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်နိုင်၏။

ဧဝံ သန္တေပိ၊ ဤသို့ ဖြစ်နိုင်ပါသော်လည်း။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေ၊ ထို ဗုဒ္ဓသာဝကတို့သည်။ ဓမ္မံ၊ ကို။ ဒေသေန္တာ၊ ဟောကုန်လတ္တံ့။ အတ္ထနော၊

---

[1] သုဟိတော။ ။ဒိဝါဒိ သုဟ-ဓာတ်သည် ခန္တီ, တိတ္တိ ၂-နက်ကို ဟော၏။ ဤနေရာ၌ တိတ္တိ အနက်တည်း။ ထို့ကြောင့် တိတ္တောကို "သုဟိတော"ဟု ဖွင့်သည်။ "တင်းတိမ်ရောင့်ရဲခြင်း"ဟူသည် ဝအောင် စားပြီးသူ ကဲ့သို့ ပြီးဆုံးခြင်းတည်း။ ထို့ကြောင့် "ပရိယောသိတော"ဟု အဓိပ္ပါယ်ထပ်ဖွင့်သည်။

၏။ ဝစနံ၊ စကားကို။ ကတ္တာ၊ ၍။ နု ကထေန္တိ၊ မဟောကြကုန်။ ဗုဒ္ဓါနံ၊ ဘုရားရှင်တို့၏။ ဝစနံ၊ ကို။ ကတ္တာ၊ ၍။ ကထေန္တိ၊ ကုန်၏။ သောတုံ၊ နာယူခြင်းငှါ။ နိသိန္နပရိသာပိ၊ တိုင်နေသော ပရိသတ်သည်လည်း။ အယံ ဘိက္ခု၊ သည်။ အတ္တာနာ၊ မိမိသည်။ ဝါ၊ ကိုယ်တိုင်။ ပဋ္ဌိဝိဒ္ဓဝမ်ံ၊ ထိုးထွင်း၍ သိအပ်သော တရားကို။ နု ကထေတိ၊ ဟောသည်မဟုတ်။ ဗုဒ္ဓေဟိ၊ တို့သည်။ ပဋ္ဌိဝိဒ္ဓဝမ်ံ၊ ကို။ ကထေတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍။ စိတ္တိကာရံ၊ အရှိ အသေပြုမှုကို။ ကရောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သော စိတ္တိကာရော၊ ထို အရှိအသေပြုမှုသည်။ ဗုဒ္ဓါနံ ယေဝ၊ ဘုရားရှင်တို့အပေါ်၌သာ။ ဟောတိ၊ ၏။ ဧဝံ[1]၊ ဤသို့လျှင်။ တတ္ထ၊ ထိုတရားဟောရာ၌။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ၀၊ သည်သာ။ တပ္ပေတာ နာမ၊ သူတပါးကို ရောင့်ရဲစေတော်မူသည် မည်တော်မူ၏။ ဟိ၊ ဥပမာဆောင် ထင်အောင်ပြဦးအံ့။ အသုကဿ၊ ထိုမည်သောလူကို။ ဣဒဉ္ဓိဒဉ္ဓး ဤမည် ဤမည်သော လာဘ်ကို။ ဝါ၊ ဤမည် ဤမည်သော ရာထူးကို။ ဒေထ၊ ပေးလိုက်ကြကုန်လော့။ ဣတိ၊ သို့။ ရညာ၊ မင်းသည်။ အာဏတ္တာ၊ စေခိုင်းအပ်သော မင်းမှူထမ်းတို့သည်။ အာနေတ္ဝာ၊ ဆောင်ယူ၍။ ကိဉ္စာပိ ဒေန္တိ၊ အကယ်မူလည်း ပေးကုန်၏။ အထ ခေါ၊ စင်စစ်ကား။ ရာဇာ၀၊ မင်းသည်သာ။ တတ္ထ၊ ထိုသို့ ပေးရာ၌။ ဒါယကော၊ ပေးတတ်သူတည်း။ ယေဟိပိ၊ အကြင်လူတို့သည်လည်း။ (ဌာနန္တရံ၊ ရာထူးကို။) လဒ္ဓံ၊ ရအပ်သည်။ ဟောတိ။ တေ၊ ထို လူတို့သည်။ (ဂဏ္ဍန္တိ-ဌ် စပ်။) ရညာ၊ သည်။ အမှာကံ၊ ငါတို့အား။ ဌာနန္တရံ၊ ကို။ ဒိန္နံ၊ ပေးအပ်ပြီ။ ဣဿရိယဝိဘဝေါ၊ အစိုးရ သူ၏ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာ ရာထူးစည်းစိမ်ကို။ ဒိန္နော၊ အပ်ပြီ။ ဣတိ ဧ၀၊ ဤသို့သာ။ ဂဏ္ဍန္တိ ယထာ၊ မှတ်ယူကြကုန် သကဲ့သို့။ ရာဇပုရိသေဟိ၊ မင်းမှူထမ်းယောကျ်ားတို့သည်။ (အမှာကံ၊ တို့အား။ ဌာနန္တရံ၊ ကို။ ဒိန္နံ၊ အပ်ပြီ။ ဣဿရိယဝိဘဝေါ၊ ကို။ ဒိန္နော၊ အပ်ပြီ။) ဣတိ၊ သို့။ နု ဂဏ္ဍန္တိ ယထာ၊ မမှတ်ယူကြကုန်သကဲ့သို့။ ဧ၀ံ၊ တူ။ ဣဒံ သမ္ဗုဒ္ဓံ၊ ဤ မချုတ်မယှင်း ပြည့်စုံခြင်းရှိသော ဥပမေယျကို။ ဧ၀ဒိတမ္ဘိ၊ ၏။ သမ္ဗုတ္ထ၊ အလုံးစုံသော ဝါရတို့၌။ သေသံ၊ ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းသည်။ ဥတ္တာနတ္ထမေ၀၊ သည်သာ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဒုကနိဒ္ဒေသ၀ဏ္ဏနာ၊ သည်။

နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီးပြီ။

၁။ ဧ၀ံ တတ္ထ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ၀။ ။ဧ၀ံ-ဖြင့် "သာ၀ကာနံ ပန ဓမ္မကထာယ" စသည်ကို ပြန်၍ ညွှန်းသည်။ သာ၀ကတို့၏ ဓမ္မကထာကြောင့် တရားထူးကို ရကြလျှင် သာ၀ကတို့လည်း ထို တရားထူးကို ရစေ ရာ၌ "တပ္ပေတာ"မည်သင့်သည် မဟုတ်ပါလောဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် ဧ၀ံ

၃-တိကနိဒ္ဒေသ အဖွင့်

[1] ၉၁။ တိကနိဒ္ဒေသေ၊ ဣ။ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတမ္ဘော။) ဒုဿီလောတိ၊ ကား။ နိဿီလော၊ သီလမရှိသည်။ (ဟောတိ။) ပါပဓမ္မောတိ၊ ကား။ လာမကသဘာဝေါ၊ ယုတ်မာသော ကိုယ်ကျင့်သဘောရှိသည်။ (ဟောတိ။) ဝါ၊ တနည်း။ သီလဝိပတ္တိယာ၊ သီလ၏ ပျက်စီးခြင်းကြောင့်။ ဒုဿီလော၊ ပျက်သော သီလရှိသည်။ (ဟောတိ။) ဒိဋ္ဌိဝိပတ္တိယာ၊ အယူ၏ပျက်စီးခြင်းကြောင့်။ ပါပဓမ္မော၊ ယုတ်မာသောကိုယ်ကျင့်သဘောရှိသည်။ (ဟောတိ။) ဝါ၊ တနည်း။ ကာယဝစီသံဝရဘေဒေန၊ ကာယသံဝရ ဝစီသံဝရ၏ ပျက်စီးခြင်းကြောင့်။ ဒုဿီလော။ ပျက်သော သီလရှိသည်။ (ဟောတိ။) သေသ-သံဝရဘေဒေန၊ ကြွင်းသော မနောသံဝရ, သတိသံဝရ စသည်တို့၏ ပျက်စီးခြင်းကြောင့်။ ပါပဓမ္မော၊ သည်။ (ဟောတိ။) အသုဒ္ဓပယောဂတာယ၊ မစင်ကြယ်သော ကာယပယောဂ ဝစီပယောဂရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒုဿီလော၊ မစင်ကြယ်သော သီလရှိသည်။ (ဟောတိ။) အသုဒ္ဓါဇီဝတာယ၊ မစင်ကြယ်သော အစ္ဆာသယရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပါပဓမ္မော၊ သည်။ (ဟောတိ။) ကုသလသီလဝိရဟေန၊ ကုသိုလ်သီလမှ ကင်းခြင်းကြောင့်။ ဒုဿီလော၊ သီလမရှိသည်။ (ဟောတိ။) အကုသလသီလသမန္နာဂမေန၊ အကုသိုလ်သီလနှင့်ပြည့်စုံခြင်းကြောင့်။ ပါပဓမ္မော၊ ယုတ်မာသော အကုသိုလ်တရားရှိသည်။ (ဟောတိ။) အသုစိတိ၊ ကား။ အသုစိဟိ၊ မစင်ကြယ်ကုန်သော။ ကာယကမ္မာဒီဟိ၊ ကာယကံ အစရှိသည်တို့နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ၏။

သက်ဿိရသမာစာရောတိ [1]၊ ကား။ သက်ဿယ၊ ယုံမှားခြင်းဖြင့်။ ပရေဟိ။ သူတပါးတို့သည်။ သရိတဗ္ဗသမာစာရော၊ မှတ်ထင်အပ်သော အကျင့်ရှိသည်။

တတ္ထ·စသည်ကို မိန့်သည်။ သာဝကတို့၏ ဓမ္မကထာကြောင့် တရားထူးရကြသော်လည်း သာဝကတို့သည် တပ္ပေတာ-မမည်နိုင်။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓသည်သာ တပ္ပေတာ မည်နိုင်သည် ဟူလို။ [ရှေး နိဿယဝယ် "တတ္ထ၊ ထို တုရား ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ သာဝကတို့တွင်"ဟု စွဲ၏။ "တတ္ထ ဒါယကော"ဟူသော နောက်ဝါကျကိုထောက်၍ ထို အစွဲကို စဉ်းစား သင့်သည်။]

[1] **သက်ဿရသမာစာရော။** ။သရိတဗ္ဗောတိ သရော၊ သက်ဿယ + သရော
သက်ဿရော၊ သက်ဿရော + သမာစာရော
ယသောတိ သက်ဿရသမာစာရော၊ ကိုဝိဓေဝ စသည်ကား ယုံမှားခြင်းဖြင့် မှတ်ထင်အပ်သော အကျင့်ရှိပုံကို ပြသော ဝိတ္ထာရတည်း။ ထိုတွင် ပဌမနည်း၌ သူတပါးတို့က မိမိအပေါ်၌ ယုံမှားခြင်းဖြင့် မှတ်ထင်အပ်သော အကျင့်ရှိပုံကို ပြ၏။ ဥပမာ-ကျောင်းအတွင်း၌ အရက်ထည့်ထားအပ်သော ပုလင်းကို မြင်လျှင် "ဟာ ဒီ ကိုယ်တော် အရက်သောက်ထားပြီ ထင်တယ်"ဟု သူ့အပေါ်၌ ယုံမှားစရာ ဖြစ်လောက်အောင် ရှေးရှေးကပင် မတော် မတရားသော အကျင့်ကို ကျင့်တတ်သူကဲ့သို့တည်း။

(ဟောတိ။) ကိဉ္စိဒေဝ၊ တစုံတခုသာလျှင်ဖြစ်သော။ အသာရ္ဃံ၊ မလျောက်ပတ်သော အမှုကို။ ဒီသ္ဝား တွေ့ရ၍။ ဝါ၊ တွေ့ရခြင်းကြောင့်။ ဣဒံ၊ ဤအမှုသည်။ ဝါ၊ ကို။ ဣမိနာ၊ ဤ ရဟန်းသည်။ ကတံ၊ အပ်သည်။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်လိမ့်မည်။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ပရေဟိ။ တို့သည်။ အာသက်နီယသမာစာရော၊ ယုံမှားအပ်သော အကျင့်ရှိသည်။ (ဟောတိ။) ဝါ ၊ တနည်း။ အတ္တနော-ယေဝ၊ ၏သာ။ သက်ဝယ၊ ဖြင့်။ သရိတမ္ဘသမာစာရော၊ ယုံမှားအပ်သော အကျင့်ရှိသည်။ (ဟောတိ။) သာသက်သမာစာရော၊ ယုံမှားခြင်းနှင့်တကွ ဖြစ်သော အကျင့်သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။ ဝါ၊ ရှိ၏။) ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) ဟိ၊ ခဲ့။ တသ ၂ ၊ ထို ရဟန်း၏။ (သာသက်သမာ-စာရော-ဌ် လုမ်းစပ်။) ဒိဝါ ဌာနာဒီသု၊ နေ့နေရာ အစရှိသော အရပ်တို့၌။ သန္ဓိပတိတ္ဝာ၊ စုဝေး၍။ ကိဉ္စိဒေဝ၊ တစုံတခုကိုသာလျှင်။ မန္တယန္တော၊ တိုင်ပင်နေကုန်သော။ ဘိက္ခူ၊ တို့ကို။ ဒိသ္ဝာ၊ မြင်ရ၍။ ဝါ၊ ကြောင့်။ ဣမေ၊ ဤ ရဟန်းတို့သည်။ ဧကတော၊ တပေါင်းတည်း။ ဟုတ္ဝာ၊ ၍။ မန္တေန္တိ၊ တိုင်ပင်နေကြကုန်၏။ ကစ္စိ၊ အသို့နည်း။ [ရှေး နိဿယ၌ "ကိဉ္စိ"ဟု ရှိ၏။] မယာ၊ သည်။ ကတကမ္မံ၊ ပြုအပ်သော အမှုကို။ ဇာနိတ္ဝာ၊ သိ၍။ ဝါ၊ ကြောင့်။ မန္တေန္တိ နုခေါ၊ တိုင်ပင်နေကြလေကုန်သလော။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ သာသက်သမာစာရော၊ ယုံမှားခြင်းနှင့် တကွ ဖြစ်သော အကျင့်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဝါ၊ ရှိ၏။

၁။ **အတ္တနောယေဝ ဝါ**။ ။ဤ ဒုတိယနည်း၌ကား မိမိ၏ အကျင့်ကိုပင် မိမိကိုယ်တိုင် ယုံမှားခြင်းဖြင့် မှတ်ထင်အပ်သော အကျင့်ဖြစ်ပုံကို ပြ၏။ ဥပမာ– အခြားသော ရဟန်းတို့ စုဝေး၍ တနေရာ၌ အခြားအကြောင်းအရာကို တိုင်ပင်ကြလျှင် မိမိက မတရားမှုကို ပြုထားမိသည့်အတွက် "ထို ရဟန်းများသည် ငါ့အကြောင်းကိုသိ၍ ပြောကြလေရော့သလား"ဟု ယုံမှားဖွယ်ဖြစ်လောက်အောင် မိမိမှာ မတရားသော အကျင့်ရှိနေသူကဲ့သို့တည်း။ [နှစ်နည်းလုံးပင် သရ-အတွက် ကမ္မသာဓန ချည်းတည်း။]

အာရုံတို့ရှိဋ္ဌကာ။ ။ဤ နှစ်နည်းအပြင် သရဓာတ်၏ ဂတိအနက်ကို ယူ၍ "အတ္တနော သက်ဝယ ပရေသံ သမာစာရကိုရိယံ သရတိ အာသက်ဘိ ဝိဓာဝတိတိ သက်သရသမာစာရော (ယုံမှားခြင်းဖြင့် သူတပါးတို့၏ သမာစာရသို့ ပြေးသွားတတ်သူ။) ဧဝမေတ္ထ ကတ္တုသာဓနတာဝိ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ" ဤသို့ တိက-ရုထကာရဝဂ်, အာသံသသုတ်၌ တနည်း ဖွင့်သေးသည်။ "သက်ဝယ သရတိတိ သက်သရော၊ သမာစာရံ သက်သရော သက်သရသမာစာရော"ဟု ပြု။

၂။ **တသ (ဧဝ) သမာစာရော**။ ။"တသ"ကို သာသက်သမာစာရော-ဌ် စပ်ရမည်ဖြစ်သောကြောင့် "သာသကော+ သမာစာရော သာသက်သမာစာရော"ဟု ကမ္မဓာရဲပြုရန် ဋီကာဖွင့်သည်။ "ဗဟုဋ္ဌိတိ မပြုရ"ဟူလို။

ပဋိစ္စန္နကမ္မန္တောတိ၊ ကား။ ပဋိစ္စာဒေတမ္ပယုတ္တကေန၊ ဖုံးထားထိုက်သည်၏ အဖြစ်နှင့်ယှဉ်သော။ [ဆန္ဒ-ဌ် တ ပစ္စည်းကို တမ္ပ-ပစ္စည်း၏အနက် ဟောဟု ကြံပါ။] ပါပကမ္မေန၊ မကောင်းမှုကံနှင့်။ သမန္နာဂတောဝ၊ ၏။

အဿမဏော သမဏပဋိညောတိ၊ ကား။ အဿမဏော၊ ရဟန်း အစစ်မဟုတ်သည်။ ဟုတ္စာဝ၊ ဖြစ်၍ပင်။ ဝါ၊ လျက်ပင်။ သမဏပတိရူပက-တာယ၊ ရဟန်းအစစ်နှင့် တူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အဟံ၊ သည်။ သမဏော၊ ရဟန်းအစစ်တည်း။ဣတိ ဧဝံ ပဋိညော၊ဤသို့ ဝန်ခံခြင်းရှိသည်။ (ဟောတိ။) အဗြဟ္မစာရီ ဗြဟ္မစာရိပဋိညောတိ၊ ကား။ သုနိ၀ဏ္ဏော၊ ကောင်းစွာ၀တ်အပ်သော ခါး၀တ်သင်းပိုင် ရှိကုန်သော။ သုပါရုတ်၊ ကောင်းစွာ ရုံအပ် ရမ်းအပ်သော ဇကေသီရှိကုန်သော။ သုမ္ဘကပတ္တမရေ၊ မြေသပိတ်ကို ဆောင်ကုန်သော။ [သုမ္ဘကပတ္တမရေတိ မတ္တိကာပတ္တမရေ။—တိကဏ္ဍတ္တရဋ္ဌိကာ။] ဂါမ-နိဂမ ဇနပဒ ရာဇဓာနိသု၊ ရွာ, နိဂုံး, ဇနပုဒ် မင်းနေပြည်တို့၌။ ပိဏ္ဍာယ၊ ဆွမ်းအလိုငှါ။ စရိတ္စာ၊ လှည့်လည်၍။ ဇိ၀ိကံ၊ အသက်မွေးမှုကို။ ကပ္ပေန္တော၊ ပြုနေကုန်သော။ အညေ၊ အခြားကုန်သော။ ဗြဟ္မစာရိနော၊ မြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်လေ့ ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ ဒိသ္စာ၊ ၍။ ဝါ၊ ကြောင့်။ သယမ္ပိ၊ မိမိကိုယ်တိုင်လည်း။ တာဒိသေန၊ ထိုကဲ့သို့ ရှိအပ်သော။ အာကာ-ရေန၊ အခြင်းအရာအားဖြင့်။ တထာ၊ ဗြဟ္မစာရီ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ ကျင့်သည့်အတိုင်း။ ပဋိပဇ္ဇနတော၊ ကျင့်ခြင်းကြောင့်။ (ဒေန္တောဝိယ-ဌ် စပ်။) အဟံ၊ ငါသည်။ ဗြဟ္မစာရီ၊ မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်လေ့ရှိသူသည်။ (အသ္မိ၊ ဖြစ်၏။) ဣတိ၊ သို့။ ပဋိညံ၊ ဝန်ခံမှုကို။ ဒေန္တော ဝိယ၊ ပေးသကဲ့သို့။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ [“တမဂ်လာ ပေးနေဖို့မလို၊ ထိုသို့ ကျင့်လျှင် ပေးရာရောက်သည်” ဟူလို။] ပန၊ ဆက်။ အဟံ၊ သည်။ ဘိက္ခု၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္စာ၊ ပြောဆို၍။ ဥပေါသထဂ္ဂါဒိနိ၊ ဥပုသ်ကျောင်းဆောင် အစရှိသည်တို့သို့။ ပ၀ိသန္တော၊ ၀င်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဗြဟ္မစာရိပဋိညော၊ မြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်လေ့ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ဟု ဝန်ခံခြင်းရှိသည်။ ဟောတိ ယေ၀၊ ကေန် ဖြစ်သည်သာတည်း။ [ရွှေ၀ါကျင့်ကဲ့သို့ ဝန်ခံသူနှင့် .တူရုံမက ကေန် ဝန်ခံနေသောကြောင့် “ဟောတိ ယေ၀”ဟု ဧ၀ ဖြင့် ဆိုသည်။] တထာ၊ ထို့အတူ။ [တထာ ဖြင့် “ဗြဟ္မစာရိပဋိညောတိယေ၀”ကို အနုကစ္စန ပြုသည်။] သံဃိကံ၊ သံဃာ၏ ဥစ္စာ ဖြစ်သော။ လာဘံ၊ လာဘ်ကို။ ဂဏှန္တော၊ ယူသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ (ဗြဟ္မစာရိပဋိညော၊ သည်။ ဟောတိ ယေ၀၊ သည်သာ။)

အန္တောပူတိတိ၊ ကား။ ပူတိနာ၊ ပုပ်သော။ ကမ္မေန၊ အမှုသည်။ အန္တော၊ အတွင်းသို့။ အနုပ၀ိဋ္ဌော၊ အစဉ်မပြတ် သက်၀င်အပ်သည်။ ဝါ၊ တနည်း။ နိဂ္ဂုဏ္ဌတာယ၊ သီလစသော ဂုဏ် မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ၊ အတွက်။

[ဟိတ်ကူ။] ဂုဏသာရဝိရဟိတတ္တာ၊ သီလစသော ဂုဏ်အနှစ်မှ ကင်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အန္တောပူတိ၊အတ္တဒိုဋ္ဌ ပုပ်နေသည်။ (ဟောတိ။) ["အတ္တဒိုဋ္ဌ ကျင်ကြီးကျင်ငယ် စသော အပုပ်များသာ ရှိသည်။ "သီလ စသော ဂုဏ် အနှစ်ကား မရှိ" ဟူလို။] အဝဿုတောတိ၊ ကား။ ရာဂါဒီဟိ၊ ရာဂ အစ ရှိသော ကိလေသာ တို့သည်။ တိန္တောဝ၊ စိုစွတ်အပ်သူသည်။ (ဟောတိ။) ကသမ္ဘုဇာတောတိ၊ ကား။ သဠာတ ရာဂါဒိ ကစဝရော၊ လွန်စွာ ဖြစ်သော ရာဂအစရှိသော ကိလေသာ အမှိုက်ရှိသည်။ (ဟောတိ။) အထဝါ၊ ကား။ တိန္တကုဏပဂတံ၊ စိုစို ဖပ်ဖပ် လတ်ဆတ်သော အကောင်ပုပ်၌ ဖြစ်သော (အကောင်ပုပ်မှ ယိုကျသော)။ ကသဋ္ဌာနဒကံ၊ အသားအဖတ် မှုန့်ကလေးတွေ ရောနေသော အရည်ကို။ ကသမ္ဘု၊ ကသမ္ဘုဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ အပ်၏။ စ၊ ဆက်။ ဣမသ္မိံ သာသနေ၊ ၌။ ဒုဿီလော နာမ၊ မည်သည်။ ဝါ၊ ကို။ ဇိဂုစ္ဆနီယတ္တာ၊ စက်ဆုပ် အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တိန္တကုဏပ ကသဋ္ဌာနဒက သဒိသော၊ စိုစွတ်သော အကောင်ပုပ်, အသားမှုန့် ကလေးတွေ ရောနေသော အရည်နှင့် တူ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကသမ္ဘုဝိယ၊ အသားဖတ်နှင့် ရောသော အပုပ်ရည် ကဲ့သို့။ [ရှေးက ကသမ္ဘု ကို ယောက်သွားပုပ်"ဟု ပေး၏။ ဤ အဖွင့်နှင့် မညီ။] ဇာတော၊ ဖြစ်သူတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကသမ္ဘုဇာတော၊ မည်၏။

တသ နု ဧဝံ ဟောတိတိ၊ ကား။ ကသ္မာ ကြောင့်။ (ဧဝံ၊ ဤသို့ တောင့်တ ခြင်းသည်။) နု ဟောတိ၊ မဖြစ်သနည်း။ ယတ္ထ၊ အကြင် သီလ၌။ ပတိဋ္ဌိတေန၊ တည်သော ရဟန်းသည်။ အရဟတ္တံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်ကို။ လဒ္ဓုံ၊ ရခြင်းငှါ။ သက္ကာ၊ တတ်ကောင်းသည်။ ဘဝေယျ၊ ဖြစ်ရာ၏။ တသ္မာ ပတိဋ္ဌာယ၊ ထို သီလ ဟူသော တည်ရာ၏။ ဘိန္နတ္တာ၊ ပျက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (ဧဝံ၊ ဤသို့ တောင့်တခြင်းသည်။ နု ဟောတိ။) ဟိ၊ ဥပမာဆောင် ထင်အောင် ပြဦးအုံ့။ စဏ္ဍာလကုမာရသ၊ စဏ္ဍာလ လုလင်၏။ (ဧဝံ နု ဟောတိ-၌ စပ်။) အသုကော နာမ၊ ထို မည်သော။ ခတ္တိယကုမာရော၊ ခတ္တိယ လုလင်ကို။ ဝါ၊

၁။ **ကသမ္ဘုဇာတော။** ။"သက်ာရော စ ကသမ္ဘုပိ"- အဘိဓာန် (၂၂၄) နှင့် အညီ ကသမ္ဘုသဒ္ဒါသည် အမှိုက်သရိုက် အနက်ကို ဟော၏။ ရာဂ စသည်ကိုပင် "အမှိုက်သရိုက်"ဟု တင်စားထားသည်။ ဇာတော ကသမ္ဘု ယဿာတိ ကသမ္ဘုဇာတော ဟု ပြု။

၂။ **အထဝါ။** ။ဤ နည်းခု၌ ကသမ္ဘုသဒ္ဒါသည် "မပုပ်သေးပဲ စိုနေသေးသော သူသေကောင်မှ တွက်သော အသားဖတ်နှင့်ရောသော အရည်" ဟူသော အနက်ကို ဟောသော ရှင်ဋီသဒ္ဒါတည်း။ ထို့ကြောင့် "ကသမ္ဘု ဝုစ္စတိ (ပေ) ဥဒကံ"ဟု ဆိုသည်။ ဝိဂြိုဟ်မှာ "ကသမ္ဘု ဝိယ ဇာတော ကသမ္ဘုဇာတော"ဟူသော အဋ္ဌကထာ အတိုင်းပင်တည်း။

မင်းသားကို။ ရဇေ့၊ မင်းအဖြစ်၌။ အဘိသိတ္တောဿ၊ အဘိသိက်သွန်းအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ သုတ္တာပိ၊ ကြားရ၍လည်း။ ဝါ၊ ကြောင့်လည်း။ ယသ္မိं ကုလေ၊ အကြင် ခတ္တိယအမျိုး၌။ ပစ္စာဇာတာ၊ စွဲ၍ဖြစ်သော ခတ္တိယ လုလင်တို့သည်။ အဘိသေကံ၊ အဘိသိက်သို့။ ပါပုဏန္တိ၊ ကုန်၏။ တသ္မိं ကုလေ၊ ထို ခတ္တိယ အမျိုး၌။ အပစ္စာဇာတတ္တာ၊ စွဲ၍ မဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အဟမ္ပိ၊ သည်လည်း။ ကုဒါဿု နာမ၊ အဘယ် မည်သော အခါ၌။ သော ခတ္တိယ-ကုမာရော ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ အဘိသေကံ၊ သို့။ ပါပုဏေယျံ၊ ရောက်ရပါအံ့နည်း။ ဣတိ ဧဝံ၊ ဤသို့ တောင့်တခြင်းသည်။နှ ဟောတိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝ မေव၊ သာလျှင်။ ဒုဿီလဿ၊ သီလမရှိသော ရဟန်း၏။ (ဧဝံ နှ ဟောတိ-၌ စပ်။) အသုကော နာမ၊ သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ အရဟတ္တံ၊ သို့။ ပတ္တော၊ ရောက်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ သုတ္တာပိ၊ လည်း။ ယသ္မိं သီလေ၊ ၌။ ပတိဋ္ဌိတေန၊ တည်သော ရဟန်းသည်။ အရဟတ္တံ၊ သို့။ ပတ္တမ္ပိ၊ ရောက်ထိုက်၏။ တဿ၊ ထို သီလ၏။ အဘာဝတော၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ အဟမ္ပိ၊ သည်လည်း။ ကုဒါဿု နာမ၊ ၌။ သော သီလဝါ ဝိယ၊ ထို သီလ ရှိသော ရဟန်းကဲ့သို့။ အရဟတ္တံ၊ သို့။ ပါပုဏေယျံ၊ ရောက်ရပါအံ့နည်း။ ဣတိ ဧဝံ၊ ဤသို့ တောင့်တခြင်းသည်။ နှ ဟောတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ၊ ကား။ ဝေရူပေါ၊ သော။ အယံ ပုဂ္ဂလော၊ ကို။ အရဟတ္တာသာယ၊ အရဟတ္တ ဖိုလ်၌ ဖြစ်သော အာသာ၏။ အ ဘာဝါ၊ ကြောင့်။ နိရာသောတိ၊ အာသာ မရှိသော ပုဂ္ဂိုလ် ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ အပ်၏။

၉၂။ တဿ ဧဝံ ဟောတိတိ၊ ကား။ ကဿ၊ ကြောင့်။ (တဿ၊ ထို ရဟန်း၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့ တောင့်တခြင်းသည်။) ဟောတိ၊ နည်း။ ယသ္မိं၊ အကြင် သီလ၌။ ပတိဋ္ဌိတေန၊ တည်သော ရဟန်းသည်။ အရဟတ္တံ၊ သို့။ ပါပုဏိတုံ၊ ဝါ။ သက္ကာ၊ သည်။ ဘဝေယျ၊ ဆု၏။ တဿာ ပတိဋ္ဌာယ၊ ထို သီလ ဟူသော တည်ရာ၏။ ထိရတ္တာ၊ ခိုင်မြဲသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (တဿ၊ ၏။ ဧဝံ၊ သည်။ ဟောတိ။) ဟိ၊ ဥပမာဆောင် ထင်အောင်ပြဦးအံ့။ သုဇာတဿ၊ နှစ်ဘက်သော မယ်တော် ခမည်းတော်တို့မူ ကောင်းစွာ မွေးဖွားသော။ ခတ္တိယကုမာရဿ၊ ၏။ ဝါ၊ ၏။ (ဧဝံ ဟောတိ ယထာ-၌ စပ်။) အသုကော နာမ၊ သော။ ခတ္တိယကုမာရော၊ ကို။ ဝါ၊ ရဇေ့၊ ၌။ အဘိ-သိတ္တော၊ အပ်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ သုတ္တာဝ၊ ကြားလျှင် ကြားချင်းပင်။ ယသ္မိं ကုလေ၊ အကြင် ခတ္တိယအမျိုး၌။ ပစ္စာဇာတာ၊ စွဲ၍ဖြစ်သော ခတ္တိယ လုလင်တို့သည်။ အဘိသေကံ၊ သို့။ ပါပုဏန္တိ၊ ကုန်၏။ တသ္မိं (ကုလေ)၊ ၌။ ပစ္စာဇာတတ္တာ၊ စွဲ၍ ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ [ပစ္စာဇာတဿ”ဟု စာအုပ်တို့၌ ရှိသော်လည်း ရှေဝါကျဝယ် “အပစ္စာဇာတတ္တာ”ဟု ရှိခဲ့သော ကြောင့် “ပစ္စာဇာတတ္တာ”ဟု ရှိမှ ရှေနောက်လည်း ညီ၍ စာသွားလည်း

ကောင်းသည်။ ရှေးစာအုပ်တို့၌လည်း "ပစ္စာဇာတတ္တာ"ဟု ပါ၍မှန် ရှိသည်။] အဟမ္မိ၊ သည်လည်း။ ဣဒါဿု နာမ၊ ၌။ သော ကုမာရော ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ အဘိသေကံ၊ သို့။ ပါပုဏေယ္ယ၊ နည်း။ ဣတိ ဧဝံ၊ ဤသို့ တောင့်တခြင်း သည်။ ဟောတိ ယထာ၊ သို့။ ဧဝမေव၊ သာလျှင်။ သီလဝတော၊ သီလ ရှိသော ရဟန်း၏။ (ဧဝံ ဟောတိ-၌ စပ်။) အသုကော နာမ၊ သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ အရဟတ္တံ၊ သို့။ ပတ္တော၊ ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ သုတ္တာဝ၊ ပင်။ ယသ္မိံ သီလေ၊ ၌။ ပတိဋ္ဌိတေန၊ သည်။ အရဟတ္တံ၊ သို့။ ပတ္တမ္ဘိ၊ ရောက် ထိုက်၏။ တဿာ ဟတ်ဌာယ၊ ၏။ ထိရတ္တာ၊ ကြောင့်။ အဟမ္မိ၊ သည်လည်း။ ဣဒါဿု နာမ၊ ၌။ သော ဘိက္ခု ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ အရဟတ္တံ၊ သို့။ ပါပုဏေယ္ယ၊ ရောက်ရပါအံ့နည်း။ ဣတိ ဧဝံ၊ ဤသို့ တောင့်တ ခြင်းသည်။ ဟောတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ၊ ကား။ ဧဝရူပေါ၊ သော။ အယံ ပုဂ္ဂလော၊ ကို။ အာသံ-သော နာမ၊ အရဟတ္တ ဖိုလ်ကို တောင့်တသော ပုဂ္ဂိုလ် မည်၏ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ အပ်၏။ ဟိ၊ မှန်။ သော၊ တို့ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အရဟတ္တံ၊ ကို။ အာသံသတိ ပတ္ထေတိ၊ တောင့်တတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အာသံသော၊ မည်၏။ [အာ-ဥပသာရကြောင့် သံသ ဓာတ်သည် တောင့်တခြင်း အနက်ကို ဟော၏။]

၉၃။ ယာ ဟိသ္မာ ပုဗ္ဗေ အဝိမုတ္တာသာတိ၊ ကား။ တသ္မာ ခီဏာသဝဿ၊ ၏။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ အရဟတ္တဝိမုတ္တိယာ၊ အရဟတ္တဖိုလ်ဟူသော ဝိမုတ္တိ ဖြင့်။ အဝိမုတ္တာသ၊ ကိလေသာတို့မှ မလွတ်သေးစဉ်။ ယာ ဝိမုတ္တာသာ။ (တနည်း မူကဲ့။) ယာ ဝိမုတ္တိယာသာ၊ အကြင် ဝိမုတ္တိအာသာသည်။ ဝါ၊ အကြင် ကိလေ သာတို့မှ လွတ်ခြင်း၌ ဖြစ်သော အာသာသည်။ အဟောသိ၊ ဖြစ်ခဲ့ပြီ။ သာ။ ထို ဝိမုတ္တိ အာသာသည်။ ဝါ၊ ထို ကိလေသာတို့မှ လွတ်ခြင်း၌ ဖြစ် သော အားသာသည်။ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓါ၊ ငြိမ်းပြီ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧဝံ၊ ဤသို့ တောင့်တခြင်းသည်။ န ဟောတိ။ ဟိ၊ ဥပမာဆောင် ထင်အောင်ပြဦးအုံ။ အာဘိသိတ္တသ၊ အာဘိသိက်သွန်းလောင်းပြီးအပ်သော။ ခတ္တိယသ၊ ခတ္တိယ၏။ (ဧဝံ န ဟောတိ ယထာ-၌ စပ်။) အသုကော နာမ၊ သော။ ခတ္တိယ-ကုမာရော၊ ကို။ ဝါ၊ ကို။ ရဇ္ဇေ၊ ၌။ အာဘိသိတ္တော၊ အပ်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ သုတ္တာ၊ ၍။ ဝါ၊ ကြောင့်။ ကေသ၊ တယောက်တည်းသော။ ရညော၊ ၏။ ဒ္ဝိန္နံ၊ နှစ်ကြိမ်ကုန်သော။ ရဇ္ဇာဘိသေကာနံ၊ မင်းအဖြစ်၌ အာဘိသိက် သွန်းခြင်းတို့၏ဝင်း။ ဒ္ဝိန္နံ၊ နှစ်စင်းကုန်သော။ သေတစ္ဆတ္တာနံ၊ ထီးဖြူတို့၏ဝင်း။ အ ဘာဝ၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ အဟမ္မိ၊ သည်လည်း။ ဣဒါဿု နာမ၊ ၌။ သော ကုမာရော ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ အာဘိသေကံ၊ သို့။ ပါပုဏေယ္ယ၊ အုံ့နည်း။ ဣတိ ဧဝံ၊ ဤသို့ တောင့်တခြင်းသည်။ န ဟောတိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝမေव၊

သာလျှင်။ ခီဏာသဝဿ၊ ရဟန္တာ ဖြစ်ပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ (ဧဝံ နု ဟောတိ-ဥ် စပ်။) အသုကော နာမ၊ သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ အရဟတ္တံ၊ သို့။ ပတ္တော၊ ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ သုတ္တာ၊ ၍။ ဝါ၊ ကြောင့်။ ဒ္ဒိန္ဒ်၊ နှစ်ပါးကုန်သော။ အရဟတ္တာနံ၊ တို့၏။ အဘာဝေါ၊ ကြောင့်။ အဟာမို့၊ သည်လည်း။ ကုဒါဿု နာမ၊ ဥ်။ သော ဘိက္ခု ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ အရဟတ္တံ၊ သို့။ ပါပုဏေယ္ယုံ၊ အံ့နည်း။ ဣတိ ဧဝံ၊ ဤသို့ တောင့်တခြင်းသည်။ နု ဟောတိ။ အယံ ဝုစ္စတိတိ၊ ကား။ ဧဝရူပေါ၊ သော။ အယံ ပုဂ္ဂလော၊ ကို။ အရဟတ္တာသာယ၊ အရဟတ္တ ဖိုလ်ဌ ဖြစ်သော အာသာ၏။ ဝိဂတတ္တာ၊ ကင်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိဂတာ-သောတိ၊ ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ အပ်၏။

၉၄။ ဂိလာနုပမနိဒ္ဒေသေ၊ ဥ်။ (ဝုတ္တံ-ဥ် စပ်။) ယာယ ဥပမာယ၊ အကြောင် ဥပမာ ဖြင့်။ တေ၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ ဂိလာနုပမာတိ၊ ဂိလာန ဟူသော ဥပမာ ရှိသူတို့ ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ။ တာဝ၊ ဂိလာနုပမ ပုဂ္ဂိုလ်တို့မှ ရှေးဦးစွာ။ (ဒယော တုံ-ဥ် စပ်။) တံ ဥပမံ၊ ထို ဥပမာကို။ ဒယော တုံ၊ ဌ ၊ တယော ဂိလာ-နာတိအာဒိ၊ ကို။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ အပ်ပြီ။ တတ္ထ၊ ထို တယော ဂိလာနာ အစရှိသော စကားရပ်ဥ်။ သပ္ပါယာနိတိ၊ ကား။ ဟိတာနိ၊ စီးပွါးဖြစ်ကုန်သော။ ဝုဒ္ဓိကရာနိ၊ တိုးပွါးခြင်းကို ပြုတတ်ကုန်သော။ (ဘောဇနာနိ လဘန္တော ဝါ-စသည်တို့ဥ် စပ်။) ပတိရူပန္တိ၊ ကား။ အနုစ္ဆဝိကံ၊ လျောက်ပတ်သော။ (ဥပဌာကံ-ဥ် စပ်။) နေဝ ဝုဌာတိ တမှာ အာဗာဓောတိ ဣမိနာ၊ ဤ ပါဠိဖြင့်။ အ တေကိစ္ဆေန၊ ကုစားခြင်းကို မထိုက်သော (ကုစား၍ မရကောင်းသော)။ဝါတာဝပမာရာဒိနာ၎၊ လေရောဂါ ဝက်ရူး ကြက်ရူးနာ အစ ရှိသော။ ရောဂေန၊ ရောဂါနှင့်။ သမန္နာဂတော၊ သော။ နိဋ္ဌပ္ပတ္တော၊ အပြီး အဆုံးသို့ ရောက်သော။ ဂိလာနော၊ ဂိလာနကို။ ကထိတော၊ အပ်ပြီ။ ဝုဌာတိ တမှာ အာဗာဓောတိ ဣမိနာ၊ ဤပါဠိဖြင့်။ ခီပိတ ကစ္ဆု တိဏ ပုပ္ဖကစ-

---

၁။ ဟိတာနိ (ဝေ) အနုစ္ဆဝိကံ။ ။ဟိတာနိတိ ဘဗျာနိ (ကြီးပွါးကြောင်း ဦးပွါး ဖြစ် ကုန် သော) ဝုဒ္ဓိကရာနိတိ အာရောဂျာဒိဝုဒ္ဓိကရာနိ (အာရောဂျ အစရှိသော တိုးပွါးခြင်းကို ပြုတတ်ကုန်သော) အနုစ္ဆဝိကန္တိ ဥပဌာနကိရိယာယ (ပြုစုလုပ်ကျွေးခြင်းဟူသော အမှုအရာကြီယာအား အနုရူပ်။ (ဥပဌာကံ-ဥ် စပ်။)

၂။ ဝါတာဝပမာရာဒိနာ။ ။ဝါတရောဂေန စေဝ အပမာရရောဂေန စ(လေနာ၊ ဝက်ရူး ကြက်ရူးနာ၊ ရောဂေန သမန္နာဂတော-ဥ် စပ်။) (တနည်း) ဝါတနိဒါနေန ဝါ (လေ ဟူသော အကြောင်းရှိသော) အပမာရ-ရောဂေန။ နိဋ္ဌပ္ပတ္တော ဂိလာနောတိ ဣမိနာ ရောဂေန နု စိရသေဝ မရိဿတီတိ နိဋ္ဌံ ပတ္တော (ဆုံးဖြတ်ခြင်းသို့ ရောက်သော။ ဂိလာနော-ဥ် စပ်။)

ရောဂါဒိဗ္ဗဘောဒေါ ၁ ပျိုအန်သော ရောဂါ, ဝဲကြီးနာ, မည်မည္ဆတ်သော လေ၏ အတွေ့ကြောင့် ဖြစ်သော ရောဂါ အစရှိသော အပြား ရှိသော။ အပ္ပမတ္တကာဗာဓာ၊ အနည်းငယ် အတိုင်း အရှည် ရှိသော အနာရောဂါကို။ ကထိတော၊ အပ်ပြီ။

ပန၊ ကား။ လဘန္တော သပ္ပါယာနိ ဘောဇနာနိ နော အလဘန္တောတိ ဣမိနာ၊ ဖြင့်။ ယေသံ၂၊ အကြင် အနာရောဂါတို့၏။ ဝါ၊ တို့ကို။ ပဋ္ဌိဇဂ္ဂ-နေန၊ ပြုစု လုပ်ကျွေး ခြင်းကြောင့်။ ဖာသုကံ၊ ချမ်းသာသူ၏ အဖြစ်သည်။ ဟောတိ။ သဗ္ဗေပိ၊ လည်းဖြစ်ကုန်သော။ တေ အာဗာဓာ၊ ထို အနာရောဂါ တို့ကို။ ကထိတာ၊ အပ်ကုန်ပြီ။ စ၊ ဆက်။ ဣဒ္ဓေ၊ ဂိလာနုပဋ္ဌာနေ။ ပတိရူပေါ၊ လျောက်ပတ်သော။ ဥပဋ္ဌာကော နာမ၊ အလုပ် အကျွေး မည်သည်ကို။ ဂိလာနုပဋ္ဌာကအင်္ဂေါ၊ ဂိလာနုပဋ္ဌာက၏ အင်္ဂါတို့နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ သော၊ ပဏ္ဍိတော၊ ဉာဏ်ရှိသော။ ဒက္ခော၊ ကျွမ်းကျင်သော။ အနာလသော၊ ပျင်းရိခြင်းမရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ အပ်၏။ [“ဂိလာနုပဋ္ဌာက အင်္ဂါများကို ဝိနည်း မဟာဝဂ္ဂ စီဝရက္ခန္ဓက ဂိလာနဝတ္ထုကထာ၌ ၎င်း,

---

၁။ ဒ္ဝိဗ္ဗိဓ (ဧ) ပဒေဘေဒါ။ ။ခိပိတံ နာမ ဝမထုရောဂေါ (ပျိုအန်သော ရောဂါ) ကစ္ဆုတိ ထုလ္လကစ္ဆုအာဗာဓော (ဝဲကြီးနာ) တိဏပုပ္ဖကဇရောဂေါ ဝိသမဝါတသမ္ဘဝဇရောဂေါ (မည်မည္ဆတ်သော လေ၏ အတွေ့ကြောင့် ဖြစ်သော ရောဂါ) ထို ရောဂါသည် မြက်အပွင့် ကဲ့သို့သော (တောသစ်ပွင့်တို့၏ အနံ့ကြောင့် ဖြစ်တတ်သော) အဖျားရောဂါမျိုးတည်း။ ထို့ကြောင့် တချို့စာအုပ်တို့၌ “တိဏပုပ္ဖကဇရော” ဟုလည်း ရှိသည်။ [တိကင်္ဂုတ္တရ ပဌမ ပဏ္ဏာ, ပုဂ္ဂလဝဂ် ၂-သုတ် အဖွင့် ဋီကာ။]

သံယုတ်အဋ္ဌကထာ။ ။ကုမဲသံ ပန တိဏ္ဏမ္ပိ ဇနာနံ ပဗ္ဗတပါဒေ ပုပ္ပိတ-ဝိသရုက္ခ ဝါတတသမ္ဘဝေန ဥပ္ပန္နော မဒ္ဒသိတဇရော (အနည်းငယ်အေးသော အဖျားရောဂါကို) အာဗာဓောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။-မဟာဝဂ္ဂ ဗောဇ္ဈင်သံယုတ်၊ ဂိလာနဝဂ်။ [ဝိသရုက္ခဝါတသမ္ဘဝေနာတိ ဝိသရုက္ခသန္ဓိသိတ-ဝါတသမ္ဘဝေန၊ မဒ္ဒသိတဇရောတိ မုဒုကောသိတဇရော။ - ဋီကာ။ ဤဋီကာအလို “ရောဂေါ”ဟု မရှိရ။ “မဒ္ဒသိတဇရော”ဟု ရှိရလိမ့်ဦး]

၂။ ဧယသံ (ဧ) အနလသော။ ။ယေသံ ရောဂါနံ ပဋိကာရမတ္တေန (ကုစားရုံမျှဖြင့်၊ ပဋိဇဂ္ဂနေနအဖွင့်။) ဖာသုဘာဝေါ (ဖာသုကံအဖွင့်) (ပေ) ဗျာဓိနိဒါနသမုဋ္ဌာနဇာနနေန ပဏ္ဍိတော (ရောဂါ ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်း သမုဋ္ဌာန်ကို သိသော ဉာဏ်အားဖြင့် ပဏ္ဍိတဖြစ်၏။)ပဋိကာရ-ကိရိယာယ ယုတ္တကာရိတာယ ဒက္ခော (ကုစားခြင်း အလုပ် အားလျော်စွာ ပြုလေ့ရှိသည်၏ အဖြစ် အားဖြင့် ဒက္ခ ဖြစ်၏။) ဥဋ္ဌာနဝီရိယ သမ္ပတ္တိယာ အနလသော (ထထ ကြွကြွ ဝီရိယနှင့် ပြည့်စုံခြင်းအားဖြင့် အနလသ ဖြစ်၏။) [တိကင်္ဂုတ္တရဋီကာ။]

အင်္ဂုတ္တိုရ် ပဋ္ဌာန နိပါတ်၊ တတိယ ပဏ္ဏာသ ဂိလာန ဝဂ်ဋ္ဌဝင်း ဟောတော်မူ ထားသည်။]

' ဂိလာနုပဋ္ဌာကော အနုညာတောဝတိ၊ ကား။ ဘိက္ခုသံဃေန၊ ရဟန်း အပေါင်းသည်။ (ဂိလာနုပဋ္ဌာကော၊ ကို။) ဒါတဗ္ဗော၊ ပေးထိုက်၏။ ဤတိ၊ သို့။ (ဘဂဝတာ။) အနုညာတော၊ ခွင့်ပြုတော်မူအပ်ပြီ။ ဟိ၊ ခဲ့။ တသ္မိံ ဂိလာနေ၊ ထို ဂိလာန ရဟန်းသည်။ အတ္တနော၊ ၏။ ဓမ္မတာယ၊ သဘောအားဖြင့်။ ယာပေတုံ၊ မျှတခြင်းငှါ။ အသက္ကောန္တေ၊ မစွမ်းနိုင် လသော်။ ("သူ့တာသာ မသွားနိုင် မလာနိုင်လျှင်" စသည်။) ဘိက္ခုသံဃေန၊ သည်။ တယာ ဘိက္ခုနော၊ ထို ဂိလာန ရဟန်းအား။ ဧကော၊ တပါးသော။ ဘိက္ခု စ၊ ကိုဝင်း။ (ဧကော၊ သော။) သာမဏေရော စ၊ သာမဏေကိုဝင်း။ ဤမမ်၊ ဤ ဂိလာန ရဟန်းကို။ ပဋ္ဌိဇဂ္ဂထ၊ ပြုစုလုပ်ကျွေးကြကုန်လော့။ ဤတိ၊ ဤသို့ ပြောချေ။ အပလောကေတ္ဝာ၊ သံဃာ့အထံ ခွင့်ပန်၍။ ဒါတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ပန၊ ဆက်။ ယာဝ၊ အကြင်မျှလောက်ကာလပတ်လုံး။ တေ၊ ထို ဂိလာန-ပဋ္ဌာက ရဟန်း, သာမဏေတို့သည်။ တံ၊ ထို ဂိလာန ရဟန်းကို။ ပဋ္ဌိဇဂ္ဂန္တိ၊ ပြုစု လုပ်ကျွေး နေကြကုန်၏။ တာဝ၊ ထို ပြုစု လုပ်ကျွေး နေသမျှကာလပတ် လုံး။ ဂိလာနဿ စ၊ ဂိလာန ရဟန်း၏ဝင်း။ ဒ္ဌိန္ဠံ၊ ကုန်သော။ တေသဉ္စ၊ ထို ဂိလာနုပဋ္ဌာက ရဟန်း သာမဏေတို့၏ဝင်း။ ယေန၊ အကြင် ဝတ္ထုဖြင့်။ အတ္ထော၊ အလိုသည်။ (အတ္ထိ။) သမ္ဘံ၊ သော။ (တံ၊ ထို ဝတ္ထုသည်။)ဘိက္ခု-သံဃဿ ဝ၊ ၏သော။ ဘာဝေ၊ တာဝန်တည်း။

`အညောပိ ဂိလာနာ ဥပဋ္ဌာတဗ္ဗာတိ၊ ကား။ ဤတရေပိ၊ တတိယဂိလာန ပုဂ္ဂိုလ်မှ တပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဒ္ဝေ၊ ကုန်သော။ ဂိလ်ာနာ၊ တို့ကို။ ဥပဋ္ဌာတဗ္ဗာ၊ ပြုစုလုပ်ကျွေးထိုက်ကုန်၏။ ကိ ကာရဏာ၊ အဘယ်အကြောင်း ကြောင့်။ (ဥပဋ္ဌာတဗ္ဗာ၊ ထိုက်ကုန်သနည်း။) ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ (တနည်း) ဟိ၊ ခဲ့။ ယောပိ၊ အကြင် ဂိလာန ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း။ နိဋ္ဌပ္ပတ္တ-ဂိလာနော၊ အပြီးအဆုံးသို့ ရောက်သော ဂိလာန ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ (ဟောတိ။) သော (ပိ)၊ ထို အပြီးအဆုံးသို့ ရောက်နေသော ဂိလာန ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း။ ဝါ၊ ကိုလည်း။ အနုပဋ္ဌိယမာနော၊ မပြုစု မလုပ်ကျွေးအပ်သော်။ မံ၊ ငါကို။ သစေ ပဋ္ဌိဇဂ္ဂေယ္ယုံ၊ ကုန်အုံ့။ (ဝေ သတိ) မေ၊ ၏။ ဖာသုကံ၊ ချမ်းသာ သည်၏ အဖြစ်သည်။ ဘဝေယ္ယ၊ ဖြစ်လောက်ရာ၏။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ဖြစ် လောက်ရုပါသော်လည်း။ မံ၊ ကို။ နပဋ္ဌိဇဂ္ဂန္တိ၊ ကုန်။ ဤတိ၊ ဤသို့ ကြံ၍။ မနောပဒေါသံ၊ စိတ်၏ ပျက်စီးခြင်းကို။ ဝါ၊ စိတ်၏ ပြစ်မှား ခြင်းကို။ ကတ္ဝာ၊ ၍။ ဝါ၊ ကြောင့်။ အပါယေ၊ အပါယ်၌။ နိဗ္ဗတ္တေယ္ယ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ပန၊ အနွယကား။ ပဋ္ဌိဇဂ္ဂိယမာနဿ၊ ပြုစုလုပ်ကျွေးအပ်သော်။ ဝါ၊ လုပ်

ကျေးအပ်သော ဂိလာနမ်။ ဝေ၊ ဤ အကြံသည်။ ဟောတိ။ (ကိုယ်။) ဘိက္ခု-သံဃေန၊ သည်။ ယံ၊ အကြင် ပြုစုလုပ်ကျေးမှုကို။ ကတ္တမ္ဘု၊ ပြုထိုက်၏။ သမ္ဘု၊ သော။ တံ၊ ထို ပြုစုလုပ်ကျေးမှုကို။ ကတံ၊ ပြုအပ်ပေပြီ။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ပြုအပ်ပါသော်လည်း။ မယ္ဟံ၊ ၏။ ကမ္မဝိပါကော၊ ကံ၏အကျိုးကို။ ဤဒိသော။ ဤကဲ့သို့ ရှုအပ်၏။ (ဤသို့ သေလောက်သော သဘောရှိ၏)။ ဣတိ ဝေ၊ ဤ အကြံသည်။ (ဟောတိ။) ဣတိ၊ ဤသို့ အကြံ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ သော၊ ထို ဂိလာန ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဘိက္ခုသံဃေ၊ ဘုန်း။ မေတ္တံ၊ မေတ္တာကို။ ပစ္စုပဋ္ဌပေတ္မာ၊ ရှေးရှု ဖြစ်စေ၍။ သဂ္ဂေ၊ နတ်ပြည်၌။ နိဗ္ဗတ္တတိ၊ ဖြစ်နိုင်၏။

ပန၊ ကား။ ယော၊ ဂိလာန ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အပ္ပမတ္တကေန၊ အနည်းငယ်သော။ ဗာဓိနာ၊ အနာရောဂါနှင့်။ သမန္နာဂတော၊ သည်။ (ဟုတ္မာ) လဘန္တောပိ၊ လျောက်ပတ်သော ဆေးကို ရသော်ငင်း။ အ လဘန္တောပိ၊ လျောက်ပတ်သော ဆေးကို မရသော်ငင်း။ ဝုဋ္ဌာတိယေဝ၊ ရောဂါမှ ထသည်သာ။ တဿ၊ ထို ဂိလာန ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဘေသဇ္ဇေန၊ ဆေးနှင့်။ ဝိနာပိ၊ ကင်း၍လည်း။ ဝူပသမနကဗျာဓိ၊ ငြိမ်းအေးလောက်သော အနာရောဂါသည်။ ဘေသဇ္ဇေ၊ ကို။ ကတေ၊ အပ်သော်။ ခိပ္ပတရံ၊ အလွန် လျင်မြန်စွာ။ ဝူပသမ္ဘတိ၊ ငြိမ်းအေး၏။ တတော၊ ထို့ကြောင့်။ သော၊ ထို အနာရောဂါမှ ထသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဗုဒ္ဓဝစနံ၊ မြတ်စွာဘုရားစကားတော်ကို။ ဥဂ္ဂဏှိတုံ ဝါ၊ သင်ယူခြင်းငှါ၎င်း။ သမဏဝမ္မံ၊ ရဟန်း တရားကို။ ကာတုံ ဝါ၊ ငှါ၎င်း။ သက္ခိဿတိ၊ စွမ်းနိုင်လတ္တံ့။ ဣမိနာ ကာရဏေန၊ ဤ အကြောင်းကြောင့်။ အညေပိ ဂိလာနာ ဥပဋ္ဌာတဗ္ဗာတိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ အပ်ပြီ။

နေဝ သြက္ကမတိတိ၊ ကား။ နေဝ ပဝိသတိ၊ မသက်ဝင်။ နိယာမံ ကုသလေသု ဓမ္မေသု သမ္မတ္တန္တိ၊ ကား။ ကုသလေသု ဓမ္မေသု၊ ကုသိုလ်တရားတို့တွင်။ မဂ္ဂနိယာမသင်္ခါတံ၊ မဂ္ဂနိယာမဟု ဆိုအပ်သော။ သမ္မတ္တံ၊ မဖောက်မပြန် မှန်သော သဘောရှိသော မဂ်သို့။ (သြက္ကမတိ-ဌ စပ်။) ဣမိနာ၊ ဤ နေဝ သြက္ကမတိ စသော ပါဠိဖြင့်။ ပဒပရမော၊ ကြားနာအပ်သော ပုဒ်ဗျည်းသာလျှင် အလွန်အတိုင်းအရှည်ရှိသော။ ပုဂ္ဂလော၊ ကို။ ကထိတော၊ အပ်ပြီ။

ဒုတိယဝါရေန၊ ဖြင့်။ ဥဋ္ဌါဠ္ဍိတညူ၊ ဥာဏ်ကို ဖွင့်လှစ်အပ်သော် တရားကို သိနိုင်သော။ သာသနေ၊ ဌ်။ နာဌကတ္ထေရ သဒိသော၊ နာဌက-ထေရ်နှင့် တူသော ပုဂ္ဂိုလ်ကိုဋ္ဌင်း။ ဗုဒ္ဓန္တရေ၊ ဘုရားနှစ်ဆူတို့၏ အကြားဌ်။ ကေဝါရံ၊ တကြိမ်။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါနံ၊ တို့၏။ သန္တိကေ၊ ဌ်။ ဩဝါဒံ၊ အဆုံးအမကို။ လဘိတ္မာ၊ ၍။ ပဋိဝိဒ္ဓပစ္စေကဗောဓိဉာဏော စ၊ ထိုးထွင်း၍ သိအပ်သော ပစ္စေကဗောဓိဉာဏ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ကိုဋ္ဌင်း။ ဂဟိတော၊ ယူတော်မူအပ်ပြီ။ [ရှေးနိဿယဌ် "ကထိတော"ဟု ရှိ၏။] တတိယဝါရေန၊ ဖြင့်။ ဝိပဉ္စိတညူ၊

အကျယ်ခဲ့ဿပ်သော တရားကိုသာ သိနိုင်သော။ ပုဂ္ဂလော၊ ကို။ ကထိတော၊ အပ်ပြီ။ နေယျော ပန၊ နေယျပုဂ္ဂိုလ်သည်ကား။ တန္ဒီသိတောဝ၊ ထို ဝိပဉ္စိတညူပုဂ္ဂိုလ်ဌမ်ိသည်သာလျှင်။ ဟောတိ။–ဓမ္မဒေသနာ အနုညာတာတိ၊ ကား။ မာသဿ၊ တလ၏။ ဝါ၊ တလလျှင်။ အဋ္ဌ ဝါရေ၊ ရှစ်ကြိမ်တို့ ပတ်လုံး။ ဓမ္မကထာ၊ တရားဟောခြင်းကို။ (ဘဂဝတာ) အနုညာတာ၊ အပ်ပြီ။ အညေသမ္ပိ ဓမ္မော ဒေသေတဗ္ဗောတိ၊ ကား။ ဣတရေသမ္ပိ၊ တတိယ ဂိလာနုပမပုဂ္ဂိုလ်မှ တပါးသော ပဌမ, ဒုတိယ ဂိလာနုပမပုဂ္ဂိုလ်တို့အား လည်း။ ဓမ္မော၊ ကို။ ကထေတဗ္ဗော၊ ၏။ ကိံ ကာရဏာ၊ ကြောင့်။ (ကထေတဗ္ဗော၊ နည်း။) ဟိ(ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ (တနည်း) ဟိ၊ ခဲ့။ ပဒပရမသာ၊ ကြားနာ အပ်သော ပုဒ်ဗျည်းသာလျှင် အလွန်အတိုင်းအရည်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဣမသ္မိံ အတ္တဘावဝေ၊ ဤအတ္တဘောဌ်။ ဓမ္မံ၊ ကို။ ပဋိဝိဇ္ဈိတုံ၊ ဌ၊။ အသက္ကောန္တသာပိ၊ သော်လည်း။ အနာဂတေ၊ နောင်အခါ၌။ ပစ္စယော၊ တရားတို့ကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်း၏ အကြောင်းသည်။ ဘဝိဿတိ၊ လတ္တံ့။

ပန၊ ကား။ ယော၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ တထာဂတဿ၊ ၏။ ရူပဒဿနံ၊ ရူပ်တော်ကို ဖူးမြင်ရခြင်းကို။ လဘန္တော်ပိ၊ သော်၎င်း။ အလဘန္တော်ပိ၊ သော်၎င်း။ ဓမ္မဝိနယဿ၊ သုတ်, အဘိဓမ္မာ, ဝိနည်းကိုလည်း။ သဝနာယ၊ ကြားနာခြင်းဌ၊။ ဝါ၊ ကြားနာခွင့်ကို။ လဘန္တော်ပိ၊ သော်၎င်း။ အလဘန္တော်ပိ၊ သော်၎င်း။ ဓမ္မံ၊ သစ္စာလေးပါးတရားကို။ အဘိသမေတိ၊ ထိုးထွင်း၍ သိနိုင်၏။ သော၊ သည်။ အလဘန္တော၊ မြတ်စွာဘုရား၏အဆင်း တော်ကို ဖူးမြင်ရခြင်း စသည်ကို မရသည်ရှိသော်။ နတ္ထိ ဝေ အဘိသမေတိ၊ ထိုးထွင်း၍ မသိသေး။ လဘန္တော ပန၊ ရသော်ကား။ ဒိပ္ပမေဝ၊ လျင်စွာ သာလျှင်။ အဘိသမေယ္ယတိ၊ လတ္တံ့။ ဣတိ ဣမိနာ ကာရဏေန၊ ကြောင့်။ တေသံ၊ ထို ပဌမ ဒုတိယ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။ ဓမ္မော၊ ကို။ ဒေသေတဗ္ဗော၊ ၏။ တတိယဿ ပန၊ တတိယဖြစ်သော နေယျပုဂ္ဂိုလ်အားကား။ ပုနပ္ပုနံ၊ အဖန်ဖန် အထပ်အထပ်။ ဒေသေတဗ္ဗောဝ၊ သည်သာ။ (ဣတိ၊ ဤကား အဖြေတည်း။)

၉၅-၉၆-၉၇။ ကာယသက္ခိ ဒိဋ္ဌိပ္ပတ္တ သဒ္ဓါဝိမုတ္တာ၊ ကာယသက္ခီပုဂ္ဂိုလ်, ဒိဋ္ဌိပ္ပတ္တပုဂ္ဂိုလ်,သဒ္ဓါဝိမုတ္တပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ ဟေဋ္ဌာ၊ ၌(ကေကနိဒ္ဒေသအဖွင့်၌)။ ကထိတာယေဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးကုန်သည်သာ။

၉၈။ ဂုဏဘာဏီအာဒီသု၊ အစရှိသော ပုဒ်တို့၌။ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိ-တဗ္ဗော။) သဘဂ္ဂတောတိ၊ ကား။ သဘာယံ၊ အစည်းအဝေးသဘင်၌။ ["သဟ+ဘာသန္တိ ဟောတိ သဘာ"အတူတကွ ပေါင်းဆုံ၍ ပြောဆိုရာ အစည်းအဝေး။] ဌိတော၊ တည်သည်။ (ဟုတ္တာ ဝါ၊ သော်၎င်း။) ပရိသဂ္ဂတောတိ၊ ကား။ ဂါမပရိသာယ၊ ရွာသူ ရွာသား တို့၏ ပရိသတ်၌။

ဌိတောဲ၊ သည်။ (ဟုတ္တာ ဝါ၊ သော်ရင်း။) ဥာတိမဏ္ဍဂတောတိ၊ ကား။ ဒါယာဒါနံ၊ အမ္မေခံပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ မဏ္ဍေ၊ အလယ်၌။ ဌိတောဲ၊ သည်။ (ဟုတ္တာ ဝါ) ပုဂ္ဂမဏ္ဍဂတောတိ၊ ကား။ သောဏံ၊ နံ့သာကုန်သည် အစရှိသော အသင်းအပင်းတို့၏။ [သောဏ-ပုဒ်၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ပါတိမောက်ဘာသာဋီကာ ဘိက္ခုနီသံဃာဒိသေသ် ဒုတိယသိက္ခာပုဒ်၌ရင်း၊ ကခ်ါဘာသာဋီကာ ထိုသိက္ခာပုဒ်အဖွင့်၌ရင်း ရေးခဲ့ပြီ။] ရာဇကုလမဏ္ဍဂတောတိ၊ ကား။ ရာဇကုလဿ၊ မင်းမျိုး၏။ မဏ္ဍေ၊ ၌။ မဟာဝိနိစ္ဆယေ၊ အကြီးအကျယ် ဆုံးဖြတ်ရာဖြစ်သော တရားလွှတ်ရုံး၌။ ဌိတောဲ၊ သည်။ (ဟုတ္တာ ဝါ) အဘိနီတောတိ၊ ကား။ ပုစ္ဆနတ္ထာယ၊ မေးခြင်းအကျိုးငှါ။ နီတောဲ၊ ဆောင်အပ်သည်။ (ဟုတ္တာ၊ ၍။) သက္ခိပုဒ္ဓောတိ၊ ကား။ သက္ခိ၊ မျက်စိအမြင်နှင့် တက္ခဖြစ်သူကို။ ဝါ၊ သက်သေကို။ ကတ္တာ၊ ၍။ ပုစ္ဆိတောဲ၊ မေးအပ်သည်။ (ဟုတ္တာ မုသာဝါဒီ ဟောတိ-၌ စပ်။)

ဟေမ္ဘော ပုရိသာတိ တေ၊ ဟူသော ဤစကားသည်။ အာလပနံ၊ ခေါ်ဝေါ်ကြောင်း စကားတည်း။ အဘ္ဘာဟေတု ဝါ ပရဟေတု ဝါတိ၊ ကား။ အတ္တာနော ဝါ၊ မိမိ၏သော်ရင်း။ ပရဿ ဝါ၊ သူတပါး၏ သော်ရင်း။ ဟတ္ထပါဒါဒိဟေတု ဝါ၊ လက်ခြေ အစရှိသည်တို့၏ အကြောင်းကြောင့် သော်ရင်း။ ဓနဟေတု ဝါ၊ ဥစ္စာဟူသော အကြောင်းကြောင့်သော်ရင်း။ (သမ္ဘဝဇာနမုသာ ဘာသိတာ ဟောတိ-၌ စပ်။) အာမိသကိဉ္စိက္ခဟေတုဝါတိ ဤ၊ ဟူသော ဤပါဠိ၌။ လာဘော၊ လာဘ်ကို။ အာမိသန္တိ၊ အာမိသဟူ၍။ အဓိပ္ပေတောဲ၊ အပ်၏။ [အာမသီယတေတိ အာမိသံ။ တဏှာဖြင့် သုံးသပ်အပ်သောကြောင့် လာဘ်ကို "အာမိသ"ဟု ခေါ်၏။] ယံ ဝါ တံ ဝါ၊ ဟုတ်ဟုတ်ငြားငြားသော။ အပ္ပမတ္တကံ၊ နည်းသော အတိုင်းအရှည် ရှိသော ပစ္စည်းဝတ္ထုကို။ ကိဉ္စိက္ခန္တိ၊ ဟူ၍။ (အဓိပ္ပေတံ၊ အပ်၏။) ["ကိဉ္စိ+ အက္ခ"ဟု ပုဒ်ခဲ့၊ စိုးစဉ်း အနည်းငယ်ဟု ဆိုအပ်သော ပစ္စည်းဝတ္ထု။ အက္ခ-၌ အ-ကို ချေ၍ "ကိဉ္စိက္ခ"ဟုရင်း, ကိဉ္စိ-၌ ဣ-ကို ချေ၍ နောက် အ-သို့ ကပ်လျှင် "ကိဉ္စက္ခ"ရင်း ပါဠိနှစ်ထေ ရှိနိုင်သည်။] အန္တမသော၊ အဆုံး၌ ဖြစ်သော အပိုင်းအခြားအားဖြင့်။ ဝါ၊ အောက်ထစ်ဆုံးအားဖြင့်။ တိတ္ထိရ-ဝဒ္ဓက သပ္ပိပိဏ္ဍ နဝနီတပိဏ္ဍာဒီအပ္ပမတ္တကဿာပိ၊ ခါဝက်,ငုံးဝက်,ထောပတ်ခဲ, ဆီဦးခဲ အစရှိသော နည်းသော အတိုင်းအရှည် ရှိသည်မှုလည်းဖြစ်သော။ လဒ္ဓဿ၊ တံစိုးလက်ဆောင်၏။ ဟေတု၊ အကြောင်းကြောင့်။ (သမ္ဘဝဇာန-မုသာ ဘာသိတာ ဟောတိ–၌ စပ်။) ဤတိ အတ္ထော။ သမ္ဘဝဇာန-မုသာ ဘာသိတာ ဟောတီတိ၊ ကား။ ဇာနန္တော်ယေဝ၊ သိလျက်သာလျှင်။ [သမ္ဘဝဇာနအဖွင့်၊ သမ္ဘဝဇာနံ-၌ နိဂ္ဂဟီတ်ကို ချေ။] မုသာဝါဒံ၊ ကို။ ကတ္တာ၊

ပြုတတ်သည်။ ဟောတိ။ အယံ ဝုစ္စတိတိ၊ ကား။ ဝေရူပေါ၊ သော။ အယံ ပုဂ္ဂလော၊ ကို။ ဂုဏသဒိသဝစနတ္တာ၊ မစင်နှင့်တူသော စကားရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဂုဏဘာဏီတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။ ဟိ၊ ခဲ့။ ဂုဏံ နာမ၊ မစင်မည်သည်။ ဝါ၊ ကို။ မဟာဇနဿ၊ များစွာသော လူအပေါင်း၏။ ဝါ၊ သည်။ အနိဋ္ဌံ၊ အလိုမရှိအပ်သည်။ အကန္တံ၊ မနှစ်သက်အပ်သည်။ ဟောတိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဝေမေဝ၊ သာလျှင်။ ဣမဿ ပုဂ္ဂလဿ၊ ၏။ ဝစနံ၊ စကား သည်။ ဝါ၊ ကို။ ဒေဝမနုဿာနံ၊ နတ် လူတို့၏။ ဝါ၊ တို့သည်။ အနိဋ္ဌံ၊ သည်။ အကန္တံ၊ သည်။ ဟောတိ။

၉၉။ အယံ ဝုစ္စတိတိ၊ ကား။ ဝေရူပေါ၊ သော။ အယံ ပုဂ္ဂလော၊ ကို။ ပပ္ပဿဒိသဝစနတ္တာ၊ ပန်းနှင့်တူသော စကားရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပပ္ပ-ဘာဏီတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။ ဟိ၊ ခဲ့။ ဖုလ္လာနိ၊ ပွင့်ကုန်သော။ ဝယသိကာနိ ဝါ၊ မိုးဆွေပန်းတို့သည်သော်၎င်း။ ဝါ၊ တို့ကိုသော်၎င်း၊ အတိမုတ္တကာနိ ဝါ၊ စစ်ကြီးပန်းတို့သည်သော်၎င်း။ ဝါ၊ တို့ကိုသော်၎င်း။ [ရှေး နိဿယ၌ "အတိမုတ္တက၊ ဒန်းပွင့်"ဟု ပေး၏။ အဘိဓာန်နိဿယသစ်၌ အတိမုတ္တက-ကို စစ်ကြီးပင် (တိနသုနာပင်) ဟု ပေး၏။] မဟာဇနဿ၊ ၏။ ဝါ၊ သည်။ ဣဋ္ဌာနိ၊ အလိုရှိအပ်ကုန်သည်။ ကန္တာနိ၊ နှစ်သက်အပ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဝေမေဝ၊ သာလျှင်။ ဣမဿ ပုဂ္ဂလဿ၊ ၏။ ဝစနံ၊ သည်။ ဝါ၊ ကို။ ဒေဝမနုဿာနံ၊ တို့၏။ ဝါ၊ တို့သည်။ ဣဋ္ဌံ၊ အပ်သည်။ ကန္တံ၊ အပ်သည်။ ဟောတိ။

၁၀၀။ နေလာတိ (ဣတ္ထေ)၊ ဟူသော ဤ ပါဠိ၌။ ဒေါသော၊ အပြစ်ကို။ လေံ (လော)၊ လေ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ အပ်၏။ အဿ၊ ထို စကား၏။ လေံ (လော)၊ အပြစ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ထိုသို့ အပြစ်မရှိ သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (သာ၊ ထို စကားသည်။) နေလာ၊ နေလာ မည်၏။ နိဒ္ဒေါသာ၊ အပြစ်မရှိသည်။ (ဟောတိ။) ဣတိ အတ္ထော။ နေလဂေါ သေတပစ္ဆာ-ဒေါတိ ဣတ္ထေ၊ အစရှိသော ဤ ဥဒါန်း ဂါထာ ပါဠိ၌။ ဝုတ္တနေလံ ဝိယ၊ ဟောတော် မူအပ်သော နေလသဒ္ဒါကဲ့သို့တည်း။ [နေလဂေါ၊ အပြစ်ကင်း ကွာ သီလ တည်းဟူသော အင်္ဂါလည်း ရှိထသော။ သေတပစ္ဆာဒေါ၊ ဖြူစင် စွာတိ အရဟတ္တဖိုလ် တည်းဟူသော အပေါ်ဖုံး အမိုးလည်း ရှိထသော။ (ရထော-၌ စပ်။) အကျယ်အဓိပ္ပါယ်ကို သီလက္ခန်ဘာသာဋီကာ ပြဟ္မဇာလ သုတ် စူဠသီလ ကထာ အဖွင့်၌ ရေးခဲ့ပြီ။ နောက်ပုဒ် အဖွင့်တို့၏ အဓိပ္ပါယ် ကိုလည်း ထို နေရာ၌ပင် ရေးခဲ့ပြီ။] ကဏ္ဏသုခါတိ၊ ကား။ ဗျဉ္ဇနမဓုရတာယ၊ သဒ္ဒါ၏ ချိုမြိန်သော အရသာနှင့် တူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ကဏ္ဏာနံ၊ နားတို့၏။ သုခါ၊ ချမ်းသာကြောင်းသည်။ (ဟောတိ။) သုစိဝိဠေနံ ဝိယ၊

အပ်ဖြင့် ထိုးခြင်းကဲ့သို့။ ကဏ္ဍသူလ၊ နားတံကျင်ကို။ နဇနေတိ၊ မဖြစ်စေ။ အတ္ထမဂ္ဂရတာယ၊ အနက် အဓိပ္ပါယ်၏ ချိုမြိန်သော အရသာနှင့် တူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သကလသရီရေ၊ အလုံးစုံသော ကိုယ်၌။ ကောပံ၊ အမျက်ကို။ အ ဇနေတွာ၊ မဖြစ်စေမူ၍။ ပေမံ၊ ချစ်အပ်သူ၏ အဖြစ်ကို။ ဝါ၊ ချစ်ခြင်းကို။ ဇနေတိ၊ ဖြစ်စေတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဌေမနိယာ၊ ပေမနိယာ မည်၏။ [ဇနေတိတဒ္ဓိတ် ဖြစ်သောကြောင့် "ပေမနိယာ"ဟု ရှိပါစေ (နှ) အာဂုံ။] ဟဒယံ၊ စိတ်နှလုံးသို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ရောက်တတ်၏။ အပ္ပဋိဟညမာနာ၊ ဒေါသသည် မထိခိုက်အပ်သည်။ ဝါ၊ ဒေါသဖြင့် မထိခိုက်သည်။ (ဟုတ္တာ။) သုခေန၊ ချမ်းသာသဖြင့်။ စိတ္တံ၊ သို့။ ပဝိသတိ၊ ဝင်သွားတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဟဒယင်္ဂမာ၊ မည်၏။

ဂုဏပရိပုဏ္ဏတာယ၊ ဂုဏ်တို့ဖြင့် ပြည့်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပုရေ၊ ဂုဏ်တို့ဖြင့် ပြည့်သည်၏ အဖြစ်၌။ "ပု"ဟု ဒီဃ ဖြင့် ရှိပါစေ။] ဘဝါ၊ ဖြစ်သော စကားတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပေါရီ၊ ပေါရီ မည်၏။ ပုရေ၊ မြို့၌။ သံဝဍ္ဎနာရီ၊ ကြီးပွါးသော အမျိုးသွီးသည်။ သုကုမာရာ ဝိယ၊ အလွန် နုနယ် သကဲ့သို့။ (တထာ၊ တူ။ ယာ ဝါစာ၊ အကြင် စကားသည်။) သုကုမာရာ၊ အလွန် နူးညံ့၏။ ဣတိပိ၊ ကြောင့်လည်း။ (သာ ဝါစာ၊ ထိုစကားသည်။) ပေါရီ၊ မည်၏။ ဧသာ၊ ဤ စကားသည်။ ပုရသ၊ မြို့၌ နေသူ လူအပေါင်း၏။ (သန္ဓကာ၊ ဥစ္စာတည်း။) ဣတိပိ၊ ကြောင့်လည်း။ ပေါရီ၊ မည်၏။ နဂရဝါသိနံ၊ မြို့၌နေသူ လူတို့၏။ ကထာ၊ စကားတည်း။ ဣတိ အတ္ထော။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) ဟိ၊ ခဲ့။ နဂရဝါသိနော၊ မြို့၌ နေသူ လူတို့သည်။ ယုတ္တကထာ၊ သင့်လျော်သောစကား ရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ။ [ယုတ္တ-ကထာ ကို အကျယ် ပြလို၍ "ပိတိမတ္တံ" စသည်ကို မိန့်။] ပိတိမတ္တံ၊ အဘ အတိုင်း အရှည် ရှိသူကို။ ဝါ၊ အဘလောက် ကြီးသူကို။ ပိတာတိ၊ ပိတာ ဟူ၍။ ဝါ၊ အဘ ဟူ၍။ (ဝဒန္တိ၊ ခေါ်ဝေါ် ပြောဆိုကြကုန်၏။) မာတိမတ္တံ၊ အမိ အတိုင်း အရှည် ရှိသူကို။ ဝါ၊ အမိလောက် ကြီးသူကို။ မာတာတိ၊ မာတာဟူ၍။ ဝါ၊ အမိ ဟူ၍။ (ဝဒန္တိ။) ဘာတိမတ္တံ၊ အစ်ကို အတိုင်း အရှည်ရှိသူကို။ ဝါ၊ အစ်ကိုလောက် ကြီးသူကို။ ဘာတာတိ၊ ဘာတာ ဟူ၍။ ဝါ၊ အစ်ကို ဟူ၍။ ဝဒန္တိ။

ဝေရှပိ၊ ဣသို့ သဘော ရှိသော။ ကထာ၊ စကားသည်။ ဗဟုနော၊ များစွာသော။ ဇနဿ၊ လူအပေါင်းသည်။ ကန္တာ၊ နှစ်သက်အပ်သည်။ ဟောတိ။ ဣတိ၊ကြောင့်။ ဗဟုဇနကန္တာ၊ မည်၏။ ဗဟုဇနဿ၊ သည်။ ကန္တ-ဘာဝေနေဝ၊ နှစ်သက်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ပင်။ ဗဟုနော၊ သော။ ဇနဿ၊ ၏။ မနပါ၊ စိတ်ကို တိုးပွါးစေတတ်သည်။ စိတ္တဝုဒ္ဓိကရာ၊ စိတ်၏

တိုးပွါးခြင်းကို ပြုတတ်သည်။ (ဟောတိ။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဗဟုဇနမနာပါ၊ မည်၏။ အယံ ဝုစ္စတိတိ၊ ကား။ ဧဝရူပေါ၊ သော။ အယံ ပုဂ္ဂလော၊ ကို။ မဒုဘာဏီတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။ မုဒုဘာဏီတိပိ၊ မုဒုဘာဏီ ဟူ၍လည်း။ ပါဠေ၊ ပါဠိတော် ပါဠိ ရှိ၏။ ဥဘယတ္ထာပိ၊ နှစ်ပါးစုံသော မဒုဘာဏီ, မုဒုဘာဏီ ပါဠိ ၌လည်း။ မဒုရှဝစနော၊ ချိုမြိန်သော အရသာနှင့် တူသော စကား ရှိသည်။ (ဟောတိ။) ဣတိ အတ္ထော၊ နုတ်။ ဟိ၊ ထင်ရှားပြအံ့။ စတုမဒုရံ နာမ၊ စတုမဓု မည်သည်။ မဒုရံ၊ ချိုမြိန်သော အရသာ ရှိသည်။ ပဏီတံ၊ မွန်မြတ်သည်။ (ဟောတိ) ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝမေव၊ သာလျှင်။ ဣမဿ ပုဂ္ဂလဿ၊ ၏။ ဝစနံ၊ သည်။ ဧဝံမနုဿာနံ၊ တို့၏။ မဒုရံ၊ ချိုမြိန်သော အရသာနှင့် တူသည်။ ဟောတိ။

၁၀၁။ အရုက္ခူပမစိတ္တောဒီသု[1]၊ အစရှိသော ပုဒ်တို့၌။ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတမ္ပေါ။) အာဘိသဇ္ဇတိတိ၊ ကား။ လဂတိ[2]၊ ငြိုကပ်၏။ ကုပ္ပတိတိ၊ ကား။ ကောပဝသေန၊ အမျက်ထွက်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ ကုပ္ပတိ၊ ပျက်စီး၏။ ဗျာပဇ္ဇတိတိ၊ ကား။ ပကတိဘာဝံ၊ ပင်ကိုယ်သဘောကို။ ပဇဟတိ၊ စွန့်၏။ [“ဝိ=ဖောက်ပြန်ခြင်းသို့+အာပဇ္ဇတိ=ရောက်တတ်၏” ဟူသော သဒ္ဒတ္ထကိုပင် “ပကတိဘာဝံ ပဇဟတိ”ဟု အဓိပ္ပါယတ္ထ ဖွင့်သည်၊] ပူတိကော၊ အပုပ်နံ့ ရှိသည်။ ဟောတိ။ ပတိတ္ထိယတိတိ[3]၊ ကား။ ထိန ဘာဝံ၊ ထန်သည်၏ အဖြစ်

၁။ အရုက္ခူပမစိတ္တောဒီ။ ။အရုက္ခတိ ပုရာဏံ ဒုဗ္ဗဝဏံ ဝုစ္စတိ၊ကကာရော ပဒသန္ဓိ-
ကရောတိ(က-အက္ခရာလာထားသည် ဟူလို။) အရုက္ခ-
ပမံ စိတ္တံ ဇာတသောတိ အရုက္ခူပမစိတ္တောဒီ၊ အပ္ပမတ္တကသပိ ဒုက္ခသ အသဟနတော၊ (“အနည်းငယ်သော ဒုက္ခကိုမျှ သည်းမခံနိုင်သောကြောင့် ဣနာမှ အပုပ်ရည် ယိုထွက်သကဲ့သို့ ကိစ္စတိုင်း ကိစ္စတိုင်းဌ ဒေါသအရည်တွေ ယိုတွက်နေသည်”ဟူလို၊—တိကဏ်တွင်ရ ဝဇိရူပမသုတ် ဋီကာ။)

၂။ လဂတိ။ ။ငြိုကပ်ခြင်း အနက်ကို ဟောရာ၌ ဘူဂါဒိ လဂ ဓာတ်တည်း။ ထို့ကြောင့် “လဂတိ”ဟု ပါဠိမှန် ရှိပါစေ။ ကိတ်ပုဒ် ၌ကား “လဂ္ဂေါ”ဟု ရှိရသည်။ [ကောဓသင်္ခါတဝသေန (ကောဓ၏ ငြိုကပ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။) ကုပ္ပန္တော ပုဂ္ဂလောသမ္ဘူခါ ကိ ဝဒသိတိအာဒိနာ, ပရမ္မုခါစ ဥပနယှန-ဝသေန လဂတိ၊ နှ တဏှာဝသေန၊ ရှေ့မျက်မှောက် စကားပြောရာ၌ “ဘာပြော တယ် ဘာပြောတယ်”ဟု စိတ်ဆိုးသံပါသောအားဖြင့် ငြိုကပ်၏။ မျက်ကွယ်ဖြစ်လျှင် ရန်ငြိုးဖွဲ့သောအားဖြင့် ငြိုကပ်၏။ တဏှာအားဖြင့် ငြိုကပ်ခြင်း မဟုတ်။—တိကဏ်တွင်ရ ဝဇိရူပမသုတ် ဋီကာ။]

၃။ ပတိတ္ထိယတိ။ ။ပတိ ရှေးရှိသောဌာ-ဓာတ်ခွေးဘော်ဖြင့် သဏ္ဌာန်ပြု “ဿ”ဟု ရှိ၏။ ဟ-ပစ္စည်းကြောင့် အာ-ကို ဣ-ပြု။ ဿာ-ကို တ္ထ ပြု။ “ထိနဘာဝ”ဟု ဆိုသော်လည်း ထိနမိဒ္ဓ ကြောင့် ထိုင်းမှိုင်းခြင်း မဟုတ်။ ဒေါသ ကြောင့် ပျော့ပျော့ ပျောင်းပျောင်း မရှိပဲ ထန့်တန့်တန့် ထန် တန်တန် ဖြစ်ခြင်းတည်း။

သို့။ ထဒ္ဓ ဘာဝံ၊ ခက်တန်သည်၏ အဖြစ်သို့။ အာပဇ္ဇတိ၊ ရောက်၏။ ကောပန္တိ၊ ကား။ ဒုဗ္ဗလကောဓံ၊ အားနည်းသော ဒေါသကို။ (ပါတုကရော-တိ။) ဒေါသန္တိ၊ ကား။ ဒုဿနဝသေန၊ စိတ်ပျက်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဝါ၊ စိတ်ဆိုးခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ တတော၊ ထို အားနည်းသော ကောပထက်။ ဗလဝတရံ၊ သာ၍ အားရှိသော ဒေါသကို။ (ပါတုကရောတိ။) အပ္ပစ္စယန္တိ၊ ကား။ အတ္ထဋ္ဌာကာရံ၊ မနုစ်သက်သူ၏ အခြင်းအရာကို။ ဒေါမနဿံ၊ မကောင်းသော စိတ်ရှိသူ၏ အဖြစ်ကို။ ဝါ၊ နှလုံးမသာယာခြင်းကို။ (ပါတု-ကရောတိ။) [အပစ္စယော ပုဒ်အဖွင့်ကို သိလက္ခန်တာသာဒ္ဒီကာ ပြဟ္ဗာလ သုတ် တာဒီလက္ခဏကထာအဖွင့်၌ ပြခဲ့ပြီ။]

ဒုဗ္ဗာရကောတိ၊ ကား။ ပုရာဏဝဏ္ဏော၊ ရှေး၌ ဖြစ်သော အနာသည်။ ဝါ၊ အနာဟောင်းသည်။ ဝါ၊ ကို။ ("ဃဋ္ဋိတော အာသဝံ ဒေတိ-တို့၌ စပ်။) ကဋ္ဌေနာတိ၊ ကား။ ဒဏ္ဍကကောဋ္ဌိယာ၊ ဒုတ်ကလေး၏ အစွန်းဖြင့် သော်ဌင်း။ ကဋ္ဌလာယာတိ၊ ကား။ ကလာပေန၊ အိုးခြမ်းကွဲဖြင့် သော်ဌင်း။ (ဃဋ္ဋိတော-၌ စပ်။) အာသဝံ ဒေတိတိ၊ ကား။ အပရာပရံ၊ အထပ်ထပ်။ သဝတိ၊ ယိုချတတ်၏။ ဟိ၊ ခဲ့။ ပုရာဏဝဏ္ဏော၊ သည်။ ဝါ၊ သည်။ အတ္ထနော၊ ၏။ ဓမ္မတာယ ဧဝ၊ သဘောအားဖြင့်ပင်။ ပုဗ္ဗံ၊ ပြည်ရင်း။ လောဟိတံ၊ သွေးရင်း။ ယူသံ၊ အရည်ရင်း။ (သနံရည်၊ သို့မဟုတ် မန်းရည်။) ဣတိ၊ သို့။ ဣမာနိ တီဏိ၊ ဤ သုံးမျိုးတို့ကို။ သဝတိ၊ ယိုချ၏။ [အဋ္ဌသာလိနီ အဋ္ဌကထာ စသည်တို့၌ သုတ္တ-ပုဒ်၏ ဝစနတ္ထ ကို ပြရာဝယ် သဝတိ ကို "ပဋ္ဌရတိ"ဟု ဖွင့်သည်။] ဃဋ္ဋိတော ပန၊ ဒုတ်ကလေး၏အစွန်း, အိုးခြမ်းကွဲ စသည်ဖြင့် ထိခိုက်အပ်သော်ကား။ တာနိ၊ ထို ပြည်, သွေး, အရည်တို့ကို။ အဓိကတရံ၊ သာ၍ လွန်စွာ။ သဝတိ၊ ယိုချ၏။

ဝေမေဝံ ခေါတိ ဣတ္ထေ၊ ဤ ပါဠိ၌။ ဣဒံ၊ ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့ ကား။ ဩပမ္မသံသန္ဒနံ၊ ဥပမာန ကို ဥပမေယျနှင့် နှိုးနှောခြင်းတည်း။ ဟိ၊ ခဲ့။ ဒုဗ္ဗာရကော၊ ပျက်သော အနာကို။ (ဒဋ္ဌမ္ဘော) ဝိယ၊ မှတ်ထိုက်သကဲ့သို့။ (တထာ၊ တူ။) ကောဓနော၊ အမျက်ထွက်လေ့ ရှိသော။ ပုဂ္ဂလော၊ ကို။ (ဒဋ္ဌမ္ဘော၊ ၏။) တဿ၊ ထို ပျက်သော အနာ၏။ အတ္ထနော၊ ၏။ ဓမ္မတာယ၊ ပင်ကိုယ်သဘော အားဖြင့်။ သဝနံ၊ ပြည်သွေး အရည်တို့ကို ယိုချခြင်းကို။ (ဒဋ္ဌမ္ဘံ) ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ (တထာ၊ တူ။) ကောဓနဿာပိ၊ အမျက် ထွက်လေ့

ထိနဘာဝံ ကို "ထဒ္ဓဘာဝံ"ဟု တပ်ဖွင့်သည်။ ဤ အလို စ-သဒ္ဒါ မပါသင့်။ ရှေး နိဿယ ၌လည်း စ-သဒ္ဒါ မပါ။ [ထဒ္ဓဘာဝံ အာပဇ္ဇတိ ဤသကမ္မိ မုဒုတ္တာဘာဝ-တော။-တိကဝုတ္တရ ပဌမပဏ္ဏာ ပုဂ္ဂလဝဂ် ဝဏ္ဏပမသုတ်အဖွင့် ဋီကာ။]

ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏လည်း။ အတ္တနော၊ ၏။ ဓမ္မတာယ၊ အားဖြင့်။ ကုပ္ပနံ၊ ကောဓ၏ အစွမ်းဖြင့် ပျက်စီးခြင်းကို။ (ဒဋ္ဌမ္ဘံ၊ ၏။) ဥဒ္ဓုမာတကသာ၊ ဖူးဖူးရောင်ပွ တက်ကြွလာသော အနာဟောင်း၏။ စရဏံ၊ ဖြစ်ခြင်းကို။ (ဒဋ္ဌမ္ဘံ) ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ (တထာ၊ တူ။) [ဥပါယာသ၏ ဥပမာတည်း။] စက္ခိကတာသ၊ ကြမ်းတမ်းအောင်ပြူအပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ စရဏံ၊ ဖြစ်ခြင်းကို။ (ဒဋ္ဌမ္ဘံ၊ ၏။) ကဋ္ဌေန ဝါ၊ ဒုတ်ကလေး၏ အစွန်းဖြင့် သော်၎င်း။ ကဋ္ဌလာ-ယ ဝါ၊ အိုးခြမ်းကဲ့ဖြင့် သော်၎င်း။ ဃဋ္ဋနံ၊ ထိခိုက်ခြင်းကို။ (ဒဋ္ဌမ္ဘံ) ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ (တထာ၊ တူ။) အပ္ပမတ္တကမ္ပိ၊ နည်းသော အတိုင်း အရည် ရှိသည် မူလည်းဖြစ်သော။ ဝစနံ၊ သူတပါးတို့၏ စကားကို။ (ဒဋ္ဌမ္ဘံ၊ ၏။) မတ္တာယ၊ အတိုင်း အရည်ထက်။ ဘိယျောသော၊ လွန်စွာ။ သဝနံ၊ ပြည်သူ့အရည် တို့ကို ယိုချခြင်းကို။ (ဒဋ္ဌမ္ဘံ) ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ (တထာ၊ တူ။) မာဒိသံ နာမ၊ ငါကဲ့သို့ ရှုအပ်သူ မည်သည်ကို။ သေ (ဧသေ)၊ ဤသူသည်။ ဝါ၊ ဤ သူက။ ဝေ၊ သို့။ ဝဒတိ၊ ပြောဘိ၏။ ဣတိ၊ သို့။ မတ္တာယ၊ ထက်။ ဘိယျော-သော၊ စွာ။ ဥဒ္ဓုမာယနဘာဝေ ဝါ၊ ဖူးဖူးရောင်ပွ ထကြွသည်၏ အဖြစ်ကို။ ဒဋ္ဌမ္ဘော၊ ၏။ အယံ ဝုစ္စတိတိ၊ ကား။ ဝေရူပေါ၊ သော။ အယံ ပုဂ္ဂလော၊ ကို။ အရကူပမစိတ္တောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ အပ်၏။ ပုရာဏဝဏ္ဏသဒိသစိတ္တော၊ ရှေးဦး ဖြစ်သော အနာနှင့် တူသော စိတ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍။ (ဝုစ္စတိ။) ဣတိ အတ္ထော။

၁၀၂။ ရတ္တန္ဓကာရတိမိသာယာတိ၊ ကား။ ရတ္တိ၊ ညဉ့်၌။ စက္ခုဝိညာ-ဏုပ္ပတ္တိနိဝါရဏေန၊ စက္ခုဝိညာဉ်၏ ဖြစ်ခြင်းကို တားမြစ်ခြင်းကြောင့်။

၁။ **အတ္တနော ဓမ္မတာယ။** ။"ကောဓနုဿာပိ အတ္တနော ဓမ္မတာယ"ဟူသော ဥပမေယျဝါကျ၀ယ် "ဓမ္မတာယ"နောက်၌ ပိုဒ်မရှိသော်ကြောင့် "ဥဒ္ဓုမာတကသ ဝိယ"စသော နောက်ပုဒ်နှင့်တွဲ၍ ရှေး နိဿယ၌ အနက်ပေးထား၏။သို့သော်"ဥဒ္ဓုမာတကသ"ဟူသောဥပမာသည် ဒုဋ္ဌာရု(ပျက်သော အနာ၏) ပင်ကိုယ်သဘော မဟုတ်၊ ဖူးဖူးရောင် ထကြွလာသော အနာတည်း။ စက္ခိကတ ဟူသည်သည်း အတ္တနော ဓမ္မတာ မဟုတ်။ အခြားသူတို့က ကြမ်းတမ်း အောင် ပြုအပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တည်း။ ထို့ကြောင့် ဓမ္မတာယ နောက်၌ ပိုဒ်ခတ်၍ "ကုပ္ပနံ"ဟု ပါဠိသေသ ထည့်ရသည်။ ဥဒ္ဓုမာတကသ-စသည်ကိုလည်း ဥပမာန, ဥပမေယျ တတ္ထဟု မှတ်ပါ။

အ[illegible]ရဋ္ဌီကာ။ ။ဒုဋ္ဌာရုကောတိ မံသလောဟိတာနံ ဒုဋ္ဌဘာဝေန ပကတိဘာဝံ ဇဟိတ္ဝာ ဒ္ဝိတော ဒုဋ္ဌဝဏ္ဏော၊ တသ္သာတိ ဒုဋ္ဌာရုကသ။ သဝနန္တိ အသုစိဝိသန္ဓနံ။ ဥဒ္ဓုမာတသ ဝိယာတိ ကောဓေန ဥဒ္ဓံ ဥဒ္ဓံ ဥဒ္ဓုမာတကသ ဝိယ ကောဓူပါယာသသ အဝိသဇ္ဇနတော။ စက္ခိကဘာသ္သာတိ ကုပိတသ။ တိက-ပဋ္ဌမပဏ္ဏ, ပုဂ္ဂလဝဏ် ဝဏ္ဏိတပမသုတ်။

["စက္ခုဝိညာဉ်၏ဖြစ်ခြင်းကိုတားမြစ်ခြင်းအားဖြင့်"ဟု ရှေးနိဿယ ပေး၏။] အန္ဓဘာဝကရဏော၊ ကန်းသူ၏အဖြစ်ကို ပြုတတ်သော။ ဗဟလတမေ၊ ထူထဲသော အမိုက်မှောင်၌။ (ရူပါနိ ပဿေယျ။) ဝိဇ္ဇန္ဓရိကာယာတိ၊ ကား။ ဝိဇ္ဇုပ္ပတ္တိကွဏော၊ လျှပ်စစ်၏ ဖြစ်ရာခဏာ၌။ (ရူပါနိ ပဿေယျ။) ဣဓာပိ၊ ဤ ဝိဇ္ဇုပမစိတ္တာနိဒ္ဒေသ၌လည်း။ ဣဒံ၊ ကား။ သြပမ္မသံသန္ဒနံ၊ တည်း။ ဟိ၊ ခဲ့။ စက္ခုမာ၊ ကောင်းသော မျက်စိရှိသော။ ပုရိသော၊ ကို။ (ဝေဒိတမ္ဘော) ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ (တထာ) ယောဂါဝစရော၊ ယောဂါဝစရပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ဒဋ္ဌမ္ဘော၊ ၏။ အန္ဓကာရံ၊ အမိုက်မှောင်ကို။ (ဒဋ္ဌမ္ဘော) ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ (တထာ) သောတာပတ္တိမဂ္ဂဝဇ္ဇာ၊ သောတာပတ္တိမဂ်သည် သတ်ထိုက် ကုန်သော။ ကိလေသာ၊ တို့ကို။ (ဒဋ္ဌမ္ဘာ။) ဝိဇ္ဇုသဒ္ဒရဏံ၊ လျှပ်စစ်၏ ကောင်းစွာ ဖြစ်ခြင်းကို။ (ဒဋ္ဌမ္ဘံ) ဝိယ (တထာ) သောတာပတ္တိမဂ္ဂဉာဏသာ၊ သောတာ-ပတ္တိမဂ်ဉာဏ်၏။ ဥပ္ပတ္တိကာလော၊ ဖြစ်ရာအခါကို။ (ဒဋ္ဌမ္ဘော။) ဝိဇ္ဇန္ဓရိ-ကာယ၊ လျှပ်စစ်ပြက်ရာခဏာ၌။ စက္ခုမတော၊ ကောင်းသော မျက်စိရှိသော။ ပုရိသသ၊ ၏။ သမန္တာ၊ ထက်ဝန်းကျင်၌။ ["သမန္တာ၊ အနီး၌"ဟုလည်း ရှိ၏။] ရူပဒဿနံ၊ ရူပါရုံတို့ကို မြင်ရခြင်းကို။ (ဒဋ္ဌမ္ဘံ) ဝိယ (တထာ) သောတာပတ္တိမဂ္ဂကွဏော၊ သောတာပတ္တိမဂ်ခဏာ၌။ နိဗ္ဗာနဒဿနံ၊ နိဗ္ဗာန်ကို မြင်ခြင်းကို။ (ဒဋ္ဌမ္ဘံ။ ပုန၊ တဖန်။ အန္ဓကာရာဝဏ္ဍရဏံ၊ အမိုက်မှောင်၏ လွှမ်းမိုးခြင်းကို။ (ဒဋ္ဌမ္ဘံ)ဝိယ သကဒါဂါမိမဂ္ဂဝဇ္ဇာ၊ ကုန်သော။ ကိလေသာ၊ တို့ကို။ (ဒဋ္ဌမ္ဘာ။) ပုန၊ တဖန်။ ဝိဇ္ဇုသဒ္ဒရဏံ၊ ကို။ (ဒဋ္ဌမ္ဘံ) ဝိယ (တထာ) သကဒါဂါမိမဂ္ဂဉာဏသာ၊ ၏။ ဥပ္ပါဒေါ၊ ကို။ (ဒဋ္ဌမ္ဘော။)

ဝိဇ္ဇန္ဓရိကာယော၊ ၌။ စက္ခုမတော၊ သော။ ပုရိသသ၊ ၏။ သမန္တာ၊ ၌။ ရူပဒဿနံ၊ ကို။ (ဒဋ္ဌမ္ဘံ) ဝိယ (တထာ) သကဒါဂါမိမဂ္ဂကွဏော၊ ၌။ နိဗ္ဗာန-ဒဿနံ၊ ကို။ (ဒဋ္ဌမ္ဘံ။) ပုန၊ တဖန်။ အန္ဓကာရာဝဏ္ဍရဏံ၊ ကို။ (ဒဋ္ဌမ္ဘံ) ဝိယ (တထာ) အနာဂါမိမဂ္ဂဝဇ္ဇာ၊ ကုန်သော။ ကိလေသာ၊ တို့ကို။ (ဒဋ္ဌမ္ဘာ။) ပုန ဝိဇ္ဇုသဒ္ဒရဏံ (ဒဋ္ဌမ္ဘံ) ဝိယ (တထာ) အနာဂါမိမဂ္ဂဉာဏသာ၊ ၏။ ဥပ္ပါဒေါ၊ ကို။ (ဒဋ္ဌမ္ဘော။) ဝိဇ္ဇန္ဓရိကာယ၊ ၌။ စက္ခုမတော၊ သော။ ပုရိသသ၊ ၏။ သမန္တာ၊ ၌။ ရူပဒဿနံ၊ ကို။ (ဒဋ္ဌမ္ဘံ) ဝိယ (တထာ။) အနာဂါမိမဂ္ဂကွဏော၊ ၌။ နိဗ္ဗာနဒဿနံ၊ ကို။ ဝေဒိတမ္ဘံ၊ ၏။ အယံ ဝုစ္စတိ၊ ကား။ ဝေရှပေါ၊ သော။ အယံ ပုဂ္ဂလော၊ ဤသောတာပတ္တိမဂ္ဂဋ္ဌ အစ ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ဝိဇ္ဇုပမစိတ္တောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။ ဣတ္တရကာလော-ဘာသေန၊ အနည်းငယ်သော ကာလ၌ ဉာဏ်ရောင်၏ လင်းခြင်းကြောင့်။ [ဣတ္တရကာလောဘာသေန နေရာ၌ "ဣတ္တရကာလောဘာသနေန"ဟုလည်း

ရှေးပါဠိ၌ရှိသည်။] ဝိဇ္ဇုသဒိသစိတ္တောဟု၊ လျှပ်စစ်နှင့်တူသော စိတ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။) ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။

၁၀၃။ ဝဇိရူပမစိတ္တတာယပိ၊ ဝဇိရူပမစိတ္တပုဂ္ဂိုလ်၏ အဖြစ်၌လည်း။ ဣဒံ၊ ကား။ သြပမ္မသံသန္ဒနံ၊ တည်း။ ဟိ၊ ခဲ့။ ဝဇိရံ၊ ဝဇိရစိန်ကို။ (ဒဠ္ဌမ္ပိ) ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ (တထာ) အရဟတ္တမဂ္ဂညာဏံ၊ အရဟတ္တမဂ်ညာဏ်ကို။ ဒဠ္ဌမ္ပိ၊ ၏။ မဏိဂဏ္ဌိပါသာဏဂဏ္ဌိ၊ ပတ္တမြားအထုံး, ကျောက်အထုံးကို။ ဝါ၊ ပတ္တမြားတုံး, ကျောက်တုံးကို။ (ဒဠ္ဌဗ္ဗော) ဝိယ (တထာ) အရဟတ္တမဂ္ဂဝဇ္ဇော၊ ကုန်သော။ ကိလေသာ၊ တို့ကို။ (ဒဠ္ဌမ္ပေ။) ဝဇိရဿ၊ ၏။ မဏိဂဏ္ဌိံ ဝါ၊ ပတ္တမြားအထုံးကိုသော်၎င်း။ ဝါ၊ ပတ္တမြားတုံးကိုသော်၎င်း။ ပါသာဏဂဏ္ဌိံ ဝါ၊ ကျောက်အထုံးကိုသော်၎င်း။ ဝါ၊ ကျောက်တုံးကိုသော်၎င်း။ ဝိနိဝိဇ္ဈိတ္မာ၊ ဖောက်ထွင်း၍။ အဂမနဘာဝေ၊ မသွားနိုင်သည်၏ အဖြစ်၏။ နတ္ထိဘာဝေ၊ မရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ (ဒဠ္ဌမ္ပေ) ဝိယ (တထာ) အရဟတ္တမဂ္ဂညာဏေန၊ သည်။ အစ္ဆေဇ္ဇာနံ၊ မဖြတ်အပ် မဖြတ်နိုင်ကုန်သော။ ကိလေသာနံ၊ တို့၏။ နတ္ထိဘာဝေ၊ မရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကို။ (ဒဠ္ဌမ္ပေ။) ဝဇိရေန၊ သည်။ နိဗ္ဗိဒ္ဓဝေဓဿ၊ ဖောက်ထွင်းအပ်သော အပေါက်၏။ ပုန၊ တဖန်။ အပဒ္ဒိ-ပူရဏံ၊ မပြည့်ခြင်းကို။ (ဒဠ္ဌမ္ပိ) ဝိယ (တထာ) အရဟတ္တမဂ္ဂေန၊ သည်။ ဆိန္နာနံ၊ ဖြတ်အပ်ပြီးကုန်သော။ ကိလေသာနံ၊ တို့၏။ ပုန၊ ဖန်။ အနုပ္ပါဒေ၊ မဖြစ်ခြင်းကို။ ဒဠ္ဌမ္ပေ။ အယံ ဝုစ္စတိတိ၊ ကား။ ဧဝရူပေ၊ သော။ အယံ ပုဂ္ဂလော၊ ဤ အရဟတ္တမဂ္ဂဠ္ဌပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ဝဇိရူပမစိတ္တောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။ ကိလေသာနံ၊ တို့၏။ မူလဃာတကရဏသမတ္ထတာယ၊ အမြစ်အရင်းကို ဖြတ်ခြင်းကို ပြုခြင်း၌ စွမ်းနိုင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝဇိရေန၊ နှင့်။ သဒိသစိတ္တော၊ တူသော စိတ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍။ (ဝုစ္စတိ။) ဣတိ အတ္ထော။

၁၀၄။ အန္ဓာဒီသု၊ အစရှိသော ပုဒ်တို့၌။ [အာဒိ-ဖြင့် ကေစကွ၊ ဒ္ဒိစကွ၊ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို ယူ။] (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတမ္ပေ။) တထာရူပံ စက္ခု နဟောတီတိ၊ ကား။ တထာဇာတိကံ တထာသဘာဝံ၊ ထိုသို့ သဘောရှိသော။ ပညာစက္ခု၊ ပညာမျက်စိသည်။ နဟောတိ၊ မရှိ။ ဖာတိ ကရေယျာတိ၊ ကား။ ဖီတံ၊ ဝပြောသည်ကို။ ဝစိုတံ၊ တိုးပွါးသည်ကို။ ကရေယျ၊ ပြုနိုင်ရာ၏။ [ဖာတိ-ကို ဖီတံ-ဟု ဖွင့်၍ ဖီတံ-ကို ဝစိုတံ-ဟု ဖွင့်သည်။ ဖာယီဓာတ်+တိ-ပစ္စည်း ဓာတုန် ယ်-ကို ချေ၍ "ဖာတိ"ဟု ဖြစ်၏။ တ-ပစ္စည်းဖြင့် ဖာ–၌ အာ-ကို ဣ-ပြုလျှင် ဖီတ-ဟု ဖြစ်၏။ ဝုစိုအနက်ဟောချည်းတည်း။] သာဝဇ္ဇာနဝဇ္ဇေတိ၊ ကား။ သဒေါသနိဒ္ဒေါသော၊ အပြစ်နှင့်တကွဖြစ်ကုန် အပြစ်မရှိကုန်သော။ (ဓမ္မေ) ဟိနပ္ပဏီတေတိ၊ ကား။ အဓမ္မတ္တမေ (အဓမ+ဥတ္တမေ)၊ ယုတ်ညံ့ကုန်, မွန်မြတ်ကုန်သော။ (ဓမ္မေ) ကဏှသုက္ကသပ္ပဋိ-

ဘာဂေတိ[1]၊ ကား။ ကဏ္ဍသုက္ကာယေ၀၊ မည်းညစ်သော အကုသိုလ်တရား, ဖြူစင်သော ကုသိုလ်တရားတို့ကိုပင်။ အညမညပဋိဗာဟနတော၊ အချင်းချင်းကို တားမြစ်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပဋိပက္ခ၀သေန၊ ဆန့်ကျင်ဘက်၏ အစွမ်းဖြင့်။ သပ္ပဋိဘာဂါတိ၊ တို့ဟူ၍။ ၀ုစ္စန္တိ။

ပန၊ ဆက်။ တွေ့၊ ဤ ပုဂ္ဂလနိဒ္ဒေသ၌။ အယံ၊ ကား။ သခ်ေပါ၊ အကျဉ်းတည်း။ ကုသလေ၊ ကုသိုလ် ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မေ၊ တို့ကို။ (ဇာနေယျ-၌ စပ်။) (ဤမေ၊ ဤတရားတို့သည်။) ကုသလာ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ယေန ပညာစက္ခုနာ၊ အကြင်ပညာစက္ခုဖြင့်။ ဇာနေယျ၊ သိနိုင်ရာ၏။ အကုသလေ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မေ၊ တို့ကို။ (ဇာနေယျ-၌ စပ်။) (ဤမေ၊ ဤတရားတို့သည်။) အကုသလာ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ (ယေန ပညာစက္ခုနာ၊ ဖြင့်။ ဇာနေယျ၊ ရာ၏။) (တထာရူပမ္မိ အသ္သ စက္ခု နဟောသိ။) သာ၀ဇ္ဇာဒီသုပိ၊ အစရှိသော ပုဒ်တို့၌လည်း။ ဧသေ၀ နယော၊ ပင်တည်း။ ပန၊ အထူးကား။ ကဏ္ဍသုက္ကသပ္ပဋိဘာဂေသု၊ ကဏ္ဍသုက္ကသပ္ပဋိဘာဂတရားတို့၌။ ကဏ္ဍမေ့ မည်းညစ်သော အကုသိုလ်တရားတို့ကို။ သုက္ကသပ္ပဋိဘာဂါတိ၊ ကုသိုလ် တည်းဟူသော ဖြူစင်သော ဆန့်ကျင်ဘက်အဖို့နှင့်တကွဖြစ်သောတရားတို့ဟူ၍ရင်း။ သုက္ကမေ့ ကုသိုလ်တည်းဟူသော ဖြူစင်သော တရားတို့ကို။ ကဏ္ဍသပ္ပဋိဘာဂါတိ၊ အကုသိုလ်ဟူသော မည်းညစ်သော ဆန့်ကျင်ဘက် အဖို့နှင့်တကွဖြစ်သော တရားတို့ဟူ၍ရင်း။ ယေန ပညာစက္ခုနာ၊ ဖြင့်။ ဇာနေယျ၊ ရာ၏။ အသ္သ၊ ထို အနွယ်ဂုဏ်၏။ တထာရူပံ၊ သော။ စက္ခုပိ၊ ပညာစက္ခုသည်လည်း။ နဟောတိ၊ မရှိ။ ဣတိ(အယံ)၊ ကား။ (သခ်ေပါ၊တည်း။)ဤမိုနာ နယေန၊ ဖြင့်။ သေသဒ္ဒါနေသုပိ၊ ကြွင်းသော ကေစက္ခု ဒ္ဒိစက္ခု ဌာနတို့၌လည်း။ အတ္ထော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ [သေသဒ္ဒါနေသု-နေရာ၌ "သေသ၀ါရေ-သုပိ" ဟုလည်း မူကွဲရှိသည်။]

အယံ ၀ုစ္စတိတိ၊ ကား။ ဧ၀ရူပေါ။ သော။ အယံ ပုဂ္ဂလော၊ ကို။ ဒိဋ္ဌိ၀မ္မိက-ဘောဂသံဟရဏပညာစက္ခုနော စ၊ မျက်မှောက်ဘ၀၌ ဖြစ်သော စည်းစိမ်ကို

၁။ ကဏ္ဍသုက္ကသပ္ပဋိဘာဂေ။ ။ပဋိဘာဂ၌ ပဋိ(ပတိ)သဒ္ဒါသည် ဆန့်ကျင်ဘက် အနက်ကို ဟော၏။ ဘာဂ-သဒ္ဒါကား အဖို့ အစု အနက်ဟောတည်း။ သဟ+ပဋိဘာဂေန+ယေ ၀ုတ္တန္တိတိ သုပ္ပဋိဘာဂါ=ဆန့်ကျင်ဘက်အဖို့နှင့်တကွဖြစ်သော တရားတို့။ ကဏ္ဍတရားသည် သုက္ကတည်းဟူသော ဆန့်ကျင်ဘက်အဖို့နှင့်တကွဖြစ်၏။ သုက္ကတရားသည် ကဏ္ဍတည်းဟူသော ဆန့်ကျင်ဘက်အဖို့နှင့်တကွဖြစ်၏။ ကဏ္ဍာ စ+သုက္ကာ စ ကဏ္ဍသုက္ကာ၊ ကဏ္ဍသုက္ကာယေ၀+သပ္ပဋိဘာဂါ ကဏ္ဍသုက္ကသပ္ပဋိဘာဂါ။

စုဆောင်းကြောင်း ပညာစက္ခု၏ရင်း။ သမ္မာဇာယိကတ္ထသောဓနပညာစက္ခု-နော စ၊ တမလွန်ဘဝ၌ ဖြစ်သော စီးပွါးကို သုတ်သင်ကြောင်း ပညာစက္ခု၏ရင်း။ အဘာဝေါ ကြောင့်။ အနေ္ဓောတိ၊ ဟူ၍။ (ပညာမျက်စိ နှစ်ဘက်လုံး မရှိသော အကန်း ဟူ၍။) ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဒုတိယော၊ နှစ်ယောက်မြောက် ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကဘောဂသံဟရဏပညာစက္ခုနော၊ ၏။ ဘာဝေါ၊ ရှိခြင်းကြောင့်ရင်း။ သမ္မာဇာယိကတ္ထသောဓနပညာစက္ခုနော ပန၊ ၏ကား။ အဘာဝေါ၊ ကြောင့်ရင်း။ ကေစက္ခုတိ၊ ဟူ၍။ ဝေါ၊ ပစ္စုပ္ပန် စည်းစိမ်အတွက်, တဘက်သော ပညာစက္ခု ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။ တတိယော၊ သုံးယောက်မြောက် ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ဒ္ဝိန္နမ္ပိ၊ ၂-မျိုးသော ပညာစက္ခုတို့၏လည်း။ ဘာဝေါ၊ ကြောင့်။ ဒ္ဝိစက္ခုတိ၊ ဟူ၍။ ဝေါ၊ ပစ္စုပ္ပန်စည်းစိမ်ကို စုဆောင်းကြောင်း ပညာစက္ခု, တမလွန် စီးပွါးကို သုတ်သင်ကြောင်း ပညာစက္ခု, ၂-လုံး ရှိသူ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ အပ်၏။

၁၀၇။ အဝကုဇ္ဇပညာဒီသု၊ အစရှိသောပုဒ်တို့၌။ (အတ္ထော ဝေ ဝေဒိ-တမ္ဗော။) ဓမ္မံ ဒေသေန္တိတိ၊ ကား။ ဥပါသကော၊ သည်။ ဓမ္မသဝနတ္ထာယ၊ တရားနာခြင်းအကျိုးငှါ။ အာဂတော၊ လာ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍။ အတ္ထနော၊ ၏။ ကမ္မံ၊ အလုပ်ကို။ ပဟာယ၊ ပယ်စွန့်၍။ ဓမ္မံ၊ကို။ ဒေသေန္တိ၊ ဟောကြကုန်၏။ အာဒိကလ္ယာဏန္တိ၊ ကား။ အာဒိမှိ၊ အစ၌။ ကလ္ယာဏံ ဘဒ္ဒကံ၊ ကောင်းသည်ကို။ အနဝဇ္ဇံ နိဒ္ဒေါသံ၊ အပြစ် မရှိသည်ကို။ ကတ္တာ၊ ၍။ ဒေသေန္တိ၊ ကုန်၏။ သေသပဒေသုပိ၊ အာဒိကလ္ယာဏပုဒ်မှ ကြွင်းကုန်သော မဇ္ဈေကလ္ယာဏ, ပရိယောသာနကလ္ယာဏ ပုဒ်တို့၌လည်း။ သေသနယော၊ ပင်တည်း။ ပန၊ ဆက်။ ဏ္ဍော၊ ဤ အာဒိ, မဇ္ဈ, ပရိယောသာန တို့တွင်။ အာဒိတိ၊ ကား။ ပုဗ္ဗပဒ္ဒပနာ၊ ရှေးဦးစွာ စတည်ကြောင်း စကား တည်း။ မဇ္ဈန္တိ၊ ကား။ ကထာဝေမဇ္ဈံ၊ စကား၏ အလယ်တည်း။ ပရိယော-သာနန္တိ၊ ကား။. သန္ဓိဋ္ဌာနံ၊ ကောင်းစွာ ပြီးဆုံးကြောင်း စကားတည်း။ ဣတိ၊ ဤ နည်းဖြင့်။ အဿ၊ ထို ဥပါသကာအား။ ဓမ္မံ၊ ကို။ ကထေန္တော၊ ဟောကုန်လတ္တံ့။ ပုဗ္ဗဒ္ဒပနေပိ၊ ရှေးဦးစွာ စတည်ကြောင်း စကားဌ၌လည်း။ ကလ္ယာဏံ ဘဒ္ဒကံ၊ ကို။ အနဝဇ္ဇမေဝ၊ အပြစ်မရှိသည်ကို သာလျှင်။ ကတ္တာ၊ ၍။ ကထေန္တိ၊ ကုန်၏။ ဝေမဇ္ဈေပိ၊ အလယ်ဌ၌လည်း။ (ကလ္ယာဏံ ဘဒ္ဒကံ၊

၁။ **အာဒိကလ္ယာဏံ။** ။"အာဒိ"အရ စတည်သော စကားကို ယူ၍ "အာဒိမှိ+ ကလ္ယာဏံ အာဒိကလ္ယာဏံ"ဟု ပြုပါ။ ထိုပုဒ်ကိုလည်း "ကတ္တာ"ဟူသောအဖွင့်ကို ကြည့်၍ "အစ၌လည်း ကောင်းအောင်"ဟု ဒေသေန္တိ၏ ကြိယာဝိသေသနအဖြစ်ဖြင့် အနက်ပေးပါ။ ဤသို့ အနက်ပေးမှ အဋ္ဌကထာအဖွင့်နှင့် ညီသည်။ ရှေးနိဿယဝယ် "အစ၌လည်းကောင်းသော"ဟု ပေး၍ "ဓမ္မံ"၌ စပ်ရသော နည်းကား အဋ္ဌကထာနှင့် မညီပါ။ မဇ္ဈေကလ္ယာဏံ စသည်၌လည်း နည်းတူ။

ကို။ အနဝဇ္ဇမေဝ၊ ကိုသာလျှင်။ ကတ္တာ ဒေသေန္တိ။ (ပရိယောသာနေပိ၊ အဆုံးဌ်လည်း။(ကလျှာဏံ ဘဒ္ဒကံ၊ ကို။ အနဝဇ္ဇမေဝ၊ ကိုသာလျှင်။ ကတ္တာ၊ ၍။ ဒေသေန္တိ၊ ကုန်၏။)

စ၊ ဆက်။ ဘော၊ ဤ အာဒိကလျှာဏံ စသောပါဌ်ဌ်။ ဒေသနာယ၊ ပရိယတ်ဒေသနာတော်၏။ အာဒိမဇ္ဈပရိယောသာနာနိ၊ အစ အလယ် အဆုံး တို့သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိကုန်၏။ သာသနဿ၊ ပဋိပတ်,ပဋိဝေဓ သာသနာတော်၏ (အာဒိမဇ္ဈပရိယောသာနာနိ၊ တို့သည်။ အတ္ထိ၊ ကုန်၏။) တတ္ထ၊ ထို အစ အလယ် အဆုံးတို့တွင်။ တာဝ၊ သာသနမှ ရှေးဦးစွာ။ (နိဒ္ဒိဋ္ဌာယ၊ အပ်သော။) ဒေသနာယ၊ ၏။ (အာဒိမဇ္ဈပရိယောသာနံ ဝေံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။) စတုပ္ပဒိကဂါထာယ၊ လေးပါဒ ရှိသော ဂါထာ၏။ ပဌမပဒံ၊ ပဌမပါဒ သည်။ အာဒိ၊ အစတည်း။ ဒေ့ပဒါနိ၊ နှစ်ပါဒ တို့သည်။ မဇ္ဈံ၊ အလယ်တည်း။ အဝသာနပဒံ၊ အဆုံး ပါဒ သည်။ ပရိယောသာနံ၊ အဆုံးတည်း။ ကောနုသန္ဓိကသုတ္တာယ၊ တခုသော အနုသန္ဓေ ရှိသော သုတ်၏။ နိဒါနံ၊ နိဒါန်းသည်။ အာဒိ၊ တည်း။ အနုသန္ဓိ၊ အနုသန္ဓေသည်။ မဇ္ဈံ၊ တည်း။ ဣဒမ ဝေ ဝိစာတိ၊ ဟူ၍။ အပ္ပနာ၊ နိဂုံးအုပ်ကြောင်း စကားသည်။ ပရိယော-သာနံ၊ တည်း။ အနေကာနုသန္ဓိကယ၊ များသော အနုသန္ဓေ ရှိသော သုတ်၏။ ပဌမော၊ သော။ အနုသန္ဓိ၊ သည်။ အာဒိ၊ တည်း။ တတော၊ ထို ပဌမ အနုသန္ဓေမှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ ကော ဝါ၊ တခုမှလည်း ဖြစ်သော။ အနေ-ကာ ဝါ၊ တပါးမက များစွာမှလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ (အနုသန္ဓယော၊ တို့သည်။) မဇ္ဈံ၊ တည်း။ ပစ္ဆိမော၊ အဆုံးဌ် ဖြစ်သော အနုသန္ဓေသည်။ ပရိယောသာနံ၊ တည်း။ အယံ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးကား။ တာဝ၊ သာသနမှ ရှေးဦး စွာ။ (နိဒ္ဒိဋ္ဌာယ) ဒေသနာယ၊ ၏။ (အာဒိမဇ္ဈပရိယောသာနေ၊ တို့ကို။) နယော၊ သိကြောင်း အစီအရင်တည်း။

☰ ပန၊ ကား။ သာသနဿ၊ ပဋိပတ်, ပဋိဝေဓ သာသနာတော်၏။ သီလံ၊ သီလသည်။ အာဒိ၊ တည်း။ သမာဓိ၊ သမာဓိသည်။ မဇ္ဈံ၊ တည်း။ ဝိပဿနာ၊ ဝိပဿနာသည်။ ပရိယောသာနံ၊ တည်း။ ဝါ၊ တနည်း။ သမာဓိ၊ သည်။ အာဒိ၊ တည်း။ ဝိပဿနာ၊ သည်။ မဇ္ဈံ၊ တည်း။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ်သည်။ ပရိ-ယောသာနံ၊ တည်း။ ဝါ၊ တနည်း။ ဝိပဿနာ၊ သည်။ အာဒိ၊ တည်း။ မဂ္ဂေါ၊ သည်။ မဇ္ဈံ၊ တည်း။ ဖလံ၊ ဖိုလ်သည်။ ပရိယောသာနံ၊ တည်း။ ဝါ၊ တနည်း။ မဂ္ဂေါ၊ သည်။ အာဒိ၊ တည်း။ ဖလံ၊ သည်။ မဇ္ဈံ၊ တည်း။ နိဗ္ဗာနံ၊ နိဗ္ဗာန်သည်။ ပရိယောသာနံ၊ တည်း။ ဝါ၊ တနည်း။ ဒ္ဒိသု ဒ္ဒိသု၊ ၂-ပါး ၂-ပါးတို့ကို။ ကရိယမာနေသု၊ ပြုအပ်သော်။ ["ဒ္ဒေ ဒ္ဒေ ကရိယာမာနေ"ဟု ရှိ၏။ စာသွား မကောင်းပါ။ "ဒ္ဒိသု ဒ္ဒိသု ကိရိယ-

မာနေသု”ဟု ရှိမှ ကောင်းသည်။] သီလသမာဓယော၊ သီလ သမာဓိ တို့သည်။ အာဒိ၊ တည်း။ ဝိပဿနာ မဂ္ဂါ၊ ဝိပဿနာ, မဂ်တို့သည်။ မဇ္ဈေ၊ တည်း။ ဓလနိဗ္ဗာနာနိ၊ ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်တို့သည်။ ပရိယောသာနံ၊ တည်း။ သာတ္ထ-ကန္တိ၊ ကား။ သာတ္ထကံ၊ အနက်အဓိပ္ပါယ်နှင့် တကွဖြစ်သည်ကို။ ဝါ၊ အနက် အဓိပ္ပါယ်နှင့် ပြည့်စုံသည်ကို။ ကတ္တာ၊ ၍။ ဒေသေန္တိ၊ ကုန်၏။ သဗ္ဗဉ္ဉုနန္တိ၊ ကား။ အကွမ်းရပါရိပူရိ၊ အကွမ်းရာ ပုဒ်ဗျည်း တို့၏ ပြည့်စုံခြင်း ရှိသည်ကို။ ကတ္တာ၊ ၍။ ဒေသေန္တိ၊ ကုန်၏။ ကေဝလ ပရိပုဏ္ဏန္တိ၊ ကား။ သကလပရိပုဏ္ဏံ၊ အလုံးစုံ ထက်ဝန်းကျင်ပြည့်စုံသည်ကို။ အနူနံ၊ ယုတ်လျော့ခြင်း မရှိသည်ကို။ ကတ္တာ၊ ၍။ ဒေသေန္တိ။ ပရိသုဒ္ဓန္တိ၊ ကား။ ပရိသုဒ္ဓံ၊ ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်သည်ကို။ နိဗ္ဗဇ္ဇံ၊ မရှုပ်ထွေးသည်ကို။ နိုဂ္ဂဏ္ဌိ ၊ အထုံးအဖွဲ့ မရှိသည်ကို။ ကတ္တာ ဒေသေန္တိ။ ဗြဟ္မစရိယံ ပကာသေန္တိတိ ၊ ကား။ ဧတံ၊ ဤ ဆိုအပ် ပြီးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဒေသေန္တာ စ၊ ဟောကုန်သော်လည်း။ ဝါ၊ ဟော ကုန်ယင်းပင်။ သေဋ္ဌစရိယဘူတံ၊ မြတ်သော အကျင့် ဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ သိက္ခတ္တယသင်္ဂဟိတံ၊ သီလ, သမာဓိ, ပညာ သုံးဖြာသော သိက္ခာဖြင့် သိမ်းယူအပ်သော။ အရိယံ၊ မြတ်သော။ အဋ္ဌင်္ဂိကံ၊ ရှစ်ပါးသော အင်္ဂါ ရှိသော။ မဂ္ဂံ၊ ကို။ ပကာသေန္တိ၊ ထင်ရှားပြကြကုန်၏ (ထင်ရှားပြရာ ရောက်ကုန်၏။)

နေဝ အာဒိ မနသိကရောတိတိ၊ ကား။ ပဋ္ဌမဝဋ္ဌပနံ၊ ရှေးဦးစွာ စတည်ကြောင်း စကားကို။ မနသိ၊ စိတ်၌။ နေဝ ကရောတိ၊ မပြု။ (တနည်း) နေဝ မနသိကရောတိ၊ နှလုံးမသွင်း။ ကုမ္ဘောတိ၊ ကား။ ဃဋ္ဌော၊ အိုး သည်။ (အဃ၊ ရှိရာ၏။) နိက္ကုဋ္ဌောတိ၊ ကား။ အဓောမုခေါ၊ အောက်၌ မျက်နှာဝ ရှိသည်။ (ဟုတ္တာ) ဌပိတော၊ ထားအပ်သော။ (ကုမ္ဘော-၌ စပ်။) ဇဝ်မေဝန္တိ ဘွော၊ ဤပါ၌။ နိက္ကုဋ္ဌော၊ မှောက်ထားအပ်သော။ ကုမ္ဘော၊ အိုး ကို။ (ဒဋ္ဌမ္ဘော) ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ (တထာ) အဝကုဋ္ဌ ပညော၊ မှောက်ထားအပ် သော အိုးနှင့် တူသော ပညာရှိသော။ ပုဂ္ဂလော၊ ကို။ ဒဋ္ဌမ္ဘော။ ဥဒကာ-သိဉ္စနကာလေ၊ ရေကိုလောင်းထည့်ရာအခါကို။ (ဒဋ္ဌမ္ဘော) ဝိယ (တထာ) ဓမ္မဒေသနာယ၊ တရားဒေသနာတော်ကို။ လဒ္ဓကာလေ၊ ရအပ်ရာ အခါကို။ (ဒဋ္ဌမ္ဘော။) ဥဒကဿ၊ ၏။ ဝိဝဋ္ဋနကာလေ၊ ပြန်လည်ရာ အခါကို။ (ဒဋ္ဌမ္ဘော) ဝိယ (တထာ) တသ္မိံ အာသနေ၊ ထိုနေရာ၌။ နိသိန္နဿ၊ ထိုင်

၁။ ဗြဟ္မစရိယံ။ ။ဗြဟ္မ-ကို သေဋ္ဌ-ဟုဝင်း, အရိယ်-ဟုဝင်း ဖွင့်၍ စရိယ-ကို “အဋ္ဌင်္ဂိကမဂ္ဂ”ဟု ဖွင့်သည်။ မဂ္ဂင် ရှစ်ပါးတွင် သမ္မာဝါစာ စသော ၃-ပါးသည် သီလသိက္ခာဖြစ်၏။ သမ္မာဝါယာမ, သမ္မာသတိ, သမ္မာသမာဓိ ၃-ပါးသည် သမာဓိသိက္ခာ ဖြစ်၏။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ, သမ္မာသင်္ကပ္ပ, ၂-ပါးသည် ပညာ သိက္ခာ ဖြစ်၏။ ဤသို့ သိက္ခာ ၃-ပါး အပေါင်းဖြင့် မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကို သိမ်းယူအပ် သောကြောင့် “သိက္ခတ္တယသင်္ဂဟိတံ”ဟု ဝိဓေယျ ပြုသည်။

နေသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဥဂ္ဂဟေတုံ၊ တရားကို နာယူမှတ်သားခြင်းငှါ။ အာသဗ္ဗ-ကာလေ၊ မစ္စမ်းနှိုင်ရာ အခါကို။ ဒဠ္ဍဗ္ဗော။ ဥဒကဿ၊ ၏။ အသဏ္ဌာန-ကာလေ၊ ကောင်းစွာ မတည်ရာ အခါကို။ (ဝေဒိတာဗ္ဗော) ဝိယ (တထာ) ဥဒ္ဒဟိတ္တာ၊ တရားနာရာမှ ထပြီး၍။ အသလ္လက္ခဏကာလေ၊ ကောင်းစွာ မမှတ်မိရာ အခါကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော။ အယံ ဝုစ္စတိ၊ ကား။ ဝေရူပေါ အယံ ပုဂ္ဂလော၊ ကို။ အဝကုဇ္ဇပညောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။ အဓောမုခပညော၊ အောက်၌ မျက်နှာဝရှိသော ပညာရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍။ ဝါ၊ အောက်၌ မျက်နှာဝ ရှိသော အိုးနှင့် တူသော ပညာရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍။ (ဝုစ္စတိ။) ဣတိ အတ္ထော။

၁၀၀။ အာကိဏ္ဏာနိတိ၊ ကား။ ပက္ခိတ္တာနိ၊ ထည့်ထားအပ်ကုန်သည်။ (ဟောန္တိ။) သတိသမ္ဘောသာ ပကိရေယျာတိ၊ ကား။ မဋ္ဌဿတိတာယ၊ ပျောက်ကင်းသော သတိရှိသူ၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိကိရေယျ၊ ဖရိုဖရဲ ပြန့်ကြဲ ရာ၏။ ဝေမေဝန္တိ တွေ့၊ ဤ ပါဠိ၌။ ဥစ္ဆင်္ကေါ၊ ရင်ခွင်ကို။ (ဒဠ္ဍဗ္ဗော) ဝိယ (တထာ) ဥစ္ဆင်္ကပ်ပညော[1]၊ ရင်ခွင်နှင့်တူသော ပညာရှိသော။ ပုဂ္ဂလော၊ ကို။ ဒဠ္ဍဗ္ဗော။ နာနာခဠကာနိ၊ အမျိုးမျိုးသော ခဲဖွယ်တို့ကို။ (ဒဠ္ဍဗ္ဗာနိ) ဝိယ (တထာ)နာနပ္ပကာရံ၊အထူးထူးသောအပြားရှိသော။ ဗုဒ္ဓဝစနံ၊မြတ်စွာဘုရား၏စကားတော်ကို။(ဒဠ္ဍဗ္ဗံ။) ဥစ္ဆင်္ကေါ၊ရင်ခွင်၌။နာနာခဠကာနိ၊အမျိုးမျိုးသော ခဲဖွယ်တို့ကို။ ခါဒန္တဿ၊ ခဲသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ နိသိန္နကာလေ၊ ထိုင်နေရာ အခါကို။ (ဒဠ္ဍဗ္ဗော) ဝိယ (တထာ) တသို့ အာသနေ၊ ထို တရားနာရာ နေရာ၌။ နိသိန္နဿ၊ ထိုင်နေသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဥဂ္ဂဟကာလေ၊ တရားကို

---

[1] ဥစ္ဆင်္ကပ်ပညော။ ။[ဥ + သဒ္ဒ-ဓာတ်၊ အ-ပစ္စည်း၊ ဥသဒ္ဒတိ ဣတ္ထာတိ ဥစ္ဆင်္ကေါ (အထက် ဋ္ဌိကပ်ရာ ဖြစ်သောအရပ်၊) အဘိဓာနပ္ပဒီပိကာ-သူဠိဝိဂ္ဂဟ၊ သ-ကို ဆ-ပြု၊ အသဒ္ဒိသဒ္ဒေဘော်လာ၊ "ဥစ္ဆင်္ကော် တုဘော ပုမေ၊ ရင်ခွင် အနက်ဟော ၂-ပုဒ်။–အဘိဓာန် ၂၂၆။] ရင်ခွင်၌ ထား၍ ခဲဖွယ်ကို ခဲစားစဉ် အမှတ် တမဲ့ သတိမထားပဲ ထလိုက်ရာ ခဲဖွယ်တွေ ပြန့်ကြဲသွားသဖြင့် ရင်ခွင်၌ ခဲဖွယ်မကျန်တော့ သကဲ့သို့၊ ထို့အတူ တရားနာရာမှ ထသောအခါ တရားမကျန်တော့ပဲ မေ့ပျောက်သွားသော တရားရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို "ဥစ္ဆင်္ကပ်ပည" (ရင်ခွင်နှင့် တူသော ပညာ ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်)ဟု ခေါ်ရသည်။

မှတ်ချက်။ ။"ဥစ္ဆင်္ကပ်=ခါးပိုက်"ဟု ရှေးက အနက်ပေးကြ၏။ ပုဆိုး လုံချည် ဝတ်ထားရာဝယ် ရှေ့အထက်ပုဆိုးစကို ထည့်စရာ လုပ်အပ်သော သော အိတ်ကို "ခါးပိုက်"ဟု တချို့အရပ်၌ ခေါ်၏။ ထို ခါးပိုက် အနက်သည် ဤနေရာ၌ မဖြစ်သင့်။ ရှေးက ရင်ခွင်ကိုပင် "ခါးပိုက်" ဟု ခေါ်ရိုးရှိလျှင် ဗထက်ခြိုက်ဖြင့် "ခါးပိုက်–ခါး၏ရှေ့က ဗိုက်" အနက်ကား သင့်ပါ၏။

နာယူရာ အခါကို။ (ဒဋ္ဌမ္ဘော။) ဝုဋ္ဌဟန္တိသာ၊ ထသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ သတိ-သမ္ဘောသာ၊ သတိ၏ မေ့ပျောက်ခြင်းကြောင့်။ ဝိကိရဏကာလေ၊ ခဲဖွယ်တို့၏ ဖရိုဖရဲ ပြန့်ကြဲရာ အခါကို။ (ဒဋ္ဌမ္ဘော) ဝိယ (တထာ) တသ္မာ အာသနာ၊ ထို တရားနှာရာ နေရာမှ။ ဝုဋ္ဌာယ၊ ထ၍။ ဂစ္ဆန္တိသာ၊ သွားသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ အသလ္လက္ခဏကာလေ၊ တရားကို မမှတ်မိရာ အခါကို။ ဝေဒီတမ္ဘော။ အယံ ဝုစ္စတိတိ၊ ကား။ ဝေရူပေါ၊ သော။ အယံ ပုဂ္ဂလော၊ ကို။ ဥစ္ဆင်ပညောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဥစ္ဆင်သဒ်သပညော၊ ရင်ခွင်နှင့် တူသော ပညာရှိသော ပုဂ္ဂိုလ် ဟူ၍။ (ဝုစ္စတိ။) ဣတိ အတ္ထော။

၁ဝ၉။ ဥက္ကုဋ္ဌောတိ၊ ကား။ ဥပရိမုခေါ၊ အထက်ခွံ မျက်နှာဝ ရှိသည်။ (ဟုတ္ဝာ) ဌပိတောဝ၊ ထားအပ်သော။ (ကုမ္ဘော-ဌ စပ်။) သဏ္ဌာတီတိ၊ ကား။ ပတိဋ္ဌဟတိ၊ တည်၏။ ဝေမေဝ ခေါတိ ထော၊ ဤပါဌ်ခွဲ။ ဥပရိမုခေါ၊ သည်။ (ဟုတ္ဝာ) ဌပိတောဝ၊ အပ်သော။ ကုမ္ဘော၊ အိုးကို။ (ဒဋ္ဌမ္ဘော) ဝိယ (တထာ)ပုထုပညော၊ ကြီးကျယ်သော ပညာရှိသော။ပုဂ္ဂလော၊ ကို။ ဒဋ္ဌမ္ဘော။ ဥဒကဿ၊ ရေကို။ အာသိတ္တကာလေ၊ လောင်းထည့်အပ်ရာအခါကို။ (ဒဋ္ဌမ္ဘော) ဝိယ (တထာ)ဒေသနာယ၊ ကို။ လဒ္ဓကာလေ၊ ရအပ်ရာ အခါကို။ (ဒဋ္ဌမ္ဘော။) ဥဒကဿ၊ ၏။ သဏ္ဌာနကာလေ၊ ကောင်းစွာတည်ရာ အခါကို။(ဝေဒီတမ္ဘော) ဝိယ (တထာ) တတ္ထ၊ ထို တရားနှာရာ အရပ်၌။ နိသိန္နဿ၊ ထိုင်နေသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဥဋ္ဌဟဏကာလေ၊ တရားကို နာယူရာ အခါကို။ (ဝေဒီတမ္ဘော။) နော ဝိဝဋ္ဋနကာလေ၊ ရေ၏ မပြန်လည်ရာ အခါကို။ (ဝေဒီတမ္ဘော) ဝိယ (တထာ) ဝုဋ္ဌာယ၊ ၍။ ဂစ္ဆန္တိသာ၊ သွားသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ သလ္လက္ခဏ-ကာလေ၊ တရားကို မှတ်မိရာ အခါကို။ ဝေဒီတမ္ဘော။ အယံ ဝုစ္စတိတိ၊ ကား။ ဝေရူပေါ အယံ ပုဂ္ဂလော၊ ကို။ ပုထုပညောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။ ဝိတ္ထာရိကပညော၊ ပြန့်ကျယ်သော ပညာရှိသော ပုဂ္ဂိုလ် ဟူ၍။ (ဝုစ္စတိ)။ ဣတိ အတ္ထော။

ရ ၁၁ဝ။ အဝိတရာဂါဒီသု၊ အစရှိသော ပုဒ်တို့၌။ (အတ္ထော ဝေ ဝေဒီ-တမ္ဘော။) သောတာပန္နသကဒါဂါမိနော၊ တို့သည်။ (ပဋ္ဌသု၊ ကုန်သော။ ကာမဂုဏေသု၊ ကာမဂုဏ်တို့၌ဌင်း။ တီသု၊ ကုန်သော။ ဘဝေသု စ၊ ဘဝ တို့၌ဌင်း။ အဝိတရာဂါ၊ မကင်းသေးသော ရာဂ ရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ) ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဝေ၊ တူ။ ပုထုဇ္ဇနောပိ၊ ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ် သည်လည်း။ ပဋ္ဌသု၊ ကုန်သော။ ကာမဂုဏေသု၊ တို့၌ဌင်း။ တီသု၊ ကုန်သော။ ဘဝေသု စ၊ တို့၌ဌင်း။ အဝိတရာဂေါ၊ မကင်းသေးသော ရာဂ ရှိသည်။ (ဟောတိ။) ပန၊ ထိုသို့ပင် အဝိတရာဂ ဖြစ်ပါသော်လည်း။ အဒဗ္ဗတာယ၊ ဟောဖို့ရန် အဆောက် အအုံ မဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (ဘဂဝတာ၊ သည်။)

နံ ဂဟိတောဿ အပ်။ ဟိ၊ ဥပမာဆောင် ထင်အောင်ပြုအံ့။ ဒကွော၊ ကျွမ်း ကျင်သော။ ဝနုကီ၊ လက်သွားသည်။ ဒဗ္ဗသမ္ဘာရတ္ထံ၊ သစ်ဝါး အဆောက် အအုံအကျိုးငှါ။ ဝနံ၊ တောသို့။ ပဝိဋ္ဌော၊ ဝင်သည်။ (သမာနော၊ သော်။) အာဒိတောဿ၊ အစမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ စ၍။ သမ္ပတ္တသမ္ပတ္တရုက္ခေ၊ ရောက်အပ်ရောက်အပ် သောသစ်ပင်တို့ကို။ နိ ဆိန္ဒတိ ယထာ၊ မဖြတ်သကဲ့သို့ရင်း။ ပန၊ အနွယကား။ ယေ၊ အကြင် သစ်ပင်တို့သည်။ အဿ၊ ထို လက်သွား၏။ ဒဗ္ဗသမ္ဘာရရှုပဂါ၊ သစ်ဝါး အဆောက်အအုံ၏ အဖြစ်သို့ ကပ်ရောက်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ။ တေယေဝ၊ ထို သစ်ပင်တို့ကိုသာ။ ဆိန္ဒတိ ယထာ၊ ဖြတ်သကဲ့သို့။ ဧवံ၊ တူ။ ဣမာပိ၊ ဤ အဝိတရာဂ ပုဂ္ဂလနိဒ္ဒေသ ဌာ်လည်း။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဒဗ္ဗ-ဇာတိကာ၊ ဟောဖွယ်ရန် အဆောက်အအုံ၏ အဖြစ်ဟူသောသဘောရှိကုန်သော။ အရိယာဝ၊အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့ကိုသာလျှင်။ ဂဟိတာ၊အပ်ကုန်ပြီ။ ပုထုဇ္ဇနာပန၊ တို့ကိုကား။ အဒဗ္ဗတာယ၊ ဟောဖွယ်ရန် အဆောက်အအုံ မဟုတ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (ဘဂဝတာ) နိ ဂဟိတာ၊ အပ်ကုန်။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ကာမေသု ဝိတရာဂေါ တိ၊ကား။ ပဠုသု၊ ကုန်သော။ ကာမဂုဏေသု၊ တို့၌။ ဝိတရာဂေါ၊ ကင်းပြီးသော ရာဂ ရှိသော။ (ပုဂ္ဂလော) ဘဝေသု အဝိတရာဂေါတိ၊ ကား။ ရူပါရူပဘဝေသု၊ ရူပဘဝ အရူပဘဝ တို့၌။ အဝိတရာဂေါ သော။ (ပုဂ္ဂလော–ဌာ် စပ်။)

၁၁၃။ ပါသာဏလေခူပမာဒီသု၊ အစရှိသော ပုဒ်တို့၌။ (အတ္ထော ဝေ ဝေဒိတဗ္ဗော။) အနုသေတိတိ၊ ကား။ အပ္ပဟီနတာယ၊ မဂ်ဖြင့် မပယ်အပ် သေးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အနုသေတိ၊ အစဉ်တစိုက် လိုက်၍ ကိန်း၏။ နိ ခိပ္ပံ လုဇ္ဇတိတိ၊ ကား။ အန္တရာ၊ ကမ္ဘာမပျက်မီ အကြား၌။ နိ နဿတိ၊ မပျက်စီး။ ကပ္ပဋ္ဌာနေနေဝ၊ ကမ္ဘာ၏ ထရာအခါ၌သာ။ ဝါ၊ ကမ္ဘာ ပျက်ရာ အခါ၌သာ။ နဿတိ၊ ပျက်စီး၏။ ဧဝမေဝန္တိ၊ ကား။ ဧဝံ၊ တူ။ တဿာပိ ပုဂ္ဂလဿ၊ ၏လည်း။ ကောဓော၊ အမျက်ထွက်ခြင်းသည်။ အန္တရာ၊ မသေမီ အကြား၌။ ပုနဗ္ဘဝေ ဝါ၊ နောက်တနေ့၌ သော်၎င်း။ ဝါ၊ နက်ဖြန်ခါ၌ သော်၎င်း။ အပရဘိဝေ ဝါ၊ ထိုမှ တပါးသော နေ့၌ သော်၎င်း။ ဝါ၊ သဘက်ခါ၌ သော်၎င်း။ နိ နိဗ္ဗာတိ၊ မငြိမ်းအေး။ ပန၊ စင်စစ်ကား။ အဒ္ဓနိယော၊ ရှည်သော ကာလ၌ ဖြစ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ မရဏေနေဝ၊ သေခြင်းကြောင့်သာ။ နိဗ္ဗာတိ၊ ငြိမ်းအေး၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ အယံ ဝုစ္စတိတိ၊ ကား။ ဝေရပေါ၊ သော။ အယံ ပုဂ္ဂလော၊ ကို။ ပါသာဏ-လေခါ ဝိယ၊ ကျောက်ဖျာ၌ ရေးအပ်သော အရေးအသားကဲ့သို့။ ကုဒ္ဓနု-ဘာဝေန၊ အမျက်ထွက်ခြင်း၏ အဖြစ်ဖြင့်။ စိရဋ္ဌိတိကတော၊ ကြာမြင့်စွာ သော ကာလပတ်လုံး တည်ခြင်း ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ၊ ကြာမြင့်စွာ

သော တည်ရာ ကာလ ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပါသာဏလေခူပမောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ [စိရဋ္ဌိတိက ပုဒ်၏ အဖွင့်ကို ပါရာဇိကဏ်ဘာသာဋီကာ ဝေရဉ္ဇကဏ္ဍ, ဝိနယပညတ္တိယာစနဲ့ကထာအဖွင့်၌ ပြထားပြီ။]

၁၁၄။ သော စ ခွဿ ကောဓောတိ၊ ကား။ အပ္ပမတ္တကေပိ၊ အနည်းငယ်သော အတိုင်း အရှည် ရှိသည်လည်း ဖြစ်သော။ ကာရဏော၊ အကြောင်းကြောင့်။ သဟသာ၊ အဆောတလျင်။ ကုဒ္ဓဿ၊ အမျက်ထွက်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ သော ကောဓော၊ ထို ကောဓသည်။ (နု စိရံ အနုသေတိ- ၌ စပ်။) နု စိရန္တိ၊ ကား။ အစိရံ၊ မကြာ။ (အနုသေတိ-၌ စပ်။) အပ္ပဟီန တာယ၊ ကြောင့်။ အနုသေတိ၊ ၏။ ပန၊ ဥပမာဆောင် ထင်အောင်ပြအံ့။ ပထဝိယံ၊ ၌။ အာကဗ္ဘိတ္တာ၊ ဆွဲငင်၍။ ကတလေခါ၊ ပြုအပ်သော အရေးအသားသည်။ ဝါတာဒိဟိ၊ လေ အစရှိသည် တို့ကြောင့်။ ခိပ္ပံ၊ လျင်စွာ။ နဿတိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧवံ၊ တူ။ အယံ၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်၏။ သဟသာ၊ လျင်။ ဥပ္ပဇ္ဇော၊ သည်။ (သမာနော) ပိ၊ ဖြစ်ပါသော်လည်း။ ဝါ၊ ဖြစ်သည်လည်း ဖြစ်သော။ ကောဓော၊ သည်။ ခိပ္ပမေव၊ သာလျှင်။ နိဗ္ဗာတိ၊ ၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ အယံ ဝုစ္စတိတိ၊ ကား။ ဝေဠုပေါ၊ သော။ အယံ ပုဂ္ဂလော၊ ကို။ ပထဝိယံ၊ ၌။ လေခါ ဝိယ၊ အရေးအသားကဲ့သို့။ ကုဏ္ဌနဘာဝေန၊ ဖြင့်။ အစိရဋ္ဌိတိကတော၊ ကြာမြင့်စွာသော ကာလပတ်လုံး တည်ခြင်း မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ၊ ကြာမြင့်စွာသော တည်ရာကာလ မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပထဝိလေခူပမောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

၁၁၅။ အာဂါဌေနာတိ၊ ကား။ အတိဂါဌေန၊ အလွန် ပြင်းပြသော။ မမ္မစ္ဆေဒကေန၊ သေလုမတတ် အခံကပ်အောင် နာတတ်သောအနာကို ဖြတ်သကဲ့သို့ နာကျည်းဖွယ် အပြစ်ကိုပြုတတ်သော။ (နာကျည်းဖွယ် ကောင်းသော)။ ထဒ္ဓဝစနေန၊ ကြမ်းတမ်းသော စကားဖြင့်။ [မမ္မစ္ဆေဒက ပုဒ်အဖွင့်ကို သီလက္ခန်ဘာသာဋီကာ ဗြဟ္မဇာလသုတ် စူဠသီလ ဖရုသဝါစာဝိရတိ အဖွင့်၌ ပြထားပြီ။] ဖရုသေနာတိ၊ ကား။ နု သောတသုခေန၊ နှားတို့၏ချမ်းသာကြောင်း မဟုတ်သော စကားဖြင့်။ အမနာပေနာတိ၊ ကား။ နု စိတ္တသုခေန၊ စိတ်၏ချမ်းသာကြောင်း မဟုတ်သော စကားဖြင့်။ (ဝုစ္စမာနော-၌ စပ်။) သံသန္ဒတိတိ၊ ကား။ ဂေါဘဝတိ၊ တပေါင်းတည်း မဟုတ် သော်လည်း တပေါင်းတည်းကဲ့သို့ ဖြစ်၏။ (အဓိပ္ပါယတ္ထာ၊ ရောနှောဏီဟု။ သဒ္ဒတ္ထ) သန္ဓိယတိတိ၊ ကား။ ဃဋ္ဋယတိ၊ ဆက်စပ်၏။ သမ္ဘောဒတိတိ၊ ကား။ နိရန္တရော၊ အကြား မရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ [မုဒ-ဓာတ်၏ ရောနှောခြင်း အနက်ကို ဖွင့်သည်။ "အကွဲအပြားအကြားမရှိပဲ ရောနှောနိုင်သည်"ဟူလို။]

အထဝါ၊ ကား။ သံသန္ဓတိတိ၊ ကား။ စိတ္တကိရိယာဒီသု၊ စိတ်ဖြင့် ပြုအပ်သော အမှုအရာ အစရှိသည် တို့၌။ စိတ္တေန၊ စိတ်အားဖြင့်။ သမောဓာနံ၊ ပေါင်းဆုံခြင်းသို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ၏။ ခီရောဒကံ ဝိယ၊ နို့ရည်နှင့် ရေကဲ့သို့။ ဧကီ-ဘာဝံ၊ တပေါင်းတည်း၏ အဖြစ်သို့။ ဥပေတိ၊ ကပ်ရောက်၏။ ဣတိ အတ္ထော။ သန္ဓိယတိတိ၊ ကား။ ဌာနဂမနာဒီသု၊ ရပ်ခြင်း, သွားခြင်း အစရှိကုန်သော။ ကာယကိရိယာသု၊ ကိုယ်ဖြင့်ပြုအပ်သော အမှုအရာတို့၌။ [အဆုံစာ၌ အာဒိ-သဒ္ဒါ ပိုသည်။] ကာယေန၊ ဖြင့်။ သမောဓာနံ၊ သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ၏။ တိလ-တဏ္ဍုလာ ဝိယ၊ နှမ်းနှင့် ဆန် ကဲ့သို့။ မိဿီဘာဝံ၊ ရောနှောခြင်း ရှိသည်၏ အဖြစ်သို့။ ဥပေတိ၊ ကပ်ရောက်၏။ ဣတိ အတ္ထော။ သမ္ဘောဒတိတိ၊ ကား။ ဥဒ္ဒေသ ပရိပုစ္ဆာဒီသု၊ ပါဠိကို သင်ယူခြင်း, အဋ္ဌကထာကို အဖန်ဖန် မေးမြန်းခြင်း အစရှိကုန်သော။ ဝစီကိရိယာသု၊ နှုတ်ဖြင့် ပြုအပ်သော အမှုအရာတို့၌။ သမောဓာနံ၊ သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ၏။ ဝိပ္ပဝါသာဂတော၊ ကွေကွင်းမှ နေရာအရပ်တပါးမှ ရောက်လာသည်။ (သမာနာ) ပိ၊ ဖြစ်ပြန်သော်လည်း။ ပိယသဟာယကော ဝိယ၊ ချစ်အပ်သော သူငယ်ချင်း ကဲ့သို့။ ပိယတရဘာဝံ၊ သာ၍ ချစ်အပ်သည်၏ အဖြစ်သို့။ ဥပေတိ၊ ၏။ ဣတိ အတ္ထော။

အပိစ၊ သေး။ ကိစ္စကရဏီယေသု၊ ပြုသင့် ပြုထိုက်သော ကိစ္စ, မပြုမနေရသော ကရဏီယတို့၌။ တေဟိ၊ ထို သူငယ်ချင်းတို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ အတူ။ အာဒိ-တောဝ၊ အစ၌ပင်။ ကေ ကိရိယဘာဝံ၊ အတူတကွ ပြုခြင်း ရှိသည်၏ အဖြစ်သို့။ ဥပဂစ္ဆန္တော၊ ကပ်ရောက်လျက်။ သံသန္ဒတိ၊ နှီးနှောမ်။ ယာဝမဇ္ဈော၊ အလယ်တိုင်အောင်။ ပဝတ္တေန္တော၊ ဖြစ်လျက်။ သန္ဓိယတိ၊ ဆက်စပ်၏။ ယာဝ ပရိယောသာနာ၊ အဆုံးတိုင်အောင်။ အနိဝတ္တေန္တော၊ နောက်မဆုတ်သည်။ (ဘုတ္ဘာ) သမ္ဘောဒတိ၊ လွန်စွာ ရောနှော၏။ ဣတိပိ၊ ဤသို့လည်း။ ဝေဒိ-တဗ္ဗော၊ ၏။ အယံ ဝုစ္စတိတိ၊ ကား။ ဝေရူပေါ၊ သော။ အယံ ပုဂ္ဂလော၊ ကို။ ဥဒကလေခါ ဝိယ၊ ရေ၌ ပြုအပ်သော အရေးအသား ကဲ့သို့။ ခိပ္ပံ၊ လျင်မြန်စွာ။ သံသန္ဒနတော၊ ရောနှော ခြင်းကြောင့်။ ဥဒကလေခူပမောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

၁၁၆။ ပေါတ္ထကူပမေသု၊ ပေါတ္ထကူပမပုဒ်တို့၌။ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိ-တဗ္ဗော။) ယာယ ဥပမာယ၊ အကြင် ဥပမာဖြင့်။ တေ၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ ပေါတ္ထကူပမာတိ၊ တို့ ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ကုန်၏။ တာဝ၊ ပေါတ္ထကူပမ ပုဂ္ဂိုလ်တို့မှ ရှေးဦးစွာ။ တံ ဥပမံ၊ ကို။ ဒယ္ဟေတုံ၊ ၎။ တယော ပေါတ္ထကာတိ-အာဒိ၊ အစရှိသော စကားကို။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။ တတ္ထ၊ ထို တယော ပေါတ္ထကာ အစ ရှိသော စကားရပ်၌။ နဝေါတိ၊ ကား။ နဝ ဝါယိမော၊ ရက်အပ် ပြီး၍ အသစ်ဖြစ်သော။ ဝါ၊ ရက်အပ်ပြီးခါစဖြစ်သော။ (ပေါတ္ထ-

ကော-၌ စပ်။)[ဝါယေန နိဗ္ဗတ္တော ဝါယိမော၊ ရက်ခြင်းဖြင့် ဖြစ်စေ အပ်သော”ဟု သဒ္ဒတ္ထ ဖြစ်၏။ နိဿယ၌ အနုက်ကား အဓိပ္ပါယတ္ထ။] ပေါ်တ္ထ-ကောတိ၊ ကား။ သာဏဝါကသာဋကော၊ ပိုက်ဆန်လျှော်ချည်တို့ဖြင့် ရက်အပ်သောအဝတ်တည်း။ ဒုမ္ဗဏ္ဏောတိ၊ ကား။ ဝိဝဏ္ဏော၊ ဖောက်ပြန်သောအဆင်း ရှိသည်။ ဒုက္ခသမ္ဖဿောတိ၊ ကား။ ခရသမ္ဖဿော၊ ကြမ်းသော အတွေ့ ရှိသည်။ (ဟောတိ-၌ စပ်။) အပ္ပဋ္ဌောတိ၊ ကား။ အတိဗဟုံ၊ အလွန်များစွာ။ အဋ္ဌန္ဓော၊ အဖိုးထိုက်လသော်။ ကဟာပဏဋ္ဌနကော၊ တစ်ကျပ်ထိုက်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

မဇ္ဈိမောတိ၊ ကား။ ပရိဘောဂမဇ္ဈိမော၊ သုံးဆောင်ခြင်း အားဖြင့် အလယ်အလတ်၌ ဖြစ်သော။ (တပတ်ရစ်ဖြစ်သော။ ပေါ်တ္ထကော-၌ စပ်။) ဟိ၊ မှန်။ သော၊ ထို အလယ်အလတ်၌ ဖြစ်သော ပိုက်ဆန်လျှော် အဝတ်သည်။ နဝဘာဝံ၊ အသစ်၏ အဖြစ်ကို။ အတိက္ကမိတ္တာ၊ ကျော်လွန်၍။ ဇိဏ္ဏ ဘာဝံ၊ ဆွေးမြေ ဟောင်းနွမ်းသည်၏ အဖြစ်သို့။ အပ္ပတ္ထော၊ မရောက်သေးသည်။ (ဟုတ္တာ၊ ၍။) မဇ္ဈေ၊ အလယ်၌။ ပရိဘောဂကာလေပိ၊ သုံးဆောင်ရာ အခါ၌လည်း။ ဒုဗ္ဗဏ္ဏော စ၊ မကောင်းသော အဆင်း ရှိသည်ရင်း။ ဒုက္ခ သမ္ဖဿော စ၊ မကောင်းသော အတွေ့ ရှိသည်ရင်း။ အပ္ပဋ္ဌော-ယေဝ စ၊ နည်းသော အဖိုး ရှိသည် သာလျှင်ရင်း။ ဟောတိ၊ ၏။ အတိဗဟုံ၊ စွာ။ အဋ္ဌန္ဓော၊ သော်။ အာ့ဆုံ၊ တစ်ကျပ်၏ ထက်ဝက်ကို (ငါးမူးကို)။ အဋ္ဌတိ၊ ထိုက်တန်၏။ ပန၊ ကား။ ဇိဏ္ဏကာလေ၊ ဆွေးမြေ ဟောင်းနွမ်းရာ အခါ၌။ အာ့ဆုမာသကံ ဝါ၊ တပဲ၏ ထက်ဝက်ကိုသော်ရင်း။ ကာကဏိကံ ဝါ၊ တချင့်ရွေးကို သော်ရင်း။ အဋ္ဌတိ၊ ၏။ ဥက္ခလိပရိမဇ္ဇနဋ္ဌာ၊ ကား။ ကာဠုက္ခလိ-ပရိပုဏ္ဏနံ၊ မည်းညစ်သော ထမင်းအိုးကို ပွတ်သုတ်ခြင်းကို။ (ကရောန္တိ-၌ စပ်။)

နဝေါတိ၊ ကား။ ဥပသမ္ပဒါယ၊ မြင့်မြတ်သောရဟန်းအဖြစ်သို့ရောက်ခြင်း အားဖြင့်။ ပဋ္ဌဝဿကာလတော၊ ငါးဝါရှိရာ အခါမှ။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်၌။ ဇာတိယာ၊ မွေးဖွားခြင်း အားဖြင့်။ သင်္ခ်ဝဿော၊ အနှစ် ခြောက်ဆယ် ရှိသည်။ (သမာနော) ပိ၊ ဖြစ်ပါသော်လည်း။ နဝေါယေဝ။ သီတင်းငယ်သည်သာ။ (ဟောတိ။) ဒုဗ္ဗဏ္ဏတာယာတိ၊ ကား။ သရီရဝဏ္ဏေန ပိ၊ ကိုယ်အဆင်း အားဖြင့်ရင်း။ ဂုဏဝဏ္ဏေနပိ၊ သီလ သမာဓိ စသော ဂုဏ်အဆင်း အားဖြင့်ရင်း။ ဒုဗ္ဗဏ္ဏတာယ၊ မကောင်းသော အဆင်း ရှိသည်။ (ဟောတိ။) ဟိ၊ မှန်။ ဒုဿီလဿ၊ ၏။ ပရိသမဇ္ဇေ၊ ၌။ နိသိန္နဿ၊ နေလသော်။ နိတ္တေဇတာယ၊ အရှိန်အဝါ မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သရီရဝဏ္ဏောပိ၊ သည်လည်း။ နိ သမ္ပဇ္ဇတိ၊ မပြည့်စုံ။ ဂုဏဝဏ္ဏော၊ ၌။ ဝတ္တမ္ပိ ပမေဝ၊ မပြည့်စုံဟု ပြောဆိုဖွယ် သည်ပင်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ယေ ခေါ ပနဿာတိ၊ ကား။ ယေ၊

အကြောင် ဒါယကာတို့သည်။ တဿ၊ ထို သီလ မရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဥပဇ္ဈာ-
ကာ ဝါ၊ အလုပ် အကျေး တို့သည် သော်၎င်း။ ဉာတိမိတ္တာဒယော ဝါ၊
ဆွေမျိုး မိတ်ဆွေ အစရှိသော ပုဂ္ဂိုလ် တို့သည် သော်၎င်း။ တေ ပုဂ္ဂလံ၊
ဣဿီလ ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ သေဝန္တိ၊ မှီဝဲကြကုန်၏။

တေသံ တန္တိ၊ ကား။ တေသံ ပုဂ္ဂလာနံ၊ ထို ဒုဿီလ ကို မှီဝဲသော
ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ဆ၊ ခြောက်ယောက် ကုန်သော။ သတ္ထာရော၊ တိတ္ထိဆရာကြီး
တို့ကို။ သေဝန္တာနံ၊ မှီဝဲကုန်သော။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကာနံ ဝိယ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတို့၏ ကဲ့သို့
ရင်း။ ဒေဝဒတ္တံ၊ အရှင်ဒေဝဒတ်ကို။ သေဝန္တာနံ၊ ကုန်သော။ ကောကာလိ-
ကာဒီနံ ဝိယ စ၊ ကောကာလိက အစရှိသူတို့၏ကဲ့သို့ရင်း။ တံ သေဝနံ၊ ထို မှီဝဲ
ခြင်းသည်။ ဒီဃရတ္တံ၊ ရှည်စွာသော ညဉ့်ပတ်လုံး။ အဟိတာယ၊ စီးပွါးမဲ့
အကျိုးငှါ။ ဒုက္ခာယ၊ ဆင်းရဲ အကျိုးငှါ။ ဟောတိ၊ ၏။ မဇ္ဈိမောတိ၊ ကား။
ပဌမဝယကာလတော၊ မှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ ယာဝ နဝဝယကာလာ၊ ကိုးဝါရှိရာ
ကာလတိုင်အောင်။ မဇ္ဈိမော နာမ၊ သီတင်းလတ် မည်၏။ ထေရောတိ၊ ကား။
ဒသ ဝယကာလတော၊ ဆယ်ဝါရှိရာ အခါမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ ထေရော နာမ၊
ထေရ်မည်၏။ ဒေမာဟံသူတိ၊ ကား။ ဧ၀ံ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ ကိံ နုခေါ-
တုယ္ဟန္တိ၊ ကား။ ဗာလဿ၊ ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ်၌ မလိမ္မာသော။ တုယ္ဟံ၊ ၏။
ဘဏ္ဍိတေန၊ ပြောဆိုအပ်သော စကားဖြင့်။ အတ္ထော၊ အကျိုးသည်။ ကော၊
အဘာယ်မှာ ရှိပါအံ့နည်း။ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ တထာရူပန္တိ၊ ကား။
တထာဇာတိကံ တထာသဘာဝံ၊ ထိုသို့ သဘောရှိသော။ ဥက္ကေ့ပနီယ ကမ္မဿ၊
ဥက္ကေ့ပနီယကံ၏။ ကာရဏာဘူတံ၊ အကြောင်း ဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ (ဝါစံ
နိစ္ဆာရေတိ-၌ စပ်။)

☰ ၁၁၇။ ကာသိကဝတ္ထူပမေသု၊ ကာသိကဝတ္ထူပမပုဒ်တို့၌။ (အတ္ထော
ဧ၀ं ဝေဒိတဗ္ဗော။) ကာသိကဝတ္ထံ နာမ၊ ကာသိတိုင်း၌ ဖြစ်သော အဝတ်
မည်သည်။ တယော၊ သုံးမျိုး ကုန်သော။ ကပ္ပါသိကံ သူ၊ ဝါချည်မျိုး တို့ကို။
ဂဟေတ္မာ၊ ၍။ ကန္ဒိတသုတ္တေန၊ ငင်အပ်သော ချည်ဖြင့်။ ဝါယိတံ၊ ရက်
အပ်သော။ သုခုမဝတ္ထံ၊ နူးညံ့သော အဝတ်တည်း။ တံ၊ ထို ကာသိတိုင်း၌
ဖြစ်သော အဝတ်သည်။ နဝဝါယိမံ၊ အသစ် ဖြစ်၍ ရက်အပ်သည်။
(သမာနံ၊ သော်။) အနဂ္ဃံ၊ မပိုင်းဖြတ်အပ်သော အဖိုးရှိသည်။ ဟောတိ၊
၏။ ပရိဘောဂမဇ္ဈိမံ၊ သုံးဆောင်ခြင်း အားဖြင့် အလယ် အလတ်၌ ဖြစ်
သည်။ (သမာနံ) ဝီသမ္မိ (သဟဿာနိ)၊ နှစ်သောင်း တို့ကို သော်၎င်း။
တိံသမ္မိ သဟဿာနိ၊ သုံးသောင်းတို့ကို သော်၎င်း။ အဋ္ဌတိ၊ ၏။ ပန၊
ကား။ ဇိဏ္ဏကာလေ၊ ၌။ အဋ္ဌပိ (သဟဿာနိ)၊ ရှစ်ထောင်တို့ကို သော်၎င်း။
ဒသပိ သဟဿာနိ၊ တသောင်းတို့ကို သော်၎င်း။ အဋ္ဌတိ၊ ထိုက်သေး၏။

တေသံ တံ ဟောတိတိ၊ ကား။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါဒယော၊ ဘုရား အစ ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ သေဝန္တောနံ၊ မှီဝဲကုန်သော သူတို့၏။ သေဝနံ၊ မှီဝဲခြင်းသည်။ ဒီဃရတ္တံ၊ လုံး။ ဟိတာယ၊ စီးပွါးအကျိုးငှါ။ သုခါယ၊ ချမ်းသာ အကျိုးငှါ။ ဟောတိ ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ (တထာ) တေသံ၊ ထို သီလ ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို မှီဝဲသော ဒါယကာတို့၏။ တံ သေဝနံ၊ တို မှီဝဲခြင်းသည်။ ဒီဃရတ္တံ၊ လုံး။ ဟိတာယ၊ ငှါ။ သုခါယ၊ ငှါ။ ဟောတိ၊ ၏။

ဟိ၊ ခဲ့။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ၊ မြတ်စွာဘုရား ဟူသော။ ကေ၊ ၁-ပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်ကို။ နိဿာယ၊ ၍။ ယာဝဇ္ဇကာလာ၊ ယနေ့ ကာလတိုင်အောင်။ မုစ္စနကသတ္တာနံ၊ သံသရာမှ လွတ်သော သတ္တဝါတို့၏။ ပမာဏံ၊ အတိုင်း အရှည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ တထာ၊ တူ။ သာရိပုတ္တတ္ထေရ မဟာမောဂ္ဂလာန-တ္ထေရေ၊ အရှင် သာရိပုတြာထေရ်, အရှင် မဟာမောဂ္ဂလာန်ထေရ် တို့ကိုဂုဏ်း။ အဝသေသေ၊ အဂ္ဂသာဝကမှ ကြွင်းကုန်သော။ အသီတိမဟာသာဝကေ စ၊ ရှစ်ကျိပ်သော မဟာသာဝကတို့ကိုဂုဏ်း။ နိဿာယ၊ ၍။ သဂ္ဂံ၊ နတ်ပြည်သို့။ ဂတသတ္တာနံ၊ ရောက်သော သတ္တဝါတို့၏။ ပမာဏံ၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ယာဝဇ္ဇကာလာ၊ တိုင်အောင်။ တေသံ၊ ထို အရှင် သာရိပုတြာ အစ ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ဒိဋ္ဌာနုဂတိ၊ မြင်အပ်သော အမှုကို အတုလိုက်ခြင်းသို့။ ပဋ္ဌိ-ပန္နသတ္တာနမ္ပိ၊ ရောက်သော အားဖြင့် ကျင့်ကုန်သော သတ္တဝါတို့၏လည်း။ ပမာဏံ၊ သည်။ နတ္ထိယေव၊ သည်သာ။ [ရှေးနိဿယ၌ "ဒိဋ္ဌာနုဂတိပဋ္ဌိ-ပန္နသတ္တာနမ္ပိ" ဟု သမာသ် ရှိ၏။] အာဒေယ္ယ ဂစ္ဆတိတိ၊ ကား။ တဿ မဟာထေရဿ၊ ၏။ အတ္ထနိဿိတံ၊ အစီးအပွါးခံ့ မှီသော။ တံ ဝစနံ၊ သည်။ ဂန္ဓကရဏ္ဍကေ၊ နံ့သာ ကြဲတ်ခွဲ။ ကာသိကဝတ္ထုံ၊ သည်။ အာဓာတမ္ဘတံ ဌပေတမ္ဘတံ၊ ထားထိုက်သည်၏ အဖြစ်သို့။ ဂစ္ဆတိ ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ [အာ-ပုဗ္ဗ ဓာ-ဓာတ်သည် ဌပန-အနုက်ဟော။] ဝေ၊ တူ။ ဥတ္တမင်္ဂေ၊ မြတ်သော အင်္ဂါ ဖြစ်သော။ သိရသ္မိံ၊ ဦးခေါင်းခွံ၌ဂုဏ်း။ ဟဒယေ စ၊ နှလုံးခွံ၌ဂုဏ်း။ အာဓာ-တမ္ဘတံ ဌပေတမ္ဘတမ္ပိ၊ သို့လည်း။ ဂစ္ဆတိ၊ ၏။ ဧတ္ထ၊ ဤ ကာသိကဝတ္ထု-ပမ ပုဂ္ဂလနိဒ္ဒေသင်္ဘ။ သေသံ၊ ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းကို။ ဟေဋ္ဌာ၊ ၌။ ဝုတ္တာနုသာရေနေဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော အနက်သို့ အစဉ်လိုက်သဖြင့်သာလျှင်။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

၁၁ဂ။ သုပ္ပမေယျာဒီသု၊ အစရှိသော ပုဒ်တို့၌။ (အတ္ထော ဝေ ဝေဒိ-တမ္ဗော။) (ယော၊ အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်ကို။) သုခေန၊ လွယ်ကူသဖြင့်၊ ပမေ-တမ္ဗော၊ နှိုင်းယှဉ်အပ် နှိုင်းယှဉ်နိုင်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (သော၊ သည်။) သုပ္ပမေယ္ယော၊ မည်၏။ [သူ၏ သီလ, သမာဓိ, ပညာသည် မည်မျှလောက်သာ ရှိသည်" ဟု နှိုင်းယှဉ်၍ လွယ်ကူသော ပုဂ္ဂိုလ်။] ဣတိ၊ ကား။ ဣမသ္မိံ

သတ္တလောကေ၊ ဤ သတ္တလောကဌ်။ ဥဒ္ဓတောတိ၊ ကား။ ဥဒ္ဓစ္စေန၊ ဥဒ္ဓစ္စနှင့်။ သမန္နာဂတောဝ၊ သည်။ (ဟောတိ-ဌ် စပ်။) ဥန္ဒဿောတိ၊ ကား။ ဥဂ္ဂတနုဿော၊ အထက်သို့ မြင့်တက်သော ကျူပင်နှင့် တူသော မာန ရှိသည်။ [ကျူပင်သည် အထက်သို့ မြင့်တက်သော်လည်း အနှစ် မရှိသကဲ့သို့ မာန်မာနဖြင့် တက်ကြွသော်လည်း တက်ကြွလောက်အောင် လောကီ, လောကုတ္တရာ အနှစ် မရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်။] တုစ္ဆမာနံ၊ သုတသီလ စသည့်မမှီး အချည်းနှီးသော မာနကို။ ဥက္ခိပိတ္ဝာ၊ မြှောက်၍။ ဌိတောဝ၊ တည်သော ပုဂ္ဂိုလ်တည်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ စပလောတိ၊ ကား။ ပတ္တမဏ္ဍနဝါဒိနာ၊ သပိတ်ကို အလှတန်ဆာဆင်ခြင်း အစရှိသော။ စာပလ္လေန၊ လျှပ်ပေါ်လော်လည်သူ၏အဖြစ်နှင့်။ သမန္နာ-ဂတောဝ၊ သည်။ မုခရောတိ၊ ကား။ မုခခရော၊ ကြွမ်းတမ်းသောနှုတ်ရှိသည်။ ဝိကိဏ္ဏ ဝါစောတိ၊ ကား။ အသံယတဝစနော၊ မစောင့်စည်း အပ်သော စကား ရှိသည်။ အသမာဟိတောတိ၊ ကား။ စိတ္တေကဂ္ဂတာရဟိတော၊ စိတ္တေကဂ္ဂတာမှ ကင်းသည်။ ဝိဗ္ဘန္တစိတ္တောတိ၊ ကား။ ဘန္တစိတ္တော၊ တုန်လှုပ်သော စိတ်ရှိသည်။ ဘန္တဂါဝီ ဘန္တမိဂီသပ္ပဋိဘာဂေါ၊ တုန်လှုပ်သော နွားမ, တုန်လှုပ်သော သမင်မနှင့် တူသော ဆန့်ကျင်ဘက်အဖို့ ရှိသည်။ [သ=သမာန၊ ပဋိ-ဆန့်ကျင်ဘက်၊ ဘာဂ-အဖို့၊ ထို ဆန့်ကျင်ဘက် အဖို့ကိုပင် အပြိုင် ဖြစ်နေသောကြောင့် "ပြိုင်တူ"ဟု ခေါ်ကြသည်။] ပါကဋိန္ဒြိ-ယောတိ၊ ကား။ ဝိဝဋိန္ဒြိယော၊ ဖွင့်လှစ်အပ်သော ဣန္ဒြေ ရှိသည်။ အယံ ဝုစ္စတီတိ၊ ကား။ ဝေရူပေါ၊ သော။ အယံ ပုဂ္ဂလော၊ ကို။ သုပ္ပမေယ္ယောတိ၊ လွယ်ကူစွာ နှိုင်းယှဉ်အပ် နှိုင်းယှဉ် နိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ် ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဟိ၊ ခဲ့။ ပရိတ္တာသ၊ အနည်းငယ်သော။ ဥဒကာသ၊ ရေ၏။ ပမာဏံ၊ အတိုင်း အရှည်ကို။ သုခေန၊ လွယ်ကူသဖြင့်။ ဂယှတိ ယထာ၊ ယူအပ် ယူနိုင် သကဲ့သို့။ ဧဝမေဝ၊ တူသာလျှင်။ ဣမေဟိ အဂုဏေဟိ၊ ဤ ဂုဏ်၏ဆန့်ကျင်ဘက် အင်္ဂါတို့နှင့်။ သမန္နာဂတသ၊ ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ပမာဏံ၊ ကို။ သုခေန၊ ဖြင့်။ ဂယှတိ၊ ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ သေ (သော)၊ ဤ ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ သုပ္ပမေယ္ယောတိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တော၊ ပြီ။

၁၁၉။ (ယော၊ ကို။) ဒုက္ခေန၊ ခဲယဉ်းသဖြင့်။ ပမေတမ္ဘော၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (သော၊ သည်။) ဒုပ္ပမေယ္ယော၊ မည်၏။ အနုဒ္ဓတာဒီနိ၊ အနုဒ္ဓတ အစရှိသော ပုဒ်တို့ကို။ ဝုတ္တာပဋိပက္ခဝသေန၊ ဆိုအပ် ပြီးသော အနက်၏ ဆန့်ကျင်ဘက်၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဝေဒိတမ္ဘာနိ၊ ကုန်၏။ အယံ ဝုစ္စတီတိ၊ ကား။ ဝေရူပေါ၊ သော။ အယံ ပုဂ္ဂလော၊ ကို။ ဒုပ္ပမေယ္ယောတိ၊ ခဲယဉ်းသဖြင့် နှိုင်းယှဉ်အပ်, နှိုင်းယှဉ်နိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဟိ၊ ခဲ့။ မဟာသမုဒ္ဒဿ၊ ၏။ ပမာဏံ၊ ကို။ ဒုက္ခေန၊ ဖြင့်။ ဂယှတိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝမေဝ၊ တူသာလျှင်။ ဣမေဟိ ဂုဏေဟိ၊ ဤ ဂုဏ်ဖြစ်သောအင်္ဂါတို့နှင့်။

သမန္နာဂတသ၊ ၏။ ပမာဏံ၊ ကို။ ဒုက္ခေန၊ ဖြင့်။ ဂယှတိ၊ ၏။ တာဒိ-သော၊ ထို ကဲ့သို့ ရှုအပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အနာဂါမိ နုခေါ၊ အနာဂါမ် လေလော။ ခီဏာသဝေါ နုခေါ၊ ရဟန္တာလေလော။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္ထုဗဟုတံ၊ ပြောဆို ထိုက်သည်၏ အဖြစ်သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ၏။ ဟေန၊ ကြောင့်။ သေ (သော) ကို။ ဒုပ္ပမေယ္ယောတိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တော၊ ပြီ။

☰ ၁၂၀။ (ယော၊ ကို။) ပမေတုံ၊ နှိုင်းယှဉ်ခြင်းငှါ။ နာ သက္ကာ၊ မတတ် ကောင်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (သော၊ သည်။) အပ္ပမေယ္ယော၊ မည်၏။ ဟိ၊ ခဲ့။ အာကာသသ၊ ကောင်းကင်၏။ ပမာဏံ၊ ကို။ ဂဟေတုံ၊ ယူခြင်းငှါ။ နာ သက္ကာ ယထာ၊ မတတ်ကောင်း သကဲ့သို့။ ဧवံ၊ တူ။ ခီဏာသဝဿ၊ ၏။ ပမာဏံ၊ ကို။ ဂဟေတုံ၊ ငှါ။ နာ သက္ကာ၊ ကောင်း။ တေန၊ ကြောင့်။ သေ (သော)၊ ဤ ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ အပ္ပမေယ္ယောတိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂ-ဝတာ) ဝုတ္တော၊ ပြီ။

၁၂၁။ နာ သေဝိတဗ္ဗာဒီသု၊ အစရှိသော ပုဒ်တို့၌။ (အတ္ထော ဝေ ဝေဒိတဗ္ဗော။) နာ သေဝိတဗ္ဗောတိ၊ ကား။ နာ ဥပသက်မိတဗ္ဗော၊ အနီးသို့ ကပ်ဝင်သောအားဖြင့် မချဉ်းကပ်ထိုက်။ နာ ဘဇိတဗ္ဗောတိ၊ ကား။ နာ အလ္လီ-ယိတဗ္ဗော၊ မငြိကပ်ထိုက်။ နာ ပယိရုပါသိတဗ္ဗောတိ၊ ကား။ သန္တိကေ၊ ၌။ နိသီဒနဝသေန၊ ထိုင်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပုနပ္ပုနံ၊ အဖန်ဖန်။ နာ ဥပါသိ-တဗ္ဗော၊ အနီးသို့ မကပ်ဝင်ထိုက်။ ဟီနော ဟောတိ သီလေနာတိအာဒီသု၊ တို့၌။ ဥပါဒါယုပါဒါယ၊ ထောက်စာ၍ ထောက်စာ၍။ ဟီနတာ၊ ယုတ်ညံ့သည်၏ အဖြစ်ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ ယော၊ အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပဠု၊ ကုန်သော။ သီလာနိ၊ တို့ကို။ ရက္ခတိ၊ စောင့်၏။ သော၊ ထို ငါးပါးသီလကို စောင့်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ဒသ၊ ကုန်သော။ သီလာနိ၊ တို့ကို။ ရက္ခန္တေန၊ စောင့်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ နာ သေဝိတဗ္ဗော၊ မမှီဝဲထိုက်။ ပန၊ ကား။ ယော၊ သည်။ ဒသ၊ ကုန်သော။ သီလာနိ၊ တို့ကို။ ရက္ခတိ၊ ၏။ သော၊ ထို ဆယ်ပါးသီလကို စောင့်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလံ၊ ကို။ ရက္ခန္တေန၊ သည်။ နာ သေဝိတဗ္ဗော၊ ထိုက်။ အညတြ အနုဒ္ဒယာ အညတြ အနုကမ္ပာတိ၊ ကား။ အနုဒ္ဒယာ၊ အဖန်ဖန် စောင့်ရှောက်တတ်သော မေတ္တာကိုရင်း။ အနုကမ္ပာ၊ လျော်စွာ တုန်လှုပ် တတ်သော ကရုဏာကိုရင်း။ ဌပေတွာ၊ ၍။ (နာ သေဝိတဗ္ဗော-၌ စပ်။) ဟိ၊ မှန်။ အတ္တာနော၊ ၏။ အတ္တာယ ဝေ၊ ငှါသာ။ ဝေရှုပေါ၊ သော။ ပုဂ္ဂလော၊ ကို။ နာ သေဝိတဗ္ဗော၊ ထိုက်။ ပန၊ အနုယ-ကား။ အနုဒ္ဒယာနုကမ္ပာဝသေန၊ အဖန်ဖန်စောင့်ရှောက်တတ်သော မေတ္တာ, လျော်စွာ တုန်လှုပ်တတ်သော ကရုဏာတို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ တံ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ဥပသက်မိတုံ၊ ငှါ။ ဝဋ္ဋတိ၊ သင့်၏။

၁၂၂။ သဒ္ဓိသော ဟောတိတိ၊ ကား။ သမာနော၊ တူသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သီသသာမညဂတာနံ သတန္တိ၊ ကား။ သီလေန၊ သီလ အားဖြင့်။ သမာနဘာဝံ၊ တူကုန်သည်၏ အဖြစ်သို့။ ဂတာနံ၊ ရောက်ကုန်သည် ဖြစ်၍။ သန္တာနံ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ (နော၊ ငါတို့၏-ဌ် စပ်။) သီလကထာ စ နော ဘဝိဿတိတိ၊ ကား။ ဧဝံ၊ သို့။ သမာနသီလာနံ၊ တူသော သီလ ရှိကုန်သော။ အမ္မာကံ၊ တို့၏။ သီလမေव၊ ကိုသာ။ အာရဗ္ဘ၊ အကြောင်းပြု၍။ ကထာ၊ စကားသည်။ ဘဝိဿတိ၊ လတ္တံ့။ သာ စ နော ဖာသု ဘဝိဿတိတိ၊ ကား။ သာ စ သီလကထာ၊ သည်လည်း။ အမ္မာကံ၊ တို့အား။ ဝါ၊ တို့၏။ ဖာသုဝိဟာရော သုခဝိဟာရော၊ ချမ်းသာစွာ နေရကြောင်းသည်။ ဘဝိဿတိ၊ တတ်နိုင်။ သာ စ နော ပဝတ္တိနီ ဘဝိဿတိတိ၊ ကား။ အမ္မာကံ၊ တို့၏။ သာ စ ကထာ၊ ထို သီလနှင့် စပ်သော စကားသည်လည်း။ ဒိဝသမ္မိ၊ တနေ့ပတ်လုံးလည်း။ ကထေန္တာနံ၊ ပြောဆိုကုန်လသော်။ ပဝတ္တိနီ၊ အဆက်မပြတ် ဖြစ်ခြင်းရှိသည်။ ဘဝိဿတိ၊ လတ္တံ့။ နု ပဋိဟညိဿတိ၊ အချင်းချင်းမထိခိုက်လတ္တံ့။ ဟိ၊ မှန်။ ဒ္ဒိသု၊ ကုန်သော။ သီလဝန္တော သု၊ သီလ ရှိသော ရဟန်းတို့တွင်။ ဧကေန၊ တပါးသောရဟန်းသည်။ သီလဿ၊ ၏။ ဝဏ္ဏေ၊ ဂုဏ်ကို။ ကထိတေ၊ ပြောဆိုအပ်သော်။ ဣတရော၊ အခြားသော ရဟန်းသည်။ အနုမောဒတိ၊ ဝမ်းမြောက်၏။ တေန၊ ထိုသို့ ဝမ်းမြောက်ခြင်းကြောင့်။ တေသံ၊ ထို ရဟန်းတို့၏။ ကထာ၊သီလနှင့် စပ်သော စကားသည်။ဖာသု စေဝ၊ချမ်းသာကြောင်းသည်ရင်း။ပဝတ္တိနီ စ၊ အဆက်မပြတ်ဖြစ်ခြင်းရှိသည်ရင်း။ဟောတိ၊ ၏။ ပန၊ကား။ ကေသို့ံ၊ တပါးသည်။ ဒုဿီလေ၊ ဒုဿီလသည်။ သတိ၊ သော်။ ဒုဿီလဿ၊ သီလမရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်အတွက်။ သီလကထာ၊ သီလနှင့် စပ်သော စကားသည်။ ဒုက္ခထာ၊ မကောင်းသော စကားတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သီလကထာ၊ သည်။ နေဝ ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဖာသု၊ သည်။ နု (ဟောတိ။) ပဝတ္တိနီ၊ သည်။ နု (ဟောတိ။) သမာဓိပညာကထာသုပိ၊ သမာဓိနှင့် စပ်သောစကား, ပညာနှင့် စပ်သော စကားတို့၌လည်း။ ဧသေव နယော တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ ဒ္ဒေ၊နှစ်ပါးသောရဟန်းတို့သည်။ သမာဓိလာဘိနော၊သမာဓိကို ရခြင်း ရှိကုန်သည်။ (ဟုတ္တာ) သမာဓိကထံ၊ ကို။ (ကထေန္တာ၊ ပြောကုန်သော်ရင်း။) သပ္ပညာ၊ ပညာနှင့်တကွဖြစ်ကုန်သည်။ (ဟုတ္တာ) ပညာကထံ စ၊ ကိုလည်း။ ကထေန္တာ၊ ကုန်သော်ရင်း။ ရတ္တိ ဝါ၊ ညဉ့်ကို သော်ရင်း။ ဒိဝသံ ဝါ၊ နေ့ကို သော်ရင်း။ အတိက္ကန္တမ္ပိ၊ လွန်သွားသည် ကိုလည်း။ နု ဇာနန္တိ၊ မသိလိုက်ကြ ကုန်။ [စကားပြောရတာ အလွန် ချမ်းသာသောကြောင့် ညဉ့် ကုန်သွားမှန်း ကိုရင်း, နေ့ ကုန်သွားမှန်းကိုရင်း မသိလိုက်ကြ။ နေ့တာ ညဉ့်တာ အလွန်တို့ သက္ခဲသို့ ထင်ကြရသည်–ဟူလို။]

သက္ကတ္တာ ဂရုံ ကတ္တာတိ၊ ကား။ သက္ကာရဗ္ဗေဝ၊ ကောင်းစွာပြုခြင်းကိုဟု ဂရုကာရဗ္ဗ၊ အလေးပြုခြင်းကိုဟု ကရိတ္တာ၊ ၍။ (သေဝိတမ္ပေါ-စသည်၌ စပ်။) အဓိကော ဟောတိတိ၊ ကား။ အတိရေကော၊ သာလုန်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သီလက္ခန္ဓန္တိ၊ ကား။ သီလရာသိ၊ သီလအစုကို။ (ပရိပူရေသောမိ-၌ စပ်။)ပရိပူရေသောမိတိ၊ ကား။ အတိရေကသီလံ၊ သာလုန်သော သီလ ရှိသော။ တံ ပုဂ္ဂလံ၊ ကို။ နိဿာယ၊ ၍။ အတ္တနော၊ ၏။ အပရိပူရံ၊ မပြည့်စုံသေးသော။ သီလရာသိ၊ ကို။ ပရိပူရံ၊ ပြည့်စုံ လုံလောက်အောင်။ ကရိသောမိ၊ အုံ့။ တတ္ထ တတ္ထ ပညာယ အနုဂ္ဂဟေသောမိတိ ဣတ္ထေ၊ ၌။ သီလသ၊ အား။ အသပ္ပါယေ၊ မဆလျောက်ပတ်ကုန်သော။ အနုပကာရဓမ္မေ၊ လျော်သောကျေးဇူးကို မပြုတတ်ကုန်သော အနာစာရ, အဂေါစရ စသော တရားတို့ကို။ ဝဇ္ဇေတ္တာ၊ ကြဉ်၍။ သပ္ပါယေ၊ လျောက်ပတ်ကုန်သော။ ဥပကာရဓမ္မေ၊ လျော်သော ကျေးဇူးကို ပြုတတ်ကုန်သော တရားတို့ကို။ သေဝန္တော၊ မှီဝဲသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ တသ္မိံ တသ္မိံ ဌာနေ၊ ထိုထို ထိုထို ချီမြှောက် ထိုက်သော အရာ၌။ သီလက္ခန္ဓံ၊ သီလအစုကို။ ပညာယ၊ ဖြင့်။ အနုဂ္ဂဏှာတိ နာမ၊ ချီမြှောက်သည် မည်၏။ သမာဓိ-ပညာက္ခန္ဓေသုပိ၊ သမာဓိက္ခန္ဓ, ပညာက္ခန္ဓတို့၌လည်း။ ဧသေဝ နယော၊တည်း။

၁၂၄။ ဇိဂုစ္ဆိတမ္ပါဒီသု၊ အစရှိသော ပုဒ်တို့၌။ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိ-တမ္ဗော။) ဇိဂုစ္ဆိတမ္ဗောတိ၊ ကား။ ဂူထံ ဝိယ၊ မစင်ကို ကဲ့သို့။ ဇိဂုစ္ဆိတမ္ဗော၊ စက်ဆုပ်ထိုက်၏။ အထခေါ နန္တိ၊ ကား။ အထခေါ၊ ထိုသို့ပင် မြွေက မကိုက်ပါသော်လည်း။ အဃ၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်၏။ [နံ-၏ အဖင့်။ ကိတ္တိသဒ္ဒေါ-ကို ငဲ့သည်။] ကိတ္တိသဒ္ဒေါတိ၊ ကား။ ကထာသဒ္ဒေါ၊ ပြောဆိုအပ်သော အသံသည်။ (အတ္ထုဂ္ဂစ္ဆတိ-၌ စပ်။) ဝေမေဝန္တိ ဣတ္ထေ၊ ၌။ ဂူထကူပေါ၊ မစင်တွင်းကို။ (ဒဋ္ဌမ္ဗော) ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ (တထာ) ဒုဿီလံ၊ ဒုဿီလ၏ အဖြစ်ကို။ ဒဋ္ဌမ္ဗံ၊ ၏။ ဂူထကူပေ၊ ၌။ ပတိတ္တာ၊ ကျ၍။ ဌိတော၊ တည်သော။ ဓမနီအဟိ၊ လင်းမြွေကို။ (ဒဋ္ဌမ္ဗော) ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ (တထာ) ဒုဿီလပုဂ္ဂလော၊ ကို။ (ဒဋ္ဌမ္ဗော။) ["ဓမနီအဟိ"ကို ရှေးနိဿယ၌ "စပါးကြီးမြွေ"ဟု ပေး၏။ စပါးကြီးမြွေသည် ကျင်ကြီးတွင်းထဲ ကျနေဖို့ ခဲယဉ်းသည်။ အဘိဓာန် နိဿယ သစ်၌ "လင်းမြွေ"ဟု ပေး၍ ရှေးနိဿယတို့၌ "ကျိုင်းကောင်"ဟု ပေး၏။] ဂူထကူပတော၊ မစင်တွင်းမှ။ ဥဒ္ဓရိယမာနေန၊ ထုတ်ဆယ်အပ်သော။ တေန အဟိနာ၊ ထို လင်းမြွေသည်။ ပုရိသဿ၊ ၏။ သရီရံ၊ ကိုယ်ကို။ အာရုဗ္ဘေနာပိ၊ တက်ပါသော်လည်း။ အဒဋ္ဌဘာဝေါ၊ မကိုက်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကို။ (ဒဋ္ဌမ္ဗော) ဝိယ။ ဒုဿီလံ၊ ကို။ သေဝမာန-ဿာပိ၊ မှီဝဲပါသော်လည်း။ တဿ၊ ထို ဒုဿီလ ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ကိရိယာယ၊

အမှုအရာကို။ အကရဏာဘာဝေါ၊ ပြုခြင်း မရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ (ဒဠ္ဍဗ္ဗော။) သရီရံ၊ ကို။ ဂူထေန၊ ဖြင့်။ မကွေတ္ဝာ၊ လိမ်းကျံ၍။ အဟိနော၊ လင်းမြွေ၏။ ဂတကာလော၊ သွားရာ အခါကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗော) ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ (တထာ) ဒုဿီလံ၊ကို။ သေဝမာနဿ၊ မှီဝဲသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ပါပကိတ္တိသဒ္ဒဿ၊ မကောင်းသော ကျော်စောသံ၏။ အဗ္ဘုဂ္ဂမနကာလော၊ လွှမ်းမိုး၍ တက်ရာအခါကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

၁၂၅။ တိန္ဒုကာလာတန္တိ၊ ကား။ တိန္ဒုကရုက္ခအလာတံ၊ တည်ပင် သစ်သား၏ မီးစသည်။ (စိစ္စိဋ္ဌာယတိ-စသည်၌ စပ်။) ဘိယ္ယော သော မတ္တာယ စိစ္စိဋ္ဌာယတိတိ (ဧတ္ထ)၊ ဟူသော ဤပါဠိ၌။ (ဂုဏ္ဍတ္ထံ၊ ကို။) ဟိ (ဥဒ္ဓရိတ္ဝာ ဒဿေမိ)၊ အုံ့။ တံ၊ ထို တည်သား မီးစသည်။ ဈာယမာနံ၊ တောက်လသော်။ ပကတိယာပိ၊ ပင်ကိုယ်အားဖြင့်လည်း။ ပဝဋ္ဋိကာယော၊ မီးဖွားတို့ကို။ မဉ္ဇိဋ္ဌံ၊ လွှတ်လျက်။ စိစ္စိဋ္ဌာယတိ၊ စိဋ္ဌစိဋ္ဌဟု အသံပြု၏။ စိဋ္ဌ-စိဋ္ဌာတိ၊ စိဋ္ဌစိဋ္ဌဟူသော။ သဒ္ဒံ၊ ကို။ ကရောတိ၊ ၏။ ပန၊ ကား။ ဃဋ္ဋိတံ၊ ပုတ်ခတ်အပ်သည်။ (သမာနံ၊ သော်။) အဓိမတ္တံ၊ လွန်ကဲသော အတိုင်း အရှည်ရှိသောအသံကို။ ကရောတိ၊ ပြု၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ဝေမေဝန္တိ၊ ကား။ ဝေမေဝံ၊ တူ။ ကောဓနော၊ အမျက်ထွက်လေ့ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အတ္တနော၊ ၏။ ဓမ္မတာယပိ၊ သဘောအားဖြင့်လည်း။ ဥဒ္ဓတော၊ အထက် အထက်၌ လွင့်တက်သော စိတ်ရှိသည်။စဏ္ဍိကတော၊ ဒေါသသည် ကြမ်းတမ်း အောင် ပြုအပ်သည်။ ဟုတ္ဝာ၊ ၍။ စရတိ၊ လှည့်လည်၏။ [ရှေးနိဿယ၌ "ကျင့်၏"ဟု ပေး၏။] အပ္ပမတ္တကံ၊ နည်းသော အတိုင်း အရှည်ရှိသော။ ဝစနံ၊ ကို။ ဝုတ္တကာလေ ပန၊ သူတပါးတို့က ပြောဆိုအပ်ရာ အခါ၌ကား။ မာဒိသံ နာမ၊ ငါကဲ့သို့ ရှုအပ်သူ မည်သည်ကို။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝဒတိ၊ ပြောရ သလော။ ဣတိ၊ သို့။ အတိရေကတရံ၊ သာ၍ လွန်စွာ။ ဥဒ္ဓတော စဏ္ဍိကတော ဟုတ္ဝာ စရတိ။

ဂူထကူပေါတိ၊ ကား။ ဂူထပုဏ္ဏကူပေါ၊ မစင်ဖြင့် ပြည့်သောတွင်း တည်း။ ဝါ၊ တနည်း။ ဂူထရာသိယေဝ၊ မစင်အစုပင်တည်း။ ပန၊ ဆက်။ ဣတ္ထာ၊ ဤ ဂူထကူပူပမပုဂ္ဂလနိဒ္ဒေသဌာန်။ သြပမ္မသံသန္ဒနံ၊ ဥပမာနကို ဥပမေယျ နှင့် နှီးနှောခြင်းကို။ ပုရိမနယေနေဝ၊ ဖြင့်ပင်။ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ တသ္မာ ဝေရူပေါ ပုဂ္ဂလော အဗ္ဘုပေက္ခိတဗ္ဗော နိ သေဝိတဗ္ဗောတိ၊ ကား။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကောဓနော၊ သည်။ အတိသေဝိယမာနောပိ၊ အလွန် မှီဝဲအပ်သော်ငင်း။ အတိဥပသင်္သိယမာနောပိ၊ အလွန်ဆည်းကပ်အပ်သော်ငင်း။ ကုဇ္ဈတိယေဝ၊ စိတ်ဆိုးတတ်သည်သာ။ ဣမိနာ၊ ဤ ဒေါသကြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်ဖြင့်။ ကိံ၊ အာဘယ် အကျိုး ရှိအံ့နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍။ ပဋိက္ကမန္တောပိ၊

နောက်ဆုတ် ပြန်သော်လည်း။ ကုဋ္ဌတိယေဝ၊ သည်သာ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပလာလဂ္ဂိ ဝိယ၊ ကောက်ရိုးမီးကို ကဲ့သို့။ အဗ္ဗုပေက္ခိတမ္ပေါ၊ လျစ်လျူ ရှုထိုက်၏။ နု သေဝိတမ္ပေါ၊ မမှီဝဲထိုက်။

ကိံ၊ အာဘယ်အနုက်သည်။ ဝါ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ သည်။ ဝါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ ဟိ၊ ခဲ့။ ယော၊ အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပလာလဂ္ဂိံ၊ ကောက်ရိုးမီးကို။ အတိဥပသင်္ကမိတ္မာ၊ အလွန် နီးစွာ ချဉ်းကပ်၍။ တပ္ပတိ၊ လှိုက်၏။ တဿ၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်၏။ သရီရံ၊ သည်။ စျာယတိ၊ လောင်၏။ ယော၊ သည်။ အတိပဒ္ဒိက္ကမိတ္မာ၊ အလွန်နောက်ဆုတ်၍။ တပ္ပတိ၊ ၏။ တဿ၊ ၏။ သိတံ၊ အချမ်းသည်။ နု ဝူပသမ္မတိ၊ မငြိမ်းပျောက်။ ပန့်အန္ဓယကား။ အနုပသင်္ကမိတ္မာ၊ အလွန်နီးစွာ မချဉ်းကပ်ပဲ။ အပဒ္ဒိက္ကမိတ္မာ၊ အလွန်ဝေးစွာ နောက်မဆုတ်ပဲ။ မဗ္ဗတ္ထာဘာဝေန၊ အလယ်ဌ၌ တည်သော သဘောရှိသူ၏ အဖြစ်ဖြင့်။ တပ္ပေန္တသ၊ လှိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ သိတံ၊ အချမ်းသည်။ ဝူပသမ္မတိ၊ ငြိမ်းပျောက်၏။ ကာယောပိ၊ ကိုယ်ကိုလည်း။ နု ဒုယ္ယတိ၊ မီးမလောင်အပ်။ (မီးမလောင်နိုင်)။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပလာလဂ္ဂိ ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ ကောဓနော၊ သော။ ပုဂ္ဂလော၊ ကို။ မဗ္ဗတ္ထာဘာဝေန အဗ္ဗုပေက္ခိတမ္ပေါ၊ နု သေဝိတမ္ပေါ၊ နု ဘဇိတမ္ပေါ၊ နု ပယိရုပါသိတမ္ပေါ။

၁၂၆။ ကလျာဏမိတ္တောတိ၊ ကား။ သုစိမိတ္တော၊ စင်ကြယ်သော မိတ်ဆွေရှိသူတည်း။ ကလျာဏသဟာယောတိ၊ ကား။ သုစိသဟာယော၊ စင်ကြယ်သော သူငယ်ချင်း ရှိသူတည်း။ သဟာယောတိ၊ ကား။ သဟဂါမိ၊ အတူဘက္ခ သွားလေ့ ရှိသူတည်း။ သဒ္ဒိံ စရော၊ အတူတကွ လှည့်လည်တတ်သူတည်း။ ကလျာဏသမ္ပဝင်္ကောတိ၊ ကား။ ကလျာဏော သု၊ ကောင်းကုန်သော။ သုစိပုဂ္ဂလော သု၊ စင်ကြယ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၌။ သမ္ပဝင်္ကော၊ ကောင်းစွာ ကိုင်းရှိုင်းခြင်းရှိသူ တည်း။ တန္နိန္နေ တပ္ပေါဏ တပ္ပဗ္ဗာရမာနသော၊ ထို ကလျာဏမိတ္တ၌ ညွှတ်သောစိတ်ရှိသူ, ထို ကလျာဏမိတ္တ၌ ကိုင်းသောစိတ်ရှိသူ, ထို ကလျာဏမိတ္တ၌ ရှိုင်းသောစိတ်ရှိသူတည်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။

၁၂၇။ သီလေသု ပရိပူရကာရီတိ အာဒီသု၊ အစ ရှိသော ပုဒ်တို့၌။ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတမ္ပေါ။) သီလေသု ပရိပူရကာရီနောတိ၊ ကား။ ဧတေ အရိယသာဝကာ၊ ဤ သောတာပန်, သကဒါဂါမ် ဖြစ်သော အရိယာသာဝကတို့ကို။ (ဝုစ္စန္တိ-၌ စပ်။) ဝါ၊ တို့သည်။ (အာပဇ္ဇန္တိ, ကရောန္တိ-တို့၌ စပ်။) မဂ္ဂ ဗြဟ္မစရိယသ၊ ၏။ အာဒိဘူတာနိ၊ အစ ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သည်။ (ဟုတ္မာ၊ ၍။ ဝါ၊ ကြောင့်။) အာဒိ ဗြဟ္မစရိယကာနိ၊ အာဒိဗြဟ္မစရိယက မည် ကုန်သော။ ပါရာဇိကသင်္ခါတာနိ၊ ဟု ဆိုအပ် ကုန်သော။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ ယာနိ တာနိ မဟာသီလသိက္ခာ ပဒါနိ၊ အကြင် ကြီးသော သီလ

ဟူသော သိက္ခာပုဒ်တို့သည်။ (သန္ဓိ။) တေသံ၊ ထို ပါရာဇိကသိက္ခာပုဒ်တို့ကို။ အဝိတိဏ္ဏမနတော၊မလွန်ကျူးခြင်းကြောင့်ဝင်း။ယာနိ ခုဒ္ဒါနုခုဒ္ဒကာနိ၊အကြင် ပါရာဇိကလေးပါးမှ ကြွင်းကုန်သော သံဃာဒိသေသ်, ထုလ္လစည်း စသော ခုဒ္ဒါနုခုဒ္ဒက သိက္ခာပုဒ်တို့သို့။ အာပဇ္ဇန္တိ၊ သင့်ရောက်ကုန်၏။ တေဟိ၊ ထို ခုဒ္ဒါနုခုဒ္ဒကသိက္ခာပုဒ်တို့မှ။ဝုဋ္ဌာနတော စ၊ထခြင်းကြောင့်ဝင်း။ သီလေသု၊ တို့၌။ ယံ၊ အကြင် ကိစ္စ.ကို။ ကတ္တွေ၊ ၏။ တံ၊ ထို ကိစ္စကို။ ပရိပူရံ၊ ထက်ဝန်းကျင် ပြည့်စုံအောင်။ သမတ္တံ၊ လုံလောက်အောင်။ ကရောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သီလေသု ပရိပူရကာရိနောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ကုန်၏။

ပန၊ ကား။ သမာဓိ ပါရိဗန္ဓကာနံ၊ သမာဓိကို ထက်ဝန်းကျင် နှောင်ဖွဲ့တတ်ကုန်သော။ ကာမရာဂ ဗျာပါဒါနံ၊ တို့၏ဝင်း။ ဝါ၊ တို့ကိုဝင်း။ ပညာပါရိဗန္ဓကဿ၊ ဝိပဿနာ ပညာကို ထက်ဝန်းကျင် နှောင်ဖွဲ့တတ်သော။ သစ္စပဋိစ္စသမုပ္ပါဒကဿ၊ သစ္စာလေးပါးကို ဖုံးလွှမ်းတတ်သော။ မောဟဿ စ၊ ၏ဝင်း။ ဝါ၊ ကိုဝင်း။ အသမ္ဘဟတတ္တာ၊ စျာန်, မဂ်တို့ဖြင့် အကြွင်းမဲ့ မပယ်အပ်ကုန်သေးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သမာဓိ၊ ကိုဝင်း။ ပညာ၊ ဝိပဿနာ ပညာကိုဝင်း။ ဘာဝေန္တာပိ၊ ဖြစ်စေပါကုန်သော်လည်း။ သမာဓိ ပညာသု၊ တို့၌။ ယံ၊ အကြင် ဖြည့်ကျင့်မှုကို။ ကတ္တွေ၊ ၏။ တံ၊ ထို ဖြည့်ကျင့်မှုကို။ မတ္တသော၊ အတိုင်းအရှည်အားဖြင့်။ ပမာဏေန၊ ပမာဏအားဖြင့်။ ပဒေ-သမတ္တမေဝ၊ အစိတ်အပိုင်းမျှကိုသာ။ ကရောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သမာဓိသို့ ပညာယ စ မတ္တသော ကာရိနောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣမိနာ ဥပါယေန၊ ဤကပ်ရှိသိကြောင်းဖြစ်သောနည်းဖြင့်။ ဣတရေသု၊ ဤနည်းမှ တပါးကုန်သော။ ဒ္ဒီသု၊ ကုန်သော။ ဒုယောသုပိ၊ နည်းတို့၌လည်း။ အတ္ထော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

တတြ၊ ထို သီလေသု ပရိပူရကာရီ အစရှိသော ပုဒ်တို့၌။ [ရှေးနိဿယဝယ် "တတြ၊ ထို သီခြင်း၌"ဟု ပေး၏။] အယံ၊ ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့ ကား။ အပရောပိ၊ အခြားလည်းဖြစ်သော။ သုတ္တန္တနယော၊ သုတ္တန်ပါဠိတော်၌ လာသောနည်းတည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဓ၊ ဤ သာသနာတော်၌။ ဘိက္ခု၊ သည်။ သီလေသု၊ တို့၌။ ပရိပူရကာရီ၊ ထက်ဝန်းကျင်ပြည့်အောင် ပြုလေ့ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သမာဓိသို့ ၌။ မတ္တသော၊ အတိုင်းအရှည်အားဖြင့်။ (သင့်ရုံ တော်ရုံ အားဖြင့်။) ကာရီ၊ ပြုလေ့ရှိသည်။ (ဟောတိ။) ပညာယ၊ ၌။ မတ္တသော၊ အားဖြင့်။ ကာရီ၊ သည်။ (ဟောတိ။) သော၊ ထို ရဟန်းသည်။ ခုဒ္ဒါနု-ခုဒ္ဒကာနိ၊ ကုန်သော။ ယာနိ တာနိ သိက္ခာပဒါနိ၊ တို့သည်။ (သန္ဓိ။) တာနိ၊ ထို သိက္ခာပုဒ်တို့သို့။ အာပဇ္ဇတိပိ၊ ရောက်လည်း ရောက်၏။ (တေဟိ၊ တို့မှ။) ဝုဋ္ဌာတိပိ၊ ထလည်း ထ၏။ တံ၊ ထိုသို့ သိက္ခာပုဒ်တို့သို့ရောက်ခြင်း, သိက္ခာပုဒ်

တို့မှ ထခြင်းသည်။ ကိုယဟေတု၊ နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဟိ၊ အကြင့်ကြောင့်။ ဧတ္ထ၊ ဤ သိက္ခာပုဒ်တို့သို့ရောက်ခြင်း, သိက္ခာပုဒ်တို့မှ ထခြင်းဌာ။ (တေသံ၊ ထို သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။) အာဘဗ္ဗတာ၊ မထိုက်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကို။ နဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မမူအပ်။ (တတော၊ ထို့ကြောင့်တည်း။)

စ၊ အနုယကား။ အာဒိဗြဟ္မစရိယကာနိ၊ မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယ၏ အစဖြစ်ကုန်သော။ ဗြဟ္မစရိယသာရဘူတာနိ၊ မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယအား လျှောက်ပတ်ကုန်သော။ ယာနိ တာနိ သိက္ခာပဒါနိ၊ အကြင် ပါရာဇိကသိက္ခာပုဒ်တို့သည်။ (သန္တိ။) တတ္ထ၊ ထို သိက္ခာပုဒ်တို့ဌာ။ ဓုဝသီလော စ၊ မြဲသော သီလရှိသည်ရင်း။ ဌိတသီလော စ၊ တည်သောသီလရှိသည်ရင်း။ ဇဟာတိ၊ ၏။ သိက္ခာပဒေသု၊ တို့ဌာ။ သမာဒါယ၊ ကောင်းစွာယူ၍။ (ဆောက်တည်၍။) သိက္ခတိ၊ ကျင့်၏။ သော (ပ) သမ္ဘောဓိပရာယဏော။ [ဤပုဒ်တို့ကို ပါဠိတော် ပုဒ်ရေနံပါတ် ၃၁၊ သတ္တကဋ္ဌတ္ထပ္ပရမနိဒ္ဒေသဌာ အနက်ပေးထားပြီ။]

ဣဓ ပန ဘိက္ခဝေ (ပ) ဒုက္ခဿန္တံ ကရောတိ။ [ဤပုဒ်တို့ကို ပါဠိတော် ပုဒ်ရေနံပါတ် ၄၄, သကဒါဂါမိနိဒ္ဒေသဌာ အနက်ပေးထားပြီ။] ဣဓ ပန ဘိက္ခဝေ (ပ) တသ္မာ လောကာ။ [ဤပုဒ်တို့ကို ပါဠိတော် ပုဒ်ရေနံပါတ် ၃၅, အနာဂါမိနိဒ္ဒေသဌာ အနက်ပေးထားပြီ။] ဣဓ ပန ဘိက္ခဝေ (ပ) ဝိဟရတိ။ [ဤပုဒ်တို့ကို ပါဠိတော် ပုဒ်ရေနံပါတ် ၉၁, နိရာသပုဂ္ဂလနိဒ္ဒေသဌာ အနက်ပေးထားပြီ။] အယံ၊ ကား။ သုတ္တန္တနယော၊ တည်း။

၁၃၀။ သတ္ထာရနိဒ္ဒေသေ၊ ဌာ။ (အတ္ထော ဝေ ဝေဒိတမ္ဘော။) ပရိညံ ပညပေတိ။ ကား။ ပဟာနံ၊ ပယ်ကြောင်းတရားကို။ သမတိက္ကမံ၊ လွန်မြောက်ကြောင်းတရားကို။ ပညပေတိ၊ အပြားအားဖြင့် သိစေ၏။ ဝါ၊ ပညတ်၏။ တတြာတိ၊ ကား။ တီသု၊ သုံးယောက်ကုန်သော။ တေသု ဇနေသု၊ ထို ဆရာဖြစ်သော လူတို့တွင်။ တေန ဒဋ္ဌမ္ဘောတိ၊ ကား။ တေန ပညာပနေန၊ ထိုသို့ ပညတ်ခြင်းကြောင့်။ [ထိုသို့ ကာမတို့ကို ပိုင်းခြား၍ သိကြောင်း ပယ်ကြောင်းတရားတို့ကို ပညတ်ခြင်းကြောင့်။] သော သတ္ထာ၊ ထို ဆရာကို။ ရူပါဝစရသမာပတ္တိယာ၊ ကို။ လာဘီ၊ ရခြင်း ရှိသူတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌမ္ဘော၊ ၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ဒုတိယဝါရေပိ၊ ဌ်လည်း။ ဧသေဝ နယော၊ တည်း။ သမ္ဘာသမ္ဘုဒ္ဓေါ သတ္ထာ တေန ဒဋ္ဌမ္ဘောတိ၊ ကား။ တိတ္ထိယေဟိ၊ တို့နှင့်။ အသာဓာရဏေန၊ မဆက်ဆံသော။ တေန ပညာပနေန၊ ထို ကာမ ရူပ ဝေဒနာတို့ကို ပယ်ကြောင်းတရားတို့ကို ပညတ်နိုင်ခြင်းကြောင့်။ တတိယော၊ သုံးပါးမြောက် ဖြစ်သော။ အယံ သတ္ထာ၊ ဤ ဆရာကို။ သမ္ဘည္ဝုဒ္ဓေါ၊ သမ္ဘည္ဝမြတ်စွာဘုရားဟူ၍။ ဒဋ္ဌမ္ဘော၊ ၏။

ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) ဟိ၊ ခ့ဲ။ တိတ္ထိယာ၊ တို့သည်။ ကာမာနံ၊ ကာမဂုဏ်တို့၏။ ဝါ၊ တို့ကို။ ပရိညံ၊ ပိုင်းခြားရ၍ သိကြောင်းတရားကို။ ပညပေန္တာ၊ ပညတ်ကြကုန်လသော်။ ရူပဘဝံ၊ ကို။ ဝက္ခန္တိ၊ ပြောဟောကြကုန်လတ္တံ့။ ရူပါနံ၊ တို့၏။ ဝါ၊ တို့ကို။ ပရိညံ၊ တို့ကို။ ပညပေန္တာ၊ ကုန်လသော်။ အရူပ-ဘဝံ၊ ကို။ ဝက္ခန္တိ၊ ကုန်လတ္တံ့။ ဝေဒနာနံ၊ တို့၏။ ဝါ၊ တို့ကို။ ပရိညံ၊ ကို။ ပညပေန္တာ၊ ကုန်လသော်။ အသညဘဝံ၊ အသညသတ်ဘဝကို။ ဝက္ခန္တိ၊ ကုန်လတ္တံ့။ သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ။ ဝါ၊ မဖောက်မပြန် ဟုတ်မှန်စွာ။ ပညပေန္တာ၊ ကုန်လသော်။ ဧဝံ၊ သို့။ (ကာမပရိညာအတွက် ရူပဘဝ, ရူပပရိညာအတွက် အရူပဘဝ, ဝေဒနာပရိညာအတွက် အသညာဘဝ ဟူ၍။) ပညပေယျုံ၊ ကုန်ရာ၏။ စ၊ ထိုသို့ပင် ပညတ်ကြပါကုန်သော်လည်း။ (တိတ္ထိယာ၊ တို့သည်။) သမ္မာ၊ စွာ။ ဝါ၊ စွာ။ ပညပေတုံ၊ ၎။ နော သက္ကောန္တိ၊ မစွမ်းနိုင်ကြကုန်။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ပန၊ သည်ကား။ ကာမာနံ၊ တို့၏။ ဝါ၊ တို့ကို။ ပရိညံ၊ ကို။ ပဟာနံ၊ ကို။ အနာဂါမိမဂ္ဂေန၊ ဖြင့်။ ပညပေတိ၊ ၏။ ရူပဝေဒနာနံ၊ ရူပ်, ဝေဒနာတို့၏။ ဝါ၊ တို့ကို။ ပရိညံ၊ ကို။ ပဟာနံ၊ ကို။ အရဟတ္တမဂ္ဂေန၊ ဖြင့်။ ပညပေတိ၊ ၏။ ဣမေ တယော သတ္ထာရော တိ၊ ကား။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ ဣမေ ဇနာ၊ ဤ ဆရာဖြစ်သော လူတို့သည်။ ဗာဟိရကာ၊ သာသနာတော်မှ အပဖြစ်သူတို့တည်း။ ဧကော၊ ဆရာတပါးကား။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမသ္မိံ လောကေ၊ ၌။ တယော၊ ကုန်သော။ သတ္ထာရော နာမ၊ ဆရာတို့မည်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။

၁၃၁။ ဒုတိယေ၊ သော။ သတ္ထာရနိဒ္ဒေသေ၊ ၌။ (အတ္ထော ဝေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။) ဒိဋ္ဌေ စေဝ ဓမ္မေတိ၊ ကား။ ဣမသ္မိံ ယေဝ အတ္တဘावေ၊ ဤ ပစ္စုပ္ပန်အတ္တဘောဘ၌။ အတ္တာနံ သစ္စတော ထေတတော ပညပေတိတိ၊ ကား။ နိစ္စော၊ မြဲသော။ ဓုဝေါ၊ ခိုင်ခံ့သော။ သဿတော၊ အခါခပ်သိမ်း ထင်ရှားရှိသော။ အတ္တာ နာမ၊ အတ္တမည်သော။ ဧကော၊ တခုသော အနက် ဒြပ်သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဘူတတော၊ ဟုတ်မှန်သည်၏အဖြစ်အားဖြင့်။ ဝါ၊ ထင်ရှားရှိသည်၏ အဖြစ်အားဖြင့်။ ထိရတော၊ ခိုင်မြဲသည်၏ အဖြစ်အားဖြင့်။ ပညပေတိ၊ ၏။ အဘိသမ္ဘုဏာယ ဗ္ဗာတိ၊ ကား။ အပရသ္မိံ အတ္တဘावေ၊ ပစ္စုပ္ပန်မှ တပါးသော အတ္တဘောဘ၌။ ဧဝ မေဝ၊ အတ္ထိသာ။ ပညပေတိ၊ ၏။ ဣတ္ထေ၊ ဤ ဒုတိယသတ္ထာရနိဒ္ဒေသ၌။ သေသံ၊ ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းကို။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ ဖြင့်ပင်။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

တိကနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီးပြီ။

၄။ စတုက္ကနိဒ္ဒေသ အဖွင့်

၁၃၂။ စတုက္ကနိဒ္ဒေသေ၊ ဣ။ (အတ္ထော ဝေ ဝေဒိတဗ္ဗော။) အသပ္ပုရိ-သောတိ၊ ကား။ လာမကပုရိသော၊ ယုတ်ညံ့သော ယောကျ်ားဖြစ်သော။ (ပုဂ္ဂလော-ဣ စပ်။) ပါဏံ၊ သတ္တဝါကို။ အတိပါတေတိ၊ ဇီဝိတိန္ဒြေမှ လျင်စွာ ကျစေတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ .ပါဏာတိပါတီ၊ မည်၏။ [“ပါဏာတိပါတော ယသ္မာ အတ္ထိတိ ပါဏာတိပါတီ”ဟု ပြု။] အဒိန္နံ၊ ဥစ္စာရှင်သည် မပေးအပ်သော သူ့ဥစ္စာကို။ အာဒိယတိ၊ ယူတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အဒိန္နာဒါယီ၊ မည်၏။ ကာမေသု၊ ဝတ္ထု၊ အာရုံ ကာမဂုဏ်တို့၌။ မိစ္ဆာ၊ ဖောက်ပြန်သောအားဖြင့်။ စရတိ၊ ကျင့်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရီ၊ မည်၏။ မုသာ၊ ချွတ်ယွင်းဖောက်ပြန် မမှန်သော စကားကို။ ဝဒတိ၊ ပြောဆိုတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ မုသာဝါဒီ၊ မည်၏။ သုရာမေရယမဇ္ဇပမာဒေ၊ ယစ်မူးကြောင်း၊ မေ့လျော့ကြောင်း ဖြစ်သော သေရည်အရက်၌။ တိဋ္ဌတိ၊ တည်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သုရာမေရယမဇ္ဇ-ပမာဒဋ္ဌာယီ၊ မည်၏။

ဤ ၁၃၃။ ပါဏာတိပါတေ သမာဒါပေတီတိ၊ ကား။ ယထာ၊ အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့် ယူစေလသော်။ (ပရော၊ တပါးသော စေခိုင်းအပ်သူ သည်။) ပါဏံ၊ ကို။ အတိပါတေတိ၊ ၏။ တထာ၊ ထိုသို့ လျင်စွာ ကျစေ နိုင်လောက်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ နံ၊ ထို တပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ တတ္ထ၊ ထိုပါဏာတိပါတကံ၌။ ဂဟဏံ၊ ယူအပ်သည်မည်လောက်အောင်။ ဂဏှာပေတိ၊ ယူစေတတ်၏။ [“ဂဟဏံ”သည် သမာဒါပေတိ-၌ “သံ”၏ အဖွင့်၊ “ဂဏှာပေတိ”ကား “အာဒါပေတိ”၏ အဖွင့်။ ယူခြင်းကိစ္စ အထ မြောက်အောင် ယူစေခြင်းကို “ဂဟဏံ, ဂဏှာပေတိ” ဟု ဆိုသည်။] သေသေသုပိ၊ ကြွင်းသော ဝါကျတို့၌လည်း။ (“အဒိန္နာဒါနေ သမာဒါ-ပေတိ”စသော ဝါကျတို့၌လည်း။) ဧသေव နယော၊ တည်း။ အယံ ဝုစ္စတိတိ၊ ကား။ ဝေဏ္ဏပေါ၊ သော။ အယံ ပုဂ္ဂလော၊ ကို။ (ဝုစ္စတိ-ဣ စပ်။) ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သယံ၊ ကိုယ်တိုင်။ ကတေန၊ ပြုအပ်သော။ ဒုဿီလ္ယေန စ၊ ဒုဿီလ၏ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာ အကုသိုလ်စိတ်နှင့်လည်း။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံ၏။ [အတ္တနာ စ ပါဏာတိပါတီကို ရည်ရွယ်သည်။] ယဉ္စ၊ ယင်း ဒုဿီလျအမှုကိုလည်း။ [ရှေးနိဿယ၌ “ပရဉ္စ”ဟု ရှိ၏။] သမာဒါပိတေန၊ ဆောက်တည်စေအပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ (စေခိုင်းအပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။) ကတံ၊ ပြုအပ်ပြီ။ [“ပရဉ္စ ပါဏာတိပါတေ သမာဒါပေတိ”ကို ရည်ရွယ် သည်။] တတော၊ ထို ဒုဿီလျအမှု၌ (အာဏပကပုဂ္ဂိုလ်က စေခိုင်းအပ်သည် ဖြစ်၍ အာဏတ္တပုဂ္ဂိုလ်သည် ပြုအပ်သော ထို မကောင်းမှုမှ။) ဥပစ္စုဿ၊

ထက်ဝက်၏။ ဒါယာဒေါ၊ အမွေခံသည်။ (ဟောတိ။) တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အသပ္ပုရိသေန အသပ္ပုရိသတရောတိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ၊ သည်။) ဝုစ္စတိ၊ ၏။ သပ္ပုရိသောတိ၊ ကား။ ဥတ္တမပုရိသော၊ မြတ်သော ယောကျ်ား ဖြစ်သော။ (ပုဂ္ဂလော-၌ စပ်။)

၁၃၅။ သပ္ပုရိသေန သပ္ပုရိသတရောတိ၊ ကား။ အတ္ထနာ၊ မိမိဟူသော စေခိုင်းအပ်သူ ကိုယ်တိုင်။ ကတေန၊ သော။ သုသိလျေန၊ သီလရှိသူ၏ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာ ကုသိုလ်စိတ်နှင့်။ သမန္နာဂတတ္တာ၊ ပြည့်စုံသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ယဉ္စ၊ ယင်း သုသီလျအမှုကိုလည်း။ [ရှေးစာအုပ်တို့၌ "ပရဉ္စ"ဟု ရှိ၏။] သမာဒါပိတော၊ ဆောက်တည်စေအပ်သည်။ (စေခိုင်းအပ်သည်ဖြစ်၍။) ကရောတိ၊ ၏။ တတော၊ ထို ဒုဿီလျအမှုမှ။ (အာဏာပက ပုဂ္ဂိုလ်က စေခိုင်းအပ်သည်ဖြစ်၍ အာဏတ္တပုဂ္ဂိုလ်သည် ပြုအပ်သော ထို ကောင်းမှုမှ)။ ဥပစ္စုဿ၊ ၏။ ဒါယာဒတ္တာ စ၊ အမွေခံ၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ [ယဉ္စမှ စ၍ ဤ၌ ယူသည်။] ဥတ္တမပုရိသေန၊ မြတ်သောယောကျ်ားထက်။ ဥတ္တမပုရိသတရော၊ သာ၍မြတ်သော ယောကျ်ားသည်။ (ဟောတိ။) [ရှေ့၌ ယသ္မာ, တသ္မာကို ဤ၌ ချုံး၍ "သမန္နာဂတတ္တာ, ဒါယာဒတ္တာ"ဟု ဟိတ်ပုဒ်လုပ်သည်။]

၁၃၆-ဂ-၄၀။ ပါပေါတိ၊ ကား။ အကုသလကမ္မပထသင်္ခါတေန၊ အကုသလကမ္မပထဟု ဆိုအပ်သော။ ဒသဝိဓေန၊ ဆယ်ပါး အပြားရှိသော။ ပါပေန၊ မကောင်းမှုနှင့်။ သမန္နာဂတော၊ သော။ (ပုဂ္ဂလော-၌ စပ်။) ဣလျာဏောတိ၊ ကား။ ကုသလကမ္မပထသင်္ခါတေန၊ ဟု ဆိုအပ်သော။ ဒသဝိဓေန၊ သော။ ကလျာဏမေဓေန၊ ကောင်းသော အကျင့်သတောနှင့်။ သမန္နာဂတော၊ သော။ သုဒ္ဓကော၊ စင်ကြယ်သော။ ဘဒ္ဒကော၊ ကောင်းသော။ (ပုဂ္ဂလော-၌ စပ်။) ဣတ္ထေ၊ ဤ ပါပ, ပါပတရ, ကလျာဏ, ကလျာဏတရ စတုက္ကတို့၌။ သေသံ၊ ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းသည်။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်၌။ ဝုတ္တနယတ္တာ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ၊ ပေါ်လွင်ထင်ရှားသော အနက်ရှိသည်သာ။ ပါပဓမ္မာဒီသုပိ၊ အစရှိသော ပုဒ်တို့၌လည်း။ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော။) အဿ၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ပါပေါ၊ ယုတ်မာသော။ ဓမ္မော၊ အကျင့်သတောသည်။ (အတ္ထိ။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ (သော၊ သည်။) ပါပဓမ္မော၊ မည်၏။ အဿ၊ ၏။ ကလျာဏော၊ ကောင်းသော။ ဓမ္မော၊ သည်။ (အတ္ထိ။) ဣတိ ကြောင့်။ (သော၊ သည်။) ကလျာဏဓမ္မော၊ မည်၏။ ဣတ္ထေ၊ ဤပါပဓမ္မ ကလျာဏဓမ္မ စတုက္ကတို့၌။ သေသံ၊ သည်။ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ၊ သည်သာ။

၁၄၄။ သာဝတ္ထောဒီသု၊ အစရှိသော ပုဒ်တို့၌။ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိ-တမ္ဗော။) သာဝတ္ထောတိ၊ ကား။ သဒေါသော၊ အပြစ်နှင့်တကွ ဖြစ်သော။ (ပုဂ္ဂလော-၌ စပ်။) သာဝတ္ထေန ကာယကမ္မေနာတိ၊ ကား။ သဒေါသေန၊ သော။ ပါဏာတိပါတာဒိနာ၊ ပါဏာတိပါတ အစရှိသော်။ ကာယကမ္မေန၊ နှင့်။ (သမန္နာဂတော-၌ စပ်။) ဣတရေသုပိ၊ သာဝတ္ထေန ကာယကမ္မေန-မှ တပါးသော သာဝတ္ထေန ဝစီကမ္မေန, သာဝတ္ထေန မနောကမ္မေန ဟူသော ပုဒ်တို့ ၌လည်း။ သေသံ နယော၊ တည်း။ အယံ ဝုစ္စတိတိ၊ ကား။ ဧဝရူပေါ၊ သော။ အယံ ပုဂ္ဂလော၊ ကို။ (ဝုစ္စတိ-၌ စပ်။) တိဟိ၊ ကုန်သော။ ဒ္ဒါရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အာယူဟနကမ္မဿ၊ အားထုတ်အပ်သောကံ၏။ ဝါ၊ သည်။ သဒေါ-သတ္တာ၊ အပြစ်နှင့်တကွ ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဂူထကုဏပါဒီတရိတော၊ မစင် အကောင်ပုပ် အစရှိသည်တို့နှင့် ပြည့်သော။ ပဒေသော ဝိယ၊ အရပ်ကို ကဲ့သို့။ သာဝတ္ထောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ (ပါဠိတော်၌ ဟောတော် မူအပ်၏။)

၁၄၅။ သာဝတ္ထေန ဗဟုလန္တိ၊ ကား။ ယဿ၊ အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်၏။ သာဝတ္ထမေဝ၊ အပြစ်နှင့်တကွ သာလျှင် ဖြစ်သော။ ကာယကမ္မံ၊ သည်။ ဗဟု၊ များသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အနဝဇ္ဇံ၊ အပြစ် မရှိသော။ (ကာယကမ္မံ၊ သည်။) အပ္ပံ၊ နည်းသည်။ (ဟောတိ။) သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို။ သာဝတ္ထေန ဗဟုလံ ကာယကမ္မေန သမန္နာဂတော အပ္ပံ အနဝဇ္ဇေနာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဣတရေသုပိ၊ သာဝတ္ထေန ဗဟုလံ ကာယကမ္မေန သမန္နာဂတော- ဝါကျ ပုဒ်မှ တပါးသော သာဝတ္ထေန ဗဟုလံ ဝစီကမ္မေန သမန္နာဂတော, သာဝတ္ထေန ဗဟုလံ မနောကမ္မေန သမန္နာဂတော ဟူသော ဝါကျတို့၌လည်း။ သေသံ နယော၊ တည်း။ ပန၊ ပရိဟာရပက္ခမှတပါး စောဒကပက္ခကို ဆိုဦးအံ့။ ကော၊ အဘာယ်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဧဝရူပေါ၊ သည်။ ဟောတို့၊ နည်း။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ ယော၊ အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဂါမမ္မေတာယ ဝါ၊ ရွာသူရွာသားတို့၏သတောတံထွာ ဓမ္မတာကြောင့်သော်၎င်း။ ဝါ၊ အားဖြင့် သော်၎င်း။ နိဂမဓမ္မတာယ ဝါ၊ နိဂုံးသူ နိဂုံးသားတို့၏ သတောတံထွာဓမ္မတာ ကြောင့်သော်၎င်း။ ဝါ၊ အားဖြင့် သော်၎င်း။ ကဒါစိ၊ တခါတရံ၌။ ကဒါစိ၊ တရံတဆစ်၌။ ဥပေါသထံ၊ ကို။ သမာဒိယတိ၊ ကော်ငြားစွာ ယူ၏။ ဝါ၊ ဆောက်တည်၏။ သီလာနိ၊ တို့ကို။ ပူရေတိ၊ ပြည့်စေ၏။ [သော၊ သည်။ ဧဝရူပေါ၊ သည်။ ' ဟောတိ၊ '၏။ ဟု နိယမဝိသဇ္ဇန ဝါကျ ထည့်ပါ။] [ယခုအခါ မျှားစွာသော မြို့ရွာတို့၌ ထုံးစံအတိုင်း ဥပုသ်သီလ စောင့်ကြ သကဲ့သို့ တည်း။] အယံ ဝုစ္စတိတိ၊ ကား။ ဧဝရူပေါ၊ သော။ အယံ ပုဂ္ဂလော၊ ကို။ တိဟိ၊ ကုန်သော။ ဒ္ဒါရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အာယူဟနကမ္မဿ၊ အားထုတ်အပ်သော ကုံတို့တွင်။ သာဝတ္ထမေဝ၊ အပြစ်နှင့်တကွ သာလျှင်

ဖြစ်သော ကံ၏။ ဗဟုလတာယ၊ များသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အနဝဇ္ဇသာ၊ အပြစ်မရှိသော ကံ၏။ အပ္ပတာယ၊ နည်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝဇ္ဇဗဟု-လောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

ဟိ၊ ဥပမာဆောင် ထင်အောင်ပြအံ့။ ကောသို့ပဒေသေ၊ တခုသော အရပ်၌။ ဒုမ္ဗဏ္ဏာနိ၊ မကောင်းသောအဆင်းရှိကုန်သော။ ဒုဂ္ဂန္ဓာနိ၊ မကောင်းသော အနံ့ရှိကုန်သော။ ပုပ္ဖါနိ၊ ပန်းတို့သည်။ ဝါ၊ တို့ကို။ ရာသိကတာနိ၊ အစုအပုံပြုအပ်ကုန်သည်။ အဿု၊ ဖြစ်ကုန်ရာ၏။ တေသံ၊ ထို ဒုမ္ဗဏ္ဏ, ဒုဂ္ဂန္ဓ ဖြစ်သော ပန်းတို့၏။ ဥပရိ၊ ၌။ တဟံ တဟံ၊ ထိုထို အစိတ်အပိုင်းအရပ်၌။ အတိမုတ္တက ဝဿိကပါဠလာနိ၊စစ်ကြီးပန်း, မိုးစေ့ပန်း, အဖြူ,အနီ ရောသော အဆင်းရှိသော နှင်းဆီပန်းတို့သည်။ ပတိတာနိ၊ ကျကုန်သည်။ ဘဝေယ္ယုံ ယထာ၊ ဖြစ်ကုန်ရာ သကဲ့သို့။ [ရှေးနိဿယ၌ "အတိမုတ္တကဝဿိကပါဠလာနိ၊ ဒန်းပွင့်,မိုးစေ့ပွင့် အထပ်တို့သည်"ဟု ပေး၏။ ပါဠလ သဒ္ဒါသည် "အထပ်" အနက်ကို မဟော။ ပဌလံ သဒ္ဒါကသာ ဟောသည်။]ဝေရူပေါ်သော။ အယံ ပုဂ္ဂလော၊ ဤဝဇ္ဇဗဟုလ ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ပန၊ ကား။ ကောသို့ ပဒေသေ၊၌"အတိမုတ္တကဝဿိကပါဠလာနိ၊တို့သည်။ ဝါ၊တို့ကို၊ ရာသိကတာနိ၊ ကုန်သည်။ အဿု၊ ဖြစ်ကုန်ရာ၏။ တေသံ၊ ထို စစ်ကြီးပန်း, မိုးစေ့ပန်း, အဖြူ, အနီ ရောသော အဆင်းရှိသော နှင်းဆီပန်းတို့၏။ ဥပရိ၊ ၌။ တဟံ တဟံ၊ ၌။ ဒုမ္ဗဏ္ဏဒုဂ္ဂန္ဓာနိ၊ မကောင်းသော အဆင်းရှိကုန်, မကောင်းသော အနံ့ရှိကုန်သော။ ဗဒရပုပ္ဖါဒီနိ၊ ဆီးပန်း အစရှိသော ပန်းတို့သည်။ ပတိတာနိ၊ ကုန်သည်။ဘဝေယ္ယုံ ယထာ၊ ဖြစ်ကုန်ရာသကဲ့သို့။ဝေရူပေါ်၊ ဤသို့ သဘောရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ တတိယော၊ သုံးယောက်မြောက် ဖြစ်သော။ ပုဂ္ဂလော၊ ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ပန၊ ကား။ စတုတ္ထော၊ လေးယောက်မြောက် ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ တိဟိပိ၊ သုံးပါးလုံးလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဒ္ဝါရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အယူဟနကမ္မဿ၊ ၏။ ဝါ၊ သည်။ နိဒ္ဒေါသတ္တာ၊ အပြစ် မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ စတုမဓုရဘရိတသုဝဏ္ဏပါတိ ဝိယ၊ စတုမဓုရ ဖြင့် ပြည့်သော ရွှေခွက်ကိုကဲ့သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။

တေသု၊ ထို လေးယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်။ ပဌမော၊ ပဌမ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အန္ဓဗာလပုထုဇ္ဇနော၊ ပညာမျက်စိ ကန်းမှိုက်သော ပုထုဇဉ်တည်း။ ဒုတိယော၊ ဒုတိယပုဂ္ဂိုလ်သည်။အန္ဓရန္ဓရာ၊ အကြား အကြား၌။ ကုသလဿ၊ ကို။ ကာရကော၊ ပြုတတ်သော။ လောကိယပုထုဇ္ဇနော၊ လောကီပုထုဇဉ်တည်း။ တတိယော၊ တတိယ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သောတာပန္နော၊ သောတာပန်တည်း။ သကဒါဂါမိအနာဂါမိနောပိ၊ သကဒါဂါမ်, အနာဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကိုလည်း။ ဧတေနေव၊ ဤ တတိယပုဂ္ဂိုလ်ဖြင့်ပင်။ သင်္ကိတာ၊ သိမ်းယူ အပ်

ကုန်၏။ စတုတ္ထော၊ စတုတ္ထ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဒီဃာသဝေါ၊ ရဟန္တာတည်း။ ဟိ၊ မှန်။ သော၊ ထို ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကေနဋ္ဌေန၊ စင်စစ်အားဖြင့်။ အနဝဇ္ဇောယေव၊ အပြစ် မရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သာတည်း။ အယံ၊ ဤ တေသု ပဌမော စသည်ဖြင့် ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းသည်။ အဂ်ိတ္ထရဋ္ဌကထာနယော၊ အဂ်ိတ္ထိ၏အဋ္ဌကထာ၌ လာသော နည်းတည်း။

၁၄၇။ ဥဋ္ဌါဒိတညူအာဒီသု၊ အာစရိယော ပုဒ်တို့၌။ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတမ္ပေါ။) ဥဋ္ဌါဒိတညူတိ ဣတ္ထံ၊ ဟူသော ဤ ပါဠိ၌။ ဥဋ္ဌါဒိတံ နာမ၊ ဥဋ္ဌါဒိတ မည်သည်။ ဉာဏုဋ္ဌါဒနံ၊ ဉာဏ်ကို ဖွင့်လှစ်ခြင်းတည်း။ ဉာဏေ၊ ဉာဏ်ကို။ ဥဋ္ဌါဒိတမတ္တေယေဝ၊ ဖွင့်လှစ် အပ်ကာမျှ ဖြစ်သော် သာလျှင်။ ဇာနာတိ၊ တရားကို သိ၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ သဟ ဥဒါဟရဏေလာ-ယာတိ၊ ကား။ ဥဒါဟာရေ၊ မြှက်ဆိုအပ်သော တရားသံကို။ ဥဒါဟရဏမတ္တေ-ယေဝ၊ ထုတ်ဖော် ဟောပြအပ်ကာမျှ သော်သာ။ ဓမ္မာဘိသမယောတိ၊ ကား။ စတုသစ္စဓမ္မဿ၊ 'သစ္စာလေးပါး တရား၏။ ဉာဏေန၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ အဘိသမယော၊ ကောင်းစွာ ဖြစ်ခြင်းတည်း။ ဝါ၊ ပေါင်းဆုံခြင်းတည်း။ အယံ ဝုစ္စတိတိ၊ ကား။ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာတိအာဒိနာ၊ သော။ နယေန၊ ဖြင့်။ သံခိတ္တေန၊ အကျဉ်း အားဖြင့်။ မာတိကာယ၊ ကို။ ဌပိယမာ-နာယ၊ ထားအပ်သော်။ ဒေသနာနုသာရေန၊ ဒေသနာတော်သို့ အစဉ် လိုက်သဖြင့်။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်၊ ကို။ ပေသေတွာ၊ စေလွှတ်၍။ အရဟတ္တံ၊ ကို။ ဂဏှိတုံ၊ ဌ၏။ ဣသမတ္တော၊ စွမ်းနိုင်သော။ အယံ ပုဂ္ဂလော၊ ကို။ ဥဋ္ဌါဒိတညူတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

ဤ ၁၄၉—၅၀—၅၁။ ဝိပဋ္ဌိတံ၊ ခွဲထွင်အပ်သော။ ဝိတ္ထာရိတမေဝ၊ ခွဲထွင်အပ်သည်သာ ဖြစ်သော။ အတ္ထံ၊ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဇာနာတိ။ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝိပဋ္ဌိတညူ၊ မည်၏။ အယံ ဝုစ္စတိတိ၊ ကား။ သံခိတ္တေန၊ အား

၁။ ဥဋ္ဌါဒိတညူ။ ။[ဥ+ဃဋ, စုရာဒိဏော-ပစ္စည်း, ယု-ပစ္စည်းဖြင့် "ဥဋ္ဌါဒိနံ"ဟု ပြီးသကဲ့သို့ တ-ပစ္စည်းဖြင့်လည်း "ဥဋ္ဌါဒိတံ"ဟု ရှေးပါဠိ ရှိ၏။ ယခုစာအုပ်တို့၌ "ဥဋ္ဌဒိတ"ဟု ရှိသည်။ ဘုဝါဒိ ဂိုဏ်းလည်း ရှိသောကြောင့် သင့်ပါ၏။] တရားဟောတော်မူရာ အခါ၌ တရားတို့၏ ဉာဏ်အား ထင်လာခြင်း သည် ဉာဏ်ကို ဖွင့်ခြင်း မည်၏။ ထို့ကြောင့် "ဥဋ္ဌါဒိတံ နာမ ဉာဏုဋ္ဌါဒနံ"ဟု ဆို သည်။ ဥဋ္ဌါတော၊ ဉာဏ်ကို ဖွင့်လှစ်အပ်သော်။ ဇာနာတိ၊ သစ္စာလေးပါးကို သိနိုင်၏။ ဣတိ ဥဋ္ဌါဒိတညူ။

၂။ ဝိပဋ္ဌိတညူ။ ။"ဝိ + ပစိ - ဝိတ္ထာရေ" ဟူသော ဓာတ်နောင် တ-ပစ္စည်းဖြင့် "ဝိပဋ္ဌိတ"ဟု ပြီး၏။ ဝိပဋ္ဌိတံ၊ အကျယ် ခွဲအပ်သော အနက် အဓိပ္ပါယ်ကို။, (အကျယ်ခွဲ၍ ဟောတော်မူမှ)။ ဇာနာတီတိ ဝိပဋ္ဌိတညူ။

ဖြင့်။ မာတိကံ၊ ကို။ ဌပေတွာ၊ ထား၍။ ဝိတ္ထာရေန၊ အကျယ် အားဖြင့်။ အတ္ထေ၊ အနက် အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဘာဇိယမာနေ၊ အကျယ် ဝေဖန်အပ်သော်။ အရဟတ္တံ၊ သို့။ ပါပုဏိတုံ၊ ၎။ သမတ္ထောဿ၊ သော။ အယံ ပုဂ္ဂလော၊ ကို။ ဝိပဋ္ဌိတည္ဟုတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ (ယော၊ အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်ကို။) ဥဒ္ဒေသာဒီဟိ၊ ပါဠိကို ရွတ်ပြခြင်း အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ နေတမ္ဘော၊ ဆောင်ထိုက်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (သော၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်သည်။) နေယျော၁၊ မည်၏။ အနုပုဗ္ဗေန ဓမ္မာတိသယော ဟောတိတိ၊ ကား။ အနုက္ကမေန၊ ကျင့်ခြင်းဟူသော အစဉ် အားဖြင့်။ အရဟတ္တပ္ပတ္တိ၊ အရဟတ္တ ဖိုလ်သို့ ရောက်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ။) အဿ၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဗျဉ္ဇနပဒမေव၊ သဒ္ဒါ ဟူသော ပုဒ်သည် သာလျှင်။ ပရမံ၊ အလွန် အတိုင်းအရှည်သည်။ (အတ္ထိ။) ဣတိ၊ ဤသို့ သဒ္ဒါ ဟူသော ပုဒ်သာလျှင် အလွန်အတိုင်း အရှည်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (သော၊ သည်။) ပဒပရမော၂၊ မည်၏။ နဝ တာယ ဇာတိယာ မ္ဟာတိသယော ဟောတိတိ၊ ကား။ တေန အတ္ထာဘာဝေန၊ ထို အတ္ထဘောဖြင့်။ ဗျာနံ ဝါ၊ ကိုရင်း။ ဝိပဿနံ ဝါ၊ ကိုရင်း။ မဂ္ဂံ ဝါ၊ ကိုရင်း။ ဖလံ ဝါ၊ ကိုရင်း။ နိဗ္ဗတ္တေတုံ၊ ၎။ နဝ သက္ကောတိ၊ မစွမ်းနိုင်။ ဣတိ အတ္ထော၊ နုတ်။

၁၅၂။ ယုတ္တပဋိဘာနာဒီသု၊ အစရှိသော ပုဒ်တို့၌။ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော။) ဉာဏမ္ပိ၊ ဉာဏ်ကိုရင်း။ ဉာဏဿ၊ အား။ ဥပဋ္ဌိတဝစနမ္ပိ၊ ရှေးရှုထင်လာသော စကားကိုရင်း။ ပဋိဘာနံ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ [ပဋိ-ဘာတိ၊ ရှေးရှုထင်တတ်၏။ ဣတိ ပဋိဘာနံ။] တံ၊ ထို ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်လာသော စကားကို။ ဣဓ၊ ဤယုတ္တပဋိဘာနပုဒ်၌။ အဓိပ္ပေတံ၊ ၏။ အဿ၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်၏။ အတ္ထယုတ္တံ၊ အကျိုးနှင့်လည်း ယှဉ်သော။ ကာရဏယုတ္တဉ္စ၊ အကြောင်းနှင့်လည်း ယှဉ်သော။ ပဋိဘာနံ၊ ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်လာသော စကားသည်။ (အတ္ထိ။) ဣတိ၊ ဤသို့ အကျိုးအကြောင်းနှင့် ယှဉ်သော ဉာဏ်အား ထင်လာသော စကားရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (သော၊ သည်။)

၁။ နေယျော။ ။ပါဠိတော်၌ လာသည့် အတိုင်း ပါဠိတော်ကို သင်ယူခြင်း, အဋ္ဌကထာကို မေးမြန်းခြင်း, ကမ္မဋ္ဌာန်းကို နှလုံးသွင်းခြင်း, ကလျာဏမိတ္တ ဆရာကောင်းတို့ကို ဆည်းကပ်ခြင်း ဤသို့သော အစဉ် အားဖြင့် တရားထူးရအောင် ဆောင်ထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် နေယျ ပုဂ္ဂိုလ်မည်၏။ [နေတဗ္ဗော၊ ဥဒ္ဒေသ ပရိပုစ္ဆာ စသည်တို့ဖြင့် ဆောင်ပို့ထိုက်၏။ ဣတိ နေယျော။]

၂။ ပဒပရမော။ ။ပိဋကတော်ကို အကြိမ်ပေါင်းများစွာ သင်ယူ, ဟောပြ,ပို့ချ, နှုတ်တိုက်ရအောင် ဆောင်သော်လည်း ထို ဘဝ၌ စွာန်မဂ်ဖိုလ် ရောက်အောင် အကြောင်းမစုံခဲ့သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် "ပဒံ ဧဝ၊ နာယူ လေ့ကျက် ဆောင်ရွက်ပို့ချအပ်သောပုဒ်သည်သာ။ ပရမံ၊ အလွန် အတိုင်း အရှည်သည်။ ယသ္မာ အတ္ထိတိ" ဟူသော ဝုစနတ္ထနှင့်အညီ "ပဒပရမ" မည်၏။

ယုတ္တပ္ပဋိဘာနော၊ မည်၏။ ပုစ္ဆိတာနန္တရမေဝ၊ မေးအပ်သော ပြဿနာ၏ အခြားမဲ့၌သာလျှင်။ သီသံ၊ လျှင်စွာ။ ဗျာကာတုံ၊ ဖြေဆိုခြင်းငှါ။ အသ-မတ္ထတာယ၊ မစွမ်းနိုင်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အသ၊ ၏။ နော မုတ္တံ၊ လွတ်လွတ် ကျွတ်ကျွတ် မဟုတ်သော။ ပဋိဘာနံ၊ ဉာဏ်အား ထင်လာသော စကား သည်။ (အတ္ထိ။) ဣတိ၊ ဤသို့ လွတ်လွတ် ကျွတ်ကျွတ် မဟုတ်သော ဉာဏ် အား ထင်လာသော စကား ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (သော၊ သည်။) နော မုတ္တပဋိဘာနော၊ မည်၏။ [နော မုတ္တပဋိဘာနော။ မုတ္တ သဒ္ဒါသည် "လွတ်ကျွတ်" ဟူသော အနက်ကို ဟော၏။ မေးသောအခါ ဟု စဉ်းစား ဒီ စဉ်းစားအားဖြင့် စဉ်းစားနေသောကြောင့် လွတ်ကျွတ် ဖြစ်သော ပဋိဘာန် စကားမရှိ။ ထိုသို့ မရှိသောကြောင့် ချက်ချင်း မဖြေသေးပဲ တွေးနေရသည် ကို "နော မုတ္တပဋိဘာန"ဟု ဆိုသည်။ (အဋ္ဌကထာကြီးတို့၏ နိဂုံး၌ "ယုတ္တမုတ္တဝါဒီနာ"ဟူသော စကားသည် ဤ၌ လာသော တတိယ ပုဂ္ဂိုလ် အဖြစ်ကို ရည်ရွယ်သော စကားတည်း။) ဤအလို "နော မုတ္တ" သည် တပုဒ်၊ "ပဋိဘာန"သည် တပုဒ်တည်း။ထိုနှစ်ပုဒ်ကို စပ်ထားသောသမာသ်ဟုမှတ်ပါ။] ဣမိနာ နယေန၊ ပဋိဘာနံ ဝုစ္စတိ ဉာဏံ စသည်ဖြင့် ဆိုအပ်ပြီးသော ဤ နည်း ဖြင့်။သေသာ၊ ယုတ္တပဋိဘာန နော မုတ္တပဋိဘာန ပုဂ္ဂိုလ်မှ ကြွင်းသော မုတ္တပဋိ-ဘာန, နော ယုတ္တပဋိဘာန စသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ ဝေဒီတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ပန၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤ လေးယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်။ ပဌမော၊ ပဌမ ဖြစ်သော ယုတ္တပဋိဘာန နော မုတ္တပဋိဘာန ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ကဠဋ္ဌ ကာလံ၊ စိုးစဉ်းအနည်း ငယ်သော ကာလမျှ။ ဝိမံသိတ္ဝာ၊ စဉ်းစားဆင်ခြင်၍။ ယုတ္တမေဝ၊ သင့်သော အဖြေကိုသာ။ ပေက္ခတိ၊ ရှုမြင်၏။ (ကော ဝိယ၊ အဘယ် ပုဂ္ဂိုလ်ကဲ့သို့နည်း။) တိပိဋကစူဠနာဝတ္ထောရော ဝိယ၊ ထေရ်ကဲ့သို့တည်း။ သော၊ ထို မထေရ်သည်။ ပဉ္ဟံ၊ ပြဿနာကို။ ပုဋ္ဌော၊ မေးအပ်သည်။ (သမာနော၊ သော်။) ပရိဂ္ဂဟေ-တ္ဝာ၊ ဉာဏ်ဖြင့် သိမ်းဆည်း၍။ ယုတ္တပယုတ္တကာရဏမေဝ၊ သင့်လျော်သော အပြားအားဖြင့် သင့်လျော်သော အကြောင်းရှိသော အဖြေကိုသာ။ ကထေတိ ကိရ၊ ဖြေဆိုသတတ်။

ဒုတိယော၊ ဒုတိယဖြစ်သော မုတ္တပဋိဘာန နော ယုတ္တပဋိဘာနပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပုစ္ဆာနန္တရမေဝ၊ ပုစ္ဆာ၏အခြားမဲ့၌သာလျှင်။ ယေန ဝါ တေန ဝါ၊ ဟုတ်ဟုတ်ညားညားသော။ ဝစနေန၊ ဖြင့်။ ပဋိဗာဟတိ၊ တားမြစ်၏။ ("တော်ပြီ၊ တော်ပြီ, နားလည်ပြီ,ရှေ့ဆက်မေးနေဖို့ မလို"ဟု တားမြစ်၏။) စ၊ ဆက်။ ဝိမံသိတ္ဝာပိ၊ စဉ်းစားဆင်ခြင်၍လည်း။ ယုတ္တံ၊ သင့်သောအဖြေကို။ န ပေက္ခတိ၊ မရှုမြင်။ (ကော ဝိယ၊ နည်း။) စတုနိကာယိကပဏ္ဍိတ-တိဿတ္ထေရော ဝိယ၊ လေးပါးသော နိကာယ်ကိုဆောင်သော ပညာရှိသော တိဿထေရ်ကဲ့သို့တည်း။ သော၊ ထို မထေရ်သည်။ ပဉ္ဟံ၊ ကို။ ပုဋ္ဌော၊ သည်။

(သမာနော၊ သော်။) ပဌမရိယောသာနမ္မိ၊ ပြဿနာ၏အဆုံးကိုလည်း။ နာဂမေတိ၊ မစောင့်ဆိုင်း။ ယံ ဝါ တံ ဝါ၊ ဟုတ်ဟုတ်ညားညားသော အဖြေကိုသာ။ ကထေတိ ယေဝ၊ ဖြေဆိုသည်သာ။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ဖြေဆိုပါ သော်လည်း။ အသာ၊ ထိုမထေရ်၏။ ဝစနံတွံ၊ သဒ္ဒါ၏အနက်ကို။ ဝီမံ-သိယမာနံ၊ စဉ်းစားဆင်ခြင်အပ်သော်။ ကတ္ထစိ၊ တစုံတခုသောအရာ၌။ နလဂ္ဂတိ ကိရ၊ မကပ်ငြိသတတ်။

တတိယော၊ တတိယဖြစ်သော ယုတ္တပုဋ္ဌိဘာန မုတ္တပုဋ္ဌိဘာန ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပုစ္ဆာသမကာလမေဝ၊ မေးရာကာလနှင့် ညီမျှသော ကာလ၌ပင်။ ယုတ္တံ၊ ကို။ ပေက္ခတိ၊ ၏။ စ၊ ရှုမြင်ရုံသာမကသေး။ တခ်ဏညေဝ၊ ထို ခဏ၌သာလျှင်။ နံ၊ ထို ပြဿနုံးကို။ ဗျာကရောတိ၊ ဖြေဆို၏။ [ရှေးနိဿယ၌ "နံ"ဟု ရှိ၏။ ထို့ကြောင့် "တခ်ဏညေဝ စ နံ"ဟု ပါ၍ရှိပါစေ။] (ကော ဝိယ၊ နည်း။) တိပိဋကစူဠာဘယတ္ထေရော ဝိယ၊ ကဲ့သို့တည်း။ သော၊ ထိုမထေရ်သည်။ ပဠံ၊ ကို။ ပုဋ္ဌော၊ သည်။ (သမာနော) သီဃမေဝ၊ လျင်စွာသာလျှင်။ ကထေတိ ကိရ၊ သတတ်။ ယုတ္တပယုတ္တကာရဏော စ၊ သင့်လျော်, အပြားအားဖြင့် သင့်လျော်သော အကြောင်းရှိသည်လည်း။ ဟောတိ ကိရ၊ သတတ်။ စတုတ္ထော၊ စတုတ္ထဖြစ်သော နေဝယုတ္တပုဋ္ဌိဘာန နော မုတ္တပုဋ္ဌိဘာနပုဂ္ဂိုလ်သည်။ (ပဠံ၊ ကို။) ပုဋ္ဌော၊ သည်။ သမာနော၊ သော်။ ယုတ္တံ၊ သင့်လျော်သော အဖြေကို။ နေဝ ပေက္ခတိ၊ မရှုမြင်နိုင်။ ယေန ဝါ တေန ဝါ၊ ဟုတ်ဟုတ်ညားညားသော စကားဖြင့်။ ပဋိဗာဟိတုံ၊ တားမြစ်ခြင်းငှါ။ နသက္ကောတိ၊ မစွမ်းနိုင်။ တိဗ္ဗန္ဓကာရဏနိမုဂ္ဂေါ ဝိယ၊ ထက်မြက်သော အမိုက်မှောင်၌ နစ်မြုပ်သူကဲ့သို့။ ဝါ၊ လွန်ကဲသော အမိုက်မှောင်၌ နစ်မြုပ်သူကဲ့သို့။ ဟောတိ၊ ၏။ (ကော ဝိယ၊ နည်း။) လာဠုဒါယိတ္ထေရော ဝိယ၊ ကဲ့သို့တည်း။

၁၅၆။ ဓမ္မကထိကေသု၊ ဓမ္မကထိကပုဒ်တို့၌။ (အတ္ထော ဝေ ဝေဒိ-တဗ္ဗော။) အပ္ပဠ္ဠ ဘာသတိတိ၊ ကား။ သမ္ပတ္တပရိသာယ၊ ရောက်လာသော ပရိသတ်အား။ ထောကမေဝ၊ အနည်းငယ်သော တရားကိုသာ။ ကထေတိ၊ ပြောဟော၏။ အသဟိတဠ္ဠာတိ၊ ကား။ [ပန အနက်မရှိ။] ကထေန္တော စ၊ ပြောဟောသော်လည်း။ အတ္ထယုတ္တံ၊ အကျိုးနှင့် ယှဉ်သော စကားကို။ ကာရဏယုတ္တံ၊ အကြောင်းနှင့် ယှဉ်သော စကားကို။ နှ ကထေတိ၊ မပြောဟော။ ပရိသာ စဿ နှ ကုသလာ ဟောတိတိ၊ ကား။ အယ်၊ ထို ဓမ္မကထိကပုဂ္ဂိုလ်၏။ သောတုံ၊ တရားနာခြင်းငှါ။ နိသိန္နပရိသာ စ၊ ထိုင်နေသော ပရိသတ်သည်လည်း။ ယုတ္တာ ယုတ္တံ၊ သင့်လျော်သည်, မသင့်လျော်သည်ကိုဝင်း။ ကာရဏာ ကာရဏံ၊ အကြောင်းဟုတ်သည်, အကြောင်းမဟုတ်သည်

ကိုဝင်း။ သိလိဋ္ဌာသိလိဋ္ဌံ၊ ပြေပြစ်ညက်ညောသည် မပြေပြစ် မညက်ညော သည်ကိုဝင်း။ နံ ဇာနာတိ၊ မသိနိုင်။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ (နံ ကုသလာ ဟောတိ-၏ အနက်တည်း။) ဝေဠုပေါတိ၊ ကား။ ဧဝံဇာတိကော၊ ဤသို့ သဘောရှိသော။ အယံ ဗာလမမ္မကထိကော၊ ဤ ညံ့ဖျင်းသော မမ္မကထိက သည်။ ဧဝံဇာတိကာယ၊ သော။ ဗာလပရိသာယ၊ ညံ့ဖျင်းသော ပရိသတ်၌။ မမ္မကထိကောတ္တေ၀ ဟူ၍ပင်။ နာမံ၊ ကို။ လဘာတိ၊ ၏။ (သူလည်း မမ္မကထိက-ဟု အမည်ရနိုင်၏။) ဣမိနာ နယေန၊ သမ္ဘတ္တပရိသာယ ထောက-မေ၀ ကထေတိ-စသည်ဖြင့် ဆိုအပ်ပြီးသော ဤနည်းအားဖြင့်။ သမ္ဘတ္တ၊ အလုံးစုံသော ၀ါကျတို့၌။ အတ္ထော၊ ကို။ ဝေဒီတမ္ဘော၊ ၏။ စ၊ ဆက်။ ဣတ္ထ၊ ဤ လေးယောက်သော မမ္မကထိက် ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်။ ဒ္ဝေ ယေ၀၊ ကုန်သော။ ဇနာ၊ ဒုတိယ, စတုတ္ထဖြစ်သော မမ္မကထိကပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ သဘာ၀မမ္မကထိကာ၊ စစ်မှန်သော မမ္မကထိကတို့တည်း။ ပန၊ ကား။ ဣတရေ၊ ဒုတိယ, စတုတ္ထ မမ္မကထိကမှ တပါးကုန်သော။ (ဒေ၊ ကုန်သော။ ဇနာ၊ ပဌမ, တတိယ မမ္မကထိကတို့သည်။) မမ္မကထိကာနံ၊ တို့၏။ အန္တရေ၊ အလယ်၌။ ပ၀ိဋ္ဌတ္တာ၊ ပါ၀င်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဧ၀ံ၊ ဤသို့ မမ္မကထိကတို့ဟူ၍။ ၀ုတ္တာ၊ ကုန်ပြီ။

ဝ ၁၅၂။ ၀လာဟကူပမေသု၊ ပုဒ်တို့၌။ (အတ္ထော ဧ၀ံ ဝေဒီတမ္ဘော။) ၀လာဟကာတိ၊ ကား။ မေဃာ၊ မိုးတို့သည်။ (သန္တိ။) ဂဇ္ဇိတာတိ၊ ကား။ ထနိတာ၊ ချုန်းရုံသာ ချုန်းသည်။ (ဟောတိ။) [တာ-၌ တု-ပစ္စည်း။] တတ္ထ၊ ထို ၄-မျိုးသော မိုးတို့တွင်။ [ရှေးနိဿယ၌ "တတ္ထ၊ ထိုလေးပါး သော တိမ်တိုက်တို့တွင်"ဟု ပေး၏။] ဂဇ္ဇိတ္တာ၊ ချုန်းရုံသာ ချုန်း၍။ နော ၀ဿနတာ၀ေါ နာမ၊ ရွာခြင်းမရှိသည်၏ အဖြစ်မည်သည်။ ပါ၀ကော၊ မကောင်းသည်။ (ဟောတိ။) ဟိ၊ မှန်။ မနုဿာ၊ တို့သည်။ ယဒါ၊ ၌။ ဒေ၀ေါ၊ မိုးသည်။ ဂဇ္ဇတိ၊ ချုန်း၏။ (တဒါ၊ ၌။) သုဝုဋ္ဌိကာ၊ ကောင်းသော မိုးရွာခြင်းရှိသည်။ ၀ါ၊ မိုးကောင်းသည်။ ဘ၀ိဿတိ၊ လတ္တံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍။ ဗီဇာနိ၊ မျိုးစေ့တို့ကို။ နိဟရိတ္တာ၊ ထုတ်ဆောင်၍။ ၀ပန္တိ၊ စိုက်ပျိုးကြကုန်၏။ အထ၊ စိုက်ပျိုးပြီးရာ ထိုအခါ၌။ ဒေ၀ေ၊ သည်။ အ၀ဿန္တေ၊ မရွာလသော်။ ခေတ္တေ၊ လယ်၌။ ဗီဇာနိ၊ စိုက်ပျိုးအပ်သော မျိုးစေ့တို့သည်။ ခေတ္တေယေ၀၊ လယ်ထဲ၌သာ။ နဿန္တိ၊ ပျက်စီးကုန်၏။ ဂေဟေ၊ ၌။ ဗီဇာနိ၊ ချန်ထားအပ်သော မျိုးစေ့တို့သည်။ ဂေဟေယေ၀၊ ၌လာ။ နဿန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣဒါနိ၊ ယခု ဣဒ္ဓိကို ထမင်း၏မရှိခြင်းသည်။ ၀ါ၊ တော်မူတော်ခေါင်းပါး အစာရှားသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ [ဘိက္ခာယ ဘာ၀ေါ ဒုဗ္ဘိက္ခံ။]

နော ဂဇ္ဈိတ္တ၊ မခ၊ုန်းမူ၍။ ဝါ၊ မခ၊ုန်းပဲ။ ဝဿနဘာဝေါပိ၊ ရှာခြင်း ရှိသည်၏အဖြစ်သည်လည်း။ ပါပကောဝ၊ မကောင်းသည်သာ။ ဟိ၊ မှန်။ မနုဿာ၊ တို့သည်။ ဣမသ္မိं ကာလေ၊ ၌။ ဒုဗ္ဗဠ္ဍိကာ၊ မိုးမရှာခြင်းသည်။ ဝါ၊ မိုးခေါင်သည်။ ဘဝိဿတိ၊ လတ္တံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍။ နိန္နဒ္ဒာနေသုယေဝ၊ ချိုင့်ဝှမ်းရာ အရပ်တို့၌သာ။ ဝပ္ပံ၊ စိုက်ပျိုးခြင်းကို။ ကရောန္တိ၊ ကုန်၏။ အထ၊ ချိုင့်ဝှမ်းရာအရပ်ဝယ် စိုက်ပျိုးကြရာ သိုအခါ၌။ ဒေဝေါ၊ သည်။ ဝဿိတ္ဝာ၊ ရှာ၍။ သမ္ဗဿိဇာနိ၊ အလုံးစုံသော မျိုးစေ့တို့ကို။ မဟာသမုဒ္ဒံ၊ သို့။ ပါပေတိ၊ ရောက်စေ၏။ ဒုဗ္ဘိက္ခမေဝ၊ သည်သာ။ ဝါ၊ သည်သာ။ ဟောတိ၊ ၏။ ပန၊ ကား။ ဂဇ္ဈိတ္ဝာ၊ ၍။ ဝဿနဘာဝေါ၊ သည်။ ဘဒ္ဒကော၊ ကောင်း၏။ ဟိ၊ မှန်။ တဒါ၊ ၌။ သုဘိက္ခံ၊ ထမင်း၏ ပြည့်စုံခြင်းသည်။ ဝါ၊ သာယာဝပြော အစာပေါသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ [ဘိက္ခာယ သမိဒ္ဓိ သုဘိက္ခံ။] နော ဂဇ္ဈိတ္ဝာ၊ မခ၊ုန်းမူ၍။ နော ဝဿန-ဘာဝေါ၊ သည်။ ကေန္တပါပကောဝ၊ စင်စစ် မကောင်းသည်သာ။

ဘာသိတာ ဟောတိ၊ နော ကတ္တာတိ၊ ကား။ ဣဒါနိ၊ ၌။ ဂန္ဓဓုရံ၊ ဂန္ဓဓုရကို။ ဝါ၊ ကျမ်းဂန်ကို သင်ယူပို့ချခြင်းဟူသော တာဝန်ကို။ ပူရေဿာမိ၊ ပြည့်စေအံ့။ ဝါသဓုရံ ၁၊ ဝါသဓုရကို။ ဝါ၊ ကုသိုလ်တရားတို့ဖြင့် စိတ်ကို ထိုးမွှမ်းခြင်းဟူသော တာဝန်ကို။ ပူရေဿာမိ၊ အံ့။ ဣတိ၊ သို့။ ကထေတိ-ယေဝ၊ ပြောဆိုသည်သာ။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ဂန္ဓဓုရံ ပူရေဿာမိ စသည်ဖြင့် ပြောဆိုပါသော်လည်း။ ဥဒ္ဒေသံ၊ ဆရာသည် ရွတ်ပြ အပ်သော ပါဠိကို။ နဂ ဂဏှာတိ၊ မနာယူ။ ဝါ၊ မသင်ယူ။ [ဤကား "ဂန္ဓဓုရံ ပူရေဿာမိ"ဟု ဟိန်းသော ခြိမ်းသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ ရှေနောက် မညီပုံတည်း။] ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ နဂ ဘာဝေတိ၊ မပွါးစေ။ [ဤကား "ဝါသဓုရံ ပူရေဿာမိ"ဟု ဟိန်းသော ခြိမ်းသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ ရှေနောက် မညီပုံတည်း။]

ကတ္တာ ဟောတိ နော ဘာသိတာသိ၊ ကား။ ဂန္ဓဓုရံ၊ ကို။ ပူရေ-ဿာမိ၊ အံ့။ ဣတိ ဝါ၊ ဤသို့သော်ရင်း။ ဝါသဓုရံ၊ ကို။ ပူရေဿာမိ၊ အံ့။ ဣတိ ဝါ၊ ဤသို့သော်ရင်း။ နဘာသတိ၊ မပြော။ ပန၊ ထိုသို့ပင် မပြော

၁။ ဝါသဓုရံ။ ။"ဝါသီယတေတိ ဝါသော။ တနည်း-ဝါသီယတေ အနေနာတိ ဝါသော၊ ကုသိုလ်တရားကိုဖြင့် စိတ်ကို ထိုးမွှမ်းခြင်း။ တနည်း-ထိုးမွှမ်းကြောင်း ကမ္မဋ္ဌာန်းအလုပ်။ ဓုရံ၊ အားထုတ်သူ၏ ပင်ပန်းကြောင်း တာဝန်၊ [ပုဒ်ပြီး အဋ္ဌသာလိနီ၊ စိတ္တဟ္ထိဒနိဒ္ဒေသအဖွင့် ဘာသာဋ္ဌိကာ၌ ပြခဲ့ပြီ။] ဝါသေ-ယေဝ ဓုရံ ဝါသဓုရံ၊ ကုသိုလ်တရားတို့ဖြင့် စိတ်ကို ထိုးမွှမ်းခြင်း, ထိုးမွှမ်းကြောင်း ဖြစ်သော တာဝန်။ ဤနည်းအတိုင်း ကျမ်းစာ ပို့ချခြင်း, သင်ယူခြင်းဟူသော တာဝန်ကို "ဂန္ဓ ဓုရ"ဟု ခေါ်သည်။

ပါသော်လည်း။ ကာလေ၊ လျှောက်ပတ်သောအခါသည်။ သမ္ပတ္တေ၊ ရောက်လသော်။ တမတ္ထံ၊ ထို ကိစ္စကို။ သမ္ပာဒေတိ၊ ပြီးစေ၏။ ဣမိနာ နယေန၊ ဂန္ဆဓုရံ ဝါ ပူရေသာမိ စသည်ဖြင့် ဆိုအပ်ပြီးသော ဤ နည်းဖြင့်။ ဣတ-ရေပိ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်မှ တပါးကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကိုလည်း။ (ဟောပြောရုံသာ ဟောပြော၍ မပြုကျင့်သော ပုဂ္ဂိုလ်, ပြုကျင့်ရုံသာ ပြုကျင့်၍ မဟောပြောသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့မှ တပါးသော ဟောလည်းဟော ကျင့်လည်း ကျင့်သော ပုဂ္ဂိုလ်, မဟောလည်း မဟော မကျင့်လည်း မကျင့်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကိုလည်း။) ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ပန၊ ထိုသို့ပင် သိထိုက် ပါကုန်သော်လည်း။ သဗ္ဗံ၊ သော။ ဧတံ၊ ဤ ဝ်လာဟကူပမ စတုက္ကကို။ ပစ္စယ-ဒါယကေနေဝ၊ ပစ္စည်းလေးပါးကို လှူတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ဖြင့်သာ။ (ဘဂဝ-တာ၊ သည်။) ကထိတံ၊ ပြီ။ ဟိ၊ ခဲ့၏။ ဧကော၊ အချို့သော ဒါယကာသည်။ အသုကဒိဝသေ နာမ၊ ဤ မည်သော နေ့၌။ ဒါနံ၊ ကို။ ဒဿာမိ၊ လှူအံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ ကြံ၍။ သံဃံ၊ ကို။ နိမန္တေတိ၊ ပင့်ဖိတ်၏။ သမ္ပတ္တကာလေ၊ ရောက်လာရာ အခါ၌။ နော ကရောတိ၊ လှူမှုကိုမပြု။ အယံ ပုဂ္ဂလော၊ ဤ ပင့်ဖိတ်ပြီး၍ မလှူသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပုညေန၊ ကောင်းမှုမှ။ ပရိဟာ-ယတိ၊ ဆုတ်ယုတ်၏။ ဘိက္ခုသံဃောပိ၊ သည်လည်း။ လာဘေန၊ လာဘ်မှ။ ပရိဟာယတိ၊ ၏။

အပရော၊ အခြားသော ဒါယကာသည်။ သံဃံ၊ ကို။ အနိမန္တေတ္စာဝ၊ မပင့်ဖိတ်ပဲသာ။ သက္ကာရံ၊ ကောင်းစွာ ပြုအပ်သော ပူဇော်မှုကို။ ကတ္စာ၊ ၍။ ဝါ၊ စီစဉ်၍။ ဘိက္ခူ၊ တို့ကို။ အာနေဿာမိ၊ ပင့်ဆောင်အံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ ကြံ၍ သွားလသော်။ နိ လဘတိ၊ ရဟန်းတို့ကို မရ။ သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့သည်။ ဝါ၊ တို့ကို။ အညတ္ထ၊ အခြားသော အရပ်၌။ (အခြားသော အရပ်က။) နိမန္တိတာ၊ ပင့်ဖိတ်အပ် ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ အယမ္ပိ၊ ဤ သံဃာကို မပင့်ဖိတ်ပဲ ပူဇော်မှုကို စီစဉ်ထားသော ဒါယကာ သည်လည်း။ ပုညေန၊ မှ။ ပရိဟာယတိ၊ ၏။ သံဃောပိ၊ သည်လည်း။ တေန လာဘေန၊ ထို ဒါယကာလှူမည့် လာဘ်မှ။ ပရိဟာယတိ၊ ၏။ အပရော၊ သည်။ ပဌမံ၊ စွာ။ သံဃံ၊ ကို။ နိမန္တေတ္စာ၊ ၍။ ပစ္ဆာ၊ နောက်၌။ သက္ကာရံ၊ ကို။ ကတ္စာ၊ ၍။ ဒါနံ၊ ကို၊ ဒေတိ၊ ၏။ အယံ၊ ဤ ရှေးဦးစွာ ပင့်ဖိတ်၍ လှူသော ဒါယကာသည်။ ကိစ္စကာရီ၊ ပြုသင့်ပြုထိုက်သော ကိစ္စကို ပြုလေ့ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အပရော၊ သည်။ သံဃံ၊ ကို။ နေဝ နိမန္တေတိ၊ မပင့်ဖိတ်။ ဒါနံ၊ ကို။ နေ ဒေတိ၊ မပေးလှူ။ အယံ၊ ဤ သံဃာ ကိုလည်း မပင့်ဖိတ်, မလှူသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ပါပပုဂ္ဂလောတိ၊ ယုတ်မာသော ပုဂ္ဂိုလ် ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

၁၅၇။ မှုသိကၖပမေသု၊ ပုဒ်တို့၌။ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော။) [အဘိခၚန်တို့၌ "မှုသိကော တ္ထာခု ဥန္ဒုရော"ဟု ပုလ္လိင် ရှိ၏။ ဤ၌ "စတ-ဿော မှုသိကာ ကရောန္တိ" စသည်ဖြင့် ဣတ္ထိလိင် ရှိသည်။ လိင်္ဂဝိပလ္လာသဟု မှတ်ပါ။] ဂါထံ ကတ္တာ နော ဝသိတာတိ၊ ကား။ အတ္တာနော၊ ၏။ အာသယံ၊ လာ၍ နေရာ ဖြစ်သော။ ဗိလံ ကူပံ၊ တွင်းကို။ ခဏတိ၊ တူး၏။ တတ္ထ၊ ထို၊တွင်း၌။ နော ဝသတိ၊ မနေ။ ကိသ္မိဉ္စိဒေဝ၊ တစုံတခု သာလျှင် ဖြစ်သော။ ဌာနေ၊ အရပ်၌။ ဝသတိ၊ ၏။ ဝေ၊ ဤသို့ နေလသော်။ ဗိဠာရာဒိအမိတ္တဝသံ၊ ကြောင် အစရှိသော ရန်သူတို့၏ အလိုသို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ရောက်ရ၏။ ခတ္တာတိပိ၊ ခတ္တာ ဟူ၍လည်း။ ပါ၊ ဌော၊ ပါဋိတော် ပါ၏သည်။ (အတ္ထိ။) ["ခတ္တာ၊ တူးတတ်သည်"ဟု ဓေးပါ။] ဝသိတာ နော ဂါထံ ကတ္တာတိ၊ ကား။ သယံ၊ ကိုယ်တိုင်။ ["အာသယံ"ဟု ရှေး နိဿယ၌ ရှိ၏။] နဉ ခဏတိ၊ တွင်းကို မတူး။ ပရေန၊ သူတပါးသည်။ ခဏော၊ တူးအပ်ပြီးသော။ ဗိလေ၊ ၌။ ဝသတိ၊ ၏။ ဝေ၊ ဤသို့ ကိုယ်တိုင် မတူးပဲ သူတပါး တူးအပ်ပြီးသော တွင်း၌ နေလသော်။ ဧဝိတံ၊ မိမိအသက်ကို။ ရက္ခတိ၊ စောင့်ရှောက်၏။ တတိယာ၊ တတိယ ကြွက်သည်။ ဒွေပိ၊ တွင်း တူးမှု, တွင်းအောင်းမှု နှစ်ခုလုံးကိုလည်း။ ကရောန္တိ၊ ပြုသည်။ (ဟုတ္တာ) ဧဝိတံ၊ ကို။ ရက္ခတိ၊ ၏။ စတုတ္ထော၊ စတုတ္ထ ကြွက်သည်။ ဒွေပိ၊ ကိုလည်း။ အကရောန္တိ၊ မပြုသည်။ (ဟုတ္တာ) အမိတ္တဝသံ၊ ကြောင် အစရှိသော ရန်သူတို့၏ အလိုသို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ၏။

ပန၊ ဆက်။ ဣမာယ ဥပမာယ၊ ဖြင့်။ ဥပမိတောသု၊ နှိုင်းယှဉ်အပ် ကုန်သော။ ပုဂ္ဂလေသု၊ တို့တွင်။ ပဌမော၊ ပဌမ ပုဂ္ဂိုလ်သည် (ဟောပြောရုံသာ ဟောပြော၍ မပြုကျင့်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်)။သာမှုသိကာ၊ ထိုကြွက်သည်။ ဂါထံ၊ တွင်းကို။ ခဏတိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဝေ၊ တူ။ နဝဂ်ံ၊ ကိုးပါးသောအင်္ဂါ ရှိသော။ သတ္ထုသာသနံ၊ မြတ်စွာဘုရား၏ ဆုံးမကြောင်းဖြစ်သော တရားတော်ကို။ ဥဂ္ဂဏှာတိ၊ သင်ယူ၏။ ပန၊ သို့သော်လည်း။ သာ၊ ထို ကြွက်သည်။ တတ္ထ၊ ထို တွင်း၌။ နဉ ဝသတိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ကိသ္မိဉ္စိဒေဝ၊ သော။ ဌာနေ၊ ၌။ ဝသန္တိ၊ သည်။ (ဟုတ္တာ) အမိတ္တဝသံ၊ သို့။ ဂစ္ဆတိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ တထာ၊ တူ။ အယမ္ပိ၊ ဤ ပဌမ ပုဂ္ဂိုလ် သည်လည်း။ ပရိယတ္တိဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ ဉာဏံ၊ ကို။ ပေသေတွာ၊ ၍။ စတုသစ္စမမ္ပိ၊ ကို။ နပဋိဝိဇ္ဈတိ၊ ထိုးထွင်း၍ မသိနိုင်။ လောကာမိသဌာနေသုယေဝ၊ လောကာမိသ အရပ်တို့၌သာ။ (ပစ္စည်းလေးပါးရနိုင်မည့် အရပ်တို့၌သာ။) စရန္တော၊ လှည့်လည်သည်။ (ဟုတ္တာ) မစ္ဆုမာရ ကိလေသမာရ ဒေဝပုတ္တမာရ သင်္ခါတာနံ၊ ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ အမိတ္တာနံ၊ ရန်သူတို့၏။ ဝသံ၊ သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ၏။

ဒုတိယော၊ ဒုတိယ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သာ မူသိကာ၊ သည်။ ဂါဓံ၊ ကို။ နု ခဏတိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ နဝဂ်ံ၊ သော။ သတ္ထုသာသနံ၊ ကို။ နု ဥဂ္ဂဏာတိ၊ မသင်ယူ။ ပန၊ ထိုသို့ မသင်ယူသော်လည်း။ ပရေန၊ သူတပါး သည်။ ခတဖိလေ၊ တူးအပ်ပြီးသော တွင်း၌။ ဝသုန္ဓရာ၊ သည်။ (ဟုတ္တာ) ဇိဝိတံ၊ ကို။ ရက္ခတိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ပရဿ၊ ၏။ ကထံ၊ တရား စကားကို။ သုတ္တာ၊ ၍။ စတုသစ္စမမ္မံ၊ ကို။ ပဋိဝိဇ္ဈိတ္တာ၊ ထိုးထွင်းသိ၍။ တိဏ္ဏံ၊ ကုန်သော။ မာရာနံ၊ တို့၏။ ဝသံ၊ အလိုကို။ အတိက္ကမတိ၊ ကျော်လွန်နိုင်၏။ ဣမိနာ နယေန၊ ဤ "ယထာ သာ မူသိကာ ဂါဓံ ခဏတိ" စသည်ဖြင့် ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းအားဖြင့်။ တတိယ စတုတ္ထေသုပိ၊ တတိယ, စတုတ္ထ ဖြစ်သော ဟောလည်းဟော ကျင့်လည်း ကျင့်သော ပုဂ္ဂိုလ်, မဟော လည်း မဟော မကျင့်လည်း မကျင့်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၌လည်း။ ဩပမ္မသံသန္ဒနံ၊ ဥပမာန ကို ဥပမေယျနှင့် နှိုးနှောခြင်းကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

၁၅၉။ အမ္မုပမေသု၊ တို့၌။ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော။) အာမံ ပဏ္ဏဝဏ္ဏိတိ၊ ကား။ အန္ဓော၊ အတွင်း၌။ အာမံ၊ စိမ်းသည်။ (ဟုတ္တာ) ဗဟိ၊ ပြင်ဘက်၌။ ပဏ္ဏသဒိသံ၊ မှည့်သော အသီးနှင့် တူသည်။ (ဟောတိ။) ပက္ကံ အာမဏ္ဏိတိ၊ ကား။ အန္ဓော၊ ၌။ ပက္ကံ၊ မှည့်သည်။ (ဟုတ္တာ) ဗဟိ၊ ၌။ အာမသဒိသံ၊ စိမ်းသောအသီးနှင့် တူသည်။ (ဟောတိ။) သေသဒ္ဒယေသုပိ၊ အာမံ ပဏ္ဏဝဏ္ဏိ, ပက္ကံ အာမဝဏ္ဏိ ပုဒ်တို့မှ ကြွင်းသော အာမံ အာမဝဏ္ဏိ, ပက္ကံ ပဏ္ဏဝဏ္ဏိ နှစ်ပုဒ်တို့၌လည်း။ ဧသေဝ နယော၊ တည်း။ တတ္ထ၊ ထို ဥပမာ စကားရပ်၌။ အမ္မေ၊ သရက်သီး၌။ အုပဏ္ဏဘာဝေါ၊ မမှည့် သည်၏ အဖြစ် သည်။ အာမတာ၊ စိမ်းသည်၏ အဖြစ်သည်။ ဟောတိ ယထာ၊ သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ပုဂ္ဂလေပိ၊ ၌လည်း။ ပုထုဇ္ဇနဘာဝေါ၊ သည်။ အာမတာ၊ တည်း။ အရိယ-ဘာဝေါ၊ သည်။ ပဏ္ဏတာ၊ တည်း။ စ၊ ဆက်။ တတ္ထ၊ ထို သရက်သီး ဥပမာ၌။ ပဏ္ဏသဒိသတ္တာ၊ သရက်သီး မှည့်နှင့် တူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ [ရှေး နိဿယ၌ "ပဏ္ဏသဒိသတ္တာ"ဟု ရှိ၏။] ပဏ္ဏဝဏ္ဏိတာ၊ မှည့်သော အဆင်း ရှိသည်၏ အဖြစ်သည်။ (ဟောတိ။) ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ပုဂ္ဂလေပိ၊ ၌လည်း။ အရိယာနံ၊ တို့၏။ အဘိက္ကမနာဒိသဒိသတ္တာ၊ ရှေးရှု သွားခြင်း အစရှိသည် အားဖြင့် တူသည်၏ အဖြစ်သည်။ ပဏ္ဏဝဏ္ဏိတာ၊ တည်း။ ဣမိနာ နယေန၊ ဤ "ယထာ အမ္မေ အပဏ္ဏဘာဝေါ အာမတာ ဟောတိ" စသည်ဖြင့် ဆိုအပ်ပြီး နည်းအားဖြင့်။ ဥပမိတပုဂ္ဂလေသု၊ နှိုင်းယှဉ် အပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၌။ ဩပ္ပမ္မသံသန္ဒနံ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

၁၆၀။ ကုမ္ဘူပမေသု၊ ပုဒ်တို့၌။ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော။) ကုမ္ဘော တိ၊ ကား။ ဃဋော၊ အိုးသည်။ (အတ္ထိ။) တုစ္ဆော တိ၊ ကား။

အန္တော၊ အတွင်းဌ်။ ရိတ္တော၊ အချည်းနှီးသည်။ (တစုံတခုသော ပစ္စည်းဝတ္ထု မျှမရှိသည်)။ (ဟုတ္တာ) ပိဟိတောတိ၊ ကား။ ပိဒဟိတ္တာ၊ ပိတ်၍။ ဌပိတော၊ ထားအပ်သောအိုးဌင်း။ ပူရော့တိ၊ ကား။ အန္တော၊ ဌ်။ ပုဏ္ဏော၊ ပြည့်သည်။ (ဟုတ္တာ) ဝိဝဋ္ဋောတိ၊ ကား။ ဝိဝရိတ္တာ၊ ဖွင့်၍။ ဌပိတော၊ ဌင်း။ ပန၊ ကား။ တတ္ထ၊ ဤ ကုမ္ဘ||ပမစတုက္ကဌ်။ ဥပမိတပုဂ္ဂလေသု၊ တို့တွင်။ အန္တော၊ ဌ်။ ဂုဏသာရဝိရဟိတော၊ သီလ စသော ဂုဏ်အနှစ်မှ ကင်းသော။ တုစ္ဆော၊ အချည်းနှီးသော။ ဗာဟိရသောဘနတာယ၊ ပြင်ပဌ် အဘိဏ္ဍမန ပဋိဏ္ဍမန စသည်တို့၏ တင့်တယ် သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ပိဟိတော။ ပိတ်ဖုံးအပ်သော။ ပုဏ္ဏလော၊ ကို။ ဝေဒိတမ္ဗော၊ ၏။ သေသေသုပိ၊ ကြွင်းသော ပုဒ်တို့ဌ်လည်း။ သေဝ နယော၊ တည်း။

၁၆၁။ ဥဒကရဟဒူပမေသု၊ ပုဒ်တို့ဌ်။ (အတ္ထော ဝေ ဝေဒိတမ္ဗော။) တာဝ၊ ဂမ္ဘီရော ဥတ္တာနောဘာသော စသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ။ (နိဒ္ဒိဋ္ဌော၊ သော။) ဥဒကရဟဒေါ၊ ရေအိုင်သည်။ ဇဏ္ဏုမတ္တော့ပိ၊ ပုဆစ်ဒူးဝန်းလောက် မျှလည်းဖြစ်သော။ ဥဒကော၊ ရေသည်။ သတိ၊ ဖြစ်လျက်။ ဥဒကသာ၊ ၏။ ပဏ္ဍရသသမ္ဌိနဝဏ္ဏတ္တာ ဝါ၊သစ်ရွက်ရေနှင့် ရောသော အဆင်းရှိသည်၏အဖြစ် ကြောင့်သော်၎င်း။ ဗဟလတ္တာ ဝါ၊ ပျစ်ခဲ့သည်၏အဖြစ်ကြောင့်သော်၎င်း။ အပညာယမာနတာလော၊ မထင်ရှားသော အောက်အပြင်ရှိသည်။ (ဟုတ္တာ) ဥတ္တာနောဘာသော နာမ၊ တိမ်လျက်နက်သော အယောင်ရှိသော ရေအိုင်မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပန၊ ကား။ တိပေါရိသာစတုပေါရိသေပိ၊ သုံးရပ် အတိုင်းအရှည်, လေးရပ် အတိုင်းအရှည်ရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ ဝါ၊ သုံးသူနက်သည်, လေးသူနက်သည်လည်းဖြစ်သော။ ဥဒကော၊ သည်။ သတိ၊ လျက်။ ဥဒကသာ၊ ၏။ အစ္ဆတ္တာ၊ ကြည်လင်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပညာယ-မာနတာလော၊ ထင်ရှားသော အောက်အပြင်ရှိသည်။ (ဟုတ္တာ) ဂမ္ဘီရော ဥတ္တာနောဘာသော နာမ၊ နက်လျက် တိမ်သော အယောင်ရှိသော ရေအိုင် မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ပန၊ ကား။ ဥဘယကာရဏသမ္ဘာဝတော၊ နှစ်ပါးစုံသော အကြောင်း၏ ထင်ရှားရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဣတရေ၊ ရွှေရေအိုင်နှစ်မျိုးမှ တပါးကုန် သော။ ဒွေ၊ နှစ်မျိုးသော ရေအိုင်တို့ကို။ (ဥတ္တာနဂမ္ဘီရောဘာသ, ဂမ္ဘီရ ဂမ္ဘီရောဘာသ ရေအိုင်တို့ကို။) ဝေဒိတမ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ပုဂ္ဂလောပိ၊ သည်လည်း။ ကိလေသုဿဒဘာဝတော၊ များသော ကိလေသာရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့် ၎င်း။ ["ဥတ္တာန"၏ အကြောင်း။] ဂုဏဂမ္ဘီရတာယ၊ သီလစသော ဂုဏ်အားဖြင့် နက်သည်၏ အဖြစ်၏။ အဘာဝတော စ၊ မရှိခြင်းကြောင့် ၎င်း။ ["ဂမ္ဘီရ"၏ အကြောင်း။] ဂုဏဇမ္ဘီရာနံ၊ သီလစသော ဂုဏ်အားဖြင့်

နက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ဝါ၊ တို့နှင့်။ (အဘိက္ကမာဒီဟိ-၌ စပ်။) သဒိသေဟိ၊ ကုန်သော။ အဘိက္ကမာဒီဟိ၊ ရှေသို့ သွားခြင်း အစရှိသည်တို့နှင့်။ ယုတ္တောဟု ယှဉ်သည်။ (ဟုတ္တာ) ဥတ္တာနော ဂမ္ဘီရောဘာသော နာမ၊ တိမ်လျက် နက်သော အယောင်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်မည်သည်။ (ဟောတိ။) ဤမိနာ နယေန၊ ဤ ပုဂ္ဂလောပိ ကိလေသုဿဒဘာဝတော - စသည်ဖြင့် ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်။ သေသောပိ၊ ကြွင်းသောပုဂ္ဂိုလ်တို့ကိုလည်း။ (နက်လျက် တိမ်ယောင်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်,တိမ်လျက် တိမ်ယောင်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်,နက်လျက် နက်ယောင်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကိုလည်း။) ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။

၁၆၂။ ဗလီဗဒ္ဓူပမေသု၊ ပုစ္ဆိတ္ဝါ။ (အတ္ထော ဝေ ဝေဒိတဗ္ဗော။) တာဝ၊ ပရဂဝစဏ္ဍော နော သကဂဝစဏ္ဍော-စသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ။ (နိဒ္ဒိဋ္ဌော၊ သော။) ယော ဗလီဗဒ္ဓေါ၊ အကြင်နွားလားသည်။ အတ္ထနော၊ ၏။ ဂေါဂဏံ၊ နွားအပေါင်းကို။ ဃဋ္ဋေတိ၊ ထိခိုက်၏။ ဥမ္ဘေဇေတိ၊ ထိတ်လန့်စေ၏။ ပရဂေါဂဏော ပန၊ သူတပါး၏ နွားအပေါင်း၌ကား။ သောရုတော၊ ကောင်းသော အမှု၌ မွေ့လျော်သည်။ သုခသီလော၊ ကောင်းသောအလေ့ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အယံ၊ ဤ နွားလားသည်။ သကဂဝစဏ္ဍော နော ပရဂဝစဏ္ဍော နာမ၊ မိမိ၏ နွားအပေါင်း၌ ကြမ်းသည်ဖြစ်၍ သူတပါး၏ နွားအပေါင်း၌ မကြမ်းသော နွားလားမည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပုဂ္ဂလောပိ၊ သည်လည်း။ အတ္ထနော၊ ၏။ ပရိသံ၊ ကို။ ဃဋ္ဋေန္တော၊ ထိခိုက်လျက်။ ဝိဗျုန္တော၊ ထိုးဆွလျက်။ ဗဟုသေန၊ ကြမ်းတမ်းသောစကားဖြင့်။ သမုဒါစရန္တော၊ ပြောဆိုလျက်။ ပရပရိသာယ ပန၊ သူတပါး၏ ပရိသတ်၌ကား။ သောရစ္စံ၊ ကောင်းသောအမှု၌ မွေ့လျော်သူ၏အဖြစ်သို့။ နိဝါတဝုတ္တိတံ၊ နိမ့်ကျသော ဖြစ်ခြင်းရှိသူ၏အဖြစ်သို့။ ဝါ၊ နှိမ်ချအပ်သော ဖြစ်ခြင်း ရှိသူ၏ အဖြစ်သို့။ အာပဇ္ဇန္တော၊ ရောက်သည်။ (ဟုတ္တာ) သကဂဝစဏ္ဍော နော ပရဂဝစဏ္ဍော နာမ၊ မိမိ၏ နွားအပေါင်းနှင့်တူသော မိမိပရိသတ်၌ ကြမ်း၍ သူတပါး၏ နွားအပေါင်းနှင့်တူသော သူတပါးပရိသတ်၌ မကြမ်းသောပုဂ္ဂိုလ် မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ ဣမိနာ နယေန၊ ဤ ဗလီဗဒ္ဓေါ တာဝ- စသည်ဖြင့် ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်။ သေသောပိ၊ ကြွင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကိုလည်း။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ပန၊ ဆက်။ တ္ထော၊ ဤ ဗလီဗဒ္ဓူပမဝ်။ နိဒ္ဒေသဝါရေ၊ ၌။ ဥမ္ဘေဇိတာ ဟောတိတိ၊ ကား။ ဃဋ္ဋေတ္တာ၊ ထိခိုက်၍။ ဝိဗျုတ္တာ၊ ထိုးဆွ၍။ ဥမ္ဘေဂပတ္တာ၊ ထိတ်လန့်ခြင်းသို့ ရောက်သည်ကို။ ဝါ၊ ရောက်အောင်။ ကရောတိ၊ ၏။ ဣစ္စေဝ၊ ဤသို့သာ။ အတ္ထော၊ သည်။ (ဟောတိ။)

၁၆၃။ အာသီဝိသူပမေသု၊ ပုစ္ဆိတ္ဝါ။ (အတ္ထော ဝေ ဝေဒိတဗ္ဗော။) တာဝ၊ ဃောရဝိသော နော အာဂတဝိသော-စသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ။

(နိဒ္ဒေါ) အာသီဝိသော၊ မြေ့သည်။ [နောက်၌ "နော အာဂတဝိသော"ဟု လာလတ္တံ့ဖြစ်သောကြောင့် "လျင်သော အဆိပ်ရှိသော မြွေ"ဟု အနက် မဆပးရ။ "မြွေ"ဟုသာ သာမည အနက်ပေးရသည်။] ယဿ၊ အကြင်မြွေ၏။ ဝိသံ၊ အဆိပ်သည်။ အာသု၊ လျင်စွာ။ အာဂစ္ဆတိ၊ လာ၏။ ["တက်လာ၏" ဟု မပေးရ။] သီဃံ၊ လျင်စွာ။ ဖရတိ၊ ပျံ့နှံ့၏။ [တချို့မြွေက ဦးခေါင်း၌ ကိုက်၏၊ ထိုအခါ အဆိပ်တက်စရာ မရှိ။ ထို့ကြောင့် "သီဃံ ဖရတိ"ဟု ထပ်ဖွင့်သည်။] ပန၊ ကား။ ဃောရံ၊ ကြမ်းတမ်းသည်။ နု ဟောတိ၊ မဟုတ်။ စိရကာလံ၊ ကြာမြင့်စွာသော ကာလပတ်လုံး။ နု ပိဠေတိ၊ မနှိပ်စက်။ အယံ၊ ဤမြွေသည်။ အာဂတဝိသော နော ဃောရဝိသော၊ လာသော အဆိပ် ရှိသည်ဖြစ်၍ မကြမ်းသော အဆိပ်ရှိသော မြွေသည်။ (ဟောတိ။) တောသ-ပဒေသုပိ၊ ကြွင်းသော ပုဒ်တို့၌လည်း။ ဧသေဝ နယော၊ တည်း။ ပန၊ ကား။ ပုဂ္ဂလဝိဘာဂေနံ၊ ဥပမေယျပုဂ္ဂိုလ်ကို ခွဲခြား ဝေဖန်ကြောင်း စကားရပ်သည်။ ဥဘ္ဘာနတ္ထမေဝ၊ သည်သာ။

၁၆၄-၁၆၆။ အနနုဝိစ္စ အပရိယောဂါဟေတ္မာ အဝဏ္ဏာရဟာယ ဝဏ္ဏံ ဘာသိတာ ဟောတိတိ အာဒီသု၊ အစရှိသော ပုဒ်တို့၌။ အနနုဝိစ္စာတိ၊ ကား။ အတုလယိတ္မာ၊ ပညာဖြင့် မနှိုင်းချိန်မူ၍။ အပရိဂ္ဂဏှိတ္မာ၊ ပညာဖြင့် မသိမ်းဆည်းမူ၍။ အပရိယောဂါဟေတ္မာတိ၊ ကား။ ပညာယ၊ ဖြင့်။ ဂုဏေ၊ ဂုဏ်တို့သို့။ အနောဂါဟေတ္မာ၊ မသက်ဝင်မူ၍။ (ဘာသိတာ ဟောတိ-၌ စပ်။) ဘူတံ တစ္ဆန္တိ၊ကား။ ဝိဇ္ဇမာနတော၊ ထင်ရှားရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဘူတံ၊ ဘူတဖြစ်သော။ ဝါ၊ ထင်ရှားသော။ ["ဘူ သတ္တာယံ"ဟူသော ဓာတ်နုက်ကို ရည်ရွယ်၍ "ဝိဇ္ဇမာနတော"ဟု ဖွင့်သည်။] အဝိပရီတတော၊ မဖောက်မပြန် မှန်ကန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တစ္ဆံ၊ တစ္ဆဖြစ်သော။ ဝါ၊ မှန်ကန်သော။ (အဝဏ္ဏံ-၌ စပ်။) ကာလေနာတိ၊ ကား။ ယုတ္တပယုတ္တ-ကာလေန၊ သင့်လျော် အပြားအားဖြင့် သင့်လျော်သောအခါ၌။ [ဤသို့ ရှေးနိဿယ၌ ပါ၌ရှိအတိုင်း အနက်ပေး၏။ "ယုတ္တပတ္တကာလေန"ဟု ရှိမှ ကောင်းမည် ထင်သည်။ "သင့်လျော် လျောက်ပတ်သော အခါ၌"ဟု ပေးပါ။]

တတြ ကာလည္ဟု ဟောတိတိ၊ ကား။ ကာလေနာတိ၊ ကာလေန အစ ရှိသည် ဟူ၍။ ယမိဒံ(ယံ+ဣဒံ)၊ အကြင်စကားကို။ (မယာ၊ သည်။) ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ တတြ၊ ထို စကားရပ်၌။ ယော ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ကာလည္ဟု၊ လျောက်ပတ်သော အချိန်အခါကို သိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣမသ္မိံ ကာလေ၊ ၌။ ပုစ္ဆိတေနာပိ၊ မေးအပ်ပါသော်လည်း။ မယာ၊ငါသည်။ နု ကထေတမ္ဘာ၊ မဖြေဆိုထိုက်။ ဣမသ္မိံ ကာလေ၊ ၌။ ကထေတမ္ဘာ၊ ထိုက်၏။

ဣတိ၊ သို့။ တဿ ပဌဝိယ၊ ထိုပြဿနာကို။ ဝေယျာကရဏတ္ထာယ၊ ဖြေဆိုခြင်းငှါ။ ကာလံ၊ လျောက်ပတ်သော အချိန်အခါကို။ ဇာနာတိ၊ ၏။ [“ကာလံ ဇာနာတိ”စသည်ကား ကာလညူဖြစ်ပုံကို အကျယ်ပြသော စကားတည်း။] အယံ၊ ဤ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကာလေန၊ သင့်လျော်လျောက်ပတ်သော အခါ၌။ ဘဏတိ နာမ၊ ဖြေဆိုသည် မည်၏။ ဥပေက္ခကော ဝိဟရတိတိ၊ ကား။ မဇ္ဈတ္တာဘူတာယ၊ အလယ်အလတ်၌တည်သောသဘောဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ဥပေက္ခာယ၊ ၌။ ဌိတော၊ သည်။ ဟုတ္ဝာ၊ ၍။ ဝိဟရတိ၊ ၏။ သမ္ပတ္တာ၊ အလုံးစုံသော ဝါကျတို့၌။ သေသံ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော ပုဒ်တို့မှ ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းသည်။ ဥတ္တာနတ္ထမေव၊ သည်သာ။

၁၆၇။ ဥဒ္ဒါနဖလူပဇီဝိတိအာဒီသု၊ အစရှိသော ပုဒ်တို့၌။ (အတ္ထော ဝေ ဝေဒိတဗ္ဗော။) ယော၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဥဒ္ဒါနဝိရိယေနေव၊ ထကြွကြောင်း လုံ့လဖြင့်သာ။ ဒိဝသံ၊ နေ့ကို။ ဝီတိနာမေတ္ဝာ၊ လွန်စေ၍။ တဿ၊ ထို ထကြွကြောင်း လုံ့လ၏။ နိဿန္ဒဖလမတ္တံ၊ နိဿန္ဒအကျိုးမျှ ဖြစ်သော။ ဝါ၊ အကျိုးဆက်မျှဖြစ်သော။ ကိဉ္စိဒေव၊ တစုံတခုကိုသာ။ လဘိ-တ္ဝာ၊ ၍။ ဇီဝိကံ၊ အသက်မွေးမှုကို။ ကပ္ပေတိ၊ ပြု၏။ ပန၊ ဆက်။ တံ ဥဒ္ဒါနံ၊ ထို ထကြွကြောင်း လုံ့လကို။ အာဝဇ္ဇမ၊ စွဲ၍။ ဝါ၊ အကြောင်းပြု၍။ ကိဉ္စိ၊ တစုံတခုသော။ ပုညဖလံ၊ ကောင်းမှု၏အကျိုးကို။ နပဋိလဘတိ၊ မရ။ [“ကောင်းမှု၏ အကျိုးရင်းသာ မရ၊ အကျိုးဆက်ကား ရသည်” ဟူလို။] တံ၁၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ယသ္ဌ ပုဂ္ဂလဿ ဥဒ္ဒဟတောတိ အာဒိ၊ အစရှိသော စကားကို။ (ဘဂဝတော၊ သည်။) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ (ပါဠိတော်၌ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။) တတ္ထပရိ ဒေဝါတိ၊ ကား။ တတော၊ ထို ဝသဝတ္တီနတ်ပြည်မှ။ ဥပရိ၊ ၌။ ဗြဟ္မကာယိကာဒယော၊ ပဌမစျာန် ဗြဟ္မာအပေါင်း အစရှိကုန်သော။ ဒေဝါ။ ဗြဟ္မာတို့သည်။ (ပုညဖလူပဇီဝိနော-၌ စပ်။) ဟိ၊ မှန်။ တေသံ၊ ထို ပဌမစျာန် ဗြဟ္မာ အစရှိသော ဗြဟ္မာတို့၏။ ဥဒ္ဒါနဝိရိယေန၊ ဖြင့်။ ကိစ္စံ နာမ၊ ပြုဖွယ်ကိစ္စမည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ပုညဖလမေဝ၊ ကောင်းမှု၏ အကျိုးကိုသာ။ ဥပဇီဝန္တိ၊ မှီ၍ အသက်ရှင်ကြကုန်၏။

၁။ တံ သန္ဓာယ (ပ) ဝုတ္တံ။ ။ ဤ ဥဒ္ဒါနဖလူပဇီဝိ ဟူသော စကားတော်သည် လူတိုင်း, အောက်နတ်တိုင်းကို ရည်ရွယ်၍ ဟောတော်မူအပ်သည် မဟုတ်။ ထကြွလုံ့လ ဝီရိယ ပြုမှု အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း ဖြစ်သော လူအချို့ကို ရည်ရွယ်၍ ဟောတော်မူအပ်သော စကားတော်တည်း။ ထို့ကြောင့် “တံ သန္ဓာယ (ပ) ဝုတ္တံ”ဟု မိန့်သည်။ လူတို့၌လည်း ကမ္မဖလူပဇီဝီ ပုဂ္ဂိုလ်များ ရှိပါ၏။ လုံ့လဝီရိယ ပြုရာ၌လည်း ကံ၏အကျိုးကို ခံစားရသူများလည်း ရှိပါသည်။

ပုညဝတော စာတိ ဣဒံ၊ စ-ဟူသော ဤစကားကို။ ပုညဝန္တော၊ ဘုန်းကံရှိကုန်သော။ ခတ္တိယ ဗြာဟ္မဏာဒယော စေဝ၊ ခတ္တိယ, ဗြာဟ္မဏ အစရှိသော လူတို့ကိုဌင်း။ ဘုမ္မဒေဝေ၊ ဘုမ္မဇိုဝ်းနှတ်တို့ကို။ အာဒိ ကတ္တာ၊ အစပြု၍။ နိမ္မာနရတိပရိယောသာနေ၊ နိမ္မာနရတီနတ် အဆုံးရှိကုန်သော။ ဒေဝေ စ၊ နတ်တို့ကိုဌင်း။ သန္ဓာယ၊ ၍။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ဟိ၊ မှန်။ သဗ္ဗေပိ၊ အလုံးစုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဧတေ၊ ဤ ဘုန်းကံရှိသော ခတ္တိယ, ဗြာဟ္မဏ အစရှိသော လူ, ဘုမ္မဇိုဝ်းနှတ်အစ နိမ္မာနရတီနတ် အဆုံးရှိသော နှတ်တို့သည်။ ဝါယောမဖလဠေဒေ၊ ထက္ကြလုံ့လ ဝိရိယ၏ အကျိုးကိုဌင်း။ ပုညဖလဠေ၊ ကောင်းမှု၏အကျိုးကိုဌင်း။ အနုဘဝန္တိ၊ ခံစားရကုန်၏။ ပန၊ ကား။ နေရယိကာ၊ ငရဲသူငရဲသားတို့သည်။ ဥဋ္ဌာနေန။ ဖြင့်။ အာဇီဝံ၊ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းကို။ ဥပဂါဒေတုံ၊ ဌ ါ။ နေဝ သက္ကောန္တိ၊ ကုန်။ နေသံ၊ ထိုငရဲသူ, ငရဲသားတို့၏။ ပုညဖလေန၊ ဖြင့်။ ကောစိ၊ သော။ အာဇီဝေါပိ၊ သည်လည်း။ နဿ ဥပဂတိ၊ မဖြစ်။

၁၆၈။ တမာဒီသု၊ တမ အစရှိသော ပုဒ်တို့၌။ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတမ္ဗော။) နိစ္စေ ကုလေ ပစ္စာဇာတောတိ အာဒိကေန၊ ဤသို့ အစရှိသော။ တမေန၊ အမှောင်နှင့်။ ဝါ၊ အမှောင်နှင့်တူသော ခန္ဓာကိုယ်နှင့်။ ယုတ္တော၊ ယှဉ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တမော ၁ ၊ မည်၏။ ကာယဒုစ္စရိတာဒီဟိ၊ ကာယဒုစရိုက် အစရှိသည် တို့ကြောင့်။ ပန၊ တဖန်။ နိရယတမူပဂမနတော၊ ငရဲတည်း ဟူသော အမှောင်ဘဝသို့ ကပ်ရောက်ရသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တမ-ပရာယဏော ၂ ၊ မည်၏။

၁။ **တမော**။ ။ဒိဝါဒိ, ဘူဝါဒိ တမ-ဓာတ်သည် ခဒေ (ပင်ပန်းခြင်း) အနက်ကို ဟော၏။ မှောင်နေခြင်းသည် ပင်ပန်းခြင်း တမျိုးပင်တည်း။ ထို့ကြောင့် "အပ္ပကာသဘာဝေန၊ မလင်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ တမတိ၊ ပင်ပန်းရ၏။ ဣတိ တမော"ဟု စတုက္ကဂုံတွင်ရှု, ဒု-ပဏ္ဏ, မစလဝဂ်ဋီကာ၌ ဆိုသည်။ အမျိုးညံ့ခြင်း အစရှိသည်အားဖြင့် အောက်တန်းကျသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ထို အမှောင်၌ ရောက်နေသကဲ့သို့ အလင်း မရ။ မထင်မရှားဖြစ်ရသောကြောင့် "တမ" မည်၏။ ထို တမ ဖြစ်သော ခန္ဓာကိုယ်နှင့် ယှဉ်သောကြောင့် ပုဂ္ဂိုလ်ကိုလည်း "တမ"ဟု ခေါ်ရသည်။ ဥပမာ-အညိုဂုဏ်နှင့်ယှဉ်သော အဝတ်သည် ဂုဏ္ဍပစာရအားဖြင့် "နီလ"အမည်ရ၍ "နီလော ပဋော"ဟု ဆိုရသကဲ့သို့တည်း။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ "တမေန+ယုတ္တော"ဖြင့် ဂုဏ္ဍပစာရကို ပြသည်ဟု မှတ်ပါ။

၂။ **တမပရာယဏော**။ ။ဤဘဝ၌ ကာယဒုစရိုက်စသော မကောင်းမှုတို့ကို အပြုမှားနေရကား သေသောအခါ အမှောင်ဘဝသို့ ရောက်ရမည် ဖြစ်သောကြောင့် "တမော+ပရာယဏံ ယဿာတိ"ဟူသော ဝစနတ္ထနှင့် အညီ "တမပရာယဏ"ပုဂ္ဂိုလ်မည်၏။ [ယဿ၊ ၏။ တမော၊ အမှောင်ဘဝဟူသော။

နေသာဒကုလေတိ[1]၊ ကား။ မိဂလုဒ္ဒကာဒီနံ၊ သားမုဆိုး အစရှိသူတို့၏။ ကုလေ၊ ဌ။ ဝေဏကုလေတိ[2]၊ ကား။ ဝိလီဝကာရကုလေ၊ နှီးရွှေသမားတို့၏ အမျိုးဌ။ ရထကာရကုလေတိ[3]၊ ကား။ စမ္မကာရကုလေ၊ သားရေနယ်သမားတို့၏အမျိုးဌ။ ဝါ၊ဖိနပ်ချုပ် သမားတို့၏ အမျိုးဌ။ ပုက္ကုသကုလေတိ[4]၊ ကား။ ပုပ္ဖစ္ဆဋ္ဌကကုလေ[4]၊ပန်းမှိုက်တို့ကို စွန့်ပစ်ရသော ဘင်ကျုံးသမားတို့၏အမျိုးဌ။ ကသိရဝုတ္တိကေတိ၊ ကား။ ဒုက္ခဝုတ္တိကော၊ ခဲယဉ်းသဖြင့် အသက်မွေးရခြင်း ရှိသော အမျိုးဌ။ (ပစ္စာဇာတေ-ဌ် စပ်။)

ပရာယဏံ၊ နောက်ဌ ရောက်ထိုက်သော ဘဝသည်။ အံတ္ထိ ဣတိ တမပရာယဏောဝ၊ မည်၏။ တမမေဝ+ပရံ ပရတောဝ(ဌ) အယနံ ဂတိ နိဋ္ဌာ တေသာတိ တမပရာယ-ဏောဝ။-အဂ်ုတ္တရဋီကာ။]

၁။ **နေသာဒကုလေ။** ။ဘူဝါဒိ သဒ- ဓာတ်သည် ဟိံသာ- အနက်ကိုလည်း ဟော၏။ နိသဒန္တိ၊ သမင် စသော ငါး စသော သားကောင်တို့ကို ညှဉ်းဆဲသတ်ဖြတ်တတ်၏။ ဣတိ နိသဒါ၊ ဏ-ပစ္စည်း။ နိသဒါယေဝ နေသာဒါ၊ သားကောင်တို့ကို ညှဉ်းဆဲသတ်ဖြတ်တတ်သော မုဆိုး တံငါ။ နေသာဒါနံ ကုလံ နေသာဒကုလံ။ [မိဂမစ္ဆာဒီနံ နိသာဒနတော နေသာဒါ၊ မာဂဝိကမစ္ဆဗန္ဓာ-ဒယော။-အဂ်ုတ္တရဋီကာ။]

၂။ **ဝေဏကုလေ။** ။ဓာတ်ကျမ်းတို့ဌ် မုဒ္ဓဇ ဏ-ဖြင့် "ဝေဏ"ဟု ရှိ၏။ အဘိဓာန်ဌ "ဝေန"ဟု ဒန္တဇ နှ-ဖြင့် ရှိ၏။ ဝေဏန္တိ၊ ဝါးဖြင့် တောင်း-စသည်ကို ရက်လုပ်ရာဌ စဉ်းစားကြံစည်တတ်ကုန်၏။ ဣတိ ဝေဏာ (ဝေနာ)၊ ထို ဝေဏကိုပင် "ဝိလီဝေဟိ၊ နှီးတို့ဖြင့်။ ကရောန္တိတိ"ဟူသော ဝစနတ္ထနှင့်အညီ ဝါး ကြိမ် နှီးတို့ဖြင့် တောင်း-စသည် ဖြစ်အောင် ပြုတတ်သော ကြောင့် "ဝိလီဝကာရ"လည်း မည်၏။ ထို နှီးတို့ကို ချောအောင် ရွှေတတ်သော ကြောင့် "နှီးရွှေသမား"ဟု အနက်ပေးကြသည်။ [ဝေဏုဝေတ္တာဒိဝိလီဝေဟိ ပေဋ (ပဒုပ်) ဘာဇနာဒိကာရဏာ ဝိလီဝကာရဏာ။-အဂ်ုတ္တရဋီကာ။]

၃။ **ရထကာရကုလေ။** ။ရထားပြုလုပ်ရာဌ် သားရေတို့ဖြင့် ဖွဲ့ချည်မှုကို ပြုရသောကြောင့် ရထားလုပ်သမားတို့ကိုပင် "စမ္မကာရ" ဟု ခေါ်သည်။ [ရထေသု စမ္မေန နဟာဏကရဏတော (ဖွဲ့ချည်မှုကို ပြုတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်) ရထကာရာ၊ စမ္မကာရာ။-အဂ်ုတ္တရဋီကာ။] မဟာဇနကဇာတ်, ကာမဇာတ် အဋ္ဌကထာတို့ဌ် "ရထကာရောဝ စမ္မဿ, ပရိကန္တံ ဥပါဟနံ"စသည်ဖြင့် လာ၏။ ထို အလို ဖိနပ်ချုပ်သမားကို "ရထကာရ"ဟု ခေါ်သည်။

၄။ **ပုက္ကုသကုလေ။** ။ပု-ဣတိ ကရီသဿ နာမံ၊ တံ ကုသေန္တိ အပနေန္တိ၊ ထို ကျင်ကြီးကို ပယ်ရှားတတ်(စွန့်ပယ်တတ်)ကုန်၏။ ဣတိ ပုက္ကုသာ။-အဂ်ုတ္တရဋီကာ။ ရှေက ကျင်ကြီးစွန့်ပြီးသော နန်းတော်သူတို့သည် ထို ကျင်ကြီးကို ပန်းဖြင့် ဖုံးထားကြသတတ်၊ ထို့ကြောင့် ထိုကျင်ကြီးကို စွန့်ပစ်ရသူတို့ကို "ပုပ္ဖစ္ဆဋ္ဌက"ဟုလည်း ခေါ်ကြသည်။

ဒုဗ္ဗဏ္ဏောတိ၊ ကား။ ပံသုပိသာစကော ဝိယ၊ မြေတုတ်သီလူး ကဲ့သို့။ (တစ္ဆေ, ပြိတ္တာကဲ့သို့။) ဗျာမခါဏုဝဏ္ဏော၊ မီးလောင်သော သစ်ငုတ်၏ အဆင်းနှင့်တူသော အဆင်းရှိသည်။ (မဲကြုတ်ကြုတ်အဆင်းရှိသည်။) ဒုဒ္ဒသိ-ကောတိ၊ ကား။ ဝိဇာတမာတုယာပ်၊ မွေးဖွားသော မ်ခင်သော်လည်း။ အမနာပဒဿနော၊ မနှစ်သက်အပ်သော ရှုမြင်ရခြင်း ရှိသည်။ ["မိခင်တို့" ဟူသည် အတော်အတန် အရုပ်ဆိုးသော သားသွေး ကိုပင် မြတ်မြတ် နိုးနှုံး ရှုစားလေ့ရှိသည်။ "ထို သူ့ကိုကား မိခင်သော်မှ မြတ်မြတ်နိုးနှုံး မရှုစားနိုင်" ဟူလို။] သြကောဠိမကောတိ [1]၊ ကား။ လကုဏ္ဍကော၊ ပုက္ခသည်။ ကာဏောတိ [2]၊ ကား။ ကေကျိုကာဏော ဝါ၊ တဘက်သော မျက်စ် အားဖြင့် ကန်းသည် သော်၎င်း။ ဥဘယကျိုကာဏော ဝါ၊ နှစ်ဘက်သော မျက်စ်တို့ အားဖြင့် ကန်းသည် သော်၎င်း။ ကုဏီတိ [3]၊ ကား။ ကေဟတ္ထကုဏီ ဝါ၊ တဘက်သော လက်အားဖြင့် ကောက်သည်သော်၎င်း။ ဥဘယဟတ္ထကုဏီ ဝါ၊ နှစ်ဘက်သော လက်တို့အားဖြင့် ကောက်သည်သော်၎င်း။ ခဇ္ဇောတိ [4]၊ ကား။

၁။ **သြကောဠိမကောဟု**။ ။အဝ (သြ)+ကောဠိ ယသောတိ သြကောဠိမော၊ အောက်အပိုင်းအခြားသာ ရှိသူ။ "အရုပ်မမြင့်သော ကြောင့် အထက်အပိုင်းအခြားကားမရှိ" ဟူလို။ သြကောဠိမော ယော ဝ(ကုစ္ဆိတ-အနက်ဖွဲ့ က-ပစ္စည်းသက်၍) ကုစ္ဆိတော သြကောဠိမကော၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်သည် "လကုဏ္ဍက" လည်း မည်၏။ လကု ဝိယ (တုံးတိုကလေးကဲ့သို့) ဧတေ၊ ဖြစ်တတ်၏။ ဣတိ လကုဏ္ဍော။ [သြကောဠိမကောတော် အာရောဟာဘာဝေန၊ (အရုပ်အမောင်း၏ မရှိခြင်းကြောင့်။) ဟေဋ္ဌိမကော (အောက်အဖို့သာ ရှိသူ။) လကု ဝ်ယ ယဋ္ဌိကာ ဝ်ယ ဧတိ ပဘတ္တတီဘိ လကုဏ္ဍကော။-အဋ္ဌကထာ။]

၂။ **ကာဏော**။ ။ကဏောဘိ နိမ်လတိ၊ မျက်စိကို မှိတ်ထားရ၏။ ဣတိ ကာဏော၊ စုရာဒိ "ကဏ နိမီလနေ" ဟူသော ဓာတ်နောင် ဏ-ပစ္စည်း။ ထို ကာဏသည် တဘက်ကန်း, နှစ်ဘက်ကန်းဟု ၂-မျိုး ရှိ၏။ ထို့ကြောင့် "ကေကျိုကာဏော ဝါ ဥဘယကျိုကာဏော ဝါ"ဟု မိန့်သည်။

၃။ **ကုဏီ**။ ။တနှာဒိ ဘူဝါဒိ ကုဏ-ဓာတ်သည် "အသံပြုခြင်း" အနက်ကို ဟော၏။ ကုဏန်-အသံ ပြုခြင်း။ ကုဏော၊ ခြင်း။ လက်ကောက် နေသည့် အဘွဲ့ထိုထို အလုပ်ကို လုပ်ရာ၌ အသံပြုခြင်း။ ကုဏော ယသ အတ္ထိတိ ကုဏီ၊ ထို လက်ကောက်ခြင်း သည်လည်း တဘက်ကောက်, နှစ်ဘက်ကောက် ရှိတတ်သော ကြောင့် "ကေဟတ္ထကုဏီ ဝါ"စသည်ဖြင့် ဆိုသည်။

၄။ **ခဇ္ဇော**။ ။ဘူဝါဒိ ခဇိ-ဓာတ်သည် "ပဂုံလ-ဆုံခြင်း" အနက်ကို ဟော၏။ ခဇ္ဇတိ-ခြေအားဖြင့် ဆုံတတ်၏။ ဝါ၊ ခွင်တတ်၏။ ဣတိ ခဇ္ဇော၊ [အာဘိဓာနပ္ပဒီပိကာသူစီ ၌ ခဇ္ဇ ဂတိဝေကလ္လေ (အသွားချို့တဲ့သူ၏ အဖြစ်၌) ဟု ဆို၍ "ခဇ္ဇတီဘိခဇ္ဇော"ဟု ပြုသည်၊] ထို ခဇ္ဇ သည်လည်း တဘက်ခွင် နှစ်ဘက်ခွင် ဟု ၂-မျိုးရှိ၏၊ ထို့ကြောင့် "ကေပါဒခဇ္ဇော ဝါ ဥဘယပါဒခဇ္ဇော ဝါ"ဟု မိန့်သည်။

ကေပါဒခဏ္ဍော ဝါ၊ တဘ်ာက်သော ခြေအားဖြင့် ခွင်သည် သော်၎င်း။ ဥဘယ-ပါဒခဏ္ဍော ဝါ၊ နှစ်ဘက်သော ခြေတို့ အားဖြင့် ခွင်သည် သော်၎င်း။ ပက္ခဟတောတိ၁၊ ကား။ ဟတပက္ခော၊ သွေးလေ စသည် ဖျက်ဆီး အပ်သော အောက်ပိုင်း ကိုယ်အဖို့ ရှိသည်။ (ဟုတ္တာ) ပီဌသပ္ပိ၊ ဘီးတပ်ထားအပ်သော အင်းပျဉ်ငယ်ဖြင့် သွားလေ့ရှိသည်။ (ဘီးတပ်ထားအပ်သော အင်းပျဉ်ငယ်ပေါ်၌ ထိုင်၍ လှေထိုးသကဲ့သို့ ထိုး၍ သွားရသည်။) (ဟောတိ-၌ စပ်။) ပဒီပေယျသောတိ၊ ကား။ တေလကပလ္လောဒိနော၊ ဆီမီးခွက် အစရှိသော။ ပဒီပကရဏသ၊ ဆီမီး၏ အဆောက်အဦကို။ (လာတိ-၌ စပ်။)

ဧဝံ ပုဂ္ဂလော တမော ဟောတိ တမပရာယဏောတိ ဧတ္ထ၊ ၌။ ဧကော၊ အချို့သော။ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ အမိဝမ်း၏ ပြင်ပ၌။ အာလောကံ၊ အရောင်အလင်းကို။ အဒိသ္ဝာ၊ မမြင်ရမူ၍။ မာတုကုစ္ဆိသ္မိညေव၊ မိခင်၏ ဝမ်း၌သာ။ ကာလံ၊ သေခြင်းကို။ ကတ္ဝာ၊ ၍။ အပါယေသု၊ တို့၌။ နိမ္မတ္တေ္ထ ဣတ္ထေ၊ ဖြစ်လသော်။ သကလေပိ၊ အလုံးစုံလည်း ဖြစ်သော။ ကပ္ပေ၊ ကမ္ဘာ၌။ သံသရတိ၊ ကျင်လည်ရ၏။ သောပိ၊ ထို အမိဝမ်းတွင်းက သေသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း။ တမော တမ ပရာယဏောဝ၊ တမော တမ ပရာယဏာ ပုဂ္ဂိုလ် သည်သာ။ ဝါ၊ မှောင်သည်ဖြစ်၍ အမှောင်ဘဝဟူသော လည်း လျှောင်းရာ ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်သာ။ (ဟောတိ။) ပန၊ ဆက်။ သော။ ထို တမ တမပရာယဏ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကုဟကပုဂ္ဂလော၊ အုံ့ညြိုဖွယ်ကို ဖြစ်စေတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဝါ၊ ပလ္လား ဝါကြွားတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဘဝေယျ၊ ဖြစ်ရာ၏။ (ဖြစ်နိုင်စရာရှိ၏။) ဟိ၊ မှန်။ ကုဟကဿ၊ အုံ့ညြိုဖွယ်ကို ဖြစ်စေတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝါ၊ ပလ္လား ဝါကြွားတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဧဝရူပါ၊ သော။ နိမ္မတ္တိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ ရှေး အဋ္ဌကထာ၌ ဆိုအပ်ပြီ။

စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤ တမော တမပရာယဏ နိဒ္ဒေသ၌။ [ရှေးနိဿယ၌ "ဧတ္ထ၊ ဤ နိစေ ကုလေ စသော ပုဒ်တို့တွင်"ဟု စွဲ၏။] နိစေ ကုလေ ပစ္စာ-

---

၁။ ပက္ခဟတော။ ။"ဟတပက္ခော"ဟု ဖွင့်၏။ ဝိသေသန ဖြစ်သော ဟတ-ပုဒ် နောက်က နေသည်ဟု သိစေ၏။ ဟတော ပက္ခော ယသ္သာတိ ဟတပက္ခော၊ လေ စသည်တို့ ဖျက်ဆီးအပ်သော အောက်ပိုင်းကိုယ် ရှိသူ။ အောက်ပိုင်းသေနေသူ၊ ထို သူသည် ခရီးသွား လိုသောအခါ လှည်းဘီး တပ်ထားသော အင်းပျဉ်ပေါ်၌ ထိုင်၍ လှေထိုးသကဲ့သို့ ဒုတ်ဖြင့် ထိုး၍ သွားရသောကြောင့် "ပီဌသပ္ပိ"လည်း မည်၏။ ပီဌေန၊ ဘီးတပ်အပ်သော အင်းပျဉ်ဖြင့်။ သပ္ပေါ၊ သွားရခြင်းသည်။ ယသ အတ္ထိတိ ပီဌသပ္ပိ။ [အတိဓာန်၌ကား "ပက္ခဟတော"ဟု မရှိ။ "ပက္ခော"ဟုသာ ရှိသည်၊

ဇာတော ဟောတိ စဏ္ဍာလကုလေ ဝါတိ အာဒီဟိ၊ အစရှိသော ပုဒ်တို့ဖြင့်။ အာဂမနဝိပတ္တိ စေဝ ၁ လာခဲ့ရာ ရှေးကံ ဟူသော အကြောင်း၏ ဖောက်ပြန် ချွတ်ယွင်း ပျက်စီးခြင်း ကိုဝင်း။ ၀၊ လာရာဌာန၏ ဖောက်ပြန် ချွတ်ယွင်း ပျက်စီးခြင်းကိုဝင်း။ ပုဗ္ဗုပ္ပန္နပစ္စယဝိပတ္တိ စ ၂ ရှေးဦးစွာ ဖြစ်သော မိဘတို့၏ သုက်သွေးဟူသော အကြောင်း၏ ဖောက်ပြန် ချွတ်ယွင်း ပျက်စီးခြင်းကိုဝင်း။ (ဘဂဝတာ) ဒဿိတာ၊ ပြီ။ ဒလိဒ္ဓေတိအာဒီဟိ၊ အစရှိသော ပုဒ်တို့ဖြင့်။ ပဝတ္တိပစ္စယဝိပတ္တိ ၃ ပဝတ္တိ အခါ၌ ဖြစ်သော အာဟာရ စသော အကြောင်း၏ ဖောက်ပြန်ချွတ်ယွင်း ပျက်စီးခြင်းကို။ (ဘဂဝတာ ဒဿိတာ။) ကသိရဝုတ္တိကေတိအာဒီဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အာဇီဝုပါယဝိပတ္တိ ၄ အသက်မွေးခြင်း၏ ဖောက်ပြန် ချွတ်ယွင်း ပျက်စီးခြင်းကို။ (ဘဂဝတာ ဒဿိတာ။) ဒုမ္မဏ္ဍောတိ

၁။ **အာဂမနဝိပတ္တိ။** ။"အာဂမနဝိပတ္တိ နာမ ကမ္မံ"ဟု ဋီကာဖွင့်၏။ ဤ အလို နီစကုလ ၌ ဖြစ်ရခြင်းကို တိုက်ရိုက် ဟောတော် မူခြင်းဖြင့် ထို ကုလ-သို့ ရောက်ကြောင်း ဖြစ်သော ကံ-၏ ချွတ်ယွင်းပျက်စီးခြင်းကို (ညွှန်ပြုသော ကံကို) ပြသည်-ဟု မှတ်ပါ။ ထိုသို့ ဝိပတ္တိ ဖြစ်သောအခါ အစာအာဟာရ စသော အကြောင်းတရားတို့လည်း ညွှန်ပြုပါ၏။ ထို့ကြောင့်-ဋီကာ၌ "ပဝတ္တေ, ပဝတ္တသ ဝါ ပစ္စယာ ပဝတ္တပစ္စယာ၊ အာဟာရာဒယော"ဟု ဖွင့်သည်။ အဂ္ဂတ္ထိုရ်ဋီကာ၌ကား "အာဂမန ဝိပတ္တိတိ အာဂမနဌာနဝသေန (ရောက်ရာဌာနနှင့် စပ်သဖြင့်) ဝိပတ္တိ"ဟု ဖွင့်၏။ နီစကုလ ဖြစ်သော စဏ္ဍာလကုလ စသည်တို့သည် ရောက်ရာ ဌာနတည်း။ ထို အာဂမနဌာန၏ ဝိပတ္တိ (မကောင်းပုံ) ကို ပြသည်-ဟူလို။ "အာဂစ္ဆတိ တ္တောတိ အာဂမနံ၊ ရောက်ရာဌာန။ အာဂမနသ ဝိပတ္တိ အာဂမနဝိပတ္တိ။

၂။ **ပုဗ္ဗုပ္ပန္နပစ္စယဝိပတ္တိ။** ။ဤ နီစ ကုလ ၌ ဖြစ်ရာ ဝယ် ရှေးဦးစွာ သော အကြောင်းသည် စဏ္ဍာလ စသော မိဘတို့၏ သုက်သွေးတည်း။ ထို အကြောင်း၏ အမျိုးအားဖြင့် ဖောက်ပြန် ချွတ်ယွင်း ညွှန်ပြုခြင်းကို "ပုဗ္ဗုပ္ပန္နပစ္စယဝိပတ္တိ"ဟု ခေါ်သည်။

၃။ **ပဝတ္တိ ပစ္စယဝိပတ္တိ။** ။ဒလိဒ္ဓေ-ပါဠိဖြင့် ထို တမ ပုဂ္ဂိုလ်၏ ပဝတ္တိ အခါ၌ ဝိပတ္တိ ဖြစ်ပုံကို ပြ၏။ မှန်၏-တချို့သော စဏ္ဍာလ, ဝေဏ စသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် စည်းစိမ် ဥစ္စာကြွယ်ဝ၍ ဒလိဒ္ဓ အဖြစ် ဟူသော ဝိပတ္တိ မဖြစ်ပဲ သမ္ဘတ္တိ ဖြစ်နိုင်သေး၏။ [ဋီကာ၌ "ပဝတ္တပစ္စယဝိပတ္တိ"ဟု ရှိ၏။]

၄။ **အာဇီဝုပါယဝိပတ္တိ။** ။ကသိရဝုတ္တိ (ကသိကအောက် ဆင်းဆင်းရဲရဲ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းရခြင်း) ဟူသော ပါဠိဖြင့် အသက်မွေးခြင်း၏ အကြောင်း ဖြစ်သော အလုပ်အကိုင်၏ ဝိပတ္တိ ဖြစ်ပုံကို ပြသည်။ မှန်၏-တချို့မှာ နီစကုလ ၌ ဖြစ်ရသော်လည်း အသက်မွေး ဝမ်းကျောင်း ဖြစ်သော အတတ်ပညာကို တတ်မြောက်သောကြောင့် ဆင်းဆင်းရဲရဲ အသက် မမွေးရပဲ ချမ်းသာစွာ အသက်မွေး နိုင်သည်။

အာဒီဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ရူပဝိပတ္တိ[1]၊ ရုပ်အဆင်း၏ ဖောက်ပြန် ချုတ်ယွင်း ပျက်စီးခြင်းကို။ (ဘဂဝတာ ဒဿိတာ။) ဗဟွာဗာဓောတိ အာဒီဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ဒုက္ခကာရဏသမာယောဂေါ[2]၊ ကာယိကဒုက္ခ, စေတသိကဒုက္ခ၏ အကြောင်းဖြစ်သော အနာရောဂါ အစရှိသည်တို့နှင့် ပေါင်းဆုံမိခြင်းကို။ (ဘဂဝတာ ဒဿိတော။) နိ လာဘီတိ အာဒီဟိ၊ တို့ဖြင့်။ သုခကာရဏ ဝိပတ္တိ စေဝ[3]၊ ကာယိကသုခ, စေတသိကသုခ၏ အကြောင်းဖြစ်သော အန္နပါန အစရှိသည်တို့၏ ဖောက်ပြန် ချုတ်ယွင်း ပျက်စီးခြင်းကိုရင်း။ ဥပဘောဂဝိပတ္တိ စ၊ အသုံးအဆောင် ဖြစ်သော မာလာဂန္ဓ အစရှိသည်တို့၏ ဖောက်ပြန် ချုတ်ယွင်း ပျက်စီးခြင်းကိုရင်း။ (ဘဂဝတာ ဒဿိတာ။)

ကာယေန ဒုစ္စရိတန္တိ အာဒီဟိ၊ တို့ဖြင့်။ တမပရာယဏတာဝသေ၊ အမှောင်ဘဝ ဟူသော လည်းလျောင်းရာ ရှိသူ၏ အဖြစ်၏။ ကာရဏသမာယောဂေါ၊ အကြောင်းနှင့် ပေါင်းဆုံမိခြင်းကို။ (ဘဂဝတာ ဒဿိတော။) ကာယသောဒေါတိ အာဒီဟိ၊ တို့ဖြင့်။ သမ္ဘရယိကတမ္ဘုပဂမော၊ တမလွန် ဘဝ၌ ဖြစ်သော အမှောင်၏ အဖြစ်သို့ ကပ်ရောက်ရခြင်းကို။ (ဘဂဝတာ, ဒဿိတော။) သုဂ္ဂတပဂ္ဂေါ၊ ကို။ ဝုတ္တပဋိပဂ္ဂနယေန၊ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်း၏ ဆန့်ကျင်ဘက်နည်းဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

["ဝုတ္တပဋိပဂ္ဂနယေန ဝေဒိတဗ္ဗော" ဟူသော စကားရပ်၌ စိုးစဉ်းအနည်းငယ် ဆိုဖွယ်အထူးကို ပြလိုရ၍ "အပိ စေတ္ထ"စသည်ကို မိန့်။] အပိစ၊ စိုးစဉ်း အနည်းငယ် ဆိုဖွယ် အထူးကား။ တ္ထေ၊ ဤ ဇောတိဇောတိပရာယဏ-နိဒ္ဒေသ၌။ ဝါ၊ ဤ သုဂ္ဂတပဂ္ဂ၌။ တိဝိဓာယ၊ သုံးပါး အပြား ရှိသော။

၁။ ရူပဝိပတ္တိ။ ။ဒုဗ္ဗဏ္ဏော စသော ပုဒ်တို့ဖြင့် ထို တမ ပုဂ္ဂိုလ်၏ ရုပ်အဆင်းသည်ဖျင်းပုံကိုပြ၏။မှန်၏-တချို့ပုဂ္ဂိုလ်သည် အမျိုးညံ့၌ ဖြစ်ရသော်လည်း ရုပ်အဆင်း လှပတတ်သေး၏။ [ရူပဝိပတ္တိ နေရာဝယ် အဂုတ္တရအဋ္ဌကထာ၌ "အတ္ထဘာဝဝိပတ္တိ"ဟု ရှိ၏။ သဘောတူပင်တည်း။]

၂။ ဒုက္ခကာရဏသမာယောဂေါ။ ။ပါဠိတော်၌"ဗဟွာဗာဓော ကာဏော ဝါ" စသည်ဖြင့် ဟောတော်မူ၏။ ထို ပါဠိတို့ဖြင့် ထို တမ ပုဂ္ဂိုလ်မှာ ကာယိကဒုက္ခ, စေတသိကဒုက္ခတို့ ဖြစ်ဖို့ရန် အနာရောဂါ စသော အကြောင်းတို့နှင့် ဆုံဆည်းရခြင်းကို ပြသည်။

၃။ သုခ (၈ မ) ဝိပတ္တိ။ ။ပါဠိတော်၌"နိ လာဘီ အန္နဿ ပါနဿ" စသည်ဖြင့် ဟောတော်မူ၏။ ထို အန္နပါန စသည်တို့သည် သူ၏ အကြောင်း ဖြစ်၍ ဝတ္ထု, ယာန စသည်တို့ကား ဥပဘောဂ (အသုံးအဆောင်) ဖြင့်။ ထို့ကြောင့် ထို အန္နပါန, ဝတ္ထု, ယာန စသည်တို့ကို မရခြင်းကို"သုခကာရဏဝိပတ္တိ, ဥပဘောဂဝိပတ္တိ"ဟု ဆိုသည်။

(ခတ္တိယမဟာသာလ, ပြာဟ္မဏမဟာသာလ, ဂဟာပတိမဟာသာလ အားဖြင့် သုံးပါး အပြား ရှိသော။) ကုလသမ္ဘတ္တိယာ၊ အမျိုး၏ ပြည့်စုံခြင်းဌ။ ပစ္စာ-ဇာတိ အာဒိကေန၊ စွဲ၍ ဖြစ်ခြင်း အစရှိသော။ ဇောတိနာ၊ အလင်းနှင့်။ ယုတ္တတော၊ ယှဉ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဇောတိ၊ ဇောတိ မည်၏။ အာလောကဘူတော၊ အလင်း ဖြစ်၍ ဖြစ်၏။ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ပန၊ ကား။ ကာယသုစရိတာဒီဟိ၊ တို့ဖြင့်။ သဂ္ဂူပပတ္တိဇောတိဘာဝူပဂမနတော၊ နတ်ပြည်ဌ ဖြစ်ရခြင်းဟူသော အလင်းရှိသူ၏အဖြစ်သို့ ကပ်ရောက်ရသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဇောတိပရာယဏော၊ မည်၏။ ဝါ၊ လင်းသောဘဝ ဟူသော လည်း လျောင်းရာ ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ် မည်၏။

ခတ္တိယမဟာသာလကုလေ ဝါတိအာဒီသု၊ အစရှိသော ပုဒ်တို့ဌ။(အတ္ထော ဇ ဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော။) မဟာသာရာ၊ များသော ဥစ္စာနှစ်ရှိကုန်သော။ ခတ္တိယာ၊ မင်းတို့သည်။ မဟာသာရဟုတ္တာ၊ များသောဥစ္စာနှစ် ရှိသူ၏ အဖြစ်သို့ ရောက်ကုန်သော။ ခတ္တိယာ၊ တို့သည်။ ခတ္တိယမဟာသာလာတိ၊ တို့မည်၏။ ဟိ၊ ခဲ့။ ယေသံ ခတ္တိယာနံ၊ တို့၏။ ဟေဋ္ဌိမန္တေန၊ အောက်ဆုံးဌ ဖြစ်သော အပိုင်း အခြားအားဖြင့်။ ကောဋ္ဌိသတံ၊ ကုဋေတရာသည်။ နိဓာနဂတံ၊ မြှုပ်ထား အပ်သည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တယော၊ သုံးခုကုန်သော။ ဂဟာပဏကုမ္ဘာ၊ အသပြာ ကုမ္ဘတို့သည်။ [တကုမ္ဘလျှင် တဆယ် အမှတ်ရှိ၍ တစ်အမှတ်လျှင် ဆန်ဆယ့်တစ်စိတ် ရှိသည်။] ဝဇ္ဇဥ္ဇနတ္ထာယ၊ နေ့စဉ် အမြဲသုံးစွဲဖို့ အကျိုးငှါ။ ဂေဟမဇ္ဈေ၊ အိမ်၏အလယ်ဌ။ ရာသိံ ၊ အစုအပုံကို။ ကတ္မာ၊ ၍။ ဌပိတာ၊ ထားအပ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တေ၊ တို့ မင်းတို့သည်။ ခတ္တိယမဟာသာလာ နာမ၊ ခတ္တိယမဟာသာလတို့ မည်၏။ ယေယံ ပြာဟ္မဏာနံ၊ အကြင် ပြာဟ္မဏတို့၏။ အသီတိကောဋ္ဌိဝနံ၊ ကုဋေ ရှစ်ဆယ်သော ဥစ္စာသည်။ နိဟိတံ၊ မြေဌ မြှုပ်ထားအပ်သည်။ ဟောတိ။ ဒိယဓေါ၊ အခဲ့ အားဖြင့် နှစ်ခုသော။ (တခုခဲ့သော။) ကဟာပဏကုမ္ဘော၊ သည်။ ဝဇ္ဇဥ္ဇနတ္ထာယ ဂေဟမဇ္ဈေ ရာသိံ ကတ္မာ ဌပိတော ဟောတိ။ တေ၊ ထို ပြာဟ္မဏ တို့သည်။ ပြာဟ္မဏမဟာသာလာ နာမ၊ တို့ မည်၏။ ယေသံ ဂဟာပတီနံ၊ အရှင် အိမ်ရှင်သူကြွယ်တို့၏။ စတ္တာလီသကောဋ္ဌိဝနံ၊ ကုဋေ လေးဆယ်သော ဥစ္စာသည်။ နိဟိတံ ဟောတိ။ ကဟာပဏကုမ္ဘော ဝဇ္ဇဥ္ဇနတ္ထာယ ဂေဟမဇ္ဈေ ရာသိံ ကတ္မာ ဌပိတော ဟောတိ။ တေ၊ တို့သည်။ ဂဟာပတိ-မဟာသာလာ နာမ၊ တို့ မည်၏။ တေသံ၊ ထို ခတ္တိယ ပြာဟ္မဏ ဂဟာပတိ မဟာသာလတို့၏။ ကုလေ၊ ဌ။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ [ဤ အဋ္ဌကထာ အဖွင့် အတိုင်း အဘိဓာန်ဌ "ကောဋ္ဌိနံ ဟေဋ္ဌိမန္တေန" စသည်ဖြင့် ဆိုထားသည်။ (အဘိဓာန်—၃၃၂-ဂ-၉-ဂါထာ။)။]

အစ္ဆေတိ၊ ကား။ ဣဿရေ၊ အစိုးရသော။ နိဓာနဂတဓနဿ၊ မြေပ်ထားအပ်သည့်အဖြစ်သို့ ရောက်သောဥစ္စာ၏။ မဟန္တတာယ၊ များသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ မဟဒ္ဓနေ၊ များသောဥစ္စာရှိသော။ သုဝဏ္ဏရဇတဘာဇနာဒီနံ၊ ရွှေခွက်, ငွေခွက် အစရှိကုန်သော။ ဥပဘောဂဘဏ္ဍာနံ၊ အသုံးအဆောင် ဖြစ်သော ဘဏ္ဍာတို့၏။ မဟန္တတာယ၊ များကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ မဟာဘောဂေ၊ များသော အသုံးအဆောင် ရှိသော။ နိဓာနဂတဿ၊ မြေပ်ထားအပ်သည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်သော။ [ရှေးနိဿယ၌ "အနိဓာနဂတဿ၊ မြေပ်ထားသည်၏ အဖြစ်သို့ မရောက်သော"ဟု ရှိ၏။] ဇာတရူပရဇတဿ၊ ရွှေငွေ၏။ ပဟူတတာယ၊ များသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပဟူတဇာတရူပရဇတော၊ များသော ရွှေငွေရှိသော်။ ဝိတ္ထူပကရဏဿ၊ နှစ်သက်ခြင်း၏ အကြောင်း အဆောက်အဦးဖြစ်သော။ တုဋ္ဌိကာရဏဿ၊ နှစ်သက်ခြင်း၏ အကြောင်း ဖြစ်သော ဆင်, မြင်း စသော ဝတ္ထုဘဏ္ဍာ၏။ ပဟူတတာယ၊ ကြောင့်။ ပဟူတဝိတ္ထူပကရဏော၊ များသော နှစ်သက်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ဆင်,မြင်းစသော ဝတ္ထုဘဏ္ဍာရှိသော။ ဂေါဓနာဒီနဉ္စ၊ နွားတည်းဟူသော ဥစ္စာ အစရှိသည်တို့၏ဂုင်း။ သတ္တဝိဓညာနဉ္စ၊ ခုနစ်ပါး အပြားရှိသော စပါးမျိုးတို့၏ဂုင်း။ ပဟူတတာယ၊ ကြောင့်။ ပဟူတဓနဓညော၊ များသော ဥစ္စာ, စပါးရှိသော။ (ကုလေ ပစ္စာဇာတော ဟောတိ-တို့၌ စပ်။)

အဘိရူပေါတိ၊ ကား။ သုန္ဒရရူပေါ၊ ကောင်းသော အဆင်းရှိ၏။ ဒဿနီယောတိ၊ ကား။ အညံ၊ ကြည့်ရှုခြင်းကိစ္စမှ တပါးသော။ ကမ္မံ၊ အလုပ်ကို။ ပဟာယ၊ ၍။ ဒိဝသမ္မိ၊ တနေ့ပတ်လုံးလည်း။ ပဿိတဗ္ဗယုတ္တော၊ ကြည့်ရှုထိုက်သည်၏ အဖြစ်နှင့်ယှဉ်သည်။ (ဟောတိ။) ပါသာဒိကောတိ၊ ကား။ ဒဿနေနေဝ၊ မြင်ရခြင်းဖြင့်ပင်။ စိတ္တပသာဒါဝဟော၊ စိတ်၏ ကြည်လင်ခြင်းကို ဆောင်တတ်သည်။ (ဟောတိ။) ပရမာယာတိ၊ ကား။ ဥတ္တမာယ၊ လွန်မြတ်သော။ ဝဏ္ဏပေါက္ခရတာယာတိ၊ ကား။ ပေါက္ခရ-ဝဏ္ဏတာယ၊ အဆင်း၏ ကောင်းသည်၏ အဖြစ်နှင့်။ (သမန္တာဂတော ဟောတိ-၌ စပ်။) သရီရံ၊ ကိုယ်ကို။ ပေါက္ခရံ၊ ပေါက္ခရဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ တဿ၊ ထိုကိုယ်၏။ ဝဏ္ဏသမ္ပတ္တိယာ၊ အဆင်း၏ ပြည့်စုံခြင်းနှင့်။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ သမန္တာဂတောတိ၊ ကား။ ဥပေတော၊ ပြည့်စုံ၏။ ["ဝဏ္ဏပေါက္ခရတာယ"ပုဒ်၏ အဖွင့်ကို သီလက္ခန် ဘာသာဋီကာ ဗြဟ္မဇာလသုတ် အဋ္ဌကထာရနိဒါန်း၌ဂုင်း, ပါရာဇိကဏ် ဘာသာဋီကာ ပဌမပါရာဇိက သိက္ခာပဒဝိဘင် ဝိနီတဝတ္ထုအဖွင့်၌ဂုင်း ပြထားပြီ။]

၁၆၉။ သြဏတောဏတာဒီသု၊ အစရှိသော ပုဒ်တို့၌။ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတမ္ဘော။) ဒီဠဓမ္မိကာယ၊ မျက်မှောက်ဘဝ၌ဖြစ်သော။ (သမ္ပတ္တိယာ) ဝါ၊ ပြည့်စုံခြင်းမှ၎င်း။ သမ္ပရာယိကာယ၊ တမလွန်ဘဝ၌ ဖြစ်သော။ သမ္ပတ္တိယာ ဝါ၊ မှ၎င်း။ (ကာယသုစရိုက် စသည်မှ၎င်း။) ဝိရဟိတော၊ ကင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သြဏတော၊ သြဏတ-မည်၏။ နီစော၊ နိမ့်သည်။ လာမကော၊ ညံ့သော ပုဂ္ဂိုလ်တည်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ တဗ္ဗိပက္ခတော၊ ထို သြဏတ၏ ဆန့်ကျင်ဘက်အဖို့အားဖြင့်။ ဥဏ္ဏတော၊ မြင့်သော။ (ပုဂ္ဂလော-၌ စပ်။) ဥစ္စော၊ မြင့်သော။ ဥဋ္ဌတော၊ အထက်သို့ ရောက်သော။ (ပုဂ္ဂလော တည်း။) ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ဏ္ဍ၊ ဤ သြဏတောဏတ စတုက္ကဋ္ဌ။ သေသံ၊ ဖွင့်ဆိုအပ်ပြီးသော ပုဒ်မှ ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းကို။ တမာဒီသု၊ တမ-အစရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၌။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ ဖြင့်သာ။ ဝေဒိတမ္ဗံ၊ ၏။ အပိ စ၊ စိုးစဉ်းအနည်းငယ် ဆိုဖွယ်အထူးကား။ သြဏတောဏတောတိ၊ ကား။ ဣဒါနိ၊ ယခုဘဝ၌။ နီစော၊ နိမ့်ကျသည်။ (ညံ့သည်။) (ဟုတ္တာ) အာယတိမ္ဟि၊ နောက်ဘဝ၌လည်း။ နီစောဝ၊ နိမ့်ကျသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်သာ။ ဘဝိဿတိ၊ လတ္တံ့။ သြဏတုဏ္ဏတောတိ၊ ကား။ ဣဒါနိ၊ ၌။ နီစော၊ သည်။ (ဟုတ္တာ) အာယတိ၊ ၌။ ဥစ္စော၊ မြင့်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဘဝိဿတိ၊ လတ္တံ့။ ဥဏ္ဏတောဏတောတိ၊ ကား။ ဣဒါနိ၊ ၌။ ဥစ္စော၊ မြင့်သည်။ (ဟုတ္တာ) အာယတိ၊ ၌။ နီစော၊ နိမ့်ကျသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဘဝိဿတိ၊ လတ္တံ့။ ဥဏ္ဏတုဏ္ဏတောတိ၊ ကား။ ဣဒါနိ၊ ၌။ ဥစ္စော၊ သည်။ (ဟုတ္တာ) အာယတိမ္ဟि၊ ၌လည်း။ ဥစ္စောဝ၊ မြင့်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်သာ။ ဘဝိဿတိ၊ လတ္တံ့။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတမ္ဘော၊ ၏။

၁၇၀။ ရုက္ခူပမေသု၊ ပုဂ္ဂိုလ်တို့၌။ တာဝ၊ဥပမေယျပုဂ္ဂိုလ်မှ ရှေးဦးစွာ။ (နိဒ္ဒေ္ဒော၊ သော။) ရုက္ခော၊ ဥပမာနဖြစ်သော သစ်ပင်ကို။ (ဧဝံ ဝေဒိတမ္ဘော။) ဖေဂ္ဂုသာရပရိဝါရောတိ၊ ကား။ ဝနဇေ့ဌကရုက္ခော၊ တောင် အကြီးအဂါဖြစ်သော သစ်ပင်သည်။ ဝါ၊ တောစိုး သစ်ပင်သည်။ သယံ၊ ကိုယ်တိုင်။ ဖေဂ္ဂု၊ အကာသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပန၊ ကား။ အဿ၊ ထို တောစိုးသစ်ပင်၏။ ပရိဝါရရုက္ခာ၊ အခြံအရံဖြစ်သော သစ်ပင်တို့သည်။ သာရာ၊ အနှစ်ရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣမိနာ နယေန၊ ဖြင့်။ သေသာ၊ ဖေဂ္ဂု သာရပရိဝါရ-သစ်ပင်မှ ကြွင်းသော သာရ ဖေဂ္ဂုပရိဝါရ-စသော သစ်ပင်တို့ကို။ ဝေဒိတမ္ဘာ၊ ကုန်၏။ ပန၊ ကား။ ပုဂ္ဂလေသု၊ ဥပမေယျ ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၌။ သီလသာရဝိရဟိတော၊ သီလတည်းဟူသော အနှစ်မှ ကင်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဖေဂ္ဂုတာ၊ အကာ၏ အဖြစ်ကိုဝင်း။ သီလာ-စာရသမန္နာဂမေန၊ သီလအာစာရနှင့် ပြည့်စုံခြင်းကြောင့်။ သာရတ္တာ စ၊ အနှစ်၏ အဖြစ်ကိုဝင်း။ ဝေဒိတမ္ဘာ၊ ၏။

ဝ၃၁။ ရူပပွမာဏာဒီသု အစရှိသော ပုဒ်တို့၌။ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိ-တမ္ဘော။) (ယော၊ - အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။) သမ္မတ္တိယုတ္တံ၊ ပြည့်စုံခြင်းနှင့် ယှဉ်သော။ ရူပံ၊ ရုပ်အဆင်းကို။ ပမာဏံ၊ အတိုင်းအရှည်ကို။ ဝါ၊ လိုရင်း ပမာဏကို။ ကရောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ ရုပ်အဆင်းဟူသော လိုရင်းပမာဏ ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (သော၊ သည်။) ရူပပွမာဏော၊ မည်၏။ ["ပမာဏံ ကရောတိ"သည် အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်၊ ရူပံ ပမာဏံ ယဿာတိ ရူပပွမာဏော-ဟု ဝစနတ္ထ-ပြု။] တတ္ထ၊ ထို ပြည့်စုံသော ရုပ်အဆင်း၌။ ပသာဒံ၊ ကြည်ညိုခြင်းကို။ ဇနေတိ၊ ဖြစ်စေတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ရူပပွသန္နော၊ မည်၏။ [ရူပေ ပသန္နော ရူပပွသန္နော"ဟု ပြု။] ကိတ္တိသဒ္ဒဘူတံ၊ ချီးမွမ်းဏီးသော အသံဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ ဃောသံ၊ ကျော်စောသံကို။ ပမာဏံ၊ ကို။ ဝါ၊ ကို။ ကရောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဃောသပွမာဏော၊ မည်၏။ ပန၊ ဆက်။ အာရောဟံ ဝါတိအာဒီသု၊ တို့၌။ အာရောဟန္တိ၊ ကား။ ဥစ္စတနံ၊ မြင့်သည်၏ အဖြစ်ကို။ (ပဿိတ္စာ-၌ စပ်။) ပရိဏာဟန္တိ၊ ကား။ ကိသထူလ-ဘာဝါပဂတံ၊ ကြွေလို့ ပိန်ချုံးသည်၏ အဖြစ်, ဝဖြိုးသည်၏ အဖြစ်မှ ကင်းသော။ ပရိကွေ့ပသမ္ပတ္တိ၊ ကိုယ်လုံးကိုယ်ပေါက်၏ ပြည့်စုံပုံကို။ (ပဿိတ္စာ) သဏ္ဌာနန္တိ၊ ကား။ အင်္ဂပစ္စင်္ဂါနံ၊ အင်္ဂါကြီးငယ်တို့၏။ ဒီဃရဿဝဋ္ဋတာဒီယုတ္တ-ဋ္ဌာနေသု၊ ရှည်သည်၏အဖြစ်, တိုသည်၏အဖြစ်, လုံးသည်၏အဖြစ် အစရှိသော အားဖြင့် သင့်လျော်သော အရပ်တို့၌။ တထာဘာဝံ၊ ထို အခြင်းအရာ အား ဖြင့် ဖြစ်ပုံကို။ (ပဿိတ္စာ) ပါရိပူရိန္တိ၂၊ ကား။ ယထာဝုတ္တပွကာရာနံ၊ အကြင် အကြင် ဆိုအပ် ပြီးသော အပြား ရှိသော အာရောဟ အစ ရှိသည် တို့၏။ အနူနတံ၊ မယုတ်လျော့ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကို။ (ပဿိတ္စာ။) ဝါ၊ တနည်း။ လက္ခဏပရိပုဏ္ဏဘာဝံ၊ အဆင်း အင်္ဂါ လက္ခဏာနှင့် ပြည့်စုံသည်၏ အဖြစ်ကို။ (ပဿိတာ-၌ စပ်။)

ပရဝဏ္ဏနာယာတိ၊ ကား။ ပရေဟိ၊ သူ တပါး တို့သည်။ ပရမ္မုခါ၊ မျက်နှာယ်၌။ နိစ္ဆာရိတာယ၊ မြှက်ဆို အပ်သော။ ဂုဏဝဏ္ဏနာယ၊ ဂုဏ်ကို

၁။ ဃောသပွမာဏော။ ။ယောသ သဒ္ဒါသည် မြည်ဟည်း ကျယ်ပြန့်လာသော အသံကို ဟော၏။ စကားပြောဆိုရာ, တရား ဟောရာ၌ ဖြစ်သော အသံကို မဟော။ သို့ရာဝယ် တရားဟောရာ၌ အသံကောင်းကြိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်လည်း အများအပြားပင် ရှိ၏။ ထို ပုဂ္ဂိုလ်များကိုလည်း ဃောသပွမာဏ၌ သွင်းသင့်မည် ထင်သည်။

၂။ ပါရိပူရိံ။ ။"အနူနတံ ပရိပုဏ္ဏဘာဝံ"ကို ကြည့်၍ "ပါရိပူရိ"၌လည်း ပရိပူရာနံ ဘာဝေါ ပါရိပူရိ-ဟု ဘာဝ အနက်၌ ဏ-ပစ္စည်း သက်၍ ဣတ္ထိ ဇောတက ဤ ပစ္စည်း ကြံပါ။

ချီးမွမ်းကြောင်း စကားအားဖြင့်ရင်း။ ပရုထောမနာယာတိ၊ ကား။ ပရေဟိ၊ တို့သည်။ ထုတိဝသေန၊ ချီးမွမ်းခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဂါထာဒီဥပနိဗန္ဓနေန၊ ဘုန်းတော်ဘွဲ့ ဂါထာ အစရှိသည်ကို ဖွဲ့ဆိုခြင်းဖြင့်။ ဝုတ္တာယ၊ ဆိုအပ်သော။ ထောမနာယ၊ ချီးမွမ်းကြောင်း စကားအားဖြင့်ရင်း။ ပရပသံသနာယာတိ၊ ကား။ ပရေတိ၊ တို့သည်။ သမ္မုခါ၊ မျက်မှောက်၌။ ဝုတ္တာယ၊ ပြောဆိုအပ်သော။ ပသံသာယ၊ ချီးမွမ်းကြောင်းစကား အားဖြင့်ရင်း။ ပရဝဏ္ဏ-ဟာရိကာ ယာတိ၊ ကား။ ပရမ္မုခုထုတိဝသေန၊ အဆက်ဆက် ချီးမွမ်းခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပရေဟိ၊ တို့သည်။ ပဝတ္တိ တာယ၊ ဖြစ်စေအပ်သော။ ဝဏ္ဏ-ဟာရကာယ၊ ဂုဏ်ကို ဆောင်ကြောင်း စကားအားဖြင့်ရင်း။ (ပသာဒံ ဇနေတိ-၌ စပ်။)

၁၇၂။ လူခစိဝရန္တိ၊ ကား။ စိဝရဿ၊ ၏။ ဒုမ္ဗဏ္ဏာဒီဘာဝေန၊ မကောင်းသော အဆင်း ရှိသည်၏ အဖြစ် အစ ရှိသည် တို့၏ အဖြစ်ဖြင့်။ လူခတံ၊ ခေါင်းပါးသည်၏ အဖြစ်ကို။ (ပဿိတ္ဝာ-၌ စပ်။) ပတ္တလူခန္တိ၊ ကား။ ဘာဇနဿ၊ ခွက်၏။ ဝါ၊ သပိတ်၏။ ဝဏ္ဏသဏ္ဌာနဝတ္ထူဟိ၊ အဆင်းပုံသဏ္ဌာန်သံ မြေ စသော ဝတ္ထုတို့ဖြင့်။ [သံဖြင့် ပြုအပ်သော, ရွှေငွေစသည်ဖြင့် ပြုအပ်သော ခွက်, သပိတ်တို့ကို ရည်ရွယ်၍ "ဝတ္ထု"ဟု ဆိုသည်။] လူခတံ၊ ကို။ (ပဿိတ္ဝာ) သေနာသနလူခန္တိ၊ ကား။ နာဠကာဒိသမ္ဘတ္တိဝိရဟေန၊ ကခဲ့သည်ရှိပ် အစရှိသော သမ္ဘတ္တိမှ ကင်းခြင်း အားဖြင့်။ (ပန်းချီ ပန်းပု ရုပ်စသော အခြယ်အလှယ်တို့မှ ကင်းခြင်းအားဖြင့်။) သေနာသနဿ၊ ကျောင်းအိပ်ရာ နေရာ၏။ လူခတံ၊ ကို။ (ပဿိတ္ဝာ) ဝိဝိဓန္တိ၊ ကား။ အစေလကာဒီ-ဘာဝေန၊ အစေလက အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်ဖြင့်။ အနေကပ္ပကာရံ၊ တပါး မကမျိုးသောအပြားရှိသော'။ ဒုက္ကရကာရိကန္တိ၊ ကား။ သရီရတာပနံ၊ကိုယ်ကို ပူပန်စေတတ်သော အကျင့်ကို။ (ပဿိတ္ဝာ) အပရော၊ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းမှ တပါးသော။ နယော၊ ကို။ (ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော။) ဟိ၊ ခဲ့။ စတူသု၊ ကုန်သော။ ဣမေသု ပဋိဂ္ဂလေသု၊ တို့တွင်။ ရူပေ၊ ရူပ်အဆင်း၌။ ပမာဏံ၊ ကို။ ဂဟေတ္ဝာ၊ ၍။ ပသန္နော၊ ကြည်ညိုသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ရူပပ္ပမာဏော နာမ၊ မည်၏။ ရူပပ္ပသန္နောတိ၊ ရူပပ္ပသန္နော ဟူသော သဒ္ဒါသည်။ တဿ ဝ၊ ထို ရူပပ္ပမာဏ သဒ္ဒါ၏ သာလျှင်။ အတ္ထဝစနံ၊ အနက်ကို ဟောသော သဒ္ဒါတည်း။ ဃောသေ၊ ကျော်စောသံ၌။ ပမာဏံ ဂဟေတ္ဝာ ပသန္နော၊ သည်။ ဃောသပ္ပသန္နော နာမ၊မည်၏။ စီဝရလူခပတ္တလူခေသု၊ သင်္ဃန်း၏ ခေါင်းပါးသည်၏အဖြစ်, သပိတ်၏ ခေါင်းပါးသည်၏ အဖြစ်တို့၌။ ပမာဏံ ဂဟေတ္ဝာ ပသန္နော လူခပ္ပသန္နော နာမ။ ဓမ္မေ၊ သီလ သမာဓိ ပညာတရားတို့၌။ ပမာဏံ ဂဟေတ္ဝာ ပသန္နော ဓမ္မပ္ပမာဏော နာမ။ ဤတရုနိ၊ ဃောသပ္ပမာဏ စသည်

တို့မှတပါးကုန်သော ဃောသပွန္န အစရှိသော သဒ္ဒါတို့သည်။ တေသံယေဝ၊ ထိုဃောသပွမာဏအစရှိသော ပုဒ်တို့၏သာ။ အတ္ထဝစနာနိ၊ အနုက်ကို ဟောသော သဒ္ဒါတို့တည်း။

စ၊ ဆက်။ သမ္ဘသတ္တော၊ အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့ကို။ တယော၊ သုံးခုကုန်သော။ ကောဋ္ဌာသေ၊ အဖို့အစုတို့ကို။ ကတ္တာ၊ ၍။ ဒွေ ကောဋ္ဌာသာ၊ နှစ်ဖို့ နှစ်စုတို့သည်။ ရူပပွမာဏာ၊ ရူပပွမာဏ ပုဂ္ဂိုလ်တို့တည်း။ ဧကော၊ တဖို့တစုသည်။ နှ ရူပပွမာဏော၊ ရူပပွမာဏ ပုဂ္ဂိုလ်မဟုတ်။ [လူသုံးယောက်တွင် နှစ်ယောက်သည် ရူပပွမာဏ, ပရိသတ် သုံးရာတွင် နှစ်ရာသည် ရူပပွမာဏ၊ ဤသို့ စသည်ဖြင့် သိပါ။] (သမ္ဘသတ္တော၊ တို့ကို။) ပဋ္ဌ ကောဋ္ဌာသေ၊ ငါးဖို့ငါးစုတို့ကို။ ကတ္တာ၊ ၍။ စတ္တာရော၊ ကောဋ္ဌာသာ၊ တို့သည်။ ဃောသပွမာဏာ၊ ဃောသပွမာဏ ပုဂ္ဂိုလ်တို့တည်း။ ဧကော၊ သည်။ နှ ဃောသပွမာဏော၊ မဟုတ်။ [လူ ငါးယောက်တွင် လေးယောက်က နာမည်ကြီးသူကို ကြည့်ညှိ၏။ ထို့ကြောင့် ယခုအခါ၌ နာမည်ကြီးအောင် ကြိုးစားကြရရှာသည်။] (သမ္ဘသတ္တော) ဒသ ကောဋ္ဌာသေ၊ တို့ကို။ ကတ္တာ၊ ၍။ နဝ-ကောဋ္ဌာသာ၊ တို့သည်။ လူခပွမာဏာ၊ လူခပွမာဏပုဂ္ဂိုလ်တို့တည်း။ ဧကော၊ သည်။ နှ လူခပွမာဏော၊ လူခပွမာဏ ပုဂ္ဂိုလ်မဟုတ်။ [ထို့ကြောင့် တချို့ပုဂ္ဂိုလ်များသည် ကိုယ့်ကိုယ်ကို ခေါင်းပါးယောင် ဟန်ဆောင်၍ ကျင့်ကြရရှာသည်။] ပန၊ ဆက်။ (သမ္ဘသတ္တော) သတသဟဿံ၊ တသိန်းကို။ ကောဋ္ဌာသေ၊ တို့ကို။ ကတ္တာ၊ ၍။ ဧကော ကောဋ္ဌာသော၀၊ သည်သာ။ ဓမ္မပွမာဏော၊ ဓမ္မပွမာဏ ပုဂ္ဂိုလ်တည်း။ သေသာ၊ ကြွင်းကုန်သော။ (ကောဋ္ဌာသာ၊ တို့သည်။) နှ ဓမ္မပွမာဏာ၊ ဓမ္မပွမာဏ ပုဂ္ဂိုလ်များ မဟုတ်ကုန်။ [လူတသိန်းလျှင် တယောက်သာ ဓမ္မပွမာဏ ရှိ၏တဲ့၊ ထို့ကြောင့် ရိုးရိုးဖြောင့်ဖြောင့်ဖြင့် ကောင်းကောင်းနေသော ပုဂ္ဂိုလ်များကို အထင်မကြီးကြ၊ မကြည့်ညှိကြ။] ဝေ၊ ဤသို့ သမ္ဘသတ္တော စ တယော ကောဋ္ဌာသေ စသည်ဖြင့် ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်။ အယံ လောကသန္ဓိ၀ါသော၊ ဤ သြကာသ လောကဌ် စုဝေးတည်နေသော သတ္တဝါ အပေါင်းသည်။ စတုပွမာဏော၊ ၄-မျိုးသော ပမာဏ ရှိ၏။

စတုပွမာဏော၊ သော။ ဘေသ္မိ လောကသန္ဓိ၀ါသေ၊ ၌။ ဗုဒ္ဓေသု၊ တို့၌။ အပွသန္နာ၊ မကြည့်ညှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ မန္ဒာ၊ နည်းကုန်၏။ ပသန္နာ၀၊ ကြည့်ညှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်သာ။ ဗဟုကာ၊ များကုန်၏။ ဟိ၊ ခဲ့။ ရူပပွမာဏာ၊ ရူပပွမာဏ ပုဂ္ဂိုလ်အတွက်။ ဗုဒ္ဓရူပတော၊ မြတ်စွာဘုရား၏ အဆင်းတော်ထက်။ ဥတ္တရိ၊ အလွန်။ ပသာဒ ါ၀ဟံ၊ ကြည့်ညှိခြင်းကို ဆောင်နိုင်သော။ ရူပံ နာမ၊ ရူပ်အဆင်းမည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိတော့။ ဃောသပွ-

မာဏဿ၊ ဃောသပ္ပမာဏပုဂ္ဂိုလ်အတွက်။ ဗုဒ္ဓါနံ၊ တို့၏။ ကိတ္တိဃောသတော၊ ကျော်စောသံထက်။ ဥတ္တရိ၊ အလွန်။ ပသာဒါဝဟော၊ သော။ ဃောသော-နာမ၊ ကျော်စောသံ မည်သည်။ နတ္ထိ၊ တော့။ လူခပ္ပမာဏဿ၊ အတွက်။ ကာသိကာနိ၊ ကာသိတိုင်းဌ် ဖြစ်ကုန်သော။ ဝတ္ထာနိ၊ နှီးညှံ့သောအဝတ်

တို့ကိုဝင်း။ မဟာရဟာနိ၊ မြတ်သူတို့အား ထိုက်ကုန်သော။ ကဉ္ဇနတာဇနာနိ၊ ရွှေခွက်တို့ကိုဝင်း။ တိဏ္ဍံ၊ ကုန်သော။ ဥတ္တုနံ၊ ဥတုတို့အား။ အနုစ္ဆဝိကေ၊ လျောက်ပတ်ကုန်သော။ သဗ္ဗသမ္ဘတ္တိယုတ္တေ၊ အလုံးစုံသော ပြည့်စုံခြင်းတို့ နှင့်ယှဉ်ကုန်သော။ ပါသာဒဝရေ၊ မြတ်သော ပြာသာဒ်တို့ကိုဝင်း။ ပဟာယ၊ ၍။ ပံသုကူလစီဝရ သေလမယပတ္တ ရုက္ခမူလာဒီသေနာသနသေဝိနော၊ ပံသုကူသင်္ကန်းကို မှီဝဲခြင်းမူ, ကျောက်အတိပြီးသော သပိတ်ကို မှီဝဲခြင်းမူ, ရုက္ခမူလ အစရှိသောကျောင်းကို မှီဝဲခြင်းမူလေ့ရှိသော။ ဗုဒ္ဓဿ၊ အလုံးစုံကို အကုန် အစင် သိမြင်တော်မူသော။ ဘဂဝတော၊ ငါတို့မြတ်စွာဘုရား၏။ လူခတော၊ ခေါင်းပါးတော်မူပုံထက်။ ဥတ္တရိ၊ အလွန်၊ ပသာဒါဝယံ၊ သော။ အည်း၊ အခြားသော။ လူခံ နာမ၊ ခေါင်းပါးသည်၏အဖြစ် မည်သည်။ နတ္ထိ၊ တော့။ ဓမ္မပ္ပမာဏဿ၊ အတွက်။ သဒေဝကေ၊ သော။ လောကေ၊ ၌။ အသာဓာရဏ-သီလာဒိဂုဏဿ၊ သူတပါးတို့နှင့် မဆက်ဆံသော သီလအစရှိသော ဂုဏ်တော် ရှိတော်မူသော။ တထာဂတဿ၊ ၏။ သီလာဒိဂုဏတော၊ သီလအစရှိသော ဂုဏ်တော်တို့ထက်။ ဥတ္တရိ၊ အလွန်။ ပသာဒါဝဟော၊ သော။ အညော၊ သော။ သီလာဒိဂုဏော နာမ၊ မည်သည်။ နတ္ထိ၊ တော့။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ဘဂဝါ၊ ငါတို့မြတ်စွာဘုရားသည်။ စတုပ္ပမာဏိကံ၊ လေးပါးသော ပမာဏ ရှိသော။ ဣမံ လောကသန္နိဝါသံ၊ ကို။ မုဒ္ဓိနာ၊ လက်ဆုပ်ဖြင့်။ ဂဟေတ္မာ ဝိယ၊ ဆုပ်ကိုင်သကဲ့သို့။ ဌိတော၊ တည်တော်မူ၏။ ဣတိ၊ ဤကား စတုပ္ပ-မာဏာနိဒ္ဒေသ အပြီးတည်း။

၁၇၃။ အတ္ထာဟိတာယ ပဋိပန္နာဒီသု၊ အစရှိသော ပုဒ်တို့၌။ (အတ္ထောဝေ ဝေဒိတမ္ပေါ။) သီလသမ္ပန္နောတိ၊ ကား။ သီလေန၊ နှင့်။ သမ္ပန္နော သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံသည်။ (ဟောတိ။) သမာဓိသမ္ပန္နောတိအာဒီသုပိ၊

၁။ ဣတိ ဘဂဝါ (ပေ) ဌိတော။ ။မြတ်စွာဘုရား၏ စတုပ္ပမာဏိက လောက-သန္နိဝါသ ကို ဆုပ်ကိုင်နိုင်တော် မူပုံကဲ့သို့ လူအများကို ဆုပ်ကိုင်နိုင်အောင် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာကို အတုလိုက်၍ သာသနာပြုလိုသော ပုဂ္ဂိုလ်များသည် ရုပ်အဆင်းအားဖြင့် အချောကြီးမဟုတ်စေကာမူ ရှက်ကြမ်းရေကျူ အသင့်အတင့် ရှိစေသင့်၏၊ ဂုဏ်သတင်းလည်း တရားသဖြင့် ပြန့်နှံ့စေရသည်။ ခမ်းခမ်းနားနား မဝတ်စားပဲ ခြိုးခြိုးခြံခြံ ကျင့်ကြံနေထိုင် စားသောက်နိုင်ရမည်။ သီလ သမာဓိ ပညာ တို့လည်း ပြည့်နိုင်သမျှ ပြည့်အောင် ဖြည့်ကြရမည်။ သို့မှသာ သာသနာပြုရာ၌ ထိုက်တန်သမျှ အထမြောက်နိုင်ပါလိမ့်မည်။

အစရှိသော ပုဒ်တို့၌လည်း။ သေဝ နယော၊ တည်း။ စ၊ ဆက်။ ဣဿ၊ ဤ သီလ အစရှိသည်တို့တွင်။ [ရှေးနိဿယ၌ "ဣဿ၊ ဤ စတုက္ကဋ္ဌ"ဟု စွဲ၏။] သီလံ၊ ကို။ လောကိယလောကုတ္တရံ၊ လောကိယသီလ လောကုတ္တရာသီလကို။ (ဘဂဝတာ) ကထိတံ၊ ပြီ။ တထာ၊ တူ။ သမာဓိ ပညာ စ၊ တို့ကိုလည်း။ (လောကိယ လောကုတ္တရာ၊ တို့ကို။ ကထိတာ၊ ကုန်ပြီ။)ဝိမုတ္တိ၊ ဝိမုတ္တိဟူသည်။ အရဟတ္တဖလဝိမုတ္တိယော၀၊ အရဟတ္တဖိုလ် ဟူသော ဝိမုတ္တိသာတည်း။ ဉာဏ-ဒဿနံ၊ ဉာဏဒဿန ဟူသည်။ ကြွေနဝီသတိဝိဓံ၊ တခုဖြင့် ယုတ်လျော့သော နှစ်ဆယ်အပြားရှိသော။(တဆယ့်ကိုးပါး အပြားရှိသော။) ပစ္စဝေက္ခဏဉာဏံ၊ တည်း။ နော ပရန္တိအာဒီသု၊ ပုဒ်တို့၌။ (အတ္ထော ဇေ ဝေဒိတမ္ဘော။) ပရ-ပုဂ္ဂလံ၊ တပါးသောပုဂ္ဂိုလ်ကို။ တယာပိ၊ သင်သည်လည်း။ သီလသမ္ပဒေန၊ သီလနှင့် ပြည့်စုံသူသည်။ ဘဝိတုံ၊ ၄ါ။ ဝဋ္ဋတိ၊ သင့်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္ဘာ၊ ၍။ သီလံ၊ ကို။ သမာဓိယတိ ယတာ၊ ကောင်းစွာယူသကဲ့သို့။ (ကိုယ်တိုင် ဆောက်တည်သကဲ့သို့။) ဇေ၊ တူ။ နု သမာဓပေတိ၊ ကောင်းစွာမယူစေ။ (မဆောက်တည်စေ။) နု ဂဏှာပေတိ၊ မယူစေ။ သမ္ဘတ္ထ၊ အလုံးစုံသော၀ါကျ တို့၌။ ဇေသေ ဝ နယော၊ တည်း။

ပန၊ ဆက်။ စတူသု၊ လေးယောက်ကုန်သော။ ဇေတေသု၊ ဤပုဂ္ဂိုလ် တို့တွင်။ ပဌမော၊ ပဌမပုဂ္ဂိုလ်သည်။ (မိမိ၏ အကျိုးဌာသာ ကျင့်၍ သူတပါး၏ အကျိုးဌာ မကျင့်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်။) ဝက္ကလိတ္ထေရသဒိသော၊ အရှင် ဝက္ကလိထေရ်နှင့် တူသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဒုတိယော၊ ဒုတိယ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ (သူတပါး၏ အကျိုးဌာသာကျင့်၍ မိမိ၏အကျိုးဌာ မကျင့် သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။) ဥပနန္ဒသက္ကပုတ္တသဒိသော၊ သာကီ၀င်မင်းသား ဖြစ် သော အရှင်ဥပနန္ဒနှင့် တူသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) တတိယော၊ တတိယပုဂ္ဂိုလ်သည်။ (မိမိ သူဘပါး နှစ်ဦးသား၏ အကျိုးဌာ ကျင့်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။) သာရိပုတ္တ မောဂ္ဂလာနတ္ထေရသဒိသော၊ အရှင်သာရိပုတြာ ထေရ်, အရှင်မောဂ္ဂလာန်ထေရ် တို့နှင့်တူသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ (ဟောတိ။) စတုတ္ထော၊ စတုတ္ထပုဂ္ဂိုလ်သည်။ (မိမိ သူတပါး နှစ်ဦးသားလုံး၏ အကျိုးကို မကျင့်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။) ဒေ၀ဒတ္တသဒိသော၊ အရှင်ဒေ၀ဒတ်နှင့် တူသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ (ဟောတိ။) ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတမ္ဘော၊ ၏။

၁၇၄။ အတ္ထန္တပါဒီသု၊ အစရှိသော ပုဒ်တို့၌။ (အတ္ထော ဇေ ဝေဒိ-တမ္ဘော။) (ယော၊ သည်။) အတ္ထာနံ၊ မိမိကို။ တပတိ၊ လောင်မြိုက်တတ်၏။ ၀ါ၊ ပူပန်စေတတ်၏။ ဒုက္ခာပေတိ၊ ဆင်းရဲစေတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (သော၊ သည်။) အတ္ထန္တပေါ၊ မည်၏။ အတ္ထနော၊ ၏။ ပရိတာပနာနု-ယောဂံ၊ ထက်ဝန်းကျင် ပူပန်စေကြောင်းအကျင့်ကို အဖန်ဖန် အားထုတ်မှု

ကို။ (အနုယုတ္တောဒ္ဒ ကံ အဖြစ်ဖြင့် စပ်။) ဝါ၊ ထက်ဝန်းကျင် ပူပန်စေ ကြောင်း အကျင့်ကို အဖန်ဖန်အားထုတ်သည် မည်လောက်အောင်။ (အနု-ယုတ္တောဒ္ဒ ကြိယာဝိသေသန စပ်။) အတ္တပရိတာပနာနုယောဂ၊ ကို။ (အနု-ယုတ္တောဒ္ဒ ဟောတိ-ဒ္ဒ စပ်။) [ဤမှနောက် အတ္တန္တပနိဒ္ဒေသ ဆုံးသည့်တိုင်အောင် ပုဒ်တို့၏ နိဿယကို သီလက္ခန်ဘာသာဋီကာ မဟာသီဟနာဒသုတ် တပေါပက္ကမ ကထာအဖွင့်ဌ ရေးခဲ့ပြီ။ ထို့ကြောင့် ဤဌ အနည်းငယ် ကွဲလွဲသော ပုဒ်တို့ကိုသာ နိဿယ ရေးပါမည်။] အစေလကောတိ (ပေ) ဟတ္ထေန၊ လက်ဖြင့်။ အပလေခတိ၊ ပယ်ရှားသောအားဖြင့် ခြစ်တတ်၏။ ဝါ၊သုတ်တတ်၏။ ဣတိ၊ ဤ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ (ဘဂဝါ၊ သည်။) ဒသေတိ၊ ၏။ တေ၊ ထို အတ္တန္တပ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ဒဏ္ဍကံ၊ တုတ်ချောင်းငယ်ကို။ သတ္တောတိ၊ သတ္တဝါဟူ၍။ ပညပေန္တိ ကိရ၊ ပညတ်ကြကုန်သတတ်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေသံ၊ ထို အတ္တန္တပပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ပဋိပဒံ၊ အကျင့်ကို။ ပူရေန္တော၊ ဖြည့်ကျင့်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဧဝံ၊ ဤသို့ ကျင်ကြီးကိုစွန့်ပြီးလျှင် လက်ဖြင့်သုတ်မှုကို။ ကရောတိ၊ ၏။

ဘဒ္ဒန္တေ၊ အရှင်ဘုရား။ (ပေ) နု တိဋ္ဌဘဒ္ဒန္တိကော။ ဟိ၊ မှန်။ ဧတံ ဘဒ္ဒဘယမ္ပိ၊ ထို လာခြင်း ရပ်ခြင်း နှစ်ပါးစုံကိုလည်း။ တိတ္ထိယာ၊ တို့သည်။ (ပ) နု ကရောန္တိ၊ ကုန်။ အာဘိဟဋ္ဌန္တိ၊ ကား။ (ပေ) ဧဝံ၊ သို့။ အာရောစိတ-ဘိက္ခုံ၊ လျှောက်အပ်သော ဆွမ်းကို။ (နု သာဒိယတိ-ဒ္ဒ စပ်။) (ပေ) နု သက်ကိတ္တိသူတိ၊ ကား။ သံကိတ္တေတ္ဝာ၊ စုပေါင်းကြွေးကြော်၍။ ကတ-ဘတ္တေသု၊ ပြုအပ်သော ဆွမ်းတို့ကို။ ဝါ၊ ဘုံလောင်းတို့ကို။ (ဒိယျမာနေသု၊ ပေးလှူအပ်ကုန်လသော်။ နု ဂဏှာတိ၊ မခံယူ။) (ပေ) မာနုဿကာ၊ဝေယျာ ဝစ္စ ပြုသောလူတို့သည်။ ဘတ္တဂေဟံ၊ စဖိုအိမ်သို့။ သစေ ပဝိသန္တိ၊ ကုန်အုံ။ (ပေ) နိဝါရာဒီသု၊ နိဝါရ အစရှိသည်တို့ဌ။ တာဝ၊ ဒဒ္ဒုလ စသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ။ (နိဒ္ဒိဋ္ဌာ၊ သော။) နိဝါရ နာမ၊ မည်သည်။ အရုညော၊ ဌ။ သယံ ဇာတာ၊ အလိုလိုဖြစ်သော။ ဝီဟိဇာတိ၊ ကောက်စပါးမျိုးတည်း။ ဒဒ္ဒုလန္တိ၊ ကား။ စမ္မကာရေဟိ၊ သားရေနယ်သမားတို့သည်။ စမ္မံ၊ သားရေကို။ ဝိလိခိတ္ဝာ၊ ခြစ်၍။ ဆဋ္ဌိတကသင်္ခံ၊ စွန့်ပစ်အပ်သော အဖတ်တည်း။ သိလေသောပိ၊ သစ်စေးကိုလည်း။ သေဝါလောပိ၊ မှော်ကိုလည်း။ ကဏိ-ကာရာဒိရက္ခနိယျာသောပိ၊ မဟာလှေကားပင် အစရှိသောသစ်ပင်တို့၏ အစေးကိုလည်း။ ဟဠ်ံ၊ ဟဠ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ကဏန္တိ၊ ကား။ ကုဏ္ဍကံ၊ ဆန်ကွဲတည်း။ အာစာမောတိ၊ ကား။ ဘတ္တဥက္ခလိကာယ၊ ထမင်းအိုးဌ။ လဂ္ဂေါ၊ ကပ်ငြိသော။ ဗျာမောဒနော၊ မီးလောင်အပ်သော ထမင်းချိုး (ကျိုး)တည်း။ တံ၊ ထို ထမင်းချိုးကို။ ဆဋ္ဌိတဌာနေ၊ စွန့်ပစ်အပ်သော

အရပ်ဋ္ဌ။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ ခါဒတိ၊ ၏။ သြဒနကဋ္ဌိယန္တိပိ၊ ထမင်းဖြင့် ပြုအပ်သော ကစည်ရည် (ပဒုံးရည် = ပုံးရည်) ဟူ၍လည်း။ (အာစရိယာ) ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ (ပေ)

အဇိနက္ခိပန္တိ၊ ကား။ မဇ္ဈေ၊ အလယ်ဋ္ဌ။ ဖာလိတံ၊ ခွဲအပ်သော။ တဒေဝ၊ ထိုသားရေကိုပင်။ ဝါ၊ ထိုသစ်နက်ရေကိုပင်။ သခုရကန္တိပိ၊ ခွါနှင့် တကွ ဖြစ်သော သစ်နက်ရေဟူ၍လည်း။ ဝါ၊ ခြေသည်းမြှောနှင့် တကွဖြစ်သော သစ်နက်ရေ ဟူ၍လည်း။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။(ပေ) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သေယျ-ထာပိ၊ ဥပမာမည်သည်ကား။ တန္တာဝုတာနံ၊ ယက်ကန်းစင်ဋ္ဌ ချည်တို့ကို ဖြန့်ခင်း၍ ရက်အပ်ကုန်သော။ ဝတ္ထာနံ၊ အဝတ်တို့တွင်။ ယာနိ ကာနိစိ၊ အမှတ်မထား တပါးပါးသော အဝတ်တို့သည်။ (သန္တိ။) တေသံ၊ ထို အဝတ်တို့တွင်။ ကေသကမ္မလော၊ လူ၏ဆံပင်ဖြင့် ရက်အပ်သောကမ္မလာကို။ ပဋ္ဌိကိဋ္ဌော၊ အညှံဆုံးဟူ၍။ အက္ခာယတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဝါဋ္ဌကမ္မလန္တိ၊ ကား။ အဃဝါဋ္ဌာဒီဟိ၊ မြင်းမြီး အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ ကတကမ္မလံ၊ ပြုအပ်သော ကမ္မလာကို။ (ဓာရေတိ-ဋ္ဌ စပ်။) ဥဗ္ဘဋ္ဌကောတိ၊ ကား။ ဥဒ္ဓံ၊ အထက်ဋ္ဌ။ ဋ္ဌိတကော၊ တည်သူသည်။ (မထိုင်ပဲ ရပ်နေသူသည်။) ဥက္ကုဋိကပဓာနမနု-ယုတ္တောတိ၊ ကား။ ဥက္ကုဋိကဝိရိယံ၊ ဆောင့်ကြောင့်ထိုင်ကြောင်း ဝီရိယကို။ အနုယုတ္တော၊ အဖန်ဖန်အားထုတ်သည်။ (ဟောတိ။) ဂစ္ဆန္တောပိ၊ သွား သော်လည်း။ ဥက္ကုဋိကောဝ၊ ဆောင့်ကြောင့်သာ။ ဟုတ္ဝာ၊ ၍။ ဥပ-တိတ္ဝာ ဥပ္ပတိတ္ဝာ၊ ခုန်၍ခုန်၍။ (ခုန်ဆွခုန်ဆွ)။ ဂစ္ဆတိ၊ ၏။(ပေ) ဝိဟရတိ။

၁၇၅။ ပရံ၊ သူတပါးကို။ တပတိ၊ လောင်မြိုက်တတ်၏။ ဝါ၊ ပူလောင် စေတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပရန္တပေါ၊ မည်၏။ ပရေသံ၊ သူတပါးတို့၏။ ပရိတာပနာနုယောဂံ၊ ထက်ဝန်းကျင် ပူပန်စေကြောင်း အကျင့်ကို အဖန်ဖန် အားထုတ်မှုကို။ ဝါ၊ အားထုတ်သည်မည်လောက်အောင်။ ပရပရိတာပနာ-နုယောဂံ၊ သူတပါးတို့ကို ထက်ဝန်းကျင် ပူပန်စေကြောင်း အကျင့်ကို အဖန်ဖန် အားထုတ်မှုကို။ ဝါ၊ အောင်။ (အနုယုတ္တော ဟောတိ-ဋ္ဌ စပ်။) သြရဿိကာဒီသု၊ တို့ဋ္ဌ။ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော။) ဌေကာ၊ သိုးတို့ကို။ ဥရဿာ၊ ဥရဿတို့ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ကုန်၏။ ဥရဿော၊ သိုးတို့ကို။ ဟနတိ၊ သတ် တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သြရဿိကော၊ က မည်၏။ [ဤ အလို "ဟနတိ" အနက်ဋ္ဌ ဏိကပစ္စည်း သက်သည်ဟု မှတ်ပါ။ မောဂ္ဂလ္လာန်ဋ္ဌလည်း ဤနည်း အတိုင်း ဆို၏။ ကစ္စည်းကျမ်းဋ္ဌကား "ဥရဿံ ဟန္တာ ဇီဝတိ"ဟု ဝိဂြိုဟ်ပြု၍ "ဟန္တာ ဇီဝတိ" အနက်ဋ္ဌ ဏိကပစ္စည်း သက်သက်ဟု ဆိုသည်။] သူကရိကာ ဒီသုပိ၊ အစရှိသောပုဒ်တို့ဋ္ဌ။ ဧသေဝ နယော၊ တည်း။ လုဒ္ဒေါတိ၊ ကား။ ခါရုဏော၊ ကြမ်းတမ်းသည်။ ကက္ခဠော၊ ခက်ထန်သည်။ (ဟောတိ-ဋ္ဌ

စပ်။) မစ္ဆဃာတကောတိ၊ ကား။ မစ္ဆဗန္ဓော၊ ငါတို့ကို နှောင်ဖွဲ့တတ်သော။ ကေဝဋ္ဋော၊ တံငါသည်သည်။ (ဟောတိ။) ဗန္ဓနာဂါရိကောတိ၊ ကား။ ဗန္ဓနာဂါရရေါ၊ ကော၊ နှောင်အိမ်ကို စောင့်ရှောက်တတ်သော ထောင်ကြပ်သည်။ (ဟောတိ။) [ဘဏ္ဍာဂါရေ နိယုတ္တော ဘဏ္ဍာဂါရိကောဟု-နိယုတ္တ-အနက်၌ ဏိက-ပစ္စည်း သက်။] ကုရုရဏမမ္ဗန္ဓာတိ၊ ကား။ ဒါရုဏကမ္မန္တာ၊ ကြမ်းတမ်းသော အလုပ်ရှိကုန်သည်။ (ဟောန္တိ။)

၁၇၆။ မုဒ္ဓါဝသိတ္တောတိ၊ ကား။ ခတ္တိယာဘိသေကေန၊ ခတ္တိယအဘိသိက်ဖြင့်။ ဝါ၊ ခတ္တိယ၏ ဦးထိပ်၌ သွန်းလောင်းကြောင်း ရေစင်ဖြင့်။ မုဒ္ဓနိ၊ ဦးထိပ်၌။ အဘိသိတ္တော၊ သွန်းလောင်းအပ်သော။ (ရာဇာ-၌ စပ်။)ပုရတ္ထိမေန နဂရသာတိ၊ ကား။ နဂရတော၊ မှ။ ပုရတ္ထိမဒိသာယ၊ အရှေ့အရပ်၌။ (သန္ဓာဂါရံ ကာရာပေတ္တာ၌ စပ်။) သန္ဓာဂါရန္တိ၊ ကား။ ယညသာလံ၊ ယဇ်တင်းကုပ်ကို။ (အလှူမဏ္ဍပ်ကို)။ ခရာဇိနံ နိဝါသေတ္တာတိ၊ ကား။ သခုရံ၊ ခွါနှင့်တကွဖြစ်သော။ ဝါ၊ ခြေသည်းမြှောနှင့် တကွဖြစ်သော။ အဇိနစမ္မံ၊ သစ်နက်ရေကို။ နိဝါသေတ္တာ၊ ဝတ်၍။ သပ္ပိတေလေနာတိ၊ ကား။ သပ္ပိနာ စ၊ ဟောပတ်ဖြင့်ရင်း။ တေလေနေ စ၊ ဆီဖြင့်ရင်း။ (အဗ္ဘဉ္ဇိတ္တာ-၌ စပ်။) ဟိ၊ မှန်။ သပ္ပိ၊ ကို။ ဌပေတ္တာ၊ ထား၍။ အဝသေသော၊ သော။ ယော ကောစိ၊ အကြင် အမှတ်မရှိ ကြင်းမဲ့ညှဲ့ အလုံးစုံသော။ သေ့ဟော၊ အဆီ အစေးကို။ တေလန္တိ၊ တေလဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ကဏ္ဏုဝမာနောတိ၊ ကား။ နခါနံ၊ လက်သည်းတို့၏၊ ဝါ၊ တို့ကို။ ဆိန္နတ္တာ ၊ ဖြတ်အပ်ပြီးကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ကဏ္ဏုဝိတမ္ဘကာလေ၊ အယားဖျောက်ထိုက်ရာ အခါ၌။ တေန၊ ထိုသားချိုဖြင့်။ ကဏ္ဏုဝမာနော၊ အယားဖျောက်လျက်။ (ပဝိသတိ-၌ စပ်။)

အနန္တရဟိတာယာတိ၊ ကား။ အသန္ဓိတာယ၊ ခင်းအပ်သော အခင်း မရှိသော။ (ဘူမိယာ-၌ စပ်။) [အဘိဓေယျတ္ထ အဖွင့်တည်း။ "အန္တရေ ဟိတံ ဌပိတံ အန္တရဟိတံ၊ နတ္ထိ အန္တရဟိတံ ယဿာတိ အနန္တရဟိတာ၊ ဘူမိ"ဟု ဝစနတ္ထ ပြု။ "မိမိနှင့် မြေ၏ အကြားဝယ် ခင်းအပ်သော အခင်းမရှိသော" ဟု သဒ္ဒတ္ထပေးပါ။] သရူပဝစ္ဆာယာတိ၊ ကား။ သဒိသဝစ္ဆာယ၊ တူသော အဆင်းရှိသော နွားငယ်ရှိသော။ (ဂါဝိယာ-၌ စပ်။) ဂါဝီ၊ နွားမသည်။ သေတာ၊ ဖြူသည်။ သစေ ဟောတိ၊ အုံ့။ (ဧဝံ သတိ) ဝစ္ဆောပိ၊ နွားငယ်သည်လည်း။ သေတော ဝ၊ ဖြူသည်သာ။ (ဟောတိ။) (ဂါဝီ၊ သည်။) ကဗရာ ဝါ၊ ပြောက်ကျားသော အဆင်း ရှိသည် သော်ရင်း။ ရတ္တာ ဝါ၊ နီသော အဆင်း ရှိသည် သော်ရင်း။ သစေ (ဟောတိ)၊ အုံ့။ (ဧဝံ သတိ) ဝစ္ဆောပိ၊ သည်လည်း။ တာဒိသော ဝ၊ ထိုမိခင် နွားမ၏ အဆင်း ကဲ့သို့

ရှုအပ်သော အဆင်းရှိသည်သာ။ ဤတို့ ဧ၀ံ၊ သို့။ သရူပ၀န္တောယ၊ တူသော ရူပ်အဆင်း ရှိသော နွားငယ် ရှိသော။ (ဂ္ဂါ၀ိယာ-ဋ္ဌ စပ်။) သောဧ၀ မာဟာတိ၊ ကား။ သော ရာဇာ၊ သည်။ ဧ၀ံ၊ သို့။ ၀ဒေတိ၊ ပြော၏။ ၀စ္ဆ'တရာတိ၊ ကား။ တရုဏ၀စ္ဆကဘာ၀ံ၊ နုသော နွားငယ်၏ အဖြစ်ကို။ အတိက္ကန္တာ၊ လွန်ကုန်သော။ ဗလ၀၀စ္ဆာ၊ အားရှိသော နွားငယ်တို့ကို။ (ဟည္ဗန္တ-ဋ္ဌ စပ်။) ["၀စ္ဆံ တရန္တိ အတိက္ကမန္တိတိ ၀စ္ဆတရာ"ဟု ပြုပါ။ နုသော နွားငယ် အဖြစ်ကို လွန်ကုန်သော အားရှိသော နွားငယ်တို့။] ၀စ္ဆတရီသုပိ၊ နွားမတမ်းမတို့ဋ္ဌလည်း။ ဧသေ၀ နယော၊ တည်း။ ဗရိဟိ-သတ္ထာ ယာတိ၊ ကား။ ပရိကေ္ခ၀ကရဏတ္ထာယ' စေ၀၊ ယင်တင်းကုပ်၏ အကာအရံကို ပြုခြင်း အကျိုးငှါငင်း။ ယညဘူမိယံ၊ ယင်ပူဇော်ရာ မြေ၌။ အတ္ထရဏတ္ထာယ စ၊ ခင်းခြင်းအကျိုးငှါငင်း။ (လူယန္တ-ဋ္ဌ စပ်။)

၁၇၇။ ဒိဋ္ဌေ၀ ဓမ္မေတိ၊ ကား။ ဣမသ္မိံ' ယေ၀ အတ္တဘာ၀ေ၊ ဤ ပစ္စုပ္ပန် အတ္တဘော၌ပင်။ (ဝိဟရတိ-ဋ္ဌ စပ်။) နိစ္ဆာတောတိ(ဇတ္ထ)၊ ဟူသော ဤ ပါဋ်ဋ္ဌ။ တဏှာ၊ တဏှာကို။ ဆာတံ၊ ဆာတ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ အသ၊ ထိ ပုဂ္ဂိုလ်၏။ သာ၊ ထို တဏှာသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ နိစ္ဆာ-တော၊ မည်၏။ သမ္ဘကိလေသာနံ၊ အလုံးစုံသော ကိလေသာတို့၏။ နိဗ္ဗု-တတ္ထာ၊ ငြိမ်းအေးပြီး ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ နိဗ္ဗုတောဝ၊ ငြိမ်းအေး ပြီးသည်။ အန္ဓောတာ၀ပန ကိလေသာနံ၊ အတွင်း၌ လောင်မြိုက်တတ်သော ကိလေသာတို့၏။ ၀ါ၊ အတွင်း၌ ပူလောင်စေတတ်သော ကိလေသာတို့၏။ အ ဘာ၀ါ၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ သီတဓလော၊ အေးမြသည်။ (ဟုတ္တာ) ဇာတော၊ ဖြစ်သူတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သီတီဘူတော၊ မည်၏။ [အဘူတတဗ္ဗော-အနက်ဋ္ဌ စီ-ပစ္စည်း။ တနည်း စ-အနုဗန် ရှိသော ဤ-ပစ္စည်း။] ဗျာနမဂ္ဂ-ဖလနိဗ္ဗာနသုခါနိ၊ ဗျာန်ချမ်းသာ, မဂ်ချမ်းသာ, ဖိုလ်ချမ်းသာ, နိဗ္ဗာန် ချမ်း သာတို့ကို။ ပဋ္ဌိသံ၀ေဒေတိ၊ ခံစားနိုင်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သုခပဋ္ဌိသံ၀ေဒီ၊ မည်၏။ ဗြဟ္မဘူတေန အတ္တနာတိ၊ ကား။ သေဋ္ဌဘူတေန၊ မြတ်သည် ဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ အတ္တနာ၊ ဖြင့်။ (ဝိဟရတိ-ဋ္ဌ စပ်။) ပန၊ ဆက်။ ဣမံ ပုဂ္ဂလံ၊ ဤ စတုတ္ထ ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒတော၊ ဘုရားပွင့်တော်မူရာ အခါမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ ဒယောတုံ၊ ၄ါ။ ဣမ ဘဏ္ဍာဂတောတိအာဒီ၊ကို။ ဘဂ၀ါ အာဟ၊ ပြီ။ [ဤ ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးသည် ဘုရားလက်ထက်တော်အခါမှ ဖြစ်နိုင်သောကြောင့် ဘုရားပွင့်တော်မူရာ ကာလမှ စ၍ ပြတော်မူရသည်။]

[ဤမှနောက် ပုဒ်ရေနံပါတ် ၁၈၀-ဆုံးသည့် တိုင်အောင်သော ၀ါကျ တို့တွင် တထာဂတ ပုဒ်, ပါဏာတိပါတံ ပဟာယ စသော ပုဒ်တို့၏ အဖွင့်သည် သီလကွန် အဋ္ဌကထာ ဗြဟ္မဇာလသုတ် စူဋဋီလဋ္ဌဋီ၊ "တံ ဓမ္မံ

သုဏာတိ ဂဟပတိ ဝါ" စသော ပုဒ်တို့၏အဖွင့်သည် ထိုအဌကထာ သာမည-ဖလသုတ် ပဏိတ်တရသာမညဖလဝဏ္ဏနာ၌ရင်း, ကာယပရိဟာရိကေန စသော ပုဒ်တို့၏အဖွင့်သည် တိုသုတ် သန္ဓောသဟထာ၌ရင်း တိုက်ရိုက်ရှိသောကြောင့် ထို ဘာသာဋီကာဝယ် နိဿယ အဓိပ္ပါယ် အပြည့်အစုံ ပြထားပြီ။ ထို့ကြောင့် တို့၌ မပါသော "ဘိက္ခူနံ သိက္ခာသာဇီဝသမာပန္နော ပုဒ်ကိုသာ နိဿယ ရေးပါမည်။]

ဘိက္ခူနံ သိက္ခာသာဇီဝသမာပန္နောတိ၊ ကား။ ဘိက္ခူနံ၊ တို့၏။ အဓိ-သီလသင်္ခါတာ၊ အဓိသီလ ဟု ဆိုအပ်သော။ ယာ သိက္ခာ၊ အကြင် သိက္ခာ သည်။ (အတ္ထိ။) တဿ၊ ထို သိက္ခာသို့ရင်း။ (သမာပန္နော-၌ စပ်။) ယတ္ထ စ၊ အကြင် သိက္ခာပုဒ် ၌လည်း။ ဧတေ၊ ဤ ရဟန်း တို့သည်။ သဟ၊ တကွ။ ဇီဝန္တိ၊ အသက်ရှင်ကြရကုန်၏။ ဝါ၊ ဖြစ်ကြရကုန်၏။ ကေဇီဝိကာ၊ သဘော တူသော အသက်မွေးခြင်း ရှိကုန်သည်။ သဘာဂဝုတ္တိနော၊ သဘော တူသော ဖြစ်ခြင်း ရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ပညတ္တသိက္ခာ-ပဒသင်္ခါတံ၊ ပညတ်တော်မူအပ်သော သိက္ခာပုဒ်ဟု ဆိုအပ်သော။ တံ သာဇီ-ဝဥ္စ၊ ထို သာဇီဝသို့ရင်း။ (သမာပန္နော-၌ စပ်။) တတ္ထ၊ ထို သိက္ခာ, သာဇီဝ၌။ သိက္ခနဘာဝေန၊ ကျင့်ခြင်း ရှိသူ၏ အဖြစ်ဖြင့်။ သမာပန္နော၊ ကောင်းစွာ ရောက်ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဘိက္ခူနံ သိက္ခာသာဇီဝ သမာပန္နော၊ မည်၏။ သမာပန္နောတိ၊ ပုဒ်၏။ (အတ္ထော-၌ စပ်။) သိက္ခံ၊ အဓိသီလသိက္ခာကို။ ပရိပူရေန္တော၊ ဖြည့်ကျင့်သည်။ ဟုတ္ဝာ၊ ၍ရင်း။ သာဇီဝံ၊ ရဟန်းဟူသမျှတို့ အတူတကွ အသက်မွေးရာ ဖြစ်ရာ ဖြစ်သော သိက္ခာပုဒ်တော်ကို။ အဝိတိက္က-မန္တော၊ မလွန်ကျူးသည်။ ဟုတ္ဝာ စ၊ ၍ရင်း။ တဒုဘယံ၊ ထို သိက္ခာ, သာဇီဝ ၂-ပါးစုံသို့။ ဥပဂတော၊ ကပ်ရောက်သည်။ (ဟုတ္ဝာ၊ ၍။) (ပါဏာ-တိပါတံ ပဟာယ-စသည်၌ စပ်။) ဣတိ အတ္ထော။ [ဤ ပုဒ်တို့၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ကခ်ါဘာသ၀ါဋီကာပဌမပါရာဇိကဋီကာ၌ ရေးခဲ့ပြီ။ ဖရုသ၀ါစာ၏ အဓိပ္ပါယ်ကို တိကနိဒ္ဒေသ မဇ္ဈိမဘာဏ- ပုဒ်အဖွင့်၌ ဖွင့်ပြီး ဖြစ်သောကြောင့် ဤ၌ မဖွင့်တော့။]

ဝဂ်ဝ။ သော စက္ခုနာ ရူပံ ဒိသ္ဝာတိ၊ ပါဠိ၏။ အရိယေန၊ မြတ်သော။ ဣမိနာ သီလက္ခန္ဓေန၊ ဤ သီလဂုဏ်နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ သော။ သော ဘိက္ခု၊ သည်။ စက္ခုဝိညာဏေန-ဖြင့်။ ရူပံ၊ ရူပါရုံကို။ ပဿိတ္ဝာ၊ ၍။ (နုမိတ္တဂ္ဂါဟီ ဟောတိ-စသည်၌ စပ်။) ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ သေသပဒေသုပိ၊ ကြွင်းသော သောတေန သဒ္ဒံ သုတ္ဝာ စသော ၀ါကျတို့၌လည်း။ ယံ၊ အကြင် အဆုံး အဖြတ် စကားရပ်ကို။ ဝဇ္ဇေတိ၊ ဆိုထိုက်၏။ တံ သဗ္ဗံ၊ ထို အလုံးစုံကို။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်၌။ ဝုတ္တမေव၊ ဆိုအပ်ပြီးသည်သာ။ [ဝိဘင်းအဌကထာ၌

ဆိုအပ်ပြီ။] အဗျာသေကသုခန္တိ၊ ကား။ ကိလေသေဟိ၊ တို့သည်။ အနဝသိတ္တ-သုခံ၊ မသွန်းလောင်းအပ်သော သုခကို။ ဝါ၊ မထည့်ခပ်အပ်သောသုခကို။ (ပဋိသံဝေဒေတိ။) အဝိကိဏ္ဏ သုခံ၊ ကိလေသာတို့နှင့် ရောနှောခြင်းမရှိသော သုခကို။ (တနည်း) အဝိကိဏ္ဏ သုခံ၊ ရူပါဒို့ စသည်တို့၌ ပျံ့နှံ့ခြင်းမရှိသော သုခကို။ ဣတိပိ၊ သို့လည်း။ ဝုတ္တံ၊ ရှေး အဋ္ဌကထာ၌ ဆိုအပ်ပြီ။ ဟိ၊ မှန်။ ဣန္ဒြိယသံဝရသုခံ၊ ဣန္ဒြေ တို့ကို စောင့်စည်းကြောင်း သီလဟူသော သုခသည်။ ဒိဋ္ဌာဒီသု၊ မြင်အပ်သော ရူပါဒို့ အစရှိသည်တို့၌။ ဒိဋ္ဌမတ္တာဒိဝသေန၊ မြင်အပ်ကာမျှ အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပဝတ္တတာယ၊ ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အဝိကိဏ္ဏံ၊ ရူပါဒို့ အစရှိသည်တို့ကို ခံစားကြောင်းသုခနှင့် ရောပြွမ်းခြင်း မရှိသည်။ ဝါ၊ ရူပါဒို့ အစရှိသည်တို့၌ ပြန့်ကြဲခြင်းမရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ဝေ ၁၀၂-၆။ သော အဘိဏှန္တေ ပဋိဏှန္တေတိ၊ ကား။ မနုဿဒ္ဒုနံ၊ မနိုဿ-ဟူသော ရြောက်ခုမြောက်ရှိကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာနံ၊ စက္ခုစသော ဣန္ဒြေတို့၏။ ဝါ၊ တို့ကို။ သံဝရေန၊ စောင့်စည်းကြောင်း သီလနှင့်။ သမန္နာဂတော၊ သော။ သော ဘိက္ခု၊ သည်။ အဘိဏှန္တပဋိဏှန္တာဒီသု၊ အစရှိကုန်သော။ သတ္တသု၊ ကုန်သော။ ဣမေသု ဌာနေသု၊ ဤ အရာတို့၌။ သတိသမ္ဘေဇ-ဝသေန၊ သတိသမ္ဘေဇ၏ အစွမ်းဖြင့်။ သမ္ဘေဇနကာရီ၊ ကောင်းစွာအပြားအားဖြင့် သိလျက် ပြုလေ့ရှိသည်။ ဝါ၊ ကောင်းစွာအပြားအားဖြင့် သိတတ်သော ဉာဏ်ကို အသုံးပြုလေ့ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထို အဘိဏှန္တေ ပဋိဏှန္တေ အစရှိသောပါဒ ၌။ ယံ၊ အကြင် အဆုံးအဖြတ် စကားရပ်သည်။ ဝတ္တမ္ဘံ၊ ဆိုထိုက်သည်။ သိယာ၊ ၏။ တံ၊ ထို အဆုံးအဖြတ် စကားရပ်ကို။ ဗျာနဝိဘင်္ဂေ၊ ၌။ (မယာ။) ဝုတ္တမေव၊ သည်သာ။ [ဤမှ နောက်ပုဒ်ရေ နံပါတ် (၁၀၂) ဆုံးသည်တိုင်အောင် ဝါကျမျှားသည် သီလကွန်အဋ္ဌ-ကထာ သာမညဖလသုတ် နိဝရဏပပ္ပဟာနကထာ ၌ရင်း၊ (၁၀၅)၌ ပါသော ဝါကျမျှားသည် ပါရာဇိကဏ်အဋ္ဌကထာ ဝေရဉ္ဇကဏ္ဍ အာသဝက္ခယဉာဏ-တထာ၌ရင်း တိုက်ရိုက်ပါပြီးဖြစ်၍ ထို ဘာသာဋီကာတို့ဝယ် နိဿယ အဓိပ္ပါယ် အပြည့်အစုံရေးထားပြီ။]

သရာဂါဒီသု၊ အစရှိသော ပုဒ်တို့၌။ (အတ္ထော ဇဝံ ဝေဒိတမ္ဘော။) အပ္ပဟီနောတိ၊ ကား။ ဝိက္ခမ္ဘနပ္ပဟာနေန ဝါ၊ ဖြင့်သော်ရင်း။ (စျာန်တည်း-ဟူသော ဝိက္ခမ္ဘနပဟာန် ဖြင့်သော်ရင်း။) တဒင်္ဂပဟာနေန ဝါ၊ ဖြင့်သော်-ရင်း။ (ဝိပဿနာဉာဏ် တည်းဟူသော တဒင်္ဂပဟာန်ဖြင့်သော်ရင်း။)[ဝိပဿနာ-ဉာဏ် ဖြစ်သောကြောင့် ဝိက္ခမ္ဘနပဟာန်၏ နောက်၌ထားသည်။] သမုစ္ဆေ-ဒပ္ပဟာနေန ဝါ၊ ဖြင့်သော်ရင်း။ (မဂ်တည်းဟူသော သမုစ္ဆေဒပဟာန်ဖြင့် သော်ရင်း။) အပ္ပဟီနောဝ၊ မပယ်အပ်သေး။

၁၇၇။ လာဘီ ဟောတိတိ အာဒီသု၊ အစရှိသော ပုဒ်တို့၌။ (အတ္ထော ဧ၀ံ ဝေဒိတမ္ဘော။) လာဘီတိ၊ ကား။ လာဘ၀၊ ရခြင်းရှိသည်။ ပဋ္ဌိလဘိတ္ဘာ၊ ရ၍။ ဌိတော၊ တည်သည်။ (ဟောတိ၊ နည်း။) အဏ္ဍတ္ထံ စေတောသမထသာတိ၊ ကား။ နိယကဏ္ဌတ္ထသင်္ခါတေ၊ နိယကဏ္ဌတ္ထဟု ဆိုအပ်သော။ (မိမိ၌ ရှိ၍ ဖြစ်သော အဏ္ဍတ္ထဟု ဆိုအပ်သော)။ အတ္ထနော၊ ၏။ စိတ္တေ၊ ၌။ ဥပ္ပန္နသ၊ သော။ စေတောသမထသ၊ စိတ်၏ ကိလေသာတို့မှ ငြိမ်းအေးကြောင်းဖြစ်သော သမာဓိကို။ (လာဘီ ဟောတိ။) အဓိပညာမမ္မ-ဝိပဿနာယာတိ၊ ကား။ အဓိပညာသင်္ခါတာယ၊ လွန်ကဲသော ပညာဟု ဆိုအပ်သော။ ခန္ဓမမ္မေသု၊ ခန္ဓာငါးပါး ရုပ်နာမ်တရားတို့၌။ အနိစ္စာဒိ-ဝသေန၊ အနိစ္စ အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပ၀တ္တာယ၊ ဖြစ်သော။ ဝိပဿနာယ၊ ကို။ (လာဘီ နှ ဟောတိ။) ရူပသဟဂတာနန္တိ၊ ကား။ ရူပနိမိတ္တာရမ္မဏာနံ၊ ကသိုဏ်းရုပ်နိမိတ်ဟူသော အာရုံရှိကုန်သော။ ရူပါ၀စရ-သမာပတ္တိနံ၊ တို့ကို။ (လာဘီ ဟောတိ။) အရူပသဟဂတာနန္တိ၊ ကား။ နရူပနိမိတ္တာရမ္မဏာနံ၊ ကသိုဏ်းရုပ်နိမိတ်ဟူသော အာရုံရှိသည် - မဟုတ်ကုန်သော။ အရူပသမာပတ္တိနံ၊ တို့ကို။ (လာဘီ ဟောတိ။) စ၊ ဆက်။ ဣတ္ထေ၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်။ ပဌမော၊ ပဌမပုဂ္ဂိုလ်ကို။ အဌသမာပတ္တိလာဘီ၊ ရှစ်ပါးသော သမာပတ်ကို ရခြင်းရှိသော။ ပုထုဇ္ဇနော၊ ဟူ၍။ (ဝေဒိတမ္ဘော။) ဒုတိယော၊ ဒုတိယပုဂ္ဂိုလ်ကို။ သုက္ခ၀ိပဿကအရိယသာ၀ကော၊ ဈာန်အစေးမကပ်သဖြင့် ခြောက်ကပ်သော အစေးရှိသော အရိယသာ၀က ဟူ၍။ (ဝေဒိတမ္ဘော။) တတိယော၊ တတိယပုဂ္ဂိုလ်ကို။ အဌသမာပတ္တိလာဘီ၊ သော။ အရိယသာ၀ကော၊ ဟူ၍။ (ဝေဒိတမ္ဘော။) စတုတ္ထော၊ စတုတ္ထပုဂ္ဂိုလ်ကို။ လောကိယမဟာဇနော၊ လောကီလူအများ ဟူ၍။ ဝေဒိတမ္ဘော၊ ၏။

၁၇၈။ အနုသောတဂါမိအာဒီသု၊ အစရှိသော ပုဒ်တို့၌။ (အတ္ထော ဧ၀ံ ဝေဒိတမ္ဘော။) အနုသောတဂါမိတိ၊ ဟူသော ပါဠိဖြင့်။ (ဝေဒိတမ္ဘော-၌ စပ်။) ဝဋ္ဋသောတံ၊ ဝဋ်တည်းဟူသော အလျှည်သို့။ အနုဂတော၊ အစဉ်လိုက်သော။ ဝဋ္ဋသောတော၊ ၌။ နိမုဂ္ဂေါ၊ နစ်မြုပ်သော။ ပုထုဇ္ဇနော၊ ကို။ ဝေဒိတမ္ဘော၊ ၏။ ပဋိသောတဂါမိတိ၊ ကား။ ပဋိသောတဂမနော၊ ဝဋ်တည်းဟူသော အလျှည်၏ ဆန့်ကျင်တက်နိုင်ဖွယ်သို့ သွားသော ပုဂ္ဂိုလ်တည်း။ တေ၊ ဤ ပဋိသောတဂါမိဟူသော အမည်သည်။ အနုသောတံ၊ ဝဋ်တည်းဟူသော အလျှည်အားလျော်သော အောက် အကြေသို့။ အဂန္တွာ၊ မလိုက်မူ၍။ ပဋိသောတံ၊ ဝဋ်တည်းဟူသော အလျှည်၏ဆန့်ကျင်တက်နိုင်ဖွယ်သို့။ ဂစ္ဆန္တသ၊ သွားသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ အဓိ၀စနံ၊ အမည်တည်း။ ပါပဋ္ဌ ကမ္မံ နှ ကရောတိတိ၊

ကား။ ပညတ္တံ၊ ပညတ်တော်မူအပ်သော သိက္ခာပုဒ်တော်ကို။ ဝိတိက္ကမန္တော၊ ကျူးလွန်လျက်။ နု ကရောတိ၊ မပြု။ သဟာပိ ဒုက္ခေန သဟာပိ ဒေါမ-နဿေနာတိ၊ ကား။ ကိလေသပရိယုဋ္ဌာနေ၊ ကိလေသာတို့၏ထကြွခြင်းသည်။ သတိ၊ သော်။ ဥပဂန္ဓေန၊ သော။ ဒုက္ခဒေါမနဿေန၊ နှင့်။ သဒ္ဓိမ္မိ၊ တကွလည်း။ (ပြဟ္မစရိယံ စရတိ။) ပရိပုဏ္ဏန္တိ၊ ကား။ တိဿန္နံ၊ ကုန်သော။ သိက္ခာနံ၊ တို့တွင်။ ကောယပိ၊ တပါးသော သိက္ခာဖြင့်လည်း။ အန္တနံ၊ မယုတ်လျော့ အောင်။ (စရတိ။) ပရိသုဒ္ဓန္တိ၊ ကား။ နိရုပက္ကိလေသံ၊ ညစ်နွမ်းကြောင်း ဖြစ်သော ကိလေသာ မရှိအောင်။ (စရတိ။) ပြဟ္မစရိယန္တိ၊ ကား။ သေဋ္ဌစရိယံ၊ မြတ်သောအကျင့်ကို။ (စရတိ။) ဣမိနာ ဝါရေန၊ ဤ ဒုတိယ ဝါရဖြင့်။ သောတာပန္နသကဒါဂါမိနော၊ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ (ဘဂဝတာ) ကထိတာ၊ ကုန်ပြီ။ ပန၊ ပရိဟာရပက္ခမှတပါး စောဒကပက္ခကို ဆိုဦးအုံ့။ တေ၊ ထို သောတာပန်, သကဒါဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ရုဒန္တာ၊ ငိုကုန်လျက်။ ပြဟ္မစရိယံ၊ ကို။ စရန္တိ ကိ၊ ကျင့်ကြကုန်သလော၊ ဣတိ၊ ဤကား အမေး တည်း။ အာမ၊ အိမ်း။ ကိလေသရောဒနေန၊ ကိလေသာ တည်းဟူသော ငိုခြင်းဖြင့်။ ရုဒန္တာ၊ လျက်။ စရန္တိ နာမ၊ ကျင့်ကြကုန်သည် မည်၏။ သီလသမ္ပန္နော၊ ဧသော။ ပုထုဇ္ဇနသိက္ခာပိ၊ ကိုလည်း။ ဧတ္ထေဝ၊ ဤ ပဋ္ဌိသောတ ဂါမိပုဂ္ဂိုလ်ဌာသာ။ သင်္ဂဟိတောပြီ။

ဌိတတ္တောတိ၊ ကား။ ဌိတသဘာဝေါ၊ မြဲမြံခိုင်ခံ့ တည်တံ့သော သဘော ရှိသော။ (ပုဂ္ဂလော၊ သည်။) ဟိ၊ ခဲ့။ အနာဂါမီ၊ သည်။ ကာမရာဂ-ဗျာပါဒေဟိ၊ တို့သည်။ အကမ္မနိယဝိတ္ထတာယ စ၊ မတုန်လှုပ်စေအပ်သော စိတ်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ တမှာ လောကာ၊ ထို ပြဟ္မာ့လောကမှ။ အနာဝတ္တိဓမ္မတာယ စ၊ ပြန်လည်ခြင်း သဘောမရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ရင်း။ ဌိတသဘာဝေါ နာမ၊ တည်တံ့သော သဘောရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်မည်၏။ တိဏ္ဏောတိ၊ ကား။ တဏှာသောတံ၊ တဏှာတည်းဟူသော အလျှဉ်ကို။ ဥတ္တိဏ္ဏော၊ လွန်မြောက်ပြီးသော။ (ပုဂ္ဂလော) ပါရင်္ဂတောတိ၊ ကား။ နိဗ္ဗာနပါရံ၊ နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော ကမ်းတဘက်သို့။ ဂတော၊ ရောက်သော။ (ပုဂ္ဂလော) ထလေ တိဋ္ဌတီတိ၊ ကား။ အရဟတ္တသမာပတ္တိဖလေ၊ အရဟတ္တ ဖိုလ်တည်းဟူသော ကြည်းကုန်းဌာ။ တိဋ္ဌတိ၊ ၏။ စေတောဝိမုတ္တိန္တိ၊ ကား။ ဖလသမာဓိ၊ အရဟတ္တဖိုလ်သမာဓိကို။ [ပါဠိတော်ဌာ "စေတောဝိမုတ္တိ၊ ကိလေသာတို့မှ လွတ်သော အရဟတ္တဖိုလ်စိတ်ကို"ဟု ပေးပါ။] ပညာ-ဝိမုတ္တိန္တိ၊ ကား။ ဖလဉာဏံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်ပညာကို။ [ပါဠိတော်ဌာ "ပညာ-ဝိမုတ္တိ၊ ကိလေသာတို့မှ လွတ်သော၊ အရဟတ္တဖိုလ်ပညာကို"ဟု ပေးပါ။] အယံ ဝုစ္စတိတိ၊ ကား။ အယံ ခီဏာသဝေါ ကို။ တိဏ္ဏော ပါရင်္ဂတော

ထလေ တိဋ္ဌတိ ဗြာဟ္မဏောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ သေ(ဧသော)၊ ဤရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဗာဟိတပါပတာယ၊ မျှောအပ်ပြီးသော မကောင်းမှု ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ၊ မကောင်းမှုတို့ကို မျှောပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဗြာဟ္မဏောနာမ၊ မည်၏။ [ရှေးနိဿယ၌ "ဗာဟိတပါပတာယ၊ အပယ်အပ်ပြီးသော မကောင်းမှု ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်"ဟု ပေး၏။ "ဗဟိ ကတန္တိ ဗာဟိတံ"ဟု ဝိဂြိုဟ်ပြု၍ ဖြစ်နိုင်ပါမည်လော။ ဤပုဒ်၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ပါရာဇိကဏ္ဍဋီကာ ဝေရဉ္ဇကဏ္ဍ "ဝေရဉ္ဇော ဗြာဟ္မ-ဏော"ပုဒ်အဖွင့်၌ ပြခဲ့ပြီ။]

၁၈၉။ အပ္ပဿုတဝါဒီသု၊ အစရှိသော ပုဒ်တို့၌။ (အတ္ထো ဧဝံ ဝေဒိ-တဗ္ဗော။) အပ္ပကံ သုတံ ဟောတိတိ၊ ကား။ နဝင်္ဂေ၊ ၉-ပါးသော အင်္ဂါ ရှိသော။ သတ္ထုသာသနေ၊ မြတ်စွာဘုရား၏ ဆုံးမကြောင်းဖြစ်သော တရား-တော်၌။ ဝါ၊ တွင်။ ကိဉ္စိဒေဝ၊ တစုံတခုသာလျှင်ဖြစ်သော။ ထောကံ၊ အနည်းငယ်သော သတ္ထုသာသနသည်။ ဝါ၊ ကို။ သုတံ၊ နာယူမှတ်သား ဆောင်ထားအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ နှ အတ္ထမညာယ နှ ဓမ္မမညာယ ဓမ္မာနုဓမ္မပဋိပန္နော ဟောတိတိ၊ ကား။ အဋ္ဌကထာ၊ ကိုဋဌင်း။ [အတ္ထံ-၏ အဖွင့်။] ပါဠိဋ္ဌ၊ ပါဠိတော်ကိုဋဌင်း။ [ဓမ္မံ-၏ အဖွင့်။] ဇာနိတွာ၊ ၍။ လောကုတ္တရဓမ္မဿ၊ အား။ အနုရူပဓမ္မံ၊ လျော်သော တရားဟူသော။ ပုဗ္ဗဘာဂပဋိပဒံ၊ မင်္ဂ၏ ရှေးအဖို့ဖြစ်သော အကျင့်ကို။ ပဋိပန္နော၊ ကျင့်သည်။ နှ ဟောတိ၊ မဟုတ်။ ဤမိနာ နယေန၊ ဖြင့်။ သမ္ဘတ္ထ၊ အလုံးစုံသော ဝါရ-တို့၌။ အတ္ထော, ဝေဒိတဗ္ဗော။

၁၉၀။ သမဏမစလောဒီသု၊ အစရှိသောပုဒ်တို့၌။ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိ-တဗ္ဗော။) သမဏမစလောတိ၊ ကား။ သမဏအစလော၊ လှုပ်ရှား မယိုင်-မြိုခိုင်သော သမဏဖြစ်သော။ (ပုဂ္ဂလော ကတမော စ) မကာရော၊ မ-အက္ခ-ရာသည်။ ပဒသန္ဓိကရော၊ ရှေနောက်ပုဒ်တို့၏ ဆက်စပ်မှုကိုပြုတတ်၏။ နိစ္စလ-သမဏော၊ တုန်လှုပ်ခြင်းမရှိသော သမဏ ဖြစ်သော။ ထိရသမဏော၊ ခိုင်မြဲ-သော သမဏ ဖြစ်သော။ (ပုဂ္ဂလော ကတမော စ) ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ အယံ ဝုစ္စတိတိ၊ ကား။ အယံ သော်တာပန္နော၊ ဤ သောတာပန်-ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သာသနေ၊ ၌။ မူလဇာတာယ၊ ဖြစ်သော အမြစ် အရင်း-ရှိသော။ သဒ္ဓါယ၊ သဒ္ဓါဖြင့်။ ပတိဋ္ဌိတတ္တာ၊ တည်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သမဏမစလောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ပန၊ ကား။ သကဒါဂါမိ၊ သည်။ ရဠုန၊ကိလေသဿ၊ တပ်မက်သော ကိလေသာ ၏။ -အတ္ထိတာယ၊ ရှိသေး-သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သမဏပဒုမောတိ၊ ဟူ၍။ ဝါ၊ ပဒုမ္မာ ကြာနီပန်း-ကဲ့သို့ နီမြန်းသော သဘော ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ် ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ ဟောတော်

မူအပ်ပြီ။ ဟိ၊ မှန်။ ဣဒေ၊ ဤ စတုက္ကဋ္ဌ။ ရတ္တဒ္ဒေါ၊ တပ်မက်သည်၏ အဖြစ် ဟူသော အနက်သည်။ ပဒုမတ္ထော နာမ၊ ပဒုမ၏ အနက် မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဥတ္တံ၊ ရှေး အဋ္ဌကထာ၌ ဆိုအပ်ပြီ။

အနာဂါမိ၊ သည်။ ကာမရာဂသင်္ခါတဿ၊ ကာမရာဂဟု ဆိုအပ်သော။ ကိလေသဿ၊ တပ်မက်တတ်သော ကိလေသာ၏။ နတ္ထိတာယ၊ မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သမဏပုဏ္ဏရိကောတိ၊ ဟူ၍။ ဝါ၊ ပုဏ္ဏရိက်ကြာဖြူ အသွင် ကာမရာဂအနီမှ ကင်းစင်သော ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍။ ဥတ္တော၊ ပြီ။ ဟိ၊ မှန်။ ဣဒေ၊ ဤ စတုက္ကဋ္ဌ။ ပဏ္ဍရဒ္ဒေါ၊ ဖြူစင် သည်၏ အဖြစ် ဟူသော အနက်သည်။ ပုဏ္ဍရိကဒ္ဒေါ နာမ၊ ပုဏ္ဍရိက၏ အနက် မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဥတ္တံ၊ ရှေး အဋ္ဌကထာ၌ ဆိုအပ်ပြီ။ ခီဏာသဝေါ စ၊ ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ် ကိုလည်း။ ထဒ္ဓ-ဘာဝကရာနံ၊ ကြမ်းတမ်းသည်၏ အဖြစ်ကို ပြုတတ်ကုန်သော။ ကိလေသာနံ၊ တို့၏။ အ ဘာဝေန၊ ကြောင့်။ သမဏောသု၊ တို့တွင်။ သမဏသုခုမာလော နာမာတိ၊ မည်၏ ဟူ၍။ ဝါ၊ သိမ်မွေ့သော သမဏ မည်၏ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ) ဥတ္တော၊ ပြီ။ စ၊ ဆက်။ ဣ (ဣသော)၊ ဤ ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ် သည်။ အပ္ပဒုက္ခဒ္ဒေနပိ၊ ဒုက္ခ မရှိသည်၏ အဖြစ် ဟူသော အနက်ကြောင့် လည်း။ သမဏသုခုမာလောယေဝ၊ သိမ်မွေ့ နူးညံ့သော သမဏ မည်သည် သာ။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ [အဂ္ဂတ္ထရ အဋ္ဌကထာ စတုက္ကနိပါတ် ဒု-ပဏ္ဏာ မစလဝဂ် ပုတ္တသုတ်၌ သမဏမစလ စသည်တို့၏ အဓိပ္ပါယ်ကို အကျယ် ပြထားသေး၏။]

စတုက္ကနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီးပြီ။

၅။ ပဉ္စကနိဒ္ဒေသ အဖွင့်

၁၉၁။ ဖဿကေ၊ ၌။ တတြာတိ၊ ကား။ အာရဒ္ဓဝီရိယ စ ဝိပ္ပဋိသာရီ စ ဟောတိတိ အာဒိနာ၊ ဤသို့ အစရှိသော။ နယေန၊ ဖြင့်။ ဟေဋ္ဌာ၊ ၌။ တေသု ဥဒ္ဒိဋ္ဌပုဂ္ဂလေသု၊ ထိုအကျဉ်း ပြအပ်ပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်။ ယာယ ယန္တိ၊ ကား။ ယော အယံ၊ အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ (အာရဒ္ဓဝီရိ စ-စသည်၌ စပ်။) အာရဒ္ဓဝီရိတိ ဣဒေ၊ ဟူသော ဤပါဌ်၌။ (လဗ္ဘမာနော၊ သော။) အာရမ္ဘ-သဒ္ဒေါ၊ အာရမ္ဘကြိယာကို ဟောသော သဒ္ဒါသည်။ ကမ္မကိရိယာ ဟိ သန-ဝိရိယဝိကောပနာပတ္တိဝိတိက္ကမေသု၊ ကံဟူသောအနက်, ပြုလုပ်အပ်သော ကိစ္စ ဟူသော အနက်, ညှဉ်းဆဲခြင်းဟူသောအနက်, အားထုတ်ခြင်း ဟူသောအနက်, ဖျက်ဆီးခြင်းဟူသောအနက်, အာပတ်ကို လွန်ကျူးခြင်းဟူသော အနက်တို့၌။ ဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ တထာ ဟိ၊ ထို စကားကို ခွဲခြားအုံ့။ ဣ (ဣသော)၊ ဤ

အာရမ္ဘ ကြိယာကို ဟောသောသဒ္ဒါသည်။, ယံကိဉ္စိ၊ အမှတ် မရှိ တစုံတခု သော။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခကို။ သမ္ဘောတိ၊ ခံစားရ၏။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော ဒုက္ခ သည်။ အာရမ္ဘပစ္စယာ၊ မိမိ ကိုယ်တိုင် အားထုတ် အပ်သော အကုသိုလ်ကံ ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ (သမ္ဘောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ဤ ပါဠိရပ်၌။ ကမ္မေ၊ ကံ ဟူသော အနုက်၌။ အာဂတောဝ၊ လာပြီ။ [ခုဒ္ဒကနိကာယ် သုတ္တနိပါတ် မဟာဝဂ် ဒွယတာနုပဿနာသုတ်။] မဟာရမ္ဘာ၊ မျှားစွာ အားထုတ်အပ်သော ကြိယာ ရှိကုန်သော။ ဝါ၊ မျှားစွာ အားထုတ် အပ်သော ကိစ္စရှိကုန်သော။ တေ မဟာယညာ၊ ထို ကြီးစွာသော ယဇ်တို့သည်။ မဟပ္ဖ-လာ၊ မျှားသောအကျိုးရှိကုန်သည်။ နဟောန္တိ၊ ကုန်။ ဣတိ၊ ဤ ပါဠိရပ်၌။ ကိရိယာယံ၊ ပြုလုပ်အပ်သော ကိစ္စ ဟူသော အနုက်၌။ (အာဂတောဝ။) [,ပဠုကအဂ္ဂ်တွင်ရ တတိယပဏ္ဏာ တိကဏ္ဍကိဝဂ် အာရမ္ဘတိသုတ်။]

သမဏံ ဂေါတမံ၊ ကို။ဥဒ္ဒိဿ၊ ရည်စူး၍။ ပါဏံ၊ သတ္တဝါကို။ အာရဘန္တိ၊ သတ်ဖြတ်ကြကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤ ပါဠိရပ်၌။ ဟိ သနေ၊ ညှဉ်းဆဲခြင်းအနုက်၌။ (အာဂတောဝ။) [မဏ္ဍိမပဏ္ဏာ, ဂဟပတိဝဂ် ဇီဝကသုတ်။]ဗုဒ္ဓသာသနေ၊ မြတ်စွာ ဘုရား သာသနာတော်၌။ အာရဘထ၊ အစစ္စာ အားထုတ်ကြ ကုန်လော့။ နိက္ကမထ၊ ကောသဇ္ဇမှ ထွက်မြောက်ကြကုန်လော့။ ယုဇ္ဇထ၊ ပြီးစီးအောင် အားထုတ်ကြ ကုန်လော့။ [စ၍ အားထုတ် ပြီးနောက် ကောသဇ္ဇ ဖြစ်၍ ပျင်းရိနေတတ်၏၊ ထိုကဲ့သို့ မပျင်းရိအောင် အားထုတ်ကြ—ဟူလို။] ဣတိ၊ ဤ ပါဠိရပ်၌။ ဝိရိယေ၊ အားထုတ်ခြင်း ဟူသော အနုက်၌။ (အာဂတောဝ။) [သဂါထာဝဂ္ဂ ဗြဟ္မဇာလသုတ် ဒုတိယဝဂ် အရုဏဝတိသုတ်။] ဗီဇဂါမဘူတ-ဂါမသမာရမ္ဘာ၊ ဗီဇဂါမ်, ဘူတဂါမ်တို့ကို ဖျက်ဆီးခြင်းမှ။ ပဋိဝိရတော၊ ရှောင်ကြဉ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ၌။ ဝိကောပနေ၊ ဖျက်ဆီးခြင်း ဟူသော အနုက်၌။ (အာဂတော။) [သီလက္ခန် ဗြဟ္မဇာလသုတ် စူဠသီလ အခန်း။] အာရဘတိ စ၊ အာပတ်ကို လွန်ကျူးသော အားဖြင့် အား ထုတ်လည်း အားထုတ်၏။ ဝိပဋ္ဌိသာရီ စ၊ နှလုံး မသာမယာ ရှိခြင်းသည် လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ,ဣတိ၊ ၌။ အယံ ပန၊ ဤ အာရမ္ဘကြိယာကို ဟော သော သဒ္ဒါသည်ကား။ အာပတ္တိဝီတိက္ကမေ၊ အာပတ်ကို လွန်ကျူးခြင်း ဟူသော,အနုက်၌။ အာဂတောဝ၊ ပြီ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ဤသို့ ဤ အရာ၌ အာရမ္ဘ သဒ္ဒါ၏ အာပတ်ကို လွန်ကျူးခြင်း အနုက်၌ လာသည်၏ အဖြစ် ကြောင့်။) အာပတ္တိဝီတိက္ကမဝသေန၊ အာပတ်ကို လွန်ကျူးခြင်း၏ အစွမ်း ဖြင့်။ အာရဘတိ စေဝ၊ အာပတ်ကို လွန်ကျူးသော အားဖြင့် အားထုတ် လည်း အားထုတ်၏။ တပ္ပစ္စယာ၊ ထို အာပတ်ကို လွန်ကျူးခြင်း ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဝိပဋ္ဌိသာရီ စ၊ သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ အယံ၊

ဤ ဆိုအပ်ပြီးကား။ ဤ၊ အာရဒ္ဓတိ စ ဝိပ္ပဋိသာရီ စ ဟောတိ ဟူသော ပါဋိ ၌။ အဤသာ၊ တည်း။

[ရှေး အဋ္ဌကထာ စာအုပ်တို့၌ "စေတောဝိမုတ္တိန္တိ - စသည် ရှိသေး၏။] စေတောဝိမုတ္တိန္တိ၊ ကား။ ဖလသမာဓိ ၊အရဟတ္တဖိုလ်သမာဓိကို။ ပညာဝိမုတ္တိန္တိ၊ ကား။ ဖလဉာဏ်၊ အရဟတ္တဖိုလ်ဉာဏ်ကို။ (နပ္ပဇာနာတိ။) ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာတိတိ၊ ကား။ အနုဓိဂတတ္တာ၊ မရအပ်သေးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ယထာသဘာဝတော၊ အကြင် အကြင် ဟုတ်မှန်သော သဘော အားဖြင့်။ နဇာနာတိ၊ မသိ။ ယတ္ထသ္သာတိ၊ ကား။ ယသ္မိं ၊ အကြင် အရဟတ္တဖိုလ်တည်း ဟူသော အရာ၌။ အသ္သ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ ယံ ဌာနံ၊ အကြင် အရဟတ္တဖိုလ် တည်းဟူသောအရာသို့။ ပတ္တော၊ ၍။ ဧတဿ ပုဂ္ဂလဿ၊ ဤ ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ["ယသ္မိं အသ" ကို ထပ်ဖွင့်သည်။] ဥပ္ပန္နော၊ ဖြစ်ပြီးသော အကုသိုလ်နှင့် တူကုန်သော။ ပါပကာ၊ မိမိကိန်းရာ သတ္တဝါကို အပါယ်လေးရွာသို့ ရောက်စေတတ် ကုန်သော။ အကုသလာ၊ အကုသိုလ် ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ အပရိ-သေသာ၊ အကြွင်းအကျန် မရှိကုန်သည်။ (ဟုတ္တော။) နိရုဇ္ဈန္တိ၊ ချုပ်ကုန်၏။ ဣတိ အဏ္ဍော၊ ကို။ (ဝေဒိတမ္ဘော။) ပန၊ ပရိဟာရပက္ခမှ တပါး၊ စောဒက-ပက္ခကို ဆိုဦးအုံ့။ ကိံ ၊ အဘယ်အရာသို့။ ပတ္တော၊ ရောက်၍။ တော၊ ထို အကုသိုလ် တရားတို့သည်။ နိရုဇ္ဈန္တိ၊ ချုပ်ကုန်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ အရဟတ္တမဂ္ဂံ၊ သို့။ (ပတ္တော၊ ၍။ တော၊ တို့သည်။ နိရုဇ္ဈန္တိ၊ ချုပ်ကုန်၏။) ပန၊ ကား။ ဖလပတ္တိယာ၊ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်ပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ (တော၊ ထို အကုသိုလ်တရားတို့သည်။)နိရုဒ္ဓါ၊နာမ၊ ချုပ်ပြီးတို့ မည်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဧဝံ သန္တေပိ၊ ဤသို့ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်ပြီးသော် အကုသိုလ်တို့ ချုပ်ပြီးသည် မည်ပါသော်လည်း။ ဣဓ၊ ဤ ပဉ္စကအရာ၌။ မဂ္ဂကိစ္စဝသေန၊ အရဟတ္တ မဂ်၏ ကိစ္စ၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဖလမေव၊ အရဟတ္တ ဖိုလ် ကိုသာ။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ဣတိသို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

အာရမ္ဘဇာတိ၊ ကား။ အာပတ္တိဝိတိက္ကမသမ္ဘဝါ၊ အာပတ်ကို လွန်ကျူး ခြင်းကြောင့် ကောင်းစွာဖြစ်ကုန်သော။ (အာသဝါ) ဝိပ္ပဋိသာရဇာတိ၊ ကား။ ဝိပ္ပဋိသာရတော၊ နှလုံးမသာယာခြင်းကြောင့်။ ဇာတာ၊ ဖြစ်ကုန် သော။ (အာသဝါ) ပဝေဓိန္တိတိ၊ ကား။ ပုနပ္ပုနံ၊ အဖန်ဖန်အထပ်ထပ်။ ဥပ္ပဇ္ဇနေန၊ ဖြစ်ခြင်းအားဖြင့်။ ဝေဓိန္တိ၊ တုန်းပျံကုန်၏။ သာဓူတိ၊ သာဓု ဟူသည်။ အာယာစနသာဓု၊ တောင်းခြင်းအနက်ကို ဟောကော သာဓု တည်း။ ဣဒံ၊ သည်။ ဝါ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ သည်။ ဝါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အာယသ္မတာ၊ အရှင်သည်။ ဝတ၊ စင်စစ်။ ယာဝ၊ အလွန်အကဲသာလျှင်။ အပရဒ္ဓဠ၊ ချုတ်ယှင်းလည်း ချုတ်ယှင်းစေအပ်ပြီ။ ဧဝံ သန္တေပိ၊ ဤသို့ ချုတ်

ယွင်းစေပါသော်လည်း။ မယံ၊ တို့သည်။ အာယသ္မန္တံ၊ အရှင်ဘုရားကို။ ယာစာမ၊ တောင်းပန်ပါကုန်၏။ ဒေသေတမ္မယုတ္တကဿ။ ဒေသနာ ပြော ထိုက်သည်၏ အဖြစ်နှင့်ယှဉ်သော အာပတ်ကို။ ဒေသနာယ၊ ဒေသနာ ပြော ခြင်းအားဖြင့်ရင်း။ ဝုဋ္ဌာတမ္မယုတ္တကဿ၊ ထထိုက်သည်၏အဖြစ်နှင့် ယှဉ်သော အာပတ်ကို။ ဝုဋ္ဌာပနေန၊ ထစေခြင်းအားဖြင့်ရင်း။ [ဤအလို "ဝုဋ္ဌာပနေန" ဟု ရှိပါစေ။] (တနည်း) ဝုဋ္ဌာတမ္မယုတ္တကဿ၊ ထထိုက်သည်၏ အဖြစ်နှင့် ယှဉ် သော အာပတ်မှ။ ဝုဋ္ဌာနေန၊ ထခြင်းအားဖြင့်ရင်း။ အာဝိကာတမ္မယုတ္တ-ကဿ၊ ထင်စွာပြုထိုက်သည်၏အဖြစ်နှင့် ယှဉ်သောအာပတ်ကို။ အာဝိကိရိ-ယာယ၊ ထင်စွာပြုခြင်းအားဖြင့်ရင်း။ (ဒေသနာပြောခွင့် မရသေး၍ ထင်စွာ ပြုခြင်းအားဖြင့်ရင်း။) အာရမ္ဘဇေ၊ အာပတ်ကို လွန်ကျူးခြင်းကြောင့် ဖြစ်ကုန်သော။ အာသဝေ၊ အာသဝေါတို့ကို။ ပဟာယ၊ ပယ်စွန့်၍။ သုဒ္ဓန္တေ၊ စင်ကြယ်သောအဖို့၌။ ဌိတဘာဝပစ္စဝေက္ခဏေန၊ တည်သည်၏ အဖြစ်ကို ဆင်ခြင်ခြင်းအားဖြင့်။ (မိမိမှာ အာပတ်မှစင်ကြယ်ပြီဟု ဆင်ခြင်ခြင်းအား ဖြင့်။)ဝိပဿနာရဇေ၊ နှလုံးမသာယာခြင်းကြောင့် ဖြစ်ကုန်သော။ အာသဝေ၊ တို့ကို။ ပဠိဝိနောဒေတွာ၊ ပယ်ဖျောက်၍။ နိဗ္ဗာရိတွာ၊ထုတ်ပယ်၍။ ဝိပဿနာ-စိတ္တဿေဝ၊ ကိုရင်း။ ဝိပဿနာပညာ၊ ကိုရင်း။ ဘာဝေတု၊ မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်စေပါလော့။ ဝါ၊ တိုးပွါးစေပါလော့။ ဣတိ၊ ဤအနက်သည်။ ဝါ၊ကို။ (ဝုတ္တံ ဟောတိ။)

အမုနာ ပဋ္ဌမေန ပုဂ္ဂလေနာတိ၊ ကား။ ပဋ္ဌမေန၊ ပဋ္ဌမ ဖြစ်သော။ ဧတေန ခီဏာသဝပုဂ္ဂလေန၊ ဤ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်နှင့်။ (ပါဠိတော်၌ လာ သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် ငါးပါးမြောက်ဖြစ်သော "နာရဘတိ စ နိ ဝိပ္ပဋိ-သာရီ စ ဟောတိ" ပုဂ္ဂိုလ်နှင့်။) သမသမော ဘဝိဿတိတိ၊ ကား။ လောကုတ္တရဂုဏေဟိ၊ လောကုတ္တရာဂုဏ်တို့ဖြင့်။ သမဘာဝေနေဝ၊ တူသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်သာလျှင်။ သမော၊ တူသည်။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ခီဏာသဝေန၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ဖြင့်။ ဝါ၊ ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်ကို ဥပမာပြုသဖြင့်။ သြဝဒိတမ္ဘော၊ ဆုံးမထိုက်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ ကို။ (ဝေဒီ-တမ္ဘော။) [သမေန သမော သမသမော-ဟု ပြု။ သမေန-၌ ဘာဝပ္ပစ္စယေန ကြံပါ။ တူမျှသည်၏အဖြစ်ဖြင့် တူမျှသောပုဂ္ဂိုလ်။ ထပ်တူထပ်မျှ ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်။]

အာရဘတိ နိ ဝိပ္ပဋိသာရီ ဟောတီတိ၊ ကား။ အာပတ္တိံ၊ သို့။ အာပဇ္ဇတိ၊ ရောက်၏။ ပန၊ ထိုသို့ပင် အာပတ်သို့ရောက်ပါသော်လည်း။ တံ၊ ထိုအာပတ် ကို။ ဒေသေတုံ၊ ဒေသနာပြောခြင်းငှါ။ သဘာဂပုဂ္ဂလံ၊ သဘောတူသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ပရိယေသတိ၊ ရှာမှီး၏။ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ဝါ၊ ထိုသို့

သင့်သောအာပတ်ကို ဒေသနာပြောခြင်းငှါ သတောတူသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရှာနေသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိပ္ပဋိသာရီ၊ နှလုံးမသာယာခြင်း ရှိသည်။ နှ ဟောတိ၊ မဖြစ်။ [ရှေးစာအုပ်တို့၌ "အဂ်ုတ္တရဋ္ဌကထာယံ ပန ဝုဋ္ဌိတတ္တာ နှ ဝိပ္ပဋိသာရီ ဟောတိတိ ဝုတ္တံ"ဟူသောဝါကျ မပါ။ နောက်ပြင်စာအုပ်တို့၌ ပါ၏။] ပန၊ ဝါဒန္တရကား။ အဂ်ုတ္တရဋ္ဌကထာယံ၊ ၌။ ဝုဋ္ဌိတတ္တာ၊ အာပတ်မှ ထပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိပ္ပဋိသာရီ၊ သည်။ နှ ဟောတိ။ ဣတိ၊ ဤ အနက် အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။

နှ အာရဘတိ ဝိပ္ပဋိသာရီ ဟောတိတိ၊ ကား။ အာပတ္တိ ၊ သို့။ နာပဇ္ဇတိ၊ မရောက်။ ပန၊ ထိုသို့ပင် အာပတ်သို့ မရောက်ပါသော်လည်း။ ဝိနယပညတ္တိယံ၊ ဝိနည်းပညတ်တော်၌။ အကောဝိဒတ္တာ၊ မကျွမ်းကျင်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အနာပတ္တိယံ၊ အာပတ်မဟုတ်သည်၌။ အာပတ္တိသညီ၊ အာပတ်ဟု ဖြစ်သော သညာရှိသည်။ ဟုတ္မာ၊ ၍။ ဝိပ္ပဋိသာရီ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ [ဤ ဝါကျ လည်း ရှေးစာအုပ်တို့၌ မပါ။] ပန၊ ဝါဒန္တရကား။ အဂ်ုတ္တရဋ္ဌကထာယံ၊ ၌။ သကိံ ၊ တကြိမ်။ အာပတ္တိ ၊ သို့။ အာပဇ္ဇိတ္မာ၊ ၍။ တတော၊ ထို အာပတ်မှ။ စုဋ္ဌာယ၊ ထ၍။ ပစ္ဆာ၊ နောက်၌။ ကိဉ္စာပိ နာပဇ္ဇတိ၊ အကယ်၍ကား မရောက်ပါပေ။ ပန၊ ထိုသို့ပင် မရောက်ပါသော်လည်း။ ဝိပ္ပဋိသာရံ၊ ကို။ ဝိနောဒေတုံ၊ ပယ်ဖျောက်ခြင်းငှါ။ နှ သက္ကောတိ၊ မစွမ်းနိုင်။ ဣတိ၊ ဤ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။

နှ အာရဘတိ နှ ဝိပ္ပဋိသာရီ ဟောတိတိ၊ ကား။ အာပတ္တိ ၊ သို့။ နေဝ အာပဇ္ဇတိ၊ မရောက်။ ဝိပ္ပဋိသာရီ၊ သည်။ နှ ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ပန၊ ပရိဟာရပဋ္ဌမတပါး စောဒကပဋ္ဌကို ဆိုဦးအုံ့။ သေ (ဧသော) ပုဂ္ဂလော၊ ဤ စတုတ္ထပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကတမော၊ အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်နည်း။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ ဩဿာဒ္ဓေါ ဝိရိယပုဂ္ဂလော၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို အားထုတ်ခြင်းဌာန စွန့်လွှတ်အပ်သော ဝီရိယရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တည်း။ [ကမ္မဋ္ဌာန်း အားမထုတ်။] ဟိ၊ မှန်။ သော၊ ထို စတုတ္ထပုဂ္ဂိုလ်သည်။ မေ၊ ငါ့အား။ ဣမသ္မိံ ဗုဒ္ဓကာလေ၊ ဤ ဘုရားလက်ထက်တော်အခါ၌။ ပရိနိဗ္ဗာနေန၊ ပရိနိဗ္ဗာန် စံခြင်းဖြင့်။ ကိံ ၊ အဘယ်အကျိုးရှိအုံ့နည်း၊ အနာဂတေ၊ နောင်အခါ၌။ မေတ္တေယ္ယသမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ-ကာလေ၊ မေတ္တေယျမြတ်စွာဘုရားလက်ထက်တော်အခါ၌။ ပရိနိဗ္ဗာယိဿာမိ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်စံအုံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ကြံ၍။ ဝိသုဒ္ဓသီလော၊ စင်ကြယ်သော သီလ ရှိသည်။ (သမာနော)ပိ၊ ဖြစ်ပါသော်လည်း။ ပဋိပတ္တိ ၊ မဂ်ဖိုလ်ရကြောင်း အကျင့်ကို။ နှ ပူရေတိ၊ မဖြည့်ကျင့်။ သောပိ၊ ထို စင်ကြယ်သော သီလရှိလျက် မဂ် ဖိုလ်ရကြောင်း ဖြစ်သော အကျင့်ကို မကျင့်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကိုလည်း။

(သြဝဒိတဗေဒ-၌ စပ်) [ရှေးစာအုပ်တို့၌ "သော ဟိ" ဟု ရှိ၏။] အာယသ္မာ၊ အရှင်ဘုရားသည်။ ကိမတ္ထံ၊ ဌာ။ ပမတ္တော၊ မေ့လျော့သည်။ (ဟုတ္တာ) ဝိဟရတိ၊ နေပါသနည်း။ ပုထုဇ္ဇနဿ နာမ၊ ပုထုဇဉ်၏ မည်သည်။ ဂတိ၊ ဂတိသည်။ အနိဗဒ္ဓါ၊ မမြဲ။ ဟိ၊ မှန်။ အာယသ္မာ၊ သည်။ မေတ္တေယျ-သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ၊ ၏။ သမ္မုခဘာဝံ၊ မျက်မှောက်၏ အဖြစ်ကို။ လဘေယျပိ၊ ရသော်လည်း ရဏ၏။ နု လဘေယျာပိ၊ မရသော်လည်း မရဏ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အရဟတ္တတ္ထာယ၊ အရဟတ္တဖိုလ်အကျိုးငှါ။ ဝိပဿနံ၊ ကို။ ဘာဝေဟိ၊ မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်စေပါလော့။ ဝါ၊ တိုးပွါးစေပါလော့။ ဣတိ၊ သို့။ သြဝဒိတဗ္ဗော ဝ၊ ဆုံးမထိုက်သည်သာ။ သမ္ဘတ္ထ၊ အလုံးစုံသော ဝါရ တို့၌။ ဃသံ၊ ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းကို။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ ဖြင့်သာ။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

၁၉၂။ ဒတ္တာ အဝဇာနာတိတိ အာဒီသု၊ အစရှိသော ပုဒ်တို့၌။ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော။) ကေဝ၊ တပါးသော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ မဟာပုညော၊ ကြီးသော ကံရှိသည်။ (ဟုတ္တာ) စတုပစ္စယလာဘီ၊ လေးပါးသော ပစ္စည်းတို့ကို ရခြင်းရှိသည်။ ["မဟာပုညော"ကို ထပ်ဖွင့်သည်။] ဟောတိ၊ ၏။ သော၊ ထို ရဟန်းသည်။ စီဝရာဒီနိ၊ သင်္ကန်း အစရှိသော ပစ္စည်းတို့ကို။ လဘိတ္တာ၊ ၍။ အညံ၊ အခြားသော။ အပ္ပပုညံ၊ နည်းသော ကံရှိသော ရဟန်းကို။ အာပုစ္ဆတိ၊ သင်္ကန်း အစရှိသည်တို့ဖြင့် ပန်ပြော၏။ (အလိုရှိလျှင် ယူဖို့ရန် လျှောက်ထား၏။) သောပိ၊ ထို အပ္ပပုညရဟန်းသည်လည်း။ တသ္မိံ၊ ထို မဟာပုညရဟန်းသည်။ ပုနပ္ပုနံ၊ အဖန်ဖန် အထပ်ထပ်။ အာပုစ္ဆန္တေပိ၊ သင်္ကန်း အစရှိသည်တို့ဖြင့် ပန်ပြောသော်လည်း။ ဂဏှာတိ ယေဝ၊ ယူမြဲ ယူသည်သာ။ အထ၊ ထိုမှနောက်၌။ အယ၊ ထို ထပ်ကာ ထပ်ကာ ယူသော ရဟန်းအား။ (ဥပ္ပါဒေတုကာမော-၌ စပ်။) ဝါ၊ ၏။ (မက္ခံဘာဝံ-၌ စပ်။) ဣတရော၊ အခြားသော မဟာပုညရဟန်းသည်။ ထောကံ၊ အနည်းငယ်။ ကုပိတော၊ စိတ်ဆိုးသည်။ ဟုတ္တာ၊ ၍။ မက္ခံဘာဝံ၊ မျက်နှာမသာယာသည်၏ အဖြစ်ကို။ (အပ္ပပုညရဟန်း၏ မျက်နှာမသာယာသည်၏ အဖြစ်ကို။) ဥပ္ပါဒေတုကာမော၊ ဖြစ်စေခြင်းငှါ အလိုရှိသည်။ (ဟုတ္တာ) ဝဒတိ၊ ပြော၏။ (ကိံ၊ နည်း။) အယံ၊ ဤ ရဟန်းသည်။ အတ္ထနော၊ ၏။ ဓမ္မတာယ၊ သဘောအားဖြင့်။ စီဝရာဒီနိ၊ တို့ကို။ နု လဘတိ၊ မရ။ အမှေ၊ တပည့်တော်တို့ကို။ နိဿာယ၊ ၍။ (မှီရမှ။) လဘတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ (ဝဒတိ၊ ၏။) ဝေ၊ သို့။ (ဤ ဆိုအပ်ပြီးသော အခြင်းအရာဖြင့်။) ပဋ္ဌလော၊ သည်။ ဒတ္တာ၊ ၍။ အဝဇာနာတိ နာမ၊ အောက်ချ၍ မှတ်ထင်သည် မည်၏။ ဝါ၊ အထင်သေးသည် မည်၏။

ပန္း ကား။ ဧကော၊ တပါးသော ရဟန်းသည်။ ဧကေန၊ တပါးသော ရဟန်းနှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ ဒွေ(ဝဿာနိ)၊ နှစ်နှစ်တို့ပတ်လုံးသော်ဝင်း။ တီဏိ(ဝဿာနိ)၊ သုံးဝါတို့ပတ်လုံးသော်ဝင်း။ [“ဒွေ တီဏိ” နေရာဝယ် “ဒွေတ္တိဏိ”ဟု သမာသ်ရှိလျှင် ကောင်း၏။] ဝဿန္တော၊ နေ့လသော်။ ပုဗ္ဗေ၊ ဦး။ တံ ပုဂ္ဂလံ၊ ကို။ ဂရုံကတ္တာ၊ အလေးအမြတ်ပြု၍။ ပစ္ဆာ၊ ဦး။ ကာလေ၊ အခါသည်။ ဂစ္ဆန္တေ ဂစ္ဆန္တေ၊ သွားလသော် သွားလသော်။ ဝါ၊ လွန်လသော် လွန်လသော်။ စိတ္တီကာရံ၊ စိတ်မဟုတ်သော်လည်း စိတ်ကဲ့သို့ ပြုမှုကို။ ဝါ၊ အရိုအသေပြုမှုကို။ နကရောတိ၊ မပြု။ အာသနာပိ၊ နေရာမှ လည်း။ နဝုဋ္ဌာတိ၊ မထတော့။ ဥပဋ္ဌာနမ္ပိ၊ ဆည်းကပ်ရာအရုပ်သို့လည်း။ နဂစ္ဆတိ၊ မသွားတော့။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ (ဤ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်။) ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ သံဝါသေန၊ အတူတကွနေခြင်းကြောင့်။ အဝဇာနာတိ နာမ၊ မည်၏။ ဝါ၊ မည်၏။ [ဤ ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးကို “အရောဝင်တော့ အရိုသေ တန်သည်”ဟု ဆိုကြသည်။]

☰ အာဧယျမုခေါတိ ၁၊ ကား။ အာဒိတော၊ အစ၌။ (ရှေးဦးစွာ။) ဧယျမုခေါ၊ ထားထိုက်သော နှုတ်စကားကို ယူခြင်းရှိသည်။ ပဌမသို့ ယေဝ၊ ပဌမပြောအပ်သော စကားဌာ။ ဌပိတမုခေါ၊ ထားအပ်သော နှုတ်စကား ကို ယူခြင်းရှိသည်။ (ဟောတိ။) ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ အဓိမုစ္စိတာ ဟောတိတိ၊ ကား။ သဒ္ဓါတာ၊ ယုံကြည်တတ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ [“သဒ္ဓါ-ဓိမောက္ခော”ကဲ့သို့ အဓိ+မုစ ဓာတ်သည် ယုံကြည်ခြင်း အနက်ဟော။

၁။ အာဧယျမုခေါ။ ။“အာ+ဧယျ”ဌ် အာ-ကို “အာဒိတော”ဟု ဖွင့်၏။ ထို အာဒိ ဟူသည်လည်း “ပဌမကြားအပ်သော စကား တည်း”ဟုဝင်း။ “တော-ပစ္စည်းလည်း သတ္တမီအနက်ဟော”ဟုဝင်း သိစေလို၍ “ပဌမဝစနသို့”ဟု ဖွင့်သည်။ ဧဝ-ကား ရသင့်၍ ထည့်အပ်သော ပုဒ်တည်း။ ဧယျ-ဌ် ဓာ-ဓာတ်သည် ဌပန အနက်ဟော, ဣ-ပစ္စည်းသည် တ-ပစ္စည်း၏ အနက် ဟောဟု သိစေလို၍ “ဌပိတ”ဟု ဖွင့်သည်။ [ဋီကာဌ်ကား “ဌပေတွာ”ဟု ဖွင့်၏။]

မုခ အနက်။ ။ဤအဖွင့်မျှဖြင့် မုခ၏အနက်သည် မထင်ရှားသေး။ နောက်ဌ် “ကထံ ဂဏှာတိ”ကို ထောက်၍ မုခ-ဖြင့် မုခ-မှ ထွက်သော စကားကို ယူခြင်းတိုင်အောင် ဌာနျူပစာရအားဖြင့် ယူရသည်ဟု မှတ်ပါ။ ထို့ကြောင့် ဋီကာဌ် “အဝိဇာရေတွာ အာဒိကထာယ ဧဝ ဌပိတ ဂဟဏောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ”ဟု အဖြောင့်ဖွင့်သည်။

ဝစနတ္ထ။ ။အာဒိတော+ဧယျံ-အစစွာ ကြားအပ်သော စကားဌ်+ထားအပ်၊ အာဧယျံ+မုခံ (နှုတ်ဖြင့် ပြောအပ်သော စကားကို ယူခြင်း) ယသောတိ အာဧယျမုခေါ-အစစွာ ကြားအပ်သော စကားဌ် ထားအပ်သော နှုတ်ထွက်စကားကို ယူခြင်းရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်။ [အင်္ဂုတ္တိုရ်, အဋ္ဌကထာ, ပဋ္ဌကနိပါတ်, တတိယ-ပဏ္ဏာ, တိကဏ္ဍကနိပါတ်, အဝဇာနာတိသုတ်ဌ် တမျိုးဖွင့်ထားသေးသည်။]

တူ-ပစ္စည်း၊ သဒ္ဒါတာ-ဌာ်လည်း သံ+ဓာ ဓာတ် တူ-ပစ္စည်းပင်။] တတြ၊ ထို အာဓေယျမုခ အဓိမုစ္စိတ၏ အဖြစ်ဌာ။ အယံ၊ ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့ကား။ နယော၊ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို ဆောင်ကြောင်းနည်းတည်း။ ဧကော၊ သော။ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ သာရုပ္ပံယေဝ၊ ရဟန်းတို့၏ အကျင့်အား လျောက်ပတ်သည်သာလျှင် ဖြစ်သော။ ဘိက္ခု၊ ကို။ ဧသော၊ ဤ ရဟန်းသည်။ အသာရုပ္ပေါ၊ ရဟန်းတို့၏ အကျင့်အား မလျောက်ပတ်သော ရဟန်းတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ကထေတိ၊ ပြော၏။ (ပဌမ ပြော၏။) တံ၊ ထို ပဌမပုဂ္ဂိုလ် ပြောအပ်သော စကားကို။ သုတ္တ၊ ကြား၍။ ဧသ(ဧသော)၊ ဤ နားထောင်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ နိဋ္ဌ၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်းသို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ရောက်၏။ [“အသာရုပ္ပပုဂ္ဂိုလ်”ဟု ဆုံးဖြတ်သည်။] ပုန၊ တဖန်။ အညေန၊ အခြားသော။ သတ္တာဝေန၊ သတ္တဝါတူဌသာ။ ဘိက္ခုနာ၊ သည်။ အယံ၊ ဤရဟန်းသည်။ သာရုပ္ပေါ၊ ရဟန်းတို့၏ အကျင့်အား လျောက်ပတ်သော ရဟန်းတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုဒတ္ဘပိ၊ ပြောအပ်ပါသေ၏လည်း။ [နောက်ဌ “ဝုတ္တောပိ” ဟု ရှိလတ္တံ့။] တဿ၊ ထို ဒုတိယပြောသော ရဟန်း၏။ ဝစနံ၊ ကို။ ဒဏ္ဍာတိ၊ မယူတော့။ (လက်မခံတော့။) အသုကေန နာမ၊ ဤ မည်သော ရဟန်းသည်။ အယံ၊ ဤ ရဟန်းသည်။ အသာရုပ္ပေါ၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အမ္မာကံ၊ တပည့်တော်တို့အား။ ကထိတံ၊ ပြောအပ်ပါပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပြော၍။ ပုရိမတိက္ခုတ္တုနော ဝ၊ ရှေးဦးစွာ ပြောဆိုသော ရဟန်း၏သာ။ ဝစနံ၊ ကို။ ဒဏ္ဍာတိ၊ အတည်ယူ၏။

အပရော ပိ၊ တပါးသော ရဟန်းသည်လည်း။ တဿ၊ ထို အာဓေယျမုခ ပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဒုဿီလံ၊ သီလမဲ့ရှိသော ရဟန်းကို။ သီလ ဝါတိ၊ သီလရှိသော ရဟန်းဟူ၍။ ကထေတိ၊ ၏။ တဿ၊ ထို ပဌမပြောသော ရဟန်း၏။ ဝစနံ၊ ကို။ သဒ္ဒဟိတ္တာ၊ ယုံကြည်၍။ ပုန၊ တဖန်။ အညေန၊ အခြားသော ဒုတိယ ရဟန်းသည်။ ဧသ(ဧသော)ဘိက္ခု၊ သည်။ အသာရုပ္ပေါ၊ တည်း။ အယံ၊ ဤ အသာရုပ္ပရဟန်းသည်။ တုမ္ဘာကံ၊ အရှင်ဘုရားတို့၏။ သန္ဓိကံ၊ သို့။ ဥပသက်မိတုံ၊ ဌ၊။ နု ယုတ္တော၊ မသင့်။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တော၊ ပြောအပ်သည်။ (သမာနော)ပိ၊ သော်လည်း။ တဿ၊ ထို ဒုတိယပြောသော ရဟန်း၏။ ဝစနံ၊ ကို။ အဂ္ဂဟေတ္တာ၊ မယူမူ၍။ (မယူပဲ။) ပုရိမဿ ဝ၊ ရှေးဦးစွာ ပြောသော ရဟန်း၏သာ။ ကထံ၊ ကို။ ဒဏ္ဍာတိ၊ အတည်ယူ၏။ အပရော၊ သည်။ ဝဏ္ဏမ္ဘိ၊ ဂုဏ်ကိုလည်း။ ကထိတံ၊ ပြောဆိုအပ်သည်ကို။ ဒဏ္ဍာတိ၊ ၏။ အဝဏ္ဏမ္ဘိ၊ ဂုဏ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက် အဖြစ်ကိုလည်း။ ကထိတံ၊ ပြောဆိုအပ်သည်ကို။ ဒဏ္ဍာတိ ယေဝ၊ သည်သာ။ ဣယမ္ဘိ၊ ဤရဟန်းသည်လည်း။ အာဓေယ္ယ-မုခေါ ယေဝ၊ အာဓေယျမုခပုဂ္ဂိုလ်မည်သည်သာ။ ဝါ၊ ရှေးဦးစွာ ကြားအပ်

သော စကားဌ် ထားထိုက်သော နှုတ်ဖြင့် ပြောအပ်သော စကားကို မှတ်ယူခြင်း, ဝန်ခံခြင်းရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်မည်သည်သာ။ အာဝေတဗ္ဗမုခေါ၊ ရှေးဦးစွာ ကြားအပ်သော စကားဌ် ထားထိုက်သော နှုတ်ဖြင့်ပြောအပ်သော စကားကို မှတ်ယူခြင်း, ဝန်ခံခြင်းရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ယံ ယံ၊ အကြင် အကြင် အကြောင်းအရာကို။ သုဏာတိ၊ ရှေးဦးစွာ ကြားရ၏။ တတ္ထ တတ္ထ၊ ထိုထို ရှေးဦးစွာ ကြားအပ်သော အကြောင်းအရာ၌။ ဌပိတမုခေါ၊ ထားအပ်သော နှုတ်ဖြင့် ပြောအပ်သော စကားကို မှတ်ယူခြင်း, ဝန်ခံခြင်းရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တည်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ နုတ်။ [ယခုအခါ ခေါင်းဆောင်ပုဂ္ဂိုလ်, ဆရာတော်ဖြစ်သူတို့သည် ရှေးဦးစွာ ကြားအပ်သော စကားကို အမှန်ယူထားမိတတ်ကြသည်။]

လောလောတိ၊ ကား။ သဒ္ဒါဒီနံ၊ သဒ္ဒါ အစရှိသည်တို့၏။ [အာဒိ-ဖြင့် ဘတ္တိ, ပေမ, ပသာဒ-တို့ကို ယူ။] ဣတ္ထရကာလဋ္ဌိတိကတ္တာ၊ တိုလျှသော ကာလမျှ တည်ခြင်းရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အသဒ္ဓိယာဒီဟိ၊ အသဒ္ဓိယ အစရှိသော ဒုကုသိုလ် စိတ္တုပ္ပါဒ်တို့သည်။ လုလိတဘာဝေန၊ နှိပ်စက်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ လောလော၊ လျှပ်ပေါ်လော်လည်သူမည်၏။ [လုလ-ဓာတ်သည် မဒ္ဒန-အနုက်ဟောတည်း။ "လုလီယတေတိ လောလော"ဟု ပြု။ "လျှပ်ပေါ်လော်လည်"ဟူသော အနုက်ကား ဝေါဟာရတ္ထတည်း။] ဣတ္ထရ-သဒ္ဒေါတိ၊ ကား။ ပရိတ္တသဒ္ဒေါ၊ နည်းသော သဒ္ဒါရှိသည်။ အပရိပုဏ္ဏသဒ္ဒေါ၊ မပြည့်သော သဒ္ဒါရှိသည်။(ဟောတိ။) သေသေသုပိ၊ဣတ္ထရသဒ္ဒ-မှကြင်းသော ဣတ္ထရဘတ္တိ အစရှိသော ပုဒ်တို့၌လည်း။ ဧသေဝ နယော၊ တည်း။ ပန၊ အထူးကား။ ဣတ္ထ၊ ဤ ဣတ္ထရ, ဘတ္တိ-အစရှိသော ပုဒ်တို့တွင်။ ပုနပ္ပုနံ၊ အဖန်ဖန် အထပ်ထပ်။ ဘဇနဝသေန၊ ဆည်းကပ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ သဒ္ဒါဝ၊ သဒ္ဒါသည်ပင်။ ဘတ္တိ၊ ဆည်းကပ်ခြင်းတည်း။ ပေမံ၊ ပေမ ဟူသည်။ သဒ္ဒါပေမံ၊ သဒ္ဒါဖြင့် ချစ်ခြင်းသည်ရင်း။ ဂေါသိတပေမမ္မိ၊ အိမ်ဌ်မှိသော လူဝတ်ကြောင်တို့၏ ချစ်ခြင်းမျိုးသည်ရင်း။ ဝဒ္ဓတိ၊ သင့်၏။ ပသာဒေါ၊ ပသာဒဟူသည်။ သဒ္ဒါပသာဒေါ ဝ၊ သဒ္ဒါဟူသော ကြည်ညိုခြင်းသာတည်း။

ဧဝံ ပုဂ္ဂလော လောလော ဟောတီတိ၊ ကား။ ဧဝံ၊ သို့။ ဣတ္ထရသဒ္ဒါဒိ-တာယ၊ နည်းယေါ်တိုလျှသော သဒ္ဒါရှိသူ အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ လောလော နာမ၊ လျှပ်ပေါ်လော်လည်သူ-မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဟလိဒ္ဒိရုဂေါ ဝိယ၊ နန္ဒင်းဖြင့် ဆိုးအပ်သော အရောင်သည် ကဲ့သို့ရင်း။ ထုသရာသိမှိ၊ ဖွဲ့အစု၌။ ကောဋ္ဌိတခါဏုကော ဝိယ၊ စိုက်ထားအပ်သော သစ်ဝုတ်သည်ကဲ့သို့ရင်း။ အသပိဋ္ဌိယံ၊ မြင်း၏ ကျောက်ကုန်း၌။ ဌပိတကုမ္ဘဏ္ဍံ ဝိယ စ၊ ထားအပ်သော ဖရုံသီးကဲ့သို့ရင်း။ အဘိဝန်ဌ

"ကုမ္ဘဏ္ဍော တုံ စ ဝလ္လိဘော"ဟု ပုလ္လိင်ရှိ၏။] အနိဗဒ္ဓဌာနော၊ မမြဲသော တည်ခြင်းရှိသည်။ (ဟုတ္စာ၊ ၍။) မုဟုတ္တေန၊ တမုဟုတ်ဖြင့်။ (ချက်ချင်း။) ပသီဒတိ၊ ကြည်ညိုး၏။ မုဟုတ္တေန၊ ဖြင့်။ ကုပ္ပတိ၊ အကြည်ညိုပျက်၏။ ["ကုပ္ပတိ၊ အမျက်ထွက်၏"ဟု ရှေးနိဿယ ပေး၏။] မနော မောမူဟောတိ၊ ဟူသော ပါဠိ၏။ အညာဏာဘာဝေန၊ ဉာဏ်မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ မနော၊ နှုံ့ညံ့၏။ အဝိသဒတာယ၊ မသန့်ရှင်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (အသိဉာဏ်၏ မသန့်ရှင်း မထက်မြက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။)မောမူဟော၊ အလွန် တွေဝေသည်။ (ဟောတိ။) မဟာမူဠ္ဠော၊ ကြီးစွာတွေဝေသူတည်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။

၁၉၃။ ယောဓာဇီဝူပမေသု၊ ပုဒ်တို့၌။ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော။) ယောဓာဇီဝေါတိ၊ ကား။ ယုဒ္ဓူပဇီဝိနော၊ စစ်ကိုက်ခြင်းဟူသော အသက်မွေး ဝမ်းကျောင်းရှိသူ တို့သည်။ ဝါ၊ စစ်တိုက်ခြင်းကို မှီ၍ အသက်မွေးသူ တို့သည်။ (ပဌ။) ရဇဂ္ဂန္တိ၊ ကား။ ဟတ္ထိအာသာဒီနံ၊ ဆင် မြင်း အစရှိသော စစ်တပ်တို့၏။ ပါဒပဟာရဘိန္နာယ၊ ခြေတို့ဖြင့် ပုတ်ခတ်ခြင်းကြောင့် ကွဲပျက်သော။ ဘူမိယာ၊ မြေမှ။ ဥဋ္ဌတံ၊ အထက်သို့ တက်သော။ ရဇကဏ္ဍံ၊ မြူမှုန် အစုကို။ (ဖုံလုံးကြီးကို။) (ဒီသွာ သံသီဒတိ-၌ စပ်။) နု သန္ဓမ္ဘတိတိ၊ ကား။ သန္ဓမ္ဘိတ္တာ၊ ကောင်းစွာ တောင့်၍။ ဌာတုံ၊ တည်ခြင်းငှါ။ နု သက္ကောတိ၊ မစွမ်းနိုင်။ သဟတိ ရဇဂ္ဂန္တိ၊ ကား။ ရဇကဏ္ဍံ၊ မြူမှုန်အစုကို။ ဒီသွာပိ၊ မြင်၍လည်း။ အဓိဝါသေတိ၊ မိမိ၏ အထက်၌ ဝင်သက်တည်နေစေနိုင်၏။ ဝါ၊ ခံနိုင်၏။ ဧဇဂ္ဂန္တိ၊ ကား။ ဟတ္ထိအာသာဒိပိ ဌေသု ဝါ၊ ဆင် မြင်းအစရှိသည်တို့၏ ကျောက်ကုန်းတို့၌ရင်း။ ရထေသု ဝါ၊ ရထားတို့၌ရင်း။ ဥဿာပိတာနံ၊ အထက်၌ ထောင်မတ်စေအပ်ကုန်သော။ ဝါ၊ စိုက်ထူအပ်ကုန်သော။ ဧဇာနံ၊ အလံတို့၏။ အဂ္ဂံ၊ အစုကို။ (ဒီသွာ သံသီဒတိ။)ဥဿာရဏန္တိ၊ ကား။ ဟတ္ထိ-အာသရထာဒီနဉ္စေဝ၊ ဆင် မြင်း ရထား အစရှိသည်တို့၏ရင်း။ ဗလကာယဿ စ၊ စစ်သည် ဗိုလ်ပါအပေါင်း၏ရင်း။ ဥစ္စာသဒ္ဒမဟာသဒ္ဒံ၊ အထက်သို့ မြင့်သော အသံ, ဘေးပတ်ဝန်းကျင်သို့ ကျယ်ပြန့်သော အသံကို။ (သုတ္တာ သံသီဒတိ။)

သမ္ဘဟာရေတိ၊ ကား။ သမာဂတေ၊ စစ်တပ်ချင်း ရင်ဆိုင်လသော်။ အပ္ပမတ္တကေပိ၊ အနည်းငယ်မျှလည်းဖြစ်သော။ (မပြောပလောက်သော။) ပဟာရေ၊ ပုတ်ခတ်ခြင်းကြောင့်။ (ထိုးခုတ်ခြင်းကြောင့်။) (ဟညတိ။) ဟညတီတိ၊ ကား။ ဝိဟညတိ၊ ပင်ပန်း၏။ ဝိဃာတံ၊ ပင်ပန်းခြင်းသို့။ အာပဇ္ဇတိ၊ ရောက်၏။ ဗျာပဇ္ဇတီတိ၊ ကား။ ဝိပတ္တိံ၊ စိတ်ပျက်ခြင်းသို့။ အာပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ပကတိဘာဝံ၊ ပင်ကိုယ်၏ အဖြစ်ကို။ ဇဟတိ၊ စွန့်၏။ သဟတိ သမ္ဘဟာရဏ္ဍန္တိ၊ ကား။ ဒ္ဒတ္တယော၊ နှစ်ချက် သုံးချက်ကုန်သော။ ပဟာရေ၊

ထိုးခုတ်ခြင်းတို့သို့။ ပတ္တာမိ၊ ရောက်ပါသော်လည်း။ (အထိုးအခုတ် ခံရပါ
သော်လည်း။) သဟတိ၊ ခံနိုင်၏။ အဓိဝါသေတိ၊ ၏။ တမေဝ သက်ါမ-
သီသန္တိ၊ ကား။ တမေဝ ဇယခန္ဓာဝါရဋ္ဌာနံ၊ ထိုစစ်အောင်မြင်ရာဖြစ်သော
သစ်တပ်မြို့ အရပ်ကို။ အဇ္ဈာဝသတိတိ၊ ကား။ သတ္ထာဟာမတ္တံ၊ ခုနစ်ရက်
အတိုင်းအရှည်ရှိသောကာလပတ်လုံး။ အဘိဘဝိတ္ဝာ၊ လွှမ်းမိုးမ်ား။ အာဝသတိ၊
နေ၏။ ကိံ ကာရဏာ၊ အဘယ်အကြောင်းကြောင့်။ (အာဝသတိ၊ နည်း။)
လဒ္ဓပ္ပဟာရာနံ၊ ရအပ်သောထိုးခုတ်ခြင်းရှိကုန်သော စစ်သားတို့အား။ (ဒဏ်ရာ
ရလာသော စစ်သားတို့အား။) ပဟာရဇဂ္ဂနတ္ထာ၊ ထိုးခုတ်အပ်သော
ဒဏ်ရာကို ပြုစုလုပ်ကျွေးခြင်းအကျိုးငှါ။ (ဆေးကုဖို့ရန်ငင်း။) ကတ-
ကမ္မာနံ၊ ပြုအပ်ပြီးသော တိုက်ခိုက်မှုရှိကုန်သော စစ်သားတို့အား။ ဝိသေသံ၊
အလုပ်အထူးကို။ (တိုက်ရည် ခိုက်ရည်ကို။) ဉတ္ဝာ၊ ၍။ ဌာနန္တရဒါနတ္ထာ၊
ထူးကဲသောအရာကို ပေးခြင်းအကျိုးငှါ။ (ရာထူးတိုးမြင့်ပေးဖို့ရန်ငင်း။)
ဣဿရိယသုခါနုဘဝနတ္ထာ၊ အစိုးရသူ၏ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာ ချမ်းသာကို
ခံစားခြင်းအကျိုးငှါ။ (အာဝသတိ၊ ၏။)

၁၉၄။ ဣဒါနိ၊ ဘိက္ခဝေ။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သတ္ထု၊ မြတ်စွာဘုရား၏။
ယောဓာဇီဝေဟိ၊ စစ်တိုက်ခြင်းဟူသော အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း ရှိသူတို့
ဖြင့်။ ဝါ၊ စစ်တိုက်ခြင်းကိုမှီ၍ အသက်မွေးသူတို့ဖြင့်။ ကိစ္စံ၊ အလုပ်ကိစ္စ
သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိပါ။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ယောဓာဇီဝတို့ဖြင့် ကိစ္စမရှိပါသော်
လည်း။ ဣမသ္မိံ သာသနေ၊ ဘိက္ခု။ တထာဂတပေ၊ ထိုသို့ ယော်ဓာဇီဝတို့နှင့်တူသော
သဘောရှိကုန်သော။. ပဗ္ဗဇိ၊ ကုန်သော။ ပုဂ္ဂလေ၊ တို့ကို။ ဒယောတိ၊ ဘုရား။ ဣဒံ
ဩပမ္မံ၊ ဤဥပမေယျစကားကို။ (ဘဂဝတာ) အာဘတံ၊ ဆောင်တော်မူ
အပ်ပြီ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေ ပုဂ္ဂလေ၊ ထိုဥပမေယျဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်
တို့ကို။ ဒယောန္တော၊ ပြုတော်မူလိုသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝေမေဝန္တိအာဒိ၊
ဤသို့ အစရှိသော စကားကို။ (ဘဂဝါ) အာဟ။ တတ္ထ၊ ထိုဥပမေယျ
စကားရပ်၌။ သံသီဒတီတိ၊ ကား။ မိစ္ဆာဝိတက္ကာသို့၊ မိစ္ဆာဝိတက်၌။ (ကာမ
ဝိတက် စသည်၌။) ဝိသီဒတိ၊ အထူးသဖြင့် သက်ဝင် နစ်မြုပ်၏။
အနုပဝိသတိ၊ အစဉ်လိုက်သောအားဖြင့် ဝင်၏။ နု သက္ကောတိ ဗြဟ္မစရိယံ
သန္ဓာရေတုန္တိ၊ ကား။ ဗြဟ္မစရိယဝါသံ၊ မြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်သုံး
ခြင်းကို။ ဝါ၊ ကျင့်သုံးအပ်သော မြတ်သောအကျင့်ကို။ အနုပစ္ဆိတ္ဌမာနံ၊
မပြတ်အောင်။ ဂေါပေတုံ၊ စောင့်ရှောက်ခြင်းငှါ။ နု သက္ကောတိ၊ မစွမ်းနိုင်။

သိက္ခာဒုဗ္ဗလ္ယံ အာဝိကတ္ဝာတိ၊ ကား။ သိက္ခာယ၊ အဓိသီလသိက္ခာ၌။
ဒုဗ္ဗလဘာဝံ၊ အားမရှိသူ၏ အဖြစ်ကို။ ပကာသေတ္ဝာ၊ ထင်ရှားပြု၍။
(ဟီနာယာဝတ္တတိ-၌ စပ်။) ကိမသ္မ ရဇ္ဇတိ၊ ကား။ တသ္မ ပုဂ္ဂလသ္မ၊ ၏။

ရဇဂ္ဂံ နာမ၊ မြို့အစု၏ အဖြစ်မည်သည်။ ကိုး၊ အဘယ်နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ (ဘဂဝါ) ဝဒတိ၊ ၏။ ["ရဇဂ္ဂသို့"၌ သို့-ဝိဘတ်သည် ပဌမာအနက်၌ သက်သည်ဟု သိစေလိုမျှ "ရဇဂ္ဂံ နာမ"ဟု ဖွင့်သည်။] အတ္ထိ ရူပါတိ၊ ကား။ အတ္ထိ ရူပဝတိ၊ လွန်ကဲသော အဆင်းရှိ၏။ ဒဿနီယာတိ၊ ကား။ ဒဿနယောဂ္ဂါ၊ ကြည့်ရှုခြင်းကို ထိုက်၏။ ပါသာဒိကာတိ၊ ကား။ ဒဿနေနေဝ၊ မြင်ရခြင်းဖြင့်ပင်။ စိတ္တပ္ပသာဒါဝဟာ၊ စိတ်၏ ကြည်လင်ခြင်းကို ဆောင်နိုင်၏။ ပရမာယာတိ၊ ကား။ ဥတ္တမာယ၊ လွန်မြတ်သော။ ဝဏ္ဏပေါက္ခရတာယာတိ၊ ကား။ သရီရဝဏ္ဏေန စေဝ၊ ကိုယ်၏ အဆင်းနှင့်ရင်း။ အင်္ဂသဏ္ဌာနေန စ၊ အင်္ဂါကြီးငယ်တို့၏ ပုံသဏ္ဌာန်နှင့်ရင်း။ (သမန္နာဂတာ ဟောတိ။)

၁၉၆-၇-ဂ။ ဥဿာသတိတိ၊ ကား။ အာဝဟာသတိ၊ အောက်ချ၍ ရယ်၏။ ဝါ၊ တိုးတိုးရယ်၏။ ဝါ၊ ပြုံး၏။ ဥလ္လပတိတိ၊ ကား။ ကထေတိ၊ စကားပြော၏။ ဥဇ္ဇဂ္ဃတိတိ၊ ကား။ ပါဏိံ၊ လက်ခုပ်ကို။ ပဟရိတ္ဝာ၊ ပုတ်ခတ်၍။ (တနည်း) ပါဏိံ ပဟရိတ္ဝာ၊ လက်ခုပ်တီး၍။ မဟာဟသိတံ၊ ကျယ်စွာသော ရယ်ခြင်းကို။ ဟသတိ၊ ရယ်၏။ ဥပ္ပဏ္ဍေတိတိ၊ ကား။ ဥပ္ပဏ္ဍနကထံ၊ ပြောင်လှောင်ကြောင်းစကားကို။ ကထေတိ၊ ပြော၏။ အာဘိနိသီဒတိတိ၊ ကား။ အာဘိဘဝိတ္ဝာ၊ လွှမ်းမိုး၍။ သန္ဓိကေ ဝါ၊ အနီးဌာသော်ငင်း။ ကောသနေ ဝါ၊ တခုတည်းသော နေရာဌာသော်ငင်း။ နိသီဒတိ၊ ၏။ ဒုတိယပဒေပိ၊ အာဘိနိပဇ္ဇတိ-ဟူသော ဒုတိယပုဒ်ဌာလည်း။ ဧသေव နယော၊ တည်း။ အဒ္ဓါဝတ္ထုရတိတိ၊ ကား။ အဝတ္ထုရတိ၊ လွှမ်းမိုး၏။ ဝိနိဝေဌေတ္ဝာ ဝိနိမောစေတ္ဝာတိ၊ ကား။ ဂဟိတဌာနတော၊ ကိုင်အပ်ရာအရပ်မှ။ တဿ၊ မာတုဂါမ၏။ ဟတ္ထံ၊ လက်ကို။ ဝိနိဝေဌေတ္ဝာ စေဝ၊ ဖြေ၍ရင်း။ မောစေတ္ဝာ စ၊ လွှတ်စေ၍ရင်း။ (ယေန ကာမံ ပက္ကာမတိ။)ထွေ၊ ဤ ယောဓာဇီဗူဟမနိဒ္ဒေသ၌။ သေသံ၊ ဖွင့်အပ်ပြီးသော ပုဒ်မှ ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းသည်။ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ၊ သည်သာ။

၁၉၉။ ပိဏ္ဍပါတိကေသု၊ ပိဏ္ဍပါတိကပဌကတ္ထိ၌။ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော။) မန္ဒတ္ထာ မောမူဟတ္ထာတိ၊ ကား။ သမာဒါနံ၊ ဓုတင်ဆောက်တည်နည်းကို။ နေဝ ဇာနာတိ၊ မသိ။ အာနိသံသံ၊ ဓုတင်၏ အကျိုးဆက်ကို။ နဇာနာတိ၊ မသိ။ ပန၊ စင်စစ်ကား။ အတ္ထနော၊ ၏။ မန္ဒတ္ထာ၊ နှံ့သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ၊ ညံ့သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ မောမူဟတ္ထာ၊ လွှန်စွာတွေဝေသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အညာဏေနေဝ၊ မသိခြင်းကြောင့်သာ။ ပိဏ္ဍပါတိကော၊ ပိဏ္ဍပါတ်ဓုတင်ကို ဆောင်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပါပိစ္ဆော ဣစ္ဆာပကတောတိ၊ ကား။ ပိဏ္ဍပါတိကဿ၊ ပိဏ္ဍပါတ်ဓုတင်ဆောင်သည် ဖြစ်၍။ သတော၊ ဖြစ်သော။ မေ၊ အား။ အယံ၊ ဤ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။

ပိဏ္ဍပါတိကော၊ ပိဏ္ဍပါတ်ခုတင် ဆောင်သူတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့သိ၍။ စတုပစ္စယသဏ္ဌာရံ၊ လေးပါးသော ပစ္စည်းတို့ဖြင့် ကောင်းစွာပြုမှုကို။ ဝါ၊ ကောင်းစွာ ပြုအပ်သော ပစ္စည်းလေးပါးကို။ ကရိဿန္တိ၊ ပြုကြကုန်လတ္တံ့။ လဇ္ဇီ၊ မကောင်းမှုမှ ရှက်ခြင်းရှိသူတည်း။ အပ္ပိစ္ဆော၊ နည်းသော အလိုရှိသူတည်း။ ဣတိအာဒိဟိ၊ ဤသို့ အစရှိကုန်သော။ ဂုဏေဟိ စ၊ ဂုဏ်တို့ဖြင့်လည်း။ သမ္ဘာဝေဿန္တိ၊ ချီးမွမ်းကြကုန်လတ္တံ့။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ပါပိကာယ၊ ယုတ်မာသော။ ဣစ္ဆာယ၊ အလိုဟု။ ဌတ္ဝာ၊ ၍။ တာယ ပါပိစ္ဆာယ၊ ထိုယုတ်မာသော အလိုသည်။ အဘိဘူတော၊ လွှမ်းမိုးအပ်သည်။ ဟုတ္ဝာ၊ ၍။ ပိဏ္ဍပါတိကော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဥမ္မာဒဝသေန၊ ရူးသွပ်ခြင်း၏ အစမ်းဖြင့်။ ပိဏာယ၊ ဝါ။ စရန္တော ပန၊ လှည့်လည်သူသည်ကား။ ဥမ္မာဒါ၊ ရူးသွပ်ခြင်းကြောင့်။ စိတ္တဝိက္ခေပါ၊ စိတ်၏ ပျံ့လွင့်ခြင်းကြောင့်။ ပိဏ္ဍပါတိ-ကော နာမ၊ မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ဝဏ္ဏိတန္တိ၊ ကား။ ဣဒံ ပိဏ္ဍပါတိကင်္ဂ နာမ၊ ဤ ပိဏ္ဍပါတ်ခုတင်ဆောင် ပုဂ္ဂိုလ်၏ အကြောင်းအင်္ဂါ, သမာဒါနစေတနာ မည်သည်ကို။ ဗုဒ္ဓေဟိ စ၊ တို့သည်ရင်း။ ဗုဒ္ဓသာဝကေဟိ စ၊ တို့သည်ရင်း။ ဝဏ္ဏိတံ ပသတ္ထံ၊ ချီးမွမ်းတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍။ ပိဏ္ဍပါတိကော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အပ္ပိစ္ဆတံယေဝ နိဿာယ၊ တိအာဒီသု၊ အစရှိသောပုဒ်တို့၌။ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတမ္ပေါ။) ဣတိ၊ ဤသို့ ပိဏ္ဍပါတ်ခုတင်ကိုဆောင်ခြင်းဖြင့်။ အပ္ပိစ္ဆော၊ နည်းသော အလိုရှိသူသည်။ ဘဝိဿာမိ၊ အုံ့။ မေ၊ ၏။ ဣဒံ ပိဏ္ဍပါတိကင်္ဂ၊ သည်။ အပ္ပိစ္ဆတာယ၊ နည်းသော အလိုရှိသူ၏ အဖြစ်အကျိုးငှါ။ သံဝတ္တိဿတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။ ဣတိ၊ ဖြင့်။ သန္တုဋ္ဌော၊ တင်းတိမ်ရောင့်ရဲလွယ်သူသည်။ ဘဝိဿာမိ၊ အုံ့။ မေ၊ ၏။ ဣဒံ ပိဏ္ဍပါတိကင်္ဂ၊ သည်။ သန္တုဋ္ဌိယာ၊ တင်းတိမ်ရောင့်ရဲလွယ်ခြင်းငှါ။ သံဝတ္တိဿတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။ ဣတိ၊ ဖြင့်။ ကိလေသေ၊ တို့ကို။ သလ္လိခိဿာမိ၊ နည်းပါးအောင် ခြစ်ပစ်အုံ့။ မေ၊ ၏။ ဣဒံ ပိဏ္ဍပါတိကင်္ဂ၊ သည်။ ကိလေသသလ္လေခနတ္ထာယ၊ ကိလေသာတို့ကို နည်းပါးအောင် ခြစ်ပစ်ခြင်းအကျိုးငှါ။ သံဝတ္တိဿတိ၊ လတ္တံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍။ ပိဏ္ဍပါတိကော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ဣဒမတ္ထိတန္တိ၊ ကား။ ကလျာဏာယ၊ သော။ ဣမာယ ပဋိပတ္တိယာ၊ ဤ ပိဏ္ဍပါတ်ခုတင်အကျင့်ဖြင့်။ အတ္ထိဘာဝံ၊ အကျိုးရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ ဝါ၊ တနည်း။ ဣမိနာ ပိဏ္ဍပါတမတ္တေန၊ ဤ ပိဏ္ဍပါတ်ဆွမ်းမျှဖြင့်။ အတ္ထိဘာဝံ၊ အလိုရှိသူ၏အဖြစ်ကို။ (နိဿာယ ပိဏ္ဍပါတိကော ဟောတိ။) ယံ ယံ၊ အကြင် အကြင် ဆွမ်းကို။ လဒ္ဓံ၊ ရအပ်ပြီ။ တေန တေနေဝ၊ ထိုထို ရအပ်သော ဆွမ်းဖြင့်သာ။ ယာပနဘာဝံ၊ မျှတခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်ကို။ နိဿာယ၊ ၍။

(ပိဏ္ဍပါတိကော ဟောတိ။) ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ အဂ္ဂေါတိ၊ ကား။ ဇေဋ္ဌကော၊ အကြီးအကဲတည်း။ သေသာနိ၊ အဂ္ဂေါပုဒ်မှကြွင်းသော သေဋ္ဌော, ဥတ္တမော- အစရှိသော ပုဒ်တို့သည်။ တယော၊ ထို အဂ္ဂေါ-ပုဒ်၏သာ။ ဝေဝစနာနိ၊ ဝေဝုစ် ပရိယာယ် စကားလှယ်ပုဒ်တို့တည်း။

၈၀၂ ခီရဉ္စိ၊ ကား။ ၈ါဝိတော၊ နွားမမှ။ ခီရံ နာမ၊ နို့ရည်မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ၈ါဝိယာ၊ နွားမနှင့်။ ဝိနာ၊ ကင်းရ။ (ခီရံ နာမ၊ မည်သည်။) နု(ဟောတိ)၊ မဖြစ်။ ခီရမှာ ဒဓိတိအာဒီသုပိ၊ အစရှိသော ပုဒ်တို့ဟုလည်း။ ဧသော နယော၊ တည်း။ ဝေမေဝန္တိ၊ ကား။ ပဠဿု၊ ငါးမျိုးကုန်သော။ တေသု ဂေါရသေသု၊ ဤ နွားမမှဖြစ်သော အရသာတို့တွင်။ သပ္ပိမဏ္ဍော၊ ထောပတ်ကြည်သည်။ အဂ္ဂေါ၊ အသာဆုံးသည်။ (ဟောတိ) ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဝေမေဝံ၊ တူ။ ပဠဿု၊ ကုန်သော။ ဣမေသု ပိဏ္ဍပါတိကေသု၊ ဤ ပိဏ္ဍပါတ်ဓုတင်ဆောင် ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်။ ယ္ဟာယံ(ယော အယံ)၊ အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အပ္ပိစ္ဆတာဒီနိ၊ နည်းသော အလိုရှိသူ၏ အဖြစ် အစရှိသည်တို့ကို။ နိဿာယ၊၍။ ပိဏ္ဍပါတိကော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အယံ၊ ဤ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အဂ္ဂေါ စ၊ ကြီးမြတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်ရင်း။ သေဋ္ဌော စ၊ ချီးမွမ်းအပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်ရင်း။ ပါမောက္ခော စ၊ ပဓာနဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်ရင်း။ ဥတ္တမော စ၊ အထူးသဖြင့် မြတ်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်ရင်း။ ပဝရော စ၊ အပြားအားဖြင့် မြတ်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်ရင်း။ (ဟောတိ။) ပန၊ ဆက်။ ပဠဿု၊ ကုန်သော။ ဣမေသု ပိဏ္ဍပါတိကေသု၊ ဤ ပိဏ္ဍပါတ်ဓုတင်ဆောင် ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်။ ဒ္ဝေ၊ နှောက်နှစ်ပါးသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ ဇနာ၊ ရဟန်းတို့သည်။ ပိဏ္ဍပါတိကာ၊ ပိဏ္ဍပါတ်ဓုတင်ဆောင် အစစ်တို့တည်း။ တယော၊ ရှေသုံးပါးတို့သည်။ နု ပိဏ္ဍပါတိကာ၊ ပိဏ္ဍပါတ်ဓုတင်ဆောင်အစစ်တို့ မဟုတ်ကုန်။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ပိဏ္ဍပါတ် ဓုတင်ဆောင်အစစ် မဟုတ်ပါကုန်သော်လည်း။ နာမ မတ္တေန၊ ပိဏ္ဍပါတိက ဟူသော အမည်မျှဖြင့်။ ပိဏ္ဍပါတိကာ၊ ပိဏ္ဍပါတိကတို့ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ခလုပစ္ဆာဘတ္တိကာဒီသုပိ၊ ခလုပစ္ဆာဘတ္တိက အစရှိသောပုဒ်တို့ဟုလည်း။ ဧသော နယော၊ တည်း။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ပဠဝကနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီးပြီ။

၆–ဆဋ္ဌကနိဒ္ဒေသ အဖွင့်

၂၀၂။ ဆဋ္ဌေ၊ ဌ။ (အတ္ထော ဝေ ဝေဒိတဗ္ဗော။) တတြာတိ၊ ကား။ ဆသု၊ ကုန်သော။ တေသု ပုဂ္ဂလေသု၊ ထိုဥဒ္ဒေသဌ် ပြအပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်။ သမ္မာသမ္ဗုद्ध၊ တေန ဒဋ္ဌဗ္ဗောတိ၊ ကား။ သော ပုဂ္ဂလော၊ ကို။

အနာစရိယကေန၊ ဆရာမရှိသည်။ (ဟုတ္တာ) အတ္ထနာ၊ ကိုယ်တိုင်။ ဥပ္ပါဒိ-တေန၊ ဖြစ်စေအပ်သော။ တေန သမ္ပညုတညာဏေန၊ ထို သမ္ပညုတဉာဏ်တော် ကြောင့်။ သမ္ပညုတ္တေါ၊ သမ္ပညုတ်ကုရားရှင်ဟူ၍။ ဒဋ္ဌမ္ဘော၊ ၏။ ပစ္စေကတ္တေါ တေနာတိအာဒိသုပိ၊ ဤသို့ အစရှိသော ဝါကျတို့၌လည်း။ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတမ္ဘော။) တေန ပစ္စေကသမ္ဗောဓိဉာဏေန၊ ထို ပစ္စေကသမ္ဗောဓိဉာဏ် ကြောင့်။ သော ပုဂ္ဂလော၊ ကို။ ပစ္စေကသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ ဟူ၍။ (ဒဋ္ဌမ္ဘော။) တေန သာဝကပါရမီဉာဏေန၊ ကြောင့်။ တေ ပုဂ္ဂလာ၊ တို့ကို။ သာရိပုတ္တ-မောဂ္ဂလ္လာနာ၊ အရှင်သာရိပုတြာ, အရှင်မောဂ္ဂလ္လာန်တို့ ဟူ၍။ (ဒဋ္ဌမ္ဘော။) [ပါရံ၊ တဘက်ကမ်းရောက် ပြီးမြောက်သောဉာဏ်သို့။ မယတိ ဂစ္ဆတိ၊ ရောက်တတ်၏။ ဣတိ ပါရမီ။ ဤသို့ ဝစနတ္ထပြု၍ အပြီးအဆုံးသို့ရောက်မှု ပါရမီဟု ခေါ်ရသည်။ အခြား ရဟန္တာတို့ကား သာဝကဉာဏ်၏ အပြီး အဆုံးသို့ မရောက်ပဲ အရှင်သာရိပုတြာ, အရှင်မောဂ္ဂလ္လာန်တို့သာ အပြီး အဆုံးသို့ ရောက်တော်မူကြသည်။] ဒုက္ခဿ၊ ၏။ တေန အန္တကရဏေန၊ ထို အဆုံးကို ပြုခြင်းကြောင့်။ တေ ပုဂ္ဂလာ၊ တို့ကို။ အဝသေသာ၊ အရှင်သာရိ-ပုတြာ, အရှင်မောဂ္ဂလ္လာန်တို့မှ ကြွင်းကုန်သော။ အရဟန္တော၊ ရဟန္တာတို့ ဟူ၍။ (ဒဋ္ဌမ္ဘော။) ဣတ္ထတ္တံ၊ ဤသို့ပြားသော လူအဖြစ်သို့။ ဝါ၊ ဤ ကာမ ဘုံသို့။ တေန အနာဂမနေန၊ ထို မလာခြင်းကြောင့်။ သော ပုဂ္ဂလော၊ ထို သြရမ္ဘာဂိယ သံယောဇဉ်ကို ,,ပယ်ပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ အနာဂါမီ၊ ဟူ၍။ (ဒဋ္ဌမ္ဘော။) ဣတ္ထတ္တံ၊ သို့။ ဝါ၊ သို့။ တေန အာဂမနေန၊ ထို လာခြင်း ကြောင့်။ တေ ပုဂ္ဂလာ၊ တို့ကို။ (ဒိဋ္ဌိ, ဝိစိကိစ္ဆာ, သီလဗ္ဗတပရာမာသ သံယောဇဉ်တို့ကို အကြွင်းမဲ့ ပယ်ပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်၊ ကာမရာဂ, ဗျာပါဒတို့ကို နည်းပါးစေသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။)သောတာပန္နသကဒါဂါမိနော၊ သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်, သကဒါဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ ဟူ၍။ ဒဋ္ဌမ္ဘော၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဆဋ္ဌနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီးပြီ။

၇-သတ္တကနိဒ္ဒေသ အဖွင့်

💬 ၂၀၃။ သတ္တကေ၊ ဣ။ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတမ္ဘော။) သကိ' နိမုဂ္ဂေါတိ၊ ကား။ ကေဝါရံ။ တကြိမ်။ နိမုဂ္ဂေါ၊ နစ်မြုပ်သည်။ (သမာနော၊ သော်။) နိမုဂ္ဂေါဝ၊ နစ်မြုပ်မြဲ နစ်မြုပ်သည်သာ။ (ဟောတိ၊ ၏-ဣ စပ်။) ကေန္တ-ကာဒ္ဌကေဟိတိ၊ ကား။ ကေန္ဒေနေဝ၊ စင်စစ်အားဖြင့်သာ။ ကာဒ္ဌကေဟိ၊ မည်းမှောင် ကုန်သော။ နတ္ထိကဝါဒအဟေတုကဝါဒအကိရိယဝါဒသင်္ခါ-တေဟိ၊ နတ္ထိကဝါဒ, အဟေတုကဝါဒ, အကိရိယဝါဒ ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိမဗ္ဗေဟိ၊ နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ တရားတို့နှင့်။ (သမန္နာဂတော

ဟောတိ။) ဧဝံ ပဂ္ဂလောတိ၊ ကား။ ဣမိနာ ကာရဏေန၊ ဤ မည်းမှောင်သော နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတရားတို့နှင့် ပြည့်စုံသည်၏ အဖြစ်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ပဂ္ဂလော၊ သည်။ ကေဝါရံ၊ တကြိမ်။ နိမုဂ္ဂေါ၊ နစ်မြုပ်သည်။ (သမာနော) တထာ၊ ထို နစ်မြုပ်မြဲတိုင်းသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ နိမုဂ္ဂေါ၀၊ သည်သာ။ ဟောတိ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ ဘေဿ၊ ဤ ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ပုန၊ တဖန်။ ဘ၀ေတော၊ ဘ၀မှ။ ဝုဋ္ဌာနံ နာမ၊ ထခြင်းမည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ သို့။ (အာစရိယာ၊ တို့သည်။) ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ မဂ္ဂလိဂေါသာလာဒယော ဝိယ၊ မဂ္ဂလိဂေါသာလ အစရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကဲ့သို့။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်၌။ နရကဂ္ဂိနံ ယေ၀၊ ငရဲမီးတို့၏သာလျှင်။ အာဟာရော၊ လောင်စာသည်။ ဟောတိ၊ ၏။

သာဟု သဒ္ဓါ ကုသလေသု ဓမ္မေသူတိ၊ ကား။ ကုသလဓမ္မေသု၊ တို့၌။ သဒ္ဓါ နာမ၊ ယုံကြည်ခြင်းမည်သည်။ သာဓု၊ ကောင်း၏။ လဒ္ဓိကာ၊ လဒ်ရှိ၏။ (ရှေးနိဿယ၌ ဤပုဒ်မပါ။) ဣတိ၊ သို့။ ဥမ္မုဇ္ဇတိ၊ ပေါ်၏။ သော၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ တာ၀တကေနေ၀၊ ထိုမျှလောက်ဖြင့်သာ။ (ကုသိုလ်တရား တို့၌ ယုံကြည်ခြင်းသည် ကောင်း၏ဟု နှလုံးသွင်းခြင်းဖြင့်သာ။) ကုသလေန၊ ဖြင့်။ ဥမ္မုဇ္ဇတိ နာမ၊ ဖော်သည်မည်၏။ သာဓု ဟိရိတိအာဒိသုပိ၊ အစရှိသော ၀ါကျတို့၌လည်း။ ဧသေ၀ နယော၊ တည်း။ ဟာယတိယေ၀ါတိ၊ ကား။ စက်၀ါရေ ၁၊ ကဝါသည်တို့၏ ဆပ်ပြာစစ်ကြောင်းအ၀တ်၌။ အာသိတ္တဥဒကံ ဝိယ၊ လောင်းအပ်သော ရေကဲ့သို့။ ဧကဋ္ဌေန၊ စင်စစ်အားဖြင့်။ ပရိဟာယ-တေ၀၊ ဆုတ်ယုတ်သည်သာ။ ဧ၀ံ ပဂ္ဂလောတိ၊ ကား။ ဧ၀ံ၊ သို့။ သာဓု သဒ္ဓါတိ၊ ဟူ၍။ ဣမေသံ သဒ္ဓါဒီနံ၊ ဤ သဒ္ဓါ အစရှိသော တရားတို့၏။ ၀သေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ ဧကေ၀ါရံ၊ တကြိမ်။ ဥမ္မုဇ္ဇိတ္မာ၊ ဖော်၍။ တေသံ၊ ထို သဒ္ဓါ အစရှိသော တရားတို့၏။ ပရိဟာနိယာ၊ ဆုတ်ယုတ်ခြင်းကြောင့်။ ပုန၊ တဖန်။ နိမုဇ္ဇတိယေ၀၊ ၀ုပ်မြုပ်သည်သာ။ (ဧ ဝိယ၊ အာဘယ်ပုဂ္ဂိုလ် တို့ကဲ့သို့နည်း။) ဒေ၀ဒတ္တာဒယော ဝိယ၊ အရှင်ဒေ၀ဒတ် အစရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ ကဲ့သို့တည်း။

၁။ စက်၀ါရ။ ။စကိ-ဓာတ်, စက်-ဓာတ်သည် လှုပ်ခြင်းအနက်ကို ဟော၏။ ဆပ်ပြာစစ်ကြောင်း အ၀တ်သည် စစ်သောအခါ (အနယ်မျှား လာလျှင်) လှုပ်၍ လှုပ်၍ ပေးရ၏။ ထို့ကြောင့် "စက်ယတေ၊လှုပ်စေအပ်၏။ ဣတိ စကော်။ ဆပ်ပြာစစ်အ၀တ်သည် အမှုန်အဖတ်တို့ကို မပါအောင် တားမြစ်တတ်၏။ ထို့ကြောင့် "၀ါရေတိ၊ အမှုန် အဖတ်တို့ကို တားမြစ်တတ်၏။ ဣတိ ၀ါရော။ "စကော် စ+သော+၀ါရော စာတိ စက်၀ါရော"ဟု ကြံပါ။ ["စဂ်၀ါရ"ဟု မူကွဲ ရှိ၏။]

ဟိ၊ မှန်။ ဧဝံဒဏ္ဍောဟု၊ အရှင်ဒေဝဒတ်သည်။ အဋ္ဌ၊ ကုန်သော။ သမာ-ပတ္တိယော၊ သမာပတ်တို့ကိုဟု၊ ပဋ္ဌ၊ ကုန်သော။ အဘိညာယော စ၊ လောကီအဘိညာဉ်တို့ကိုဟု၊ နိဗ္ဗတ္တေတွာပိ၊ ဖြစ်စေပြီး၍လည်း။ ပုန၊ တဖန်။ ဗုဒ္ဓါနံ၊ တို့၏။ ပဋိကဏ္ဌကတာယ၊ ဆန့်ကျင်ဘက်ဆူးငြောင့်၏အဖြစ်ကြောင့်။ တေဟိ ဂုဏေဟိ၊ ထိုဂုဏ်တို့မှ။ (သမာပတ် ရှစ်ပါး, လောကီအဘိညာဉ် ၅ါးပါးတို့မှ။) ပရိဟီနော၊ ဆုတ်ယုတ်သည်။ (ဟုတ္တာ) ရှုဟိရှုပ္ပါဒကမ္မံ၊ ဘုရားရှင်၏ ခြေမတော်၌ သွေးကို ဖြစ်စေတတ်သောကံကိုဟု၊ သံဃဘေဒ-ကမ္မဉ္စ၊, ညီညွတ်သော သံဃာ၏ သင်းခွဲကြောင်းဖြစ်သောကံကိုဟု။ ကတ္တာ၊ ၍။ ကာယဿ၊ ဥပါဒိန္နကဲခန္ဓာကိုယ်၏။ ဘေဒါ၊ ပျက်စီးခြင်းကြောင့်။ ဒုတိယစိတ္တဝါရေန၊ နှစ်ခုတို့၏ ပြည့်ကြောင်းဖြစ်သော စိတ်အကြိမ် အားဖြင့်။ နိရယေ၊ အဝီစိဝရဲ့၌။ နိဗ္ဗတ္တိ၊ ဖြစ်ရပြီ။ ကောကာလိကော၊ ကောကာလိက သည်။ ဒ္ဝေ၊ ၂-ပါးကုန်သော။ အဂ္ဂသာဝကေ၊ အဂ္ဂသာဝကတို့ကို။ ဥပဝဒိ-တ္တာ၊ စွပ်စွဲ၍။ ဝါ၊ စွပ်စွဲခြင်းကြောင့်။ ပဒုမနိရယေ၊ ပဒုမဝရဲ့၌။ နိဗ္ဗတ္တော၊ ဖြစ်ရပြီ။

နော်ဝ ဟာယတိ နော ´ဝဆုတီတိ၊ ကား။ အပ္ပဟောနကကာလေပိ၊ မစ္ဆမ်းနိုင်ရာ အခါ၌လည်း။ နဟာယတိ၊ မဆုတ်ယုတ်။ ပဟောနကကာလေပိ၊ မစ္ဆမ်းနိုင်ရာအခါ၌လည်း။ နဝဆုတီ၊ မတိုးတက်။ ပန၊ ဆက်။ တေ ဥဘယမ္ပိ၊ ဤ မဆုတ်ယုတ်ခြင်း, မတိုးတက်ခြင်း နှစ်ပါးစုံ ကိုလည်း။ အဂါရိကေနပိ၊ အိမ်၌နေသူ လူဝတ်ကြောင်ဖြင့်ဟု။ အနဂါရိကေနပိ၊ အိမ်မရှိသော ရဟန်း ဖြင့်ဟု။ ဒီပေတမ္ပံ၊ ပြတိုက်၏။ ဟိ၊ ချဲ့။ ကေစ္စော၊ အချို့သော။ အဂါရိ-ကော၊ အိမ်၌ နေသူ လူဝတ်ကြောင်သည်။ အပ္ပဟောနကကာလေ၊ ၌။ ပက္ခိကဘတ္တံ ဝါ၊ လဆန်းပက္ခ, လဆုတ်ပက္ခ၌ ပေးလှူအပ်သော ဆွမ်းကို သော်၎င်း။ သလာကဘတ္တံ ဝါ၊ စာရေးတံ မဲချ၍ ပေးလှူအပ်သော ဆွမ်းကို သော်၎င်း။ ဝဿာဝါသိကံ ဝါ၊ မိုးလပတ်လုံး နေသော ရဟန်းတို့အား ပေးလှူအပ်သော သင်္ကန်းကို သော်၎င်း။ (ဝါဆိုသင်္ကန်းကို သော်၎င်း။) ဥပနိဗန္ဓာပေတိ၊ ကပ်၍ စွဲမြဲစေ၏။ ဝါ၊ အမြဲလှူ၏။ သော၊ ထို လူသည်။ ပဋ္ဌာ၊ နောက်၌။ ပဟောနကကာလေပိ၊ ၌လည်း။ ပက္ခိကဘတ္တာဒိမတ္တမေဝ၊ ပက္ခိကဘတ် အစရှိသော အလှူမျှကိုသာ။ ပဝတ္တေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ ["ပိုရ်ိ မလှူ" ဟူလို။] အနဂါရိကောပိ၊ အိမ်မရှိသော ရဟန်းသည်လည်း။ အာဒိမ္ပိ အစ၌။ (ရဟန်းဖြစ်စ၌။) ဥဒ္ဒေသံ ဝါ၊ ပါဠိကို သင်ယူခြင်းကိုဟု။ ,ဝါ၊ သင်ယူ အပ်သော ပါဠိကိုဟု။ ဓုတင် ဝါ၊ ဓုတင်ကိုဟု။ ဂဏှာတိ၊ ယူ၏။ ဝါ၊ ဆောက်တည်၏။ မေဓာဝိလဝီရိယသမ္ပတ္တိယာ၊ ပညာနှင့်ပြည့်စုံခြင်း, အားနှင့် ပြည့်စုံခြင်း, ဝီရိယနှင့် ပြည့်စုံခြင်းကြောင့်။ ပဟောနကကာလေပိ၊ ၌လည်း။

တတော၊ ထို့ထက်။ (ပါဠိကိုသင်ယူခြင်း, ဓုတင်ကို ဆောက်တည်ခြင်းထက်။) ဥတ္တရိ။ အလွန်။ နှ ကရောတိ၊ မပြု။ ဧဝं ပုဂ္ဂလောတိ၊ ကား။ ဧဝံ၊ သို့။ သဒ္ဓါဒီနံ၊ သဒ္ဓါအစရှိသော တရားတို့၏။ ဣမာယ ဒ္ဋိယာ၊ ဤ တည်တံ့ခြင်း ကြောင့်။ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ဥမ္မုဇ္ဇိတ္ဝာ၊ ဖော်၍။ ဒ္ဋိတော၊ တည်သည် မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ဥမ္မုဇ္ဇိတ္ဝာ ဝိပဿတိ ဝိလောကေတိတိ၊ ကား။ သောတာပန္နော၊ သောတာပန် ဖြစ်သော။ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ဥဋ္ဌဟိတ္ဝာ၊ ထ၍။ [ဥမ္မုဇ္ဇိတ္ဝာ- ၏ အဖွင့်။] ဂမနမဂ္ဂံ၊ သွားကြောင်းလမ်းကိုသော်၎င်း။ ဂန္ဓဗ္ဗံ၊ သွားထိုက်သော။ ဒီသံ ဝါ၊ အရပ်ကိုသော်၎င်း။ ဩလောကေတိ နာမ၊ ကြည့်သည် မည်၏။ ဥမ္မုဇ္ဇိတ္ဝာ ပတရတိတိ၊ ကား။ သကဒါဂါမိပုဂ္ဂလော၊ သကဒါဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ် သည်။ ကိလေသတနုတာယ၊ ကိလေသာတို့၏ နည်းပါးကုန်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်။ ဥဋ္ဌဟိတ္ဝာ၊ ၍။ ဂန္ဓဗ္ဗဒီသာတိမုခေါ၊ သွားထိုက်သော အရပ်သို့ ရှေးရှုသည်။ (ဟူတ္ဝာ)ပတရတိ နာမ၊ ကူးသွားသည် မည်၏။ ပတိဂါဓပတ္တော ဟောတိတိ၊ ကား။ အနာဂါမိပုဂ္ဂလော၊ အနာဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဥဋ္ဌာယ၊ ထ၍။ ဝိလောကေတ္ဝာ၊ အထူးထူး အပြားပြား ကြည့်၍။ ပတရိတ္ဝာ၊ ကူး သွား၍။ ဂန္ဓာ၊ သွား၍။ ဧကသ္မိं ဌာနေ၊ တခုသော အရပ်၌။ ပတိဋ္ဌာ-ပတ္တော နာမ၊ ထောက်တည်ရာသို့ ရောက်သည် မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တိဋ္ဌတိ၊ ရပ်နေတော့၏။ ပုန၊ တဖန်။ နှ အာဂစ္ဆတိ၊ မလာ။ [အနာဂါမိ နှင့် လျော်အောင် "နှ ပုန အာဂစ္ဆတိ"ဟု ဆိုဟန်တူသည်။ တိဋ္ဌတိ နှင့် လျော်အောင် "နှ ပုန ဂစ္ဆတိ"ဟု ရှိလျှင်လည်း ကောင်း၏။] တိဏ္ဏော ပါရဂူတော ထလေ တိဋ္ဌတိတိ၊ ကား။ သဗ္ဗကိလေသေဃံ၊ အလုံးစုံသော ကိလေသာတည်းဟူသော ရေအလျဉ်ကို။ တရိတ္ဝာ၊ ကူးမြောက်၍။ ပရတီရံ၊ တဘက်ကမ်းသို့။ ဂန္ဓာ၊ ရောက်၍။ နိဗ္ဗာနထလေ၊ နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော ကုန်း၌။ ဌိတော နာမ၊ တည်သည် မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ပန၊ ဆက်။ သတ္တ၊ ကုန်သော။ ဣမေ ပုဂ္ဂလာ၊ တို့ကို။ ဥဒကောဃမေန၊ ရေတည်းဟူသော ဥဃမာဖြင့်။ ဒီပိတာ၊ ပြအပ်ကုန်ပြီ။ ကိရ၊ ခဲ့။ သတ္တ၊ ကုန်သော။ ဇယ်ဝါဏိဇာ၊ ခြေဖြင့် သွားသော ကုန်သည်တို့သည်။ ဝါ၊ ခြေကုန်သည်တို့သည်။ အဒ္ဓါနမဂ္ဂပဋိပန္နာ၊ အဝေးရှည်သော ခရီးကို သွားကုန် သည်။ (သမာနာ၊ ကုန်လသော်။) အန္တရာမဂ္ဂေ၊ လမ်းခရီးအကြား၌။ ကေ၊ တခုသော။ ပုဏ္ဏနဒီ၊ ရေဖြင့် ပြည့်သော မြစ်သို့။ ပါပုဏိ သု၊ ရောက်ကြ ကုန်ပြီ။ တေသု၊ ထို ခုနစ်ယောက်သော ခြေကုန်သည်တို့တွင်။ ပဌမံ၊ စွာ။ သြတိဏ္ဏော၊ ရေသို့သက်ဆင်းသော။ ဥဒကဘီရုကော၊ ရေမှ ကြောက်သော။ ဝါ၊ ရေကို ကြောက်တတ်သော။ ပုရိသော၊ သည်။ သြတိဏ္ဏဋ္ဌာနေ ယေဝ၊

ရေသို့ ထက်ဆင်းရာ အရပ်ဌာပင်။ နိမုဇ္ဇိတ္ဘာ၊ နှစ်မြှုပ်၍။ ပုန၊ တဖန်။ ဥဒ္ဓဘာတုံ၊ ထခြင်းငှါ။ (ဖော်ခြင်းငှါ။) နာသုက္ခိ၊ မစ္စမ်းနိုင်။ အန္တောယေ၀၊ ရေ၏အတွင်း၌သာ။ မစ္ဆကစ္ဆပဘက္ခော၊ ငါးလိပ်တို့၏အစာသည်။ ဇာတော၊ ဖြစ်ပြီ။

ဒုတိယော၊နှစ်ယောက်မြောက်ဖြစ်သော ယောကျ်ားသည်။သြတိဏ္ဏဘာနေ၊ ၌။ နိမုဇ္ဇိတ္ဘာ၊ နှစ်၍။ သကိံ၊ တကြိမ်။ ဥဒ္ဓဟိတ္ဘာ၊ ထ၍။ (ဖော်၍။) ပုန၊ တဖန်။ နိမုဂ္ဂေါ၊ နှစ်မြှုပ်သည်။ (ဟုတ္ဘာ) ဥဒ္ဓဘာတုံ၊ ငှါ။ နာသက္ခိ၊ မစ္စမ်းနိုင်။ အန္တောယေ၀၊ ၌သာ။ မစ္ဆကစ္ဆပဘက္ခော၊ သည်။ ဇာတော၊ ပြီ။

တတိယော၊ သုံးယောက်မြောက်ယောကျ်ားသည်။ နိမုဇ္ဇိတ္ဘာ၊ ၍။ ဥဒ္ဓဟိ၊ ထပြီ။ (ဖော်ပြီ။) သော၊ ထို ယောကျ်ားသည်။ 'နဒီယာ၊ ၏။ မဇ္ဈေ၊ အလယ်၌။ ဌတ္ဘာ၊ ရပ်၍။ သြရတော၊ ဤမှာဘက်ကမ်းသို့။ အာဂန္တုံ၊ လာခြင်းငှါ။ နု (အသက္ခိ)၊ မစ္စမ်းနိုင်။ ပရတော၊ ဟိုမှာဘက်ကမ်းသို့။ ဂန္တုံ၊ သွားခြင်းငှါ။ နု အသက္ခိ၊ နိုင်။ စတုတ္ထော၊ လေးယောက်မြောက် ယောကျ်ားသည်။ ဥဒ္ဓဘယ၊ ထ၍။ ဌိတော၊ ရပ်လျက်။ ဥတ္တရဏတိတ္ထံ၊ ကူးတက်ကြောင်း ဆိပ်ကမ်းကို။ သြလောကေသိ၊ ကြည့်ပြီ။ ပဋ္ဌမော၊ ငါး ယောက်မြောက် ယောကျ်ားသည်။ ဥတ္တရဏတိတ္ထံ၊ ကို။ သြလောကေတ္ဘာ၊ ၍။ ပတရိ၊ ကူးတက်ပြီ။ ဆဋ္ဌော၊ ခြောက်ယောက်မြောက် ယောကျ်ားသည်။ တရိတ္ဘာ၊ ကူးတက်၍။ ပါရိမတီရံ၊ ဟိုဘက်ကမ်း အနီးသို့။ ဂန္ဓာ၊ သွား၍။ (ကမ်းမရောက်ခင် သွား၍။) ကဋ္ဌိပ္ပမာဏော၊ ခါး အတိုင်းအရှည်ရှိသော။ ဥဒကေ၊ ၌။ ဌိတော၊ ရပ်နေပြီ။ သတ္တမော၊ ခုနစ်မြောက်ယောကျ်ားသည်။ ပါရိမတီရံ၊ သို့။ ဂန္ဓာ၊ ၍။ ဂန္ဓစုဏ္ဏာဒီဟိ၊ နံ့သာမှုန့် အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ နှတ္ဘာ၊ ရေချိုး၍။ ဝရ၀တ္ထာနိ၊ ကောင်းမြတ်သော အ၀တ်တို့ကို။ နိ၀ါ-သေတ္ဘာ၊ ၀တ်၍။ သုရဘိ၀ိလေပနံ၊ ကောင်းသော အနံ့ရှိသော နံ့သာပျော်ကို။ ဝိလိမ္ပိတ္ဘာ၊ လိမ်းကျံ၍။ နိလုပ္ပလမာလာဒီနိ၊ ကြာညိုပန်း အစရှိသည်တို့ကို။ ပိဠန္ဓိတ္ဘာ၊ ပန်ဆင်၍။ နာနာလင်္ကာရ၀ဋ္ဋိမဏ္ဍိတော၊ အမျိုးမျိုးသော တန်ဆာတို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သည်။ (ဟုတ္ဘာ) မဟာနဂရံ၊ မြတ်သော မြို့တော်သို့။ ပ၀ိသိတ္ဘာ၊ ဝင်၍။ ပါသာဒ၀ရံ၊ မြတ်သော ပြာသာဒ်ထက်သို့။ အာရုယှ၊ တက်၍။ ဥတ္တမဘောဇနံ၊ မွန်မြတ်သော ဘောဇဉ်ကို။ ဘုဉ္ဇိ၊ သုံးဆောင်ပြီ။

တတ္ထ၊ ထိုဥပမာစကားရပ်၌။ သတ္တ၊ ကုန်သော။ ဇယ်၀ါဏိဇာ၊ တို့ကို။ (ဝေဒီတမ္ဘာ) ဝိယ၊ သိထိုက်ကုန်သကဲ့သို့။ (တထာ) သတ္တ၊ ကုန်သော။ ဣမေ ပုဂ္ဂလာ၊ တို့ကို။ (ဝေဒီတမ္ဘာ။) နဒီ၊ မြစ်ကို။ (ဝေဒီတမ္ဘာ) ဝိယ၊

သိထိုက်သကဲ့သို့။(တထာ) ဝန့်၊ သံသရာဝင်ကို။(ဝေဒိတမ္ဘံ။)ပဌမသာ၊သော။ ဥဒကဘီရုကသာ၊ သော။ ဝါ၊ သော။ ပုရိသာ၊ ၏။ သြတိဏ္ဏဋ္ဌာနေ ယေဝ၊ ဌိတသာ။ နိမုဇ္ဇနံ၊ နစ်မြုပ်ခြင်းကို။ (ဝေဒိတမ္ဘံ) ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ (တထာ) မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကသာ၊ မိစ္ဆာ အယူရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝဠဲ့၊ ဌ။ နိမုဇ္ဇနံ၊ ကို။ (ဝေဒိတမ္ဘံ။) ဥမ္မုဇ္ဇိတ္မာ၊ ၍။ နိမုဂ္ဂပုရိသော၊ နစ်မြုပ်သော ယောကျ်ားကို။ (ဝေဒိတမ္ဘော) ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ (တထာ) သဒ္ဓါဒီနံ၊ သဒ္ဓါ အစရှိသော တရား တို့၏။ ဥပ္ပတ္တိမတ္တကေန၊ ဖြစ်ခြင်းမျှဖြင့်။ ဥမ္မုဇ္ဇိတ္မာ၊ ဖော်၍။ တေသံ၊ ထို သဒ္ဓါ အစရှိသော တရားတို့၏။ ပရိဟာနိယာ၊ ဆုတ်ယုတ်ခြင်း အားဖြင့်။ နိမုဂ္ဂပုဂ္ဂလော၊ ကို။ (ဝေဒိတမ္ဘော။) နဒီယာ၊ ၏။ မဇ္ဈေ၊ ဌ။ ဌိတော၊ တည်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ (ဝေဒိတမ္ဘော) ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ (တထာ) သဒ္ဓါဒီနံ၊ တို့၏။ ဌိတိယာ၊ တည်ခြင်း အားဖြင့်။ ဌိတပုဂ္ဂလော၊ ကို။ (ဝေဒိတမ္ဘော။) ဥတ္တရဏတိတ္ထံ၊ ကို။ သြလောကေန္တော၊ ကြည့်သောယောကျ်ားကို။ (ဝေဒိ-တမ္ဘော) ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ (တထာ) ဂန္ဓမ္ဗမဂ္ဂံ၊ သွားထိုက်သော လမ်းကို သော်၎င်း။ ဂန္ဓမ္ဗဒီသံ ဝါ၊ သွားထိုက်သော အရပ်ကိုသော်၎င်း။ သြလော-ကေန္တော၊ သော။ သောတာပန္နော၊ ကို။ (ဝေဒိတမ္ဘော။)

ပတရိတပုရိသော၊ ကူးတက်သော ယောကျ်ားကို။ (ဝေဒိတမ္ဘော) ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ (တထာ) ကိလေသတနုတာယ၊ အဖြစ်ဖြင့်။ ပတရန္တော၊ ကူးတက် သော။ သကဒါဂါမိ၊ ကို။ (ဝေဒိတမ္ဘော။) တရိတ္မာ၊ ကူးတက်၍။ ကဠိမတ္တေ၊ ခါး အတိုင်းအရှည်ရှိသော။ (ခါးလောက်ရှိသော။) ဥဒကေ၊ ဌ။ ဌိတပုရိသော၊ ရပ်နေသော ယောကျ်ားကို။ (ဝေဒိတမ္ဘော) ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ (တထာ) အနာဂတ္တိတဓမ္မတာယ၊ ပြန်လည်ခြင်း သဘော မရှိသည်၏ အဖြစ် ကြောင့်။ ဌိတော၊ သော။ အနာဂါမိ၊ ကို။ (ဝေဒိတမ္ဘော။) နှတ္မာ၊ ၍။ ပါရိမတီရံ၊ သို့။ ဥတ္တရိတ္မာ၊ ၍။ ထလေ၊ ကုန်း၌။ ဌိတပုရိသော၊ ကို။ (ဝေဒိတမ္ဘော) ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ (တထာ) စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ သြဃေ၊ ကိလေသာရေအလျှဉ်တို့ကို။ အတိက္ကမိတ္မာ၊ လွန်မြောက်၍။ နိဗ္ဗာနထလေ၊ နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော ကုန်း၌။ ဌိတော၊ သော။ ခီဏာသဝပြာဟ္မဏော၊ ရဟန္တာဖြစ်သော ပြာဟ္မဏကို။ (ဝေဒိတမ္ဘော။) ထလေ၊ ကုန်း၌။ ဌိတ-ပုရိသသာ၊ ၏။ နဂရံ၊ သို့။ ပဝိသိတ္မာ၊ ၍။ ပါသာဒဝရံ၊ သို့။ အာရုယှ၊ ၍။ ဥတ္တမတောဇနဘုဥ္ဇနံ၊ မွန်မြတ်သော တောဇဉ်ကို သုံးဆောင်ခြင်းကို။ (ဝေဒိ-တမ္ဘံ) ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ (တထာ) ခီဏာသဝသာ၊ ၏။ နိဗ္ဗာနာရမ္မဏံ၊ နိဗ္ဗာန် ဟူသော အာရုံရှိသော။ ဖလသမာပတ္တိံ၊ အရဟတ္တဖိုလ် သမာပတ်ကို။ အပ္ပေတ္မာ၊ ရောက်၍။ ဝါ၊ ဝင်စား၍။ ဝိတိနာမနံ၊ အချိန်ကို လွန်စေ ခြင်းကို။ ဝေဒိတမ္ဘံ၊ ၏။ ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တာဒယော၊ ဥဘတောဘာဂ

ဝိမုတ္တ အစရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်၌။ (ကေကနိဒ္ဒေသ၌။) (မယာ၊ သည်။) ပကာသိတာယေဝ၊ ထင်ရှားပြအပ်ပြီးကုန်သည်သာ။ ဤတို၊ အပြီးတည်း။

သတ္တကနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီးပြီ။

၂၀၇။ အဋ္ဌကနဝကနိဒ္ဒေသာပိ၊ အဋ္ဌကနိဒ္ဒေသ, နဝကနိဒ္ဒေသ တို့ကို လည်း။ ဟေဋ္ဌာ၊ ၌။ (ကေကနိဒ္ဒေသ၌။) ဝုတ္တနယေနေဝ၊ ဖြင့်သာ။ ဝေဒိတမ္ဗာ၊ ကုန်၏။

၁၀–ဒသကနိဒ္ဒေသ အဖွင့်

၂၀၈။ ဒသကနိဒ္ဒေသေ၊ ၌။ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတမ္ဗော။) ဤမျှတို၊ ကား။ ကာမာဝစရတ္ထုမိယံ၊ ကာမာဝစရဘုံ၌။ (နိဋ္ဌာ၊ ပြီးဆုံးခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏-၌ စပ်။) ဟိ၊ မှန်။ ကာမာဝစရဘူမိယံ၊ ၌။ သတ္တကွတ္တုပရမာဒီနံ၊ သတ္တကွတ္တုပ်ရမ သော့တာပန် အစရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ကာမာဝစရဘူမိ-ယညေဝ၊ ၌သာ။ နိဋ္ဌာ၊ ပြီးဆုံးခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကာမာဝစရတ္ထ-ဘာဝေနေဝ၊ ကာမာဝစရ အတ္တဘောဖြင့်သာလျှင်။ အရဟတ္တပဋ္ဌာ စ၊ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်ခြင်းသည်ရင်း။ အနုပါဒိသေသနိဗ္ဗာနပဋ္ဌာ စ၊ ဝိပါက် ကမ္မဇရုပ် အကြွင်းမရှိသော နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ခြင်းသည်ရင်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဤတို အတ္ထော၊ နက်။ ဤမ ဝိဟာယဟောတိ၊ ဟူသော ပုဒ်၏။ ကာမာဝစရေ၊ ကာမာဝစရဖြစ်သော။ ဤမ အတ္ထဘာဝေ၊ ဤ အတ္ထဘောဌ်။ ဝါ၊ ကို။ ဝိဟာယ၊ စွန့်၍။ သုဒ္ဓါဝါသတ္ထဘာဝေ၊ သုဒ္ဓါဝါသ အတ္ထဘောဌ်။ ဌိတာနံ၊ တည်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ နိဋ္ဌာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဤတို အတ္ထော၊ နှုတ်။ ဟိ၊ မှန်။ အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယိအာဒယော၊ အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယီ အစရှိသော အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ဤမ၊ ဤ ကာမာဝစရ အတ္ထဘောဌ်။ အနာဂါမိ-ဖလံ ၁ ၊ သို့။ ပတ္တာ၊ ၍။ ဤတော၊ ဤ ကာမာဝစရ အတ္ထဘောမှ။ စုတာ၊ စုတေကုန်သည်။ (သမာနာ) သုဒ္ဓါဝါသေသု၊ သုဒ္ဓါဝါသဘုံတို့ဌ်။ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ဝာ၊ ဖြစ်၍။ တေန အတ္ထဘာဝေန၊ ထို အတ္ထဘောဖြင့်။ အရဟတ္တဌ္ဌေ၀၊

၁။ အနာဂါမိဖလံ(ပေ)သုဒ္ဓါဝါသေသု။ ။ဤ နေရာ၌ရင်း, အခြားနေရာတို့၌ ရင်း "ကာမဘုံ၀ယ် အနာဂါမ် ဖြစ်ပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် သုဒ္ဓါ၀ါသဘုံတို့ဌ် ဖြစ်ကြ၏"ဟုသာ ပြလေ့ရှိ၏။ [အနာဂါမိနော ပန သုဒ္ဓါ၀ါသေသု ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။–အဘိမ္မတ္ထသင်္ဂဟ၊ ဝိထိမုတ်ပိုင်း။] အဓိပ္ပါယ်ရေး ဆရာတို့ကား ကာမဘုံ၌ အနာဂါမ်ဖြစ်ပြီးသော်လည်း သုဒ္ဓါ၀ါသဘုံ ၀ယ် အမြဲဖြစ်ရမည်ဟု မဆိုလိုကြ။ အခြားသော ဘုံတို့မှာလည်း ဖြစ်နိုင်သည်"ဟု ဆိုကြသည်။

သို့ရင်း။ အနုပါဒိသေသနိဗ္ဗာနဓာတုဠ၊ အနုပါဒိသေသနိဗ္ဗာနဓာတ်သို့ရင်း။ ပါပုဏာန္တိ၊ ရောက်ကြကုန်၏။ တေန ထို့ကြောင့်။ ဣမေသံ ပဉ္စန္နံ ဣဓ ဝိဟာယ နိဋ္ဌာတိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။

ဒသကနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီးပြီ။

နိုဂမနကထာ အဖွင့်

၈၊ စာကိုယ်ပြီးဆုံး ကမ္မတ်ဖုံးဖို့ နိုဂုံးကို ဆိုဦးအုံ့။ ဘော်ဘဝတာ၊ ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော "နိပုဏတ္ထံ ပကရဏံ"အစ "ဣမေသံ ပဉ္စန္နံ ဣဓ ဝိဟာယ နိဋ္ဌာ"တိုင်အောင်သော စကားအစဉ်ဖြင့်။ (နိဋ္ဌိတာ-၌ စပ်။) ဝေ၊ စင်စစ်။ လောကေ၊ သတ္တလောက, သြကာသလောက၌။ အပ္ပဋိပုဂ္ဂလော၊ အတူမဲ့ခြား တပါးတည်းသောပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်တော်မူသော။ သတ္ထာ၊ လူ နတ် ဗြဟ္မာ သတ္တဝါတို့၏ ဆရာစင်စစ် ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည်။ တိဒသာလယေ၊ တာဝတိ"မည် နတ်တို့ပြည်၌။ နာတိသခ်ေပတော၊ အလွန် အမင်း မကျဉ်းလှသောနည်းအားဖြင့်။ ယံ ပုဂ္ဂလပညတ္တိ၊ အကြင် ပုဂ္ဂလ ပညတ် ပါဠိတော်မြတ်ကို။ ဒေသေသိ၊ ကရုဏာလှုံ့ဆော် ရှေညာဏ်တော်ဖြင့် ထုတ်ဖော်ကျူးသီ ဟောမိန့်တော်မူခဲ့လေပြီ။ တဿာ (ပုဂ္ဂလပညတ္တိယာ)၊ ထို ပုဂ္ဂလပညတ် ပါဠိတော်မြတ်၏။ ဒီပဘာသာယ၊ သီဟိုဠ်ကျွန်းသား လူအများတို့၏ ဘာသာဖြင့်။ သခ်ေတံ၊ ပြုစီရင်အပ်သော။ အဋ္ဌကထာဠ္ဆေ၊ သီဟိုဠ်အဋ္ဌကထာကိုရင်း။ အာဂမဋ္ဌကထာယော စ၊ သုတ္တန်အဋ္ဌကထာတို့ကို ရင်း။ အသေသတော၊ အကြွင်းမရှိသောအားဖြင့်။ သြဂါဟေတ္မာ၊ ဉာဏ်ဖြင့် သက်ဝင်၍။ ယဟိ ယဟိ၊ အကြင် အကြင် ပါဠိရပ်၌။ အသံကိဏ္ဏော၊ အခြားဂိုဏ်းတို့၏ အယူဝါဒနှင့် ရောနှောခြင်း မရှိသော။ ယော ယော အတ္ထော၊ အကြင် အကြင် အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ သုဝိဘတ္တော၊ ရှေးဆရာတို့ ကောင်းစွာ ဝေဖန်အပ်ပြီ။

တတော တတော၊ ထိုထို အဋ္ဌကထာမှ။ တံ၊ ထိုထို အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ (တံ-တပုဒ်ကျေ။) ဂဟေတ္မာ၊ ယူ၍ရင်း။ အတိဝိတ္ထာရံ၊ အလွန်အမင်း ကျယ်ဝန်းသော အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ပဟာယ၊ ပယ်စွန့်၍ရင်း။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ၊ ၌။ ယံ၊ အကြင် အဆုံးအဖြတ် စကားရပ်ကို။ (မယာ၊ သည်။) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ တံ၊ ထို ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌လာသော အဆုံးအဖြတ်စကားရပ်ကို။ အနာဒါယ၊ မယူ မူ၍ရင်း။ (ဤကျမ်း၌ မယူမူ၍ရင်း။) နာတိသခ်ေပဝိတ္ထာရနယေန၊ အလွန် အမင်း မကျဉ်းမကျယ်သောနည်းအားဖြင့်။ အယံ အဋ္ဌကထာ၊ ကို။ သခ်ေတာ၊ ကောင်းစွာ ပြုစီရင်အပ်ပြီ။ တံ တော်၊ ထို အဋ္ဌကထာကို။ တန္တိယာ၊ ပါဠိ

အားဖြင့်။ သတ္တမတ္တေဟိ၊ ၇-အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော။ ဘာဏဝါရေဟိ၊ ဘာဏဝါရတို့ဖြင့်။ သဒ္ဓမ္မသ၊ ဘုရားဟောဖော် တရားတော်၏။ စိရဋ္ဌိတတ္တံ၊ ကြာမြင့်စွာတည်ခြင်း အကျိုးငှါ။ သခ်ရောန္တေန၊ ပြုစီရင်သော။ မယာ၊သည်။ ယံ ကုသလံ၊ အကြင် ဉာဏသမ္ပယုတ် တိဟိတ်ဥက္ကဋ္ဌ ကုသိုလ်မြတ်ကို။ သမ္ဘတ္တံ၊ ကောင်းစွာ ရောက်အပ် ရအပ်ပြီ။ တေန၊ ထို ဉာဏသမ္ပယုတ် တိတိတ်ဥက္ကဋ္ဌ ကုသိုလ်မြတ်ကြောင့်။ ပါဏယော၊ ကောင်းကျိုးလိုလား သတ္တဝါအများ တို့သည်။ သုခုမံ၊ သိမ်မွေ့နက်နဲသော။ သိဝံ၊ ဘေးခပ်သိမ်းတို့၏ အေးငြိမ်း ကြောင်းဖြစ်သော။ သဒ္ဓမ္မံ၊ သူတော် သူမြတ် ဟောဖော်အပ်သည့် ပုဂ္ဂလ ပညတ် အဋ္ဌကထာကို။ ဝိသုဒ္ဓေန၊ တဏှာ့မာန် စသည်လွတ်ကင်း အထူး သန့်ရှင်းသော။ ဓမ္မစက္ခုနာ၊ ဉာဏ်စက္ခုဖြင့်။ သြလောကေန္တ၊ ကြည့်ရှုနိုင်ကြ ပါစေကုန်သတည်း။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ပုဂ္ဂလပညတ္တိ အဋ္ဌကထာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီးပြီ။